

C. DAĞLI

TOPLU YAZILAR
-III-

TOPLU YAZILAR
III

C. DAĞLI

Yeni Evre Kitaplığı

Kitabın Adı: *TOPLU YAZILAR-3.Cilt*

Birinci Basım: 2019

İSBN:

Yayın Sertifika No:

Baskı:

Telif Eserleri Kanunu gereğince bu eserin bütün hakları
Yeni Dönem Yayıncılık'a aittir

Yeni Dönem Yayıncılık

Sofular Cad. İskenderpaşa Mah. 8/3 Fatih / İstanbul

Tel&Fax: 212 533 32 57

www.mucadelebirliği.com

TOPLU YAZILAR
III

C. DAĞLI

İÇİNDEKİLER

<i>Dünya Tarihinin Yeni Bir Evreye Girmesinin Dünya Devrim Sürecine Etkisi.....</i>	<i>11</i>
<i>Proletarya Mücadelesinin Tarihsel Gelişimi.....</i>	<i>16</i>
<i>Bağımlı Ülkelerde İktidar Mücadelesi.....</i>	<i>22</i>
<i>Emperyalizm Egemenlik Bunalımı Yaşıyor.....</i>	<i>26</i>
<i>Kapitalizm Ve Toplumsal Devrim.....</i>	<i>30</i>
<i>Tekeller Ve Proletaryanın Mücadelesi.....</i>	<i>33</i>
<i>Kapitalizmin Yıkımı.....</i>	<i>36</i>
<i>Dünyada Ekonomik İlhak.....</i>	<i>38</i>
<i>Kısa Tarih.....</i>	<i>40</i>
<i>Kapitalizmin Süreklilik Kazanan Ekonomik Krizi Ve İşsizlik.....</i>	<i>45</i>
<i>Bireyin Tam Gelişimi.....</i>	<i>47</i>
<i>Proletarya Enternasyonalizmi.....</i>	<i>50</i>
<i>Geniş Kitleler Dünyayı Değiştirmek İçin Harekete Geçiyor.....</i>	<i>52</i>
<i>Abd Hegemonyasının Çöküşü.....</i>	<i>55</i>
<i>11 Eylül Ve İnsanlığın Yönelimi.....</i>	<i>57</i>
<i>Kapitalizmin Tarihsel Zorunluluğu Bitmiştir.....</i>	<i>60</i>
<i>Bugün Ve Geçmişin Büyük Savaşları.....</i>	<i>63</i>
<i>Proletaryanın İktidara Gelmesi.....</i>	<i>66</i>
<i>İnsanlık Özgür Ve Mutlu Olmayı</i>	
<i> Gelecek Çağlara Bırakmadan Bugün Gerçekleştirebilir.....</i>	<i>69</i>
<i>Bütünlük Çağı.....</i>	<i>73</i>
<i>Sermaye Dünyası Çöküyor: Proletaryanın Görevi.....</i>	<i>76</i>
<i>Komünist Toplumun Zorunluluğu.....</i>	<i>79</i>
<i>Avrupa'da Faşizmin Güçlenmesi Ve Proletaryanın Görevleri.....</i>	<i>81</i>
<i>Sosyalizmin Güncelliği Ve Gerekliği.....</i>	<i>87</i>
<i>Proletaryanın Bağımsız Sınıf Hareketi.....</i>	<i>90</i>
<i>Yoksulluk Ve Kapitalizme Karşı Mücadele.....</i>	<i>92</i>
<i>Tarihin Gelişimi.....</i>	<i>94</i>
<i>Yeryüzü Mücadele Alanı.....</i>	<i>96</i>
<i>Uşa Uygun Toplum.....</i>	<i>98</i>

<i>Doğal Tarihi Süreç</i>	100
<i>Küresel İç Savaş</i>	101
<i>Nesnellik “Toplumsal Devrim” Diyor</i>	104
<i>Emperyalist Kapitalist Sistemin Çöküşü</i>	107
<i>Kapitalist Özel Mülkiyet Ve Zor</i>	109
<i>Kapitalizm Ve Bilim</i>	112
<i>İşbirlikçilik Güvence Değil</i>	115
<i>Yeni Evrede Sınıf Mücadelesi</i>	118
<i>Amerika’da Sosyalizmin Yükselişi</i>	120
<i>Küba Devrimi</i>	122
<i>Emperyalist-Kapitalist Sistem Kuşatma Altında</i>	124
<i>Afrika’da Demokrasi Ve Sosyalizm Mücadelesi</i>	127
<i>Burjuvazi Dünyaya Egemen Olamıyor</i>	130
<i>Proletaryanın En Yaşamsal Sorunları Devrim Sorunu Haline Gelmiştir</i>	132
<i>Dünya Proletaryasının Nitelik Yükselişi</i>	135
<i>Yarına Bakmak</i>	138
<i>Proletarya Sınıf Mücadelesinin Çetin Döneminde</i>	141
<i>Boyun Eğmekten, Başkaldırma</i>	144
<i>Kitleler Tarihin Bilincinde</i>	147
<i>Özgürlük Çağının Tarihsel Koşulları</i>	150
<i>Yeni Durumda Bulunuyoruz</i>	153
<i>Yeni Evre Gerçekliğini Herkese Kabul Ettirecektir</i>	157
<i>Abd Emperyalizmi: Altın Çağdan Bakır Çağına</i>	161
<i>Kişi Başına Düşen Ulusal Gelir Değil,</i> <i>Kişi Başına Düşen Sefalet Ücreti Ve İşsizlerin Gelirsizliği</i>	164
<i>Dünya Proletarya Ordusunun Bir Müfrezesi Olmak</i>	167
<i>Bir Güne Sığan Yüzyıl</i>	170
<i>Tarihin Çarkı Geri Çevrilemez</i>	173
<i>“Üreten Biziz Yöneten De Biz Olacağız” Sloganı Sosyalist Değil</i>	176
<i>İşçi Sınıfının Kurtuluşu, Bugünden</i>	179
<i>Küçük-Burjuvanın Çiğnenen Ulusal Onuru</i>	182
<i>Yoğun-Devrimci Dönem</i>	185
<i>Kitleler Sosyalizme Yöneliyor</i>	188
<i>Engels’in Çok Önemli Mektubu Ya Da Marxist Yöntem</i>	191
<i>Komünist Eğilimler</i>	194

<i>Baskuların Artma Eğilimi</i>	197
<i>Emeğin Yeniden Örgütlenmesi</i>	200
<i>Burjuvazi İktidarını Güvenceye Alıyor</i>	203
<i>Teori-Pratik</i>	206
<i>Tekeller Tüm Yeryüzünü İstiyor</i>	209
<i>Sınıf Farklılığı Ve Toplumsal Eşitsizlik</i>	212
<i>Diyalektik Dönüşüm</i>	215
<i>Üretimin Toplumsal Karakteri İle Kapitalizm Arasındaki Çatışma</i>	218
<i>Devrime Somut Yaklaşım</i>	221
<i>Sınıf Savaşı Burjuvaziyi “İkna” Çabalarını Boşa Çıkartıyor</i>	224
<i>Küresel Kapitalist Saldırı Ve İşçi Sınıfının Görevleri</i>	227
<i>İşçi Eylemlerinin Devrimci Sonuçları</i>	231
<i>Marksist Yöntem Ve Oportünist Yöntem</i>	234
<i>Burjuvazi Devrimi Hızlandırıyor!</i>	238
<i>Büyük Amaç’a Devrimle Varılacak</i>	242
<i>Bağımlı Ülkelerde Zorunlu Değişim</i>	245
<i>Devrimin Gelişimi Ve Küçük-Burjuva Hareketin Yalpalaması</i>	248
<i>Sınıf Mücadelesi Kaçınılmaz Sonucuna Doğru İlerliyor</i>	251
<i>Çöküşü Derinleştikçe Abd’nin Tehditleri De Saldırganlığı Da Artıyor</i>	255
<i>Burjuva İdeolojik-Politik Hegemonyasının Çöküşü</i>	259
<i>Emek-Gücü Sahibi İşçi Olamıyor</i>	262
<i>Sınıf İşbirliği Çöküşe Sınıf Mücadelesi Zafere Götürür</i>	268
<i>“Faşizme Geçit Yok” Sloganı Üzerine</i>	273
<i>Dünya Devrimi Küresel İçsavaş Ve Özgürlük Çağı</i>	276
<i>Uluslararası Sermayenin Saldırılarının Artması Güçsüzlüğündendir</i>	281
<i>Halk Her Yerde Sermaye Egemenliği İçin Tehlikelidir</i>	285
<i>Dünya Proletaryası</i>	290
<i>Devrim Mevsimi Süriyor</i>	294
<i>Devrimin Kaçınılmaz Gelişi</i>	299
<i>Sınıf Savaşını Sistemi Her Noktasında Sarstıyor</i>	304
<i>Devrimi Hazırlayan Çok Yönlü Gelişmeler</i>	309
<i>Demokrasi Ve Sosyalizm İçin Geçici Devrim Hükümet</i>	314
<i>Proleter İç Savaş Halk Kitlelerini Birleştirir</i>	319
<i>Küresel İç Savaş Güçlerinin Durumu</i>	324
<i>Dünya Komünizmi</i>	329

<i>Sosyalizme Açılan Yol Proletaryanın Bağımsız Sınıf Örgütlenmesi.....</i>	<i>334</i>
<i>Emeğin Sermayeye Bağımlılığı Artıyor.....</i>	<i>339</i>
<i>Emeğin Artan Başkaldırısı.....</i>	<i>343</i>
<i>İşçi Sınıfının Kapitalizm Karşısındaki Tavrı Negatiftir.....</i>	<i>348</i>
<i>Otuz Beş Yıldır Süren Savaş.....</i>	<i>353</i>
<i>Kapitalizm Sorunlarını Çözemez.....</i>	<i>357</i>
<i>Özgürlüğe Açılan Yol.....</i>	<i>362</i>
<i>Dünyayı Kurtarmak İşçi Sınıfının Görevidir.....</i>	<i>367</i>
<i>Koşulları Değiştirmek.....</i>	<i>371</i>
<i>İşçi Sınıfının Kurtuluşu, İşçilerin Kendi Eseri Olacaktır.....</i>	<i>375</i>
<i>Deneyimlerle, Derslerle Dolu Devrimci Mücadele.....</i>	<i>379</i>
<i>İç Savaş Ve Toplumun Saflaşması.....</i>	<i>384</i>
<i>Emeğin Cumhuriyetine Doğru.....</i>	<i>389</i>
<i>Devrimci İşçi Hareketi Ve Burjuva Egemenlik.....</i>	<i>394</i>
<i>Emek-Sermaye Çelişkisinin Keskinkenleşmesi.....</i>	<i>399</i>
<i>Burjuvazi Geleceğini Proletaryayı Baskı Altında Tutmakta Görüyor.....</i>	<i>404</i>
<i>Daha İleriye Gidebilen Eylemler.....</i>	<i>409</i>
<i>Kapitalizm Çağının Sonu.....</i>	<i>414</i>
<i>Proletaryanın Devrimci Sınıf Konumundan Hareket Etme.....</i>	<i>419</i>
<i>Çözüm Proletarya Eyleminde.....</i>	<i>424</i>

ÖNSÖZ

Elinizdeki kitap, 2001-2006 yılları içinde yayınlanmış yazılardan oluşuyor. Bir sorunu, bir konuyu ele alan kitaplardan farklı olarak, ayrı ayrı yazılmış, farklı sorunlara yer vermiş yazılardan oluşup, birçok konuda görüş edinilmesini sağlıyor.

Son otuz yıl, sınıf mücadelesinin, tüm dünyada çok yoğun olarak yaşandığı bir dönem olarak geçti. Bu süre içinde büyük alt-üst oluşlar yaşandı. Çağımız olaylar bakımından çok zengindir. Devrimci Marksistlerin bütün bu gelişmeleri nasıl değerlendirdikleri bilinmesi gerekiyor. Elinizdeki kitap, marksizmin olayları değerlendirişini veriyor.

Güncel toplumsal olaylar işlenirken, hiçbir zaman güncel gelişmelerle sınırlı tutmamıştır kendini. Güncel olarak gündeme gelen olaylar, kendilerini etkileyen, yön veren temeldeki gelişmelerle birlikte irdelenmiştir. Bu Marksist yöntem, taktik politikamızın doğru, bilimsel bir biçimde belirlenmesini sağlamıştır.

Tarihsel gelişmenin doğrultusu ortaya konurken ekonomik, toplumsal olgulardan yola çıkılmıştır, fakat bakış açısı olgularla sınırlı kalmamıştır. Hangi toplumsal dinamiklerin bizi geleceğe götüreceği Marksist diyalektiğe ve tarihsel materyalizme dayanılarak belirtilmiştir.

Buradaki yazılarda sınıf mücadelesinin gelişme doğrultusu ve toplumsal olgulara yönelik görüşler, tarihi gelişim tarafından çok kısa süre içinde doğrulanmıştır. Okurlar somut olaylarla ilgili değerlendirmelerin nasıl da doğrulandığını görecektir. Çünkü

yapılan değerlendirmelerin sonuçlarını denetleyecek bir tarihsel gelişme ortaya çıkmıştır. Her sınıf bilinçli işçi, her sosyalist burada yapılan değerlendirmeleri denetleyecek tarihsel verilere sahiptir.

Burjuvazi saldırılarını ne denli artırırsa artırsın, proletaryanın sonal zaferi kesindir. Çünkü ekonomik ve toplumsal yasalar bu yönde işliyor.

Sosyalizme yalnızca sınıf mücadelesi yoluyla varılır. Proletaryanın sınıf savaşımı ise kapitalist dünyayı alt-üst edecek biçimde büyük bir güçle ilerliyor.

Olayların bu yönde ilerlediğini görmek için devrimci bir bakış açısına sahip olmak gerekiyor.

DÜNYA TARİHİNİN YENİ BİR EVREYE GİRMESİNİN DÜNYA DEVRİM SÜRECİNE ETKİSİ

Devrimler, kendisini oluşturan tarihi koşullardan ayrı gelişemez. Devrim, bu tarihi anlamıyla, sınıflı toplumların evriminin belli bir aşamasının kaçınılmaz sonucudur. Hiçbir sınıflı toplum belli bir yerde, politik devrimlerden kaçınmaz. Ezen ve ezilen; sömüren ve sömürülen sınıflara bölünmüş bir toplumda, toplumsal ilerleme, belli bir yerde, ezilen ve sömürülen sınıfın ayaklanması, iç savaşı ve en sonu politik iktidara gelmesiyle sonlanır. Burada politik devrim, politik iktidar yeni bir toplumsal ilişki yaratır. Zor, bütün bu geçiş dönemlerinde, yeni toplumun ebesi olarak, tarihi süreci hızlandırıcı bir rol oynamıştır.

Devrimler, kendisini oluşturan ekonomik ve tarihi koşullardan ayrı gelişseydi, köle ayaklanmaları, serflerin ayaklanmaları, burjuva devrimler ve proleter devrimler açıklanamazdı. Hiçbir politik olay, maddi temellerinden bağımsız olarak ele alınamaz. Ne ki, maddi koşullar denilen, ekonomik, toplumsal koşullar, tarihi koşullardır, yani tarihi bakımdan geçicidir. İnsanlık, bugüne kadar, birbirinden farklı, çeşitli toplum biçimleri tanıdı. Bütün bu toplumsal biçimler, geçici yani tarihi biçimlerdi. Tarihi olan şey, geçicidir, bir geçmişi, bir de geleceği vardır. Sonsuz, politik, toplumsal biçim yoktur.

Yalnızca, insanlık tarihi açısından değil, bu tarihin belli bir dönemi açısından baktığımızda esas olarak üzerinde durduğumuz kapitalist toplumu ele aldığımızda devrimlerin, kapitalist gelişmenin farklı maddi koşullara bağlı olarak devrimlerin de birbirinden farklılık gösterdiğini görüyoruz. Önce Lenin, sonra da Komintern, 1920'lerde ve sonrasında devrimleri; sömürge devrimleri, demokratik devrimler ve dolaysız proleter devrimler olarak gruplandırıdılar.

Yirminci yüzyıl boyunca, ulusal devrimler, Halk Demokrasisiyle sonuçlanan demokratik devrimler ve proletarya devrimi (sosyalist devrim) birbiriyle ilişki içinde gelişti. 20. yüzyılda, bu devrimlerin tümü görülmekle birlikte, çağın esas, sürükleyici hareketi, proletaryadan geldi. Proletaryanın yönettiği ve gerçekleştirdiği Ekim Sosyalist Devrimiyle yeni bir çağ açıldı: Proleter devrimler çağı. Yirminci yüzyıla damgasını vuran, proletarya hareketi ve proleter devrim oldu. Ekim 1917 ile başlayan çağ, kapitalizmden komünizme geçiş çağıdır. Bu çağ, Marx'ın sözleri ile "devrimci dönüşüm" çağıdır.

Her koşulda, hiçbir devrim, kendi itici gücüyle bir çağ başlatamaz. Mevsimsiz birçok devrim, bir çağı başlatmak bir yana, içinde gerçekleştikleri tarihi koşullarda sönüp gitmişlerdir. Ekim Devrimiyle, bir çağ başlıyorsa, bu durum, tarihsel koşulların, yeni bir toplum biçimini zorunlu yapmasından ileri geliyor. Lenin, tekelci kapitalizmi (emperyalizmi) anlatırken, tekelci kapitalizmin, sosyalizmin "ön günü", "sosyalizmin arifesi" olduğunu söyler. Lenin'in emperyalizm tanımı, sosyalizmin maddi ön koşullarının nasıl da tekelci kapitalizm aşamasında olgunlaştığını da içerir. Böylece Lenin de proletaryanın toplumsal devrimini belli bir ekonomik temele dayandırır. Devrimler, tarihsel materyalist açıdan bu biçimde konabilir.

Ne ki, devrimler, ne kadar koşullarının ürünüyse, aynı biçimde, koşullar üzerinde etkide bulunurlar. Devrimler aynı zamanda tarihi koşulları hızlandırır. Devrimlerin tarihi koşulları sadece izlediğini pasif evrimciler ileri sürebilirler. Burjuva devrimler de, proleter devrimler de tarihi koşulları hızlandırmışlardır. Devrimsiz bir dünya tarihi düşünülemez. İnsanlığın bugün ulaştığı gelişme düzeyinde devrimler büyük rol oynamıştır. Büyük Fransız Burjuva Devrimi olmasaydı, Fransa, Avrupa ve Dünya ekonomik ve toplumsal gelişme düzeyini bu kadar ileri götüremezdi. Yine Büyük Ekim Sosyalist Devrimi gerçekleşmeseydi, Rusya, daha uzun süre serfler ve mujikler ülkesi olarak kalır ve üretici güçler, bu kadar gelişemezdi. Rusya'daki büyük gelişme, sosyalist devrimle başladı. Ekim'in arifesinde, Rusya gibi geri bir ülkede, proletaryanın iktidara gelmesinin, Dünya Devrimi olgunlaşmadan başarılı olamayacağını ileri sürenlere karşı, Lenin, Rus proletaryasının iktidara gelmekle, Dünya Devrimini hızlandıracağını söyler. Bir yüzyılın bütün tarihi Lenin'i doğruladı. Ekim Devrimiyle birlikte Dünya Devrimi hızlandı. Bir yüzyıl boyunca gelişen, büyüyen Sosyalist Dünya sistemi, yüzyılın sürükleyici gücü oldu.

Bir toplumda devrime yol açması için, çelişkilerin sonuna kadar olgunlaşması gerekmez. Sınıfsal çelişkiler, belli bir gelişme derecesinde devrimlere yol açabilir. Sınıfsal çelişkilerin sonuna kadar ol-

gunlaşmadan bir devrime yol açmayacağını, dolayısıyla, evrimi sonuna kadar beklemek gerektiğini söyleyenler, hep pasif evrimcilerdir. 19. yüzyıl, hatta 20. yüzyıl devrimleri, sınıfsal çelişkiler sonuna kadar olgunlaşmadan gerçekleşti. Çünkü devrimler çok yönlü tarihsel gelişmenin ürünüdür. 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı, bütün dünyada yeni objektif koşullar yarattı. Rusya'da, Almanya'da devrimler bu objektif koşulların bir sonucu olarak hızlandı. Rusya'da üretici güçlerle, üretim ilişkileri arasındaki çatışma sonuna kadar olgunlaşmadan, tarihin o dönemki çok yönlü ve yeni gelişim koşulları, Sosyalist Devrime yol açtı. Bu açıdan, toplumdaki uzlaşmaz sınıf karşıtlıkları, sınıfsal çelişkiler, toplumun tarihi gelişimi, köklü, birikmiş toplumsal çelişkiler ile dünya tarihinin çok yönlü, önceden hesap edilmeyen yeni gelişmeleri ve evrimin sıçramalı gelişimi devrimleri ele alırken mutlaka göz önünde tutulmalıdır.

Üretici güçlerin, kendisini kurtaracak kadar olgunlaşmadığı dönemlerde, çelişkilerin buna bağlı olarak, sonuna kadar gelişmeden bir devrime ulaşması durumu, aynı zamanda demokratik devrim sosyalist devrim ayrılığını da verir bizlere. Burada, 1848 devrimlerinde olduğu gibi, Marx'ın söylediği gibi Almanya'da proletaryanın iktidara gelmesi için, ikinci bir devrim gereklidir. Bu devrimde proletarya hareketi bir köylü hareketi tarafından desteklenmelidir. Bu ana Marksist görüş, 20. yüzyıl devrimlerinde temel alındı.

Kapitalizmin gelişimine bağlı olarak, üretici güçler büyük bir gelişme gösterdi. Emek-sermaye çelişkisi olgunlaştı ve keskinleşti. Kimi toplumlarda farklı toplumsal, ekonomik ilişkilerin yan yana var olmasının getirdiği farklı toplumsal çelişkiler ve bunların farklı farklı çözümlerine karşı, toplumun sermaye temeline dayanması; bu toplumun ezilen ve sömürülen iki sınıfı olan işçilerin ve köylülerin aynı kapitalist sınıf tarafından ezilmesi ve sömürülmesi, demokratik devrim ile sosyalist devrimi iç içe geçirmiş; tek bir devrim sürecinin iç içe geçen halkaları yapmıştır. Demokrasi ve sosyalizm mücadelesi tek bir sürecin birer halkası olmuştur. Sosyalizm, demokratik devrimin tamamlanması ve sonuçlanmasını içerir. Sosyalizme bağlanmayan bir demokrasi ise yozlaşır ve amacına ulaşamaz. Ekonomik temeldeki gelişme, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişkileri daha da olgunlaştırmış ve çözümünü de ortaya koymuştur. Demokrasinin fethedilmesi ve sosyalizmin gerçekleşmesi ivedi ve zorunlu olarak devrimleri beklemektedir.

Proletaryanın içinde dövuştüğü koşullar değişirse, proletaryanın mücadelesi ve hareketi de değişir. Bu tarihsel değişimi, her yerde, her koşulda izlemek Marksistlerin görevidir.

Burjuvazinin yönetimi altında, kapitalizmin gelişme dinamikleri, yerini, kapitalizmin çöküş dinamiklerine bıraktı. Kapitalizm, her seferinde, daha büyük yıkımlara yol açarak, kendi kendini ortadan kaldırıyor. Kapitalizmin bu büyük yıkımı, sıçramalı biçimde gerçekleşiyor. Bu gelişme, devrimler için her zaman uygun bir zemin yaratıyor. Devrimci ayaklanmalar ve devrimler kaçınılmaz biçimde bütün ulusların gündemine girmiştir. Hiçbir ulus bundan kaçınacak durumda değil. Devrim bütün bir tarih tarafından gündeme getirilmiştir; nesnel bir zorunluluk haline gelmiştir.

Kapitalizmin evrimi, sermaye birikiminin tarihi eğilimi toplumun daha büyük kesiminin kitlesel olarak mülksüzleşmesi, sefaletle itilmesi, yoksullaşması ve bunun kaçınılmaz sonucu olarak sosyal devrimler ve sosyal ayaklanmalardır. 21. yüzyıl böyle bir yüzyıldır. Bugünden bütün kıtalarda başlayan ayaklanmalar, kapitalizmin geldiği yeri gözlerin önüne seriyor.

Birkaç emperyalist ülke ve servetleri onlarca yoksul ülkeden fazla olan birkaç emperyalist tekel, dünyayı öylesine sömürüp, bütün maddi servete sahipler ki, geri kalan milyarlarca insan ve çok sayıda bağımlı kapitalist ülke, bu servetin ağırlığı ve baskısı altında eziliyor. Bütün bağımlı kapitalist ülkeler emperyalist sermayeyi çekmek için, kendi yıkımları pahasına, yapılan her tür dayatmaya evet diyor. Geçici de olsa, emperyalist sermayeyi çekmek için en ağır koşullar kabul ediyor. Bağımlı kapitalist ülkeler bunun dışında davranma durumunda değil. Sermaye tamamen emperyalist tekellerin elinde birikiyor. Bundan yoksun kalan, açlık, yıkım ve başka felaketlerle karşı karşıya kalıyor. Her tür üretim aracının sermaye özelliği ve niteliği aldığı bir toplumda, insanlar, gidip sermayenin emrinde çalışmasalar ne yapacaklar? Vahşiler gibi dağa kaçıp, açlıktan ölecek değiller ya. Emperyalizm, bağımlı ülke insanlarını, böyle kendisine muhtaç yapmıştır.

Oysaki emperyalizm, sermaye yatırımıyla bağımlı kapitalist ülkelerdeki ekonomik ilhakı sonuna kadar vardırma politikası sonucu, bu ülkeler ve halklar için daha büyük bir yıkım ve çöküşü hızlandırıyor. Sonuçta insanlar dağa kaçıp, vahşiler gibi açlıktan ölmeyecek, fakat kapitalizm altında kentlerin orta yerinde vahşice açlıktan ölecektir. Bu durumda, tarih insanların önüne şunu koyuyor, ya vahşice ölmek ya insanca yaşama koşullarına sahip olmak. Bu ise, öyle bağımsızlıkla değil, toplumsal sistem değişikliğiyle, bütün iktidara proletaryanın el koymasıyla olanaklı olur. Bunun koşulları dünyada ve ülkelerde her gün biraz daha olgunlaşıyor.

Dünyadaki koşullar proletaryanın toplumsal devrimleri için yeterince olgundur. Bu da, her ülkede, toplumsal devrim için en uygun

uluslararası koşulun varolması anlamına geliyor. Bu yüzyılın başında dünyada devrim için objektif koşullar belli özgün tarihsel anlarda vardı. Tarihin bu yeni evresinde, dünyadaki devrimci koşullar süreklilik kazanmıştır. Bu durum, her ülkedeki devrimci mücadeleyi ileri itecek bir kaldıraç rolü oynuyor.

Üretici güçler kendi sermaye niteliğine karşı her yerde çatışma ve ayaklanma içindedir. Üretici güçlerin, sermaye olma niteliklerine karşı ayaklanmaları, bir devrimi, bütün zamanların en derine giden devrimini gündeme getirdi. Marksizme göre, üretici güçlerin, üretim ilişkileriyle çatışma içinde olması, zorunlu olarak sosyal bir alt-üst oluşu gündeme getirir. Bugün insanlık böylesi bir evreden (dönemden) geçiyor.

Böylesi bir alt-üst oluşun öncü, motor gücü olan proletarya, ideolojik olarak Marksizm-Leninizmle donanmış, büyük bir mücadele tarihine sahip bir sınıf olarak sosyal devrimlere öncülük ediyor. Marx döneminde en kültürlü toplum Almanlardı. 20. yüzyılda bunların sayısı arttı. Sosyalizm dünyanın en kültürlü toplumlarını yarattı. Kapitalist toplumlarda da kültürel olarak büyük bir gelişme sağlandı.

Devrimler aynı böylesine kültürlü, teknik bakımdan yetkin toplumlara dayanarak gerçekleşecek. Bu durum, devrimlerin ve yeni toplum olan sosyalizmin nasıl her yönden hazırlandığını ve olanaklı olduğunu gösteriyor. Devrimler ve sosyalizm her bakımdan güçlü, yetkin zeminlere dayanıyor.

Devrimci Dönüşüm Çağı bütün dünyada sürüyor.

Devrimci Mücadele Birliği

5-15 Şubat 2001

Sayı:3

PROLETARYA MÜCADELESİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Sınıf savaşının proletaryanın sınıf egemenliğiyle (proletarya diktatörlüğü) sonuçlanacağı ve proletaryanın sınıf egemenliğine dayanarak sınıfların ortadan kaldırılacağı teorisi, Marksizm'in tarihi anlayışını yansıtır. Marksizm, sınıf savaşını, somut olarak kendi maddi, tarihi koşulları içinde ele alır. Marksist çözümleme yöntemi kavrandığında görülecektir ki, Marx sınıf savaşlarını, bu savaşın verildiği koşullar içinde gözlemlemiş, sonuçlar çıkarmıştır. Proletaryanın içinde dövüştüğü koşullar ise değişim içindedir. Kapitalizm, kendi evrimine uygun olarak sürekli çelişkiler içinde gelişim gösterdi. Proletaryanın sınıf savaşının tarih sahnesi, maddi temeli kapitalizmdir, kapitalizmdeki gelişmelerdir. Marksist yöntem olan diyalektik ve tarihsel materyalizm her şeyi değişim halinde, her şeyi hareket içinde ele alır. Tarihsel gelişim de sürekli hareket içindedir. İçinde mücadele ettiği koşulların değişimiyle birlikte, proletaryanın sınıf savaşı taktikleri, mücadele biçimleri de değişim gösterir. Marksizmin sınıf savaşları üzerine zengin hazinesinde bütün bunları görmek olanaklıdır.

Kapitalizm zeminleri üzerinde meydana gelen sınıf savaşları, kapitalizmin tarihi gelişimine bağlı olarak değişim gösterdi. Proletaryanın sınıf savaşının ilk defa belirgin biçimde görüldüğü yer, kapitalizmin klasik yurdu olan İngiltere'dir. İngiltere'de burjuvazi, kapitalist üretim biçimini geliştirmeye başlarken, proletaryanın sınıf mücadelesiyle karşılaşır. Proletarya ilk olarak kendi çalışma koşullarını düzeltmek için mücadeleye girer. Sermaye ile proletarya arasında mücadele yüzyıllarca sürer. Çalışma saatlerinin (normal bir işgününün) belirlenmesi için verilen mücadele sonucu, İngiltere'de on saatlik iş günü ancak 1847'de kabul edilir. Yürürlüğe girmesi için ise bir yıl daha mücadele etmek gerekir. Çalışma koşullarının düzeltilmesi, normal bir işgününün belirlenmesi için savaş ve bunun yasallaşması uzun bir sınıf savaşlarını, az-çok şiddetli iç savaşları gerektirmiştir.

“Kapitalist üretim tarihinde, bir işgünün belirlenmesi, sürüp giden savaşımın kolektif sermaye, yani kapitalist sınıf ile kolektif emek, yani işçi sınıfı arasındaki savaşımın bir sonucu olarak kendini gösterir: (K. Marx. Kapital Cilt I, sf: 249)

Proletarya ile burjuvazi arasında iç savaştan söz eden Marx, proletarya ile burjuvazi arasındaki iç savaş gerçek savaş olarak değerlendirebilir. İç savaş denince, yalnızca bu savaşın en şiddetli biçimini ve sınırlı örneklerini anlayan bizim küçük-burjuva oportünistlerimizin, işçi sınıfının çalışma koşullarını düzeltmek için verdiği sınıf savaşımın bir iç savaş biçimini alabileceğini anlaması olanaklı değildir.

“Yasal sınırlar ile düzenlemelerin, yarım yüzyıl süren bir iç savaş sonucu kendilerinden adım adım sökülüp alındığı patronlar....” (Karl Marx. Kapital Cilt I, sf: 308)

Marksizmi en kaba biçimde kavrayanlar, Marx'ın, sınıf savaşımını iç savaş olarak ele aldığını, sınıf savaşımının kaçınılmaz olarak iç savaş biçimini alacağını göremiyorlar. Proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf savaşımın alacağı biçimleri her yerde gözlemlemek gerek.

Normal bir işgünü için savaşım en şiddetli çatışmalara yol açmış, bu çatışmalarda çok sayıda işçi yaşamını yitirmiştir. Bu savaş ABD'de 1880'den sonra en şiddetli biçimleri aldı. ABD'de ilk olarak demiryolu işçilerinin oluşum halindeki tekellere karşı mücadelesi, kömür işçilerinin kömür tröstlerine karşı mücadelesi oldu. 1876'da komplo hazırlıkları yapmakla suçlanan 16 maden işçisi idama mahkum oldu. Daha sonra 8 saatlik işgünü için mücadele şiddetli çatışmalara yol açtı. ABD sermayesi ile ABD proletaryası arasındaki savaş tarihte doruk noktasına ulaştı. 1886'da Şikago'da 8 saatlik iş günü için yürüyüşe geçen işçilere polis ateş açtı. Grevci işçilerden 6'sı bu katliam sonucu öldürüldü. Daha sonra 8 işçi eylemlerden sorumlu tutularak idama mahkum edildi. Bu işçilerin anısına 1890'da 1 Mayıs uluslar arası proletaryanın mücadele günü olarak kabul edildi.

ABD işçi sınıfı, 20. yüzyıl boyunca uzun süreli, sert mücadelelerden geçti. 20. yüzyılın başlarında çok sayıda işçi tutuklandı, saldırıya uğradı. Binlerce işçi, komünist, sürgün edildi, binlercesi tutuklandı. Sonraki yıllarda “kızılara” karşı kapitalist saldırılar devam etti. İşçi önderleri Sacco ile Vanzetti idam edildi. ABD tekeli sermayesi, dünyada kapitalist-emperyalist sistemin en güçlü ve en iyi örgütlenmiş sınıfı olarak, işçi sınıfı hareketini ezmek için şiddetli saldırılarını aralıksız devam ettirdi. Sosyalist sisteme ve uluslararası proletarya hareketine karşı sürekli savaş durumu ve saldırganlık anlamına gelen soğuk savaş boyunca, işçilere, komünistlere yönelik tam bir kapitalist terör estirdi. 1950'lerdeki Mc. Cartizm bunun somut ifa-

desi oldu. Bu dönem, siyahlara karşı ABD tekelci kapitalizminin ırkçılığı güçlendirmesiyle birlikte şiddetli iç çatışmalar gündeme geldi. ABD’de sınıf savaşı, kapitalizmin girdiği yeni evrede daha derinden ve kitlesel biçimler alarak yeni bir yükseliş dönemine girdi. Seattle’da yüz bin kişinin günlerce polisle çatışması; işçilerin, sendikaların bu ayaklanmada büyük bir ağırlık koyması; önümüzdeki sürecin, tayin edici sınıf mücadelelerine sahne olacağına işaret ediyor.

İşgününün belirlenmesi için mücadele Rusya’da da uzun mücadeleler gerektirdi.

“Çarlık Rusya’ında ilk fabrika yasaları, 19. yüzyıl sonunda çıkarıldı. Petersburg proletaryasının ünlü grevinden sonra iş günü 11,5 saate indirildi. Lenin’e göre bu yasa Rus işçilerinin Çarlık Hükümetinden kopardıkları bir ödündü” (Politik Ekonomi, Sf:163)

Proletaryanın çok uzun savaşımı sonucu 8 saatlik iş yasası, 1 Mayıs 1890’da kabul edilmekle birlikte, bu yasanın yürürlüğe sokulması için daha çok şiddetli savaş vermek gerekti.

“1919 yılında Washington’da bir dizi kapitalist ülkenin temsilcisi: gelişmekte olan devrimci işçi hareketinden duydukları korkuyla uluslar arası planda sekiz saatlik işgününün yerleştirilmesi için bir anlaşma imzaladılar.” (Politik Ekonomi, sf: 163 – 164)

Kapitalist ülkeler 8 saatlik iş yasasını o tarihte kabul etseler de, bu yasanın pratikte uygulanması için proletarya, her yerde, daha uzun seneleri kapsayan savaşlardan geçmek durumunda kaldı. Normal bir işgünü için savaşım, bugün emperyalist ülkelerde haftalık otuz beş iş saatine indirilmesi için proletarya ile burjuvazi arasında sert mücadelelere sebep oluyor. Avrupa’da ücret kaybı olmaksızın haftalık otuz beş iş saati mücadelesinde milyonlarca işçi sert mücadelelerden geçti. Çalışma saatlerinin düşürülmesi, ücretlerin yükseltilmesi, çalışma koşullarının düzeltilmesi, çalışma hakkı için proletarya, her alanda gerçek savaş olan iç savaşlardan geçti. Proletarya ile burjuvazi arasındaki iç savaşa sığ yaklaşanlar, sınıf savaşlarının yüzyıllarca süren gelişimini daha yakından incelemelidir.

Proletaryanın sınıf savaşının daha uzun bir tarihi olmakla birlikte, proletaryanın kapitalist egemenliğe karşı ilk ciddi savaşı, 1848 Devrimidir. Bu dönemde, üretici güçlerin, kurtulacak kadar gelişmemiş olması, proletaryanın sınıf savaşının ideolojik, politik, ekonomik bütünlüğüne kavuşmaması nedenleriyle, bu ilk ciddi savaş, proletaryanın zaferiyle sonuçlanamadı. Proletarya Paris’te, 18 Mart Devrimiyle egemen sınıf oldu. 18 Mart devrimiyle birlikte komün ilan edildi. Komün, kutsal Avrupa ordularının saldırısı sonucu yenilmekle birlikte, proletaryanın sınıfsız toplum mücadelesinin ilk şafağı oldu. Proletaryanın

iktidarı ele geçirme savaşı esas olarak 20. yüzyılda meyvesini verdi.

Kapitalizm kendi temelleri üzerinde otururken, proletarya da kendi yaşam koşullarını düzeltmek için mücadeleye atıldı. Koşullarını iyileştirme mücadelesi, proletaryanın iktidarı ele geçirme mücadelesi döneminde de sürdü. Egemen sınıfı devirip, yerine proletaryanın sınıf egemenliğini gerçekleştirme mücadelesi ortaya çıkmadan önce, proletaryanın koşulları iyileştirme mücadelesini, yani emeğin korunması mücadelesi biricik mücadeleydi. Proletarya, iktidarı ele geçirecek kadar militan ve örgütlü bir sınıf durumuna geldikten sonra, emeğin korunması mücadelesi, emeğin kurtuluşu mücadelesine bağlı ele alındı. Kapitalizmin son dönemi olan çöküş döneminde, yani kapitalizmin çöküş dinamiklerinin, bu eski üretim biçimini yıkıma götürdüğü yeni evrede, proletaryanın esas savaşı, toplumsal kurtuluş savaşıdır. Sınıfları kaldırma mücadelesi proletaryanın evrensel hedefidir. Sınıfların kaldırılması koşulları tarih tarafından verildi.

20. yüzyıl, kapitalist ülkelerde proletaryanın toplumsal devrimleri için koşulların olgunlaştığı bir dönem olarak geçti. Daha yüzyılın başında devrimin koşulları son derece gelişmişti. Kapitalizmin çelişkileri proletarya ile burjuvaziyi şiddetli mücadelelerle karşı karşıya getirdi. Çok yönlü çelişkilerin üst üste yığıldığı Rusya tam bir devrim toprağıydı. Avrupa, emperyalist savaşın getirdiği sonuçlarla sosyalist devrimleri için yeterince olgundu. Avrupa yüzyılın ilk çeyreğinde bütün dünyayı sarsacak devrimlere, iç savaflara ve devrimci ayaklanmalara sahne oldu. Uluslararası devrimci sosyalist hareketin sloganı, iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesiydi. Bu hedefe ise iç savaflar yoluyla ulaşılabilecektir. Lenin, K. Kautsky'nin henüz Marksist konumdayken 20. yüzyıl devrimleri hakkında söylediklerini aktarır, bu devrimlerin bir iç savaş biçiminde olacağını çok açık biçimde ortaya koyar: “*Gelecek devrim (...) hükümete karşı ani bir ayaklanmadan çok uzun bir ‘iç savaşa’ benzeyecektir*” der, marksist konumdayken K. Kautsky. Lenin, ekler: “*öyle de oldu. Gelecek Avrupa devrimleri de mutlaka öyle olacaktır.*” (Lenin Seçme Eserler Cilt III. Sf: 25)

Lenin, gelen devrimi kaçınılmaz biçimde ortaya koyarken, bu devrimin bir iç savaş biçiminde gelişeceğini de açıklıkla belirtir:

“*Bu gelen devrim bir yandan insanlığı sermayenin boyunduruğundan ancak şiddetli savaşların ve özellikle iç savaşların kurtarabileceğini, öte yandan sınıf bilinçli proleterlerin sömürülenlerin büyük çoğunluğunun önderi olarak sahneye çıkabileceğini ve çıkacağını çok daha kapsamlı bir şekilde gösterecektir.*” (Age. Syf: 28)

20. yüzyılın devrimleri Lenin'in öngörüsünü doğruladı. 20. yüzyılın devrimleri iç savaş biçiminde gelişti. Yüzeysel biçimde Rus dev-

rimini sadece bir ayaklanmadan ibaret görenler, bu devrimin iki devrim sonucunda gerçekleştiğini ve bu devrimlerin de birer iç savaş biçiminde geliştiğini anlayamadılar. İrlanda'da 1916 Paskalya ayaklanması, Avrupa'nın ilk iç savaşı olarak gündeme geldi. Alman devrimi tümü yenilgiyle sonuçlanan 1917 – 1924 dönemindeki devrim mücadelesi de hükümete karşı ani bir ayaklanma biçiminde değil, iç savaş biçiminde gelişti. Doğu Avrupa'da 40'lı yılların sosyal devrimleri 1920 – 1944 yılları arasındaki uzun süreli ve şiddetli savaşların sonucu olarak zafere ulaştı. İspanya devrimi, Yunan devrimi bilinen iç savaşın klasik örnekleridir. Çin devrimi, bilindiği gibi Japon işgali sırasındaki Direniş savaşı dönemi dışında tamamen iç savaş biçiminde gelişti. Güney Asya Devrimleri, Vietnam, Kore uzun süreli Anti-emperyalist savaşlar ve iç savaşlar biçiminde gelişip, zafere ulaştı. Latin Amerika Devrimleri iç savaşın örnekleri olarak sürdü. Bu savaşların kimisi 40 yıl sürdü. Türkiye ve Kürdistan'da ise sınıf savaşı otuz yıldır ya iç savaş biçiminde ya da iç savaşa yakın bir çizgide gelişti. Bu devrimlerin tümü, devrimden önce haklar mücadelesini vermekle birlikte, hiç biri önce demokratik haklar elde edildikten sonra gerçekleşmedi. 20. yüzyıl devrimleri en ağır kapitalist baskı altında örgütlendi. Proletarya ve emekçi kitleler, ekonomik, toplumsal dönüşümleri devrimin zaferiyle birlikte gerçekleştirdiler. Tekelci kapitalizme karşı verilen devrim mücadelesi, esas olarak demokrasinin gerçekleşmesini bile bir devrim sorun olarak gördü. 20. yüzyılın ve 21. yüzyılın devrimleri ve sınıf savaşının doğası doğru kavranmalıdır.

Kapitalizmin çöküş, sosyalizmin yükseliş evresinde gelişmelerin sıçramalı karakteri daima akılda tutulmalıdır. Kapitalizm altında proleterleşme süreci o noktaya geldi ki, bütün devrimci, yıkıcı güçler kapitalizmi yıkmaya yönelmek durumundadır. Proletarya ile burjuvazi arasındaki savaş en şiddetli, en yoğun, kapsamlı ve tayin edici aşamaya dayandı. Kapitalistler, yaşamlarını sürdürmek için, bütün sınıf konumlarını pekiştirirken; proletarya ise en yaşamsal sorunlarını ancak kapitalist egemenliği havaya uçurarak halledebilir. İki sınıfın geleceğini; bu iki sınıf arasında süren savaş belirleyecektir.

Uluslararası sermaye, bir süre önce elde ettiği ve halen elinde bulundurduğu geçici güç üstünlüğüne dayanarak, proletarya ile sınıf ilişkilerini yeniden belirlemek istiyor. Bunun için bugüne kadar ki en şiddetli savaşa girişti. Kapitalizm, dünya ekonomik bunalımın da sonucu olarak, her yerde proletaryaya karşı saldırı halinde davranıyor. Bu saldırı altında, proletaryanın sınıf örgütleri ve yüzyıllık kazanımları bir bir ortadan kaldırılıyor. Kapitalist ekonomik bunalımın yoğunlaştığı son dönemlerde yüz milyonlarca işçi işsizler ordusunun saflarına

atıldı. Kapitalizmin varlığı, bundan sonra daha çok sayıda işçinin işsiz kalması demektir. Sermayenin ilk birikim döneminde kapitalistler, işgücü bulmak için, çok sayıda üreticiyi, üretiminden ve mülkiyetinden kopardı; onları zorla ücretli işçi haline getirdi. Bugün ise işçileri zor yoluyla işten çıkartıyor. Sermayenin ilk birikim döneminde, sermaye, yerlileri, ortak olarak kullandıkları topraklarından zorla koparıp, onları, kapitalist servet için zorla madenlere koyarken; buna karşı, bu kıtalarda uzun bir dönemi kapsayan anti-kapitalist işletmelerden kovarken; proletaryanın devrimci temelde anti- kapitalist çatışmaları ve ayaklanmaları gündeme geliyor. Sermayenin ilk birikim sırasında, tarihsel inisiyatif, gelişmekte olan burjuvazinin eline geçmişti; burjuvazi, bu inisiyatife dayanarak ilk anti-kapitalist ayaklanmaları ezdi ve üretici güçleri geliştirebildi. Tarihi inisiyatif, uzun süredir proletaryanın elindedir. Tarihi inisiyatifin proletaryanın eline geçtiği ve toplumsal dönüşümün öncü, motor gücü olduğu bu tarihi evrede, proletarya, bugünkü anti-kapitalist ayaklanmaları zafere taşıyacak yeteneğe sahiptir.

Uluslararası kapitalist güçler, proletaryayla sınıf ilişkilerini, proletaryanın aleyhine yeniden düzenlemek için sert bir savaşa girişmişken; her yerde savaş içindeki proletarya ise, sınıf ilişkilerini düzenlemeyi değil, sınıfları ortadan kaldırmayı hedeflemiş olarak devrimci mücadelesini yükseltmiş durumda. Proletaryanın devrimci mücadelesi bütün kıtaları kaplamıştır. Proletaryanın sınıf savaşı, içinde bulunduğumuz evrede, daha yaygın ve bütün kıtaları sarsacak bir güce ulaşacak düzeye varmıştır. Proletarya güçlüdür, kapitalizmi yıkacak yetenektedir.

Proletarya ile kapitalistler arasında tayin edici bir mücadele dönemine girildi. Bu tayin edici mücadelede, zafer proletaryanın olacak.

Devrimci Mücadele Birliği

15-28 Şubat 2001

Sayı: 4

BAĞIMLI ÜLKELERDE İKTİDAR MÜCADELESİ

Emperyalizmin, bağımlı kapitalist ÷lkelerde ekonomik ilhakı sonuna kadar vardırma yönelimi, buralarda büyük ekonomik-toplumsal yıkıma yol açtı. Halk hiç bu kadar yoksul düşmemiştir, işsizlik hiç bu kadar ileri boyutlara varmamıştır. Hiçbir halk bu kadar ezilmeye, sömür÷lmeye, yaşamdan edilmeye boyun eğmez. Düne göre daha şiddetli bir çatışma kaçınılmazdır. Bu tarihi hesaplaşmayı artık her yerde görmek mümkün.

Emperyalizm, bu ÷lkeleri tamamen kendisine bağımlı hale getirmesine, ekonomik ve politika üzerinde tam bir denetim-egemenlik kurmasına karşın, toplum üzerinde egemenlik (hegemonya) kurduğu söylenemez. Bağımlı ÷lkelerin, bağımlılık koşullarında hiçbir gelişme şansı olmadığı, emperyalizmin dünya pazarları dışına çıkma olanağı olmadığı halde, emperyalizm ve işbirlikçi tekelci sermaye buradaki halklar üzerinde hegemonya kuramamıştır. Emperyalizm ve işbirlikçi tekelci sermayeyle tam bir çelişme ve çatışma içinde olan halk sürekli ayaklanma, isyan, iç savaş, devrimci mücadele içindedir. Emperyalizm, işbirlikçi tekelci sermaye halkı yönetemiyor, halka karşı savaşıyor. Bugünkü büyük yıkımdan sonra, varlığını sürdürmek için daha çok şiddete ve baskıya yönelecektir. Kapitalizmin ekonomik yasaları, sermayenin, politik hegemonyasına karşı işliyor. Emperyalizm, işbirlikçi tekelci sermaye, sarsılan hegemonyasını sağlamak için şiddetini en ileri düzeye vardıracaktır.

Bağımlı ülkelerde büyük bir ekonomi yıkım yaşanırken, aynı zamanda bu temel üzerinde (bu yıkım üzerinde) politik istikrarın sağlanabileceği sanılıyor. Bu kadar büyük yıkımın olduğu bir yerde, hiçbir biçimde “istikrar” sağlanamaz. Çünkü bu yıkımın altında ezilen, emekçi kitleler, bu yaşam biçimini değiştirmek için, burjuva sınıfa karşı savaştan başka bir yol görmez. Burada sınıflar, birbirleriyle sürekli savaş halindedir. Böylesine sınıf çelişkilerinin keskin olduğu, sınıf savaşının sertleştiği bir yerde, her tür “istikrar” istekleri, bir düştense başka bir şey değildir.

Bu durumda, bağımlı kapitalist ülkelerde, burjuvazinin sözünü ettiği “iç istikrar” ne anlama geliyor? Bunun açık anlamı, halk kitleleri üzerinde, burjuva terörün sürekli uygulanmasıdır. İç istikrardan söz edildiği her yerde, halka karşı en kitlesel kısımlar yapmış, faşist darbelerle başvurulmuş, darağaçları kurulmuş, her devrimci ve demokrat işkenceden geçirilmiş, özcesi burjuvazinin hedeflediği “iç istikrar” uygulandığı her yerde kaçınılmaz olarak, iç savaşı gündeme getirmiştir.

İç savaşlarla, “istikrar” planları bozulan burjuvazi, “istikrarı” sağlamak için daha fazla teröre başvurur. Burjuvazinin şiddeti, kitlelerin devrimci şiddetiyle yanıtlanır.

Bağımlı kapitalist ülkelerde, farklı çelişkilerin üst üste binmesi, emekçi kitlelerin sürekli büyüyen güçlerle sınıf savaşına atılması; sınıf mücadelesinin çatışmaya varması koşullarında burjuvazi iktidarını ve düzenini hep tehlike içinde görmüştür. Halkın devrimci mücadeleyi güçlendirerek iktidara ilerlemesi karşısında, egemenler, sarsılan egemenliklerini, ancak emperyalizme dayanarak ayakta tutabilmiştir. Kendi gücüyle devrimi önleyemeyen işbirlikçi sınıflar, emperyalizmle birlikte, halka karşı faşist darbeler, katliamlara ve baskının her biçimine başvurmuştur. Emperyalizm, bağımlı ülkelerde karşı devrimin ana dayanağı, örgütleyicisi, planlayıcısı, uygulayıcısıdır. Bağımlı ülkelerin ekonomik ilhakının sonuna kadar vardırılması sürecinin yoğunlaşmasıyla birlikte, emperyalizmin, buralara müdahale etmeyi bir “hak” olarak açıkça savunmaya ve bağımlı ülkelerdeki devrimi ezmek için, bütün emperyalist ve işbirlikçi ülkeleri birlikte saldırıya çağırmaya başladı. Emperyalizmin, bağımlı ülkelerin “içişleri hepimizi ilgilendirir” belirlenmesiyle, bağımlı ülkelerdeki devrimleri ezmek için, uluslararası karşı-devrim güçlerini kendi önderliğinde saf tutmaya çağırıyor.

Bağımlı ülkelerde, sınıf mücadelesi iktidarı ele geçirme mücadelesi biçiminde son derece şiddetli hale gelince, emperyalizm, bu devrimci gücü ancak dünya karşı-devrim güçlerini harekete geçirerek

durdurabileceğini görüyor. Bağımlı ülkelerde, devrim, dünya çapında birleşik bir karşı-devrim yaratarak ilerliyor.

Bağımlı ülkelerde, ekonomik, toplumsal, politik ve düşünsel gelişme, devrimi bir zorunluluk olarak halkların karşısına çıkartmıştır. Devrim, yani iktidarın ele geçirilmesinin, kitlelerin yaşamı değiştirmenin, halk yararına, köklü toplumsal dönüşümlerin gerçekleşmesinin ön koşuludur –temel aracıdır. Bağımlı ülkelerde 20. yüzyılın son yarısında meydana gelen şiddetli iç savaşlar, esas olarak iktidarın ele geçirilmesi etrafında dönüp-duruyordu. İktidar mücadelesi, emekçi sınıflar ile kapitalist sınıflar arasındaki, sınıf mücadelesinin esası oldu. İktidarı ele geçirme hedefini öne almayan bir politik hareket, proletaryayı, burjuva diktatoryasına mahkûm eder.

Büyük ekonomik yıkımın yarattığı somut toplumsal koşulların, bağımlı ülkelerde, devrimi milyonlarca halk kitlesinin güncel hedefi yaptığı, kitlelere, devrim yoluyla iktidarı ele geçirme yolunu gösteren, pratik olarak da kendisini kabul ettirmiş devrimci öncü örgütlere şiddetle gereksinme duyduğu bir sırada, emperyalizm ve işbirlikçi tekelci iktidarlara, bu örgütleri politik çevirme hareketiyle etkisizleştirdi. Bu ülkelerdeki devrimci örgütler, devrimin kaçınılmaz hale geldiği bir dönemde devrimden uzaklaştılar; sosyal-reform yolunu seçtiler. Bağımlı ülkelerdeki somut toplumsal koşullar kitleleri devrim yoluna çağırıyor. Emperyalizm, işbirlikçi sınıflar, birleşik bir uluslararası karşı-devrimi harekete geçirse de, devrim yolu, emekçi sınıfların gerçek kurtuluş yolu olarak, güncel olarak ön plandadır.

Kapitalist toplumda, mücadele esas olarak iki sınıf arasındadır; proletarya ve burjuvazi. Ya proletaryanın yanında yer almır, ya da, burjuvazinin. Bağımlı ülkelerdeki büyük çöküşte, küçük-burjuvaziyi daha çok proletaryaya yaklaştırdı. Fakat kapitalizmin evrimi; iki karşıt sınıfın tarihi hesaplaşmasına doğru ilerlediği için küçük-burjuvazi bugüne kadar oynadığı devrimci rolü, tarihin bugünkü evresinde oynayamaz. Küçük-burjuva devrimci hareket de, bu temeldeki gelişmeye bağlı olarak 20. yüzyılın içerisinde parlak çağını, gelecekte yaşayamaz. Kapitalizmin evrimi, uzlaşmaz karşıt sınıfların kıyasıya karşılaşması beraberinde iki politikayı karşı karşıya getiriyor: ya komünist partisi ya düzen partisi. İki sınıftan, burjuvazi yıkılıp-gitmekte olanı temsil ettiğinden topluma daha büyük bir yıkımdan başka bir şey sunamaz. Yalnızca proletarya bütün ezilen kitlelere bir perspektif sunabilir. Proletarya bugünkü evrede de devrimci dönüşümün sürükleyici hegemon gücüdür.

Burada her şey, proletaryanın devrimci bir sınıf olarak davranmasına bağlıdır. Koşullar bir devrim için ne kadar uygun olursa olsun,

devrimin gerçekleşmesi ve başarıya ulaşması proletaryanın bütün ezilenlerin önderliğini pratik olarak yerine getirmesine bağlıdır. Ya proletarya insanlığı kapitalizmden kurtaracak, ya kapitalizm insanları vahşet çağında tutmaya devam edecek. İlerleme yasası insanlığı böylesine yaşamsal bir momente getirdi. Marx'ın "**bedenin bedenle çarpışması**" diye söylediği gelişme aşaması budur.

Proletarya, dünyayı değiştirme, yani sınıfları ortadan kaldırma rolünü ve amacını komünist partisi önderliğinde yerine getirir. Gelişme, proletaryanın öncü gücü olarak komünist partisinin önemini görevlerini belirgin olarak ön plana çıkarmıştır.

Bağımlı ülkelerde, sürekli olarak daha büyük boyutlarla yinelenen ekonomik yıkım, emekçi sınıfları kapitalizme karşı, devrim mücadelesine itiyor. Bu durum, komünist güçler için değerlendirilmesi gereken çok uygun koşulların objektif olarak doğması demektir. Burada belirleyici olan komünist güçlerin devrimci girişkenliği olacaktır. Çağın devrimci gereği yerine getirilecek.

Devrimci Mücadele Birliği

15-28 Şubat 2001

Sayı: 7

EMPERYALİZM EGEMENLİK BUNALIMI YAŞIYOR

Dünyanın en büyük kapitalist ekonomileri, ABD-Japonya-AB, eş zamanlı bir krize giriyorlar. Önümüzdeki dönem gelişmelerinin şekillenmesinde önemli bir etkidir bu durum.

ABD ekonomisi sürekli resesyon sürecinde. Hızla durgunluğa doğru ilerliyor. Japonya, uzunca bir dönemdir bu durumdaydı ve her geçen gün kötüleşiyor. AB ekonomisi ise, umut edilenin aksine, şimdiden bir resesyonun işaretlerini veriyor. Yani derinleşmekte olan genel bunalımı hafifletecek bir "lokomotif" hali hazırda mevcut değil. Ufukta da krizden çıkış belirtileri görünmüyor.

ABD, pazar olarak, kapitalist dünyada önemli bir yere sahip. En büyük kapitalist pazar gerek AB ve Japonya emperyalistleri, gerekse Latin Amerika Güneydoğu Asya bağımlı ülkeleri, ihracatlarının hatırı sayılır bir kısmını ABD pazarına yapıyor. Açık anlatımıyla ABD pazarı, adı geçen ülke üretimlerini ayakta tutan önemli bir alan. Ve şimdi bu pazar hızla daralıyor. Bu durumda, zaten kriz içindeki bu ülke ekonomileri, büyük bir çöküş yaşayacaklar.

Japon ekonomisi, dünyanın ikinci büyük kapitalist ekonomisi, uzun süredir durgunluktan muzdarip. Salt bankacılık alanındaki zararları 240 milyar dolar. Pazar sorunu tüm yıkıcılığıyla duruyor ve durumunu bir nebze olsun hafifletmek için Asya ülkelerine yükleniyor. Oysa Japonya ve Asya ülkeleri, henüz 97 krizinin yarattığı yıkımın enkazlarını kaldıramamış değiller Bu bağımlı ülkeleri TAM BİR ÇÖKÜŞ bekliyor. Sosyal yansımaları çok köklü olacaktır bunun. Daha şimdiden süregelen hale gelmiş olan sosyal çatışmalar; emekçi sınıfların başkaldırı ve ayaklanmaları, yakın dönemde, yaşanılacak olan çöküşün etkisiyle, köklü toplumsal alt-üst oluşlara yol açacaktır Bu, kaçınılmaz bir şekilde olgunlaşmakta olan süreç, bir devrimler dizisi sürecidir.

AB ekonomisi, tam da bu dönemde, bütün umutları boşa çıkararak, hızlı bir yavaşlamanın işaretlerini vermekte. Bu durumda, derinleşmekte olan genel bunalım, bu üç sacayağında birden yaşanan krizlerin birbirini iteleyerek daha derin krizlere doğru yol açması sonucu, ağırlaşıyor. Dünya genelinde kapitalist üretim zinciri pek çok yerinden zorlanıyor. Bir bütün olarak dünya genelinde toplumsal alt-üst oluş dönemi, hiç olmadığı kadar yıkıcı bir şekilde açılıyor.

Verili koşullar, yaşanan kriz, emperyalist sistemdeki güçler dengesi ve hegemonya ilişkilerini de kökten değiştiriyor.

Son on yıldır yaşanan bir gelişme var. ABD, ekonomik üstünlüğünü yitirmesine paralel olarak, kapitalist dünyadaki hegemon konumunu da büyük ölçüde yitirdi. 90'ların başında, Japonya'nın veya Almanya'nın (ve Fransa) öncülüğünde Avrupa'nın yeni egemen güç olacağı ileri sürülüyordu, fakat yaşam bu görüşü doğrulamadı. Tersine, emperyalist sistem, hızla toptan çöküşe doğru yol aldı. Bugün, ABD artık sistemin egemeni değilse, AB ve Japonya da henüz egemen değil. Ve her üç emperyalist odak da şiddetli bir krizin pençesine düşüyorlar. Artık, bir bütün olarak emperyalist sistemin egemen olamama durumu yaşanmaya başlanıyor. İkili bir egemenlik bunalımı var. Birincisi, sistemin kendi içindeki egemenlik bunalımı ki bu, emperyalistler arası çelişki ve çatışmaların şiddetlenmesinde ifadesini buluyor. İkincisi, emperyalistlerin ezilen yığınlar, emekçi halklar üzerindeki egemenlik bunalımıdır.

Son on yılda hızlanan ekonomik ilhak... Peş peşe bağımlı ülke ekonomilerinin yıkıma uğratılarak tüm yeryüzünü bir avuç tekelin fütursuzca tam denetimine alma uğraşları... Bunun sonucunda, eşi benzeri görülmedik ölçüde hızlanan gelir dağılımındaki eşitsizlik... Sefalet, işsizlik ve yoksulluğun her türlü dayanma sınırının ötesine geçmesi... Bağımlı ülkelerde üretimin hemen tamamen yokedilmesi... Doğanın katledilmesinin ve çevre felaketlerinin inanılmaz boyutlara varması... Evet, sermaye birikimi yasalarının günümüzdeki bu sonuçları, dünya genelinde, emperyalist kapitalist sisteme karşı geniş bir hareket yarattı. Artık emperyalizm için egemenlik bunalımı dönemi yaşanmaktadır.

Emperyalist gelişmenin yönü tek tekele doğrudur. Fakat bu bir eğilimdir ve tek doğrultulu bir gelişme değildir. Buharin'in "*Emperyalizm*" kitabına yazdığı Önsöz'de Lenin, bu noktaya işaret eder. Günümüzde karşımıza çıkan gelişmeler tablosu, Lenin'in bu bilimsel öngörüsünü doğrular niteliktedir.

Bir yandan, sermaye birikiminin acımasız yasaları, büyük balığın küçükleri yutması şeklinde, hep, daha fazla sermayenin daha az elde toplanmasını amaçlıyor. Devasa çöküşlü tekeller, önlerine gelen her şeyi silip süpürüyor. Ama bu aynı sürecin sonunda, bölük bölük yeni işsizler, artan sefalet, artan sosyal huzursuzluk doğuruyor. Sınıflar savaşımı kızışıyor, çelişkiler keskinleşiyor.

Dev tekellerin birbirleriyle girdikleri kapışmalar bağımlı ülkeler üzerinden yürütülen nüfus alanı çatışmaları karşıt yönde gelişen hareketleri de güçlendiriyor.

Örneğin, daha yakın dönemde Afrika'da sıkça karşılaştığımız bu türden çatışmalar, bugün Balkanlar'da yoğunlaştı. AB-ABD çekişmesi,

Balkanlar'da hızla yayılan çatışmaları doğurdu. Fakat burada her şey bu iki emperyalist kutuptan ibaret değil. Gerek dünya çapında bu emperyalist yönelime karşı çıkan güçler (örneğin Rusya ve Çin), gerekse bizzat o bölgedeki anti-emperyalist güçler ("İç güçler") ve dünya emekçi halklarının tavrı, buradaki çatışmaların emperyalist hedeflerin dışında apayrı sonuçları yaratmasını sağlayabilir. Bu durum dünyanın her yeri için geçerli. Sınıflar savaşı, dünya ölçeğinde Emperyalistler arası çelişki ve çatışmalar, salt "kendi" güçlerine göre biçimlenemez. Sonuç tüm bu etmenlerin içine girdiği kompleks bir çatışmalar dizisinden doğar. Güçler dengesi, somut çatışmaların gelişim yönünü belirler. Kısacası, emperyalizm son sözü söyleyen değildir. Hele içine girdiğimiz dönemde, tam tersine, son söz kapitalizmin mezar kazıcılarıdır. Emperyalistler arasındaki çatışmalar dizisi, yarattığı ve yaratacağı onca kan acı ve göz yaşına rağmen, toplumsal kurtuluş güçlerine yarayacaktır. Kapitalizmin kendi karşısına dönüşme eğilimi, iktisadi, siyasi ve sosyal alanda derinleşerek güçleniyor.

Her kriz, tekelleşmenin yoğunlaşmasına paralel olarak, korkunç bir yıkım, dayanılmaz bir yoksulluk ve sefalet, büyüyen işsizlik getirir. Dünya ölçeğinde bu süreç yaşanıyor. Bağımlı ülkeler, sefalet, yoksulluk, yoksunluk ve işsizlik batağında boğulmakta. Yaşamdan kovulan bu geniş yığınların acı öfkeleri, sel olup gelecek kanal arıyor. Kendiliğinden patlamalar, sık sık boy gösteren öfke, hızla toplumsal alt-üst oluşun zeminini hazırlıyor ve aslında bu dönüşüm, bilinçlerde ve gerçeklikte başlamış bulunuyor.

Ama bu tablo salt bağımlı ülkelere has değil. Bizzat emperyalist ülkeler de hızla büyüyen işsizlik sorunuyla, inanılmaz boyutlara varan gelir uçurumuyla, alt ve orta sınıf hareketleriyle yüz yüze geldi, geliyor. Ve içine girmekte oldukları kriz şartlarında, tablo daha da iç karartıcı olacak. Bütün ekonomistler bu krizin, 1929 bunalımından daha derin ve sarsıcı olacağına birleşiyor.

ABD'li yazar J. Steinbeck, "*Gazap Üzümleri*" adlı yapıtında, 1929 bunalımı yıllarında, küçük üreticilerin mülksüzleşmesini ve sonrasında gelişen hareketi anlatır. O acı, dram, öfke ve kavga!... Bugün yaşamakta olan gelişim süreci, o dönemden daha büyük sorunlar yaratacak. Zira artık tamamen yaşamdan kovuluyor geniş yığınlar. "*Gazap Üzümleri*", bizzat emperyalist ülkelerde de olgunlaşıyor.

Dünya kapitalist sistemi, toptan bir çöküşe doğru, büyük patlamalar ve toplumsal devrim dizileri aşamasına doğru yol alıyor.

Kapitalizm, doğuşundan itibaren "küresel" bir sistemdir. Her tür sınırın ötesine geçmiş, sızmış, ulusları kopmaz bağlarla birbirine bağlanmıştır. Gelinen aşamada tek tek kapitalist ülke ekonomileri, dünya

kapitalist ekonomi zincirinin basit bir halkası durumuna geldi. İlişkiler iç içe geçti. Her parça bütünü etkiler konuma geldi. Özellikle sermayenin hızla asalaklaşmasına (emperyalist-kapitalist sistemin temel özelliklerinden biri) ve iletişim-ulaşım teknolojisindeki hızlı gelişimlere (ve tabii sermaye birikiminin ulaştığı muazzam aşamaya) koşut olarak, tek tek ülke ekonomilerindeki her kriz, hızla bütüne yansımaya başladı. Bütün bir sistemdeki sarsıntıları yıkıcı düzeye ulaştırır oldu.

TC'deki son krizler nedeniyle emperyalist dünyanın koşturmacası, iki nedenden ötürüdür. Biri, yukarda bahsedilen zincirleme reaksiyon etkisi. TC'nin krizi bir anda dünyayı kaplayan kriz dalgalarına dönüşü verdi. Arjantin ve Brezilya ekonomileri de çöktü.

İkinci neden, TC'nin "iç durumu" ile ilgili. Toplumsal devrimin gümbürtüsünü hissetmiş olmaları, emperyalistleri böyle panik vaziyette Ankara'nın imdadına koşturdu.

Ve tabii ki, tüm bu "yardımların" karşılığı, ekonominin koşulsuz ayaklarının altına serilmesi; istenilen her "ödün"ün alınması hatta işi, bizzat kendi adamlarını işbaşına getirerek, bir nevi sömürge valiliği uygulaması başlatmaya değin vardırılmaları oluyor.

Emperyalistler, Ankara'nın "yardımına" her ne kadar koşuyor görünse de, krizin getirdiği yükü hiçbiri üzerine almıyor. Yeni "Düyun-u Umumiye" anlaşmalarıyla, tam manasıyla "sömürgeleştirdiler". Bu, ekonomik ilhakin vardığı son nokta. Fakat öte yandan, hazırlanan iktisadi programlar için gereken finansmanı sağlamaya yanaşmıyorlar. AB topu ABD'ye o da AB'ye atıyor. Bir taraftan Türkiye tamamen ayakları dibine serilmiş, bütün ipleri onların eline vermiş; ama diğer taraftan, son derece "riskli" bir ülke olarak "gereken mali yardım" alamamış durumda. İki emperyalist odak arasındaki çelişki, krizi daha da ağırlaştırıyor. "Avrupa'nın hasta ve öfkeli adamı", boğazına kadar gömülmüş, iflas etmiş. Ciddi ve köklü bir toplumsal alt-üst oluşun arifesini yaşıyor. Kriz yapı-saldır, çıkışsızdır. Yaşanılan son gelişmeler ve girilen yol, bu krizi hafifletmek şöyle dursun, derinleştiriyor. Sanayi ve tarım artık tamamen sıfırı tüketti. Nüfusun neredeyse %90'ı, yoksulluk sınırı veya altında yaşıyor. Hiçbir "mali yardım" bu tabloyu değiştiremez. Bu zincir kırılacaktır. Mesele artık ölüm kalım sorunu halini aldı. Yaşamını idame ettirmek isteyen emekçi sınıflar, kapitalizm zincirini kırmaksızın, burjuva toplumu uçurmaksızın, amaçlarına ulaşamazlar.

Devrimci Mücadele Birliği

15-30 Nisan 2001

Sayı: 8

KAPİTALİZM VE TOPLUMSAL DEVRİM

Bağımlı, ezilen ülkelerde, kapitalist ilişkiler içinde kalınarak "toplumsal gelişme"nin olanaklı olduğu yönünde görüşleri sürülüyor. Bugün de aynı içerikte görüşler çeşitli adlarla geliştiriliyor. Bu görüş sahipleri, kapitalizm olsun, fakat, kaçınılmaz sonuçları olmasın istiyorlar. Antagonist sınıfların, dolayısıyla antagonist sınıf çelişkilerinin olmadığı bir kapitalizmden söz ediyorlar.

Geçtiğimiz yüzyılın ortalarından sonra savunulan "toplumsal ilerleme" tezi daha çok sömürgecilikten kurtulmuş ülkeler için ortaya atıldı. Bu görüşe göre, proletaryanın zayıf olduğu kurtulmuş ülkelerde, "toplumsal ilerleme" yoluyla, sosyalist ülkelerin desteği alınarak, "kapitalist olmayan yol"dan kalkınmak olanaklıdır. Bu görüş sosyalist ülkelerin ve yeni kurtulmuş ülkelerin komünist partilerinin geliştirdiği temel bir anlayışa dayanıyordu. Bu anlayışı öne çıkaran komünist partileri, sınıf savaşı ilkesini bir tarafa atıp, "sınıf barışı" ilkesini esas alan bir çalışma yürüttüler. Her şeyin gelip dayandığı yer toplumu oluşturan bütün sosyal sınıfların aralarındaki sınıf savaşına son verip, hep birlikte bir "toplumsal ilerleme" programıyla ekonomik bakımdan "kurtulacağı" düşüncesine dayanıyordu.

"Toplumsal ilerleme" görüşünün esas alındığı ülkeler, burjuvazinin ve burjuvalaşma yolundaki toprak sahiplerinin egemenliği altındadır. Dolayısıyla, bu görüş, özünde burjuvazinin gelişip, güçlenmesine, yani ekonomik olarak, toplumsal konum, bakımından ilerlemesi anlamına geleceği açıktır. Komünist partileri, proletarya nicelik yönden zayıf da olsa, sınıf savaşını esas alıp, proletarya ve bütün emekçi sınıfların kurtuluşu için savaşaacağına, emekçi sınıfları, burjuvazinin diktasına soktu.

Sonuçta yeni kurtulmuş ülkeler, burjuvazinin önderliğinden, kapitalist yolu izleyerek, emperyalizmin yeni sömürgecilik ilişkileri, yani bağımlılık ilişkileri içine girdiler. Burjuvazi emperyalizmle işbirliği içinde güçlenerek, tekelcilik düzeyine ulaştı. İşçi sınıfı ise, nicelik olarak güçlenirken, ideolojik, politik ve örgütsel olarak güçsüzleşti. Orta yerde koskoca bir komünist mücadele boşluğu kaldı. Bu boşluğu da, sonradan bir kısmı Marksist-Leninist partiye dönüşen devrimci örgütler doldurdu.

"Toplumsal kalkınma" görüşü başka söylemlerle "Bağlantısızlar Hareketi" tarafından dile getirildi. Bağlantısızlar Hareketi, ezilen bağımlı "üçüncü dünya", ülkelerinin emperyalist ülkelerle ilişkilerini yeni, adaletli ve karşılıklı yarar anlayışı temelinde yeniden düzenlemeyi istedi. Bağlantısızlar Hareketi, gerçekten yeni bir anlayış temelinde uluslararası ilişkilerin yeniden kurulacağına inanıyordu. Bu yönde epey çağrı yapıldı. Bağlantısızlar Hareketi amacına "Yeni Ekonomik Düzen" adını verdi. Yeni Ekonomik Düzen, "üçüncü dünya" adı verilen ülkelerin aleyhine olan uluslararası ekonomik düzenin yerine, ekonomik olarak geri bırakılmış, yoksul ülkelerin yoksulluğu, geri kalmışlığı yenecek ve dünya ticaretinde ve bütün ekonomik ilişkilerinde "karşılıklı yarar" ilkesini esas alacak yeni bir ekonomik ilişkinin olmasını istedi.

Yeni Ekonomik Düzen ilk ortaya atıldığı zaman ezilen halkların, ezilen ulusların dikkatini çekti. Onların dikkatlerini, emperyalizmin tamamen kendi yararına olan dünya ticaretine yöneltti. Halklarda emperyalizme karşı bir mücadele eğilimi yarattı. Çünkü Yeni Ekonomik Düzen, emperyalizmin, dünyanın büyük bir bölümünü sömürdüğünü, ezdiğini; ezilen bağımlı ülkelerle, ezen emperyalist ülkeler arasındaki farkın nasıl ezilen ülkelerin aleyhine sürekli büyüdüğünü gösteriyor; ve bunun sonucu ezilen bağımlı ülkelerdeki insanların nasıl bir sefalete, açlığa, hastalıklara, ölümlere itildiği; nasıl bir avuç emperyalist ülkenin, bu ülkelerin yeraltı-yerüstü kaynaklarını talan ettiğini, çevreyi kirlettiğini; borçların nasıl, bu ülkeleri çökerttiğini; bu borçların silinmesi gerektiği vb. olgularla emperyalizm teşhir ediliyor ve kitleler bu durumu değiştirmek için mücadeleye çağrılıyordu.

Sonuçta, Bağlantısızlar Hareketi'nin Yeni Ekonomik Düzeni gerçekleşmedi. Ezilen bağımlı ülkeler, emperyalizmin dünya sistemi içinde, daha bağımlı oldular. Bağlantısızlar Hareketi, sosyalist sistemin yaşadığı felaketten de etkilenerek dağıldı. Yeni Ekonomik Düzen görüşü de, kapitalist ilişkiler çerçevesinde, emperyalizmin yararına çalışan dünya iş bölümü çerçevesinde, dünyanın ezilen halklarının kurtulamayacağına bir örneği oldu. Ne var ki, kapitalizm çerçevesini

aşmak istemeyen, sınıfsal konumu gereği aşamayan sınıflar, bu görüşlerden esinlendiler. Başka söylemlerle dile getirdiler.

ABD- Seattle'de başlayan, bütün kıtalara yayılan kitle eylemlerinde, emperyalist-kapitalist dünya sistemi içinde ezilen halkların ve emekçilerin yararına yeni bir ilişki kurulması öneriliyor. Bunların içinde "Kapitalizm Öldürür, Kapitalizme Ölüm" gibi ileri sloganlar da öne çıkartıldı. Eyleme katılanların sınıfsal durumuna bağlı olarak, öne çıkartılan sloganlar da çok farklıydı. Küçük burjuva hareket, WTO, DB'nın yoksul ülkelerin daha yoksullaşmasına yol açtığını söyleyip, bu "dengesizliğin" giderilmesini istiyor. Avrupa'da kitleler "Toplumsal Bir Avrupa" sloganıyla sokakları doldurdu. "Toplumsal Bir Avrupa" sloganıyla ne demek istendiği belli değil.

Bütün bu görüşler, emperyalist-kapitalist sistemde, ezilen, bağımlı ulusların yararına yeniden düzenlenecek ilişkilerle, ezilen ulusların ekonomik olarak sorunlarının üstesinden gelebileceğinin; emperyalist ülke emekçilerinin de yaşam koşullarının kötüleşmesinin önüne geçilebileceğinin olanaklı olduğu noktasından hareket ediyor. Oysaki, kapitalist özel mülkiyet sisteminde, emekçi sınıfların yararına düşünülen, ileri sürülen her sav, nesnel durum gereği iflas etmek durumunda kalıyor. Oysa ki, uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarına dayalı kapitalist toplumda ya proletarya diktatörlüğünden yana olunur, ya da burjuva diktatörlüğünden yana.

Türkiye'de de "toplumsal kalkınmacılık" savı, sendikalar, sosyal-reformist partiler, burjuva, küçük burjuva ekonomistler tarafından "ulusal program" sloganıyla geliştiriliyor. Bu çevrelerce savunulan "ulusal program" daha doğrusu ulusal emek programı, tekel dışı burjuvazinin çıkarlarının savunulmasından başka bir şey değildir. Bunun yanında işçiler, köylüler ve küçük burjuvalar yararına bazı ekonomik-toplumsal-politik reformların da olması, bu burjuva görüşlere bir emekçi kitle desteği sağlamak içindir. Çünkü işçi sınıfı, yoksul halk öyle bir güç ki, ona dayanmayan hiçbir hareket hedefini gerçekleştiremez. Proletarya açık olarak burjuvazinin peşine takılıyor. Sendikalar, sosyal-reformist partiler, proletaryanın bağımsız sınıf çizgisine karşı, sınıf savaşına karşı, burjuvazinin yanında saflaşmaktadır. Fakat, sınıflar arasındaki savaş, sınıflı toplumların doğasına uygun yürüyor.

Devrimci Mücadele Birliği

1-15 Mayıs 2001

Sayı: 9

TEKELLER VE PROLETARYANIN MÜCADELESİ

İçerde toplum karşısında, dünyada bağımlı uluslar karşısında tekeller öylesine bir güce ulaştılar ki, ne orta sınıflar, ne de ezilen ulusların, bu büyük güç karşısında yapacakları fazla bir şeyleri yoktur. Emperyalist-kapitalist dünyada uluslararası emperyalist tekellerin boyun eğdiremediği güç yoktur.

Ekonomik gücü elinde bulunduran tekeller, bu yüzden politik ve askeri gücü de ellerinde bulunduruyorlar. Toplumu ve ezilen ulusları ellerindeki bütün güçten yararlanarak baskı altında tutuyorlar. Bu öylesine bir güç ki, ana eğilim olarak daha az elde toplanarak merkezileşiyor. Güç daha az elde toplandıkça, şiddeti ve ağırlığı artıyor. Toplum ve ezilen uluslar bu ağır baskının altında dayanamaz duruma geliyor.

Emperyalist sermaye büyük bir dünya gücüdür. Dünya nüfusunun büyük bir kesimi mutlak bir yoksulluk içindeyken, emperyalist sermaye bugüne kadar hiç olmadığı kadar büyümüştür. Sermaye, daima, daha büyük bir güce ulaşmak için, önüne çıkan her şeyi kırıp-dökmüştür. Önlenemez bir güce sahip olan sermaye, bu gücün dışında, hiçbir "gücün" yaşamasına olanak tanımaz. Kapitalizmde, aynı kapitalist temellerde, tekелci sermaye karşısında başka bir burjuva "güç" yoktur. Küçük burjuvazi; tekелci sermaye karşısında bir güç değildir. Küçük burjuvazi sürekli zayıflarken, tekeller ise, küçük mülkiyete de el koyarak daha bir güçlenmektedir.

Emperyalist tekeller, uluslararası iş bölümünü öylesine kendi yararına düzenlemiş, dünya pazarına öylesine egemen olmuşlar ki, küçük burjuvazinin ve ezilen ulusların, bu ilişki içinde, gelişmek için hiçbir şansları yoktur. Uluslararası tekeller, bütün ekonomik olanakları yalnızca kendi yararına kullanmaktadır. Öte yandan, kendi dışındaki mülk sahiplerinin gelişmesini bütün gücünü kullanarak da engellemektedir. Her yönden baskı altına alınan, ekonomik olarak güçsüzleşen küçük burjuvazi yok olma tehdidini artık daha şiddetli olarak hissetmektedir.

Bağımlı ülkelerde, küçük burjuvazinin yok olma tehdidi çok daha yoğun yaşanıyor. Yok olma tehdidi iki yönde geliyor. Hem emperyalist tekellerden, hem de işbirlikçi tekellerden. Her iki yönden, birlikte gelen tehdit sonucu milyonlarca küçük mülk sahibi iflas etti. Kitlesel yok oluş, sermayenin tarihi eğilimine bağlı olarak bugün en üst düzeyde yaşanıyor. Küçük burjuvazi, bütün bu gelişmeler karşısında eli kolu bağlı durumdadır. Ekonomik ağırlığı kalmayan, giderek güçsüzleşen küçük burjuvazinin politik ağırlığı buna bağlı olarak iyice zayıflamıştır. Küçük burjuvazi ne burjuva partilerinde söz sahibidir, ne de hükümetler üzerinde bir baskı gücüdür. Dolayısıyla tekellerden gelen her tür baskı karşısında tamamen korunaksızdır.

Metanın, paranın, sermayenin egemen olduğu bir toplumda kapitalizmin önlenemez yasaları geçerlidir. Burada yadsınmanın yadsınması yasası geçerlidir. Kapitalizm, küçük-meta üretiminden doğdu. Sermaye, önce küçük mülk sahibini ortadan kaldırdı. Ardından, sıra küçük kapitalistin yok olmasına geldi. Bu süreç tekellere yol açtı. Tekeller, bütün ekonomiyi denetimleri altına aldılar. Özel mülkiyet ilişkileri içinde, özel mülkiyet bağları içinde, değil tekelci sermayeyi yok etmek, bu güce karşı başarılı bir mücadele bile verilemez. Dolayısıyla küçük burjuva bir politik hareketin başarı olanağı da yoktur.

Kapitalizmi yok edecek, toplumu yeni ve daha yüksek bir topluma dönüştürecek tek güç proletaryadır. Proletarya, sınıfsal konum olarak, yani sanayinin has ürünü olarak sonuna kadar devrimci olan biricik sınıftır. Küçük burjuvazi (kent ve kır küçük mülk sahipleri) yok olurken, proletarya ise gelişip, güçleniyor. Kapitalizm bugün daha çok bilimin ve tekniğin gücüne başvurmakla birlikte, sanayide insan emeği büyük ölçüde kullanılıyor. Kapitalizmin eğilimi kol emeğini daha geniş olarak üretimden dışalamaktır. Fakat kapitalizm başkasının emeğine el koymaksızın yaşayamaz. En gelişmiş kapitalist ülkelerde de proletarya en büyük sosyal güçtür. Kapitalizmi yok edecek olan da bu güçtür.

Küçük burjuvazi tekelci sermaye tarafından yok edilme tehdidi altında, kaçınılmaz olarak proletaryaya yaklaşmaktadır. Küçük burjuvazi, yaklaşmakta olan toplumsal devrimin bir parçasıdır. Bu sosyal sınıf kendi başına hiçbir ilerici adım atamaz. O, ancak proletaryaya bağlı olarak proletaryanın toplumsal devriminin bir parçası-haline gelerek ileri bir rol oynayabilir. Proletaryayla ilişki içine girmeden, proletaryayla ortak hareket etmeden sermaye egemenliğine son verilemez. Sosyal dönüşümün motor gücü proletaryadır.

Kapitalizmin yerini alacak olan sosyalist toplumun maddi ön koşulları, kapitalizmin bağrında yeterince olgunlaşmıştır. Kapitalizmin

evrimi politik bir devrimi zorunlu yapmıştır. Bu devrimi başaracak olan proletarya, maddi koşullara bağlı olarak militan, savaşkan, birikimli, bilinçli, örgütlü bir sınıf düzeyine ulaşmıştır. Tekelcilik, bankacılık, büyük sanayi, elektrik, iletişim, ulaşım vb. kapitalizmin teknik temeli, proletarya iktidarı ele geçirdiğinde, yeni toplumun kurulmasında büyük olanaklar sunuyor. Politik iktidarı ele geçiren proletarya hazır üretici güçler ve hazır bir teknik temelle karşılaşacaktır. Bu olanakları elinin altında hazır bulan proletarya yeni toplumun inşasına daha uygun koşul ve araçlarla başlamış olacak.

Bu durumda iktidarı ele geçirmek daha zor; iktidara geldikten sonra sosyalizme geçiş daha kolay olacaktır. Burjuvazi egemenliğini, ayrıcalıklarını yitirmemek için bütün gücüyle direniyor. Yeni toplumu kuracak devrimci sınıfa karşı vahşete başvurmada, eski yıkılıp giden egemen sınıflardan daha ileri gitmiştir. Mülk sahibi sınıflar yok olup gitmemek için bütün güçleriyle savaş halindedir. Yaşamlarını özel mülkiyetle olan bağlarıyla sürdüren sınıflar, özel mülkiyete dayalı toplumun ayakta kalması için bütün güçlerini ortaya koyuyorlar. Yeni bir sosyalizm örneği çıkmasını diye emperyalizm bütün gücünü harekete geçiriyor. İşçilerin aristokrat tabakası burjuva toplumun ayakta kalmasını sağlayan başka bir etken. Bütün bu olgular, iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesinin ne kadar zor olduğunu gösteriyor.

İktidara geldikten sonra iktidarı sürdürmek, devrimi sürekli tutmak daha kolaydır. Proletarya hazır bir teknik temeli elinin altında bulduğundan, sosyalizmi inşa etmede daha rahat ve kolay davranacaktır. Böyle, ileri bir teknik temele dayanan sosyalizm, diğer ülkelere örnek olacak ve onların bu yolu izlemesini getirecektir.

Proletaryanın iktidarı ele geçirme, kendi devrimci egemenliğini kurmada bu kadar sancılı çekmesi, bugüne kadar ki koşulların sonucuydu. Kapitalizm halen dünyanın büyük bir bölümünde yıkılmadıysa; sosyalizmin maddi ön koşullarının her yerde olgunlaşmasını getirdi. Proletarya devrimlerinin koşulları her dönemden daha olgundur.

Devrimci Mücadele Birliği

15-31 Mayıs 2001

Sayı: 10

KAPİTALİZMİN YIKIMI

Kapitalizmin iflas ettiğinin ilk açık göstergesi ekonomik krizlerdir. Ekonomik kriz, 18. yüzyılın başlarında görüldü. Daha sonra zaman zaman tekrarlandıktan sonra, süregelenleşerek günümüze kadar geldi. Toplumunu sarsan, her seferinde büyük bir üretici gücü atıl bırakan, büyük bir maddi gücü heba eden ekonomik krizler, sermayeye dayalı üretimin, üretici güçlerin gelişmesinin önünde nasıl bir engel oluşturduğunun çok çarpıcı bir göstergesidir. Ekonomik krizler, kapitalist üretim biçiminin zirvesidir. Kapitalist üretim biçimi, her seferinde, daha büyük ve yıkıcı ekonomik krizlerle çevrilir.

Kapitalist üretim biçiminin iflası bundan çok önceleri ortaya çıktı. Yine, sermayenin, üretici güçleri elinden kaçırdığı, üretici güçlerin toplum tarafından ancak ortaklaşa olarak ele geçirilebileceği de çok önceleri ortaya çıktı. Burjuvazi, daha önceki dönemlerde egemen olmuş sınıflar kadar bile "egemen" olamamıştır. Çoğu işsiz olan yoksul insanların varlığı ve beslenmeye, bakıma muhtaç olmaları, burjuvazinin tarihteki önceki sınıflar kadar "egemen" olmadığını açık kanıttır.

Kapitalist evrimin bugünkü evresinde, artık söz konusu olan kapitalist ekonomik yapının iflası değil çöküşüdür, yani kendi kendisini yıkıma doğru sıçramalı atlayışlarla götürmesi. Bugün kapitalist toplumlarda yaşanan ekonomik krizler, toplumsal yıkımlar kapitalizmin çöküşüyle açıklanabilir. Sıçramalı çöküş evresinin somut özellikleri açıklanmadan, kapitalist dünyada olanlar açıklanamaz.

Kapitalizme eleştirel yaklaşan küçük-burjuva düşün dünyası tam da bu noktayı kavrayamamıştır. Kapitalizm çerçevesinde kalınarak yaşanabileceğini düşünmek, kapitalizmin miadının dolmasını, yani kapitalizmin küçük-mülkiyet sahiplerini ardından küçük kapitalistleri yok ederek, en sonu kendini ortadan kaldırarak ilerleyen tarihi eğilimini hiç kavramamak demektir. Kapitalist temeller yıkılırken, kendine, bu temeller üzerinde yer edinmeye, konumunu sürdürmeye çabalayan küçük-burjuvayı büyük bir tarihsel trajedi bekliyor.

20. yüzyıla doğru kapitalist Avrupa emperyalizme dönüşerek ekonomik ve toplumsal yaşamda yeni bir düzene geçişi başlattı. Emperyalist aşamadaki kapitalizm, en belirgin özelliği olan sermaye ihracı yoluyla, yeni bir sömürü biçimi olan "yeni sömürgeciliği" başlattı. Em-

peryalizm, mali bağımlılık yoluyla birçok ülkeyi kendine bağımlı hale getirdi. Bağımlı ülkelerde de boy verdi, gelişti. Fakat bağımlılık ilk düzeyiyle kalmadı, derinleşti, pekişti. En sonu, emperyalizmin ekonomik ilhakı ileri boyutlara vardı. Bağımlı ülkelerde kapitalizm az-çok gelişir-gelişmez ekonomik krizler de baş gösterdi. Kapitalizmin kendi işleyişine "bağımlılık" ilişkisi de eklenince, ekonomik krizler süregelen oldu. Kapitalist evrimin kaçınılmaz ilerleyişi, bağımlılık, ekonomik kriz, bağımlı ülkeleri yıkıma götürdü.

Emperyalizmin savunucuları, bağımlı ülkelerin, ekonomik krizler nedeniyle çöküş içerisinde olduğunu söylüyorlar. Emperyalistler, bu çöküş sonucu, ilk planda büyük karlar sağlıyor. Buralarda yaşanan kriz nedeniyle çok kısa sürede emperyalist bankalar, borsalar çok büyük kâr elde ediyorlar. Sermaye, buralardan çıkıp, birkaç emperyalist tekelin elinde toplanıyor. Bu, bir süre daha devam edecektir. Ne var ki, bağımlı ülkelerin ekonomik çöküşü, etkisini bütün emperyalist-kapitalist sistemde gösterecektir. Hiçbir emperyalist ülke bu çöküşün yıkıcı etkisinin dışında kalmaz.

Çöken bağımlı ülkeler değil, kapitalizmin kendisidir. Bağımlı ülkeler kapitalizm öncesi üretim ilişkilerini değil, egemen olarak kapitalist ilişkileri taşırlar. Bu anlamda, bir bağımlı ülkenin ekonomik yıkımı, kapitalizmin yıkımıdır. Kapitalizmin şiddetli savunucuları, ne kadar yadsısa da, bu, kapitalizmin kendini yok etme sürecinin derinleşmesidir.

Ekim 1917'de Rusya'da, sosyalist devrimle, dünyanın altıda birinde sosyalizm gerçekleşince, kapitalizmin dünya sistemi çöktü. Bu da, kapitalizmin dünya krizini kalıcı hale getirdi. Sömürü alanları daralan kapitalizmin ekonomik krizleri daha sonra iyice boyutlandı. Bugün de, bağımlı kapitalist ülkelerin çökmesi, emekçi sınıfların sonuna kadar yoksullaşması, işsizliğin bu sistemi sürekli sarsacak kadar büyümesi ve kalıcı olması kapitalizmi daha büyük bir krize ve yıkıma sokmuştur. Kapitalizm, dışardan kendisine dayatılan biçimde değil, kendi iç çöküş dinamiklerinin etkisiyle kendi kendini yıkıma götürüyor.

Kapitalist dünyada yaşanan alt-üst edici gelişmeler, proletarya devriminin maddi koşullarını tamamen olgunlaştırıyor. Proletarya, bütün ezilenleri, kapitalizmin baskısından kurtarmak için, ortaya çıkan uygun objektif koşullardan sonuna kadar yararlanmalıdır. Burada belirleyici olan proletaryanın devrimci girişkenliğidir

Devrimci Mücadele Birliği

1-15 Haziran 2001

Sayı: 11

DÜNYADA EKONOMİK İLHAK

1- Ekonomik ilhak ve ekonomik ilhakin sonuna kadar vardırılması bağımlı kapitalist ülkelerin eski durumunu alt-üst ediyor. Alt-üst oluş ekonomik, toplumsal, politik, kültürel yaşamın her cephesinde görülüyor. Örgütlenmede ve mücadelede bu alt-üst oluş kesinlikle gözetilmelidir.

2- Emperyalizmin "yeni dünya düzeni", "küreselleşme" adını verdiği dünya politikası esas olarak bağımlı kapitalist ülkelerin ekonomik ilhakını sonuna kadar vardırılmasını amaçlıyor. Emperyalist devletlerin, uluslararası tekellerin Asya, Afrika, Latin Amerika'da IMF, DB vb. mali kuruluşlarla ve çeşitli yollarla yaptığı budur. Bu süreç bütün şiddeti ve yoğunluğuyla sürüyor.

3- Sermaye birikiminin tarihi eğilimi daha çok elden çıkıp, daha az elde toplanması yönündedir. Sermaye büyük bir ekonomik güce erişmiş olan tekellerin elinde toplanıyor. Maddi servetin, sermayenin, en yoğun olarak emperyalist tekellere aktığı alanlar bağımlı kapitalist ülkelerdir. Buradaki maddi servet yoğun olarak emperyalist tekellere ve devletlere akıyor. İçerde daha küçükleri ilhak eden işbirlikçi tekeller, emperyalist tekeller lehine ekonomik gücünü sürekli yitiriyorlar. Süreç yoğundur.

4- Dünyada hangi üretim düzenine geçileceği, hangi üretim dallarının kapatılıp, hangilerinin açılacağı tekeller tarafından belirleniyor; bu da, kitlesel iflaslar ve kitlesel işsizliği getiriyor. Sermaye daima en yüksek kâr peşinde koşar. Bu ise karlılığı esas alan üretim biçimlerine geçiş demektir. Üretim alanlarını, üretim miktarlarını, neyin üretileceği emperyalist tekeller tarafından belirlendiği gibi, meta fiyatı da emperyalist tekeller ve dünya borsaları tarafından saptanıyor. Bütün bunlar bağımlı kapitalist ülkelerin emperyalist tekellerin yasına biçimlenmelerdir.

5- Devlet bu süreçte tekeller yararına piyasaya müdahalesini en ileri düzeye çıkardı. Devletin gerek işbirlikçi tekeller yararına, gerekse emperyalist tekeller yararına piyasaya en yoğun olarak müdahale ettiği yerler bağımlı kapitalist ülkelerdir. Bu mücadele düşünülebilecek her yoldan yapılmaktadır (vergi, iflas ettirme, yasal baskı, hileli yöntemler vb.).

6- Ekonomik ilhakin derinleşmesine bağlı olarak, bağımlı kapitalist ülkeler borçlanma, kredi vb. yolla tam anlamıyla soyuluyor. Bu yolla ekonomik çöküşleri derinleşiyor. Ekonomik ilhak, ekonomik krizleri süregelen ve ağır hale getiriyor. Bağımlı ülkelerin ekonomik krizden ve çöküşten kurtulma şansı yoktur.

7- Küçük mülk sahipleri iflasa sürüklendi: üretim araçlarından ve ya-

şamdan dışlanıyorlar. Özel mülkiyetlerini, bir daha geri gelmemek üzere yitiriyorlar; eski iyi yaşamlarını da bir daha geri gelmemek üzere yitiriyorlar.

8- Bu ülkelerin ekonomisinde, politikasında, düşünce biçimlerinde emperyalizmin mutlak egemenliği ekonomik ilhakin derinleşmesiyle daha da pekişiyor. Hükümetleri, hukuku, yasaları, devlet örgütlenmesini bir bütün olarak emperyalist güçler belirliyor. Küçük mülk sahiplerinin hükümetler üzerinde önceki gibi baskı yapma etkisi ortadan kalkıyor. Hükümetler tamamen emperyalistlerin baskısı altında ve onun isteklerini yerine getirmek için çalışıyor.

9- Ekonomik ilhakin derinleşmesiyle en büyük ve köklü darbeyi köylüler aldı. Köylüler işbirlikçi tekellerin, emperyalist tekellerle uyguladığı ekonomik politika sonucu iflasa sürüklendi ve tam bir çöküş içinde. Bunun sonucu kır nüfusu kitlesel olarak kentlere yöneldi. Kır nüfusunun azalması; yoksulluğun derinleşmesi anlamına gelmektedir

10- Ekonomik ilhakin sonuna kadar vardırılması politikası, iflaslar, ekonomik krizin derinleşmesi asıl olarak çalışan nüfusu vurdu. Bağımlı ülkelerde milyonlarca çalışan işten atıldı. İşsizlik oranı geçmişle kıyaslanamayacak kadar büyüdü.

11- Çürüme toplumsal yaşamın bütün alanlarına egemen oldu. Soysuzlaşma, toplumsal, ahlaki çöküş, yaygın fuhuş adli olaylarda patlama, alkolizm, uyuşturucu bağımlılığının artışı, uygulanmakta olan ekonomi politikanın kaçınılmaz sonucu, kapitalist ekonominin temel işleyişi oldu.

12- Ekonomik ilhak burjuvazi ile proletarya arasındaki antagonist sınıf çelişmesini keskinleştiriyor. Halk kitleleriyle tekeller arasında çelişkiler on yıllarca çatışmalara, ayaklanmalara, iç savaşlara devrimlere yol açtı. Emperyalizm, burada, karşı-devrimci burjuva şiddete başvurarak, egemenliğini sürdürebildi. Egemen güçler, sadece halka karşı savaştılar. Emperyalizmin mutlak egemenliğini amaçlayan ekonomik ilhakı sonuna kadar vardırma politikası bütün bağımlı ülkeleri sosyal devrimler, sosyal ayaklanmalar dönemine soktu. Sermaye, burada iç savaşın, ayaklanmanın temellerini ortadan kaldıracak durumda değil. Politik çevirme yoluyla, politik hegemonya sağlayamaz; kapitalizmin ekonomik işleyişi, bu sınıfın politik hegemonyasına karşı işliyor.

13- İşbirlikçi tekeller ve emperyalistler tarafından bağımlı ülkeler için uygun bulunan ekonomi politika, buralarda devrimci alt-üst oluşun bütün koşullarını yaratıyor. Sosyal devrim kaçınılmazdır.

Devrimci Mücadele Birliği

15-30 Haziran 2001

Sayı: 12

KISA TARİH

Doğal tarihi evrimin bugünkü süreci kısa ve yoğun yaşanmakta. Uygarlık tarihi, insanlığın uzun tarihi içinde, geçici ve kısa bir dönemi kapsar. Kapitalizm ise, uygarlık tarihinin, yani insanlığın sınıflı toplumlara denk gelen tarihinin en kısa dönemini kaplıyor. Sınıflı toplumlardan önceki toplum biçimi olan ilkel komünal toplum -eski toplum- tarihin çok uzun bir dönemini kaplayan sınıfsız toplumdur. Onun yerini almış olan köleci toplum uygarlık tarihinin ilk toplum biçimi olarak binlerce yıl sürdü. Ardından gelen feodal toplum ise, yüzlerce yıl sürdü. Uygarlık tarihinin son toplum biçimi olan kapitalizmin tarihi birkaç yüz yıllıktır. Manifaktür dönemi dışında büyük sanayi temeline dayalı kapitalizm, iki yüzyıllık bir geçmişe sahiptir. Büyük sanayiye dayalı kapitalizmin daha birkaç on yılında proletarya ayaklanmaları başladı. Bir yüzyıl sonra ise kapitalizmin yerini alan, daha yüksek bir toplum biçimi olan sosyalizm olmaya başladı. Uygarlık tarihinin, uzun insanlık tarihinin evriminde en kısa dönemini kaplayan kapitalizm olmuştur. Bütün toplumlar, belli bir tarihi dönemi kaplarlar. Zaten tarihi olmak geçici olmaktır. Burjuva teorisyenlerin, kapitalizmi "ebedileştirme" savlarına, kapitalizmin kendi kısa tarihi yanıt veriyor. Doğal tarihin kapitalizm altındaki evriminin bugünkü süreci kapitalizmin tarihi içinde daha da kısa bir süreyi alıyor. Kapitalizm kendi içinde evreler geçirdi. İnsanlığın bugün yaşadığı evre, di-

ğerlerinden farklı yeni bir evredir. Bu evre, insanlığın sınıfsız toplum sürecine geçişi başlattığı, evrensel özgürlüğe doğru ilerlediği tarihi koşulları kaplıyor. Bu insanlığın yeni bir tarih dönemine geçişidir. Doğal tarihin evrimi bu yeni sürece girdi.

Bu süreçte kapitalizm, önceki tarihi dönemlerinde olduğu gibi yavaş yavaş değil, sıçramalı biçimde çöküşe gidiyor. Pasif evrimciler, yaşanan birikimler, çelişkiler sonucu gelişmenin nitelik sıçramaları içerdiğini göremezler. Bugün girilen süreç de böyledir. Tarih yeni bir nitel sıçrama sürecine girmiştir. Bir toplum biçiminin çözülüp-dağılması için bağrında taşıdığı uzlaşmaz karşıtlıkların tarihi olarak gelişmesi gerekiyor. Kapitalizmin uzlaşmaz sınıf karşıtlıkları da, tarihi olarak gelişerek en olgun düzeye ulaştılar. Proletarya ile burjuvazi arasındaki uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının tarihi olarak gelişmesi kapitalizmin çözülüp dağılmasına yol açacak düzeydedir. Hiçbir toplum biçimi uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının tarihi olarak bu kadar gelişmiş olduğu koşullarda, uzun süre ayakta kalamaz. Bir toplumsal sistem ancak, kendisinden daha yüksek bir toplum biçiminin maddi ön koşulları ortaya çıkmış ve olgunlaşmışsa, yerini yeni topluma bırakır. Toplum daha yüksek toplumsal gelişmeyi görmeden, kendisini ulaşılmış gelişme aşaması meyvelerinden yoksun bırakmaz. Ama, eskinin azamisi yeninin aşgarisinin altında kalıyorsa hiçbir güç toplumu yeniye ulaşmadan alıkoymaz. Sermaye kendi kendini genişletmek ve bunu sürekli yapmak için üretici güçleri sonuna kadar geliştirmek zorundadır. Maddi koşullar, burjuva egemenliğinde son noktasına kadar gelişir. Böylece, kapitalizm altında maddi koşullar öyle bir noktaya ulaşır ki, bu maddi koşullar, yeni toplumun maddi koşulları olur. Bu maddi koşullar oluşmadan, daha yüksek bir toplum biçimi tarihi olarak gerçekleşemez. Yeni toplumun maddi koşulları, kapitalizmin doğal tarihi evrimi tarafından hazırlanmıştır.

Her toplum biçimi, tarihin bir ürünü olarak ortaya çıkar ve evrim yasasının işlemesiyle yerini daha yüksek bir toplum biçimine bırakır. Doğal tarihi evrim böyle ilerliyor. Kapitalist üretim biçimi, büyük sanayi temeline oturduktan sonra, daima bir biçimden başka bir biçime akmıştır. Büyük sanayi, bilim ve teknolojik gelişme, hiçbir üretim biçimini kalıcı ve değişmez olarak tanımaz. Üretim dalları ve teknikleri, sermayenin bileşimi sürekli değişir. Büyük sanayi devindirici bir rol oynar; üretim biçimleri sürekli değişime uğrar. Bütün eski iş bölümleri değişime uğrar. Yeni üretim biçimleri; yeni üretim kolları, yeni iş bölümünü yaratır. Üretim araçlarının toplulaşması ve emeğin toplumsal karakteri belirgin olarak gelişir. Büyük sanayi sürekli gelişmeyi, yenilenmeyi zorladığı ve getirdiği halde, bu gelişmeye aykırı

ve karşıt olarak değişmeden kalan üretim araçlarının özel mülkiyeti ve toplumsal üretimin sonuçlarının toplum tarafından ortaklaşa olarak kendisine maledilmek yerine, burjuvazi tarafından kendisine mal edilmesidir. Bu eski iş bölümü, büyük sanayinin gelişimine, bilimin üretici bir güç olarak üretime katılmasına, teknolojik gelişime aykırı olarak halen ayakta kalması, çağdaş gelişmeyle karşıtlık oluşturuyor. Bütün çağdaş gelişme, bu çağa aykırı üretim biçimine ve tarihi olarak hiçbir varlık nedenine dayanmayan burjuvaziye karşı ayaklanış içerisinde. Bu anlamda bütün çağdaş ayaklanmalar kapitalizme karşı olmuştur.

Üretim araçları, sermaye güçleri tarafından sonuna kadar geliştirildi. Bu, üretim araçlarının gelmesi gereken ve varması gereken düzey budur, demek değildir. Üretim araçları sermaye niteliğini koruduğu müddetçe gelişmeleri sınırlıdır. Ne var ki, kapitalizm altında üretim araçları salt üretim aracı olarak iş görmezler, kapitalist biçimde iş görürler. Kapitalist biçim ise her tür çağdaş gelişmenin önünde engel oluşturur. Makine, teknoloji, bilim, tüm gelişmiş üretim güçleri ancak sermaye niteliğinden kurtulurlarsa daha ileriye gidebilir. Bu günkü düzey, insanlığın geliştiği durumu göstermiyor. Eğer kapitalizmin engelleyciliği olmasaydı, insanlık daha ileri gelişme düzeyinde olacaktı. Mevcut üretim araçları bu günkü haliyle, üretim araçlarının ortaklaşa mülkiyetinde, insanlığın daha ileri gitmesini sağlayacak yetenektedir. Kapitalizmin yerini alacak daha yüksek toplum biçimi olarak sosyalist toplum çağın bir zorunluluğudur. Eski toplumun bütün gelişme tarihi, insanlığı bu noktaya getirdi. Tarih yalnız bunun için çalışıyor.

Kapitalizm, üretici güçleri sonuna kadar zorlayarak, maddi koşulları daha yüksek toplum biçimine geçiş için hazır hale getirmekle kalmıyor, her tür yaşam kaynağını da yok ediyor. Doğa, bugün, kapitalizm tarafından büyük ölçüde tahrip edilmiştir. Makinenin, bilimin, teknolojinin gelişimiyle birlikte doğanın insan karşısındaki özerk konumu sona ermiştir. Artık insanlar doğanın kör yasalarını gemleyip, onları insanlığın yararına dönüştürebilecek olanaklara sahiptir. Ne var ki, kapitalizm altında, sermayenin tarihi eğiliminin kaçınılmaz işleyişi olarak, insanın mutluluğu için dönüştürmek bir yana, ölü hale getiriyor. Kapitalizm, doğaya egemen bir üretim biçimidir. O, bu egemenliği, doğayı tamamen öldürmek için kullanıyor. Sermayeye dayalı sistemin devam etmesi halinde, doğanın geri kalan yönleri de tamamen tahrip edilecektir. Sermaye karakteri gereği ancak emeği ve doğayı çoraklaştırarak kendisini genişletebilir.

Kapitalizm, toprağı geri dönülmez bir biçimde tahrip edip, denizi, havayı gün gün öldürürken, emekçiyi de sonuna kadar çalıştır-

rak tahrip ediyor. Kapitalizmde işçi, parça işçidir, kent-kır ayrılığı en uç noktalara kadar ulaşmıştır. Kapitalist iş bölümüne dayalı olarak, kafa emeği ile kol emeği arasındaki ayırım en üst düzeye varmıştır. Ne var ki, büyük sanayi, bilimin bağımsız bir güç olarak üretime uygulanmasıyla her tür teknolojik gelişme; kent ile kıran tarihi ayrılığına son verme, yeni ve daha üst düzeyde bir sentezde birleşme olanaklarını yaratmıştır. Aynı gelişme kafa emeği ile kol emeği arasındaki ayırımın giderilmesi için de geçerlidir. Kapitalist üretim artık daha fazla bilim ve teknolojiye dayalı yapılıyor. Emek sürecinin bileşenleri değişiyor. İşçi, üretim sürecinde gözetleyici durumunda olduğu, işçinin yerine bilimsel ve teknolojik süreç başladığı halde, değer tek ölçütü, emek niceliği olmaya devam ediyor. Açıkça görüldüğü gibi sermayeye dayalı üretim, üretici güçlerin, bilimin, teknolojinin gelişmesi önünde yıkılması zorunlu olan bir engeldir.

Toplum, toplumsal üretim araçlarına el koyarak, onları ortaklaşa olarak kendine malederek, emeği genelleştirerek, işi toplumun tüm sağlıklı üyeleri arasında eşit paylaştırarak kendisini zincirleyen kapitalizmin tüm bağlarından kurtarabilir ve birey kendisini çok yönlü geliştirebilir. Kent-kır ayrımı ile kafa emeği-kol emeği ayırımını ortadan kaldıracaktır. Birey ancak bu temelde çok yönlü gelişebilir. Eski işbölümünün sürdüğü, kent-kır ayrımı ile kafa emeği-kol emeği ayırımının olduğu koşullarda, bireyin çok yönlü ve tam bir gelişimi olamaz. Kentli insanı fiziki olarak çürüten, kır insanını da entelektüel olarak geri durumda bırakan kapitalist işbölümü koşullarında bireyin tam gelişimi mümkün değildir.

Kapitalizm her tür gelişmenin önünde engel olduğu bütün olgularıyla kendisini ortaya koymuştur. İnsanlar, kapitalizmin geriletici, yıkıcı, çöküş dinamikleri yüzünden bu güne kadar ulaştıkları gelişme düzeyini ve meyvelerini yitirmeyle yüzyüzeler. İnsanlar, bütün bir kuşaklar boyu tarihi gelişim sonucu elde ettikleri ileri gelişme sonuçlarını yitirmek istemiyorlarsa, kapitalizmi yıkmak zorundadırlar. Kapitalizm ki, kendisini yıkacak tüm çelişkileri sonuna kadar geliştirmiştir.

Kapitalizmin uzlaşmaz sınıf çelişkileri, emperyalist ülkelerde de keskinleşme eğilimine girdi. Bugüne kadar yapay nedenlerle "yumuşatılan" çelişkiler ve sınıf mücadelesi, şiddetlenme eğilimine girdi. Yeni yüzyıl başlarken emperyalist ülkelerde ve tüm kapitalist ülkelerde kitlesel eylemler, ayaklanmalar başladı. Emperyalist ülke işçileri tüm sosyal güvenlik haklarını yitirirken, işsizlik de çığ gibi büyüyor. Bu ise, çalışanların ücretlerinin -reel ücretlerinin- düşmesi ve yoksullaşması demektir. ABD, AB ve Japonya'da işsizlerin ve düş-

künlerin sayısı daha şimdiden çok ileri boyutlardadır. İnsanın en temel yaşama hakkı, kapitalist özel mülkiyeti koruma hakkına feda ediliyor. İşsizlik, yarınından emin olamama, yoksulluk, her türlü hastalığın, açlığın, açlık ve hastalıktan ölümlerin temelidir. Yine aynı temelde suç ve cinayetlerde patlama olmuştur.

Elindeki maddi zenginlik ve sermaye birikimi sayesinde kendi yaşamını en yüksek düzeye çıkarırken, emekçi sınıfların yaşam süresi daha da kısalıyor. ABD'de beyazların yaşam süresi 60'ın üstünde olmasına karşılık, siyah mahallelerde yaşam süresi 40 civarındadır. Demek ki kapitalist ülkelerde insan yaşamı ortalaması ifadesi, toplumsal gerçeklere aykırıdır. İnsanın yaşam süresi burjuva sınıf ve işçi sınıfı için, halk için ayrı ayrı yapılmalı. Tıpkı bu ülkelerde ortalama gelir düzeyinin kapitalist sınıfın gelir düzeyini düşük göstermesi, buna karşı emekçi sınıfların düşük olan "gelirini" yüksek göstermesi gibi burjuva yöntemler dışında ele alınmalı toplumsal gerçekler.

Kapitalist üretimin ve birikimin uzlaşmaz karşıtlığı kapitalist gelişmenin bugünkü evresinde en keskin biçimler almıştır. Bir kutupta büyük bir servet birikimi ve her tür savurganlık, lüks yaşam, keyifli zamanlar, karşı kutupta ise yoksulluk birikimi ve işsizlik ve açlık ve ölüm kol geziyor. Bu çelişki ve çağa aykırı bu toplum biçimi artık devam edemez. Bu toplumun çözülüp-dağılmasına yol açacak uzlaşmaz çelişkiler tarihsel olarak gelişmiştir. Yeni ve daha yüksek bir toplum biçimi bunun yerini alacaktır. Bu anlamda tarih, kısa tarihtir.

Devrimci Mücadele Birliği

1-15 Temmuz 2001

Sayı:13

KAPİTALİZMİN SÜREKLİLİK KAZANAN EKONOMİK KRİZİ ve İŞSİZLİK

İşsizlik kapitalizmin gelişimi ile birlikte ortaya çıktı. Makine, kapitalistin işçilere karşı en etkin silahı oldu. İşçiler kendileriyle rekabet eden makinelere saldırdılar, parçaladılar. Fakat makineleşme önu alınamaz her doğa yasası gibi, rekabetin kaçınılmaz sonucu olarak yetkinleşti, işçiler işten atılmaya devam ettiler. İşsizlerin kapitalizme karşı mücadelesi bu dönemde başlar ve süreklilik kazanır.

İşsizler, Engels'in 1800'lerin ortalarında söylediği biçimiyle "*yedek sanayi ordusu*"dur. Nasıl ki ordu ihtiyat kuvvetlerini savaş sırasında askere çağırıyorsa, burjuvazi de işlerin yolunda gittiği zamanlar bu "*yedek sanayi ordusu*"nu sanayiye çağırır. Kapitalizmin hareket yasası, daima daha fazla işçinin işsiz kalması yönünde işler.

İşsizlik ekonomik krizin ilk göstergesidir. İşsizlik, kapitalizmin üretici güçleri, emek kapasitesini atıl hale getirdiğini; üretici güçleri yönetemediğini, onları elinden kaçırdığını çıplak biçimde ifade eder.

İşsizlerin çalışanlara oranı ne kadar yüksek olursa, ücretler o kadar düşük olur. Ücretler bu orana göre yükselir düşer. Bugün, dünyada işsizlik çok büyük düzeye vardı; çalışanlara oranı ise yükseldi, buna bağlı olarak ücretler sürekli aşağıya düşmeye devam ediyor.

Kapitalizmin süreklilik kazanan ekonomik krizi nedeniyle işsizliğin "yedeklik" yapısı çöktü. Sanayi; ekonomik kriz, üretim tekniğinde yetkinleşme vb. nedenlerle, işsizleri öğütmeye, öğütülmeye çağırıyor.

Ekonomik kriz, rekabet, üretimde anarşi, sanayinin teknik temelinin devrimci etkisi sonucu üretim düzeninin sürekli değişmesi vb. nedenlerle çalışanlar yarımından emin değiller. İşsiz kalmak her çalışanın en büyük kaygısı ve korkulu rüyasıdır. Kapitalizm, yeni üretim dallarına yönelerek, atılan işçilerin bir kısmını çekse de, atılanlar daima işe alınanlardan fazla olur.

Yüksek işsizlik, çalışanların yarımından emin olamaması (sosyal yaşamdan kovuluş ve yarısızlık) işsizlerin ve işçilerin her yerde -em-

peryalist ülkeler dahil- anti-kapitalist eylemlere, harekete yönelmesini sağladı. İşsizler kitlesi sokak gösterilerinin, iktidara karşı mücadelenin en önemli kitlesi, potansiyeli oldu.

Latin Amerika'da, Güney Asya'da, Avrupa'da, ABD'de, Türkiye'de en önemli kitle gösterilerinde büyük bir güç olarak işsizler var. İşsizler, devrim mücadelesinde proletaryanın önemli bir ittifakıdır.

İşten kovulmak, yaşamdan kovulmaktır; çünkü işçi ancak çalıştığı sürece yaşam araçlarına sahip olur. İşçinin işten kovulması bu yüzden, onun vahşi insanlar gibi açlıktan öleceği koşullara mahkum edilmesi demektir, işçiler, işsizler ya vahşiler gibi açlıktan ölecektir, ya da kendisine vahşiler gibi bir yaşam dayatan sermayeye ortaklaşa olarak el koyacaktır. Uygurluğun geldiği nokta budur.

İşsizlerle ilgili olarak somut eylem-mücadele perspektifi ortaya konmalı. Çalışanlar açısından hiçbir çalışma güvencesi yoktur. İşçilerin durumu güvensizdir. Kapitalizmin varlığı çalışan nüfusun daha fazla bir kitlesinin açlığa, açlıktan ölmeye mahkum olması demektir. İşçiler, işsizler, yoksullar ancak kapitalizmi yıkıp yerine daha yüksek bir toplumu, sosyalizmi kurarak insanca bir yaşama kavuşabilirler. İnsanlar, ancak üretim araçlarını ortaklaşa olarak kendisine mal ederse kurtulabilir, özgür olur. Bu yönde propaganda, ajitasyon yapılmalı. Kapitalizmde artık bütün çalışanların yarısından emin olmaması nedeniyle, hiç kimsenin çalışma durumu güvende değildir, bu gerçekten hareketle, işsizler, işçiler kapitalizmi yıkmaya, iktidarı ele geçirme mücadelesine, hedefine kazanılmalı. İşsizlerin sorunlarıyla yakından ilgilenilmeli ve çözüm yolları gösterilmeli.

İşsizler uzun süreli işsiz kalmaktan ya da sık sık üretim sürecinin dışına itilmekten ötürü, istikrarsız bir özellik kazanırlar. Belli ölçüde lümpen proletaryaya yaklaşırlar. Üretimin dışına düştükleri için, dağınık ve örgütsüzdürler. Bütün bunlar biraraya gelince işsizler, ne kadar yoksul bir yaşam sürdürseler de, konumları itibariyle devrim mücadelesine öncülük edemezler. Bütün ezilenlere yalnızca büyük üretim alanlarında toplu bulunan, dolayısıyla toplu olarak hareket eden, örgütlenmeye uygun konumda bulunan proletarya öncülük edebilir.

İşsizler, proletarya hareketi içinde ele alınmalı, çalışan proleter kitlesiyle birlikte örgütlenmeli ve ortak olarak harekete geçirilmelidir.

Devrimci Mücadele Birliği

15-31 Temmuz 2001

Sayı: 14

BİREYİN TAM GELİŞİMİ

Bireyin çok yönlü gelişiminden anlaşılması gereken, bugünün parça insanı karşısında eski toplumun (ilkel komünal toplum) yeteneklerini birden fazla alanda geliştirmiş bireylerin durumu değildir. Eski toplumda, bu yetenekler bile çok sınırlıydı. Yereldi; üretici güçler çok güdüktü. İnsan doğa güçleri karşısında çaresizdi. Doğa henüz insan karşısında özerkti. Bu toplumda birey ne kadar gelişme göstermiş olursa olsun bu gelişme yine de çok sınırlıydı.

İnsanın çok yönlü gelişmesinin maddi temeli üretici güçlerin evrensel gelişmesini sağlayan büyük sanayiyle atıldı. Gelecekteki gelişmiş insanın ilk örneğini fabrika vermiştir. Fabrika bilim teknik ve eğitimin birarada kullanıldığı alandır. Fabrika insanın çok yönlü yetenek kazanmasına da daha geniş bir alan açmıştır. Yine de kapitalist anlamıyla fabrika, parça-insanı, bugünün parça-işçisi haline getirir.

Marx bu aşamada eğitim ve üretimi birleştiren teknik eğitim okullarının önemi üzerinde durur. Ve esas olarak işçi sınıfı iktidarında bunun başarılacağını belirtir. Sosyalist ülkelerde poli-teknik okullar bu yönde atılmış dev adımlardır. Kapitalizm altında, teknik okullar belli bir gelişme göstermekle birlikte, yine de sınırlıdır. Bunun önündeki engel kapitalist üretim biçimidir. Kapitalizmde eğitim ve üretim süreci birbirinden kopuktur. Büyük sanayi ve bilim, insanı sürekli ve çok yönlü olarak yeteneklerini geliştirmeye zorlarken, kapitalist işbölümü bunun önüne çıkar. Teknik, bilim, bireyin çok yönlü gelişimini bir ölüm-kalım sorunu olarak insanın karşısına çıkarırken, eski işbölümü (özel mülkiyet) bu zorunlulukla tam bir çelişme içindedir.

Sermayenin devamlı olarak bir üretim alanından, başka bir üretim alanına yönelmesi, sermaye birikim yasasına bağlı olarak, sürekli yeni üretim dallarının oluşması işçiyi her seferinde yeni yetenekler kazanmaya zorlar. Fakat kapitalist çıkarlar yine de, işçiyi tek bir işe bağlar ve bu monoton çalışma işçinin yaşamı boyunca sürer. Kapitalizm, işin çeşitliliğini ancak daha karlı olursa gerçekleştirir. Yok, eğer önceki üretim düzeni daha fazla kar getirmeyi sağlıyorsa, o zaman her tür gelişmeye tavır alır. Bu ise, büyük sanayinin teknik temeliyle çelişme içinde olmak demektir.

Ama kapitalizmin elde olmayan gelişmesi, rekabet yasası, her kapitalisti üretimde verimliliği artıracak yeni yöntemler geliştirmeye ya

da yeni üretim dallarına yönelmeye zorlar. Kapitalizmde hiçbir üretim düzeni (üretim dalı) kalıcı değildir. Üretim düzeninde sürekli değişim bir doğa yasası gibi, kapitalisti yeni üretim düzenlerine göre zorlar. Bu zorluluk işçiyi sonradan kazanılmış yeni yetenekler elde etmeye iter.

Ne var ki, bilimin etkin bir üretici güç olarak kullanılması, hem de geniş ölçüde kullanılması, teknolojik gelişme, işçinin her tür bireysel yeteneklerini yok ediyor. İşçinin yeteneği yerine, makinanın yeteneğini koyuyor. Büyük sanayiyle birlikte geçmişte kas gücü temeline dayalı üretimin yerini, makina temeline dayalı üretim aldı. İşçi üretim sürecinin esas unsuruyken, artık üretim sürecinin basit bir gözletleyicisidir. Makinanın kapitalist biçimde kullanılması, işçinin tüm bireysel yeteneklerini öldürmüş, onu makinanın basit bir parçası (dişlisi) haline getirmiştir. O, artık yaşamı boyunca buna mahkumdur.

Bilim ve teknolojik gelişme, bireyin çok yönlü gelişimini zorlarken, işçi bireyin kapitalist toplumdaki ekonomik konumu bunun önünde engeldir. Kapitalizm, kapitalisti yaşamı boyunca emeksizliğe, asalaklığa yükseltirken, işçiyi ise, yaşamı boyunca proleter olmaya mahkum eder. İşçinin bu konumu, onun kendisini entelektüel, spor vb. alanda geliştirmesini engeller. Entelektüel vb. biçimde kendisini geliştirme olanağına sahip olan kapitalisttir. Çünkü bunu sağlayacak maddi güç, onun elindedir. Üretilen maddi zenginlik, işçinin gelişme ihtiyaçları için kullanılmıyor. Kapitalizmde bu olanaksızdır. Tersine, işçi, kapitalistin maddi zenginliğini büyötmek için görev yapar.

İşçinin, kapitalistin maddi zenginliğini büyötmek, genişletmek için görev yaptığı bir yerde, bilimsel ve teknolojik gelişme ne olursa olsun, işçi, parça-işçi olmaktan kurtulamıyor. İşçi sınıfı kendi yarattığı maddi zenginliklerin altında eziliyor. Kapitalistin elindeki bu maddi zenginlik yabancı bir güç olarak tüm ağırlığıyla işçinin omuzlarına çökmüştür. Böyle bir toplumda emekçi bireyi kendisini çok yönlü geliştirecek olanaklara sahip değildir.

Bilim, teknik ve büyük sanayinin teknik temelini insanı çok yönlü olarak gelişmeye zorlaması ile kapitalist özel mülkiyetin buna engel oluşturması çelişkisi bugün en gelişmiş düzeye varmıştır. Bu çelişki ancak kapitalist özel mülkiyetin, toplumsal mülkiyete dönüştürülmesiyle çözülebilir. Kapitalizmin bağrında varolan uzlaşmaz toplumsal çelişkiler en sonunda bu toplumun yıkılmasıyla sonuçlanacak bir noktaya ulaşmıştır. Bu çelişki proletaryanın toplumsal devrimiyle çözülecektir.

İnsanlık artık bireyin tam gelişimini sağlayacak toplumun temellerini atacak maddi ön koşullara kavuşmuştur.

Bireyin tam ve özgür gelişimini sağlayacak olan toplumun maddi

ön koşulları 19. yüzyılda ortaya çıktı. Bilimsel sosyalizmi, ütopyik sosyalizmden ayıran en önemli nokta, geleceğin toplumunun maddi ön koşullarından hareket etmesidir. Marksizmin geleceğin toplumu üzerine ütopyalar üretmesine gerek yoktur. Geleceğin sınıfsız toplumunun maddi ön koşulları, kapitalizmin bağrında ortaya çıkmış ve kapitalizm bu ön koşulları sonuna kadar geliştiriyor. Bilimsel sosyalizm bu maddi koşulları kavramış ve buna dayanarak geleceğin toplumunu açıklamıştır.

Kapitalistler sermaye birikimi için, elde olmayarak üretici güçleri sonuna kadar geliştirdiler. Peki, bugün bunun neresindeyiz? Kapitalistler üretici güçleri sonuna kadar zorladılar. Bilimde, teknolojiye dev gelişme sağlandı. Uzay teknolojisi, iletişim teknolojisi insanlık tarihinde çok önemli gelişmelerdir. Emek üretkenliği, geçmişle kıyaslanmayacak düzeye ulaştı. İnsanlık doğa üzerinde egemen oldu. Eğer kapitalizme son verilseydi, insanlık daha ileri gelişme aşamasına çoktan ulaşmış olacaktı şüphesiz. Bu gelişme düzeyi bile, geleceğin toplumuna geçmek için büyük bir olanak sunuyor.

Tüm bu olanaklara rağmen, bireyin tam ve özgür gelişiminden söz edilemez. Çünkü tüm bu maddi olanaklar kapitalistlerin özel mülkiyetindedir. Ve hiçbir şekilde işçinin gelişme ihtiyaçları için kullanılmıyor. Bireyin entelektüel, fiziki, sportif vb. çok yönlü gelişimi, toplumun üretim araçlarını kendisine ortaklaşa olarak malettiği zaman gerçekleşir. Ancak o zaman toplumun maddi olanakları bireyin çok yönlü gelişim ihtiyaçlarını karşılaması için kullanılır. Birey, ancak üretim araçlarının ortaklaşa olarak kullanıldığı bu toplumda, bu ortaklaşalık tarafından ve bu toplum içinde özgür olur ve tam gelişim sağlar.

Bu yeni topluma geçiş, insanlığın önünde bir ölüm-kalım sorunu olarak duruyor.

Bugün tüm dünyada yükseliş gösteren anti-kapitalist eylemlerin temelinde bu sorun yatıyor. İnsanlar, gerçek yaşam koşullarını yeni bir anlayışla ele almak için yeni ve güçlü bir atağa kalktılar. Yaşam koşullarını yeni bir anlayışla ele almak artık yalnızca komünistler ve devrimci proletaryayla sınırlı değil, çok daha geniş bir kesim, artık yaşamını yeni bir anlayışa göre ele almak için harekete geçmiştir. Kapitalistler, kapitalizmin yıkılmasıyla sonuçlanacak bu gerçek hareketi artık ne yaparlarsa yapsınlar durduramazlar.

Yeni topluma geçiş tarihsel bir zorunluluktur.

Devrimci Mücadele Birliği

1-15 Ağustos 2001

Sayı:15

PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ

Proletaryanın sınıf savaşının zemini bütün dünyadır, kapitalizm bir dünya sistemidir; proletaryanın sınıf hareketi enternasyonal alanda olmak durumundadır.

1800'lerde proletaryanın enternasyonal hareketi daha çok sosyalistlerin çabalarına bağlıydı; bugünkü tarihsel evrede, enternasyonal ilişki, ekonomik gelişme tarafından ön plana çıkartılmıştır.

Sınıf mücadelesinin dünya çapındaki zeminini, proleter enternasyonal niteliğini anlamayan, hareketi darlığa dolayısıyla başarısızlığa mahkum eder.

Sermayenin dünya çapında, bir-kaç tekelin ve emperyalist ülkenin elinde birikmesi; dünya proletaryasının bir-kaç emperyalist tarafından ezilmesi ve sömürülmesi; proletaryanın bir dünya ulusu olarak davranmasını kaçınılmaz biçimde belirgin olarak ön plana çıkarmıştır.

Proletaryanın ve dünya nüfusunun büyük bir bölümü olan emekçi kitlelerin, emekçi köylünün, kent yoksullarının aynı kapitalist-emperyalist güçler tarafından sömürülmesi; proletarya ile bütün ezilen sosyal kitlelerin dünya düzeyinde ortak davranışını da getirmiştir. "*Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halkları Birleşiniz*" sloganı dünya devrim güçlerinin bileşenlerini gösteriyor. Ezilen halklar, emekçi köylülüğü, kent yoksullarını kapsıyor.

Proletarya, sınıfsal konumu gereği sonuna kadar devrimci tek sınıftır. İnsanlığı kurtarmak proletaryanın tarihsel misyonudur. Fakat proletarya, bütün ezilenleri kurtarmadan kendisini kurtaramaz. Bu "ezilenler" dünyanın ezilen halklarıdır. Dünyanın bütün ezilen halkları ancak proletaryanın öncülüğünde, proletaryayı izlerlerse kurtulabilirler; buna karşılık proletarya da, öncü motor bir sınıf olarak, ezilen kitleleri kendi yanına çekmeli, kapitalizme karşı mücadelede onlara öncülük etmelidir.

Dünya proletaryasının ortak amacı, sınıfsız, özgür bir dünyadır. Bu anlamda proletaryanın enternasyonal hareketinin ortak hedefi sosyalizmi gerçekleştirmektir. Sosyalizmi hedeflemeyen bir hareket sistemi içinde kalmaya, yozlaşma, dağılmaya mahkumdur.

Sosyalizme geçiş biçimleri ne olursa olsun, bu geçiş ancak bir devrimle gerçekleşebilir. Bu anlamda proletaryanın enternasyonal hareketi devrimi örgütlemeli, destek vermelidir. Lafa dayalı değil eyleme dayalı bir enternasyonalizm (proletarya enternasyonalizmi).

Sınıf mücadelesinin iki yüzyıllık tarihi öğretmiştir ki, anarşizm, küçük burjuvazinin yalnızca bir tepki hareketidir; özgür bir dünya amacına, araçları yadsıyarak varmak istediğinde, hiç bir zaman amacına ulaşamaz. Amacı isteyen aracı da istemelidir. Anarşist eylemciliğin sonu pasifizmdir, burjuva egemenliğin kabulüdür. Anarşizmin dünyada yeniden parlamaya başlamasının nedeni yoğun olarak mülksüzleşen küçük mülk sahiplerinin kapitalizme duydukları tepkinin, öfkenin, birikimin örgütsüz biçimde kendisini açığa vurmasıdır.

Troçkizm ise, tek başarılı örneğini Brezilya işçi partisinde (PRT) bulan kapitalist toplumun "sol muhalefet" hareketinden öteye varmamıştır. PRT Dünyada, Latin Amerika'da sosyalist devrimci harekette çıkan krizden yararlanarak Latin Amerika soluna, sosyalizmi yasal yoldan başarıya ulaştırma hedefini önüne en ivedi ve "enternasyonal" hedef olarak koydu.

Anarşizm, dünyada yükselen devrim dalgasına kendini bırakarak karşı kıyıya geçmeye çalışırken, Troçkizm dünya proletarya hareketinin içine girerek, bu devrimci hareketi içten fethetmeye çabılıyor.

Proletaryanın ve emekçi kitlelerin dünya çapında etkin, yaygın başlattıkları anti-kapitalist ve sosyalist mücadele eğer komünist hareket tarafından sosyalizm hedefine yönlendirilmez ve ortak bir örgütlülüğe kavuşturulmazsa, gelişen eylemlerin bir süre sonra perspektifsizlikten dağılma, yozlaşma yaşayacağı kesindir.

Bu misyonu üstlenebilmesi için komünist hareketin, bu güne kadar yaptığı büyük hataları sert ve acımasız biçimde eleştirmesi, mahkum etmesi; oportünist, reformist anlayışla ideolojik bir hesaplaşmaya girişmesi zorunludur. Kendi işlediği hataları açık olarak kabul etmeyen, ideolojik sapmalarla mücadele etmeyen, yeni tarihsel evrenin yoğun devrimci, sıçramalı gelişimini ve dinamiklerini kavrayamayan bir komünist partisi ileriye çıkamaz. Böyle bir hareket, dünya proletarya hareketini etkileyemez, onu ileriye taşıyamaz.

Devrimci Mücadele Birliği

15-31 Ağustos 2001

Sayı: 16

GENİŞ KİTLELER DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK İÇİN HAREKETE GEÇİYOR

Yeni toplumu kuracak her devrimci sınıf, eski toplumdaki tüm ezilenlere kendi hedeflerini benimsetmeye çalışır. Devrimci sınıf kendi hedefini toplumun hedefi olarak kabul ettirdiği ölçüde, kitleleri eski toplumun yıkılması için harekete geçirir. Tarihteki her devrimci sınıf gibi, proletarya da devrimci bir sınıf olarak, kapitalizmin ezdiği halk kitlelerine kendi komünizm hedefini benimsetme mücadelesi verir.

Kapitalizmin ezdiği sınıf olan kent küçük burjuvazisi ve küçük köylülük, özel mülk sahibi olarak kaldığı sürece proletaryanın devrimci hedefini benimsemeyeceği ortada. Özel mülk sahibi olmak, küçük burjuvazinin hayat anlayışının temelidir. Bu temeller korunduğu oranda, küçük burjuvazi, küçük köylülük eski toplumdaki konumunu koruma mücadelesi verir. Ama, kapitalizmin ekonomik yasaları, bir doğa yasası gibi, yadsımanın yadsınması diyalektik ilkesine uygun olarak daima küçük mülk sahiplerinin, küçük kapitalistlerin mülksüzleşmesi yönünde işler. Sermaye birikimi, yoğunlaşması ve merkezileşmesi, alt orta sınıfları kendi üretim araçlarından dolayısıyla geçim araçlarından ve sonuç olarak yaşamdan uzaklaştırır.

Sermayenin egemen olduğu bir toplumda, tarihsel olarak görülmüştür ki, küçük mülk sahiplerinin yok olup gitmesi kaçınılmazdır. Küçük burjuvazinin buna karşı tüm direnişi, yalnızca kaçınılmaz sonunu biraz daha uzatmaktan başka bir sonuç vermemiştir. Küçük mülk sahipleri, kapitalizmde, mülkiyetlerini bir daha ele geçirmemek üzere kaybeder. Mülkiyete kavuşmaları, hem de bir daha yitirmemek üzere ancak yeni ve daha yüksek bir toplum olan komünizmde mümkündür. Ama, bu mülkiyete sahip oluş, bireysel olarak değil, toplumun bir üyesi olarak, ortaklaşa bir biçimde olacaktır.

Proletarya, eski toplumun ezilen, baskı altında tutulan sınıflarını, üretim araçlarının toplum tarafından ortaklaşa olarak kendine mal ettiği toplumun kurulmasına ikna eder.

Proletaryanın temel hedefi sınıfların kaldırılmasıdır.

Tüm zamanların en devrimci sloganı olan sınıfların kaldırılması, insanlığın kurtuluşunun nasıl olacağını göstererek toplumun ezilen ve sömürülen güçlerini derinden etkiler.

Sınıflar varoldukça, sınıfların ekonomik temelleri korundukça özel mülk sahipleri, özel mülkiyet yüzünden, kendi özel mülkiyetinden olurlar, mülksüzleşirler. Özel mülkiyetin varlığı, özel mülk sahiplerinin varlıklarını güvence altına almaz. Tersine, özel mülkiyet düzeni, özel mülk sahiplerinin ortadan kalkmasını zorunlu hale getirir. O halde özel mülkiyetin sürgit gitmesi demek, insanlığın birkaç tekelin egemenliğine girmesi ve köleliğin sürüp gitmesi demektir. Çünkü kapitalizmde üretim ve geçim araçları birkaç tekelin elinde merkezileşir. Bu ise, birkaç tekelin tüm toplum üzerindeki egemenliğinin genişlemesi ve güçlenmesi anlamına gelir. Şimdi, kapitalist sistemde gerçek durum tamamen böyledir.

Modem kapitalist toplum tamamen proletaryanın sırtından geçindir. Toplum ücretli emeğe dayanıyor. Bu anlamda ücretli emeğin kalkması demek, sermayeye dayalı toplumun alt-üst olması demektir. Proletaryanın kurtuluşu, insanlığın kurtuluşu anlamına gelir. Ücretli emeğin kalkmasıyla proleter olmak bir sınıfın niteliği olmaktan çıkacak, çalışabilecek herkes çalışarak, özgür üreticiler haline gelecektir.

Proletarya bu hedefler uğruna dünya nüfusunun önemli bir kesimini harekete geçirdi. Sınıfları kaldırmak için harekete geçen milyonların ayaklanmaları 20. yüzyılı baştan başa etkilemiştir. Bu yüzyılda dünya nüfusunun üçte biri sosyalizme geçti. Sosyalizm dünyanın altıda birine egemen oldu. Sosyalizme geçemeyen kapitalist dünyanın proletaryası ve tüm ezilen, sömürülen kitleler, sosyalizmden etkilenerek harekete geçti. Bu tarihsel gelişme, proleter olmayan geniş kitlelerin, proletaryanın dünyayı değiştirme hedefini benimzediklerini, geniş kitlelerce kavranan komünizmin maddi bir güce, dünyayı değiştirme gücüne dönüştüğünü tartışmasız olarak ortaya koyar.

Dünyayı değiştirme eylemine bugün, tüm kapitalist ülkelerde çok geniş kitleler katılıyor.

Dünyayı değiştirmenin ne demek olduğunu açıklamak gerekiyor. Marx, bununla, insanların kendi dışındaki nesnel dünyayı değiştirmeyi anlatmamıştır. Dışımızdaki nesnel dünyanın değişimi insanların doğayla maddi ilişkisi olarak binlerce yıldır gerçekleşiyor. Nesnel çevre, emeğin evrensel konusudur. İnsan bu maddi çevreyi üretim yoluyla sürekli değiştirmiştir. Bunu yaparken hem doğayı değiştirmiş ve hem de kendisini değiştirmiştir. Doğal tarihi süreç böyle işler. Marx, doğal tarihin evriminin yalnızca yorumlamasını eleştirmiş ve "mesele dünyayı

değiştirmektedir" demiştir. Bununla, nesnel dünyanın değişimini değil - çünkü bu değişim kendiliğinden yapılmaktadır- sınıfların ortadan kaldırılmasını anlatmıştır. Dünyayı değiştirmek, yani sınıfları kaldırmak Marx'ın büyük devrimci hedefidir. Milyarlarca insanı etkileyen, harekete geçiren, ayaklandıran bu devrimci hedefdir.

Proletaryanın bağımsız politik örgütlenmesi bir yüzyılı dolduran ayaklanması sınıfların kaldırılması hedefine ulaşmak içindir. Parti, diğer sınıf örgütleri proletaryanın iktidarı ele geçirmesi, proletarya diktatörlüğü sınıfları kaldırmanın birer aracıdır.

Kapitalizmin evriminin ulaştığı evrede kapitalizmin yerini alacak daha yüksek toplum biçiminin gerçekleşmesini kaçınılmaz yapmıştır. Yeni toplumun zorunlu olarak, eski toplumun yerini alacağını anlaşılması her geçen gün daha geniş kitlelerce kavranılıyor. Yani maddi koşulların olgunlaşması, kitlelerin proletaryanın hedeflerini kabul etmesine yardımcı oluyor.

İnsanlığın kurtuluşu, sınıfların kaldırılması, evrensel özgürlük, tüm bu devrimci hedeflerin gerçekleşmesi, maddi koşulların tarihsel olarak gelişmesine bağlıdır. Maddi koşullar gelişmeden, insanlık kurtulamaz. Bu nedenle maddi koşullar olgunlaşmadan bu yönde ortaya atılan görüşler ütopya olmaktan öteye gitmemiştir.

Sermaye egemenliği altında, maddi koşullar gelişmiştir. Rekabet her kapitalisti üretim yapmak için üretim yapmaya, üretici güçleri üretim yapmak için sonuna kadar gelişmeye zorlar. Bu ise maddi koşulların gelişmesi demektir. Maddi koşulların olgunlaşması, eski toplumun yerini alacak yeni ve daha yüksek toplumun gerçekleşmesinin temellerinin oluşması demektir.

Üreticilerin ulaştıkları tarihsel gelişme derecesi, dünya nüfusunun büyük bir kesimine eski topluma biran evvel son verme, yeni ve daha yüksek toplum biçimini kurmak için inadına ikna edici ve kavratıcı bir temel veriyor.

Eski toplumun sürmesi demek, insanlığın elde ettiği gelişme derecesinden geriye düşmesi ve yaşanabilir bir doğayı tamamen yitirmesi demektir. İnsanlar nasıl bir tarihsel görevle karşı karşıya olduklarının bilincindedir. Dünyanın her tarafından milyonlar bu bilinçle ayaklanıyor, savaşıyor, örgütleniyor.

Devrimci Mücadele Birliği

15-30 Eylül 2001

Sayı: 18

ABD HEGEMONYASININ ÇÖKÜŞÜ

ABD'de 11 Eylül'de meydana gelen olay, ABD emperyalist te-kelleri tarafından uzun süredir hazırlanmıştır. ABD çok önceleri ken-disine karşı saldırı olacağını ileri sürdü. Bu temelde tüm ülkelerdeki ABD varlığını korumak için güvenlik aldı. ABD için "güvenlik" ted-birlerinden çok kendisine karşı bir saldırı olacağını propagandası önemliydi. Saldırı, sosyalist Kore, İran, Irak'tan ve "uluslararası terö-rizm"den gelecekti.

Herkes biliyor ki, kendisine karşı saldırı olacağı tezi bir ABD pro-pagandasıdır. Bu politikanın arkasında ABD'nin dünya hegemonyasını korumak ve güçlendirmenin olduğu yine herkes tarafından çok iyi bi-liniyor.

ABD emperyalizminin bağımlı ülkelerdeki ekonomik ilhakı so-nuna kadar vardırma, kapitalist ülkeleri kendi egemenliği altında tutma, Rusya-Çin gibi kendisine boyun eğmeyen ülkeleri baskı altına alma yönündeki hegemonyacı politikası, tüm ülkelerde artan tepkilere ve mücadelelere yol açması kaçınılmazdı. Bu yönde ortaya çıkan pek çok örnek var. ABD emperyalizmi bu örneklerin gelişip tüm dünyaya yayılmaması için kendisine uluslararası saldırı olacak politikası eşli-ğinde çeşitli yönlerden saldırıya geçti.

Uzun süredir hazırlıkları yapılan "füze kalkanı" projesini kendi-sine karşı saldırıları önleme demagojisinin yarattığı puslu havada tüm ülkelere kabul ettirmeye çalışıyor. 11 Eylül'de meydana gelen olay ABD emperyalizminin alanının çok daha kapsamlı olduğunu gösterdi.

ABD emperyalizminin sosyalist ülkelere karşı yıllarca uygula-dığı, onları silahlanma yarışına çekerek ekonomik olarak güçsüz dü-şürme ve böylece kendi hegemonyasını güvence altına alma politikasını şimdi Rusya, Çin, K.Kore, Küba ve Avrupa'da uygulamak istiyor.

ABD emperyalizmi yeni bir silahlanma yarışı ile denetimden çıkan dünyayı yeniden egemenlik altına almaya çalışıyor. ABD em-peryalizmi kendi hazırladığı 11 Eylül olayı ile bu hedefine ulaşmak istiyor.

Emperyalist-kapitalist dünya sistemiyle, ABD emperyalizmi de derin bir ekonomik kriz içindeyken bunu nasıl başaracaktır? ABD emperyalizminin hedeflerinin önündeki en büyük engel bugünkü tarihsel koşullardır. Kapitalizm böylesine derin bir dünya ekonomik krizi içindeyken ABD buna rağmen eski konumunu koruyamaz. ABD emperyalizmine karşı tüm dünyada mücadeleler yükseliyor. ABD emperyalizmi çöküş içindedir. Bu çöküş sıçramalı bir çöküştür. Yıkım, ABD'nin konumunu değiştirecek yönde ilerliyor. Hiçbir emperyalist ülke de ABD'nin yerini dolduramaz. Emperyalist-kapitalist sistem çöküş içinde.

ABD kendi yaptığı 11 Eylül olayı ile birlikte, şimdilik tüm kapitalist ülkeleri baskı altına aldı ve kendi önderliğinde, kendine boyun eğmeyen ülkelere karşı harekete geçirdi. Bu gelişme uluslararası ilişkileri gerginleştirdi. ABD hazırladığı bu ortamdan en iyi şekilde yararlanmak istiyor.

ABD'nin ve tüm emperyalist güçlerin asıl hedefleri uluslararası devrimci proletarya hareketi, komünist güçler ve anti-kapitalist, anti-emperyalist harekettir. Emperyalizm, kendi geliştirdiği baskı ve saldırıyla Seatle'dan yükselen anti-kapitalist hareketi ezmek istiyor. İçeride kapitalizme en büyük darbe Seatle'da, Cenova'da, Kanada'da vuruldu. Dünya çapında gelişen ve yaygınlaşan bu hareket baskı altına alınsa da yine de devam edecektir. Tüm kıtalarda yükselen toplumsal kurtuluş mücadelesi hiçbir şekilde ertelenemez.

Dünya'da yeni bir süreç başlamıştır. Bu ABD emperyalizminin ve emperyalist-kapitalist sistemin sıçramalı çöküş sürecidir. Süreç tüm bu baskılara rağmen kapitalizmin yerini alacak olan yeni ve daha yüksek bir toplum olan komünizme geçiş için muazzam olanaklar sunmaktadır.

Bundan sonuna kadar yararlanmalıyız.

Devrimci Mücadele Birliği

1-15 Ekim 2001

Sayı: 19

11 EYLÜL VE İNSANLIĞIN YÖNELİMİ

Tüm dünyadaki politik gelişmeleri etkileyen 11 Eylül olayının Amerikan tekelleri tarafından yapıldığı şimdi şüpheye yer bırakmayacak şekilde ortaya çıkmıştır. Proletaryanın devrimci sınıf partisi yönünden, bu olayın ABD tarafından hazırlandığı daha ilk saatlerde açıktı. Başka bir olasılığı düşünmedik. Üzerinden bir ay geçtikten sonra, çok sayıda insan 11 Eylül'ün ABD tarafından yapıldığını kabul ediyor.

11 Eylül ABD'ne savaş ve geniş bir saldırı için gereken zemini hazırladı. Bunun hazırlıkları daha uzun bir zamandır yapılıyordu. Kapitalizmin dünya ekonomik krizi, sermayenin büyük bir bölümüne sahip olan ABD'ni temellerinden sarsmıştır. Ekonomik krizden kurtulmak, çöken ekonomik gücünü toparlamak için şimdiye kadar çok yönlü çaba gösterildi. Bir dizi kapitalist ülkeyle ekonomik anlaşmalar yapıldı IMF, DB ile bağımlı kapitalist ülkelerin ekonomik ilhaki sonuna kadar vardırma politikası doğrultusunda bir dizi karar alındı. Tüm bu gelişmeler ABD'yi düzlüğe çıkarmak yerine krizi iyice derinleştirdi. Ekonomik çöküş süreci derinleşti.

ABD'nin ekonomik krizden kurtulma, dünyadaki hegemonyasını koruma politikası şimdiye kadar ki yöntemlerle sonuç vermedi, ABD'nin dünyayı savaşa sürükleme, saldırganlığını en üst düzeye çıkarma ve Afganistan'a saldırması dünyanın başka bölgelerine de saldırı hazırlığına yönelmesi yani ABD'nin savaşçı saldırganlığı, şimdiye kadar izlediği politikanın devamı olarak gündeme geldi.

Amerika'nın dünyayı savaşa sürüklemesinin diğer nedeni, AB'nin ve Almanya'nın, ABD ile dünyayı yeniden paylaşabilecek bir güce ulaşması emperyalistler arası rekabetin şiddetlenmesinin, beraberinde bir dizi sürtüşmeyi, çatışmayı ve savaşı gündeme getirmesi kaçınılmazdı. Öyle de oldu. ABD, diğer emperyalist güçlerin, kendi hegemonyasını tehlikeye düşürmesini önlemek için, onları, kendisinin en güçlü olduğu silahlanma ve savaş sanayi alanına çekmeye çalıştı. Böylece rakiplerini militarizme yönlterek, genel olarak güçsüz düşürmek

ve uluslararası rekabeti kazanmak, rakiplerini ve düşmanlarını zayıf düşürerek, onlara kendi egemenliğini kabul ettirmek klasik bir Amerikan politikasıdır. Bu defa da 11 Eylül ile bunu hedeflemiştir.

Öte yandan Rusya'nın ve Çin'in toparlanarak güçlenmeye başlamaları, ABD'nin sömürü ve egemenlik alanını daraltan ciddi bir tehlike oluşturmaya başladı. Amerika'nın sömürü ve egemenlik alanının birçok alandaki gelişmenin sonucu olarak daralmaya başlaması, ABD ekonomisini ve politik yapısını bir ölüm-kalım noktasına getirdi. Amerika'nın şimdiye kadar pek az görülen şekilde kendi topraklarında böylesi bir katliamı yapması, Amerikan emperyalizminin nasıl bir çöküş sürecine girdiğini ve bu süreci durdurmak için tüm dünyayı yeni bir savaşa sürüklemekten kaçınmadığını her yönüyle açıklıyor.

ABD tüm dünyayı silahlanma yarışına çekerek, savaşı tüm ulusları kapsayacak şekilde genişletmek istiyor. Çatışma, gerginlik ve savaş yoluyla hem ekonomik krizi atlatmayı, hem dünya hegemonyasını korumayı ve aynı zamanda, kendisi ve egemenliği için gereken dünyanın ekonomik kaynaklarını denetimi ve sömürüsü altına almayı hedefliyor.

Amerikan emperyalizmi, dünyadaki imtiyazlı konumunu sürdürmek, dünyanın sömürülmesi ve baskı altına alınmasına dayanan şimdiye kadar ki konumunu korumak ve ekonomik çöküşü durdurmak için 11 Eylül'e çok uzun süredir hazırlanıyordu.

"Uluslararası terörizmle" uzun süreli savaş ilan eden ABD, bununla müttefiklerini yanına çekti. Tüm kapitalistler bu konuda görüş birliği içinde oldular. ABD'nin ve öteki kapitalist ülkelerin yok etmek üzere anlaştıkları düşman; sosyalizm, anti-kapitalist ve anti-emperyalist hareketlerdir. Birçok konuda aralarında çelişki, çatışma ve savaş olan kapitalist ülkeler, tüm dünyada genişleyen anti-kapitalist hareketi, ayaklanma ve toplumsal devrimleri yoketmede tam bir görüş birliği içinde oluyorlar. Bu da, aralarında uzlaşmaz sınıfsal çelişki ve karşıtlık olan bir toplumun doğasına uygun bir tutumdur.

11 Eylül saldırı için başlangıçtır. ABD, Avrupa ve tüm kapitalist ülkelerdeki proletarya ve tüm devrimci, ilerici güçler üzerindeki baskılar arttırıldı. Yeni baskı yasaları çıkartıldı. Burjuva propaganda mekanizması sonuna kadar harekete geçirildi. Anti-kapitalist güçlere karşı, yeni bir burjuva terör dalgası başlatıldı. Kapitalist ülkelerde yapılanlar, 11 Eylül'ün asıl hedefinin, kapitalizmi yıkmayı amaçlayan güçler olduğunu net olarak ortaya çıkarmıştır.

Amerikan emperyalizmi, uluslararası ilişkileri savaşa göre biçimlendirme, silah yarışını tırmandırma, Afganistan'a saldırma, kapitalist ülkeleri baskı altında tutma yönündeki hedeflerine 11 Eylül'le

ulaşmıştır. Ama komünist hareketi, anti-kapitalist hareketi yok etme noktasında ise hedefine ulaşamamıştır. Bu hareket yükseliştedir ve artık yok edilemez. ABD'de yapılan on binlerin kararlı gösterileri, Avrupa'da yüz binlerin günlerdir devam eden gösterileri, anti-kapitalist hareketin zayıflamak bir yana güçlendiğini göstertiyor. Hareket tüm baskılara rağmen gelişmesini sürdürüyor. Hareket bu noktada durmayacaktır. Yeni bir topluma doğru gelişecektir. Bu süreç önlenemez.

Kapitalistler, anti-kapitalist devrimci hareketi sorgulamak, teşhir etmek ve gözden düşürmek isterken, kendi ekonomik-toplumsal sistemleri sorgulanıyor. Tüm dünyada çok geniş kitleler kapitalizmin, insanlığı getirdiği noktayı tartışıyor ve onu aşmanın yollarını arıyor. Tartışmalar ve eylemler kitleyi bilinçlendiriyor. İnsanlık kapitalizme karşı şimdiye kadar ki en geniş hareket ve uyanış içinde. Ezilen sömürülen kitlelerde tam bir bilinç sıçraması yaşanıyor. Bu, insanlığın kendisini felaketlere sürükleyen kapitalist özel mülkiyet yerine bu felaketleri bir daha yaşamayacağı yeni bir toplum yolunda bir sıçramadır.

Kapitalizmin varlığı, doğanın ve insanın bundan daha büyük ve yıkıcı felakete yüzyüze gelmesi demektir. İnsanlar artık gerçek yaşam koşullarını ve diğer insanlarla ilişkilerini yeni bir ölçüyle ele almak istiyorlar. Yeni ölçü burjuva ölçülerden tamamen farklı olacaktır. Yeni ölçü insanların özgürce bir araya gelip kuracakları yeni bir birlik olacaktır. Ancak insanlar özgürce bir araya gelerek kuracakları bu birlik içinde ve bu birlik sayesinde, aralarındaki ilişkileri insanca kurabilecekler. İnsanların çok yönlü ve özgürce gelişmeleri temel ve yön verici ilke olacaktır.

Ve bu ilke tüm dünyada egemen olacaktır. İnsanlığın yönelimi budur.

Devrimci Mücadele Birliği

15-30 Kasım 2001

Sayı: 22

KAPİTALİZMİN TARİHSEL ZORUNLULUĞU BİTMİŞTİR

Bugün halen kapitalist temeller üzerinde hareket ediyoruz. Bu, kapitalist temelin sağlam olduğu anlamına gelmez. Kapitalizm, içinde taşıdığı antagonist çelişkilerin gelişip, olgunlaşmasıyla çözülüp, dağılıyor. Kapitalizmin çelişmeli evrimi, onu en sonunda, çöküş noktasına getirdi.

Kapitalizmin kendi kendini tüketmesi ve insanlığı karşı karşıya getirdiği felaketler öylesine belirgin ki, bu sisteme yalnızca eleştirel yaklaşanlar bile, ayrı bir ekonomik sistem mümkündür demeye başladılar. Eski ekonomik sistem yalnızca çok az sayıda kapitalistin yararına işliyor. Geriye kalan nüfusun çoğunluğu yönünde kapitalizm, yalnızca derinleşen sefalet demektir. Bu anlamda, sistemin yıkılışı, insanlığın kurtuluşunun yolunun açılmasıdır.

Burjuvazi ise sistemin kaçınılmaz yıkılışını durdurmaya çalışıyor. Bunu, politik yolla, zor yoluyla deniyor. Bu amaçla her gün yeni bir politik şiddet yöntemine başvuruyor. Burjuva devlet bu temel yönelim içinde, devamlı yetkinleştiriliyor.

Burjuvazi toplumu yönetemiyor, savaşı sürdürüyor. Yakın zamana kadar, bağımlı kapitalist ülkeler için geçerli olan bu gerçek, şimdi emperyalist ülkeler için de geçerli. Bu ülkelerde egemenliği elinde bulunduran burjuvazi, artık topluma karşı açık şiddete başvuruyor. En son anti-kapitalist kitle ayaklanmalarına karşı, açık şiddet yöntemlerinin somut örneklerini sergilemişti. 11 Eylül'den sonra ise, yeni bir terör dalgası estirdi. Burjuva terör dalga dalga tüm kapitalist ülkelere yayıldı. Toplum açık baskı altına alındı. Baskı yasalarıyla proletarya ve tüm devrimci güçler sindirilmek, korkutulmak ve teslim alınmak isteniyor.

ABD emperyalizmi bu işi daha ileriye götürmeyi göze almıştır. Genel olarak emperyalist güçler, eski sistemi korumak için kitle imha silahlarını kullanmaktan geri durmayacaklarını her seferinde söylüyorlar. Kitle gösterilerinde şimdiden kimyasal gaz bombalarını kullanıyorlar. Balkanlar'da, Körfez'de, Kolombiya'da kimyasal silah kullanıldı. Emperyalist ve tüm kapitalist güçler proletarya ve halk kit-

lelerine karşı yeni kimyasal imha silahları geliştiriyor ve kullanıyor. Kapitalist güçler, ayaklanan kitlelere karşı her zaman nükleer silah kullanabilirler. Kapitalistler sistemlerini şiddet ve savaş yoluyla yaşatmaya çalışıyor.

Bunun, sistemin gidişi üzerinde ne kadar etkisi olur? Burjuva şiddet burada ekonomik evrime karşı kullanılıyor. Ekonomik evrime karşı kullanılan şiddet, sonunda, yenilmeye mahkumdur. Şimdiye kadar, ekonomik evrime karşı kullanılan hiçbir sınıfın şiddeti yenilmekten kurtulamamıştır. Ne köle sahiplerinin yıkılma sürecindeki şiddeti, ne feodallerin şiddeti bu toplumların yıkılmasını önleyebilmiştir. Aynı tarihsel yasa şimdi kapitalizm için işliyor. Çözülüp, dağılma aşamasına gelmiş bir toplumun mutlak yıkılışını, burjuvazinin hiçbir politik şiddet yöntemi engelleyemez.

Burjuvazinin dayandığı kapitalist temeller çözülüyor, çürüyor, dağılıyor. Sistem çürürken, toplumun tüm güçleri aynı biçimde çürümüyor. Burjuva ilişkiler çürürken, toplumda başka bir yön, devrimci yön ise gelişme içinde. Kapitalizmin bağrında böylesi devrimci bir gelişme ortaya çıkmadan, bu sistemi yıkacak güçler nereden gelecektir. Eski toplumsal sistem çürürken, bu toplumun bağrında bulunan yıkıcı devrimci güçler ise eski toplumun yerini alacak yeni bir toplum için kıyasıya bir mücadele veriyorlar.

Emperyalist ülkelerden, bağımlı kapitalist ülkelere kadar, her yerde milyonların başlattıkları toplumsal ayaklanma, eski toplumsal yapı çürüyüp, dağılırken, devrimci-dinamik güçlerin yeni bir yaşam ve yeni bir toplum kurmak için nasıl bir tarihsel girişkenlik ortaya koyma yeteneğine sahip olduklarını gösteriyor. İlk doğumuyla birlikte, kapitalizm kendi yıkılış öğelerini kendi bağrında taşıdı. Bu öğeler, gelişti, güçlendi, harekete geçti. Yeni ve daha yüksek bir toplum bu toplumun yerini alacaktır.

Evrensel düzeyde yaşanan tüm bu gelişmeler, kapitalizmin zorunlu bir tarihsel evre olarak sona erdiğini, bittiğini çarpıcı biçimde gösteriyor. Tarihin, kapitalizmin geçici varlığına duyduğu geçici zorunluluk tükenmiştir. Kapitalizmin ortaya çıkışı tarihsel bir zorunluluktu. Ama bu, insanlığın uzun tarihinde yalnızca çok kısa bir dönemdir. İnsanlık, kapitalizm altındaki bu kısa dönemde, büyük ilerleme sağladı. Üretici güçler büyük bir gelişme gösterdi. Ama her tarihsel dönem gibi, bu dönem de kapanıyor. Eskinin bağrında, onun yerini alacak yeni toplum biçimi tüm zorunluluğuyla ortaya çıkıyor.

Zorunlu, tarihsel bir evre olarak kapitalizmin bu zorunluluğunun, kendisi tarafından bitirilmesi, sığ biçimde, tüm kapitalist ilişkilerin ortadan kalktığı biçimde anlaşılmalıdır. Hayır, halen kapitalist temeller

üzerinde hareket ediyoruz. Ancak, antagonist çelişkilerin tarihsel olarak gelişmesiyle, bu temeller her seferinde daha şiddetli olarak çöküyor. Eski ekonomik toplumsal sistem, devam etmekle birlikte, bu, burjuva ilişkilerin tarihsel zorunluluğunu da koruduğu anlamına gelmiyor. Bir ekonomik sistemin geçici zorunluluğu bitse de, eski ilişkiler belli bir süre daha yaşamaya devam eder. Eski toplum yeni topluma dönüşmek zorundadır. Dönüşüm kaçınılmazdır. Kapitalistler, üreticileri üretim için sonuna kadar zorlarken, daha yüksek bir toplumun maddi temellerini de hazırlanmış oluyor. Yeni toplumun gelişi, bu maddi temellerin gelişmesi nedeniyle kaçınılmazdır. Kapitalizm, bir tarihsel evre olarak nasıl kaçınılmaz olduysa, onun yerini alacak olan daha yüksek toplum biçiminin kurulması da yine tarihsel bir zorunluluktur. Bir tarihsel evre kapanırken başka bir tarihsel evre başlamıştır. Kapitalizmin yanı başında ortaya çıkan sosyalizmin ilk örnekleri, yeni evrenin başladığını ve koskoca bir çağın tümünü kapsadığını gösteriyor.

Kapitalizmin varlığına duyulan geçici zorunluluk sona erince, kapitalistin geçici varlığına duyulan zorunluluk da bitiyor. Üretimin toplumsal niteliği ve toplumsal üretimin sosyalizm altındaki gelişimi, toplumun burjuvazi olmaksızın varolabileceğini ve gelişebileceğini ispatlamıştır. İnsanlık, kapitalizm olmaksızın ve burjuvazi olmaksızın ilerleyebileceğini göstermiştir.

Bugünkü tarihsel evrede, insanlık yeni toplum altında ilerleyebilir, kendisini çok yönlü olarak geliştirebilir ve özgür olur.

Eski toplum zorunlu olarak yeni topluma dönüşecektir. Bu dönüşümün öncü-motor gücü proletaryadır. Proletaryanın devrimci eylemi olmaksızın eski toplum yeni topluma dönüşemez. Yeni toplumun maddi koşullarının eski toplumun bağrında iyice olgunlaşması, eski toplumun bir toplumsal devrim olmaksızın yerini yeni topluma bırakacağı anlamına gelmez.

Maddi koşulları ne kadar olgunlaşırsa olgunlaşsın, yeni topluma geçiş toplumsal devrim yoluyla olacaktır.

Yeni topluma geçiş zorunlu olmuştur.

Devrimci Mücadele Birliği

1-15 Aralık 2001

Sayı: 23

BUGÜN VE GEÇMİŞİN BÜYÜK SAVAŞLARI

İnsanlık kapitalizmden kaynaklanan ölüm-kalım sorunuyla karşı karşıya. Rosa Luxemburg, 20. yüzyılın başında temel ayrımın sosyalizmle kapitalizm arasında değil, artık sosyalizmle barbarlık arasında olduğunu söyler. 20. yüzyılın tarihi kapitalist barbarlık örnekleriyle doludur. İnsanlık II. Paylaşım Savaşı'nda faşist barbarlığı, son elli yılda da ABD vahşetini yaşadı. Kapitalistler kendi çıkarları ve daha yüksek kar için on milyonlarca insanı yok ettiler. Sovyet halkı 1940'larda insanlığı faşist yamyamlıktan kurtardı, ancak kapitalist baskı, zulüm, katliam bugüne kadar devam etti. Kapitalizm tüm insanlığı tehdit ediyor.

Şimdi dünyadaki maddi güç daha az emperyalist ve işbirlikçi tek-elci sermayenin elinde merkezileşti. Ekonomik, askeri, politik güç aynı ellerde toplanmıştır. Kapitalistler daha yıkıcı askeri araçlar ürettiler. Kapitalist güçler ellerindeki tüm bu toplanmış yıkıcı kuvvet ve araçlarla herkesi tehdit ediyor. Büyük bir ekonomik kriz içinde olan ve dünyayı elinden kaçırmakta olan ABD emperyalizminin, dünya egemenliğini korumak ve krizden çıkmak için 11 Eylül'le bizzat kendi elleriyle nasıl bir katliam yaptığını yaşadık. 11 Eylül, insanlığın kapitalistlerin nasıl bir tehdidiyle karşı karşıya olduğunu gözler önüne serdi.

11 Eylül'den, Afganistan'ın bombalanmasından daha yıkıcı tehdit şimdilik bıçak kesigi gibi kesilen şarbon saldırısıdır. Şarbon virüsü ABD tarafından insanlara bulaştırıldı. Birdenbire 11 Eylül'le aynı dönemde her tarafa yayıldı. Sonra ABD ve müttefiklerinin Afganistan ve Orta Asya'ya yerleşme sorunu çözülünce, şarbon virüsü de yayılmaktan vazgeçti. Ama yalnızca şimdilik. İleride şarbon ya da başka biyolojik silahlar, kimyasal silahlar, nükleer silahlar, kapitalist egemenliği sürdürmek için kullanılabilir. Devrimci ve ilerici güçler bu potansiyel tehlikenin bilinciyle hareket etmelidir.

Çok yıkıcı araçlara sahip olan kapitalistler, bunları insanlara karşı kullanmaktan hiç çekinmeyecektir. Yokediciler araçları şimdiye kadar defalarca kullandı. Kapitalistlerin kar uğruna, varlıklarını sürdürmek uğruna işlemeyecekleri cinayet yoktur.

Ama insanlar nasıl yokedici bir tehlikenin içinde olduklarının bilincindedir.

Kapitalistlerin elinde biriken büyük maddi güç de, işçi sınıfına ve insanlığın çoğunluğuna karşı bir güç, yıkıcı bir güç olarak kullanılıyor. Bugün daha fazla insan işsiz, daha fazla insan yoksul ve daha fazla insan mülksüzleşti. Yani sermaye daha fazla insanı kıırarak büyüyor. Bir kutupta daha az kapitalist çok büyük bir servet gücünü elinde bulundururken, karşı kutupta daha çok insan her türlü ekonomik araçtan yoksun olarak, kitlesel olarak kırılıyor.

Teknolojinin, bilimin, bilginin kapitalistçe kullanımıyla eski üretim alanları, üretim dalları yok olurken, proleterleşme sürecini yoğunlaştıran ve daha fazla insanı yaşam araçlarından yoksun bırakan yeni üretim dalları kuruluyor. Kapitalistlerin bulduğu her yenilik, proletaryaya ve insanların çoğunluğuna karşı kullanılıyor. Bilimde, teknolojide, bilgide her yeni gelişme, insanları mahveden birer silah haline getiriliyor.

İnsanlar bugün daha önce hiç olmadığı kadar tüm bunların bilincindedir.

İnsanlar yalnızca kapitalizmin yokedici yasalarının, araçlarının ve varlığının bilincinde olmakla kalmayıp, tüm bunların gerilerde kalacağı yeni bir yaşamın kurulabileceğinin de bilincindedir. Ve bu bilinçle ayaklanıyorlar.

İşçilerden, emekçilerden, tüm ilerilerden kapitalizme karşı büyük bir öfke var. Öfke patlamalar biçiminde ortaya çıkıyor. Kapitalizm insanlardaki korkunç öfke dağlarını giderecek yeteneğe sahip değil. Çünkü bu öfke bir anlık bir gelişmenin ifadesi değil, bunun altında köklü ekonomik ve tarihsel nedenler var.

Çöküş evresinde, derin bir ekonomik bunalım içinde olan kapitalizm proletaryaya tam bir yıkım getirdi. Proletaryanın yaşam koşullarının yıkılışı emperyalist merkezlerde ve her yerde görülüyor. Kapitalizm tarafından itildikleri yıkım ve açlık proletaryanın öfkesini patlattı. Proletarya artık her yerde harekete geçmiştir.

Yaşam koşullarının belirgin biçimde kötüleşmesi devrimci durum demektir. Ekonomik kriz proletaryanın, tüm halk kitlelerinin yaşam koşullarının çökmesi anlamına gelir. Bu da devrimci durumu doğmasına neden olur.

Günümüzde devrimci durumu yalnızca emekçi kitlelerin ekonomik yıkımı ve açlığıyla açıklamak eksik kalır. Çok geniş bir insan kitlesinin, aydınların, bilim adamlarının, gençliğin, kadınların, küçük çiftçilerin, kapitalizmin yokedici yasalarına, kapitalist üretim biçimine, üretim ilişkilerine karşı ayaklanması da devrimci durumu yaratan bir

etkendir. Seattle, Prag, Cenova ve sayısız yerde yapılan anti-kapitalist eylemlere baktığımızda devrimci durumu yaratan etkenleri görebiliriz.

Devrimci durumun ortaya çıkmasıyla, sınıf savaşının çehresi değişti. Proletarya daha etkin militan yöntemlere, mücadeleye yönelirken, kapitalistler de içerde ve dünyada baskıları arttırdılar. Amerika'da, Avrupa'da "sıkıyönetim" koşulları dayatıldı. Yeni bir burjuva terör dalgası estiriliyor. Kapitalistler kısacası her yerde iç savaş araçlarına başvuruyorlar Yani burjuvazi eskisi gibi yönetemiyor. Proletarya ve en geniş kitleler de eskisi gibi yaşamak istemiyorlar. Ve devrimci durum bu koşullarda sınıfların iradesi dışında ortaya çıkıyor.

Kapitalistler her yerde uyguladıkları ekonomik kararlarla geniş emekçi kitleleri yoksulluğa ittiler. Bu da antagonist sınıf çelişkilerinin iyice keskinleşmesini getirdi. Kapitalizmin iç çelişkileri her zamankinden daha da keskindir. Burjuvazi ile proletarya arasındaki kapışma, bu koşullarda daha bir keskinlik kazanıyor. Sınıflar arasındaki hesaplaşma her yerde, her gün çok farklı araç ve biçimlerde sürüyor. Bu çeşitlilik içinde proletaryayı iktidara götürecek olan devrimci araçlar, sınıf mücadelesinin keskinliğinin bir sonucu olarak öne çıkıyor.

Özellikle emperyalist merkezlerde sınıflar mücadelesi yeni bir döneme girdi. Bu yeni dönem 1990'ın ortalarında başladı. Şimdi kapitalizme karşı yaygın, şiddetli eylem ve saldırılar güçleniyor.

Marx, "kapitalizmde geçmiş bugüne egemendir; sosyalizmde ise bugün geçmişe egemendir", der.

Kapitalistin elindeki tüm maddi servet, üretim araçları, sermaye, el konmuş, karşılığı ödenmemiş geçmiş toplumsal emeğin ürünüdür. Kapitalist bu geçmiş toplumsal emek sahibi olarak, bugünkü canlı emeğe egemen olabilmekte. Ancak, geçmiş bugünü elinden kaçırmakta, onu yönetememekte, onu her gün ve her saat toplumsal üretim sürecinden dışalamakta. Bugün ise toplumsal karakterinin tanınmasını istemekte. İşte bu nokta da ikisi arasında, geçmiş ile bugün arasında tarihsel bir savaş var. Bu kapışmanın sahnesi tüm yeryüzüdür. Bugünü temsil eden proletarya, evrensel bir savaş veriyor. Bu tarihi mücadele sosyalizmle sonuçlanacaktır.

Sosyalizmde bugün geçmişe egemendir.

Devrimci Mücadele Birliği

15-31 Aralık 2001

Sayı: 24

PROLETARYANIN İKTİDARA GELMESİ

Burjuva toplumunda, aralarında uzlaşmaz çelişki ve karşıtlık olan proletarya ile kapitalistler arasındaki sınıf mücadelesi, proletaryayı egemen sınıf olmaya götürür. Proletaryanın iktidara gelmesi kaçınılmazdır. Bunu kaçınılmaz yapan kapitalist üretimin hareket yasaları ve çelişkileridir. Kapitalist üretimin hareket yasaları önlenemez bir kuvvetle, burjuva toplumun çelişkilerinin keskinleşmesine götürür. Bu çelişkilerin keskinleşerek olgunlaşması sonucu, kapitalist üretim biçiminin çözülüp-dağılması kaçınılmaz olur. Burada eski toplumun aşılması, bir ölüm-kalım sorunu olur. Kapitalizmden komünizme geçiş bir zorunluluk olmuştur. Bir toplumsal dönüşüm kaçınılmazdır. Bu bir devrimci dönüşüm çağıdır. Bu çağın öncü, belirleyici gücü proletaryadır. Sömürü, baskı, yozlaşma sermayenin merkezileşmesi ile birlikte artar. Sermayenin merkezileşmesi ileri düzeylere vardı. Az sayıdaki emperyalist tekel dünyadaki toplam toplumsal sermayeyi çekiş çevirecek güce ulaşmıştır. Bu süreç sömürü ve mülksüzleşmenin en yoğun yaşanmasıyla karakterize ediliyor. Bunun sonucu çalışan sınıfların yoksullaşması iyice derinleşti. Yoksullaşma kapitalist üretimin sonucu olarak, emekçi sınıfları yıkıma götürüyor.

Bu süreç, aynı zamanda, proletaryanın ayaklanmalarına yol açmış ve yol açmaktadır. Proletaryanın iktidara gelmesi her yerde kaçınılmaz olmuştur.

Bunun kaçınılmazlığını iyi kavrayan burjuvazi, proletaryanın iktidara gelmesini önlemek için tüm kuvvetlerini harekete geçirmiş bulunuyor.

Burjuvazi kendi egemenliğine son verecek devrimci sınıfın yarattığı sürekli tehlikenin bilincinde olduğu için, devleti daima yetkinleştirmiştir. Militarizm burjuva egemenliğinde en yetkin konuma getirilmiştir.

Kapitalist üretim biçimi egemen hale gelir gelmez, proletaryanın sınıf savaşı ve iktidarı ele geçirme hedefi de öne çıktı.

Bu koşullarda, burjuvazinin sınıf ayrıcalıkları sürekli tehlike altında demektir. Burjuvazi ayrıcalıklarını korumak ve devam ettirmek için proletarya üzerindeki politik baskısını arttırmış ve süreklileştirmiştir. 1990'larda sosyalist ülkelerde yaşanan yıkım, buralarda karşıdevrimin iktidara gelmesi, dünyada, burjuvazinin egemenliğini güvenceye almamıştır. Yalnızca uluslararası proletarya hareketinin önemli mevzilerini elinden almıştır. Kapitalist ülkelerde, proletaryanın iktidara gelmesinin kaçınılmazlığı, bizzat kapitalist üretim biçiminin kendisinden doğmaktadır. Yani çeşitli yer ve zamanlarda proletaryanın iktidardan uzaklaştırılması başka yerlerde, kapitalizmin olduğu her yerde, proletaryanın iktidara gelmesinin kaçınılmazlığını ortadan kaldırmaz, kaldıramamıştır.

1990'lardan sonra ve özellikle 90'ların ortalarından itibaren proletaryanın sınıf savaşında yeni bir yükseliş görüldü. Hem de emperyalist ülkelerde. Yani Sovyetler Birliği'nde ve Doğu Avrupa'da politik iktidara kapitalizm yanlılarının gelmesi, Amerika'da, Avrupa'da ve başka kapitalist ülkelerde proletaryanın sınıf mücadelesinin yeniden yükselmesini önleyememiştir. Çünkü her ülkedeki sınıf savaşı, burada egemen olan kapitalist üretim biçiminden ileri gelir. Ama burjuvazi, kendisine karşı gelişen proletaryanın sınıf mücadelesinin nedenini hep başka yerde aramıştır.

1917 Ekim Devrimi'nden sonra sınıf çatışmalarına neden olarak Moskova gösterilmiştir. Oysaki Moskova 1917'den önce 1871 Paris vardır. Sonra Küba ve başkaları. Moskova şimdi eski rolünü oynamıyor, ama proletaryanın iktidarı ele geçirmeye yönelik sınıf savaşı, tüm kapitalist ülkelerde sürüyor. Şimdi Seattle 1999 ve diğerleri var.

Amerikan emperyalizminin yaptığı 11 Eylül olayı, proletaryanın ve tüm yoksulların kapitalizme karşı verdiği sınıf mücadelesinin etkisinin daha şiddetli olduğunu gösterdi. Amerika ve Avrupa'da son elli yılın en baskıcı yasaları çıkartıldı. Fiili sıkıyönetim ilan edildi. On binlerce insan gözaltına alındı. Soruşturmayla uğradı. İşkence ve kitle katliamı için hükümetlere yetki verildi. Emperyalist ülkelerde, proletaryanın sınıf savaşını ezmeye yönelik tüm bu baskılar, sınıf mücadelesinin bizzat bu toplum biçiminin kendisinden ileri geldiğinin en açık kabulüdür.

Proletaryanın iktidara gelmesinin kaçınılmazlığı, kapitalizmin girmediği sıçramalı çöküş evresinde iyice açığa çıkmıştır. Aynı maddi koşullar, kapitalizmin evriminde sıçramalara yol açıyor. Proletaryanın sınıf mücadelesinde sıçramalar kaçınılmazdır. Sınıf mücadelesi devrimci patlamalarla yol alıyor.

Proletaryayı iktidara götürecek olan sistemin çelişkileri, sınıflar-

arası uzlaşmaz karşıtlıklar keskinleşmiştir. Burada her şey proletaryanın iktidarı ele geçirmeye hazır olup olmamasına bağlıdır. Proletarya muhalefet politikası izleyerek ortaya çıkan imkanları kullanamaz. Çelişkilerin bu kadar keskin, sınıf çatışmasının bu kadar sert ve şiddetli olduğu koşullarda devrimler yoluyla iktidarı ele geçirmek temel alınmalı.

İktidarı ele geçirmek, proletaryanın tarihsel devrimci rolünü oynamasının bir koşuludur. Dünyayı değiştirmek yani sınıfları ortadan kaldırmak tarihsel görevinde proletarya kendi iktidarına dayanacaktır. Bu, proletarya diktatörlüğüdür. Proletarya egemen sınıf olarak örgütlenirse, sınıfları ortadan kaldırabilir. Proletaryanın egemen sınıf olması, egemenliğini sonsuzlaştırmak için değil, sınıfları ve kendisini bir sınıf olarak ortadan kaldırmak içindir. Her kim ki, sınıfları ortadan kaldırmayı hedefliyor, o bunu sağlayacak olan proletarya iktidarını da hedeflemelidir.

Sınıf mücadelesinin yeni bir yükselişe girmesiyle birlikte, birçok yerde ayaklanmalar başladı. Bu ayaklanmalar henüz iktidarı ele geçirecek düzeye gelmese bile, eğer iktidarı almaya yönelmezse, her ayaklanma sonuçsuz kalır. Sınıf mücadelesinin günümüz aşamasında iktidarı alma bir propaganda sorunu değil, pratik-politika görevidir. Uluslararası proletaryanın devrimci politikası böyle.

Devrimci Mücadele Birliği

1-15 Ocak 2002

Sayı: 25

İNSANLIK ÖZGÜR VE MUTLU OLMAYI GELECEK ÇAĞLARA BIRAKMADAN BUGÜN GERÇEKLEŞTİREBİLİR

Uygarlık tarihi boyunca görülen üç bağımlılık biçimi olan kölelik, serflik, ücretli kölelik altında yaşayanlar hep özgür ve mutlu bir geleceği düşleyip durdular. Bu yönde sayısız isyan, ayaklanma ve devrimlere giriştiler. Ancak özgür olmak hala bir gelecek düşü olarak kaldı. İnsanlığın baskı ve sömürden kurtuluşunun tarihsel koşulları, ancak kapitalizm altında oluşabildi. Kapitalizmin en uzun dönemini kapsayan manifaktür döneminde bile kurtuluşun ekonomik koşulları yeterince oluşmadı. Maddi koşulların toplum ve dünya çapında gelişimi büyük sanayiye dayalı kapitalist üretim ile ortaya çıkmıştır.

Kapitalist üretim, daha başında kendi yıkılış öğelerini kendi bağrında taşımıştır. Kapitalist üretim bu anlamda yalnızca kapitalist birikimin temeli olmakla kalmamış; aynı zamanda kendi yerini alacak olan daha yüksek bir toplum biçiminin üzerinde hareket edeceği maddi koşulları da yaratmıştır. Bu maddi koşullar kapitalist üretim ve birikimin tüm gelişimi boyunca hazırlanmış ve olgunlaştırılmıştır. 20. yüzyıla doğru ortaya çıkan tekelleşme bu maddi koşulları daha ileriye çıkarttı. Bugün yeni toplumun maddi koşulları eski toplumun bağrında her bakımdan olgunlaşmış ve eski toplumun kabuklarına sığamaz hale gelmiştir. Ve bu kabuk yüzyıldan fazla bir zamandır, her taraftan kırılıyor.

Yeni toplumun maddi koşulları kapitalist toplumun bağrında kendini gösterecek kadar olgunlaşmadan önce ortaya konulmuş olan sosyalizm öğretisi ütöpik olmaktan öteye gidemedi. Marks ve Engels tarafından geliştirilen bilimsel sosyalizm yeni toplumun ortaya çıkmaya başlayan bu maddi koşullarına dayandı. Eğer sosyalizmin maddi ön koşulları eski toplumun bağrında olgunlaşmamış olsaydı, Marks, Engels tarafından yazılmış olan Komünist Manifesto bilimsel bir temele

sahip olamazdı. Komünist Manifesto yalnızca Avrupa’da yaklaşmakta olan devrimlerin habercisi olmakla kalmadı, aynı zamanda ve esas olarak burjuva mülkiyet ilişkilerinin çözülüşünü de haber veriyordu. Marks ve Engels Komünist Manifesto’nun 1882 Rusça basımının önsözünde: “*Komünist Manifesto’nun amacı burjuva mülkiyet ilişkilerinin yaklaşmakta olan kaçınılmaz çözülüşünü ilan etmektir*” diyorlardı. Komünist Manifesto’nun çözülüşünü ilan ettiği burjuva mülkiyet ilişkilerinin dayandığı kapitalist üretim ilkel sermayenin henüz tamamlandığı bir aşamayıydı. Kapitalist mülkiyet ilişkileri daha bu aşamada kendi çözülüş sürecine girdi. Lenin ise Emperyalizm kitabının ön sözünde; “*tekelci kapitalizm (emperyalizm) politik sonuçlarını çözümlerken sosyalizm bütün pencerelerden bize bakıyor*” demiştir. Marks, Engels ve Lenin’in tüm teorik çözümlenmeleri kapitalizmin yerini alacak olan, sosyalizmin her bakımdan kaçınılmaz gerçeğine dayanıyor. Tarihsel materyalizmin bu derinlikli kavranışı bugün de komünistlere yol gösteriyor.

Kapitalist üretim, tekelcilikle birlikte devasa boyutlara ulaştı. Devlet-tekel bütünleşmesi kapitalist üretimi, kapitalist birikimi en ileri düzeye çıkardı. Sermaye birikimi, yoğunlaşması, merkezileşmesi tekelci kapitalizmin gelişmesi boyunca büyüdü ve genişledi. Bilimin bağımsız bir güç olarak üretime uygulanması, yeni üretici bir güç olması ile birlikte üretim araçlarının merkezileşmesi ve emeğin sosyal karakteri ileri noktalara ulaştı. İlk önceleri tek ülkede ayrı ayrı üretim dallarında merkezileşen sermayeler zamanla tüm toplumsal alanda ve dünya ölçeğinde merkezileşti. Üretimin toplumsallaşma derecesi daha yükseltilere çıktı. Bu, üretimin kapitalizm altında olabilecek en tam toplumsallaşmasına bir gidiştir. Burada kapitalizmin iç çelişkileri kendisini şiddetli bir biçimde açığa vurur. Emek, toplum ve dünya ölçeğinde bu denli toplumsallaşmışken bunun sonuçlarına el koyma biçimi özel olmaya devam ediyor. Bu uzlaşmaz çelişki ve karşıtlık kendini şiddetli sınıf savaşlarında ortaya koyuyor.

İnsanlık tarihinde ilk defa, ama ilk defa kurtuluşun, özgürlüğün tarihsel koşulları oluşmuştur. Komünist Manifesto, ta o zamanda bunu bize gösterdi. Biz bugün daha farklı, daha ileri bir tarihsel dönemde bulunuyoruz. Marks’ın tarihsel materyalist görüşlerini açıklarken; geleceğe yönelik “en sonunda” diye belirttiği şey bugün içine girmiş olduğumuz süreçtir. Yani insanlık uzun bir tarihi süreçten sonra; en sonunda özgürlüğün, çok yönlü gelişimin tarihsel koşullarına kavuşmuştur. Teorik olarak bunu ortaya koymak, insanlık tarihinde çok önemli bir girişimdir. Önceleri teorik olarak ortaya konan bu gelişme, zamanla insanlar tarafından pratik olarak görülmeye başlandı. Eski

toplumda daha yüksek bir toplum biçiminin koşullarının oluştuğunu görmek insan bilincinde köklü bir dönüşüm başlatmıştır. Bu olgu kendi başına insanları en ikna edici ve harekete geçirici bir özellik taşır. 20. yy. boyunca görülen insanlığın en etkin ve sürükleyici politik hareket olan komünist hareket, yeni toplumun ve bu sayede insanın kurtuluşu ve özgürlüğünün mümkün olduğu gerçeğiyle hareket etmiştir. Yine 20. yy. boyunca ortaya çıkan sosyalist toplum örnekleri bunun olanaklı olduğunun somut olarak ortaya konmasıydı.

Kapitalizm altında üretici güçlerin gelişme düzeyi 19-20. yy.daki düzeylerden daha ilerdedir. Toplumsal üretimde sağlanan büyük ilerleme emeğin toplumsal karakterinin dünya ölçeğinde gelişme göstermesi; insanlığın o bütün uygarlık tarihi boyunca özleyip durduğu özgürlük ve çok yönlü gelişim, bütün yönleriyle olanaklı hale gelmiştir. Bugün teorinin en çok ve esas olarak yapabileceği bir hizmet varsa, o da bunu bütün açıklığıyla ortaya koymaktır. Ancak, teorinin esas olarak bunu ortaya koyamadığını görüyoruz. Marks, Engels ve Lenin'den farklı olarak günümüzde sosyalist teori insanlığın özgürlüğü ve mutluluğunun gerçekleşmesini ileri çağlarda görüyor. Halbuki bunun için ileri çağları beklemeye gerek yoktur. Bugün son derece gelişmiş olan üretim araçlarının toplum tarafından ortaklaşa olarak kendine maledildiği taktirde insanlar zenginlik kaynaklarına dayanarak bireysel ve toplumsal yeteneklerini çok yönlü olarak geliştirebilir ve özgür olurlar. Bunun tarihsel olarak bugün mümkün olduğunun kavranması, harekete geçmek için, en inandırıcı ikna etme aracıdır. Yine bugün dünya çapında görülen ve yükselen anti-kapitalist devrimci hareket bunun somut olarak kavranmasının ifadesidir. İnsanlık, kurtuluş ve özgürlüğün olanaklı olduğu bir tarihsel gelişme evresine girmiştir.

Bugün ezilen ve sömürülen emekçi kitleleri mevcut üretim araçlarının özel mülkiyetine el koyma gibi; son derece devrimci bir hedefi gerçekleştirmeye çağırma yerine; bugün toplumsal reform için mücadele çağrısı yapmak, tarihsel materyalist bakış açısından yoksun olmak demektir. Bugün devrimci olan nedir? Bugün devrimci olan insanlığın kurtuluşunun, özgürlüğünün olanaklı olduğunu görmek ve bunun maddi araçlarını ortaklaşa olarak kendine maletmektir. Bunu görmemek ve göstermemek, bilimsel sosyalizmin gerisine düşmektir. Yani bilimsel sosyalizmden, bir önceki sosyalizm, ütopyik sosyalizm düzeyine düşmektir. İnsanın, gelişmiş olan üretim araçlarını ve bu üretim araçlarını toplumsal mülkiyete dayanarak özgürlük içerisinde tam bir gelişimini bugün gerçekleştirmeye girişmek yerine gelecek çağlara ertelemek ütopyaya düşmektir. Tarihsel materyalizme dayanan komünistler çilekeş komünizmden farklı olarak, böylesi bir dönemi

beklemek yerine onu gerçekleştirmeye girişir. Bu tarihsel devrimci girişimi bugün somut bir hedef olarak koymak yerine yine bunu geleceğin bir sorunu olarak göstermek kişiyi edilgen duruma düşürür. Hiç şüphesiz, toplumsal dönüşüm tarihsel bir iştir; yani tarihsel olarak bunun koşullarının oluşması gerekiyor. Komünistler, “şeyleri” yaratmazlar, araçları tarih tarafından verilmiş olan koşulları değiştirmeye girişirler ve tarihte köklü bir değişim yapmanın araçları oluşmuşsa bundan ne diye kaçınırlar. Günümüz sosyalist teorisinin (ki, bu sosyalist teori Marks, Engels ve Lenin’in komünist teorisinden önemli ölçüde uzaklaşmıştır) esas yanılması büyük devrimci değişimin tarihsel araçlarının oluşmasına rağmen bunu göremeyip; oluşması için daha uzun bir tarihsel süreci bekleme durumuna düşmesidir.

Marksizmle, marksizm dışı eleştirel akımların arasındaki en önemli farklılıklardan biri kapitalizmi kavrayışıdır. Kapitalizmi eleştiren çeşitli teoriler kapitalizmin yarattığı yıkım ve insanı parça insan haline getirdiği için kapitalizmi eleştirirler. Fakat bu gelişmenin aynı zamanda bireyin özgür ve tam gelişimini sağlayacak maddi öğeleri bağrında taşıdığını kavrayamazlar. Marksizm bu gelişmeyi bütünlük içinde kavrar. Eski ve yıkılmakta olanın bağrında yeni ve devrimci bir girişimin ortaya çıktığını ve olgunlaştığını kavrar. Marks kendi dönemine kadar ki bütün filozoflardan farkını ortaya koyarken “*mesele dünyayı yorumlamak değil, onu değiştirmektir*” der. Dünyayı değiştirmenin yani sınıfları kaldırmanın tarihsel koşulları oluşmuştur. Bugün devrimci olan, koşulları tarih tarafından verilmiş olan dünyayı değiştirmektir.

İktidar İçin Mücadele Birliği

15-31 Mart 2002

Sayı: 3

BÜTÜNLÜK ÇAĞI

Kapitalizme eleştirel yaklaşan sınıfların görüşleri çoğu kez birbirine karışmıştır. Kapitalist üretimin gelişimiyle yok olan küçük mülk sahipleri, bunda yalnızca yıkım görmüşlerdir. Küçük burjuva yazın, sermaye birikiminin yol açtığı yıkım nedeniyle, kapitalist üretim ilişkilerine yönelik olarak sert eleştiri yöneltmiştir. Ancak, kapitalist üretimin, kapitalist birikimin ve merkezileşmenin yeni ve daha yüksek bir toplumun maddi temellerini attığını görememiştir.

Kapitalist üretimin gelişmesiyle yok olup giden eski mülk sahiplerinin yerine oluşan kapitalist üretim ilişkilerine bağlı yeni küçük mülk sahipleri de üretimin ve sermayenin merkezileşmesine bağlı olarak yok olma tehdidi altında aynı şeyi gördüler: toplumsal yıkım. Kapitalizmin tekeli kapitalizme dönüşmesi, üreticilerin, orta sınıfların yıkımını derinleştirdi. Kapitalist toplumun orta sınıfları tekelliliğin gelişmesinde yine yalnızca toplumsal yıkım görüyorlar.

Küçük burjuva yazın -buna sosyalizm içinde kimi eğilimler de dahildir- tarihi yalnızca küçük mülkiyetin sınırlarına kadar götürüyorlar. Buna göre tarih, küçük mülkiyetle birlikte bitiyor. Bu anlayış tarihin kavranmamasına dayanıyor. Bu nedenle gerici konumdadır. Tarih küçük-mülkiyetin yok olmasından sonra da devam eder. Küçük üretim tarzı da çok eskiden gelen ve devam eden tarihi evrim sürecinde yalnızca kısa bir dönemi kapsar.

Küçük burjuva yazın, emperyalizmin dünya düzeyinde egemenliğini derinleştirmesiyle birlikte eleştirilerini, tekelliliğin yol açtığı ekonomik-toplumsal yıkıma yöneltti. Birkaç emperyalist ülkenin nasıl dünyanın büyük nüfusunu mülksüzleştirip, yoksullaştırdığı çarpıcı biçimde ortaya kondu. Küçük burjuva sosyalizmi de bu gelişmenin bir başka yönünü: proleterleşme ve proletaryanın yoksullaşması yönüyle ortaya koydu. Tekelleşmenin toplumsal sonuçlarını anlatan dünya kadar materyal ortaya kondu.

Tekelliliğin eleştirisi yapılıyor, ancak, bu eleştiriler tekeli gelişmenin kavrayışına dayanmıyor. Tekeli sermaye önüne çıkan her ekonomik ve toplumsal engeli yıkıp giderken, bunun sonucu yıkıma götürdüğü sınıfların ayaklanmasına yol açar. Proletaryanın dünya çapında ayaklanmaları ve toplumsal devrimleri de genişler. Böylece tek-

elci sermayenin gelişmesi -dünya düzeyinde daralma- üretim araçlarının merkezileşmesine ve emeğin toplumsal niteliğinin öne çıkmasına yol açar. Yani sermayenin merkezileşmesi eski toplumu yıkacak kuvvetleri ve yeni toplumun dayanacağı maddi öğeleri biraraya getirir.

Bu da yeni bir toplumla sonuçlanacak olan komünist bir devrimi zorunlu olarak gündeme getirir.

Küçük burjuva anlayışın göremediği nokta tam da burasıdır.

Tarihi anlamaktan uzak aynı küçük burjuva anlayış, kapitalist üretimin gelişmesiyle birlikte derinleşen kent-kır karşıtlığına ve kapitalist iş bölümünün sonucu olan parça insana aynı darlıkla yaklaşır.

Kentle-kır arasında tarihte görülen işbölümü, kapitalist üretimin gelişimi ve egemen olmasıyla birlikte yeni özellikler kazanır. Kır, burjuva kente bağımlı ve tabi olur. Kent, kır üzerinde egemen olur. Kır, kent tarafından sömürülür ve daima kent karşısında güçsüzeleşir.

Bununla birlikte kent ve kır birbirinden ayrışır. Bu ayrışma sonucu kır insanı entelektüel gelişmeden yoksun kalır. Kentli insan ise fiziki olarak erir.

Küçük burjuva yazın, kentle-kırın bu ayrışmasının yol açtığı insanı yıkımı ortaya koymuştur. Günümüzde kentlerde öldürücü hale gelen çevre kirliliği karşısında, kent-kır ayrılığının insanlığı hangi noktaya getirdiği geniş şekilde açıklanıyor.

Bu ortaya konuyor da, bu noktada kavranamayan şudur: Kent ve kır birbirinden ayrı iken, kapitalist üretimin gelişmesiyle birlikte yetkin biçimler kazandılar. Tarım, bilimin gelişmesi, kimya, büyük sanayinin yol açtığı makineleşme sonucu yetkin bir biçim kazanmıştır. Bununla da kalmamış kent ve kırın tarihi ayrılığının sona erip, yeni bir temelde birliğinin maddi koşulları da ortaya çıkmıştır. Sosyalizm bu maddi koşullara dayanacak, onu daha ileri götürecektir.

Kent-kır ayrılığı yerini yeni bir birlik eğilimine bırakıyor. Kapitalizm bunun teknik-maddi koşullarını oluşturmakla birlikte, toplumsal olarak ise, kent ve kırın birliği kapitalizm altında mümkün değil. Bunun için kapitalist üretim biçiminin ortadan kaldırılması zorunlu.

Kent ve kırın yeni ve yüksek niteliklerle yeni bir birliğinin gerçekleşmesi insanların önünde bir ölüm-kalım sorunu olmuştur. Bu birliği gerçekleştirecek olan sosyalizm bu gelişmenin sonucu olarak kaçınılmaz olmuştur.

Benzer bir gelişme kafa emeği ile kol emeği arasında görülüyor. Kafa emeğiyle, kol emeği arasında ayırım ve karşıtlık eskilere dayanmakla birlikte bu ayrılık ve karşıtlık kapitalizm altında en ileri noktaya ulaşmıştır. Bilim ve her tür zihinsel üretim kapitalistlerin elinde, eme-

ğin kapitaliste kölece bağımlılığı için kullanılmıştır. Bilimin bağımsız bir güç olarak üretime uygulanması sonucu çok sayıda işçi işten atılıyor. Kapitalizm altında, her tür zihinsel üretimin toplumsal kapitalist niteliği, kol emeğinin aleyhine kullanılıyor.

Bu olumsuz yöndür. Olumlu yön ise, işin çeşitliliği yasası gereği, işçilerin yeni gelişmeleri öğrenmek zorunda kalmalarıdır. Kapitalist üretim, kendi gelişmesiyle bunu zorlar. Teknik okullar bu temelde yaygınlık gösterdi.

Eğitimin üretimle birleştirilmesi büyük sanayinin gelişimiyle birlikte bir zorunluluk olarak, bir ölüm-kalım sorunu olarak toplumun önünde duruyor.

Üretimin, eğitim ve jimnastikle birleşme eğilimi kapitalist toplum biçimiyle çelişiyor. Bunun önündeki en büyük engel kapitalizmdir.

Ama, işin çeşitliliği yasasının işlenmesi ile bilimin muazzam gelişimi kafa emeği ile kol emeği arasındaki ayrımın yerine birliğin konmasının zorunluluğunu gündeme getirmiştir.

Bu gelişme meta üretimiyle ortaya çıkan ve meta üretiminin ege-men olmasıyla genişleyen kapitalist işbölümü insanı parça-insan yaptı. Parça işçi ise bugünün parça-insanıdır. Büyük sanayinin gelişmesi ve sermayenin merkezileşmesiyle eski işbölümü onun yerini almıştır. Kapitalist üretim işbölümünü öyle ileriye götürdü ki, insanlar her alanda işbölümünün kölesi oldular.

Bu olumsuz gelişmenin yanında insanı parça-insan yapan işbölümünün ortadan kalkma zorunluluğu tarihsel olarak ortaya çıkmıştır.

İşbölümünün ortadan kalkmasıyla, insan parça-insan olmaktan çıkacak, üretim araçlarının toplumsal niteliğine dayanan yeni toplumla birlikte insan tam anlamıyla gelişme imkanlarına kavuşacaktır. Bireylerin çok yönlü gelişmeleri ve özgürlüğü temel ilke olacaktır. Tarih bunun zorunluluğunu gündeme getirmiştir.

Sonuç olarak, kent-kır arasında, kafa emeği ile kol emeği arasındaki ayrılık yerine yeni bir birliğin kurulmasının zorunlu olduğu bir çağ bir bütünlük çağı başlamıştır.

Tarihi koşulları oluşmakla birlikte, toplumsal olarak bu birlik kapitalizm altında mümkün değildir. İşbölümünün ve sonuçlarının ortadan kalkması bir toplumsal sistem olarak kapitalizmin ortadan kalkmasıyla mümkündür.

İktidar İçin Mücadele Birliği

1-15 Nisan 2002

Sayı:4

SERMAYE DÜNYASI ÇÖKÜYOR: Proletaryanın Görevi

Emperyalist-kapitalist sistemin dünya ölçeğindeki derin krizi ve tarihsel olarak içine girdiği yeni evre, emperyalizmin sıçramalı bir çöküş sürecine girdiğini açıkça ortaya koyuyor. Özellikle son 50 yıldan beri süren ABD emperyalizminin hegemonyasının çöküş sürecine girmesi, emperyalistlerin dünya pazarı üzerindeki egemenliklerini her emperyalist merkezin kendi lehine yeniden düzenleme girişimi, kendi aralarındaki çelişkileri derinleştirdi ve çatışmalarını daha da sertleştirdi.

11 Eylül'den hemen sonra, bu olayı ABD tekellerinin gerçekleştirdiğini ve bunu yaparken ABD'nin asıl amacının dünyadaki hegemonyasını yeniden kurmak olduğunu söylemiştik. Bunu hayata geçirebilmek için önce Afganistan'ı öne çıkardı. Ancak şimdi Afganistan'daki askeri varlığını sağlama aldıktan, işbirlikçi bir hükümeti başa getirdikten ve bunlara dayanarak Orta Asya'daki planlarını hayata geçirebileceğini hesaplayarak, Afganistan'ın önemini geriye çekti.

ABD'nin şimdi öne çıkan hedefi Irak'tır. Ama bu elbette ki sadece Saddam'la sınırlı değil. ABD'nin asıl planı, dünya hegemonyasının bir parçası olarak Ortadoğu'daki ekonomik ve politik statükoyu kendi lehine yeniden düzenlemektir. Aslında ABD, Ortadoğu'nun statükosunu kendi lehine değiştirmeyi uzun zamandan beri düşünüyordu, ama özellikle Sovyetler Birliği'nin varlığı ve Ortadoğu'daki güçlü etkisi nedeniyle bunu göze alamıyordu. Şimdi 11 Eylül'le yarattığı durumdan yararlanarak bu planını hayata geçirmeye yöneldi. Tek başına da olsa Irak'a saldıracağını açıklamaması, bu yönelimindeki kararlılığını ortaya koyduğu gibi, AB'ne ve Rusya-Çin gibi kendisine boyun eğmeyenlere yönelik bir uyarıydı.

ABD'nin Afganistan'dan sonra Ortadoğu planlarını uygulamaya yönelmesi, AB ile olan çelişkilerini ve çatışmalarını daha da olgunlaştırdı, açığa çıkardı. AB'nin önümüzdeki on yıl içinde "ABD ile ekonomik alanda tam bir rekabet" gücü olma savı, NATO'daki ABD etkinliği ve hegemonyası karşısında kendi askeri gücü olarak Avrupa Ordusu, Galileo Girişimi (uydu üzerinden dünyayı dinleme-gözleme projesi); Afganistan'a yapılan saldırı sürecinde çok da açığa çıkmayan, ama ABD'nin Ortadoğu planlarını uygulamaya koymasıyla birlikte iyice açığa çıkan ABD karşıtı planları ve etkinlikleri (ABD'nin Irak planı karşısında AB'nin Irak planı, ABD'nin Filistin planı karşısında Fransa'nın

hazırladığı AB'nin Filistin planı vb.), bu çelişkilerin ve çatışmaların ne kadar derin olduğunun birer göstergeleridir.

Türkiye'de son süreçte yaşananlar da bu süreçten bağımsız değil. ABD ile AB arasında iyice açığa çıkan bu çelişki ve çatışmalar, Türkiye'de sermaye çevrelerinin kendi aralarındaki sorunlara, çelişki ve çatışmalara da doğrudan etki eden bir durumda. ABD'nin ve AB'nin dünyadaki olaylar ve gelişmeler üzerine bir politikaları var. ABD ve AB, her biri kendi cephelerinden bu dış politikalarına uygun biçimde davranıyorlar. Özellikle Ortadoğu'da her iki emperyalist merkezin bu yönelimleri daha net biçimde açığa çıkmış durumda. Ancak Türkiye'nin genel olarak bir dış politikası olmadığı gibi, bu konuda da bir politikası yok. Türkiye burada da emperyalistlerin planlarının peşinden tam bir sürüklenme içinde. ABD'nin peşine takılıyor, planlarına "evet" diyor, ama bunun yaratacağı politik sonuçları istemiyor. ABD'nin peşine takılırken, Ortadoğu'da gerçekleştirilmeye çalışılan statü değişikliğinden rahatsız oluyor, karşı çıkıyor. Yani siyasal sonuçlarını istemiyor. Ama bu süreçte ABD'nin peşine takılarak talan elde etmeyi, Irak petrollerinden pay almayı hesaplıyor.

ABD'nin Ortadoğu planlarının bir parçası olarak Irak'a yönelen saldırısı, Güney Kürdistan'ın şu anda fiilen var olan devlet olma durumunu iyice açığa çıkaracak, resmileştirecektir. Türkiye, Güney'de ortaya çıkacak böyle bir gelişmeyi kabul etmeyeceğini açıklıyor. Tek politikası Kürdistan'ın parçalanmışlığının ve ilhakının devamı. Ancak Güney'de ortaya çıkacak olan bir Kürt devletinin, Kuzey'i de doğrudan etkileyeceği açık. Bu nedenle karşı çıkıyor.

Her ne kadar küçük burjuva Kürt hareketi teslim olmuş olsa da asıl olarak Kürt sorunu çözülmediği için, bu gelişme, Kuzey'de, küçük burjuva önderliğin de etkin desteğiyle söndürülmeye çalışılan özgürlük ateşini yeniden canlandıracaktır. Üstelik bu kez, Kürdistan proletaryasının hegemonyasında ortaya çıkabilecek bu durum, Türkiye burjuvazisinin korkulu rüyalarını tam bir kabusu çeviriyor.

Türkiye'nin emperyalizme bağımlı olması gerçeği kavranmadan, çelişitli emperyalist tekellerin ve bunların Türkiye'deki uzantılarının çelişki ve çatışmaları da, Türkiye kapitalizminin durumu ve açmazı da kavranamaz. Türkiye, tek bir emperyalist merkezle bağımlılık ilişkisi içinde değil, birçok emperyalist tekel ve merkezle ilişki içinde. Türkiye'nin AB adaylığı ile birlikte, bu emperyalist sermaye gruplarının da Türkiye'deki çıkarlarını korumak ve her biri kendi lehine bir konum elde etmek için birbirleriyle kıyasıya bir çatışmaya girdiği ve artık bu çatışmaların iyice açığa çıktığı bir gerçek. Bu çelişkiler ve çatışmalar birbirinden ayrı alanlarda ve görüntü biçimlerinde ortaya çıkıyor, kendini

gösteriyor.

Türkiye işbirlikçi tekelci sermayesi, bir bütün olarak AB üyeliğinden yana. Çünkü 30 yıldan beri kabusları olan devrimi, ancak bu yolla yenebileceklerini düşünüyorlar. Bu nedenle bütün sermaye çevrelerini birleştiren ortak amaçları Birleşik Devrimin ezilmesi, devrim tehlikesinin ortadan kaldırılması için AB üyesi olmak. Sermaye kesimlerinin ortak paydaları bu olmakla birlikte her sermaye grubu, bu süreçten kendi lehine sonuçlar elde etmek ve kendi konumlarını güçlendirerek çıkmak istiyor.

Bu sermaye ve güç merkezlerinden birisi olan ordu da eski konumunu ve ayrıcalıklarını korumak için, artık açıktan tartışmalara ve çatışmalara girerek kendi ağırlığının gücünü artırıyor. Ordu, asıl olarak ABD yanlısı bir tutum içinde konumlanıyor. Ama ABD yanlısı bu tutumunu AB içinde sürdürmek üzere AB'ne girilmesi için can atıyor. Tekelci sermayenin çeşitli partileri arasında özellikle ANAP-MHP vb. çatışmaları temelinde suni olarak bir AB yanlılığı-AB karşıtlığı yaratılmaya çalışılıyor. Esasında olan, sermayenin çeşitli kesimlerinin kendi konumlarını güçlendirmek ve birbirlerine üstünlük sağlamak üzere girdiği çatışmalardan başka bir şey değil. Bu çatışmalar giderek sertleşiyor ve önümüzdeki süreçte bu, daha da sertleşecek. Öyle ki, birbirlerine karşı kuvvet kullanmaya kadar varabileceği şimdiden görülmeli. Bu durumda her sermaye çevresi, gücüne ve etkinliğine bağlı olarak diğerlerini tasfiyeye yönelecektir. Bu gelişmeleri şimdiden gören burjuva çevreler, halk yığınlarını yedeklerine alabilmek, kendi yanlarına çekebilmek amacıyla daha şimdiden AB yanlılığı-AB karşıtlığı temelinde suni bir ayrım yaratmaya başladılar.

Tekelci sermayenin asıl amacı, kendi egemenliğini daha güçlü biçimde yeniden kurmaktır. Bunu yaparken anti-faşist hareketi boşa çıkarma, hedefsiz bırakma politikası geliştiriyor. Tekelci sermayenin bu amacına ulaşması ancak anti-faşizm, anti-emperyalizm, anti-kapitalizm bütünlüğünde sürececek bir mücadeleyle engellenebilir. Bu da proletaryanın her türlü burjuva görüş ve düşünceden bağımsız politikaları, örgütlenmesi ve mücadelesiyle mümkündür.

Devrimci proletarya, yalnızca ekonomik ve siyasi, bütün iktidarı ele geçirmek hedefiyle hareket ederse güçlü bir atılım gerçekleştirebilir, inisiyatifi ele geçirip çıkış yapabilir.

İktidar İçin Mücadele Birliği

15-30 Nisan 2002

Sayı: 5

KOMÜNİST TOPLUMUN ZORUNLULUĞU

Komünist program, komünist toplumun kurulmasını hedefler. Bu toplum hedefini ortaya koymayan bir program, komünist adını alamaz. Komünist partisi, komünist toplum hedefini neye dayanarak açıklar. Bu, materyalist tarih anlayışına göre bugüne kadar nasıl toplum biçimleri birbirini izlediyse, komünist toplum da, kapitalist toplumu izleyecektir. İlerleme yasası sonucu kapitalist toplumun yerini, komünist toplumun alması kaçınılmazdır.

Komünist programın öncelikle, teorik olarak komünist toplumun kaçınılmaz zorunluluğunu açıklaması gerekiyor. Eski toplum orta yerde durduğuna göre, yeni ve daha yüksek bir toplum biçiminin, onun yerini alması neden kaçınılmazdır. Bu, bilimsel olarak açıklanmadan, komünist program ancak bir ütopya olabilir. Bilimsel sosyalizm, komünist toplumun kaçınılmaz olarak eski toplumun yerini alacağını açıklamıştır. Bilimsel sosyalizmin kurucuları Marks ve Engels teorik çalışmalarını bunu çözümlenmeye ayırmıştır.

Marksist diyalektik, toplumların geçici yönünü ortaya koyar. Kapitalist üretim biçimi, toplumsal üretimin tek ve son biçimi değildir. Kapitalist üretim biçimi yerini, kendi gelişmesinin zorunlu bir sonucu olarak, toplumsal üretimin daha yüksek bir biçimi olan komünist üretim biçimine terk eder.

Kapitalist üretim, kapitalist birikim ve merkezileşme, nasıl önce üreticiyi, sonra küçük kapitalisti yerinden eder, inkar ederse, bir doğa yasasının kaçınılmaz zorunluluğuyla, kendi inkarını da yaratır. Bu, inkarın inkarıdır. Komünist toplum biçimi, kapitalist toplum biçiminin inkarıdır.

Tarihsel bir toplum biçimi olarak eski toplum kendi inkarına doğru ilerler. Bu ilerleme, kapitalist sınıfın elde olmayarak ve sanki kendisine dışardan dayatılan bir zorunluluk gibi gelir. Üretimin merkezileşmesi ve emeğin toplumsal karakterinin gelişmesi bir zorunluluk olur. Bu gelişme o noktaya ulaşır ki, en sonunda, üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti kaçınılmaz bir zorunluluk olur.

İnsanlar, bu tarihsel zorunluluğun etkisiyle harekete geçiyorlar.

Komünist program, eski toplumun kaçınılmaz çözümlüşünü teorik olarak ortaya koymadan, kendi kaçınılmaz zaferini nasıl ortaya koyabilir.

Proletaryanın ilk komünist programı olan, Marks ve Engels tarafından yazılan Komünist Manifesto, kapitalist mülkiyetin kaçınılmaz çözümlüşünü ilan etmiştir. Komünist Manifesto'da ifade edilen devrimci görüşler, eski toplumsal ilişkilerin çözümlüşünü ortaya koyan görüşlerden başka bir şey değildir.

Burjuva üretim ilişkilerinin çözülüşü derinleşti. Eski üretim ilişkilerinin çözülüp, dağılmasını sağlayan bu toplumun uzlaşmaz iç çelişkileri tarihsel olarak gelişerek olgunlaştı. Eski toplumun çözülmesi ve komünist toplumun tarihsel olarak onun yerini alması zorunlu olmuştur. Komünist toplumun eski toplumun yerini alması bir tarihsel süreçtir. Bu süreci başlatan tüm tarihi koşullar derinleşiyor. Komünist hareket bu temelden yola çıkıyor.

Komünist parti yalnızca, eski toplumun çözülüşünü ve komünist toplumun zorunlu olarak onun yerini alacağını açıklamakla yetinemez. Eğer, tarih kendiliğinden birbirini izleyecekse, o zaman, olayların hiçbir etkisi olmazdı. Ama tarih böyle gelişmiyor. Olaylar tarihi gidiş üzerinde etkide bulunur. Komünist partisi de, tarihi yalnızca açıklamakla yetinmez, onun gidişine etkide bulunmak için mücadele eder.

Köleci toplumdan bu yana, tarih sınıf mücadeleleri tarihidir. Bir sınıflı toplum olan kapitalist toplum tarihi de, bu toplumun uzlaşmaz iki temel sınıfı olan proletarya ile burjuvazinin sınıf mücadelesi tarihidir. Bu tarihi mücadelede, en sonunda proletarya egemen sınıf olacaktır. Proletarya bu egemenliğe dayanarak sınıfları ortadan kaldıracaktır.

Bu noktada, proletaryanın kaçınılmaz zaferini açıklamakla yetinilemez. Bu zaferi elde etmek için, şimdiye kadar olduğu gibi devrimci bir mücadele verilmeli. Eski topluma son verecek ve yeni topluma geçişi sağlayacak olan komünist devrim, insanlık tarihinin en derine giden bir devrimi olarak, etkin bir devrimdir. Proletarya böylesine bir toplumsal devrim olmadan, sınıfsız toplum hedefine ulaşamaz.

Bundan önce, bu devrimin nasıl hazırlanacağı önemlidir. Her devrim, belli somut tarihi koşullarda yapılır. Bunun için her tarihi koşul somut olarak ele alınmalı. Ekonomik-toplumsal gelişmeye bağlı olarak sınıf mücadelesinin verildiği koşullar da değişir. Devrime kendi değişen somut koşullarında hazırlanmalıdır.

Kapitalizmin tarihsel olarak bir çözülme içinde olduğunu ve bu çözülmenin günümüzde sıçramalı bir özellik kazandığını biliyoruz. Yani bugünkü tarihi koşullar bir komünist devrimin olanaklarını sonuna kadar geliştirmiştir. İnsanlar geniş kitleler halinde, kendilerine yeni bir yaşam kurmak için harekete geçmiştir.

Tarihi koşulları böylesine olgunlaştığı, insanların yeni bir toplum için harekete geçtiği bu aşamada komünist parti, programını hayata geçirmek için en etkin konumda olmalıdır.

İktidar İçin Mücadele Birliği

1-15 Mayıs 2002

Sayı: 6

AVRUPA'DA FAŞİZMİN GÜÇLENMESİ VE PROLETARYANIN GÖREVLERİ

Son aylarda Avrupa ülkelerindeki siyasi durum yoğun olarak tartışılmaya başlandı. Fransa'daki seçimler ve faşist Le Pen'in aldığı oy oranı, bu tartışmaları alevlendirdi. Kuşkusuz bu tartışmalar her sınıf ve temsilcileri tarafından kendi sınıfsal konumlarına uygun ele alınıp yorumlanmakta. Emekçi sınıflar da kendi sınıfsal çıkarları doğrultusunda politik sonuçlar çıkarmak zorunda. Bugün emekçi sınıflar adına hareket ettiğini söyleyen küçük burjuva reformist parti ve hareketlerin emekçi sınıfların mücadelesini saptırmalarına izin vermemek gerekiyor.

Gelişmeleri ele alırken, bu gelişmelere yol açan koşullarla birlikte ele almak gerekiyor. Avrupa emperyalist devletlerinde yaşanan koşullar on yıllardır emekçi sınıfların bilincini çarpıtacak şekilde demokrasi olarak lanse edilmeye çalışılıyor. Oysa burjuva demokrasinin koşulları serbest rekabet koşullarıydı. Serbest rekabet dönemi, kapitalizmin tekelci aşamaya, emperyalist aşamaya ulaşmasıyla sona erdirildi. Tekelcilik döneminde artık her şey tekellerin egemenliği altındadır. Tekelci kapitalizmle burjuva demokrasisi dönemi sona erip tekellerin gericiliği başladı. Emperyalizm gericiliktir.

Avrupa ülkelerine emperyalist sömürü sonucu aktarılan değerler, emperyalistler tarafından proletaryanın devrim mücadelesini engellemek için ücret ve sosyal haklar yükseltilerek sus payı olarak kullanıldı. Avrupa proletaryasının iki yüzyıllık mücadelesi ve bu sürede yaşanan devrimler proletaryanın bilinç, örgütlenme ve mücadele olarak ileri düzeye ulaşmasını sağladı. Bu aynı zamanda karşıtı olan burjuvazinin de devrimlere karşı birikimini güçlendirdi. Avrupa'da sosyal hakların belli bir düzeyin üstünde olması, proletaryanın etkin olarak devrim baskısını hissettirmesi ve sosyalizmin tüm emekçi sınıfları etkilemesinden kaynaklı olarak sermaye sınıfının kendini güvende hissetmek için taviz vermesindedir. Son on yıllık sürede sosyalist ülkelerde karşı devrimcilerin iktidara gelmesi ve sosyalist ülkelerdeki gerilemeler sonucundan sosyalizmin baskısından kısmen kurtulan sermaye sınıfı sömürüyü müthiş bir şekilde yoğunlaştırmaya başladı.

Kapitalizm son yıllarda tarihinin en büyük yıkım ve bunalımını yaşamaya başladı. İlk olarak Asya ülkelerinde bütün yıkıcılığıyla kendini ortaya koyan bunalım, Rusya başta olmak üzere tüm dünyayı etkiledi. Sonraki yıllarda ise Türkiye ve Arjantin'de bunalımın yıkıcılığı en açık

şekilde yaşandı ve yaşanmaya devam ediyor. Yaşanan her kriz bütün kapitalist sistemi sarstı. Son yıllarda yaşanan yıkım ve bunalım sadece bağımlı ülkelerde değil, aynı zamanda emperyalist merkezlerde de tüm yıkıcılığıyla ortaya çıktı. Başta Japonya olmak üzere ABD ve AB emperyalistlerinin ekonomilerindeki durgunluk, bazı tekellerin çökmesi, sürekli yükselen işsizlik bunalımının görüntüleri olarak ortaya çıktı.

Yaşanan büyük yıkım ve bunalım karşısında ayakta kalmak için, emperyalist tekellerin yoğun olarak birleşmelerine tanık olduk. Bazıları ise çöktü, daha büyük olanlar tarafından yutuldu. Sermaye daha az ellerde ve daha büyük miktarda merkezileşti. Bu da sömürünün büyümesine yol açıyor. Emperyalist ülkelerdeki bunalım atlatılmıyor. Bağımlı ülkelerin yıkımı pahasına elde edilen sömürüler emperyalistlerin bunalımdan kurtulmasına yetmiyor. Emperyalist-kapitalist sistemin tarihinin en büyük bunalımının siyasal ve toplumsal sonuçları da kendini ortaya koyuyor.

Emperyalizm, bütün çelişkilerinin yoğunlaştığı, çöküşünün sıçramalı olarak yaşanacağı evreye girdi. Bundan sonra sermaye sınıfı ve proletarya arasındaki sınıflar savaşı son aşamasına, kapitalizmin dünya ölçeğinde yıkılıp etkisizleşeceği bir aşamaya geliyor.

Bugün emperyalist sermaye ayakta kalabilmek için gerçek yüzünü ve karakterini tüm çıplaklığıyla gözler önüne sermeye başlıyor. Son yıllardaki gelişmeler emperyalist tekellerin ayakta kalmaları için yaptıkları saldırılara sahne oluyor.

Kapitalizme karşı yeni-sömürge ülkelerdeki ayaklanmaların yanı sıra emperyalist merkezlerde gerçekleşen anti-kapitalist hareket ve proletarya başta olmak üzere tüm ezilenlerin mücadelesinin yükselişi, emperyalistlerin zor araçlarına, baskıya her zamankinden farklı ve yoğun olarak başvurmasını getirdi.

Son yıllarda Avrupa'da neler oluyor?

Yaklaşık elli yıldan bu yana Avrupa'da yaşananlar artık daha farklı bir boyuta geliyor. 1968'de tüm dünyayı etkileyen devrimci gençlik eylemlerini de aşan bir sürece girildi. '90'lı yılların ortalarından itibaren emperyalist tekeller arası rekabetin yıkıcılığı toplumsal alanda sonuçlarını çıkarıyor. Emperyalist tekellerin yoğun sömürüsü sonucu bağımlı ülkelerde açlık ve ölümlerle karşı karşıya kalan yüz milyonlarca insan emperyalist ülkelere göçmek için çaba ediyor. Bunların bir kısmı emperyalist ülkelere kaçak olarak giriyor.

Göç ve işsizlik kapitalistlerin başvurduğu önemli bir politika. Daha ilk tekelleşme sürecinde bu politika uygulanıyordu. İrlanda'da yoğun sömürü ve mülksüzleşme sonucu işsiz ve aç kalan köylülerin İngiltere'ye göç etmeleri, İngiltere'de kapitalistlere daha ucuz işgücü sağlarken, iş-

çilerin ücretlerinin düşmesi ve işsizliğin artmasına yol açtı. İrlanda'da yoğun sömürü gerçekleştiren, köylüleri mülksüzleştiren İngiliz sermayesi, mülksüzleşen köylülerin İngiltere'ye göçmesiyle işsizler ordusunun büyümesiyle sanayi alanında sömürüyü artırdı. En önemli sonuç ise; ücreti düşen, işsizlikle karşı karşıya kalan İngiliz işçilerin İrlandalılara düşman gözüyle bakması bilinçli olarak körüklendi. Böylece işçi sınıfı arasında bir bölünme ve düşmanlık yaratılmaya çalışıldı. Bugünkü Avrupa'ya baktığımızda ise, bu durum çok ileri boyutlarda yapılmaya çalışılıyor. Faşist partilerin temel propagandası yabancı düşmanlığı. Bağlımlı ülkelerden, mülksüzleşme ve işsiz kalmaları sonucu Avrupa'ya göç eden emekçiler, tekeller tarafından ucuz işgücüne sahip olma ve sömürüyü artırmak için, tüm işçilere karşı tehdit olarak kullanılıyor.

Avrupa'da sosyal haklar birer birer gasp edilip işsizlik sürekli artarken tekeller bu durumun sorumlusu olarak yabancıları gösterip işçi sınıfı arasında düşmanlığı körüklemeye çalışıyor. Tekeller egemenliklerini sürdürebilmek için işçi sınıfını bölmek ve işçilerin birbirlerine düşman olmaları için yoğun çaba harcıyor.

İşçi sınıfı, sermayenin işçileri birbirine düşman etme çabasına ilk büyük yanıtını Paris Komünü'nde verdi. Değişik uluslardan işçiler Paris Komünü'nü yaşatmak ve savunmak için omuz omuza savaşırken, akan kanları birleşip nehir oldu. Fransa'da şovenizmin simgesi Vendome, Komünarlar tarafından yıkılarak proletaryanın birliği bir daha yok edilemeyecek şekilde sağlandı.

Avrupa emperyalistleri tüm olanaklarını kullanarak kapitalizmi yaşatmak için tüm hünerlerini ortaya koyuyorlar. Paris Komünü'nde yaratılan tüm uluslardan proleterlerin birlikte savaşma geleneği, bugün kapitalizmin yarattığı büyük yıkım ve sefalet karşısında bütün canlılığıyla ortaya çıkıyor. Son yıllarda emperyalist merkezlerde yaşanan anti-kapitalist ayaklanmalar ne kadar çok renkli görünse de özünde proletaryanın uluslararası mücadelesini taşıyor. Emperyalistler de bu durumu gördükleri için, anti-kapitalist hareketin yükselişi karşısında baskı ve teröre başvurarak saldırmaya başladılar. İsveç'te göstericilerin üzerine ateş açılmasını, Cenova'da Carlo Giuliani'nin katledilmesi izledi. Proletarya bu saldırılara yanıt vermekte gecikmedi. Carlo'nun katledilmesinin ertesi günü Cenova'da 300 bin kişi dev bir gösteri gerçekleştirdi. İtalya proletaryası değişik ülkelerden gelen 30 bin kişiyle birlikte, Cenova'yı 300 bin kişiyle zaptetti. Anti-kapitalist hareketin önünü kesmek isteyen emperyalistler serbest dolaşım vizesini her seferinde askıya aldılar. Emperyalistler her aşamada, kendi çıkarlarına karşı hareketleri durdurmak için baskı ve teröre başvurular.

İngiltere'de son yıllarda ırkçılık sürekli artıyor. İrkçi saldırılar yaşa-

nıyor. Almanya’da ırkçı hareketin güçlenmesi için sermayenin devleti aracılığıyla yaptıklarının bir kısmı açığa çıktı. Almanya gizli servisi ajanlarının on yıllardan beri Neo-Nazi’leri örgütlediği ve bunları yönlendirdiği kanıtlarıyla sergilendi. Neo-Nazi’lerin devlet eliyle, para desteği ve ajanlarının yönlendirmesiyle katliamlar yaptığı açığa çıktı. Bunlar bizim için hiçbir zaman sır olmadı. Ve açığa çıkanın gerçeğin küçük bir parçası olması da sır değil. İngiltere’de ırkçı saldırılar, İsviçre’de Türkiyeli bir işçinin polis tarafından katledilmesi tekil olaylar gibi gözüküyor. Tüm Avrupa ülkelerinde benzer saldırıların yaşanması, ırkçılığın sürekli yükselmesi emperyalistlerin yönelimleriyle birlikte ele alınmalı. Avrupa’dan son 10 yılda iki bin göçmenin sınır polisleri tarafından öldürülmüş olması, bu yönelimin göstergelerinden sadece biri. AGSK ve Avrupa elit polis gücünün oluşturulmasında en çok dikkat çeken taraf, bu güçlerin iç savaş örgütü niteliğinde kurulmaları. Son günlerde bunlara, tüm Avrupa’yı kapsayan sınır polisi oluşturulması çabaları eklendi.

Bütün çabalar emperyalist sermayenin kaçınılmaz sonunu geciktirme çabalarıdır. Emperyalist merkezlerde proletaryanın devrim mücadelesi sürekli güçleniyor. Küçük mülk sahiplerinin mülksüzleşmesi, devrim cephesine güç katıyor. Son yıllarda Avrupa’da devrim mücadelesi hem nitelik olarak hem de nicelik olarak güçleniyor. Çiftçi eylemleri, kamyoncu eylemleri, her tarafta işçi grev ve eylemlerinin yaygınlaşmasına tanık oluyoruz. İtalya’da bir ay içerisinde önce 2 milyon işçi sokağa çıktı, ardından 20 milyon işçi greve çıktı. Almanya’da metal işçileri greve başladı ve Avrupa’dan Brezilya’ya kadar metal işçilerinin desteğini alıyor. Yunanistan’da çiftçi eylemleri ve işçi grevleri yaşandı. Bu tür eylemlerin listesi çok uzun. Bu süreçteki eylemler ve proletaryanın baskısı, Avrupa ülkelerinde egemen olan uzlaşmacı sendikaları ve uzlaşmacı komünist partileri yıkım ya da devrimci çizgiye gelme tercihiyle karşı karşıya bırakıyor. İngiltere’de iktidardaki işçi partisini destekleyen işçi sendikası içinde devrimci muhalefet güçleniyor. Yunanistan Komünist Partisi zor eylem ve yöntemlerini benimsemeyen bir parti. Buna rağmen 2000 yılında Clinton’un Yunanistan ziyaretini protesto gösterisi düzenleyen Yunanistan Komünist Partisi’nin bu gösterisi işçi, emekçiler, gençlik tarafından tam bir devrimci şiddet eylemine dönüştürüldü. Sermayenin, devletin tam bir şiddetle bastırmaya yönelmesi karşısındaki devrimci şiddet baskıları püskürttü.

Avrupa’da ırkçı-faşist hareketlerin güçlenmesinin, son yıllardaki gelişmelerle birlikte ele alındığında bir tesadüf olmadığı, emperyalist tekelin her geçen gün gericiği, baskı ve saldırıları güçlendirmesinin bir parçası olduğu anlaşılır. Ortaya koyduğumuz somut gelişmeler durumunun anlaşılması açısından önemli.

Bundan sonraki gelişmeler ise daha önemli ve hayati gelişmeler olacak. Fransa'da Le Pen'in aldığı oylar karşısındaki tavırlar, bizde yaşanan 1 Mayıs Ankara mitingi ile örtüşüyor. Fransa'da faşist Le Pen'e karşı sağ ve sol olarak bilinen tüm siyasi hareket ve partiler ortak cephe aldılar. Böylece proletarya ve emekçi sınıfları düşmanlarıyla buluşturmak, barıştırmak, "toplumsal barış"ı sağlamak için ırkçı faşist Le Pen'e karşı, gerici faşist Chirac ikilemi ortaya kondu. Proletarya ile burjuvazi arasındaki savaş bir "toplumsal konsensüs" ile boğulmaya çalışılıyor. Bunlar bir süreden beri ÖDP başta olmak üzere sosyal-reformistler tarafından bilinçli olarak faşist-gerici hareketle yan yana olma çabalarıyla gündeme geldi. Bu türban eylemleriyle ilk olarak gündeme geldi. Filistin mitingi sırasında açıkça görüldü ve 1 Mayıs Ankara mitinginde doruk noktasına çıktı. Aynı "toplumsal uzlaşma ve toplumsal konsensüs" ve aynı içerikte bir yönelim var.

Devrimci proletarya Fransa'da yaşananlardan doğru dersler çıkarmak zorunda. Emperyalist tekeller adım adım faşizme yöneliyor. Proletaryanın baskısı bu adımları engelleyebilir. Şimdiye kadar faşizmin tam uygulanamaması bunun sonucudur. Ancak emperyalist tekeller ölüm-kalım sorunuyla yüzyüze geliyor. Büyük bir yıkım ve teröre başvurmak için bütün gücüyle çabalayacak. Proletaryayı bekleyen en büyük tehlike ise; anti-faşist mücadelenin içeriğinin boşaltılması ve törpülenmesidir. 1920'li-30'lu yıllarda Avrupa'da faşist partilerin tekeli sermayenin parasal desteği ile direk örgütlendiği belgeleriyle ortada ve herkesçe bilinen bir gerçek. Faşizme karşı mücadelenin sağlam temellerde yürütülmesi, emperyalist tekellere, onların devletine ve onları temsil eden tüm parti ve kurumlara yönelerek gerçekleştirilebilir. Le Pen'e karşı gerçekleşen hareket, anti-faşist hareket olarak gösterilmeye çalışılıyor. Ancak bu tehlikeli bir aldatmaca. Emperyalist tekellere destek sunan, onların ayakta kalması için çabalayan partilerle anti-faşist hareket birlikte yürüyemez. Anti-faşist hareketin, proletaryanın öncülüğünde tekellere ve kapitalizme karşı mücadeleye yönelmesi zorunlu. Proletaryanın kararlı olarak hedefine varabilmesi anti-faşist mücadelenin saptırılmasına ve törpülenmesine izin vermeden ilerlemesine bağlı.

Çelişki ve çatışmaların sürekli sertleştiği Avrupa'da, göçmen işçiler şahsında ırkçılığın körüklenmesi ve işçi sınıfının bölünmeye, düşman kamplara ayrılmaya zorlanması, bunun için sermayenin bütün olanaklarını kullanması geri tepecektir.

Emperyalist tekellerin faşist hareketi güçlendirmesi, anti-faşist hareketin içeriğini boşaltmak için adımları amacına ulaştırmayacak. Avrupa proletaryasının yüzyılları bulan deneyim ve birikimi emperyalist tekellerin çabalarını boşa çıkartacak güçte.

11 Eylül'den sonra tüm dünyada sermaye sınıfının proletarya ve devrim güçlerine büyük bir saldırıya yöneldiği görüldü. Daha önceki baskı ve saldırılardan daha boyutlu ve yoğun olarak gerçekleştirilmeye çalışılan bu saldırılar büyük bir gözdağı ve propagandayla başlatılmaya çalışıldı. Birçok ülkede anti-demokratik adımlar atılmasına, sosyal hakların gasp edilme çabalarına rağmen 11 Eylül'den sonraki bütün gürültü ve bağırtilarına rağmen Avrupa'da proletarya ve sömürülen sınıfların mücadelesi gerici tüm adımları yavaşlatıp durduruyor.

Avusturya'da seçimlerden galip çıkan faşist partiye karşı sokaklara dökülen anti-faşist hareket diğer Avrupa ülkelerinin faşist partilerinin emperyalist tekeller tarafından desteklenip güçlendirilmesi karşısında da sokağa çıkıyor.

Son elli yıldır Avrupa proletaryasının emperyalist tekellere, kapitalizme karşı mücadelesini sistem içinde tutan Avrupa Komünist Partileri ve sendikalar, giderek emekçi sınıflar üzerindeki etkisini yitiriyor, güç kaybediyor ve işlevsizleşiyor. Emekçi sınıflar içinde uzlaşmaz devrimci anlayış güçleniyor. Uzlaşmacılık yerine devrimci militan ve savaşçı bir hareket büyüyor. Bu hareket, tek tek birçok Avrupa ülkesinde güçleniyor. Emperyalist tekellerin iktidarlarının karşısındaki bu hareket tarihsel olarak yok olmakla yüzyüze kalan kapitalizme son darbeyi vurmaya yöneliyor.

Bugüne kadar emperyalist ülkelerde görülen yaşam koşulları farklılaşmaya başlıyor. Emperyalist tekeller, Fransa, Hollanda, İtalya, İngiltere, Avusturya, Almanya başta olmak üzere tüm Avrupa ülkelerinde ırkçılığı, yabancı düşmanlığını körükleyerek faşizmi gündeme getiriyor. 1920'lerden, 1940'lara kadar Avrupa'da faşizm tarafından büyük katliam, baskı ve terör gerçekleştirildi. İnsanlık tarihinin en büyük yıkımı, emperyalist tekeller ve onların faşist devletlerince gerçekleştirildi. Avrupa proletaryası '40'lı yıllarda Doğu Avrupa ülkelerinde sosyalizmi kurarak faşizme yanıtını verdi. Ve büyük bir mücadele birikimi oluşturdu. Bugün faşizme karşı mücadeleyi kapitalizmi yıkararak büyük bir zafere dönüştürebilir.

Sosyalizmin güncelliği, tekellerin faşist terör ve baskısıyla yok edilemeyecek kadar kendini dayatıyor.

İktidar İçin Mücadele Birliği

29 Mayıs-12 Haziran 2002

Sayı: 8

SOSYALİZMİN GÜNCELİĞİ VE GEREKLİĞİ

1917 Ekim Devrimi, kapitalizmin iç çelişkilerinin yeni bir toplumsal sistemin doğmasını sağlayacak kadar olgunlaştığını ortaya koydu. Kapitalizmin artık gelişen ve güçlenen bir toplumsal sistem değil, aksine, çürüme ve çökme sürecine girmiş bir toplumsal sistem olduğu; sosyalizmin ise, henüz zayıf olmasına karşın gelişen ve güçlenen, dolayısıyla geleceğe damgasını vuracak olan bir toplumsal sistem olduğu 17 Ekim’le birlikte gözler önüne serildi. Artık kapitalizm, tarihsel inisiyatifi bir daha ele geçirmemek üzere kaybetmişti.

Geçen yüzyıl bu doğrultuda geçti. Kapitalist sistemin her türlü hamlesine karşın, tarihsel inisiyatifi ele geçiren sosyalizm güçlendi. Ve dünyanın dört bir yanında milyonların talebi haline geldi. Dünyanın üçte birini kaplayan sosyalist sistemin kuruluşu ve sosyalizmi hedefleyen ulusal kurtuluş savaşlarının birbirini izlemesi 20. yüzyılın temel karakterini gösterdi.

Tarihsel inisiyatifi kaybetmesine karşın, kapitalizm, tüm gücüyle direnişini sürdürmeye devam etti. Zaman zaman güncel inisiyatifi ele geçirdiği de oldu bu sayede. Özellikle yüzyılın son on yılı böyleydi. Kimileri bunu, sosyalizmin tarihsel inisiyatifini kaybedişi sandı. Sınıflar mücadelesinin diyalektiğini kavrayamamanın bir sonucuydu bu. Ve bundan dolayı kapitalizme biat ettiler.

Fakat tarihsel gelişme kendi sonuçlarını göstermede gecikmedi. Toplumlar tarihinde çok kısa sayılabilecek on yılın ardından, on yıllık birikimin sızması yaşandı. Kapitalist sistemin en güçlü olduğu yerlerden anti-kapitalist sloganlar yükselmeye ve sosyalizme olan ihtiyaç dile getirilmeye başlandı. Bu, tarihsel inisiyatifin sosyalizme geçtiği tespitiyle, sınıflar mücadelesinin ve toplumların gelişiminin ne

denli doğru tahlil edildiğini ortaya koydu. Bunu unutanlar, gericileşme ve yok olmayla cezalandırıldı sınıflar mücadelesi tarafından.

İçine girdiğimiz yüzyıla ise, koca bir yüzyılın birikimine ve son on yıllık güç biriktirme dönemine dayanan sıçrama damgasını vuracaktır. Bu, sosyalizmin tarihsel inisiyatifini ele geçirmesinin yanına eklenen güncel inisiyatifi de kaybetmemek üzere ele geçiştir. Bu, özellikle son on yılda büyük hız kazanan üretici güçlerdeki gelişme ve kapitalizmin en temel çelişkilerinin dünyanın en ücra köşelerine kadar yayılmasıyla hazırlanmıştır. Kapitalist sistemin, kaybettiği güncel inisiyatifi ele geçirmek için gerçekleştirdiği 11 Eylül katliamı gibi büyük bir hamlenin dahi birkaç ay içinde boşa çıkması ve tam tersi bir sonuca, yani anti-emperyalist, anti-kapitalist hareketin güçlenmesine yol açması; sosyalizmin güncel inisiyatifini kaybetmemek üzere ele geçirdiğinin bir kanıtı oldu.

“Sosyalizm, çağımızın ve günümüzün bir olgusudur. Modern kapitalist ilişkiler her yönden sosyalizmi işaret ediyor. Tarihsel sürecin geldiği bu momenti anlamamak, dünya çapında sürmekte olan sınıflar mücadelesinin niteliğini anlamamaktır. Bugünü doğru biçimde kavramayanlar, gelecek üzerine bir şey söylemezler”. Geçen yüzyılın temel özelliğini kavrayamayanlar sınıflar mücadelesi tarafından nasıl cezalandırıldıysa, 21. yy’ın niteliğini kavrayamayanlar da sınıflar mücadelesi tarafından cezalandırılacaktır.

Komünist hareket tarafından çağımızın bu niteliğinin ortaya konması büyük bir adımdır, fakat yeterli değildir. Marksizm bir öğreti olmaktan çıkmalı yüzyılı aşkın zaman geçmiştir. Ki marksizm bir öğreti olarak ilk ortaya çıktığından bu yana özünde yatan temel tez: *“aslolanın dünyayı değiştirmek”* olduğudur. Bu tez Lenin tarafından *“devrimci teori devrimci pratik içindir”* söylemiyle yeniden canlandırılarak komünist hareketin 20. yy’ın en etkin, dönüştürücü, eyleme geçirici, örgütleyici politik gücü haline gelmesi sağlanmıştır. İçine girdiğimiz yüzyılın karakteri, komünist harekete bu yönde ileri bir sıçrama yapmayı olanaklı ve zorunlu kılıyor.

Sosyalizmin güncel inisiyatifini kaybetmemek üzere ele geçirmesi, komünist hareketin de politik mücadelenin inisiyatifini kaybetmemek üzere ele geçirmesinin olanaklarını yaratmıştır. Ekonomik, siyasal ve toplumsal tüm gelişmelerin sosyalizmi işaret ettiği bir yerde, komünist hareketin en etkin ve sürükleyici güç olması gerekir. Sosyalizmin güncelleştiği, tarihsel gelişme tarafından yakıcı bir şekilde insanlığın önüne getirildiği, kapitalist sistemdeki her gelişmenin sosyalizme olan ihtiyacın yakıcılığını güçlendirdiği yönündeki belirlemeler bundan ayrı ele alınamaz.

Geçen yüzyıla damgasını vuran komünist hareketin yarattığı muazzam dönüşüm ve ilerleme dikkate alındığında, komünist hareketin önüne çıkan olanakları değerlendirmedeki çabasının önemi ve elbette bunun sonuçlarının büyüklüğü kendiliğinden görülür. 21. yy'ın sosyalizmin egemenlik yüzyılı olması, komünist hareketin, sınıflar mücadelesi tarafından kendine biçilen rolü oynamasına bağlıdır.

Leninist Parti, tarihsel sürecin karakterini kavraması ve açıklamasıyla, tarihsel rolünü oynama yönünde en önemli adımını atmıştır. Bundan aldığı güçle, sınıflar mücadelesinin kendini ortaya koyduğu görünümleri de açıklayarak, proletaryanın bağımsız sınıf çizgisini sürekli somutlamakta ve bu sayede proleter sosyalist hareketin etkin ve güçlü bir politik güç haline gelmesi için gerekli olanakları yaratmaktadır. Öte yandan, ülkelerimizdeki çelişkilerin alabildiğine birikmiş olması, tüm toplumu sarsacak gelişmelerin “anı” olarak ortaya çıkmasını sağlıyor. Ve her ortaya çıkan yeni gelişme, kendisinden daha büyük ve sarsıcı yeni gelişmelerin ortaya çıkması için tetikleyici rol oynuyor. Tarihsel süreci kavramışlık, böylesi “anı” gelişmeler karşısında en hazırlıklı olmanın, dolayısıyla en doğru, en hızlı müdahaleyi yapmanın imkanlarını da veriyor Leninistlere. Tüm bunlar, Leninist Parti'nin en etkin, güçlü ve sürükleyici güç olmasının, dolayısıyla politik mücadelenin inisiyatifini sürekli elinde bulundurmasının olanaklarını hazırlıyor. Olanaklı olanın gerçekliğe dönmesi, politikaların yaratıcılıkla, cüretle uygulanmasına kalıyor.

İktidar İçin Mücadele Birliği

12-26 Haziran 2002

Sayı: 9

PROLETARYANIN BAĞIMSIZ SINIF HAREKETİ

Kapitalizmin gelişmesine bağlı olarak proletarya da, kapitalizmin ekonomik işleyişi içinde eğitilir, birleşme içine girer, örgütlenir ve ayaklanmaya hazırlanır. Maddi koşulların gelişmesiyle birlikte, proletarya savaşı bir sınıf durumuna gelir. Maddi koşullar elverişli değilken, sınıf mücadelesi tam anlamıyla gelişmez. Kapitalizmin yetersiz gelişimi, sınıf çelişkilerinin yetersiz gelişimine yansır. Kapitalizmin seyrek durumu, antagonist sınıf çelişkilerinin yeterince gelişmemesinde; bu ise sınıf çatışmasının yeterince açığa çıkamamasında kendini belli eder.

Kapitalizmin egemen olmadığı ilk dönemde, proletaryanın sınıf mücadelesi genel bir özellik kazanmaz. Kapitalist üretim biçiminin üretimin her dalında egemen duruma gelmesiyle, proletaryanın sınıf savaşı da genelleşen bir özellik kazanır. Ondan önce de, emek ile sermaye arasında sınıf mücadelesi sürüp gider. Fakat daha gizli bir biçimde. Kapitalist üretim biçimi egemen biçim oldukça, sınıf savaşı da git gide açık ve genel bir hal alır. Kapitalizmin ilk geliştiği ülkelerde, proletarya ile kapitalistler arasında uzun bir iç savaş gerçekleşir. Bu, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve normal bir iş günü için bir savaştır. Fakat bu savaş gizli bir özellik gösterir. Emek ile sermaye arasındaki savaş 1800'lerde açık biçimler alır. Paris Komünü bir iç savaş olarak, emek ile sermaye arasında, o güne kadarki en açık biçimdir. İngiltere'de ise proletaryanın sınıf savaşı, daha çok ekonomik mücadele alanında gelişim gösterir. Amerika'da da, köleliğin kaldırılmasıyla, emek-sermaye çatışması yoğun bir döneme girer. Aynı dönemde, Rusya'da serflik ilişkilerinin varlığını sürdürmesine, bu ilişkiyi koruyan otokrasinin varlığına karşın, kapitalizmin giderek her üretim alanına doğru yayılması, önceki üretim biçimlerini kendi egemenliğine alması ile birlikte, emek-sermaye çatışması da öne çıkmaya başlar.

Bir çatışmaya yol açması için kapitalizmin antagonist sınıf çelişkilerinin sonuna kadar gelişmesi gerekmiyor. Kapitalizmin iç çelişkileri

sonuna kadar gelişmeden de, emek-sermaye çatışmasına ve bir devrime yol açabilir. 20. yüzyılın sosyal devrimleri bunun açık örnekleridir.

Kapitalizm yalnızca Atlantik'in iki yakasında egemen biçim haline gelmekle kalmayıp, bütün dünyada egemen üretim biçimi olunca, emek-sermaye çatışması her yerde açık biçim kazandı. Artık kapitalizmin egemenlik koşullarında, proletaryanın, sermayeye karşı sınıf savaşının gizli biçimlerle sürdürülmesi aşıldı.

Proletaryanın sınıf mücadelesi, bir sınıf mücadelesi olarak siyasal bir özellik kazanmıştır. Bu siyasal mücadele her yerde açık biçimlerle sürdürülüyor. Proletaryanın sınıf savaşı, ilk dönemlerde olduğu gibi, kapitalist sisteme karşı sadece bir direnme olmayıp, bu sistemi yıkma, yerine daha yüksek bir toplum biçimini gerçekleştirmeye yönelmiştir. Kapitalist üretim biçimini yıkıp, sınıfları ortadan kaldırma devrimci rolünü gerçekleştirme savaşında proletarya en açık mücadele biçimlerine başvuruyor.

Proletarya bağımsız hareket ettiği takdirde, amacına ulaşır. Nesnel koşullar ne kadar proletaryanın savaşçı bir sınıf olmasına uygun olursa olsun, proletarya, bağımsız hareket etmedikçe, iktidarı ele geçiremez. Paris Komünü'nde, 1917 Ekim Devrimi'nde, '40'lı yılların sosyal devrimlerinde bağımsız davrandığı için başarıya ulaşmıştır. Proletarya ne zaman bağımsız davranmışsa, o zaman ileri gidebilmiştir.

Proletaryanın ittifaklara yönelmesi, bağımsız hareket etmesine engel değildir. Ve onunla çelişmez. Proletarya bağımsız hareket ederek ve buna denk biçimde bağımsız sınıf siyasetini takip ederek öncülük görevini yerine getirebilir. Fakat, bağımsız hareket etmediği ve bağımsız sınıf siyasetine dayanmadığı zaman, ittifakları içinde yok olma tehlikesi baş gösterir. Bu durum ise proletaryanın devrimdeki öncülük görevine ve sosyalizm amacına darbe vurur.

Proletarya sermayeden ve bütün mülk sahiplerinden bağımsız davranmalıdır. Bağımsız davranmak sınıfları kaldırma savaşı veren proletarya için yaşamsaldır. Dünyada devrimci bir yükselişin süreklilik kazandığı bu dönemde, bağımsız proleter hareket, bu mücadelenin başarıya ulaşmasının en büyük güvencesidir. Bağımsız sınıf hareketi, Bağımsız sınıf siyaseti: Proletarya devrimci rolünü bunlara dayanarak gerçekleştirecek.

İktidar İçin Mücadele Birliği

7- 21 Ağustos 2002

Sayı: 13

YOKSULLUK VE KAPİTALİZME KARŞI MÜCADELE

Kapitalist sistemde en çok sözü edilen sorun “yoksulluk” olmuştur. Bugüne kadar, kapitalistler, küçük-burjuvazi, proletarya “yoksulluk” sorununu kendi sınıf bakış açılarına göre ele aldılar. Burjuvazi halk kitlelerinin yoksulluğunu yeni bir “sosyal-sözleşme” ile çözmeye çalıştı. Emekçi sınıfların yoksullaşması “sosyal-sözleşme” teorilerine rağmen daha da büyüdü. “Sosyal-sözleşme” anlayışının tartışıldığı dönemde milyonlarca emekçi açlıktan öldü. Burjuvazinin yoksullukla mücadele teorisinin tartışıldığı 20. yüzyıl boyunca da, daha milyonlarca emekçi yoksulluktan, açlıktan öldü. Fakat bu sorun, burjuvazinin literatüründen hiç düşmedi. İktisatçılar yoksulluğu nasıl ortadan kaldıracıklarına dair bir yığın tez ortaya koydular.

Yoksullar ayaklanmaya başlayınca, yoksullukla mücadele burjuvazinin dünya zirvelerine taşındı. Dünya zirvelerinde bu konuda bir dizi yeni kararlar alınıyor. Fakat emekçi sınıfların yoksulluğu “zirve” kararlarına rağmen daha da büyüyor.

Yoksulluğu ortadan kaldırma anlayışı çeşitli biçimlerle küçük-burjuva sosyalist harekette önemli bir yer edinmiştir. Kapitalist sistemin gelişmesiyle birlikte işçi sınıfının, işsizlerin yoksulluğu o kadar belirgin ve yıkıcı hal aldı ki, reformcular, küçük-burjuva sosyalizmi, kapitalizmi ortadan kaldırmadan, kapitalizmin sonuçlarını ortadan kaldırmak için kafa yordu. Kapitalist üretim biçimine dokunmadan, sistemin çelişkilerini, karşıtlıklarını kaldırmayı düşündü durdu. Sınıflar kalkmadan, sınıflı sistemin sonuçlarından kurtulma maharetini göstermesine rağmen; sınıflar arasındaki uzlaşmaz sınıfsal karşıtlık ve çelişkiler daha da şiddetlendi.

Kapitalizmin çelişkileriyle, emekçi sınıfların yoksulluğuyla mücadele dünya çapındaki anti-kapitalist eylemlere ve “Sosyal Forum”lara taşındı. Buralarda da halkların yoksulluğunu ortadan kaldırmak için çeşitli kararlar alındı. Buna rağmen “sorun” pratik olarak çözümlenmekten uzak kaldı.

Proleter sosyalist harekette de emekçi sınıfların yoksullaşmasının kavranmasında hatalara düşülyor.

Emekçi sınıfların yoksullaşması, yani her çeşit üretim ve geçim aracından yoksun olma, başlangıçta sermaye birikiminin ön koşulu ydu. Pazarda, üretim araçlarından uzaklaştırılmış, yoksulluk içinde olan hazır bir emek-gücü satıcısı bulmadan, kapitalist sermayesini nasıl genişletecekti. Sermaye, başkalarının (ücretli emekçilerin) emeğinin ürünüdür. Fakat, başlangıçta sermaye birikiminin ön koşulu iken, kapitalist üretim biçiminin gelişimiyle birlikte emekçi sınıfların yoksunluğu, bu üretim biçiminin sonucu olmuştur. İşçi sınıfının üretim ve geçim araçlarından yoksunluğu sermaye birikiminin ön koşulu olduğu gibi, aynı zamanda sonucudur. Kapitalizm işçi sınıfının yoksulluğunu üretirken, bunu sermaye birikiminin koşulu olarak sürekli hale getirmektedir.

Demek ki kapitalist üretim biçimini ortadan kaldırmadan, emekçi sınıfların yoksulluğunu ortadan kaldırmak pratik olarak mümkün değildir.

Bu demek değildir ki, işçi sınıfı, kapitalizmi ortadan kaldırana kadar bekleyip-dursun. İşçi sınıfı sınıf savaşımını yükselterek hiç değilse, yoksulluğunu hafifletebilir. O halde, işçi sınıfı yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve ücretlerin yükseltilmesi mücadelesinden geri duramaz. Ne var ki, kapitalist üretim biçimini ortadan kaldırmadan, emekçi sınıfların yoksulluğunun ortadan kalkacağını, kurtulacaklarını söylemek, işçi sınıfını aldatmak demektir.

İşçi sınıfının görevi, üretim araçlarının özel mülkiyetini kaldırıp, üretim araçlarının ortaklaşa mülkiyetini gerçekleştirmektir.

İktidar İçin Mücadele Birliği

2 - 16 Ekim 2002

Sayı: 17

TARİHİN GELİŞİMİ

Marksizmle oportünizm arasında tarihin gelişimine yol açan olayların değerlendirilmesinde temel ayrılık var. Oportünizm, tarihin evrimini pasif, kendiliğinden işleyen bir süreç olarak görür. Ne evrimdeki sıçramaları kabul eder, ne de tarihin gelişiminde rol oynayan olayların önemini. O yüzden, tüm politikasını, örgütlenmesini sıçramaların ve çatışmaların olmadığı bir gelişime dayandırır. Derneklerde, sendikalarda, partilerde eğitsel çalışma ve genel kitle çalışması temel bir çalışma olarak görülür.

Oportünizm, politikası ve pratiği ile, şimdiye kadar eski kapitalist sistemi ne yıkabildi, ne de, tarihin gelişiminde önemli rol oynadı. Oportünizm, küçük-burjuvazinin ve küçük- burjuvalaşmış işçilerin sistem içi bir eğilimi olarak kaldı.

Türkiye’de sınıflar mücadelesinin uzun bir geçmişi olmasına rağmen, neden işçi sınıfı hareketinin, devrimci hareketin, genel olarak tarihsel gelişimin 1970’e doğru ivme kazandığını düşünmez. Düşündüğü zaman ise, bu gelişmeyi, kitle içinde propaganda çalışmasına bağlar. ’70’e doğru ve ’70 başları toplumsal olarak sınıf çelişkilerinin keskinleştiği ve bunun sınıf çatışmalarına yol açtığı bir dönemdir. Bu dönemi, önceki durgunluk içinde geçen yıllardan ayırt eden şey işçi, emekçi kitle mücadelesinde bir sıçrama yaşanması, devrimci gençlik hareketinin ortaya çıkması ve mücadelesidir. Kitle hareketi, devrimci yöntemleri temel alan ’71 devrimci hareketiyle ileriye sıçradı. Gençliğin, işçilerin, köylülerin, emekçilerin sokak çatışmaları ve diğer devrimci yöntemler sınıf mücadelesine büyük bir ivme kazandırdı. İvme ’74’den sonra 12 Eylül’e kadar devam etti. ’80’in ikinci yarısından sonra devrimci temelde gelişen sınıf mücadelesi, yeni bir ivme kazanarak yükselişe geçti. ’90 başlarından itibaren sınıf hareketi, Kürt hareketi, devrimci hareket yeni bir ivme kazanarak tüm alanlarda ileriye gitti.

Genel olarak mücadelenin ivme kazandığı dönemlerde, hareketin ideolojik, politik, pratik olarak bütünlük gösterdiğini görüyoruz. Örgütlü ve bilinçli mücadelenin, tarihin gelişiminde büyük yeri olmuştur.

Marksizm, tarihin evriminde sıçramaları ve şiddetli sınıf çatışmalarına yol açan toplumsal olayların gelişimini kabul eder. Toplumsal

gelişimde, sışramalar, çatışmalar ya devrimler gibi yeni bir toplumsal düzene geçişi gerçekleştirirler, ya da, daha alt düzeydeki eylemler, mücadeleye hız kazandırır. Dolayısıyla marksist-leninist partiler, örgütlenmelerini, politikalarını, eylemlerini bu gerçeklere dayanarak yürütürler.

Tarihten bir örnekle konuyu ilerletelim.

ABD tarihinde 1861–1864 iç savaşının önemli yeri vardır. İç savaş sonrası Güney’de kölelik kaldırılmış ve ABD dünya liderliğine doğru yol almıştı. Ama iç savaşın gidişatında asıl belirleyici olan iç savaşın sonuna doğru işçilerin kitlesel olarak Kuzeyin saflarında savaşa katılmaları ve devrimci yöntemlere geçilmesi oldu. Kuzey, bu aşamayla birlikte iç savaşı kazandı. Kuzeyin iç savaşı kazanması, köleliğin kaldırılması, işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki çatışmanın yolunu açtı. Ardından 8 Mart olayları ve 1 Mayıs’a yol açan işçi sınıfı mücadelesi yeni bir aşamaya girdi. İç savaştan sonra büyük bir ivme kazanan işçi sınıfı hareketinin bu yükselişi bir sonraki yüzyılın başlarına kadar devam etti. ABD’deki sosyalist ve devrimci hareketin gelişiminde, daha sonra ’60’lı yılların ortalarından, ’70’li yıllara kadar devam eden yeni mücadele dalgası önemli yer tutar. Siyah iktidar hareketi, sosyalist hareket, devrimci hareket, Vietnam savaşı, içerdeki baskılar, siyahlara karşı ırkçı baskı ve aşağılama ve siyah haklarının tanınması vb. nedenlerle ABD emperyalizmine, egemen güçlere karşı yıllarca süren bir mücadeleye girdi. Bu yıllarda yürütölen mücadeleyle, sosyalist ve genel olarak devrimci hareket büyük bir ivme kazandı. Belli bir aradan sonra, mücadele ’99’da Seattle ile yeni bir sışrama yaşadı. Ve ABD sınıf mücadelesinin yüzyıllık tarihi içinde meydana gelen en etkin mücadeleden biri oldu. Bunun etkileri dünya düzeyinde göröldü.

Uluslararası alanda ’90’ın ortasından sonra, yeni bir devrimci mücadele dalgası yükseldi. Bu seferki mücadele dalgası, önekilere göre hem daha uzun sürdü, hem tüm ölkeleri kapsadı ve geniş bir gücü harekete geçirdi. Mücadele burada durmayacaktır, buradan daha ileriye gidecektir. İnsanlar kapitalist toplumun yerini alacak yeni ve daha yüksek bir toplumu kurmaya kesin kararlı görünüyor. Uluslararası işçi ve devrimci hareket bu yönde yeni bir ivme kazanmıştır.

İktidar İçin Mücadele Birliği

16 – 30 Ekim 2002

Sayı: 18

YERYÜZÜ MÜCADELE ALANI

Kapitalizme karşı verilen savaşın, yeni mücadele dalgası, süreklilik ve kararlılık gösteriyor. 90'lı yılların ortalarından itibaren görülmeye ve yükselmeye başlayan mücadele geniş kitleleri kendisine çekmeyi ve harekete geçirmeyi başarmıştır. Hareket ilk olarak ortaya çıkmaya başlar-ken, temelde, genel bir eğilimi yansıtıyordu. Bu eğilim, emekçi sınıfların kapitalizmi yıkıp yeni bir toplum kurma eğilimiydi. Yıllarca süren savaş da, yeni bir dönemi başlatmıştır. Ama burjuvazi, bu yeni mücadele dal-gasını, sınırlı ve gelip-geçici, ayrıksı bir gelişme olarak gördü. Öyle ol-madığı Avrupa'yı ve Amerika'yı derinden sarsmaya başlayan büyük eylemlerle görüldü. Eylemler, ne sınırlı, ne de gelip-geçiciydi. Sahnesi tüm yeryüzü olan bir savaştı. Daha Seattle'dan önce, Avrupa'da yüzyı-lın son yarısının en büyük eylemleri, insanlığın ileri yönelimini müjde-liyordu. Yeni mücadele dalgası, sonra tüm dünyayı kapladı.

Kapitalizme karşı savaş ve ayaklanmanın tarihsel koşulları ve ne-denleri yeterince olgunlaşmıştı. Her şey olabildiğince birikmişti. Kapi-talizm sonuna kadar gelişerek sistemin uzlaşmaz sınıf çelişkilerini ve karşıtlıklarını olgunlaştırdı. Eski sistemin bağrında, yeni toplumun üze-rinde inşa edileceği olgular ve eski sistemi yıkacak kuvvetler yeterince oluşmuştur. Eski toplumsal sistem, bağrında taşıdığı çelişkilerin tarihsel gelişmesi sonucu, çöküşe girdi. Tüm bu gelişme ve nedenler emekçi sı-nıfları yeryüzünün her yanında iç savaş ve ayaklanmaya itti.

Cenova'da yeni bir dönemece giren işçi sınıfının ve emekçilerin mü-cadelesi, onu yaratan nesnel koşullar ve nedenler kavranmadan, anlaşı-lamaz. Tüm bunlar insanlığın kurtuluşunun koşullarının oluştuğu, bugünkü tarihsel evre kavranmadan, anlaşılabilir. Kitlelerin toplumsal hareketinde ve politik bilincinde bir sıçrama görülüyor. Bu, burjuva öl-çülerden, temelde farklı toplumsal ölçülerle yaşamak isteyen insanların hareketidir. Bu gerçeği kavramayanlar, milyonların dünya düzeyindeki savaşını anlayamazlar.

Kapitalizm işçi sınıfını sefaletle iterken, emekçi kitleleri de mülk-süzleştirerek sefaletle itmiştir. İşsizlerin sayısı çalışanları aşmaya baş-

ladı. Kimi ülkelerde, işsizlerin sayısı çalışanlardan fazladır. İşsizler ise, işe girme olanaklarından yoksundur. Bu insanlar yaşam olanaklarından tamamen yoksundurlar. Sayıları sürekli artıyor. Emperyalist ülkelerde çalışanlar, dünya genelinde olan aynı durumla yüz yüze. Yaşam olanaklarından yoksun bırakılan işsizler ve sefalete itilen tüm emekçiler, eski sisteme karşı şiddetli bir savaşa giriştiler.

Eski toplumsal sistemi yıkacak toplumsal güçlerin savaş yeteneği, gücü ve örgütlülüğü her ülkede birbirinden farklıdır. Burjuvazinin devrilmesi her ülkede, proletarya ve halk güçlerinin bunlara ne ölçüde sahip olduğuna bağlıdır. Devrimde proletaryanın hazırlık durumu kadar, sınıf savaşının yapıldığı koşullar önemlidir. Sınıf savaşının yapıldığı koşullar göz önünde tutulmadan, burjuvazinin yenilgisine yol açan nedenler ve olgular kesinlikle eksik ortaya konmuş olur.

Kapitalizme karşı yükselen hareket yalnızca politik mücadele sonucu değil, her yönde, yeni bir topluma geçişi zorunluluk yapan nesnel koşulların da yansımalarıdır. Ve koşullar, eski toplumsal sistemi yıkacak daha geniş insan potansiyelinin açığa çıkmasını ve harekete geçmesini sağlıyor. Bu alanda sıçramalı gelişme görülüyor. Tüm kıtalarda aynı anda, milyonların harekete geçmesi bir sıçramadır. Tarihsel gelişmeyi yalnızca evrimci ilerlemeden ibaret görenler, nitelik sıçramalarını göremezler. İşte şimdi böylesi bir sıçrama noktasındayız. Her yerde, işçi sınıfında, halk kitlelerinde derin bir öfke birikti. Bu büyük öfke gelip geçici değil. Burjuva egemenliği devirecek, kapitalizmi yıkacak toplumsal hareketin harekete geçirici etkeni olarak büyümeye devam ediyor. Halk kitlelerinin eski düzene duyduğu öfke, devrimi büyüten bir olgu.

Tarihsel süreç, kapitalizmi yıkacak toplumsal güçlerin geniş kitleler halinde, savaşa yönelmesi yönünde işliyor. İşçi sınıfı ve halk kitleleri hem ülkeler özgülünde, hem de yeryüzü genelinde, kapitalizmi yıkacak büyük eylem hazırlıkları içinde. Bu hazırlıkları her yerde görmek mümkün. Burjuvazinin hiçbir engeli ve terörü onları durduramıyor. Hareket, her geçen gün, yeni ve kitlesel katılımlarla büyüyor. Hareket bugünkü noktada durmuyor, hedefine ulaşmak için önüne çıkan her engeli aşıyor. Kitleler bu savaşı kazanmaya kararlı...

İktidar İçin Mücadele Birliği

27 Kasım – 11 Aralık 2002

Sayı: 21

USA UYGUN TOPLUM

Burjuvazi, feodal toplumu her yönden eleştiriden geçirdi. Feodalizme ait değerler us süzgecinden geçirildi. Ve us-dışı ilan edildi. Dönemin burjuva düşüncesi, feodalizmi şiddetli bir eleştiriden geçirirken, gelişmekte olan burjuva üretim ilişkilerini ve gelmekte olan burjuva toplumu ise usa-uygun ilan ederek göklere çıkardı.

Usa uygun oluşunu bir kenara bırakırsak, burjuva üretim ilişkileri ve bu temelde şekillenen burjuva toplum düzeni, feodalizme göre bir ilerlemedir. Burjuva üretim ilişkileri ve burjuva toplumsal ilişkiler, feodal toplumla karşılaştığında usa-uygun olarak görünür. Serflik ilişkilerinin yerini 'özgür' işçinin alması, meta sahiplerinin, metalarını özgürce değiştirmesi, üretimin toplumsal ölçüğe kavuşması, üretimin bilimsel ve yöntemli yapılması, emek ve emek araçlarında tasarruf sağlanması, vb. tüm bunlar usa-uygun gelişme olarak öne çıkartılarak övgüler düzıldı. Tabi kapitalist üretim sisteminin insanlığa yönelttiği yıkıcı tehdidi saymazsak, burjuvazinin üretim ilişkileri usa-uygun görülür.

Ama, burjuvazinin ileri sürdüğü görüşlerin tersine, burjuva toplumun günlük ilişkilerinin usa-uygun olduğunu söyleyemeyiz. Günlük yaşamda kendisini kuvvetlice gösteren kapitalist toplumsal üretimin anarşik yapısı, bu üretim sisteminin us-dışı işleyişi hakkında kesin bir fikir verir. Kapitalist sistem, kendiliğinden işleyen bir işleyişe tabidir. Rekabet, toplumsal üretimde anarşi, ekonomik krizler, tüm bunlar emek ve üretim araçlarında muazzam bir israfa yol açar. Toplumsal üretimi arttırıcı her gelişme, kapitalist toplumda, insanı köleleştiren bir rol oynar. Bu nedenle kapitalist toplumda, bilimsel gelişmenin insan yaşamını kolaylaştırdığı söylenemez. Toplumsal üretimdeki gelişmenin, bilim ve teknikteki her ilerlemenin insan yaşamını kolaylaştırması gerekirken, yani üretim sürecinin insan denetiminde olacağına, insanın üretim sürecinin egemenliğinde olduğu bir yerde, durum bundan başka olamaz.

Yalnızca ekonomik krizler sırasında yapılan emek ve üretim araçları israfının çapına baktığımızda kapitalizmin nasıl us-dışı bir ekonomik temele sahip olduğunu görürüz. Öte yandan, insan yaşamında zorunlu olmayan şeylerin üretiminde harcanan bunca emeğin nasıl boşa gitmiş emek olduğunu biliyoruz. Kapitalist üretim ve dolaşım sistemi, toplumsal üretimde zaman kaybına neden oluyor. Üretilen ürün, paraya dönüşmeden, üretim zinciri yenilenemiyor. Bu ise, üretimin devamında zaman kaybı demektir. Kapitalist üretim biçiminin kendiliğindenlikli yapısında, bu sonuçlar kaçınılmaz oluyor.

Kapitalist üretim kendiliğindenci işleyişi nedeniyle önceden planlanamaz. Tekeller, üretimin planlaması değildir. Rekabetin başka biçimlerde devamıdır. Tekeller, üretim ve dağıtımdaki tüm disiplinli işleyişine rağmen, kapitalist üretimin anarşik yapısını değiştiremez.

Ama üretimde ve toplumsal ilişkilerde usa-uygun bir toplumsal biçim vardır. Bu toplumsal biçim, her türlü rekabetten, toplumsal üretimde anarşiden, ekonomik krizlerden uzak olan komünist toplum düzenidir. Bu toplumda özgür insanlar, üretimi belli bir plana uygun olarak yerine getirmek için bir araya gelirler. Bu toplumda her tür emek ve üretim aracı israftan kaçınılacağı gibi, emekte tam bir tasarruf sağlanır. Lüzumsuz emek harcamalarının olmayacağı böyle bir toplumda, toplumsal üretimde sağlanan her gelişme ile bireyler, bireysel ve toplumsal yeteneklerini gelişme koşullarına kavuşmuş olur.

Emeğin yeniden ve genel örgütlenmesiyle, bireyler tam ve gelişmiş insan olurlar. Komünist toplum usa-uygun bir toplumdur. Komünizmde günlük ilişkiler insana usa-uygun görünür.

İktidar İçin Mücadele Birliği

11 - 25 Aralık 2002

Sayı: 22

DOĞAL TARİHİ SÜREÇ

Marksizm, toplumların ekonomik biçimlenişini, doğal tarihin bu süreci olarak ele alır. Doğal tarih, insan iradesi dışında bir süreçtir. Bu anlamda birey ne yaparsa yapsın, kendisini bu ilişkinin üstüne çıkaramaz. O halde, bireyin iradesi dışında olan, bireyin iradesini etkileyen, bireyin bilincine ve iradesine rağmen işleyen nesnel süreç hareket noktası olmalıdır.

Tarih, birbirinden farklı dönemlere ayrılır. Sonraki tarihsel dönem, yalnızca önceki dönemden farklı değil, aynı zamanda onun inkarıdır. Önceki dönemden daha yüksek bir gelişme aşamasını temsil eder.

Her tarihsel dönemin, kendi ekonomik temeli var. Toplumsal biçimlenme bu temel üzerine gerçekleşir. Burjuva toplumun ekonomik temeli, kapitalist ekonomidir. Sermaye temeline dayalı burjuva toplumda, birey olarak kapitalist, sermayenin kişiselleşmesidir. Sermayeye dayalı bir toplumda, kişiselleşmiş sermaye olan kapitalistin bilincini belirleyen kapitalist toplumdur. Ve tarih, onun iradesi dışında ilerler. Birey olarak kapitalist ve bir sınıf olarak, kapitalist sınıf ne yaparsa yapsın, bu toplumun, kendilerine rağmen, kendi inkarına doğru ilerlemesini engelleyemez. Tabi ki, kendi dışındaki nesnel süreç karşısında pasif değildir. Nesnel süreci etkileme çabasında bulunur. Ancak, bütün bu çabalar, yalnızca süreci yavaşlatabilir. Bireylerin kendi dışındaki süreç karşısındaki sınırları bu ölçüdedir. Hiç şüphesiz, gelecekte insanlar, üretim sürecini toplumun denetimine alarak, kendi tarihlerini kendileri yapacaktır. Ancak insanlar, belirli tarihsel koşullar içinde kalarak kendi tarihlerini kendileri yaparlar.

Proletaryanın tarihsel görevi kapitalizmi yıkmak ve sınırları ortadan kaldırmaktır. Marx, proletaryanın tarihsel görevini en özlü biçimde böyle belirler. Hedeflenen tek tek burjuva bireyler değil, bir toplumsal sistemi yıkmaktır. Yerine sınıfların olmadığı bir toplumsal düzen kurmaktır. Kapitalist toplum bir bütün olarak yıkılmadığı sürece, bu toplum yaşamaya devam eder. Proletarya dikkatini esas olarak bu noktaya yöneltmelidir.

Kapitalist toplum, kendisini yıkacak devrimci kuvvetleri ve yerini alacak daha yüksek bu toplumun maddi öğelerini, kendi bağrında sonuna kadar geliştirmiştir. Bireylerin, devrimci olarak proletaryanın buradaki görevi, dış bir müdahaleyle kapitalizmden komünizme geçişi hızlandırmak, tamamlamaktır. Her eski toplumdan, yeni topluma geçişte, devrimci sınıfın yapay müdahalesi zorunludur. Doğal tarihi sürecin evrimi, bu noktada yapay bir müdahaleyi zorunlu hale getirmiştir. Feodal toplumdan burjuva topluma geçişte, burjuvazi yapay müdahaleye başvurdu. Yapay müdahale politik araçları içerdiği gibi ekonomik araçları da içerdi. Bir dizi zor önlemine bu dönemde başvuruldu. Ele geçirme, zaten bir dizi zor önlemine girişmek demektir

Görüldüğü gibi doğal tarihi süreç, kendiliğinden, yeni bir toplumla sonuçlanmaz. Proletarya da, yeni toplumu kurmak için yapay müdahale araçlarını devreye sokacaktır. Yalnız, proletarya yeni toplumu kurmak için. Öncelikle, eski toplumu yıkmak üzere politik müdahale yöntemlerine başvurmalıdır. Proletarya, egemen sınıf haline geldikten sonra, bu egemenliğe dayanarak sınıfları kaldıracaktır.

Yeni bir topluma geçiş, tarihsel bir zorunluluktur. Bu noktada, proletaryanın politik müdahalesi de, tarihsel bir zorunluluktur. İnsanlık bu zorunluluğun yerine getirilmesiyle kurtulacaktır.

İktidar İçin Mücadele Birliği

19 Şubat – 5 Mart 2003

Sayı: 27

KÜRESEL İÇ SAVAŞ

15 Şubat'ta, milyonlarca insan, ABD ve İngiltere emperyalizminin, Irak'ı işgal etme planlarına karşı güçlerini birleştirdi. Eylemcilerin sayısı onmilyonlara ulaştı. Oysaki emperyalistler, kendilerini destekleyecek hiç kimse bulamıyor. 11 Eylül'le yarattıkları destek ise, uzun sürmedi, dağıldı-gitti. Emperyalistler, dünyada küresel artı-değeri kendi aralarında paylaşan güçlerle yalnız başlarına kaldı. Emperyalizme karşı harekete geçen milyonların gerçek gücü ise, eyleme katılanlarla sınırlı değil. Eyleme geçen onmilyonlar, geride kalan nüfusun ezici çoğunluğunu temsil ediyor.

İnsanlığın ezici çoğunluğunun emperyalizme, kapitalizme karşı harekete geçtiği, burjuva basının, medyanın, politikacıların sınırsız hiddetinden de anlaşılıyor. Milyonlarca eylemciye yönelttikleri tehdit, hakaret, saldırı, emperyalist-kapitalist sistemin kaptanlarının, kitlelerin gelişen hareketi karşısında ne kadar aciz olduklarını gösteriyor. Burjuvazi, tarihsel inisiyatifini sonsuza dek yitirmiştir. 15 Şubat, bunun yeni bir kanıtı olmuştur. Tarihsel inisiyatif, yeni bir dünya kurmak isteyen güçlerin eline geçmiştir.

Olan-biten küresel iç savaştır. Cepheleri dünyanın en ücra köşesine kadar uzanan bir savaş. Savaş yeni başlamadı. Uzun süredir var. Şimdi, yalnızca daha şiddetleniyor ve genişliyor. Yer yer devam ederken, küresel düzeye sıçradı. Yalnızca yerelden genele sıçramadı, aynı zamanda, kendi içinde de bir sıçrama gösterdi. Proletarya hareketinde

ve tüm emekçi insanlığın hareketinde, bilincinde bir sıçrama meydana geldi.

Bu, uzun iç savaştır. Uzun sürelidir, yıllardır sürüyor. Geçen yüzyılın toplumsal devrimleri, bir ayaklanmanın ürünü değil, uzun süren iç savaşların sonucu olmuştur. Şimdiki koşullarda da, gelişme böyle olacak. Şu temel farkla, kapitalizm, sıçramalı çöküş aşamasına girmiştir. Bu aşamada, bir dizi toplumsal ayaklanma, nitelik sıçrama kaçınılmaz bir zorunluluk olmuştur. Bu anlamda küresel iç-savaş, kendi içinde bir dizi isyan ve ayaklanmayı içerir. Yalnızca pasif evrimciler bu nitelik sıçramasını göremezler. İçinde bulunduğumuz tarihsel koşullar toplumsal ayaklanmaları zorunlu yapmıştır.

Bu savaş, karşıt kutuplardaki sınıfların savaşıdır. Bir kutupta her türlü maddi zenginliği biriktiren kapitalist sınıflar ile karşı kutupta bu zenginliği yaratan ezilen, sömürülen, yorgunluk, yoksulluk ve bezginlik içinde bulunan proletarya. Savaş, aralarında uzlaşmaz çelişki olan bu iki sınıf arasında sürüyor. Burjuvazi her geçen zaman toplumsal desteğini yitirirken, proletarya, toplumun geniş kesimini kendi etrafında birleştiriyor. Milyonlar, yüz milyonlar ve daha fazlası yeni bir dünya için, kapitalizme karşı harekete geçmiştir.

Milyonların küresel düzeyde ayaklanması karşısında, tarihsel süreci bilimsel olarak değerlendiremeyen Türkiye'nin ve Dünyanın ortalama solu iflas etmiştir. Küresel iç savaş ve nitelik sıçramalarını yaratan koşulları anlayamadıkları için, faaliyetlerini evrimci gelişmeye göre düzenlemişlerdir. Bu nedenle kitlelerin ani eylemleri ve devrimci dalganın yükselişi karşısında yalnızca sürükleniyorlar.

Milyonları harekete geçiren nedenler nedir? Örneğin, ABD ve İngiltere'nin, kendi emperyalist amaçları için Irak'ı işgal etmek üzere harekete geçmeleri midir? Neden yalnızca bu mudur? İyi ama dün de, tekellerin egemenliğine karşı tüm dünyayı alt-üst ediyorlardı. Her seferinde kapitalizmin bu ya da şu yönüne karşı harekete geçiliyor. Yarın, başka bir yönüne karşı eyleme geçilecektir. Bunlarla ilgili sayısız eylem gerçekleştirilecektir. Demek oluyor ki, kitleler, kapitalizmin kendisine karşı harekete geçiyorlar. Hareketin özü budur.

Tüm dünyada, milyonlarca insan, aynı zamanda, örgütlü olarak harekete geçiyor, eylem yapıyor. Daha sonra yenilerine koyuluyor. Bu kadar insanı aynı zamanda, aynı doğrultuda harekete geçiren, belli insanların ve komitelerin çabaları da değil. Bunun rolü olmakla birlikte, belli sayıdaki insan, dünyada bu kadar insanı, böylesine örgütlü olarak harekete geçiremez. İnsanları harekete geçiren, örgütleyen, eğiten kapitalizmin kendisidir. Hiçbir örgütçü, ajitatör ve propagandacı, bu alanda kapitalizmin yaptığını yapamaz.

Milyonlarca insanı dnyanın her yerinde, harekete geçiren temel neden, tarihsel olarak, kapitalist özel mülkiyetin toplumsal mülkiyete dönüşme zorunluluğunun ortaya çıkmış olmasıdır. Ve insanların, bunun bilincine varmış olmalarıdır. İnsanlar artık, maddi yaşamlarının üretimini ve yeniden üretimini özgül kapitalist tarzda değil, yeni bir tarzda gerçekleştirmek istiyorlar. Tarih bunun koşullarını vermiştir. İnsanlar bunun öznel yönünü tamamlamak için harekete geçmiştir.

Yeryüzünün her karış toprağında insanların böyle bir amaç için harekete geçmiş olmaları ve bunu gerçekleştirmek için, egemen sömürücü sınıf olarak burjuvaziye karışı savaş yürütüyor olmaları bu savaşa genel bir nitelik kazandırmıştır. Ezilen, sömürülen yoksul sınıfların burjuvaziye karışı, onu tarihe gömmek üzere verdikleri savaş bir i savaştır. Bu, genel, yaygın ve dnyanın her yerinde yrtlen bir i savaştır. Tam da bu nedenle, bu dnyaya iç savaşı ya da küresel i savaştır. Tarihsel inisiyatifi tümden yitirmiş güçlerle bu güçleri toprağa gömmek üzere harekete geçmiş, geleceği kuracak olan güçler arasındaki bir savaş... Tarihsel açıdan bakıldığında bunun insanlık tarihinde bir yeni evre, bir dönüm noktası olduğunu görmek mümkün.

İktidar İçin Mücadele Birliği
19 Mart – 2 Nisan 2003
Sayı:29

NESNELLİK “TOPLUMSAL DEVRİM” DİYOR

İnsanlık tarihi yeni bir süreci yaşıyor. Bu süreç, yeni toplumsal düzene geçiş için gerekli olan sıçrama sürecidir. Uzun yıllar boyunca ekonomik, siyasal ve toplumsal alanda yaşanan birikimin kaçınılmaz bir ürünüdür bu. Dünyanın dört bir yanında yaşanan yoğun ve sürekli hareketlilik, tarihin doğal akışının gerçekleşmesi için gerekli olan sıçrama sürecinin yaşandığının somut kanıtıdır. Süreç başlamıştır ve kaçınılmaz şekilde doğal sonucunu: kapitalist toplumun yok olup, yeni toplumsal sistemin doğuşunu yaratacaktır.

Bu süreçte, eski ile yeninin çatışması, bu çatışmaya yeni biçimlerin eklenmesiyle daha da şiddetlenecektir. Hali hazırda süren çatışmaların en üst biçimi olan siyasal zor da buna dahildir.

Halen varlığını sürdüren eski toplumsal düzen, yerini, insanlığın köklü değişim isteminde ifadesini bulan yeniye bırakmamak için direniyor. Yeni ve daha ileri olan toplumsal düzen ise, insanları sokağa eyleme itekliyor, başka bir dünya mümkün ve zorunlu şiarını yükseltiriyor. Bu çatışmada eski, yeni karşısında mağlup olmaya mahkumdur. Çünkü, tarihin akışı yeniye her yönden sürekli olgunlaştırıyor, onun güçlerini her yönden donatıyor.

Bu çatışmanın en şiddetli sürdüğü yerlerden biri de Ortadoğu'dur.

Uzman kesilen ve medyanın her yanını işgal eden yüzlerce yorumcunun sandığının aksine, Ortadoğu'da sadece ne petrol ve doğal gaz vardır ne de buralar emperyalistlerin keyiflerince at koşturup ara sıra da bu alanlar için cenge tutuştukları boş topraklardır.

Ortadoğu'da etiyile, kemiğiyle, kanıyla; özlemleriyle umutlarıyla,

hayal kırıklıklarıyla; öfkeleriyle, sevinçleriyle yüz milyonlarca insan, emekçi yaşamakta. Bu insanlar da kapitalizmin egemenliği altında yaşıyorlar ve bizde, Avrupa'da ya da Amerika'da olduğu gibi kapitalizmin tüm sonuçlarıyla karşı karşıya kalıyorlar.

Bu ülkelerde nüfusun yaklaşık yüzde 40'ı 15 yaş altında. Kişi başına düşen milli gelir oranları düşük, dahası, yoksulla zengin arasındaki uçurum giderek artıyor. 1980'lerin ortasından bu yana orta sınıfların sosyal yapılarında belirgin bir gerileme oldu. Kentleşme son 30 yılda hızla artarak İran'da yüzde 61'e, Suudi Arabistan'da yüzde 85'e, Irak'ta yüzde 71'e ulaştı. Buna karşılık işsizlik oranı yüzde 40'larda. Yani, dünyanın tüm bağımlı ülkelerindeki genel manzardan farkları yok. Dolayısıyla, kapitalizmin sonuçlarıyla karşı karşıya kalan Seattle, Cenova, Rio ya da İstanbul'daki her emekçi insan gibi, bu yüz milyonlar da köklü toplumsal değişim istiyor. Başka bir dünya mümkün ve zorunlu diyorlar.

Irak emekçi sınıflarının ve Kürt halkının katliamlara rağmen yıllardır süren direnişi, büyük bir katliamla yönetimi ele geçiren İran sermayesinin kurduğu molla rejimine rağmen, halkın her fırsatta sokaklara taşan değişim istemi, Lübnan ve Ürdün'de emekçi sınıfların sık sık yönetici sınıflarıyla girdikleri sokak çatışmaları bölge halkının yönelimini yansıtıyor. Arap halkının bir parçası olan Cezayir'deki durumu bir yabancı gazeteci şöyle anlatıyor, *"İşsizlik oranı %29 ve işsizlerin % 80'i 30 yaşının altında... Politikacılar halkın ezici çoğunluğunun ne iktidarda ne de muhalefette kendini ifade etmemesi paradoksuna gözlerini kapamış. Bu durum karşısında geriye, isyandan başka bir protesto yöntemi kalmıyor."* Aynı durum zaman zaman Berberi isyanları ile gündeme gelen Libya ya da Mısır ve Fas için de geçerli.

Köklü toplumsal değişim isteği ve bunun yarattığı baskı öyle güçlü ki, toplumsal düzenlerini dini bir kılıfın içine gizleyerek emekçi sınıfların isyanına karşı korumaya alan İran ve Suudi Arabistan sermayesi, artık reform vaat ederek bu baskıyı hafifletmeye çalışıyorlar.

Ortadoğu Devrimi giderek güçleniyor. Sermaye güçleri için gelecek, bugünden daha parlak gözüküyor.

Petrolün varil başına fiyatı 25 dolar civarında kalsa bile, petrolün fiyatı 1973'ün parasıyla yalnızca 7,2 dolar. 80'li yıllardaki seviyesinin ise yarısından az. Yani bir varil petrolün fiyatı 70'lerden bu yana görece artsa da gerçekte alım gücü anlamıyla giderek düşüyor. Bunun anlamı ise ortada: Petrol gelirlerinden başka geliri olmayan bu ülkelerin yoksullarının giderek artması. Egemenliği elinde tutan sermaye güçleri kendilerinin yoksullaşmasına izin vermeyeceğine göre, bu yok-

sullaşmanın gerçek anlamı: emekçi sınıfların daha da yoksullaşması, zengin yoksul arasındaki uçurumun daha da büyümesidir. Yani sınıf savaşının sertleşmesi. Sınıf savaşının sertleşmesi ise, düz bir çizgi izlemeyecektir.

Giderek azalan petrol gelirinin anlamı, sınıflararası uçurumun sıçramalı olarak artacağıdır. Sınıf savaşının sertliği de sıçramalı gelişim gösterecektir dolayısıyla.

Ortadoğu'nun genel durumu budur. Ortadoğu devrimini besleyen diğer tüm çelişkiler bir yana, sadece bu durum bile, sert ve kanlı bir sıçrama sürecinin içinde olduğunu gösteriyor.

Bu nesnel gelişim, petrol ihtiyacının yüzde 44'ünü Ortadoğu'dan karşılayan K.Amerika'yı ve yüzde 52'sini bu bölgeden karşılayan Avrupa'yı paniğe itmektedir. İşbirlikçi iktidarların, var olan bugünkü durumda bile egemenliklerini korumakta zorlandıklarını görüyorlar ve önümüzdeki dönemde yıkılacaklarından korkuyorlar. Bunun için de bölgeye daha fazla müdahale ediyorlar. Edecekler. Bu durum, çelişkilerin keskinleşmesinden ve yeni toplum ile eski toplum arasındaki çatışmanın sertleşmesinden başka bir sonuç doğurmayacaktır.

İster iktidarlara yeni işbirlikçilerini taşınsınlar, isterlerse bizzat işgal edip yönetimi kendi ellerine alsınlar, gelişimi önleyemeyecekler. Bu nesnel durumu değiştiremezler çünkü. Nesnellik tüm iradelerden bağımsız olan durumdur ve her şeyi kendine uymaya zorlar. Nesnellik toplumsal devrim diyor.

İktidar İçin Mücadele Birliği

2 - 16 Nisan 2003

Sayı: 30

EMPERYALİST KAPİTALİST SİSTEMİN ÇÖKÜŞÜ

ABD ve İngiltere'nin büyük saldırısı, Irak'ın şiddetli direnişiyile karşılaştı. Kısa sürede askeri ve politik bir zafer bekleyen emperyalist koalisyonun, kısa süreli savaş stratejisi şimdiden iflas etti. Irak güçleri, emperyalist güçlerin "kısa süreli" savaş stratejisini boşa çıkarmak için, "uzun süreli savaş" stratejisini uyguluyor. Askeri, teknik ve ekonomik güç üstünlüğüne dayanan savaş koalisyonu, Irak'ın uzun süreli savaş stratejisi karşısında sonuçsuz kaldı. Emperyalist güçler, askeri zafer için yeni savaş stratejilerini görüşüyorlar. Ama, bundan başka bir savaş stratejisi uygulayamazlar. Savaşın uzaması, her yönden aleyhlerine gelişecektir. Savaşın uzamasıyla birlikte, kayıpları artacak, askeri ve ekonomik olarak büyük kayıplara uğrayacaklar. Dünyada ayaklanmalar genişleyecek, bunun sonucu emperyalist güçler kendi merkezlerinde büyük darbeler yiyecektir. Irak ise, gerilla savaşını da içeren uzun süreli savaşla, kendi güçlerini, halkı ve tüm olanakları daha iyi seferber edebilecek. Dünyadaki destek en üst düzeye çıkacak. Tüm bu gelişmeler, şimdiden ortaya çıkmaya başladı.

ABD ve İngiltere emperyalizmi, Irak'a karşı bir savaş başlatmakla birlikte, genelde ise dünya ile savaş halinde. Proletarya ve halklar, bu emperyalist savaş başlamadan ayaklandı. Ayaklanma, savaşla birlikte iyice şiddetlendi. Savaş boyunca tüm dünya ayaklanmaya katılacak, çöküşteki emperyalist-kapitalist sistem alt-üst olacaktır. Tüm gelişmeler, kuvvetle buna işaret ediyor. Uzun süredir devam eden küresel bir iç savaş, kapitalizmin koşullarından ileri geliyor. Emperyalist savaş, sistemin çöküşünü hızlandırdığı gibi, bu zeminler üzerinde iç savaşlar da genişliyor. Proletarya ve dünyanın tüm ezilen halkları, emperyalist-kapitalist sisteme karşı en geniş hareketini başlattı.

ABD, Irak'ta ne kadar kendi hedeflerine doğru ilerlerse ilerlesin, alacağı her sonuç, kapitalist sistemin büyük bir darbe yemesini; ye-

diği darbelerle yıkılmasını önleyemeyecektir. “Zafer”i de, yenilgisi de aynı etkiyi yapacaktır. Irak’ta bir askeri zafer için kitle katliam silahları (kimyasal, biyolojik, nükleer) kullanacaktır. Bir askeri zafer için bundan kaçınmayacaktır. ABD, kitle ölüm silahlarını, yalnızca Irak’ı teslim almak için kullanmayacak. Burada kullanacağı silahlarla tüm dünyayı teslim almak istiyor. Elinden kaçan dünyayı, bu yolla yeniden yakalamak ve egemenliği altına almak istiyor. Bu amaçla, Irak’ta ya da hedef gösterdiği ülkelerde nükleer silah kullanmaktan geri kalmayacak. Dünya bunu açıkça görüyor.

Ama böyle bir gelişme, ABD ve tüm sistemin yıkılışını sıçramalı bir biçimde hızlandıracaktır. İnsanlık böyle bir tehdide ve katliama seyirci kalmayacak.

ABD ve İngiltere’nin Irak’ta yenilgisi, bu ülkelerdeki politik ve ekonomik krizi derinleştirecek. Genel olarak kapitalist sistemin dünya krizini tırmandıracak. Devrim koşulları tüm dünyada en uygun düzeye çıkacak. Devrimci durum her yerde ortaya çıkacak. Devrim güncellik kazanacak. ABD emperyalizmi, içinde bulunduğu ekonomik kriz nedeniyle, Irak’ta bir yenilgiyi kaldıramaz. ABD dünyayı kaybediyor. Dünyada kaybediyor. Bunun sonucu, ABD sermayesi içindeki çatışmalar iyice şiddetlenecek. Sermaye tümünden kaybetmeyi göze alamaz. Bunu önlemek için Bush yönetimine karşı bir darbe girişiminde dahi bulunabilir. Dünya ile yeni bir politikaya yönelebilir. Ama, bu da çöküşünü engellemeyecek.

ABD’nin, düşman ilan ettiği ülkelere ve düşman ilan etmeyip de “düşman” gördüğü ülkelere boyun eğdirmesi için, öncelikle Irak’a boyun eğdirmesi lazım. Dünyaya boyun eğdirmesi için de bu savaşı her şey pahasına kazanması gerekiyor. Burada kaybederse, diğer hedeflerine kısa sürede yönelemez. Bunun için, Irak’ta her yola başvuruyor. ABD bunun için tüm uluslararası anlaşmaları kaba biçimde çiğniyor. Bundan sonra da insanlığa ait her şeyi ayaklar altına almaktan hiçbir şekilde kaçınmayacaktır.

Uluslararası proletarya, insanlığın emperyalizmin tehditleri altında ölümüne hiçbir biçimde seyirci kalmaz. İnsanlığı yalnızca ölüme götüren bu sistemi devirmek için devrimi gerçekleştirmeli. Yalnız ve yalnız devrim, insanlığı kapitalizmin yıkımından kurtarabilir.

İktidar İçin Mücadele Birliği

16 – 30 Nisan 2003

Sayı: 31

KAPİTALİST ÖZEL MÜLKİYET VE ZOR

ABD ve İngiltere'nin Irak'ı işgal etmesi, kapitalizmin savaflara nasıl ihtiyaç duyduğunun yeni bir örneğidir. Savaşın özel mülkiyet ile sıkı ilişkisi var. Savaş, şiddet, katillik özel mülkiyetle gelişmiş ve kapitalizmde en yaygın hale gelmiştir. Kapitalizmin gelişimini yalnızca ekonomik yasalardan ibaret görmek, tarihe olduğu gibi, toplumun somut gerçeklerine de aykırıdır. Kapitalizmin tüm tarihi, burjuvazinin zoru kullanmasının sayısız örnekleriyle doludur.

Sermayenin tarihsel ilk oluşumunda, burjuvazi, zoru en geniş biçimde kullanır. Burjuvazi, kapitalist üretimin ön koşulu olan, üreticilerin mülklerinden ayrılmasını sağlamak için zoru en aşağılık biçimde kullanır. Sermayenin ilk doğuşu, zor, talan ve katillığe dayanır. Sömürgelerde en geniş biçimde, yerli halkın yokedilmesi ve köle avcılığına kullanılır. Zora dayanan ele geçirme, bu dönemde en yaygın hal alır.

Kapitalizm, üretimin yaygın ve egemen biçimi haline gelir gelmez, meta üretimi, sermaye birikimi ve merkezileşmesi, kapitalist üretimin yasalarınca gerçekleşir. Üreticilerin mülkiyetinden uzaklaştırılmaları kapitalist üretimin egemenliği boyunca devam eder. Kapitalist üretimin egemenliği sürecinde esas olarak, sermayenin, çok elden çıkıp, daha az elde toplanması yasa gereği, küçük kapitalistler, büyük kapitalistler tarafından yok edilir. Tüm bunlar kapitalist birikim yasaları tarafından gerçekleştirilir.

Özellikle, sermayenin merkezileşmesi sürecinde, ekonomik yasaların normal işleyişinin yanında, şiddete varan ilhak yöntemlerine de başvurulur. Kapitalistler, sermaye birikimi ve merkezileşmesi için, yalnızca ekonomi yasalarıyla yetinmezler. Merkezileşme için ele geçirme yöntemlerine, yani zora başvururlar. Tekelci kapitalizme geçiş sürecinde, ele geçirme yöntemlerinin ne kadar zengin örnekleriyle uygulandığını görüyoruz. Tekeller devleti ele geçirdikten sonra, devlet makinesini bu amaçla en iyi şekilde kullanmışlardır. Devlet, tekelci sermayenin yararına piyasaya sık sık müdahale eder. Devlet bu müdahaleyi gerek küçük-

mülk sahipleri üzerinde baskı demek olan vergi yoluyla, gerekse de, çeşitli yollarla mülkiyetin el değiştirmesi amacıyla yapar. Böylelikle, devlet müdahalesi altında sermayenin merkezileşmesi hız kazanır.

Tekelci sermayenin egemenliğiyle birlikte, yani mali-sermayenin egemenliğiyle birlikte burjuva şiddet de yeni bir ivme kazanır. İçerde ve dışarda şiddete varan ilhak yöntemleri yaygınlaşır. Tekeller arası rekabet, dünyadaki hammadde kaynaklarının ele geçirilmesi, pazarların yeniden paylaşılması vb. amaçlarla dünya savaşına gidilir. Yeni sömürgecilikle birlikte, emperyalizm yeni sömürgelerde şiddete sürekli başvurmuştur. Emperyalizm, yeni sömürgelerde sömürüyü koyu bir baskı ve açık bir şiddetin eşliğinde gerçekleştirir.

Sermayenin küresel sömürüsü, burjuva şiddetin küresel alanda uygulanmasıyla birlikte yürüyor. Emperyalist-kapitalist dünya sistemi çöküş içindeyken ve derin bir kriz yaşıyorken, ekonomik yasaların işlenmesiyle yetinmez. Sermayenin dünya çapında merkezileşmesi, bağımlı ülkelerde şiddete, savaşa varan ilhak yöntemleriyle ilerliyor. Bağımlı ülkelerin ekonomik ilhakının tamamlanması bu şekilde hızlanıyor. Afganistan'dan sonra Irak'ta gerçekleşen işgalin amacı, bu ülkelerdeki zenginlik kaynaklarını ele geçirmek ve tamamen denetim altına almaktır. Bunun için, uluslararası piyasa kurallarının normal ilişkileri beklenemez.

Her bağımlı ülke, ekonomik olarak bağımlı olmasına karşın, emperyalist işgalden kurtulamıyor. Bunu yapan emperyalist ülke, rakip emperyalist ülkeleri, bu pazardan kovmuş oluyor. Emperyalizm bağımlı ülkelerdeki maddi zenginliklerin daha çoğunu ve mümkünse tümünü ele geçirmek istiyor. Her kapitalistin, daha çok kapitalisti yok ederek gelişmesi önlenemez bir şekilde burada da işliyor. Emperyalist sermaye, işbirlikçi burjuvazinin ekonomik gücünü de ele geçiriyor. İşbirlikçi olmak, hiçbir burjuva için güvence değildir.

Sermayenin dünya çapında merkezileşmesi, savaşların, işgallerin, şiddetin eşliğinde ilerlerken aynı zamanda, beraberinde dünya çapında toplumsal ayaklanmaları ve toplumsal devrimleri de gündeme getirmiştir. Gelişmenin temel yönü budur.

İktidar İçin Mücadele Birliği

7 - 21 Mayıs 2003

Sayı: 32

KAPİTALİZM VE BİLİM

Kapitalizmle birlikte, bilim de bir üretici güç olarak, doğrudan üretim sürecindeki etkinliğini artırdı. Bilim, toplumsal zenginliği artırmanın bir aracı olduğu sürece, üretim sürecinde işlev gördüğü sürece, insanın doğa üzerindeki egemenliğinin bir aracı olduğu sürece doğrudan bir üretim aracıdır. Doğa makine yapmaz. Makine, insanın üretim sürecinin bir gelişimi olarak, insanın doğa üzerindeki egemenliğinin bir aracı olarak insan tarafından yapılır. **“İnsan beyninin, insan eliyle yaratılmış organlarıdır; bilimin nesnelleşmiş gücüdür. Sabit sermayenin gelişme düzeyi genel toplumsal bilginin Knowledge’ın (bilgi) ne dereceye kadar dolaysız bir üretici güç haline geldiğini ortaya koyuyor.”** (Marx, Grundrisse-altı Marx tarafından dizilmiş.)

Makine olarak makine, insanın doğayla olan mücadelesinde, insanın doğaya ne kadar egemen olduğunu ifade ederken; kapitalist üretim biçimi içindeki özgül toplumsal niteliği nedeniyle, insanın insan üzerindeki egemenliğinin bir aracı haline dönüşür. Kapitalist toplumda makine de sermayenin bir varoluş biçimidir; nesnelleşmiş emeğin, canlı emek üzerindeki egemenlik aracıdır, artı-değer sömürsüne aracılık eden bir araçtır.

Eski feodal toplumun bağrından, o çağın yeni toplumu olarak doğan kapitalizm ve kapitalist sınıf burjuvazi, daha önceki toplumu, feodalizmi inkar ederek varoldu. Bu süreçte burjuva sınıf, feodalizmi her bakımdan eleştirdi. Eleştirel aklın işlediği bu süreç, tarihte burjuva aydınlanma (Rönesans) olarak bilinir. Feodal toplumda toplumsal yapı, dinin, engizisyonunun dar kalıpları, akıldışılığı, bilimi ve bilimsel bilgiyi de kendi dar sınırları içinde tutmaya çalıştı. Bu süreçte birçok bilim adamı Galileo ve Bruno ile aynı kaderi paylaştı, büyücülükle suçlanarak öldürüldü.

Bilim nesnel olmalıdır. Nesnel olan toplumsal olandan kopuk olamaz. Dolayısıyla bilim de toplumsal ilişki biçimine doğrudan bağlıdır, o toplumsal formasyon içinde hareket eder. Burjuva “özgürleşme” ça-

ğında bilim de eski toplumsal yapının dar sınırlarını aşarak, olguları, bilim dışı kaygıları dikkate almaksızın irdelemeye, tanımaya, açıklamaya başladı. 18. yüzyıl sonu 19. yüzyıl başlarına kadar pozitif bilimler, doğa bilimleri hızlı bir gelişim gösterdi. Matbaanın varlığı, ulaşım ve haberleşmenin gelişmiş olması, bilim alanındaki buluşların ve bilimsel bilginin hızla yaygınlaşmasını getirdi. Serbest rekabetin sürdüğü bu koşullarda, burjuvalardan her biri, diğer burjuvalar karşısında daha avantajlı bir duruma geçmek için, bilim alanındaki gelişmeleri hızla üretim alanlarına uyguladı; makineleşme büyük bir hızla üretimin bütün alanlarına yayıldı.

Kapitalist üretimin ve makineleşmenin bu hızlı gelişimi, üretim sürecinde işbölümünün de hızlanmasına yol açtı. Kapitalizm, üretim sürecindeki emekçiyi iş bölümünün yoğunlaşmasıyla parça-insan haline getirdi; emekçi, emeğine ve emeğinin sonucuna yabancılaştı. Daha önceki süreçlerde de var olmakla birlikte, kapitalizm, kafa emeği ile kol emeğini birbirinden ayırdı. Bilim, teknoloji ve makineleşmedeki gelişim nasıl işçiyi parça-insan haline getirdiyse; kafa emeği ile kol emeği arasındaki ayrım da bilimi işçiye yabancılaştırdı. Kapitalist özel mülkiyetle bilim ve teknoloji arasında, kapitalist toplumun yapısı nedeniyle varolan sıkı bağlar, bilim, teknoloji ve makineleşme, emekçinin sermaye altındaki sömürsünün, cansız emeğin canlı emek üzerindeki egemenliğinin artması sonucunu doğurdu.

19. yüzyıl ortalarına doğru, özellikle 1840'lı yılların devrimleri ve bu devrimlerin yarattığı korkuyla, burjuva sınıfın ilerici yönü tamamen sona erdi; burjuvazi, her alanda tam bir gerici konumuna oturdu. Burjuvazinin bu konumu, toplumsal yaşamın bütün alanlarında kendini gösterdi. Kapitalist sınıfın elindeki bilime de bu süreçte metafizik yöntem yeniden egemen oldu; burjuva aydınlanma çağında bilim alanında egemen olan eleştirel akıl, yerini metafiziğe bıraktı. Bilim, bu süreçte mekanikçi bir bakış açısıyla kendini sınırlayıp metafiziğe dönmekle, kendi gelişimini de engelledi. Ancak bu durum, bilimin bir üretici güç olmasını engellemedi, bilim ve teknoloji sürekli biçimde üretime uygulandı, uygulanıyor.

Bugün, bir üretici güç olarak bilimin ortaya koyduğu tablo, genel ekonomik-toplumsal tablodan farklı değil: tam bir çelişkiler yumağı. Ekonomi, tamamen mali sermayenin, tekellerin egemenliği altında; bilim de öyle. Dünyada, bugüne kadar hiç olmadığı kadar çok toplumsal zenginlik üretimi söz konusu. Ancak yine dünyada hiç olmadığı kadar çok insan, dünya nüfusunun büyük bir bölümü tam bir sefalet içinde. Zenginlik-açlık ve sefalet iki karşıt kutupta en uç boyutlarda birikti, birikmeye devam ediyor. Tekellerin elinde biriken ser-

mayenin, her yeni çevriminde daha büyük bir bölümü değişmeyen sermaye biçiminde makinelere yatırılıyor. Kapitalist, makineyi asıl amacına ulaşmak için kullanır. Sermayenin tek amacı kar, daha çok kârdır ve kapitalist bu amaçla makineye yatırım yapar. Makineli üretim, işçinin emek zamanının hep daha az kısmını kendisi için, daha çok kısmını kapitalist için tüketmesini sağlar. Kapitalist, burada daha çok artı-emek emerken, kendisi farkında bile olmaksızın, kapitalizmin işleyiş yasaları gereği, bir ürünün üretimi için gereken emek miktarının en alt düzeye çeker. Bu, emeğin kurtuluşunun koşuludur ve kapitalizmin işleyiş yasaları bu koşulu kaçınılmaz olarak yerine getirir. Proletarya kendi iktidarını kurduktan sonra bu temele dayanarak toplumsal refahı gerçekleştirebilecek ve sınıfları ortadan kaldıracaktır.

Kapitalist toplumda makineleşmenin gelişim düzeyi, sermayenin gelişim düzeyini de verir. Bu gelişim, aynı zamanda kapitalist üretimin açmazının da büyümesidir. Çünkü üretim sürecinde bilim ve teknolojinin etkinliği ve rolü arttıkça, makineli üretim yoğunlaşır; makineli üretimin yoğunlaşması, makinenin etkinlik ve rolünün artması, üretim sürecinde canlı emeğin etkinliğini ve rolünü azaltır. Sermayenin varlık gereçesi kar; karın tek kaynağı ise artı-değerdir. Artı-değer ise, sadece ve sadece canlı emeğin sömürülmesiyle elde edilir. Kapitalist, her bir işçiden daha çok canlı emek emebilmek için, makineli üretimi yoğunlaştırıp değişmeyen sermayeyi artırırken, her yeniden üretim sürecinde, sermayenin her çevriminde daha az sayıda işçi çalıştırır. Bu durum, tek tek işçiden daha çok artı-değer elde etmesini sağlarken, artı değerın temel kütlesinde ise sürekli bir düşüş sağlar.

Sonuç, makinenin üretimdeki yeri arttıkça, sermayenin varlık temeli daralır. Bu, sermayenin kendi kendisini, kapitalizmin işleyişinin doğal sürecinde, kaçınılmaz olarak kendi sonunu hazırlamasıdır; bu, kapitalist üretimin açmazıdır.

Makineli üretimin bugünkü gelişim düzeyi, bilgisayarlar, robotlar, bilim teknolojisi, iletişim, ulaşım araçları vb. gözönüne alındığında makineli üretimin artışı ve üretimde canlı emeğin, emek gücünün rolünün giderek düşüşü açıkça görülür. Bu durum, emeği üretimde denetleyici konuma çeviriyor.

Emperyalist-kapitalist sistemin içine girdiği bugünkü sıçramalı çöküş süreci, tekellerin elinde sermaye olarak biriken muazzam toplumsal zenginliğe karşın, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet nedeniyle, bilimin de toplumsal refahın üretiminde görmesi gereken işlevi göremeyen bir üretici güç olduğunu gösterdi. Bugün dünyada daha önceki hiçbir dönemle kıyaslanamayacak kadar çok makine, hammadde ve vasıflı insan emeği var. Ama kapitalist üretim biçimi

ve tekelci egemenlik nedeniyle insanlık, geliştirdiği üretici güçleri ve bunun sonucu ürettiği toplam toplumsal zenginliği, toplumun genel refahı yönünde kullanamıyor. Aksine, insanlığın büyük bölümünü baskı altına alan, emekçiyi kendi emeğine yabancılaştıran, köleleştiren, yaşam araçlarından ve yaşamdan kovan, tekellerin elinde sermaye olarak biriken bu muazzam zenginlik oluyor.

Oysa bugün üretici güçlerin gelişim düzeyi, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyete son verilip, ortaklaşa mülkiyet gerçekleştirildiğinde; bütün insanların temel gereksinimlerini rahatlıkla karşılayabilecek üretim yapabilecek düzeye erişti.

Emperyalizmin bugünkü yeni evresi, sermayenin her yeni çevriminde sürekli olarak, daha çok değişmeyen sermayeye çevrilmesini zorunlu hale getirdi. Bu durum, üretici güçlerin, bilim ve teknolojinin, emeğin, kısacası zenginliği bütün koşullarının kapitalizm tarafından, kapitalizmin kendi işleyiş yasalarının bir sonucu olarak ortadan kaldırılmaya başladığını; sermayenin kendi değerlenme sürecini gerçekleştirecek yerde, aksine kendi kendisini ortadan kaldıracağı, tahrip ettiği aşamaya doğru kaçınılmaz olarak ilerlediğini gösteriyor.

Burada görev, artık tarihin en devrimci sınıfına düşüyor; işçi sınıfına. İşçi sınıfı, üretim araçlarının özel mülkiyetine son verip, ortaklaşa mülkiyetini gerçekleştirerek, bilim ve teknoloji de dahil, bütün üretici güçleri insanlığın yararına kullanabilmenin bütün koşullarının olgunlaştığı bu aşamada, tarihin en derinine giden devrimini gerçekleştirerek, kapitalist üretim ve yaşam biçimine son verilmeli, sınıfları ortadan kaldırarak insanlığın tarih öncesi çağına son verip, bilinçli tarihini kurmaya girişmelidir.

İktidar İçin Mücadele Birliği

21 Mayıs – 4 Haziran 2003

Sayı:33

İŞBİRLİKÇİLİK GÜVENCE DEĞİL

Tüm bağımlı ülkelerin ekonomik-toplumsal yapısı alt-üst oluyor. Bunun kapsamı öyle geniş ki, hiçbirisi dışında kalamıyor. Eski düzenlerden hiç biri yerinde kalamıyor. Eskiye korumak için yapılan girişimler sonuç vermiyor. İşbirlikçi burjuvalar, kendilerine yıkım getiren süreç karşısında çaresiz, eli-kolu bağlı.

Ekonomik bağımlılık, yeni-sömürgeciliğin temelidir. Bunun ilk örnekleri 20. yüzyılın başında görülmeye başlar. Yeni-sömürgeciliğin doğuşu, eski sömürgeciliğin çözülmeye yüz tuttuğu aynı dönemde meydana gelir. Portekiz ve Arjantin'in 20. yüzyıl başlarında, yeni-sömürgecilik süreci mali bağımlılıkla başlar. Bunlardan Portekiz, sömürgelelerini elinde tutmak için, buralarda bulundurduğu askeri güç nedeniyle borçlanmak zorunda kalır. Ve İngiliz emperyalizminden borç para alır. Böylece bağımlılık macerası da başlar. Bir sömürü biçimi olan yeni-sömürgecilik, emperyalizmin en önemli özelliği olan sermaye ihracına denk düşer. Bu ilk örnekler 20.yüzyıl boyunca yaygınlaşır ve yeni-sömürgecilik sistemine dönüşür.

Yeni-sömürgeciliğin gelişimiyle birlikte kapitalizm tüm dünyada derinleşir. Her yerde eski üretim biçimlerini çözerek, egemen olur. Emperyalizm gittiği yere kendi ilişkilerini götürür. Kapitalizmin egemenliği, her ülkede farklı zamanlarda gerçekleşse de, sonuçta her yerde egemen olur.

Emperyalizm, yeni-sömürgelelerde, işbirlikçi burjuvazi ile birlikte egemen olur. Süreç içinde, emperyalizmin egemenliği pekişirken iş-

birlikçi burjuvazi de güçlenir. Kapitalizmin bu ülkelerde egemenliğiyle birlikte, işbirlikçi tekelcilik gelişir. Artık yeni-sömürgelerde emperyalizmin ve işbirlikçi tekelci sermayenin egemenliği söz konusu.

Sermeyenin tarihsel eğilimi tek tekele doğrudur. Ülkelerdeki tekelleşme eğilimi dünya düzeyinde de ortaya çıkmıştır. Bunun sonucu, dünyaya egemen olan tekeller oluşmuştur. Emperyalist tekeller dünyayı kendi aralarında defalarca paylaştı. Şimdi emperyalistler arası rekabetin vardığı noktayı görüyoruz. Dünya yeni bir savaşa sürükleniyor.

Sermeyenin tarihsel eğilimi, bağımlı ülkelerde, küçük-sermayenin işbirlikçi sermaye tarafından; işbirlikçi sermayenin de, emperyalist sermaye tarafından ortadan kaldırılması yönünde işliyor. Bu süreç hiçbir şekilde geri döndürülemez. Sürecin engellenmesine yönelik her girişim, sürecin iyice derinleşmesiyle sonuçlanıyor.

Bu anlamda, işbirlikçilik, bağımlı ülke burjuvazisi için, hiçbir biçimde güvence değildir. Bunun bir güvence olmadığını Afganistan'da Taliban, Irak'ta Saddam örneğinden biliyoruz. Tüm bağımlı ülkeler Afganistan, Irak gibi işgale uğramasa da, sonuç değişmiyor. Savaşla ya da savaşız, bağımlı ülkelerin ekonomik ilhaki sonuna kadar varacaktır.

Emperyalizm, bu sürecin tamamlanmasını kendi seyrine bırakmıyor. Şiddet yoluyla, savaş yoluyla hedefine ulaşmaya çalışıyor. Emperyalizm, bağımlı ülkeleri kendi hedefleri doğrultusunda yeniden şekillendiriyor.

Sürecin öne çıkan en önemli yönü, işçi sınıfı ve tüm emekçi kitlelerin iç savaş, ayaklanma ve ilerlemeyi tüm yeni-sömürgelerde yükseltmeleridir. Eski düzeni yıkacak ilerlemeci kuvvetler dalga dalga mücadeleye akıyor. Mücadeleyi sonuna kadar götürecek olan ilerlemeci sınıf proletarya ve komünist hareketin savaşımı tayin edici olacaktır. Tarihsel gelişme bu yönde olacaktır.

İktidar İçin Mücadele Birliği
18 Haziran – 2 Temmuz 2003
Sayı: 35

YENİ EVREDE SINIF MÜCADELESİ

Bugünkü tarihsel evrenin temel özelliklerini anlamaya yönelik çabalar sol harekette görülmeye başladı. Bu konuda ortaya konan teorik görüşler etkisini gösteriyor. Sol hareketin yayınlarında bu etkiyi görmek mümkün. Ne var ki, bugünkü tarihsel evreyi anlatan teori, içeriğinden uzak, söz yerindeyse bozularak yansıtılıyor. O halde bunun üzerinde durmak gerekiyor.

Tarihsel gelişme ardışık evreleri içerir. Ve bugünkü tarihsel evre, öncekilerden farklıdır. Bugünkü evreyi, yeni evre yapan, insanların özgürleşmesinin maddi önkoşullarının, kapitalizmin bağrında yeterince olgunlaşmış olmasıdır. Bu tarihsel gelişme, bugünü dünden ayırıyor. Yeni tarihsel evre, bu en önemli yönüyle değil, en dar anlamıyla anlaşılıyor. Dar yaklaşım, yeni evre deyince, kapitalizmin çöküş evresini anlıyor. O halde, yeni evreyi bütünlüklü olarak ortaya koymak gerekiyor.

Kapitalizm, gelişimiyle birlikte, zorunlu olarak, bu toplumsal sistemi yıkacak güçleri ve yeni bir toplumun üzerinde inşa edileceği maddi koşulları hazırladı. Yani özgürlüğü gerçekleştirecek devrimci sınıfı ve bunun maddi koşullarını kendi bağrında geliştirdi. Geliştirmek zorundadır. Bu zorunluluk, toplumsal üretimin özgül tarihsel biçiminin hareket yasalarından ileri geliyor.

İnsanlık, tarih boyunca ilk defa, özgürlüğünü sağlayacak güçleri ve bunun maddi koşullarını bu kadar gelişmiş ve hazır halde buluyor. Zorunlu olarak insanlığın özgürleşmesiyle sonuçlanacak olan bu tarihsel gelişme, geçmişten köklü bir kopuştur. Bu tarihsel süreç başlamıştır.

Yeni toplumu kuracak güçlerin gelişmesi ve bu toplumun maddi koşullarının hazır olması yeni toplumun kendiliğinden kurulmasını getirmez. Bir şeyin koşullarının oluşması, o şeyin kendiliğinden oluşması anlamına gelmez. Bunun için proletaryanın tarihsel hareketi gerekiyor. Ama bu hareket, işte bu somut tarihsel koşullar içinde ele alınmalıdır. Sınıf mücadelesi, içinde hareket ettiği somut koşullardan yalıtılınca anlaşılabilir.

Yeni tarihsel evre, sınıf mücadelesinin içinde gerçekleştiği somut koşulların tarihsel temelidir. Bu evrenin bir özelliği, kapitalizmin, kendi çöküş dinamiklerinin etkisiyle, sıçramalı çöküş dönemine girmesidir. Kapitalizmin sıçramalı çöküşü, sınıf mücadelesinin kendisini etkiliyor. Kapitalizmin uzlaşmaz sınıf çelişki ve karşıtlıkları, kapitalizmin evriminin sonucu artık sıçramalı bir seyir izliyor. Ortalama sol, sınıf mücadelesinin bu sıçramalı yapısını anlayamıyor. O tarihsel sürecin edilgen evriminden öteye gidemediğini biliyor. Bu nedenle, tüm çalışmasını edilgen evrimci sürece göre düzenliyor. İşte bu nedenle, sınıf mücadelesinin gerisinde kalıyor.

Bugünkü tarihsel evreyi teorik olarak kavrayamayan proleter sınıf örgütleri (sendikalar, işçi komiteleri, proletarya partileri, işçi dernekleri) kaçınılmaz olarak sağa kayarlar. Özgürleşmenin maddi koşulları böylesine oluşmuşken, bu maddi araçlara el koyma mücadelesinden geri durmak, zorunlu olarak çürüme getirir. Proletaryayı bu hedef doğrultusunda ayağa kaldırmalıyız. Proletaryayı bir mevziden bir mevziye koşturacak olan da budur.

Bu yönde bir bilinç dünyada kendisini gösteriyor. Pratik olarak da dünya emekçi ayaklanması bu yönde ilerliyor. Eğer yeni tarihsel evrenin tüm özellikleri teorik olarak tam anlaşılırsa, proleter hareketin bu doğrultuda daha güçlü yürüyeceği kesin.

İktidar İçin Mücadele Birliği

16 - 30 Temmuz 2003

Sayı: 37

AMERİKA'DA SOSYALİZMİN YÜKSELİŞİ

Amerika'da sınıf mücadelesi Seattle ayaklanmasıyla yeni bir döneme girdi. Uzlaşmaz sınıf çelişkilerinden ve karşıtlıklarından doğan keskin ve şiddetli bir dönemeç. Aynı toplumsal koşullardan kaynaklanan proletaryanın yeni eylemleriyle sürüyor. Amerikan emperyalizminin Irak işgali sırasında eylemlere katılan kitle, Vietnam ile dayanışma eylemlerine katılanları geçti. Amerika'da proletaryanın eylemleri daha büyüklerinin yolunu açıyor.

Bütün bunlar rastlantı değil. Proletaryanın yaşam koşulları yıllardır sürekli kötüleşiyor. İşsizlik, çeşitli biçimler altında varlığını sürdürüyor, hatta büyüyor. Çalışan kitlenin ücretleri düşürülüyor, sosyal hakları gasp ediliyor. Yardıma muhtaç, düşkün insanların sayısı çığ gibi büyüyor. Yoksulluk, özellikle kadınları vuruyor. Zaten düşük ücret alan kadınların, ücretleri daha da düşürülüyor. İşsizlik en çok kadınları etkiliyor. Amerikan sermayesi dünya hegemonyası ve uluslararası rekabet gerekçesiyle içerde sömürüyü alabildiğine arttırıyor. Bu da, proletarya ile burjuvazi arasındaki uzlaşmaz çelişkileri keskinleştiren ve şiddetlendiren temel etkidir.

Amerikan emperyalizminin bütün dünyaya 3. Dünya Savaşını dayatması, bu süreci derinleştirici bir rol oynuyor. Yugoslavya, Afganistan savaşı, Irak işgali için yapılan harcamalar halktan karşılanıyor. Çünkü, her türlü devlet harcamalarının asıl karşılayıcıları, daima emekçi sınıflar olmuştur. Amerikan emperyalizminin savaşlar serisi sürecek. Bu da emekçi sınıflara yeni ekonomik yıkımlar getirecek. Emekçi sınıflar, emperyalist savaşların yıkıcı sonuçlarını bugünden günlük yaşamında fazlasıyla hissediyor. Burjuvazinin "çeşitli kalemler" adı altında gösterdiği masrafları, emekçi sınıflar sömürünün yoğunlaşması, kesintiler ve sosyal hak kayıpları biçiminde yaşıyor. Amerika'nın ezilen ve sömürülen sınıflarının sefaleti derinleşiyor.

Amerikan kapitalizminin sıçramalı bir çöküş içinde bulunması, halk kitlelerinin yaşamının sıçramalı olarak kötüleşmesine yol açıyor. Dünyanın en borçlu ülkesi olan ABD, aynı zamanda en fazla bütçe açığı olan ülke durumunda. ABD'nin dünya çapındaki tekelleri iflas etti. Yeni ekonomi dedikleri girişimler içine girdikleri krizden çıkamadı. Bütün bunlar Amerikan vatandaşlarını vurdu. İşçiler, ücret kayıpları ve işsiz kalarak, orta sınıflar ise küçük parasal yatırımlarını yitirerek. Sonuçta

yoksullaşan kitlelerin sayısı on milyonlara ulaşıyor. Kapitalizmin normal koşullarında, bu kadar büyük bir kitlenin, bu kadar kısa sürede yoksullaşması ve iflas etmesi pek görülmemiştir. Emekçi sınıflar sıçramalı bir yıkım yaşıyorlar.

Demek ki bir Amerikan devrimine yol açacak olan kitle ayaklanmaları rastlantı değil.

Bunda içerde artan baskıların rolü de var. Dünyayı elinden kaçırın ABD emperyalizmi, askeri yolla yakalamaya çalışıyor. Tarihsel olarak bu, artık mümkün değil. Fakat ABD, askeri gücüne güveniyor. Yalnızca dünyayı askeri baskı altında tutmakla kalmıyor, bunu yapabilmek için içerde de askeri baskı uyguluyor. ABD'nin içerde uyguladığı askeri baskı ileri boyutlara vardı. Ne var ki, halk kitleleri bu baskıya boyun eğmediler.

Mücadelenin bugünkü düzeyi rastlantı değil. 60'lı yıllarda başlayan bir mücadele var. Vietnam eylemleri, siyah hareket, sosyalist mücadele yıllarca sürdü. Belli bir süre durgunlaşsa da, mücadele hep vardı. Mücadele, teorik olarak sağlam bir temel yarattı. Amerikan Marksist hareketinin kafası, Avrupa'ya göre hep berrak olmuştur. Avrupa teoride, Marksizmden saparken, Amerikan Marksist hareketi yolunu şaşırmadı. Amerika'da teori, sade, ikna edici ve güçlüdür. Bunun bir nedeni, kapitalizmin Amerika'da çok ileri düzeyde gelişmiş olması ve dünyadaki ekonomik durum hakkında net ve tam bilgiye sahip olmalarıdır. Marksizmin böylesi sağlam kavranışı Amerikan proletaryası ve sosyalist hareketinin güçlü yanındır.

Amerika'da sosyalist hareketin uzun bir geçmişi var. Geçen yüzyılda sınıf mücadelesinde etkin bir rol oynadı. Amerikan burjuvazisi, sosyalist hareketi, 1920'lerde "kızıl avı" ile 2. Dünya Savaşı sonrasında ise, anti-komünist bir baskı kampanyası olan "Mc Cartizm" ile durdurmaya çalıştı. Fakat asla yok edemedi. Gorbaçov, Amerika'yı övdüğü zaman komünist güçler, buna güçlü olarak karşı durdular ve Amerikan kapitalizmini teşhir ettiler. Bu da, sosyalist harekete sağlam bir özellik kazandırdı.

Sosyalizm, Amerika'da teorik olarak, pratik olarak yükseliş gösteriyor. Amerikan kapitalizmi, emekçi sınıfları cezbedemiyor. Marksizm, durumları ekonomik bakımdan iyi olan bilim adamları arasında bile sağlam kökler salmıştır. Amerikan kapitalizminin en iyi dönemlerinde bile sosyalizm, belli bir etkinliğe sahip oldu. Bundan sonra kesinlikle daha ileri gidecek.

İktidar İçin Mücadele Birliği

13 - 27 Ağustos 2003

Sayı: 39

KÜBA DEVRİMİ

Sosyalist Küba'ya karşı, Amerikan emperyalizmi ve AB yeni bir saldırı başlattı. Küba halkı, Fidel Castro önderliğinde, sokağa dökülerek buna yanıt verdi. Küba halkının bu mücadele yöntemi çok etkili bir yöntemdir. Emperyalizm ne zaman bir saldırı başlatsa, Küba büyük halk kitleleriyle sokağa çıkarak bunu püskürtüyor. Bu biçimde bütün emperyalist saldırılar boşa çıkartıldığı gibi Küba halkı sosyalizmi savunmada daha bir kenetleniyor. Bu son saldırılar sırasında da, Küba halkı dünyaya sosyalizmin nasıl savunulacağına iyi bir örneğini verdi.

Yalnızca emperyalist-kapitalist sistemin saldırıları karşısında değil, içerde halkı ilgilendiren her konuda, halkla tartışmak ve kitleleri seferber etmek Leninist bir anlayıştır. Sistemi canlı tutan bir yoldur. Devrim öncesinde, olanakları oldukça en geniş kitlelerle tartışan Lenin, bu anlayışını devrimden sonra Sovyetlerde yerleştirir. Sovyetler, kitlelerin söz ve karar sahibi olduğu bir toplumsal sistemdir. Burjuva parlamenter sistemden bin kat daha demokratiktir. Fidel ile Che Sovyetlerin bu canlı örneğine sahip çıkar ve Küba'da yaşama geçirirler. Küba, sosyalizmin bu canlı örneğini yaşatarak en fırtınalı havalarda yoluna devam etti.

Emperyalist-kapitalist sistem, Küba'ya neden bu kadar şiddetli saldırıyor? Öncelikle, Küba'nın sosyalizmin canlı bir örneği olmasıdır. Bu örnek, kapitalizmin ezdiği ve sömürdüğü işçi ve emekçi kitleleri derinden etkiliyor. Kapitalist sistemde dışlanan halk kitleleri, Küba'da kendisiyle ilgili her sorunda aktif bir güçtür. Bu anlamda Küba ezilen halklar için özlenen bir örnektir. Küba ayakta kaldıkça, ezilen halklar, O'nu izleyecektir. Bu ise, halkların sürekli ayaklanması demektir. Özel mülkiyet sistemi, Küba'da yaşayan sosyalizmin bu canlı örneğini yok etmek istiyor.

Küba, süreklilik gösteren, emperyalist askeri, baskı, ekonomik abluka, kuşatma, sabotaj, suikast, biyolojik ve kimyasal saldırı, çok yönlü yaptırımlar, yıkıcı yayınlar ve neleri varsa emperyalizmin bütün saldırılarına rağmen ve bu saldırılar altında, sosyalizmin iyi örneklerini veriyor. Küba'daki sağlık sistemi en gelişmiş ülkelerden daha ilerde. Sadece bu bile kendi başına bir ileri örnektir ve bir toplumsal sistem olarak, sosyalizmin bir üstünlüğüdür. Parasız sağlık sisteminin yanında, parasız eğitim sistemi de, kapitalist ülkelerle karşılaştırılmayacak bir sistemdir. Küba'da okuma yazma bilmeyen yoktur. Halbuki en gelişmiş ülkelerde, örneğin ABD'de bile okuma-yazma bilmeyen yoksul kitleler var. Tabii ki en önemlisi eğitimin insanca olan içeriğidir. Bu

yalnızca sosyalizm koşullarında olanaklıdır. İnsanın entelektüel-fiziki, sportif, çok yönlü gelişimi sosyalizmin bir ilkesidir. Küba örneği sadece Latin Amerika'nın ezilen halkları için özlenen bir ülke değil, bir toplumsal sistem olarak, kapitalizmden üstündür.

Emperyalizmin bu kadar şiddetli saldırmasının bir nedeni de, Küba'nın bir devrim olarak yoluna devam etmesidir. Küba devrimi, gerçekleşme biçimi, enternasyonal karakteri, özel olarak Fidel ve Che'nin varlığı Latin Amerika halkları ve dünya halkları için bir esin kaynağıdır. Küba bu devrimci özelliğini hiç yitirmedi. Bugün hala Küba halkı, sosyalist Küba'dan bahsederken, Küba devrimini anlatıyor aslında. Ona göre devrimci özelliğini yitiren sosyalizm, canlılığını da yitiriyor demektir. Küba halkının devrimciliği enternasyonalisttir. Küba, hiçbir zaman, sosyalizmin ve devrimin ölümü demek olan ulusal-nihilizme düşmedi. Yalnız kendisi için yaşamadı. Dünya devriminin bir mevsizi oldu. Küba'nın bu enternasyonalist devrimciliği biraz da Che ve Fidel'in anlayışından esinleniyor. Onlar, Küba halkını hep bu anlayışla hazırladılar. Che'nin devrimci yaşamı bunun en güzel örneğidir. Fidel de hem Küba halkını hazırlarken, hem de Latin Amerika ve Afrika devrimini açık olarak desteklerken daima bu devrimci enternasyonalist anlayıştan hareket etti.

Che'nin dünyada yarattığı büyük etki, onun son nefesine kadar sürdüğü devrimci enternasyonalist kişiliğidir. Küba, O'nun savaşına hep sadık kaldı. Küba devrimi Latin Amerika halklarını ayaklandırdı. Bu ayaklanma sürüyor. Bu nedenle, ABD emperyalizmi ve AB, sosyalist ve devrimci enternasyonalist Küba'yı ortadan kaldırmak istiyor. Şimdiye kadar, bu yönde yapılan bütün saldırılar hiçbir sonuç vermediği gibi, Küba halkı sosyalizmi ve en iyi mücadele örneklerini yaşatmak için daha bir kenetlenmiş durumda. Küba ile enternasyonalist dayanışma, emperyalizme karşı mücadelenin çok önemli bir alanı oldu.

Fidel, sosyalist hareketin dünyada çok güç dönem geçirdiği, kapitalistlerin "tarihin sonu" tezleri ile ideolojik saldırısını tırmadığı, emperyalist-kapitalist sistemin kesin üstünlüğünü ilan ettiği bir sırada dünyaya haykırıyordu: "*Sosyalizmin son kalesi olarak kalsak bile sonuna kadar direneceğiz.*" O, bunu sosyalizm adına, devrimler adına söylüyordu. Bugün ise, kapitalizm, proletaryanın ve halkların saldırılarıyla sarsılıyor.

Sosyalizm, bütün dünyada yükselişte.

İktidar İçin Mücadele Birliği
27 Ağustos - 10 Eylül 2003
Sayı:40

EMPERYALİST-KAPİTALİST SİSTEM KUŞATMA ALTINDA

Toplumun karşıt sınıfları, proletarya ile burjuvazi arasında sınıf mücadelesi başlayınca, bu, teori, politika ve toplumsal ilişkilerin tüm alanlarına yansdı. O güne kadar her şeyi aklın eleştirisine tabi tutan ve toplumu tepeden-tırnağa değiştiren burjuva sınıf, sınıf mücadelesi gelişim gösterince, önceki konumunun karşısına geçti. Ardılı olan proletarya kapıyı çalar çalmaz, elinde ne varsa, her şeyiyle eski toplumu savunmaya başladı.

Akılda, çıkarlarının gittiği yere kadar gitti. Bunun ötesine hiç bir zaman varamadı. Aslında, eski toplumsal sistemin teorisyenleri ve politik temsilcileri, sınırın ötesinde ardılının beklediğini seziyorlar. İşte bu nedenle, sarıldıkları burjuva örtüyü iyice üstlerine örtüyorlar. O güne kadar, ekonomi ve tarihsel ilişkilerin tüm alanlarını açıklamak için, biraz da olsa objektif olabilenleri, sınıf mücadelesi patlak verince, tüm objektiflikleri bırakıp, artık her şeyi yalnızca, burjuva sınıfın çıkarlarına göre yorumlamaya başladılar. Eski sistemin eleştirisini, sonuna kadar tutarlı biricik devrimci sınıf olan proletarya yapabildi, öyle de oldu.

Kapitalist sisteme karşı, proletaryanın ayaklanmaları ortaya çıkarılmaz, burjuvazi, düzeni savunmada daha ileri gitti. Komün'de olduğu gibi, proletaryanın ayaklanmasını bastırmak için zalimliği en sonuna kadar vardırı. Fransız burjuvazisini, Amerikan burjuvazisi izledi. Burjuvazi her yerde aynı tutumu aldı, aynı şeyleri yaptı. Ne var ki, ardılı bir kere kapıyı çalmıştı. Yapılacak bir şey yoktu. Toplumsal sistem kuşatma altındaydı. Tarihin en köklü devrimi patlak vermişti.

Toplumsal sistem her yerde alt-üst oluyordu.

Komün, kapitalist sınıf için felaketler zincirinin ilk halkasıydı. Koskoca bir çağın habercisiydi. Ekim Devrimi, bu çağın başladığının dev bir örneği oldu. Burjuva düzenin felaketi demek olan komünist devrim, artık çağın bir gerçeğidir. Burjuvazi karşıtı ile koşullanmıştır. Gittiği her yere, onu da götürüyor. Tüm dünyada karşıtını alt etmek için çaba harcar hale gelmiştir.

Ardılının kapıya dayanması, komünist devrimin koşullarının her yerde olgunlaşması, burjuva sınıfları, her yerde, birlikte davranmaya itti. Eski sistemin çözülmeye yüz tutması, onun yerini alacak daha yüksek bir toplum biçiminin maddi ön koşullarının ortaya çıkması, olgunlaşması, 19. yüzyılın sonlarında ve tüm 20. yüzyıl boyunca burjuvazinin attığı her adımı belirledi. 21. yüzyılın başında, bu, daha belirgin ve ön plandadır. Bu gerçeği unutanlar, çağımızın sınıf mücadelesini kavrayamazlar.

Burjuvazi, dünya politikasını esas olarak bu temelde oluşturur. Nasıl ki Komün'de, birbirleriyle savaşan devletler Paris proletaryasının ayaklanmasını bastırmak için anlaşma yaptılarsa, Ekim sonrasında, Sovyetler Birliği'ni yıkmak için I. Emperyalist Dünya Savaşı'nda birbirleriyle savaşan Avrupa burjuvaları birlikte hareket ettiler. O sırada bunu başaramayınca, bu defa Alman faşizmini SSCB'nin üstüne sürdüler. Yine başaramadılar. Hem kendi aralarındaki rekabet ve pazarları paylaşma savaşı hem de SSCB'nin belirleyici zaferi sonucu, dünyanın ilk sosyalist ülkesini yenediler. Bir dizi ülkenin daha sosyalizme geçmesiyle, sosyalizm bir sistem haline geldi. O tarihten sonra da, sosyalizme yönelik saldırılar, daha kapsamlı, yoğun ve şiddetli oldu.

Soğuk savaş, sosyalizme karşı bir savaştır. Soğuk savaş asıl örgütleyen ve yürüten ABD'dir. ABD, bu savaşla iki şey amaçladı: İlki, sosyalist sisteme ve tüm ülkelerdeki sosyalizm mücadelelerine karşı, tüm kapitalist dünyayı birleşik olarak, kendi önderliğinde harekete geçirmek; ikincisi, bununla birlikte, kapitalist dünyada, kendi egemenliğini sağlamak. Komünizmin kaçınılmaz gelişimini önlemek için, Komün sırasında, bir-iki ülkeyle başlayan burjuva ittifak, Ekim sonrası tüm Avrupa burjuvalarını kapsıyor. Soğuk savaşta ise tüm dünyanın burjuvaları birleşiyor. Anti-komünizm, kapitalistlerin ve kapitalist ülkelerin, kendi aralarındaki rekabet savaşını ortadan kaldırmaz. Ama, anti-komünizm tüm kapitalistlerin ortak yönüdür. Bu, tabii ki eşyanın tabiatına uygundur. Bu kısa yazının amacı, kapitalistler arası rekabet savaşını ele almak değil, ardılı kapıyı çalınca, burjuvazinin nasıl davrandığını göstermektedir.

Bunun son bir örneği, İstanbul Felsefe Kongresi'dir. Kapitalizmi sorgulayan bazı felsefecileri saymazsak, Kongre, bir burjuva platformdu. Bir burjuva olarak hareket ederek, ardılının dünya görüşünü ve onun dünyayı alt-üst eden koskoca politik hareketini, görmezlikten geldi. Oysa ki, Kongre böyle davranırken bile, hareket ettiği temel nokta, ardılının kaçınılmaz dünya egemenliğiydi. Burjuvazi yalnız bir alanda değil, her alanda ve her yerde, ardılının baskısı altında davranıyor.

Kapitalizmin sıçramalı çöküşünü ve komünizmin kaçınılmaz gelişini kavramak, burjuvazinin günümüzdeki tüm düşünce tarzını, hareket biçimini anlamak demektir. Burjuvazinin emekçi sınıflara karşı bu kadar saldırganlaşmasının, sınır tanımaz bir zalimliğe başvurmasının temelinde, hep bu gerçek yatıyor. Tarih sahnesini terk etmek zorunda kalan her sınıf gibi burjuvazi de, bu sahneyi kolay terk etmeyecektir. Halen dünyanın ezici çoğunluğundaki ülkelerde iktidarda. Elinde, insanları yok edecek çok etkin silahlar var. Elinden gelen her zulme başvurmaktan geri durmayacaktır. Ama, zulme ne kadar başvurursa başvursun, ardılı kapıya bir kere dayandı. Dünyanın komünizme geçişi kaçınılmaz olmuştur.

İktidar İçin Mücadele Birliği

24 Eylül- 8 Ekim 2003

Sayı: 42

AFRİKA'DA DEMOKRASİ VE SOSYALİZM MÜCADELESİ

Afrika'da emperyalistler arası rekabetin yoğunlaşmasıyla birlikte, kıta, tarih sahnesinde bir defa daha öne çıkmaya başladı. Bu, kıta için, tarihsel olarak ilk öne çıkışı değil. Afrika, dünya tarihi içerisinde, farklı zamanlarda öne çıktı. İlk dönemler sömürgeciler açısından önem kazandı. 20. yüzyılda kendi insanların gözünde önem kazandı. Bunların her biri farklı tarihsel dönemlere denk düşer.

Batının gözünde Afrika sömürge olarak önem kazandı. Ama sömürgeciliğe asıl önem kazandıran köleciliktir. Batılı kapitalistler kıtaya ayak bastıklarında özgür insanla karşılaşır. Özgür insanlar ancak zor yoluyla köleleştirilebilirler. Burada özgür insanlar zor yoluyla ele geçirildi. Ve köle ticareti batılılara büyük kar sağladı. Hem köle ticareti, hem köle emeği kapitalistlere tatlı karlar getirdi. Amerikan tarımı büyük ölçüde köle emeğine dayanıyordu. Marx'ın belirttiği gibi kölecilik olmasaydı Amerikan pamuğu olmazdı. Köle emeği Güney'e öyle tatlı karlar getiriyordu ki, bunu kaybetmemek için Kuzey ile iç-savaşa bile girdi.

Afrika'nın özgür insanların bir kısmı ana yurtlarından koparılıp götürüldü, kalanları ise sömürgeci yönetimin egemenliği altına alındı. Ama bu, uzun süren savaşlara yol açtı. İnsanlar özgürlüğü kaybetmemek için her türlü zorluğu ve ölümü göze aldılar. Köle avcıları, köle tüccarları zorla ele geçiremedikleri insanları hile yoluyla ele geçiriyorlardı. İnsanlar, köle avcılarına karşı, sömürgecilere karşı özgürlüklerini ve bunun maddi araçlarını savundular. Taban tabana zıt iki ekonomi tipi karşı karşıya geldi. İkisi arasında savaş sürüp gitti. Anti-kapitalist ayaklanmalar her yere yayıldı. Buradaki anti-kapitalizm, in-

sanların, kapitalizmin yıkmaya çalıştığı ekonomik temeli koruma mücadelesiydi. Ancak bugün, anti-kapitalizm -proleter mücadele teminde- kapitalizmin yerini alacak, daha yüksek bir toplum için mücadele demektir.

Kapitalistlerin Afrika'da uyguladığı sömürgecilik, kimi farklılıklarla modern sömürgecilik örnekleri olan Amerika ve Avustralya'da da uygulanıyordu.

Kapitalizm gittiği yere kendi üretim ilişkilerini götürür. Kapitalist üretim biçimi, gittiği yerlerdeki eski üretim biçimini önce böler, sonra onun yerine kendi egemenliğini geçirir. Kapitalistler buradaki maddi koşulları geliştirirler. Bunu kendi istekleri dışında, halk yığınlarının katledilmesi ve sefaleti pahasına yaparlar. Sonuç olarak sömürgeciliğe son verecek bütün koşullar da yaratılmış oluyor.

Ulusal kurtuluş mücadelesi bu koşullarda doğdu ve gelişti. Ulusal kurtuluş hareketinin klasik biçimi, ulusal bağımsızlığı hedefleyen hareketlerdir. Bunlar, genel olarak burjuva önderliktir. Latin Amerika, Asya, Afrika bu hareketlerin klasik biçimlerine sahne olmuştur. Bir de, proletaryanın varlığına ve proletarya partisinin örgütlenmesine bağlı olarak, klasik örneklerden farklı, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizmi hedefleyen Vietnam örneği var. Yani ulusal-sınıfsal kurtuluş örneği.

Afrika, kapitalizmin farklı farklı gelişmesine ve başka tarihi nedenlerle mücadelenin farklı örneklerine sahne oldu. Afrika'nın birçok ülkesinde ulusal kurtuluşun klasik biçimleri görülürken, Güney Afrika'da ırk-ayrımcılığına karşı mücadele ve proleter sınıf savaşı iç içe verildi. Burada, kapitalizmin gelişmesine ve proletaryanın varlığına bağlı olarak komünist partisi ortaya çıktı. Irk-ayrımcılığının perdelemesine rağmen, proleter mücadelenin çeşitli biçimleri de ortaya çıktı. Irk-ayrımcılığı resmi politika olarak sona erince proletaryanın sınıf savaşı da serpilip, gelişme gösterdi. Angola, Mozambik, Gine Bissau kurtuluş hareketleri, sosyalist sistemin ve uluslararası proletarya hareketinin etkisi ve desteğiyle verildi. Bu da, bu ülkelerdeki ulusal kurtuluş hareketinin, klasik biçimlerinden daha ileri örneklerinin yaratılmasına yol açtı. Bu ülkelerde, ulusal kurtuluşun yanında, proletaryanın sınıfsal kurtuluş mücadelesi de baş gösterdi. Kapitalist temelde, bir sınıfsal ayrışma gerçekleşti. Sınıfsal ayrışma, kurtuluştan sonra iç-savaş biçiminde patlak verdi. Bir yandan emperyalizmle işbirliğine yönelenler, diğer yandan sosyalist sistemle sıkı ilişki içinde olmak isteyen devrimci güçler.

Bu çatışma, kendini teori alanında da gösterdi. Amilcar Cabral, yürekli, tutkulu bir devrimci olarak, Afrika'da, teorisi ile, eylemi ile ör-

güçlülüğü ile derin bir iz bıraktı. Sömürgecilik üzerine derinlikli bir kavrayışı temsil eden F. Fanon yayınladığı manifestosunda, sömürgecilikten kurtulmuş halklara sosyalizme yönelmeleri çağrısı yaptı. Bütün bir tarihsel kesit boyunca ve günümüze uzanacak kadar, sosyalizm etkisini her alanda hissettiriyor.

Afrika'nın klasik sömürgecilikten kurtulmuş ülkeleri, maddi temelin ve proletarya hareketinin zayıflığı, bazı yerlerde ise, böyle bir hareketin olmaması nedeniyle, burjuva önderliğe bağlı olarak yeni-sömürgecilik ilişkisine giriyor. Bu ilişki altında, kapitalizm, bir yandan buradaki maddi koşulları geliştiriyor, öte yandan ise, maddi araçlara el koyacak devrimci güçleri de artırıp, geliştiriyor. Emperyalizmin burada iyice yoğunlaşması, ekonomik ilhakı sonuna kadar vardırma çabası, devrim mücadelesinin bütün kıtaya yayılmasını hızlandırıyor. Bütün bu gelişmeler sonucunda, buradaki mücadele artık ulusal kurtuluştan farklı olarak toplumsal kurtuluş mücadelesine dönüşmüştür. Yani artık buradaki mücadele, demokrasi ve sosyalizm mücadelesidir. Bu yönüyle, dünyadaki proletarya hareketiyle daha bütünlüklü yürüyecektir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
17 – 31 Ekim 2003
Sayı: 1

BURJUVAZİ DÜNYAYA EGEMEN OLAMIYOR

Burjuvazi, ister emperyalist ülkelerde olsun, ister bağımlı ülkelerde, artık uzun süreli politikalar çizemiyor. Bağımlı ülke burjuvazisi, ne içerde ne dünyada bağımsız bir politika izleyebiliyor. Tüm politikaları kendisi dışında, emperyalizm belirliyor. Kendi dışındaki gelişmelerin sonuçlarına bağılı olarak sürükleniyor. Emperyalist burjuvazi ise kısa süreli politika izlemek zorunda kalıyor. Biraz daha uzun erimli çizdiği politika, kısa süre sonra değişiyor. Burjuvazi hiçbir hedefi tutturamaz durumda.

Burjuvazi, kapitalizmin gelişme dönemlerinde olduğu gibi, kapitalist üretim biçimini, ülkede ve dünyada üretim dallarına egemen yapma durumunda değil. Kapitalizmin dünya egemenliği çoktan gerçekleşti. Kapitalizm ülkeye ve dünyaya doğru bir gelişme gösterirken, burjuvazi, bu gelişmeye bağılı olarak uzun süreli politikalar çizebiliyordu. Kapitalizmin genel bir çöküş içinde olduğu koşullarda ulaşmak istediği her hedef kısa zamanda bozuluyor; her defasında yenilerini belirlemek zorunda kalıyor. Öncelikle ekonomik kriz nedeniyle böyle davranmak zorunda. Ekonomik krizler, ilk ortaya çıktıkları dönemlerden farklı bir işlev oynuyor. Bu defa kapitalizmin çöküşünü hızlandıran bir rol oynuyorlar. Bu ise, burjuvazinin dengesini iyice bozuyor. Ama, burjuvazinin dengesinin bozulmasından daha önemli olan, kapitalist dünya sisteminin dengesinin bozulmasıdır. Kapitalist üretim biçiminin varlığı, kapitalistlerin varlığını öngörse de, bu üretim biçimi isteklerine, iradelerine rağmen bu isteklere ve iradelere karşı ekonominin nesnel yasaları tarafından yönetilir. Kapitalizmin hareket yasaları, bunların gitgide kendini kabul ettiren sonuçları, sonunda sistemi yıkım içine soktu.

Kapitalizmin ekonomik yasaları, başka bir şey daha yaptı: daha yüksek bir toplumun maddi koşullarını bu toplumun bağrında olgunlaştırdı. Eski biçimin içinde yeni bir öz ortaya çıktı, gelişti ve olgunlaştı. Yeni öz, eski biçimle çatışma içinde. Eski kapitalist biçim, yeni özü baskı altında tutarken; bu öz de, eski biçimi yıkmak, parçalamak, dağıtmak için uzlaşmaz bir savaş içinde. Burjuvazinin baskısı, engelleyici çabaları, yeni özü eski kabuk içinde tutmaya yetmiyor. Bu kabuğun kırılması gerekiyor ve kırılıyor.

Burjuvazinin dengesini bozan, elini kolunu bağlayan, baskı altına alan bu gelişmedir. Eski sistem çökerken, yenisi onun yerini almaya hazır. Bu koşullarda burjuvazi, uzun erimli politikalar nasıl izlesin? Burjuvazi, üretici güçleri elinden kaçırdı. Onları bir daha ele geçirmesi olanaksız. Toplumsal üretici güçler, toplumsallıklarının sonuna kadar tanınmasını istiyor. Bu ise yalnızca komünist toplumda olanaklıdır. Bunu sağlayacak komünist devrim kaçınılmazdır. Kapitalizm, bunun tarihsel koşullarını hazırlamıştır.

Burjuvazi, dünyaya egemen olamıyor. Egemen olmak için yaptığı her girişim, onu bundan biraz daha uzaklaştırıyor. Nesnel gelişmelerin yanında, öznel durum da burjuva egemenliğe karşı işliyor. Proletarya, kapitalizmi yıkmak için yüzyıldan fazladır savaşım içinde. Kimi yerde iktidarı ele geçirdi, kimi yerde iktidara gelmeyi başaramadı. Egemen olamadığı yerlerde ise burjuvazi de egemen değildir. Devrimci bir sınıf olan proletaryanın savaştığı bir yerde, burjuvazi egemen değildir. Burjuvazi, egemenliğini zor yoluyla sağlamaya çalışıyor. En başta, burjuva zor ekonominin evrimine karşı yürütüldüğü için, sonunda yenilmeye mahkumdur. Burjuva zor, devrimci bir sınıf olan proletaryaya karşı yürütüldüğü için yenilmeye mahkumdur.

Burjuvazi, toplumsal üretici güçleri denetleyemiyor. Kapitalist üretimin anarşik karakterinden dolayı da denetleyemez. Proletaryanın yeni bir toplum kurma yönündeki mücadelesini önleyemiyor. Bu mücadele, artık bütün kıtaları sarmış durumda, burjuvazi artık proletaryanın dünya ayaklanmasıyla karşı karşıya. Çatışma, üretimin dünya çapındaki sosyal karakteri ile ona el koymanın özel niteliği arasındadır. Bunun burjuva çözümü yoktur. Tarihsel olarak ancak proleter çıkış vardır. Proleter çıkış, insanlığın kurtuluşudur.

Yeni kuşaklar, dünyanın her köşesinde devrim mücadelesine atılıyorlar. Genç kuşaklar, bugünkü kalıplarla yaşamak istemiyor. Her yerde kapitalist kalıpları yıkmaya mücadelesi yükseliyor. Yeni kuşaklar, dünya çapında özgür yaşamak istiyor. Bunun maddi koşullarının var olduğunu görüyor, fakat maddi koşullarının hazır olması, kendi başına yeni ve özgür toplumu getirmez. Bunun için, iktidara ve maddi araçlara el koymak gerekiyor. Proletarya hareketinin devrimci görevi de budur.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

29 Ekim – 12 Kasım 2003

Sayı: 2

PROLETARYANIN EN YAŞAMSAL SORUNLARI DEVİRİM SORUNU HALİNE GELMİŞTİR

İşsizlik, kapitalizmin yarattığı en temel sorunlardan biri. Sermaye birikimi sürekli olarak belli miktarda işsiz nüfusun varlığını gerektirir. Bu işsiz nüfusun miktarı artarak bugün en yüksek boyutlara varmıştır. Yalnızca bağımlı kapitalist ülkelerde değil, gelişmiş kapitalist (emperyalist) ülkelerde de işsiz nüfusta belirgin bir artış var. Bunun azalma olanakları olmadığı gibi, sermaye, daha fazla işçiyi toplumsal üretim sürecinden uzaklaştırıyor. Büyük bir kesiminin toplumsal üretim sürecine dönebilme şansları yok. Kapitalist toplumda onlar için yaşama umudu artık bitmiştir. Onlar artık yaşamdan kovulmuştur.

“İş-ekmek” çılgınlıkları yeri-göğü birbirine katıyor. Açlar ordusu ekmeğe yürüyor. Ekmek ise kapitalistlerin elinde. Onlar ekmeğe yürüdükçe, ekmek onlardan biraz daha uzaklaşıyor. Sonunda ekmeğe ulaşmak olanaksızlaşsa da, bizim açlık ordusu yine de yürüyor. Bu defa kapitalist dünyanın altını-üstüne getirerek.

İşçiler üretim yaptıkça, üretilen şey onlardan uzaklaşıyor. Bu, kapitalizmin doğa yasasıdır. Üretimin toplumsal biçimi değişmedikçe, bu yasa da sonuçlarını katı biçimde yaratmaya devam edecektir. Demek ki kapitalizmin temel işleyiş yasaları yalnızca işsiz nüfusu vuruyor, çalışan nüfusu da vuruyor. Çalışan kitlelerle, işsiz kitle arasında aşılmaz çizgiler yok. Çalışan herkes her an işsiz kalabilir. Kaldı ki çalışan sınıf, mutlak yoksullaşma içinde. Ürettiği ondan uzaklaştıkça, o sefalet içinde bir yaşama mahkum oluyor. Tüm bu yaşananlar, çalışan ve işsiz kitleleri birbirine yaklaştırıyor. Mücadele birliğinin zeminleri daha bir güçleniyor.

İş, ekmek, sağlık, eğitim, barınma, ulaşım istemi emekçi sınıfın ortak istemi olarak her yerde yankılanıyor. Sendikalar bu istemleri mil-

yon kez ilan etti. Sol hareketin içindeki bazı çevreler de, işçilere ve sendikalara ne kadar yakın olduklarını göstermek için aynı istemleri ilan ettiler. Ama böylece sendikal bakış açısını aşamadıklarını da ortaya koyuyorlar. Aslında şunu kanıtlamaya çalışıyorlar; eğer tüm emekçi sınıflar, kapitalist sınıf üzerinde bir baskı yaratabilirse, o zaman çalışma hakkı güvenceye alınır ve diğer toplumsal sorunların çözümünde de bazı adımlar atılmış olur. Emekçi sınıfın, kapitalist sınıf üzerindeki baskıları zaman zaman bazı sonuçlar almıştır. İşçi sınıfının bu başarılarını gördükçe, sosyal-reformist ve oportünist çevreler ekonomizmi teori düzeyine yükselttiler. Oysaki kapitalizmin ekonomik yasaları, alınan sonuçları etkisiz hale getiriyor. Kapitalist toplumda, bir emekçinin ekmek bulması, sağlık, eğitim, barınma gibi yaşam sorunlarını en alt düzeyde çözebilmesi için öncelikle “iş” sorununu çözmesi gerekiyor. Oysaki artık “iş” sorunu kapitalizmde aşılabilir bir engel. Çalışma kapasitesine sahip bir emekçinin, çalışmasının önündeki tek engel kapitalizmin kendisidir. O halde esas noktaya gelelim.

Karl Marx bize göstermiştir ki: “*Üretimin toplumsal biçimi ne olursa olsun, emekçiler ile üretim araçları daima onun etmenleri olarak kalırlar.*” Üretimin sürmesi için bu ikisinin birleşmesi gerekir. Sermayeyi elinde bulunduran kapitalist, her ikisini meta pazarında satın alır. Ama bundan önce, her ikisinin birbirinden ayrılmış olması zorunlu. Üreticinin kendi bireysel üretim araçlarından uzaklaştırılması, hem emekçinin, hem de üretim araçlarının kapitalistin elinde yeniden bir araya getirilmesi, birleştirilmesi uzun bir tarihi dönemi kapsar. Marx, bu tarihi dönemi bize uzun uzun anlatır. Bu noktayı konumuzla ilişkilendirirsek, kapitalist, üretimin iki etmenini pazarda hazır bulur. Bunları kapitalist biçim altında birleştirir. Kapitalist, bir meta pazarı olan emek pazarına gittiğinde, emek-gücünü satmaya hazır çok sayıda emekçiyle karşılaşır. Kapitalizmin gelişme dönemlerinde emekçi, emek-gücünü satabiliyordu. Kalanlar ise yedek sanayi ordusu olarak hazır bekliyorlardı. Sonra işlerin iyi gittiği dönemlerde bu yedek emek ordusu da çağrılırdı. Ama emek pazarı meta yasalarına, rekabet yasalarına bağlı olarak istikrarsızlık gösterirdi. Kapitalist sanayi büyüdükçe, emek pazarında daha fazla işçi çekiyordu. Ama her seferinde, kendisine çektiğinden, daha fazlasını kendisinden uzaklaştırıyor. Öyle ki emek pazarı ağzına kadar yedek sanayi ordusuyla dolup taşmaya başladı. Bu pazarda emek-güçlerini satmak için bekleyenler, boşuna bekler oldular. Emek pazarı bu yönden daha istikrarlı olmaya başladı. Öyle ki işçiler emek-güçlerini satamaz oldular. Bir “iş” bulacağız diye boşuna bekler oldular. Yedek sanayi ordusunun yedeklik yapısı çökmüştür.

Kapitalist üretim için öncelikle, üretici, üretim araçlarından kopartıldı. Bu sefer kapitalistin elinde, kapitalist biçim temelinde yeniden bir araya getirildi. Üretim bu biçimde sürdü. Ama artık işçi bu ilişkiden uzaklaştırıldı. Tabi ki kapitalist emekten, emek niceliğinden vazgeçemez. Emek niceliği, her zaman sermaye birikiminin ön koşuludur. Ne var ki, sermaye birikimi, işçi için, artık üretim araçlarıyla birleşme olanaksızlığı demektir. O, ne emeği kendi üretim araçlarıyla kaynaşmış üreticidir, ne de yalnızca emek-gücünü satan bir emekçi. Oysaki üretimin sürmesi için bu iki etmenin, emekçi ve üretim araçlarının birleşmesi gerekiyor. Kapitalizm, toplumsal üretimin gelişmesi önünde engel. Yeni ve daha yüksek biçim altında yeni bir birleşme kaçınılmazdır, zorunludur. Bu yeni biçim, özgür emekçilerden oluşan yeni bir toplumsal birliğin de temeli olacaktır. Üretici artık mülkiyetten bir daha kopmayacaktır. Bunu, yeniden bireysel özel mülkiyet temelinde değil, üretim araçlarının ortaklaşa mülkiyeti sayesinde gerçekleştirecektir.

Demek ki devrim; iş, ekmek, sağlık, eğitim, barınma, ulaşım, haberleşme, temiz bir çevrede yaşam için bir zorunluluktur. Bu istemlerin gerçekleşmesi, bir devrim sorunu olmuştur. Reformist ve oportünist yol bu sorunların nasıl çözülemeyeceğini gösteriyor. Bu nedenle devrime karşı çıkanlar, tam da bu nedenlerle ister-istemez bir devrimle karşı karşıya kalıyorlar.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

12 - 26 Kasım 2003

Sayı: 3

DÜNYA PROLETARYASININ NİTELİK YÜKSELİŞİ

Maddi koşulların olgunlaşmadığı dönemlerde insanlar, gelecek toplumu tasarım yoluyla ortaya koyabiliyorlardı. Ütopik sosyalizm gelecek toplumun tasarımıdır. Görüşler, maddi temeli olmadığından, bilimsel olamıyordu. Ne zaman ki, yeni toplumun maddi önkoşulları kapitalizmin bağrında oluştu ve olgunlaştı, gelecek toplumu artık tasarlamaya gerek kalmadı. Kapitalist toplumun maddi ilişkileri çözümlenerek, onun yerini alacak daha yüksek toplumun bir zorunluluk olduğu bilimsel olarak ortaya kondu. Marx ve Engels tarafından geliştirilen Bilimsel Sosyalizm, bunun teorik ifadesidir.

Artık, amacı tasarım yoluyla belirlemeye gerek yoktur; proletarya varlık koşulları nedeniyle sınıflı toplumu kaldırmaya zorlanıyor. Proletarya kendi kendini kurtarabilir. Kendisini kurtarmak için, öncelikle tüm ezilen kitleleri kapitalizmin baskısından kurtarması gerekiyor. Tarihsel görevi dünyayı kurtarmak olan proletarya bu gelişmişliği yansıtmalıdır. Şartlar her zaman proletaryanın kendisini kurtarmaya uygun olmadı. Proletaryanın kurtuluşu tarihsel bir iştir; yani bunun tarihsel koşullarının oluşması zorunluluğu vardır. Zamanla bunun maddi şartları da oluştu. Proletarya artık tarihsel görevini yerine getirebilir.

Proletarya varlık koşulları nedeniyle, tarihsel rolünü yerine getirmeye zorlanırken, bu görevi yerine getirebilmesi için henüz pratiğin çelikleştirici okulundan geçmemişti. Daha kendisini kurtaracak olgunluğa ulaşmamıştı. Bu yüzden, 1848’de kendi kendini kurtarabileceği beklentileri boş çıktı. Ama, bu yolda büyük adımlar attı.

Daha sonra Atlantik'in her iki yakasında sınıflar mücadelesi fırtınası estiğinde, savaşımın çetin ve çelikleştirici pratiğinden yetkinleşmiş olarak çıktı. Artık tarihsel görevini gerçekleştirecek olgunluğa erişiyordu.

Proletarya ilk önceleri, burjuvazi tarafından ayaklanmaya itildi. İlk başkaldırlara bu şekilde girdi. Burjuvaziyi yenmek için tam bir bilinç açıklığı olmalı. Bu savaşı kazanmak için yalnızca buna zorlanmak yeterli değil. Sınıf mücadelesi; teorik, politik, ekonomik (pratik) bir bütünlük gösterir. Proletarya bu bütünselliğe Komünistler Birliği ve I.Enternasyonal döneminde ulaşır. Marksizmle birlikte tarihsel görevi ve amacı hakkında tam bir bilinç berraklığına kavuşur. Bu tarihten sonra proletarya, dünyayı değiştirme devrimci eylemine açık bilinçle girişti.

Sınıflar savaşımının daha sonraki dönemlerinde teorik ve pratik bakımından iyice yetkinleşti; bu süreçte engin deneyimler kazandı. Kendisini sınıflar savaşımının her koşuluna ve her biçimine hazırladı. Zaten böylesi çok yönlü hazırlanmadan sınıflar savaşımını kazanamaz. Proletarya bu olgunluğa sınıf savaşı sürecinin çeşitli aşamalarından geçerek ulaştı. Komün'de zor yoluyla eski sistemi yıkararak proletarya diktatörlüğünün ilk örneğini yaratırken, sınıf mücadelesinin göreceli olarak daha barışçı sürdüğü II. Enternasyonal döneminde genel oy kullanımında bağımsız sınıf tavrı göstererek olgunluğunu göstermiştir. Sınıf mücadelesinin göreceliği barışçı döneminin ardından, şiddetli mücadele dönemine girildiğinde, mücadelenin gelişimine denk yeni taktikler geliştirdi. Proletarya, sınıf savaşımının bu en sert ve şiddetli sürecinde proletarya devriminin teorisi ve taktiği olan Leninizmle donanır. Lenin, yalnızca proletarya devriminin teori ve taktiklerini değil, proletaryayı devrime götürecektir. örgüt sorununu da çözümler. Proletaryayı devrime götürecektir. yetenekte olan Leninist Parti anlayışı ve modeli tüm bir yüzyıla baştan sona damgasını vurur. Dünya proletaryası, Leninizm ve Leninist Parti ile olgunluğunun üst basamaklarına tırmanır. Proleter devrimler çağını başlatır.

Proleter devrimler çağını başlatan devrimci bir sınıfın bu büyük tarihsel eylemi, bu sınıfın, insanlığı düştüğü yerden kurtarmaya nasıl hazır olduğunu ve kurtaracağını gösterir. Bu sınıf, proletarya, bir sınıfın varacağı en ileri olgunluk düzeyine ulaştığını, insanlığın kurtuluşu demek olan sosyalizmi kurarak gösterdiği gibi; insanlığı I. ve II. Emperyalist savaşların yıkımından kurtararak ve dünyanın faşist despotluğun egemenliğine girmesini engelleyerek de ortaya koymuştur.

Proletarya, burjuvaziye üstünlüğünü yaşamın her alanında tanıtlar. Edebiyat ve sanat alanında, gerçekçilikte ne kadar iddialı olduğunu düşmanları da kabul ediyor. Proletaryaya dünyayı kurtarma misyonu biçilmesi boş bir laftan ibaret değildir. Gösterdiği tam gelişme bunun en çarpıcı ifadesidir. Yalnızca proletarya, varlık koşulları ve gösterdiği tam bir bilinç berraklığı nedeniyle insanları kurtarabilir.

Fizikçiler, yerçekiminin yükselişinden söz ediyor. Bunu proletaryanın gösterdiği teorik-pratik gelişmeye uygularsak, proletarya hareketinin bir nitelik yükselişinden söz edebiliriz. Proletaryanın niteliğindeki bu yükseliş, insanlığın gerçekten, yeni bir gelişme evresine girdiğinin en çarpıcı işaretidir. Ancak böylesine nitelikli devrimci bir sınıf, insanlığın ilk defa özgürlük çağını başlatacak yetkinliğe sahip olabilir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

26 Kasım – 10 Aralık 2003

Sayı: 4

YARINA BAKMAK

Mademki kapitalist sistem büyük bir çöküş içinde, bugünkü durumunu sürdürüyor, içine girdiği ekonomik bunalım bu süreci hızlandırıyor; mademki bu sonuç kapitalizmin yüzyıllarca süren gelişmesi tarafından hazırlandı ve olgunlaştırıldı; mademki kapitalizmin yerini alacak daha yüksek toplum biçiminin maddi ön koşulları, burjuva toplumun bağrında olgunlaştı ve mademki tüm tarihi gelişmeler komünist topluma geçişi zorunlu, olanaklı ve kaçınılmaz yaptı; o halde **yarın** üzerinde durmak daha önemlidir.

Oysaki, daha çok dün ve bugün üzerinde duruluyor, -her şey yarına işaret ederken- geçmiş tarihin içinden çıkamadık. Sosyalizm ise gücünü geçmişten değil, gelecekten alır. Dünün, bugün üzerindeki egemenliğine son verir, bugünü -yarın olan bugünü- egemen duruma getirir. İnsanların geleceğinin ne olacağı, bugünkü sorunların ne olduğundan daha önemli. İnsanlığın geleceği ile -gelecek kuşakların yaşamıyla ve doğanın ne olacağıyla- daha fazla ilgilenmeliyiz.

Görüyoruz ki, bugün üzerinde durulduğu gibi, **dün** üzerinde de daha fazla duruluyor. Sosyalist mücadeleden tamamen düşenler geçmişe yönelir. Bazen bunu “geçmişle hesaplaşma” adına yaparlar. Aslında sırtını döndükleri gelecektir. Mücadeleyi, burjuvazinin kabul edebileceği sınırlar içinde sürdürenler, daha çok **bugün** üzerinde duruyor. İki nedenle, ilki yarını uzak bir gelecek olarak görüyor; ikincisi egemen sınıf için “kabul edilebilir” sınırları aşmayı göze alamıyorlar. Bu nedenle ‘bugün’de ısrarlılar. Esasında bu, oyalanmaktır. Ne zaman ‘bugün’ dışındaki gelişmeleri biraz akıllıca ele alsalar, çözümlemeleri onları geleceğe götürüyor. Tam bu noktada geminin rotasını kırıyorlar. Geleceğe yönelmelerinin önündeki en büyük engel, bizzat sahip oldukları anlayıştır.

Sınıfsız yarın, toplumlar için uzak bir gelecek değildir. Sınıfsız bir toplum bugünden karşımıza çıkan bir zorunluluktur. Ve çok uzak gelecekte de sürecektir.

Kapitalizm gelişmesi boyunca, geçmişin toplumsal ilişkilerini yıktı. Yerine daha ileri olanlarını koydu. Ama geçmişin tüm kalıtlarını ortadan kaldıramadı. Üretimin özgül toplumsal niteliği nedeniyle de kaldıramaz. Bir örnek: Kadının erkekle hak eşitsizliği geçmişten bu-

güne kalan bir kalıttır. Burjuvazi, kadının erkekle biçimsel hak eşitsizliğinin giderilmesi yönünde bir dizi ilerleme gösterdi, ancak onca ilerlemeye karşın kadının biçimsel hak eşitsizliği orta yerde duruyor. Çünkü kadının ve ailenin burjuvazinin istemleri dışında kapitalist üretim biçimiyle sıkı ilişkisi var. Bunun yanında kapitalizm, Marx'ın belirttiği gibi, kadın ve erkek ilişkisinin daha yüksek bir biçiminin ekonomik temellerini atmıştır. Bu noktada üretimin toplumsal biçiminin değişmesiyle, kadının gerçek toplumsal hak eşitliği sağlanacaktır. Kadının erkek karşısındaki toplumsal durumunun değişmesi büyük bir devrimdir.

Kentle kırın ayrılığı, kentli insanın fiziki olarak erimesine, kır insanının da entelektüel gerilemesine yol açtı. Ama bu ayrılığın son bulmasının ve daha yetkinleşmiş biçimiyle, daha yüksek bir birliğinin maddi koşullarını da hazırladı.

Daha önceden gösterilmiştir ki; kapitalizmin tarımda her ilerlemesi, tarımda gerilemeye yol açmıştır. Kapitalizm toplumsal zenginliğin iki kaynağı olan emeği ve toprağı büyük ölçüde kuruttu. Doğayı büyük ölçüde tahrip etti. Doğanın yaşamı -toplumların yaşamı içinden kuruyor. Eğer insanlar doğayla ilişkilerini köklü olarak gözden geçirmez ve uyumlu biçimde yeniden kurmazlarsa, bu genel olarak yaşamın sonu olur. Ama tarih, bu ilişkinin kurulmasının zorunluluğunu insanların önüne koymuştur. Engels'in belirttiği gibi, burjuvazi kendi istenci dışında "*insanlığın doğayla ve kendisiyle uzlaşmasına*", "*büyük devrime*" yol açar.

En sonunda bu noktaya geldik.

Proletarya toplumsal yaşamıyla ve eylemiyle de bu noktaya ilerliyor. Emeğini korumak ve çalışma koşullarını iyileştirmek için yüz yıllarca süren iç savaşlardan geçti, -açık ya da örtülü-. Bugün tüm hakları, kazanımları kapitalist sınıfın saldırıları altında bir bir elden gidiyor. Avrupa proletaryasının 80'li yıllarda sağladığı 35 saatlik iş haftası, 90'lı yıllardan sonra yeniden arttırıldı. Avrupa proletaryası, "eğer harekete geçmezsek, bugünkü durumuzu da koruyamayız" diyor. Avrupa için var olan bu durum, tüm dünya için geçerli. İşçiler yüzyılın saldırısı altındalar. İşçiler bu saldırılara karşı harekete geçiyor, çatışıyor. Bu alandaki şiddetli çatışma tüm dünyaya yayılıyor. Bu konuda hangi noktaya gelindi: Marx ve Marksistlerin açıkladıkları noktaya: işçilerin, ücretlerini yükseltme uğruna bir mücadeleden vazgeçmeleri gerektiğini söyleyecek en son kimse biz komünistleriz; ama bizler, meselenin toplumsal emeğin tüm ürünlerine el koymak olduğunu söylüyoruz. İşte sonunda bu noktaya geldik. Yani işçiler, oportünistlerin, reformistlerin tüm oyalama çabalarına rağmen, sorunun

ücretlilik sistemini yıkmak olduğunu bilinçleriyle, eylemleriyle ifade ediyorlar.

Yarın, yani sosyalizm ise yalnızca bir teori, bir politik hareket değil, toplumsal bir sistemdir. Bir yüzyıl boyunca sosyalizm pratiği büyük ilerlemeler kaydetti. Teorik olarak düşünülen pek çok şey orada pratik olarak yaşama geçti. Bu pratiği geniş olarak irdelemeliyiz. Bu alanda pek az şey yapıldı. Sosyalizm teorisi büyük bir pratiğe dönüştü. Aynı biçimde olmasa da herkes Ekim Devrimi'nin geçtiği yoldan geçecek. Sosyalizm pratiğinin nasıl biçimlendiğini öğrenmek, bu yoldan geçecek dünya proletaryası için önceliklidir. Hiç şüphesiz yaşam, sosyalizme geçişin farklı örneklerini verecektir. Sosyalizmin daha zengin örnekleri ortaya çıkacaktır. Ama sosyalizmin ortaya çıkan örnekleri, insanlığın gelecekteki sorunlarına, yaşananların ışığında bakmamızı da gerektiriyor. Kapitalizmi yıkarak geleceğe yönelen her ülke proletaryası, öncelikle sosyalizmin toplumsal pratiğini ele alacaktır.

Mademki yeni bir dünya kurmak dünya proletaryası için bir zorunluluk oldu, o halde yeni dünyanın nasıl olacağı üzerinde daha fazla durmalıyız.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

10 - 24 Aralık 2003

Sayı: 5

PROLETARYA SINIF MÜCADELESİNİN ÇETİN DÖNEMİNDE

Bütün dünyada işçi sınıfını çok daha kötü günler bekliyor. Sosyal hakları gasp ediliyor. Ücretler, yine zor yoluyla düşürülüyor. Tekellerarası rekabetin şiddetlenmesi, bu süreci hızlandırıyor. Rekabetin ilk koşulu meta fiyatlarının ucuzlatılmasıdır. Bu da, ücretlerin aşağıya düşürülmesiyle sağlanıyor. Rekabetin kazanılması için, ücretlerin ve öteki ekonomik-sosyal hakların düşürülmesi gerektiğini Avrupalı kapitalistler açıktan söylüyorlar.

Tüm bu zorla el koymalar, esasında çalışan kitlelerin yaşam hakkının gasp edilmesidir. Çalışan sınıflar, tam bir sefalete itiliyor. Kapitalist sömürünün doğası, olabildiğince ücretleri en alt düzeye indirmektir. Yani işçilerin sefaletinin olabildiğince derinleştirilmesidir. Fakat, ücretler ne kadar düşürülürse düşürülsün, bu, sıfır noktasına hiçbir zaman indirilemez. İşçiler havayla yaşamadıklarına göre, ücretlerin düşürülmesi ancak belli sınırlara kadar olabilir. Bu doğal sınırlardan önce, sınıf mücadelesinin sınırları var. Proletaryanın sınıf savaşı ve tuttuğu konum, burjuvazinin, ücretleri istediği gibi düşürmesinin önündeki en büyük engeldir. Kapitalist sınıf, bu konuda amacına ulaşmak için, proletaryayı zayıflatmak, yere çalmak istiyor. Bu amaçla saldırganlığını en üst düzeye çıkartıyor.

Kapitalist sınıf artı-emek zamanını, dolayısıyla artı-değeri yükseltmek için, işçilerin yaşamaları için gerekli olan zamanı korur. Kapitalist sınıf, bunu üretici güçleri ve emeğin üretken gücünü artırarak yapar. Bu konuda doğal ya da sınıf mücadelesinin engelleriyle karşılaşınca, başka yollara başvurur. Bu defa, üretken güçlerin ulaşmış olduğu gelişme düzeyinden yararlanır, aynı zamanda, emeği yoğunlaştırarak artı-emek zamanını ve artı-değeri artırmaya çalışır. Geliştirdiği çeşitli üretim yöntemleri bu amaca yöneliktir. Bu üretim yönteminde işçinin yalnızca emek-gücü artı-değere çevrilmekle kalmaz, aynı zamanda, çalışanların sınırlarını, moralini, insani olan neyi varsa her şeyini tüketir. Bunun sonucunda işçiler genç yaşta ölüyor. İşçi yaşamı, kısa yaşam olur. Ne var ki, burada da doğal ve sınıf savaşı sınırları var. Kapitalistler bu sınırı aşmaya çalışır.

Bu sınırların aşılması gerekir, çünkü kapitalizm kendi ölüm sınırında. Bu durumda kapitalistlerin önünde, ilkel sermaye birikimi döneminde, yani kapitalizmin henüz tam yetkinlik derecesine kavuşmadığı zamanda başvurdukları, ama hiçbir zaman vazgeçemedikleri işgününü uzatma yöntemi kalıyor. Kapitalistlerin iş gününü 18 saate kadar uzattıkları, yani doğal sınırların üstüne çıktıkları -çünkü bu sınırdaki insanların çoğu çok genç yaşta, çocuklar ise büyümeden ölüyor- bir dönem yaşandı. Proletarya işgünü düşürmek için büyük mücadelelerden geçti. En son, 8 saatlik işgününe -kimi Avrupa ülkelerinde 35 saatlik iş haftası- gelene kadar yüzyıllarca süren iç savaşırdan geçti, işçi sınıfı. İşte burjuvazi uzun iç savaşlarla gelinen sınırları delip geçmek, aşmak, yıkıp atmaya istiyor. Zaten çok yerde işgünü 8 saatin çok üstünde. 8 saatin ve altında olduğu yerlerde ise, burjuvazi işgünü uzatmak için esnek üretim vb. yollara yöneldi. Bunun için esas olarak devlet gücünü devreye soktu. Burjuvazi, savaşta kaybettiği bir mevziyi ancak savaşla ele geçirebilirdi. Uluslararası proletaryanın sosyalist mevzilerinde geçici geri düşüş olunca, burjuvazi de bundan yararlanıp savaşı başlattı: Küresel burjuva iç savaş. Burjuvazinin, emekçi sınıflara karşı başlattığı savaş, uzun zamandır sürüyor. İşçilerin kitlesel olarak işten çıkartılması, sınıf örgütlerinin zayıflatılması, dağıtık duruma getirilmeleri; kapitalist sınıfın, emekçi sınıfa karşı başlattığı savaşın biçimleridir. İşçi sınıfının, toplu olarak aynı yerlerde çalışması, onun gücünü oluşturuyordu. İşçilerin buralardan sökülüp atılması, bir ordunun dağıtılması gibidir. Böylece savaş yeteneğini kaybetmiş ve savaş dışı bırakılmış olur. İşçilerin sınıf örgütlerinin dağıtılması da bir savaşta aynı etkiyi yaratır. İşçi sınıfının kuvvetlerinin dağıtılması ve zayıflatılmasına karşın, burjuvazinin tüm askeri-polis, bürokratik ve toplumsal kuvvetleri daha da güçlendirildi.

Bir sınıfın savaş mevzilerini; örgütlülüğünü yitirince, ardından ekonomik haklarını, sosyal haklarını, neyi varsa hepsini yitireceği çok açıktır.

Bu, proletarya ile burjuvazinin dünya çapında savaşa tutuştukları küresel bir iç savaştır.

Bu savaşta, proletaryanın mevzileri dağıtılırken, ekonomik-sosyal hakları gasp edilirken, sendikalar ne yaptı? Sendikalar, işçileri savunmak bir yana, işçiler bu saldırılara karşı koymasın diye, onların ellerini, kollarını bağladılar. Çoğu kez de sermayenin yanında yer aldılar. Bu durum, dün yaptıklarının üstünü örtmek için, bugün çok zayıf biçimde kabul ediliyor. Fakat hepsi bu kadar. Yalnızca kabul ediliyor. Burjuva işçi sendikaları varsın böyle davransınlar. Böyle hareket etsinler ki, tüm nitelikleri açığa çıksın. Böylece işçi sınıfı, elle-rindeki bu kelepçelerden kurtulsun. Böylece sınıf savaşı, kendi iç engellerinden kurtularak hızlanacak ve tam anlamıyla gelişme gösterecektir. Tıpkı işçileri, sistemin egemenliğinde ve denetiminde tutmak için, bir emniyet sübabı olarak kullandığı kamu işyerlerini kapatarak, özelleştirerek, burada çalışan işçileri sınıf savaşına iterek, genel sınıf savaşını hızlandırdığı gibi.

Kapitalist sınıf, işçilerin bir ordu gibi hareket ettikleri işyerlerini (mevzilerini) kapatmakla ve işçileri dağıtmakla proletaryayı yalnızca bir savaş biçiminden (düzenli ordu) yoksun bırakmış oluyor. Ama savaşmanın başka yolları da var. Şimdi işçiler, dünyanın her yerinde, kitle gerilla yöntemlerine başvuruyorlar.

Bu dönemde, proletaryanın gerilla ordusu işsizler hareketi, burjuvaziye bulunduğu yerden alaşağı etmek için çetin bir savaş veriyor. Ve Engels'in yüzyıldan fazla bir zaman önce sınırlı alanlar için söylediği şu tespiti şimdi dünya çapında söylüyoruz:

“Ve biz, sabırları tükenen işsizlerin, yazgılarını kendi ellerine alacakları anı neredeyse hesap edecek hale geldik.”

Yeni Evrede Mücadele Birliği

24 Aralık – 7 Ocak 2003

Sayı: 7

BOYUN EĞMEKTEN, BAŞKALDIRIYA

İşsizliğin çok yüksek boyutta olduğu ülkelerde, bunun çalışan sınıf üzerinde iki yönde etkisi olur. İşçi sınıfının bir kısmı, işsiz kalmamak için, sermayenin diktasına boyun eğer, en ağır çalışma koşullarında, ortalamanın altında bir ücrete razı olur. Diğer bir kesimi ise, sermayenin egemenliğine karşı başkaldırır, yaşam koşullarını değiştirmek için mücadeleye atılır.

Emperyalist ülkelerde, işçi sınıfının büyük bir bölümünü, sermayenin diktasına boyun eğmeye götüren diğer etken, kapitalistlerin, yeni sömürgecilik ilişkisinden elde ettiği sömürünün bir bölümünü “sus payı” olarak kendi işçilerine vermesidir. Onlar da, emperyalist politikalara sustular. Bu, aynı zamanda, işçi hareketini sosyalizmden uzaklaştırmayı amaçlayan, marksizmden her tür sapmanın temelini oluşturdu. İleri kapitalist ülkelerdeki komünist partilerin durumunu, bu gelişme açıklar. Bu belirleme, marksist-leninist harekette klasikleşmiştir artık.

Bağımlı kapitalist ülkelerde, işçi sınıfının önemli bir bölümünü, kapitalistlerin diktasına boyun eğmeye götüren bir neden yüksek boyutlu işsizlikken, diğeriyse halk yığınlarının derin yoksulluğudur. Bu durum sömürgeler için de geçerlidir. Buralarda iş bulabilenler, kendilerini çok yoksul yığınlar göre “şanslı” saymışlardır. Bu ise, bu ülkelerde, sarı sendikacılığın ve ılımlı sol partilerin sosyal zeminini oluşturur. Bunlardan en yüksek ücret alanları, ılımlı sol politikanın ötesinde, burjuva politikaların açık destekçileri oldular. İşçi kardeşlerinin mücadelesinden uzak durdular. İşçilerin, kapitalist egemenliğe boyun eğmesine, kimi politik etkenleri de eklemek gerekir. Güney Afrika’da ırkçılık, Türkiye de ırkçılık, İsrail’de ırkçılık-dincilik, Arap ülkelerinde dincilik gibi ve ulus çatışmaları.

Bağımlı ülkelerde olsun ileri kapitalist ülkelerde olsun sarı sendikacılığın, burjuva sendikacılığın varlığını sürdürmesi, burjuva ideolojik etkinin yanında, bu temelde açıklanmazsa, aydınlanmış olmaz. Burjuva işçi sendikacılığı, sermayenin egemenliğine boyun eğmiş, burjuva etkisinde kalmış işçilerin yoğunlaşmış hareketinden başka bir şey değildir. Sömürgelerde ise, sömürgeciliğe boyun eğme biçiminde ifadesini bulur. Tüm bunlara, sendikaların yapısında görev yapanların burjuvalaşmış durumlarını da eklemek gerekiyor. Hiç şüphesiz geri kapitalist ülkelerdeki “şanslı” işçilerin “şanslılığının” temelleri, ileri ülkelerdeki sınıf kardeşlerine göre pek sağlam değil. Her an yıkılmaya hazırdır. Fakat, yoksul halkın durumuna bakıp, iyice burjuva egemenliğin altına giriyorlar. Oysaki kapitalist sömürü ve halkın yoksulluğu onları da vuracaktır.

Bugün bu durum, tümünden alt-üst oluyor. Sınıf savaşı, ezilen ve sömürülen işçi sınıfının tümünü etkisi altına alıyor. Ama, arada uzun bir duraklama mesafesi oldu.

İşçi sınıfının yaşam koşulları tüm dünyada kötüleşti. İşsizlik dev boyutlara ulaştı. Mülksüzleşen halk yığınlarının sefaleti ve yoksulluğu ileri noktalarda. Halk kitlelerinin yaşam olanakları tümünden ellerinden alındı. Kapitalistler, dünya nüfusunun bu en büyük bölümünü, kapitalizm açısından “gereksiz” nüfus olarak görüyor. Tüm bu gelişme, kapitalist birikimin kaçınılmaz sonuçlarıdır. Yalnızca sonuçları değil, aynı zamanda zorunluluğudur. Kapitalizm, yalnızca kutuplar arası uçurumu derinleştirmekle kalmaz, bu kutupluluğun kendisine dayanır. Kutupluluğu her gün yeniden ve yeniden üretir. Kapitalist toplum iki kutuplu toplumdur. Ve iki kutuplu toplum olarak varolabilir.

Kapitalist toplum, aralarında uzlaşmaz sınıf çelişkileri olan iki sınıfın, proletarya ve burjuvazinin hem birliğine, hem de çatışmasına dayanır. İki sınıf arasındaki çatışma, kimi tarihi ve suni nedenlerle “yumuşasa” da, aralarındaki uzlaşmaz karşıtlık her zaman vardır. Ne çatışmanın yumuşaması ne iki sınıfı uzlaştırma çabası, kapitalist üretimin doğasında varolan uzlaşmaz çelişkiyi ortadan kaldırıır. Bu çelişki, üstü örtüldüğü durumlarda bile eşyanın doğasına uygun olarak sonuçlarına doğru katı bir biçimde ilerler. Bu nedenle, toplumsal örtüler ve suni nedenler kalkar kalkmaz en kaçınılmaz sonucu olan sınıf savaşının şiddetlenmesine yol açmıştır.

Bugün, uzlaşmaz sınıf çelişki ve karşıtlıklarının hangi noktalara doğru ilerlediğini, proletaryanın esen sınıf savaşı fırtınasında görüyoruz.

İşçi sınıfının çalışma ve yaşam koşulları güvenilmezdir. Kapi-

talist kriz ve yıkımla sarsılmayan işkolu kalmamıştır. En “güvenilir” işkolları, en güvenilmez hale geliyor. Kendini “şanslı” sayan bir işçi, bir anda kendini şanssızlar arasında bulabilir. İşçi sınıfı için, kapitalizm koşullarında, bugün dünden kötü, yarın bugünden daha kötü olacaktır.

Avrupa işçi sınıfından sonra, Amerikan işçi sınıfı da aynı şeyi söylüyor: Eğer harekete geçmezsek elimizdekileri koruyamayız. İşçiler, bunları söylerken, yalnızca ekonomik nedenlerden hareket etmiyorlar. Esas olarak politik nedenlerden hareket ediyorlar. Kapitalist sınıf, tüm dünyada işçi sınıfına karşı kapsamlı bir saldırı içinde, işçilerin sınıf mevzilerini ve örgütlülüğünü devlet gücüne dayanarak yok ediyor. İşte işçi sınıfı, her yerde, artık harekete geçmeliyiz, derken başlamış olan burjuva iç savaşa, proleter iç savaşa yanıt vermekten söz ediyor. İşçi sınıfı, burjuva iç savaşı, kendi sınıf savaşıyla, onun zorunlu biçimi olan iç savaşa karşılamadan nefes bile alamaz.

İşçi sınıfının bir kesimi, burjuva diktasına boyun eğdiği için, kapitalist sınıfın egemenliği bu kadar uzun süre devam edebilmiştir. Ama artık bu diktaya boyun eğen, baskı toplumuna sessiz kalan işçilerin bu kesimi bile, boyun eğmekten, başkaldırıya geçtiğine göre, burjuva toplumu uzun ömürlü olmayacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

7 - 21 Ocak 2004

Sayı: 8

KİTLELER TARİHİN BİLİNCİNDE

Üzerinde çok durulan, ama en kavranmayan olgulardan biri, dünya çapında süren kitle eylemlerinin niteliğidir. Ne eylemleri yaratan nesnel durum, ne de öznel durum üzerinde yeterince düşünülüyor. Olguların özü ve büründükleri görünüm ya birbirilerine karıştırılıyor, ya da yalnızca görünüme bakılıyor. Bunun temel nedeni Marksist düşünce yönteminden uzaklaşmaktır. Enternasyonal eylemlerin hangi olaylarla kendisini ortaya koyduğu açıklanıyor ama iş bunların hangi tarihsel ve ekonomik koşullardan kaynaklandığını açıklamaya gelince, bu yapılamıyor. Bu kadar sığ değerlendirmelerden sonra, böylesine büyük bir sosyal hareketi bütün yönleriyle açıklamak bizim için her zaman görev oluyor.

Açıkladık, devam ediyoruz.

Eylemler her seferinde sınırlı bir hedefle kendini gösterdi. Örneğin DTÖ'yü (Dünya Ticaret Örgütü) protesto etmek gibi. Örneğin Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu ve G7 toplantılarını eylemsel ya da basın yoluyla protesto etmek. Başka bir zaman kapitalist devletlerin ve tekellerin çevre felaketine neden olan toplantılarına ve kararlarına karşı harekete geçmek. Bir başka zaman ise emperyalist savaşa karşı dünyayı ayağa kaldırmak.

Hareket, sınırlı bir hedeften, daha geniş bir hedefe yönelebiliyor. Bu dinamiklere ve bilince sahip. Açıktır ki, hareket farklı sosyal güçlere dayanıyor. Bu farklılıklar, hedeflerde farklılıklara yansıyor. Eylemler bir yandan sürerken, bir yandan da tartışmalar sürüyor. Harekette belirleyici bilinç yeni bir dünya kurma bilincidir. Sürükleyici düşünce, insanlığın artık burjuva toplumunu ölçüleriyle yaşayamayacağı, ama bunun yerini alacak daha yüksek bir yaşam düzeyinin koşullarının da var olduğuna dayanıyor. İnsanları ayağa kaldıran, ha-

reketi yaratan temelde yatan düşünce budur. Bu düşünceye daha önceden varıldı. Asıl olarak bunun tarihsel materyalist açıklamasını komünistler yaptı. Tarihsel gelişmelerin nereye doğru ilerlediğini yine komünistler açıklıyor. Komünistlerin söylediği kitlelerin çok geniş bir kesiminin bilincine, sosyal hareketine dönüştü, maddi bir güç oldu-dünyayı değiştiren bir güç-

Bütün nesnel gelişmeler bütün ekonomik süreç bir tarihsel dönemin sonuna gelindiğine işaret ediyor. Güçlü bir işaret. Genel olarak tarihin sonu değil, özgül bir tarihi dönemin sonu. Kapitalist dönemin, burjuva toplumun sonu. Burjuvazi, bir zamanlar öncülük ettiği, egemen olduğu, serpilip gelişen bir tarihsel dönemin kaçınılmaz çöküşünü önlemek için, zora, daha fazla zora başvuruyor.

Bunu ilk anlamaya çalışanlar Amerikalılar oldu. Kendi kapitalist toplumlarını, “tarihin sonu” ilan ettiler. Gerçekte ise, tüm kapitalistler sonlarının farkındalar. Kendi egemenliklerinde geçen bir çağın artık geri gelmeyeceğini biliyorlar ve bu nedenle kaybetmiş bir sistemi ayakta tutabilmek için hiçbir kötülükten geri kalmıyorlar.

Kapitalistlerin hiç anlayamadığı şey ise, nasıl oluyor da, sosyalist ülkeler birer birer düşerken hemen aynı dönemde dünyayı alt-üst eden emekçi kitle ayaklanmaları başlıyor ve on yıldır kesintisiz devam ediyor. 90’ların ortalarından önce, kapitalizmi alt-üst edecek böyle bir sosyal hareket ortaya çıkmıştı. Komünistler bu hareketin, gelip geçici olmadığını, sistemi alaşağı edecek yönde ilerleyeceğini açıkladılar. Ve nasıl oluyor da bir toplumsal sistemin kendisini en güçlü hissettiği bir sırada, böylesine güçlü bir sosyal hareket gelişebiliyor. Ne var ki, burjuvazinin kendisini güçlü görmesi ile gerçek durum farklı. Ve biz söylüyoruz; emek-sermaye çelişkisinin bu kadar keskin olduğu, kapitalizmin tüm çağdaş gelişme ile çelişme ve çatışma içinde olduğu, ekonomik yıkımın bu kadar derin olduğu, dolayısıyla burjuva toplumsal sistemin çözülüp, dağılmaya yüz tuttuğu bir dönemde, burjuva egemenlik ve burjuva toplum nasıl güçlü olabilir ki. Ve tarihsel olarak kaybetmiş bir sınıf, zorla, terörle, baskıyla daha ne kadar ayakta durabilir.

Komünistlerin söylediğini, çok geniş kitleler de söylüyor, biliyor. Halen durumu tam kavramamış azımsanmayacak bir kitlenin varlığına rağmen, sürükleyici geniş bir kitle, tarihin bilincinde.

İnsanlık bilincine yansıyan şey, nesnel dünyada olup biten gelişmelerdir. Bir zamanlar geliştirici, ilerletici rol oynayan kapitalizm, artık yıkıcı ve gerileticidir. Yararlı yönlerini tamamen tüketti. Bugün varlığı, insanı ve tüm canlı yaşamı bitip tüketici bir rol oynuyor. Her gün bu yönde sayısız suç işliyor. Varlığı, insanlık için felakettir. Böy-

lesi bir sistemden kurtuluş, insanlık için ölüm-kalım sorunudur. Ortadan kaldırılması ise, öyle sınırlı, güdük, ılımlı önlemlerle olmaz. Köklü, yani devrimci bir önlem gerekiyor.

Enternasyonal sosyal hareket henüz, tümünden sosyalist bir hareket haline gelmese de onun bilincine yön veren sosyalizmdir. Kendi içinde kimi ayrıksı düşüncelere rağmen her geçen zaman daha fazla sosyalizmin etkisine giriyor.

Hareket ilk başlarda yalnızca nicelik bir güçtü. Süreç içinde dönüşmeye başladı. Hareket ilerledikçe, zaman geçtikçe yeni bir nitelik kazanmaya başladı. Enternasyonalist ve sosyalist niteliği daha belirginleşmeye başladı. Bu ise varlığını, ideolojik ve politik etkisini iyice gösteren proletaryanın harekette ağırlığını koymasının sonucudur.

Proletarya, kapitalizmi yıkıp, komünist topluma ulaşma hedefinde, şimdi ezilenlerin çok daha geniş bir gücünü yanında buluyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

13 - 25 Şubat 2004

Sayı: 9

ÖZGÜRLÜK ÇAĞININ TARİHSEL KOŞULLARI

Karl Marx, Avrupa’da ilkel sermaye birikiminin henüz yeni tamamlanmış bir dönemde, kapitalist üretim biçiminin çözümlenmesini ilan ediyordu. Yalnızca bunu yapmıyor, bu toplumun bağrında yerini alacak olan ardılının, komünizmin tarihsel ön koşullarının nasıl oluştuğunu da bilimsel bir çalışma ile ortaya koyuyordu. Marx ve Engels tarafından yazılan Komünist Manifesto, bu sürecin teorik ifadesidir. Ama yalnızca teorisini değil, eyleme yönelik politik sonuçları da içeriyor.

Doktriner sosyalistlerimiz, Manifesto’daki politik sonuçları ve temelindeki teoriyi hiçbir zaman anlayamadılar. Nasıl oluyor da, daha ilkel sermaye birikiminin yeni tamamlandığı bir sırada, eski toplumun çözülmesi ilan ediliyordu. Çünkü, daha bu aşamada kapitalizm, kendi egemenliği altında serpilip, gelişen üretken güçlerin önünde ayakbağı olmuştu. Üretimin anarşik karakteri ve kapitalist üretimin tepe noktası, ekonomik bunalımlar ve yıkıcı sonuçları daha bu aşamada kendini göstermişti. Daha bu aşamada, bir sistemin çözülmesini ve yerine daha yüksek bir toplumsal sistemin gelişini sağlayacak olan uzlaşmaz çelişkiler, kaçınılmaz sonuçlarına doğru yol alıyordu. Sosyalizmin üzerine inşa olacağı koşullar, kapitalist üretim tarafından oluşturulmuştu. Aynı tarihi süreçte, Sosyal Demokrat İşçi Partileri, işçi sınıfının kurtuluş programını yazıyorlardı.

İnsanlığın kurtuluşunun tarihsel koşulları oluşmuştu. İşçi sınıfının kurtuluşunun olanakları, ilk defa vardı, gerçekten vardı.

Bugün bile, emeğin kurtuluşunun koşulları bu denli olgunlaşmışken, bunu kavrayamayan, sosyalizmi hala geleceğin sorunu olarak görenler, 19. yüzyıl koşullarında bunu gösteren Marx ve Engels’in çalışmalarını hiçbir zaman anlayamazlar. Ve Lenin, tek elci kapitalizmin olduğu bir süreçte, sosyalizmin güncelliğini kabul etmeyen doktriner anlayışı mahkum etmiştir. Oysaki tek elci kapitalizm, sosyalizmin maddi ön koşullarının olgunlaşmasıdır. Sosyalizmin arifesidir, başlangıcıdır.

Değil 19. yüzyıl koşullarına, 20. yüzyılın başlarında komünistler ve dürüst araştırmacılar tarafından ekonomik ve toplumsal yaşamın düzeyini yansıtan rakamlara ve teorik çalışmalara baktığımızda, bugün ne kadar farklı ve ileri bir noktada olduğumuzu görüyoruz. Bu ileri nokta, üretici güçlerin ulaştığı gelişme düzeyini

anlatır. Üretici güçler, kapitalizmin tüm frenlemesine rağmen yine de gelişmeye devam etti. Bu gelişme, üretim ilişkilerinin ayakbağı olmasına karşın gerçekleşti. Üretici güçlerin, kapitalizm altında ki bu gelişimi olmaksızın, yeni kurulamaz. Üretici güçler, kapitalizm altında, varabildikleri en ileri noktaya ulaştı. Bu noktada artık sosyalizm başlar. Bunun ilk koşulu, üretimin toplumsal biçiminin yıkılmasıdır. Bundan önce, hangi gelişme aşamasında olduğumuzun görülmesi gerekir.

Aynı doktoriner anlayış, hangi gelişme aşamasında olduğumuzu ortaya koyan teoriyi yok sayıyor. Bunun yerine, teoriyi karikatürize ederek, eklektik biçimde kendi görüşlerine dahil ediyor. Böylece, teoride eklektizm, pratikte ise sürüklenen bir manzara içinde kalıyor. Teoriyi anlamaya çalışınlarsa, doktorinerce hareket ettiklerinde, en yüzeysel, en kaba duruma düşmekten kendilerini kurtaramıyor. Komünist teoriyi kavramanın ilk koşulu doktorinerliği terk etmektir.

İnsanlık büyük adımlarla Özgürlük Çağı'na doğru ilerliyor. Bu çağı, insanlık binlerce yıl düşledi. İnsanca yaşam koşullarına sahip olmak, insanlığın hayallerini süsledi. O zaman hayal olabilen insanca bir yaşam, artık gerçekleşebilir koşullara sahip. İnsanlık hep buraya doğru ilerledi. Bugün bu noktaya gelmiş olmak, gerçekten insanlığın büyük ilerlemesidir. İnsanlık bunun için çalıştı, tarih bunun için çalıştı ve en son burjuvazi bunun için çalıştı. Hiç şüphesiz, toplumlar bunu bilinçlice hedeflemediler. İnsanlar kendi tarihlerini kendileri bilinçlice yapacak koşullara sahip olamadılar. Tarihin evriminin, değişim ve dönüşüm yasaları en sonunda bizi getirip buraya bıraktı.

Bugün tüm toplumsal çatışmaların temelinde yatan gerçek, insani olmayan toplumsal koşullardan, insanca koşullara geçiştir. Ve insanlar bunun bilincindedir. Eskide direten toplumsal güçler de, kendince bunun farkında. Onlar, eski çağların bir daha geri gelmeyeceğini anlıyorlar. Tıpkı, kendinden önceki toplumların bir daha geri gelmemesi gibi. Şimdi yaptıkları, mevcudu, olabildiğince uzatmaktır. Zamanını tamamlamış bir sistemin yapacağı başka bir şey yoktur. İnsanlığın özgürlük çağı, bütün çekiciliğiyle kendisini gösteriyor.

Toplumlar, gelişim ve dönüşüm yasalarına uygun olarak bir alt biçimden bir üst biçime, bir alt basamaktan bir üst basamağa doğru bir gelişim gösterdi. Bugün, hem bir alt toplumsal biçimden; kapitalist biçimden, bir üst biçime; komünist toplum biçimine, hem bir alt gelişme basamağından, bir üst gelişme basamağına geçiş sürecindeyiz. Bu, yeni bir tarihi süreçtir ve insanlığın geçmiş devirle-

rinden tamamen farklı bir süreçtir. Bu, Marx'ın toplumsal insanlık ya da insani toplum dediği çağdır.

Bugüne kadar ki toplumlar, belli bir grup insanın emek gücüne dayandı. İlkel komünal toplum dışında, tümün de, emekçinin artı-emeğine çeşitli toplumsal ilişki içinde el kondu. Köleci toplum, köle emeğine, feodal toplum serfliğe, kapitalist toplum ücretli-emeğe dayandı. Komünal üretimin temeli ise komünün kendisine dayandı. Peki, komünist toplumda üretim kime dayanacaktır? Açıktır ki, bir grup insana dayanmayacaktır. Çalışma sağlıklı ve çalışabilir durumda olan herkese dağıtılacaktır. Emeğin dağılımı genelince, proleter sınıf da ortadan kalkacaktır. Peki, bu durumda üretimin temeli tüm özgür üreticilere mi dayanacak. O zaman da insanlar gerçekten özgür olmuş olmayacaktır. Marx'ın söylediği gibi, “*Gerçek özgürlük alemi, ancak, emeğin zorunluluk ve günlük kaygılarla belirlendiği alanın bittiği yerde fiilen başlamış olur; demek ki bu alem, eşyanın doğası gereği, fiili maddi üretim alanının ötesinde bulunur*”. Yani gerçek özgürlük alemi, ekonominin, insanlar üzerindeki baskısının sona ermesiyle başlar. Bunun ilk koşulu, üretim sürecinin insanlar üzerindeki egemenliğine son vermek, üretim sürecini insanların ortak denetimine ve yönetimine almaktır. Ancak o zaman insanlar özgür olurlar.

Bireylerin fiziki, entelektüel çok yönlü gelişimi, ancak, üretim araçlarının ortaklığında mümkündür. Bu ise, uzun bir tarihi gelişimi gerektirir. Bu uzun tarihi süreç yaşandı. Bu zaman içinde elde edilen ilerleme, özgürlük çağını bir zorunluluk ve gerçeklik haline getiriyor. İşte bu gelişme, insanlığın alt-biçimlerden, üst toplumsal biçimlere, alt-basamaktan, daha üst gelişme basamağına tarihi yolculuğudur.

Bu çağ insanlığın tam gelişim aşamasıdır. Fakat insanlığın tüm yönleriyle gelişimi henüz yeterli değildir. İnsanların yeni gereksinimleri ve ileri gitme isteği bitmeyecektir. İnsanlığın ileriye gitme serüveni hep sürecektir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

25 Şubat – 10 Mart 2004

Sayı: 10

YENİ DURUMDA BULUNUYORUZ

Doktrinerler, komünist düzeni öylesi bir geleceğe erteliyorlar ki, onlara göre bu toplumsal düzenin üzerinde kurulacağı maddi şartlar, henüz o olgunluğa ulaşmış değil. Bugün, hala böyle bir düşünce ileri sürmek, yaşamın canlı renginden değil, gri teoriden hareket etmektir. Üretici güçler, kapitalizm altında büyük bir ilerleme sağladı. Kapitalizm, ancak üretici güçleri sonuna dek geliştirerek varlığını sürdürebilir. Bu gelişimi sağlamak onun tarihsel görevidir. Bugün maddi üretim alanında varılan gelişme düzeyi, geçen yüzyılın başlarıyla kıyaslanmayacak noktadadır. O günkü gelişme düzeyiyle bile toplumsal alanda neler yapılabileceğine kısa bir göz atalım.

Engels, o günkü gelişme düzeyiyle, konut sorunun çözüleceğini söylüyordu. Sağlıklı, rahat, yaşanabilir teknik koşullara sahip, doğayla uyumlu konutlar, herkesin kalabileceği şekilde sağlanabilirdi. Engels, bu konuda İngiliz sosyalisti Robert Owen'in önerileri üzerinde durur. R.Owen'in önerdiği merkezi ısıtmalı, ortak yemekhaneli, sosyal ilişki bakımından gelişmiş önerilerine Engels büyük önem verir. (Kadın ve Aile sf.115–116) Owen'in önerdiği pratik, rahat, ucuz ve sağlıklı konutlar önerisi, kapitalistler tarafından, pahalı, kar amaçlı çevreye aykırı yapılar olarak "toplu konut" olarak yaygınlaştırıldı. Kapitalizmden farklı olarak, komünist toplumda, konut sorunu insana uygun ve doğayla uyumlu halde en mükemmel biçimde çözülecektir. Bunun tüm maddi koşulları var.

A.Bebel "Kadın ve Sosyalizm"de, Th. Hertzka'nın 1886'da yazdığı kitapta yaptığı "ilginç" hesaplama söz eder. Th. Hertzka, 22 milyon nüfuslu Avusturya'da 16 yaşın altında ve 50 yaşın üstünde olanlar hariç çalışabilir nüfusun çok az bir kısmıyla bir toplumun temel gereksinmelerinin rahatlıkla karşılanabileceğini rakamlarla ortaya koyuyor. Th. Hertzka, yalnızca temel gereksin-

meleri karşılamanın yanında, lüks gereksinimleri de hesap ediyor. Bu hesaba göre çalışabilir erkek nüfusun %20'sinin "**günde ortalama yalnızca 2,5 saat çalışma süresi yetecektir.**" (sf.389–391)

Ortaya konduğu gibi, böyle bir hesap için mevcut gelişme düzeyini kavramış azıcık bir zeka yeterlidir. Bebel, üretici güçlerin gelişme düzeyinden hareketle, komünist düzende, insanların çok yönlü gelişme gereksinmelerinin rahatlıkla sağlanacağını ve bunun ne kadar toplumsal gerekli iş zamanına malolacağını açıklıyor. Bir dipnotta şunu söylüyor:

*"Tüm üretimin en üst derecede teknikle örgütlendiği ve **herkesin çalıştığı göz önünde tutulursa, üç saatlik çalışma süresi belli koşullarda uzun olabilir. Büyük bir fabrikatör olan Owen, 19. yüzyılın ilk yarısında iki saatlik bir çalışma süresini yeterli görüyordu.**"* (sf. 406)

Bebel, Owen'in bu öneriyi ileri sürerken tarihin "19. yüzyılın ikinci yarısı" diye özellikle belirtir. Ve Bebel bunu yarım yüzyıl sonra, 1909'da söylüyor. Doktrinerlerimiz, 21. yüzyıla girerken, Bebel'in söylediği tarihten neredeyse yüz yıl sonra bile bunu anlayabilirler mi?

Bebel, tüm bunları anlattığı zaman, hava taşımacılığında henüz zeplin kullanılıyordu. Hava taşımacılığında bir de bugün ulaşılan gelişmeleri görseydi, kim bilir, komünist toplumu ileriye erteleyenlere neler söylerdi.

Bizler, bugün, fazlasını söyleyecek durumdayız.

Bir toplumsal sistem olarak, örgütlenen sosyalizm, bu alanda, bize en güçlü kanıtları sunuyor. Sosyalist toplum, kapitalizmin ekonomik bakımdan en gelişmiş olduğu yerlerde değil, daha geri ekonomik bölgelerde kuruldu. İlk sosyalist devrim Rusya gibi halen serflik ilişkilerinin olduğu bir ülkede gerçekleşti. Sosyalist ülkelerden Çekoslovakya ve Demokratik Almanya, ekonomik olarak iyi sayılırdı. Ama daha iyi değil. Çin'i ve Küba'yı ele alalım. Sosyalizme geçilirken, nasıl bir ekonomik temele sahip olduklarını biliyoruz. Sosyalizme geçen tüm bu ülkeler, kapitalizmin çekirdeğinde değil, çeperinde olan ülkelerdi. Sosyalist toplum ancak tarihin kendilerine sunduğu malzemeye işe başlamak zorundaydı. Kendi dayandıkları temelleri, kendisi oluşturmak zorundaydı.

Emekçiler sosyalizmi inşa ederken, elverişsiz ekonomik koşullarda işe koyuldular. Bu koşullarda bile çok ileri gittiler. Ekonomik ve teknik alanda bazı noktalarda en gelişmiş kapitalist ülkeleri bile geçtiler. Söylemek istediğimiz, bu denli geri temellerle işe başlayan sosyalist ülkeler, bu kadar ileri gidebildilerse, sosyalizmin, daha

gelişmiş maddi şartlarda kesinlikle çok daha ileriye gideceğidir.

Kapitalist temelde emeğin üretkenliğinde artış, ücretli emekçiden daha fazla artı-emek sızdırmak için yapılır. Kapitalistin amacı üretim yapmak değil, artı-değer ve kar elde etmektir. Sermayesini genişletmektir. Kapitalist karın bir kısmını sermaye olarak kullanırken, bir kısmını ise zevkine, kişisel tüketimine ayırır. Geliriyle, dünyanın tadını sonuna kadar çıkarır. Emekçilerden çalınan artı-emeğin nasıl bir zenginliğe yol açtığı, en iyi, kapitalist sınıfın sosyal yaşamında görülebilir. Kapitalist, tamamen lüks bir yaşam sürdürüyor. Bir kere yaşadığı alan ve evler başlı başına büyük bir servettir. Ev eşyası en pahalı nesnelere dönüşüyor. Eşya döşenmesi başlı başına “dekorasyon” sektörünü yaratmıştır. Üstelik mobilyalar moda gereği sık sık değişiyor. Moda alanı ise çok geniştir. Giyim modası en sık değişen bir özelliğe sahip. Her mevsim yeni bir moda çıkıyor. Çok aşırı olarak kullanılan kozmetik ürünleri öyle bir şekilde kullanılıyor ki, bir davette kadınlar üst üste birkaç defa yenileyebiliyor. Moda, lüks tüketim bunlarla sınırlı değil. En lüks eşyalardan otomobiller her yıl yenileniyor. Hepsi de çok pahalı. Burjuvaların damak lezzeti kendi alanını yaratmış. Artık tüm yemek ve mutfak kültürü yalnızca onlara çalışıyor. Kapitalist sınıfın zenginliğinin ulaştığı düzeyin en çarpıcı göstergelerinden biri eğlence ve turizm sektörünün durumudur. Her yıl ülkelere büyük servetler kazandıran turizm ve eğlence, emekçilerden karşılığı ödenmeden el konulan artı-emeğin ne kadar verimli bir kaynak olduğunu gösteriyor.

Tüm bunlar üretici güçlerin nasıl bir gelişme gösterdiğini ve kapitalizmde, toplumsal emeğin üretkenliğinin sonuçlarının nasıl kullanıldığını ortaya koyuyor. Toplum, tüm üretim araçlarını kendi ortak mülkiyeti haline getirdiği taktirde, planlı bir gelişmeyle tüm gereksinmelerini rahatlıkla sağlayabilir. Ve tüm bunları komünist düzenin getireceği, lüzumsuz emek harcamalarından tasarruf ve kolektif çalışma üstünlüğüne dayalı yararlarla birlikte yapacaktır.

Üretim araçları sınırlı sayıda tek ve kapitalist ulusun elinde toplanmıştır. Üretimin ve emeğin sosyal karakteri dünya çapında gelişme göstermiştir. Bunun genel koşulları olarak ulaşım ve iletişim küresel düzeydedir. Üretim araçları yetkinlik derecesine ulaşmıştır. Bunun daha ilerisi ancak komünist toplumda mümkündür. Gerçek gelişme, üretim araçları, toplumun ortak mülkiyetine geçtiğinde sağlanacaktır.

İnsanlık, bunu gerçekleştirecek gelişme evresine girmiştir. Hiçbir şey, toplumun özgürce serpilip gelişmesini engellemez. Bu-

güne dek, insanlık, maddi yaşamını sürdürmenin günlük kaygılarıyla hareket etti. Fakat girdiği yeni tarihsel gelişme ile yeni bir süreci başlatmış oluyor. Maddi yaşamın egemenliği, belli bir dönem daha varlığını sürdürecektir. Yeni bir yaşam, zorunluluğun gelişmesi temelinde serpilip gelişebilir.

İnsanlığın uzun ve büyük yürüyüşü maddi yaşamın belirlediği günlük kaygıların ötesine varmak için devam edecektir.

Burada gerçek özgürlük başlayacak.

Bu, insanlığın yeni bir gelişme basamağıdır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

10 – 24 Mart 2004

Sayı: 11

YENİ EVRE GERÇEKLİĞİNİ HERKESE KABUL ETTİRECEKTİR

İçinde bulunduğumuz tarihsel sürecin nesnel, somut, kavranabilir çözümlenmesi yönünde bir çaba, dünyada olduğu gibi Türkiye ve Kürdistan yazımında da görülmeye başladı. Yalnızca, bu yönde atılmış yüzeysel bir adım olarak. Halen, bugünkü ekonomik-tarihsel sürecin dinamikleri tüm netliğiyle ortaya konabilmiş değil. Bu durumda biz, nesnel sürecin en temel yönleriyle kavranabilmesi için tarihsel evrimin bugün hangi noktaya geldiğini ve ilerlemenin hangi yönde olduğunu irdelemeye devam edeceğiz.

Son dönemde, içinde olduğumuz yeni tarihsel evreyi tanımlamak için “Yeni Çağ” ya da “Uygarlığın Yeni Çağı” ifadeleri kullanılıyor. Bazıları da aynı şeyi başka açıdan ele alıyor. Bazıları olumlayarak, bazıları da “mahkum” etmek için irdeliyor. Ama ne benimseyenler, ne de reddedenler, daha fazla açıklama yapmıyor. Henüz söyleyecek bir şeyleri yok. Hiç değilse bu konuda söylenenleri “etkisizleştirmek” için, ördükleri sessizlik duvarını kendi elleriyle yıkıyorlar. Nesnel durumu, isteseler de daha fazla görmezlikten gelemezler.

Herkes, önünde sonunda tarihsel gerçekleri kabul etmek zorunda kalacaktır.

Maddi koşullar son derece olgunlaşmış durumda. İyice ortaya çıkmış olgulara dayanarak, kapitalist toplumun ardılının, yani komünist toplumun nasıl olacağını bilimsel olarak açıklıyoruz. Ütopik sosyalistlerin durumu çok farklıydı. Onlar, yeni toplumun maddi koşulları henüz olgunlaşmadan, gelecek üzerine görüş belirttiler. Yine de gelişmenin yönünü doğru olarak belirliyorlardı.

Ütopik sosyalist Saint-Simon, maddi koşulların henüz olgunlaşmadığı bir dönemde ekonomik gelişmenin yönünü doğru biçimde görebilmiştir: “*Ekonomik ilişkilerin tek bir düzene uymaksızın geliştiği gerçeğine dayanan bugünkü üretim anarşisi, yerini, bir üretim örgütlenmesine bırakmak zorundadır.*” Saint-Simon üretim örgütlenmesinin toplumsal kurumlarının oluşmaya başladığını da söylüyor. Buna örnek olarak, bankaları gösteriyor. Maddi olguların olgunlaşmasıyla birlikte bu konuyu bilimsel olarak ele alan Marx’tır ve Engels’tir. Marx, kapitalizmin çözümlenmesini bilimsel temelde yaparak, daha yüksek bir toplumun üzerine dayanacağı olguların, eski toplumda nasıl gelişip olgunlaştığını ortaya koydu. Yalnızca yeni toplumun maddi ön koşullarını göstermekle kalmadı, ekonomik gelişmenin zorunlu olarak komünizme varacağını da bilimsel bir titizlikle gösterdi.

Ekonominin evrimi, zorunlu olarak, üretimin toplumsallaşmasına doğrudur. Kapitalizmin üretim anarşisinin yerini, özgür insanlar tarafından, üretimin önceden planlanmasına, üretimin örgütlenmesine bırakmak zorundadır. Komünizmi zorunlu hale getiren, üretimin gitgide toplumsallaşmasıdır. Bu gelişmeyle çatışma içinde olan üretim araçlarının özel mülkiyeti, toplumsal mülkiyete dönüşecektir.

Lenin, üretimin toplumsallaşmasıyla karşı karşıya bulunduğunu, burjuva ekonomistlere karşı polemğinde inceler ve gidişatı açıklıkla belirtir. “...*yalnızca basitçe ‘içiçe’ geçmiş bir üretimin değil, aynı zamanda üretimin toplumsallaşmasının karşısındayız; özel ekonomik ilişkiler ve özel mülkiyet ilişkileri, artık içeriğine uymayan bir kabuktan çıkarılması yapay olarak geciktirilirse, kesinkes çürüyecek olan, belki bu çürüme durumunu oldukça uzun bir süre sürdürecektir (en kötü olasılıkla, oportünist çibanın iyileşmesi, uzun bir zaman alsa da), ama sonuçta kesinkes atılacak olan bir kabuktan ibarettir.*” (Lenin, Emperyalizm, sf. 153) Üretimin toplumsallaşması, kendisiyle çelişki ve çatışma halindeki kapitalist kabuğu en zayıf yerinden kırdı ve bu kabuk her yerinden çatlıyor.

Üretimin toplumsallaşması, dünya yüzeyinde büyük bir gelişme gösterdi. Yine, emeğin sosyal karakteri dünya çapında ilerleme gösterdi. Üretim araçlarının evrensel gelişimi devasa düzeyde. Toplumsal üretimin genel koşulları evrensel özellikte. Kısacası maddi üretimde büyük bir ilerleme kaydedildi. Yeni toplumun maddi koşulları her yönden olgunlaştı. Eski kabuğa sığmayacak kadar olgundur. Bu durumda, yeni toplum hakkında daha fazla şey söyleyecek bir noktada bulunuyoruz. Buna rağmen, küçük-burjuva sosyalizmi çok daha geriye gidiyor. Onlarda ütopya sosyalizmin sağladığı ilerlemeye bile rastlanmıyor.

Toplumsal üretim boyutunda kaydedilen ilerleme, sistemin geliş-

kilerini derinleştiriyor. Kapitalizmin ekonomik işleyişi, nesnel gelişmesi, sistemin iç çelişkilerini kaçınılmaz olarak keskinleştirir. İç çelişkilerin böylesine derinleşmesi ve olgunlaşması, eski toplumsal yapının çözülüp, dağılmasına yol açıyor. Bu, yeni bir toplumla sonuçlanmaması halinde, tüm toplumun çürümesi demektir. O zaman, her şey sular altında kalır. Burada artık tarihsel devrimci görev, eski yapının dönüştürülmesidir. Dönüştürme devrimci bir iştir. Bu dönüştürme işini yapacak sınıf, yalnızca proletaryadır. Lenin, dünya proletaryasının hedefini özlü sözlerle belirler: *“Tröstleri vb. aşarak ileri, onları aşarak sosyalizme.”* (Kadın ve Aile, Lenin, sf. 148) Lenin, daha ileri bir toplumun öncüllerinden hareket ederek, uluslararası proletaryanın sosyalizm hedefini açık olarak gösterdi. Sosyalizme geçiş, tüm tarihsel gelişmenin bir zorunluluğu olmuştur.

Yeni bir evreye girdiğimiz tarihsel gelişmenin bu gerçeği, kendisini herkese kabul ettirecektir. Son kertede, günlük ilişkiler ve olaylar hep bu temelde meydana geliyor. Günlük ilişkileri, güncel gelişmeleri son nedenine dek izlediğimizde, tüm bu değişimin, bu nesnel temelden etkilendiğini, ekonomik temeldeki büyük değişimin, tüm politik, sınıfsal, toplumsal ilişkileri belirlediğini görürüz.

İnsanın geldiği noktayı ve üretim araçlarının ortaklaşa kullanılması halinde nelere yol açacağını Fidel Castro doğru bir kavrayışla ortaya koyuyor: *“Eğer insan toplumunun tümünden gelişimi kaotik, düzensiz, önceden kestirilemez, son derece acımasız ve adaletsiz bir şekilde gerçekleştiyse, tarihin bu momentinde türümüze layık, farklı ve gerçekten akılcı bir dünya kurma mücadelesi, insanoğlunun ilk kez kendi kaderini planlama girişimi anlamına gelmektedir. Bu yeni dünyanın, insanoğlunun daha önce yaşadığı aşamalarla hiçbir benzerliği bulunmamaktadır ve başka koşullarda mümkün ve hatta hayal edilebilir bile değildir.”* (Y.E.Mücadele Birliği Sayı: 9, Sayfa: 8) Fidel Castro da Marx, Engels ve Lenin’in aynı bilimsel anlayışına dayanarak, nesnel durumdan yola çıkıyor ve insanoğlunun nelere ulaşabileceğini duru bir dille açıklıyor.

Kimileri, içinde olduğumuz evreyi, “uygarlığın yeni bir çağı” olarak nitelendiriyor. Durumu kavramaktan uzak bir görüş. Yeni evre, eskinin devamı değildir. Geçmişten kopuştur. Üretim araçlarının ortaklaşa mülkiyetiyle başlayan süreç, insanoğlunun tarih öncesi dönemi aştığı yeni bir tarihin başlamasıdır. İlk defa ekonominin baskısından kurtulması, gerçekten özgür olmasıdır. Uygarlık tarihi ise, sınıflı toplumlar tarihidir. İnsanlığın yeni gelişme basamağı, bu anlamda sınıflı toplumlara denk düşen uygarlık tarihinden kopuştur. İnsanoğlunun daha önce hayal bile edemeyeceği daha yüksek bir

C. Dağlı

toplumun, insan toplumunun başlamasıdır. Daha önceki aşamalarda mümkün olmayan böylesi bir tarihi süreç, artık olanaklı hale geliyor.

Bunun olanaklı olduğunu kavrayan insanoğlu, bu hedefi gerçekleştirmek uğruna, tüm gücünü harekete geçiriyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

24 Mart – 7 Nisan 2004

Sayı: 12

ABD EMPERYALİZMİ: ALTIN ÇAĞINDAN BAKIR ÇAĞINA

ABD'nin 20. yüzyılda kapitalist dünyanın liderliğine yükselmesinin nedenleri, bu yüzyılın olaylarında aranmamalı. ABD'ni dünya liderliğine getiren gelişmeler dizisinin temelleri, doğrudan Amerika'da atılmıştır. Hiçbir ülke, buna denk bir ekonomik, tarihsel temellere sahip olmadan yalnızca, rastlansal olarak gelişen çelişkili olaylarla, dünyada etkin bir yer tutamaz. Kapitalist dünya liderliği, diğer kapitalist ülkeleri aşan güçte bir ekonomik ve teknik temele sahip olmak demektir. Olaylar, ancak bu zemine bağlı olarak çabuklaştırma rolü oynayabilir. ABD'nin 19 yüzyılın sonlarına doğru öne çıkmaya başlaması ve tam bir yüzyıl dünya liderliğinde kalması kapitalizmin eşitsiz gelişmesinin sonucudur.

Daha 19. yüzyılın ortalarında Amerika, dünyanın en önemli sanayi ülkesiydi. Ticaret bakımından da öne geçmişti. Çünkü artık, sanayi üstünlüğü, ticari üstünlük anlamına geliyordu. Sanayi üstünlüğüne karşın, kendi içindeki sorunlar nedeniyle, dünyada henüz ekonomik gücüne denk ağırlıkta bir rol oynayamıyordu. Sanayi bakımından gelişmiş Kuzey ile büyük ölçüde halen köle emeğine dayanan Güney arasında ciddi sürtüşmeler, ayrılıklar vardı. Kuzeyin daha çok “özgür” ücretli emeğe gereksinmesi vardı. Güney'in çıkarıysa, köle emeğinin devamını gerektiriyordu. Aralarındaki çatışma daha sonra iç savaş biçiminde patlak verdi. İç savaşı sona erdirir erdirmez dünya liderliğine giden yol, önlerinde uzanmaya başladı.

Kapitalizmin eşit olmayan gelişmesine bağlı olarak, Amerika'nın öne çıkmasının temelinde, Amerika'nın kuruluşundaki öğeler var. Bunların başında gelen, Avrupa'dan bu ülkeye gelen, nitelikli emekgücüdür. Avrupa'nın ancak yüzyıllarca süren bilgi birikimi ve nitelikli emek gücünü Amerika hazır buldu. Amerikan toplumunun kısa sürede örgütlenme üstünlüğü göstermesi, ekonomik gelişimini hızlandıran bir etkidir. Köle emeği ve köle emeğine dayanan pamuk üretimi, Amerikan ekonomisinin temel dayanaklarından biridir. Bütün bu ekonomik olgu ve tarihsel gelişmelerin sonucu olarak ABD, altın çağına girdi.

20. yüzyılın başlarında, dünyayı alt üst eden büyük olaylar gündeme geldiğinde, ABD bunun sonuçlarından sonuna dek yararlanacak güce ulaşmıştı. I.Emperyalist Paylaşım Savaşı, Avrupa'yı bitip

tüketirken, ABD'nin yüzü gülüyordu. Avrupa, kapitalizmin eşitsiz gelişimi sonucu, paylaşılmış dünyayı yeniden paylaşmak için savaşa tutuşurken, aslında hem sömürgeleri, hem de Avrupa'nın kendisi Amerika'nın egemenliğine giriyordu. II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'ndan sonra ABD, başlamış olan bu süreci daha ileriye götürdü. Avrupa'nın Amerika'nın egemenliğine girmesi tamamlandı. Avrupa'nın sömürgeleri de el değiştirdi. Evet, ABD'nin kapitalist dünya liderliği ve egemenliği, bu büyük alt üst oluşlarla sağlandı; ancak Amerika, buna götüren gelişmeyi daha önceden sağlamıştı. Böyle bir gücü olmasaydı, dünya liderliği ve egemenliği gerçekleşemezdi.

Soğuk savaş, ABD emperyalizminin gücüne güç kattı. Soğuk savaşın, sosyalist sisteme, dünya proletaryasına ve halklara karşı olan niteliğini bir kenara bırakırsak, kapitalist dünya içinde ABD'ye büyük avantaj sağladığını görüyoruz. ABD, soğuk savaşın sonuçlarını iyi bir biçimde sömürdü, ekonomik avantajlarını cebe indirdi. Kapitalist sistemdeki egemenliğini pekiştirdi. Burada kalmayıp, diğer emperyalist devletlerin yetişemeyecekleri bir pozisyon çabasına girdi. Ne var ki, bu çaba sonuç getirmedi. Bir süre sonra elde ettiği avantajları kaybetmeye başladı. Diğer emperyalist devletler, yitirdiklerini geri almak için seslerini yükselttiler. Bu tarihten sonra ABD, eski konumunu koruyamaz duruma geldi.

Uzun sayılacak bir dönem, ABD egemenliğinde kalan Avrupa ülkeleri, bu egemenliğine rağmen, ABD'yi dünya pazarında zorlayacak bir gelişme gösterdi. Amerika'yı zorlayacak başka bir gelişmeyi de Japonya gösterdi. Alttan alta yürüyen rekabet, dünyada politik değişimin etkisiyle su yüzüne çıktı, şiddetlendi. Bu durumda, ABD için sorun, rakiplerinin gelişmesini ve durumunu sarsacak bir düzeye gelişini engellemekti artık. Ne var ki, bunu yapabilecek güçte değildi. Yapısal ekonomik kriz, devasa dış bütçe açığı ve belirleyici olarak ekonomik çöküşüne girmesi, kendi önündeki en büyük engellerdi.

Kapitalist sistem, sıçramalı çöküş sürecine girmiştir. Kapitalizm çöküş sürecini tersine çevirecek toplumsal dinamiklere sahip değil. Bu aşamada egemen olan, çöküş dinamikleridir. Tüm sistemi etkisi altına alan dinamikler, Amerika emperyalizminde daha belirgin işliyor. Çözülüp dağılma, orada çok daha hızlı yaşanıyor. Bu anlamda ABD'de olan şey, yalnızca güç kaybı değil, tam bir çöküştür. Dünya liderliğini ve egemenliğini sarsan asıl gelişme, bu temelden kaynaklanıyor. Bu nedenle, bugüne dek sürdürüldüğü hegemonyasını koruyacak en temel araçlardan yoksundur.

Elindeki en temel güç askeri araçlardır. Çıkarları gerektirdiği an askeri güç kullanımından ve savaştan çekinmez. Nükleer silahlar, ona

kesin bir avantaj sağlıyor. Nükleer tehditten her zaman yararlanmıştır. Böylesine askeri olarak güçlü bir devlet, nükleer bir güç, kolay kolay teslim olmayacaktır. Tüm dünya için tehdit olma konumunu kendiliğinden asla terk etmeyecektir. Ölüm araçları, kendisine, ekonomik olanaklar sağladığı sürece, bundan hiçbir zaman vazgeçmeyecek. Ne var ki, en büyük askeri güç, en yıkıcı nükleer silah, tarihsel olarak miadını doldurmuş bir toplumsal sistemi ayakta tutmaya yetmez. Kapitalizmi ölüm sürecine sokan, bu sistemin kendi ekonomik yasalarıdır. Kapitalizm, insanlığa daha pek çok kötülük yapacaktır, ancak akıbetini önleyemez.

Kapitalizmle savaşların sıkı bir ilişkisi var, fakat çöküş aşamasında savaşlar umutsuz savaşlardır. Ne denli umutsuz olsa da, kapitalizm, savaşlar olmadan edemiyor. Uzlaşmaz iç çelişkiler ve uluslararası çelişkiler var oldukça, savaş da bu zeminde kaçınılmaz oluyor. ABD emperyalizmi şiddetli iç ve uluslararası çelişkileri çözmek için dünya proletaryasına, halklara ve dünyaya savaş açtı. 3. Dünya Savaşı, Amerikan emperyalizmi için umutsuz bir savaş olmasına karşın, varlığını sürdürmek için yapabileceği başka bir şey yok. Bu aşamada savaş, emperyalizmin çelişkilerini keskinleştirici etki yapıyor. Çelişkilerin keskinleşmesi ise, sistemin çözülüp, dağılmasını hızlandırıyor. Hiçbir çaba, eski konumunu geri getiremez. ABD emperyalizmi altın çağından bakır çağına yuvarlanmıştır.

Çöküş, Amerika kapitalizmiyle sınırlı değil. Genel olarak kapitalist sistem çöküş içinde. ABD kapitalizminin dağılmasını sağlayan, bu en temeldeki yıkımdır. ABD'nin çöküşü, tüm uluslararası emperyalist-kapitalist sistem üzerinde kesin yıkıcı etki yapıyor. Bunun dünya üzerinde daha genel düzeyde bir etkisi var. Herhangi bir emperyalist ülke ABD'nin ulaştığı noktaya gelemmez, boşluğunu dolduramaz. Ne kadar güçlenseler de, bu düzeyin altında olacaklar. Kapitalist devletler sistemi, ekonomik temeldeki büyük alt üst oluşun etkisiyle çözülüp, dağılmaktan kurtulamayacaktır.

Kapitalist çöküşün sınıf mücadelesine en genel etkisi, sınıf savaşımının şiddetlenmesi, proletaryanın dünyayı değiştirmek (sınıfları kaldırmak) için savaşımın en üst düzeye çıkarması yönünde olacaktır. Saflaşma, ya burjuva diktatörlüğü ve kapitalizmden yana ya da proletarya diktatörlüğü ve sosyalizmden yana olmak biçiminde, çok belirgin ve keskin çizgide olacak. Bunun dışında başka bir yol yok.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

7 - 21 Nisan 2004

Sayı: 13

KİŞİ BAŞINA DÜŞEN ULUSAL GELİR DEĞİL, KİŞİ BAŞINA DÜŞEN SEFALET ÜCRETİ ve İŞSİZLERİN GELİRSİZLİĞİ

Kapitalist sınıf ve onun sözcüleri olan iktisatçılar ve politikacılar, bilimsel sosyalizmin, konuyu aydınlatmasına rağmen, sömürülerinin üstünü örtmeyi sürdürüyorlar. Sosyalizmin aydınlatıcı ışığında, kapitalist sömürünün, artı-değerin kaynağı ortaya çıkartıldı. Marx'ın yaptığı bu çalışma, insanlık açısından çığır açıcıydı. Kapitalistler, Marx'ın bu bilimsel çözümlemesine karşı önce direndi, buna rağmen onun görüşleri kabul görünce ya sessizlikle geçitirdiler ya da bu görüşlerin politik sonuçlarını, burjuva düzen için tehlikeli sonuçlarını yadsıyarak kabul ettiler. Marx'ın bu alandaki çalışmaları ve görüşleri, burjuva dünyasına bir çığ gibi düştü.

Kapitalistler, sömürüyü ve sömürünün temellerini açığa çıkaran bilimsel çalışmalara aldırış etmeksizin, sömürüsünü çeşitli biçimlerde perdelemeye devam ediyorlar. İşte, tüm kapitalist ülkelerde, her yıl açıklanan “kişi başına düşen ulusal gelir” hikayesi. Oysaki bu konu komünistler tarafından açığa çıkarılmıştır. Buna karşın, burjuvazi, ısrarla her yıl bu konuya ilişkin açıklama yapıyor. O zaman konu üzerinde yeniden durmalıyız. Bu sorun üzerinde hiçbir eleştirel yaklaşımda bulunmayan sosyalistlerin belli çevreleri için de yararlı olur.

Önce “ulusal gelir” nedir, Marx'tan öğrenelim: “*Tüm toplumun geliri açısından, ulusal gelir, ücretler artı kar artı ranttan, şu halde brüt gelirden ibarettir*”. Her üçünün de ortak yanı gelirin biçimleri olmalarıdır. Fakat, aynı zamanda, temelde farklılık gösterirler. Ücretler ödenmiş emeği temsil ettikleri halde, kar ve rant ödenmemiş, işçiden sızdırılmış, zorla el konmuş emeği temsil ederler. Burjuvazinin “ulusal gelir” kavramı, bu gerçeği perdeliyor. Sanki bu toplum kapitalistçe örgütlenmiş bir toplum değil de, gereksinmelerini ortak karşılayan bir organizma olarak gösteriliyor. Kapitalist toplum, gereksinmelerini ortak karşılayan sosyal bir organizma değil; bir sınıf gereksinimlerinden fazlasına sahipken, diğer sınıfın sömürülmesi, gereksinimlerini karşılayamaması ve sefaletine dayanan bir toplumdur. Böyle bir toplumda “ulusal gelir” yalnızca, gelirin biçimleri yönünden ortaktır. Esasta ise farklıdır.

Ama bunlar, farklı sınıfların, aralarında uzlaşmaz çelişki ve karşıtlık olan proletarya ve kapitalist sınıfların farklı gelir biçimleridir. Gelir biçimi, bir bölüşüm biçimidir. Ne ki, kendi başına bölüşüm biçimleri yoktur. Toplumsal biçimi ne olursa olsun, her toplumun, kendi bölüşüm biçimi vardır. Bölüşüm biçimi, bir toplumun üretim ilişkilerine denk düşer. O da, üretim biçimine denk düşer. Şu halde, her üretim biçiminin bir bölüşüm biçimi var. Kapitalist toplum, ücretli-emeğe, üretim araçlarının sermaye olmasına ve kapitalist üretim sürecine dayanır. Böylesi bir toplumda toplumun yıllık toplam geliri -ki ücretler artı, artı-değerden oluşur- her sınıfın, üretim araçları karşısındaki konumuna göre bölüşülür. Demek ki kapitalist toplumda, gereksinmelerin ortak karşılanması diye bir durum yoktur. Bu, eşyanın tabiatına aykırı olurdu.

Bu durumda “ ‘kişi başına’ düşen ulusal gelir” nasıl açıklanmalı. Öncelikle, burada, soyutlaması yapılan böyle bir kişi gerçekte yoktur. Kapitalist bir toplumda farklı sınıflar var. Ve her kişi de, bu sınıflardan birine aittir. Dolayısıyla, bu gerçeğe aykırı olarak “kişi başına” sözü bir aldatmacadan ibarettir. Her sınıfa ait kişinin, sınıfına ve sınıfındaki durumuna göre bir geliri vardır.

Peki, “kişi başına düşen ulusal gelir” sözcüğüyle burjuvalar neyi kanıtlamaya çalışıyor. Birincisi, ulusal gelirin, ulusal zenginliğin artışı; ikincisi, bu ulusal zenginliğin nasıl da her “kişiye” pay edildiğini. Kapitalist ulusların zenginleştikleri doğrudur. İleri kapitalist uluslar daha zengindir. Ama bu neyi gösterir. Zenginlik-yoksulluk karşıtlığının ilk tartışıldığı 18. yüzyılın başında şu saptama yapılmamış mıydı: Bir ulusun zenginliği, yoksulluğuna eşittir. Ya da eskiden ulus yoksuldu, ama halkın durumu iyiydi, şimdi, ulus zengin, halkı ise daha yoksul. Bugün bir kapitalist ulusun zenginliğini ve gelişmişliğini göstermek için başvuru “kişi başına düşen ulusal gelir” açıklamaları, aslında, ulusun ne kadar zengin, halkın ise ne kadar yoksul olduğunu gösteriyor.

Mademki bir toplumun ulusal geliri, ücretler artı-kar, artı-ranttan oluşuyor, o halde ücretler ayrı ele alınmalı, artı-değer ve onun kapitalist sınıf içinde dağılımı ayrı ele alınmalı. Böylece hem ücretlerin durumu, mesela ortalama ücret ayrı ele alınmış olacak, hem de kapitalist sömürü oranı ortaya çıkmış olacak.

Şu işe bakın ki, kapitalistler, işçilerden karşılığı ödenmeden, zorla elinden çekip aldıkları artı-değeri, tekrar, sonraki işçinin onda payı varmış gibi -sanki işçi ondan yararlanıyormuş gibi- işçi başına bölüştürüyor. Burada, ezen ve sömüren kapitalist sınıf ile ezilen ve sömürülen işçi sınıfı arasındaki hem uçurum ve karşıtlık gizleniyor, hem de

bu toplumun bir kapitalist toplum olduğu.

İşçilerin ücretleri ayrı ele alınmalı. Kapitalistler ise, el koydukları gelirlerle birlikte gösteriyor. Bunun yanında çok yüksek maaş alan müdürlerin, bürokratların gelirleri de gelir ortalamasına dahil ediyor. Böylece işçinin ortalama geliri yükselmiş görülüyor. İşçinin ücreti ayrı olarak ele alınmalı. Böylece işçinin çıplak ücreti, çıplak hali, yani işçi başına düşen sefaletin ağırlığı ortaya çıkmalı. Ortalama yıllık işçi geliri, tarım işçileri, gündelikçiler vb. dahil edildiğinde ne kadar düşük olduğu anlaşılacaktır.

İşsizlerin ise hiç geliri olmadığı halde, onlar da hesaplamada kişi başına düşen gelire ortak ediyor. İşsizlerin bir gelirinden değil, ancak gelirsizliğinden söz edilebilir.

Kapitalistler, işçilerin ortalama yıllık gelirini yüksek gösterirken, sosyalist ülkelerdeki gelirlerden de daha yüksek olduğu çabasına girerler. Kapitalist ülkelerde ücretlerin parasal olarak yüksek olduğunu ama sosyalist ülkelerden mesela Küba’da, düşük olduğunu ileri sürerler. Bir kere, iki farklı toplum biçiminin toplam toplumsal geliri ve buna temel oluşturan etkenler farklıdır. Kapitalist toplumdan farklı olarak, sosyalist toplum, insanların gereksinmelerini ortak karşıladıkları toplumdur. Orada, sağlık, eğitim parasızdır, kira düşüktür, yol masrafı azdır vb. Dolayısıyla yıllık toplam ulusal gelir de tamamen farklıdır.

Kapitalist ülkelere gelelim. İşçi aldığı ücretin ne kadarını kira olarak veriyor, sağlık ve yola ne kadarını veriyor. Geriye yiyecek için ne kalıyor? Asıl burası hesap edilmeli. O zaman kişi başına düşen “ulusal gelir” değil de, kişi başına düşen sefalet daha iyi anlaşılacaktır.

Kapitalist sınıf ve kapitalist devlet ne kadar gizlerse gizlesin, işçilerin ücreti devamlı düşüyor. Çalışanlar kitlesel olarak işten atılıyor. Halkın sefaleti katlamalı olarak büyüyor. Burjuva sistem bunalım içinde. Emek-sermaye çelişkisi keskinleştikçe, uzlaşmaz karşıtlıklar derinleşip genişledikçe bu bunalım daha da büyüyor. Kapitalist üretim ile toplumsal biçim arasındaki çatışma, bütün dünyada şiddetleniyor. Ve insanların, artan gereksinmelerini ortaklaşa karşılayacağı, gerçekten karşılayabileceği bir toplumun koşulları ve zorunluluğu her bakımdan kendini gösteriyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

21 Nisan – 4 Mayıs 2004

Sayı: 14

DÜNYA PROLETARYA ORDUSUNUN BİR MÜFREZESİ OLMAK

Türkiye'nin sosyal-reformist partileri ile çeşitli ülkelerin sosyalist ve komünist partileri arasında sıkı bir ilişki başladı. Birbirlerini kongrelerine davet ediyor, uluslararası etkinlik düzenliyor ve her yerde daha sık görülüyorlar. Sıra, kardeş parti yöneticilerinin doğum gününü kutlamaya geldi. Birbirlerini öven demeçler vermek, aralarındaki ilişkileri pekiştiren en önemli görevdir. Daha ne kadar ortak çalışma varsa, hepsini proletarya enternasyonalizmi olarak gösteriyorlar.

Aynı tarihi olaylar ikinci kez tekrarlanıyor. Bu defa traji-komik olarak. İlki, 90 öncesi çeşitli komünist partileri arasında yaşandı. Bu partilerin kendileri de, aralarındaki ilişkiler de trajik biçimde bitti. Bunların hemen hemen tümü ya adını bile değiştirip sosyal-demokrat parti oldu ya da tamamen dağıldı. Çok azı aynı adla ve aynı çizgide varlığını sürdürüyor. Sonradan, onlarla aynı çizgiye gelenler, bütün komiklikleriyle öncekileri taklit ediyorlar.

Öncekilerin olsun, bugünkülerin olsun, aralarındaki bu sarmaş-dolaşık, bu kaynaşmışlık nereden kaynaklanıyor? Bu, aynı kolumda olmaktan ileri geliyor. Bu, geçmişte olduğu gibi, ister iktidarda olsun, ister burjuva egemenliği altında olsun, dünyayı değiştirmekten vazgeçip, dünyanın mevcut statükosunda anlaşmaya, aynı çizgide buluşmaya dayanıyor. Bu aynı çizgi, kapitalizmle bir arada yaşama politikasında birleşiyordu. İster kapitalizmle yan yana, ister kapitalizm koşullarında. Öyle ki, bu politika aralarındaki ortaklığı belirliyordu. Dünyayı devrim yoluyla değiştirmek isteyen bir komünist partisine karşı, aynı dışlayıcı tavrı gösterebiliyorlardı. Statükocu çizgide bir blok oluşmuştu. Statükoculuk, aynı düzlemdeki komünist partilerin resmi çizgisiydi.

Bir ülkede, proletaryanın gerçek politik temsilcisinin hangisi olduğunu, sınıf savaşımı belirler. Statükocu blok ise, proletarya temsilcilerini kendisi belirliyordu. Kapitalist ülke komünist partileri, bu anlayışa bağlı olarak, sosyalist ülkelere uzun süre destek gördüler. Onlar bu desteği, devrimci Marksizme karşı kullandılar. Tüm

bunlar tarihsel olarak yaşandı. Peki, onca güce ve desteğe rağmen ne yaptılar, varlıklarını sürdürdüler mi? 90'lı yıllarda neler olduğunu yaşadık. Statükocu çizgi, her yerde çöktü. Olan-biten şey, dünyayı değiştirmeyi amaçlamayan her sosyal hareketin sonunda çürümesidir.

Bugün devrim ve komünizm mücadelesini sürdürenler kimler? Dün, statükocu partiler tarafından dışlananlar, Marksizm-Leninizmin devrimci çizgisinde mücadele verenlerin yanında, küçük-burjuva devrimci çizgide yürüyenler en zor koşullarda bile mücadeleyi sürdürdüler. Bugün, devrimci harekette etkin olanlar bu güçlerdir.

Bugün başka bir durumla karşı karşıyayız. Dün, küçük-burjuva temelde de olsa, devrimci bir mücadele verenler, bugün sosyal-reformist bir çizgiye kaydılar. Dağılıp giden statükocu partilerin boşluğunu bugünün reformistleri doldurmaya çalışıyor. Emekçi sınıfların uluslararası ilişkilerini gidenler gibi ele alıyorlar. Onların yaptıklarını yapıyorlar. Türkiye'de devrimci güçleri zayıflatmak, tasfiye etmek için uğraşanlar, devrimci olan her şeyden uzak kalmaya özel çaba gösterenler, uluslararası sosyalist hareket ve kişilerle dayanışmada bulunuyorlar. Zor olandan kaçıp, kolay olanı seçmiş oluyorlar. Burada devrimci mücadeleden kaçıp emekçilerin, uluslararası hareketin arkasına sığınmaya çalışıyorlar. Böylece uluslararası alan için yaptıkları gevezelikleri, proletarya enternasyonalizmi olarak kabul ettirmeye uğraşıyorlar. Sosyalizm adına, yaptıkları her tür saçmalığı kabul etmemizi istiyorlar.

Proletarya enternasyonalizmi, proletaryanın uluslararası görevleri hakkında gevezelik etmek değil, her komünist partinin, kendisini proletaryanın dünya ordusunun bir müfrezesi olarak görmesidir. Bir müfreze olarak enternasyonal görevleri yerine getirmesidir. Kendi bulunduğu alanda proletaryanın kurtuluşu için devrimci görevlerinden kaçan bir parti, proletaryanın enternasyonal görevlerini nasıl yerine getirebilir. Demek ki proletarya enternasyonalizmi, bir yönüyle uluslararası görevlerdir; diğer yönüyle kendi örgütlendiği topraklarda devrim mücadelesi vermektir. Sözde enternasyonalistler, enternasyonalizm üstüne çok laf ederek, buldukları alandaki sosyal-reformist ve oportünist niteliklerinin üzerini örtüyorlar. Bolşevik Partisi, proletarya enternasyonalizmine bağlı bir partidir. Enternasyonal görevlerini yerine getirmede aktif bir rol oynamıştır. Aynı zamanda, Rusya'da devrimin başarıya ulaşması için savaşım vermiştir. Oportünistler ise ne buldukları topraklarda devrimci görevlerini yerine getiriyorlar, ne de uluslararası alanda.

Bir şeyi kabul etmek gerekir ki, reformistler olsun, oportünistler olsun uluslararası bağlantılar kurmada devrimcilere göre daha beceriklidirler. Bu, dün de böyleydi, bugün de... Devrimci Marksist-Leninist hareket, aynı beceriyi gösteremiyor. Buna artık bir son verilmeli. Kendi özgülümüzde konuşursak, dünyadan bakınca, sanki Türkiye ve K. Kürdistan'da onlar varmış gibi bir görüntü ortaya çıkıyor. Bu görüntü, proletaryanın devrimci mücadelesine zarar veriyor. Savaşan gerçek devrimci güçler ise daha gerilerdeymiş gibi bir görünümdeler. Bu görünüm değiştirilmeli. Teoride, politikada, pratikte, örgütlenme alanında en ileriye temsil edenler, uluslararası ilişkilerde de durumlarına denk bir konum elde etmeli. Bu alanda atılan önemli adımlar var, ancak daha da güçlendirilmesi gerekiyor.

Dünyadaki nesnel durum ve politik koşullar bizden yana. Reformist, statükocu partiler çökmüşken, yenileri, devrimciler karşısında tutunamaz. Her şeyden önce devrimci yönde seyreden olayların gidişatı buna izin vermez. Sınıflar savaşı, proletaryanın iktidara gelmesi yönünde kuvvetle ilerliyor. Devrimin yeni bir dalgası dünyayı sarıyor. Devrim kitlelerin geniş kesiminin gözünü açıyor, onları harekete geçiriyor; en geri olanları bile derinden sarsıyor. Bu koşullarda reformizm ne yapabilir. Sınıflar savaşının şiddetlenmesi ve devrimin gelişmesi karşısında, reformcu-barışçı politikaların hiç şansı yok.

Dünyadaki gelişmeler devrimcilerin söylediklerini doğrulayınca, emekçi kitlelerde, devrimcilere karşı büyük bir güven doğdu. Bu güvenin emekçi sınıfların içerisinde nasıl derin kök saldığı her yerde ve her olayda görülebilir. Bu, dünya proletarya hareketinin nitelik yükselişidir. Devrimci Marksizm, bu niteliği enternasyonal ilişkilere de yansıtmalı.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

15 Mayıs – 2 Haziran 2004

Sayı: 16

BİR GÜNE SİĞAN YÜZYIL

Dünya tarihi bugün nasıl bir süreçten geçiyor? Bizdeki ve dünyadaki ortalama sol hareket, buna, en ileri nokta olarak “emekçi sınıflarda bir canlanma var” diyerek yanıt veriyor. Bunu söyleyerek, günlük gazetelerin köşe yazılarıyla aynı temelden hareket etmiş oluyor: Tarihi ve olayları olabilecek en yüzeysel biçimde değerlendirmek. Olayların gidişini etkileyen maddi koşullar ve politik durum göz ardı ediliyor. Güncel olayların temeldeki nedeni incelenmiyor. Biraz irdelemeci ve eleştirel yaklaşılsa, bütün bunların temelinde, kapitalizmin miadını doldurmasının yattığı anlaşılacaktır. Bu temelden etkilenen uluslararası politik durum, devrim için uygun koşullar yarattı. Ne var ki, ortalama dünya solu, dünya tarihini dar kafalı küçük burjuvalar gibi ele alıyor.

“Dünya tarihini metreyle ve ‘gazetelerdeki ilginç son haberlerle’ ölçen Alman küçük-burjuva, böylesine büyük gelişmelerle bazen yirmi yılın, bir günden yalnızca biraz uzun olduğunu görmez -kimi zaman bir gün yirmi yılı kapsasa da.” (Marx)

Dünya tarihinin küçük-burjuva kavrayışı dünyadaki ortalama solda egemen. Her ülkedeki ortalama solda, politik süreci ve olayları ele alısta büyük bir benzeşme var. Bir araya gelmeseler de aynı şeyi düşünüyor.

Oysa ki, 19. yüzyıldan daha ileri olarak, yirmi yılı değil, yüzyılı kapsayan günler yaşıyoruz. Dünyayı sarsan milyonların eylemlerine tanık oluyoruz. Çok sayıda eylem çok kısa sürede gerçekleşiyor. Her bakımdan yoğun devrimci bir döneme girdik.

Tarih ne düz bir çizgi izler, ne gelişme aynı tempoyla olur. Tarihsel evrim kendi içinde sıçramaları da barındıran bir yol izler. Evrimi kabul edenler, gelişmenin belli bir noktada sıçrama yapacağını kavrayamıyorlar. Kapitalizmin ekonomik evrimi izlendiğinde, bu evrimin bugün hangi noktaya gelmiş olduğu da anlaşılır. Kapitalizmin ilkel sermaye dönemi, serpilip gelişme dönemi ile bugünkü çöküş dönemi farklıdır. -yükselişten çöküşe- Çöküş döneminde, çöküş dinamikleri egemen olur. Eski toplumsal sistem karşıtı dönüşür. Kapitalizmden komünizme geçiş çağı başlar. Kapitalist üretim biçiminin, komünist

üretim biçimine dönüşümü diyalektik bir harekettir. Bu dönüşümü hepimiz kabul ediyoruz -ancak bazıları pasif bir evrimcilikle kabul eder.- Yalnızca diyalektik bir hareketle değil, aynı zaman da tarihsel bir hareketle karşı karşıyayız. Bir alt biçimden, bir üst biçime geçiş tarihsel hareketindeyiz.

Olayların yoğunluğu ve temposu kapitalizmin eski zamanlarından farklı. Başlangıçta kapitalist gelişme ve kısaca sınıf çatışması olarak ifade edilebilecek politik, toplumsal olaylar daha seyrekti. Günümüzde ise çok yoğun ve sık. O tarihlerde ülkelerde ve dünyada gerçekleşen işçi eylemleri daha seyrekti ve akılda tutuluyordu. Günümüzde ise öylesine sık eylemler gerçekleşiyor ki, hepsini akılda tutmak mümkün değil. Yalnızca bir yılda yapılan eylem için bile geniş bir liste yapmak gerekiyor. Şöyle düşünen çoktur: bu kadar kısa sürede neden bu kadar çok olay oluyor? Eskiden yani kapitalizmin tarihi boyunca, bir yüzyılda görülebilecek olaylar, bugün, günlere sığıyor. Olaylar ve olayların sıklığı durulmayacak, artarak devam edecektir. Bunlar uzun bir aradan sonra gelen yeni topluma geçiş sancılarıdır, yeninin doğum sancılarıdır. Doğum yaklaştıkça, sancılar daha sık, temposu daha yoğun olur. Yeni bir topluma geçiş gerçekleşene dek, olaylar durulmayacak.

Çelişkilerin bu denli üst-üste bindiği koşullarda, bir kıvılcım tüm bozkırı tutuşturabilir. Burjuva toplumunda çelişkiler son derece keskinleşmiştir. Artı-değer sömürüsü arttı; emekçi sınıfın yoksulluğu derinleşti. İşsizlik devasa boyutlarda; nüfusun büyük bir kesimi yaşamdan dışlandı. Bu gidişin değişme umudu olmadığı gibi, emekçi sınıfların içinde bulunduğu yaşam koşullarındaki yıkım iyice derinleşiyor. Sendikalar ve BM, dünya nüfusunun büyük bir bölümünün sefaletini, rakamlarla gözler önüne seriyor. Eski toplumsal sistem emekçilere bunları verirken, yeni sistemin doğum vuruşları da artıyor.

Kapitalizm altında olgunlaşabileceği en üst noktaya kadar çıkan bir üst toplumun maddi ön koşulları, her yönden eski toplumu zorluyor. Koşulları olgunlaşmış komünist toplum bize daha da yakınlaşıyor. Koşulları olgunlaşmış komünist toplum bize daha da yakınlaşıyor. Sınıf savaşımı alanı, bu gelişmeden en çok etkilenendir. Komünist toplumun üstümüze doğru gelmesi, burjuva toplum üzerinde devrimcileştirici etki yapıyor. Bu devrimcileştirici etki kavranamadığı için, işçi sınıfının, burjuva topluma yönelttiği eleştiri ve eylemler de anlaşılmiyor. Tüm saldırıların temelinde, çok açık bir şekilde koşulları olgunlaşmış yeni topluma geçiş düşüncesi var. Uluslararası devrimci işçi sınıfı hareketi, mücadeledeki tutkusunu, coşkusunu, esinlemesini gelecekte, kesinlikle gelecekte alıyor. Yüzelli yıldır, milyonları, hatta milyarları ha-

rekete geçiren, yalnızca içinde buldukları baskı ve sömürü ortamı mıdır? Yalnızca böyle olduğu söylenemez. Yirminci yüzyıl boyunca, neden tarihin en etkileyici, sürükleyici gücü komünist hareket oldu?

Komünist hareketin bu etkisi ve gücü gelecekte, gelmekte olan toplumdaki ileri geliyor. Yirminci yüzyıl içinde gelecek topluma geçiş yapıldığında ise milyonlar ve milyarlar yeni bir yaşam kurmak için coşkuyla harekete geçti. Komünizme geçiş zorunluluğu bugün tüm kapitalist dünyayı derinden sarsıyor.

Kitlelerin düşüncelerinde, burjuva toplumu karşısındaki davranışında, daha önce on yıllarca görülmeyen değişiklikler oluyor. Olaylarda yalnızca artış değil, ani değişim oluyor. Olaylar devrimci bir seyir izliyor; devrim tüm ulusları etkisi altına alıyor. Emekçilerin mücadelesinde kısa sürede büyük ilerleme gerçekleşiyor. ABD’de otuz yılda görülmeyen değişim Seattle’de iki günde oldu. Şubat 2003’te yüzyılın en kitlesel uluslararası kitle eylemi ABD emperyalizminin Irak işgaline karşı gerçekleşti. Burjuvazinin etkisinde olanlar, ani olayları, kısa süreli değişimleri ve toplumsal patlamaları, tüm yeryüzü eylem alanı olduğu halde hiçbir zaman anlayamazlar.

Proletaryanın yürekli devrimci çıkışlara gereksinimi var. Oysaki reformistler, oportünistler dünyanın her yerinde, emekçi sınıfın elini kolunu bağlıyor; onu felç ediyor. Ya sol lafazanlık yapıyor, ya da işçi hareketini kısmi, ikincil hedeflerle boğuyor. Bu nedenle, yalnızca nesnel gelişmelerin gerisinde kalmıyor; ileriye çıkan emekçilerin gerisinde kalıyor. Buna karşılık Leninist Parti, **teoride yürekli öngörü, eylemde yürekli çıkışın temsilcisi olarak davranacaktır. Sınıflar savaşımında belirleyici olan yürekli devrimci çıkıştır.**

Yeni Evrede Mücadele Birliği

2 - 16 Haziran 2004

Sayı: 17

TARİHİN ÇARKI GERİ ÇEVİRİLEMEZ

Sınıflar savaşımının ulaştığı ileri düzey, en geri olanı temsil eden politik hareketleri bile etkiliyor. Bunun çarpıcı bir örneği sosyal-reformist harekettir. Bugüne dek, mücadelenin hep ikincil sorunlarıyla uğraşan, onları temel hedef haline getiren reformist hareket, birden bire kendini devrimin birincil sorunlarıyla karşı karşıya buldu. Devrimci gelişme tarafından tasfiyeye uğramamak için, devrime ait ne varsa, hepsini sahipleniyormuş gibi görünmeye başladı.

Reformistlerin ve oportünistlerin Deniz Gezmiş'e sahip çıkmaları, bu temelde açıklanabilir. Oysaki, bugüne kadar onu unutturmaya çalışıyorlardı. Ancak devrimin yükselişi, devrimci önderleri öne çıkarınca, birden bire tavır değiştirdiler. Bunun temel nedeni, devrimin ve devrim önderlerinin emekçi halklar üzerinde yarattığı devrimci etkidir. Bunun yanında, başka nedenler de var. Reformist ve oportünist görüşlerinin etkin olacağını düşünenler, düşündüklerinin tersine, politik olarak iflas ettiler. Halk nezdinde hiç bir itibarları kalmayınca, tamamen rezil niyetlerle devrimci önderlerin adlarını kullanmaya başladılar. Fakat, niyetlerinden bağımsız bir durum var. İşçi sınıfının ve geniş halk kitlelerinin bilincinde ve sosyal hareketinde köklü bir değişim oldu. Bu, devrimin toplumu derinden sarmasının açık bir ifadesidir.

Bugün, yalnızca devrimin “belirtileri”nden söz etmiyoruz. Devrimci yükseliş, bugün somut bir olgudur. Devrimin, kendini açık ve somut olgularla ortaya koyamadığı koşullarda, yüzeyde görünen işaretler, derinlerden gelen hareketin yalnızca birer belirtisi olabilirdi. Çok geri, baskıcı bir toplumsal düzende, sosyalist yayınların basılması ve okunması ya da entelektüel yazarların ortaya çıkışı, o toplumda ani bir devrimci değişimin belirtileri olabilir. Ama bu dönemler çok gerilerde kaldı artık. Günümüzde, sadece devrimin belirtilerinden değil, devrimin kendisinden söz ediyoruz. Sınıflar savaşımı çok gelişkin. Her bakımdan yeni bir dönem bu.

Bugün, Kürdistan'da ve Türkiye'de, en geri sosyalist çevrelerin en ileri olana, devrimci olana sarılmaya başlamaları, devrimin yarattığı açık baskıdır. Artık devrimle şu ya da bu biçimde ilişkisini göstere-meyen politik bir hareket ayakta kalamaz. Devrim onları ardından sü-rüklüyor. Ancak onlar, devrimi her zaman geri çekmeye çalışacaktır.

Dünyadaki durumu da bu temelde anlamak gerekir. Bizde Deniz, dünyada Che ellerde. Che'nin, dünyanın en uzak köşesinde bile elden ele dolaşması, dünyayı alt-üst eden yeni bir devrim dalgasının açık ifadesidir. Che'nin geçtiği her yerde bir devrim fırtınası esiyor. Che'nin böylesine öne çıktığı bir yerde, reformizm ve oportünizm nasıl tutu-nabilir? Dünya devriminin yarattığı bu büyük etki, onları, kendilerini Che ile ilişkilendirmek zorunda bırakıyor.

Devrimin somut bir olgu olması, kendisini, önceleri olduğu gibi, sı-nırlı belirtilerle ortaya koymuyor. Bu yönde, hergün yüzlerce olay or-taya çıkıyor. Her olay, kitlelerin bilincinde değişim yaratıyor. Emekçi sınıfların sosyalizm doğrultusundaki gerçek sosyal hareketi, kendisini yüzlerce olayda gösteriyor. O halde, dünyada her gün tekrarlanan ey-lemlere çok iyi bakılmalı. Çünkü bunun temelinde ilerleyen bir dev-rimin kendisi var.

Devrimin somut bir olgu olması, her şeyden önce, buna uygun hazırlık yapılmasını gerektirir. Eğer devrimi başarıya götürecek hiç bir hazırlık yoksa, devrim gözlerimizin önünde akıp-gider ve bizler, tarihe birer devrimci geveze olarak geçeriz. Uluslararası proletarya hareke-tinin en temel, ivedi görevi pratik olarak hazırlanmaktır. Devrime yal-nızca genel propaganda yönünde değil, pratik politika açısından yaklaşmalıyız. Pratik yönden en hazırlıklı olan, sınıflar savaşımında en ileri, en etkin konumu elde edecektir. Buradan zafere daha yakın du-racaktır.

Buradan bakınca, uzlaşmacı görüşlerin işinin daha zor olduğu gö-rülecektir. Çünkü devrim artık yalnızca bir propaganda sorunu değil-dir. Eğer böyle olsaydı, tarihi bir grup propagandist ve ajitatör belirlerdi. Devrim, pratik devrimci yöntemleri gerektiriyor. Açıktır ki, bu iş, reformistlere ve oportünistlere göre değil. Birer militan olarak, birer yürekli devrimci olarak Deniz ve Che de onları vuracaktır. Dev-rimi pratik olarak örgütlemeyen, devrim için savaşmayanlar, uzun süre devrimci önderlere sahip çıkmayı sürdüremezler. Çevrelerindeki in-sanlar sormaya başlayacaktır: Neden pratikte (lafta değil) Deniz ve Che gibi davranmıyoruz? Devrimin yakıcılığı, her dürüst sosyaliste bu soruyu sorduracaktır.

Burada her şey yeni başlar. Eski sosyal gevezelik dönemini sona er-direcek sorgulama dönemi başlar. Bu noktada eski anlayışa, statüko-

culuğa, konformizme, uzlaşmacılığa karşı bir isyan patlak verir. Bunun olmaması bitkisel yaşama girmektir, halktan kopmak, devrim tarafından tasfiye edilmektir. Proletaryanın davasına, devrim ve komünizm davasına hizmet etmek isteyen hiç bir dürüst insan, bu noktada daha fazla sessiz kalmaz.

Sınıf mücadelesi bugünkü gelişmişlik düzeyinden, ilk ortaya çıkış dönemine döndürülemez. Mücadeleyi hedefinden ve düzeyinden saptırmak için yapılan hiç bir çaba sonuç vermeyecektir. Tarihin çarkı geri çevrilemez. Bugün artık bir sınıfın diğer sınıfla çıplak savaşımı var. Bu, bir seçim (tercih) sorunu değil, tarihsel ve ekonomik bir zorunluktan kaynaklanıyor. Sınıf mücadelesinin maddi-tarihsel ortamı değişince, mücadelenin kendisi de değişim geçirir. Sınıf mücadelesi sadece tarihsel nedenlerle değil, sahip olduğu bilinç bakımından da geri götürülemez artık -reformistler ve oportünistler tarihin çarkını geri çevirmek için, ona asılsalar da.

Sınıf mücadelesi bugün, öz olarak, iki toplum arasında mücadeledir: Komünist toplum ile kapitalist toplum. Bunun tarihi gerekçesi var: Kapitalist toplum, komünist toplumun maddi ön koşullarını hazırladı. Bu noktada savaş, iki toplum arasındadır. Toplum bu savaşta, ekonomik duruma göre saflaşır. Bu gelişmeye ve saflaşmaya aykırı hiç bir toplumsal hareket uzun süre varlığını koruyamaz. Ya komünist devrime katılacak, ya da burjuvazinin egemenliği altında kalacak. **Bu temelde devrimci örgüt, yeni bir toplum için savaşan örgüttür.** Bunun yerine yalnızca propaganda düzeyinde kalan bir örgütlenme, kapitalist egemenliği yıkamaz. Devrimci hevesle bir yere gidilemez. Devrimci heves, hele devrimci önderlerin adını kullanmak, kimseyi devrimci yapmaz. Yeni toplumu kuracak denli devrimci bir teoriye, örgütsel yapıya ve mücadele anlayışına sahip olmak gerekir.

Hergün meydana gelen yüzlerce ve yüzlerce olay, kapitalizme yöneltmiş durumda. Toplumda yıkıcı ve devrimci yön geliyor. Komünistlerin görevi de, toplumun tüm devrimci dinamiklerini iktidarı ele geçirmeye yönlendirmektir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
16 Haziran – 3 Temmuz 2004
Sayı: 18

“ÜRETEN BİZİZ YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ” SLOGANI SOSYALİST DEĞİL

Kendi adlarına belirlenen bu sloganı işçiler, sosyalist sandılar. Sosyalist bir slogan olarak, işçi sınıfının, burjuvazinin egemenliğine son verip, yönetici, egemen sınıf olmasını hedeflemiştir. İşçi sınıfı doğaldır ki, bu sloganı sahiplenecek ve hedefine ulaşıncaya dek söylemeyi sürdürecektir.

Ne var ki, emekçiler, bu sloganda belirlenen değil, daha başka bir şeyi okuyorlardı. Tıpkı “emek, en yüce değerdir” sözünü başka türlü okuduğu gibi. Tıpkı geçmişte, küçük-burjuva demokrat, halkçı bir programı, yıllarca sosyalist bir programmış gibi okumaları gibi. **Engels**’in sözleriyle söylersek, “*İşçiler, burjuvalar ve küçük-burjuvalar, programda fiilen yazılı olanları değil, yazılı olması gerekenleri okuyorlar.*” Bizde de çoğu sloganların başına gelen budur.

İşçiler ve küçük-burjuvalar, “Üreten Biziz Yöneten de Biz Olacağız” sloganında neyi okuyorlar? Yazılı olan değil, yazılması gerekeni. Yazılı olan değil de, yazılması gereken nedir: işçilerin, kapitalistler tarafından ezilen, baskı altında tutulan ve yönetilen bir sınıf olmaktan çıkıp egemen ve yönetici sınıf durumuna gelmesidir; üretim de ortaklaşa yapılacak (üretim araçlarının ortaklaşa mülkiyeti temelinde), böylece sömürülmeleri olanaksız hale gelecektir. Demek ki, işçiler sloganda yazılı olanı değil de, yazılması gerekeni, sosyalist bir içerikte anlıyorlar. İşçiler böyle anladığına göre, “sorun” yoktur. Ancak, eğer bir slogan sosyalist olmadığı halde, sosyalistmişçesine kullanılıyor, üstünde yazılanın da bu olduğu söyleniyorsa, bu noktada elbette, komünistlerin söyleyecekleri şeyler vardır. Konu üzerinde daha fazla sessiz kalınmaz.

Slogan yeni değil, 70’li yıllarda ortaya atıldı. En hararetli savunucuları da sosyalistler oldu. En ateşli savunucularından biri de sosyalist sendikacıları. İşçiler ise, yalnızca destekleyicileri oldu. İşçiler tarafından sosyalist olarak algılandığı için, gerçek içeriği irdelenmedi. Küçük-burjuva sosyalistleri ciddi bir irdeleme yapamaz. Çünkü onların sloganlarının çoğu, ciddi araştırmalardan yoksundur, bilimsel de-

ğildir ve yüzeyseldir. Çünkü, küçük-burjuva sosyalizmi, marksizmi kabalaştırır ve kendi küçük-burjuva diline çevirir. İşçi sınıfının ciddi şeylere layık olduğunu düşünmez. Bu durumda, bilimsel bir irdeleme, “işçi sınıfı ciddi şeylere layıktır” diyen komünistlere düşüyor.

“Üreten Biziz Yöneten de Biz Olacağız” sloganı iki tümceden oluşuyor. İkincisi, birincisinden çıkarılıyor. O halde önce ilkini ele alalım: “Üreten Biziz”. Bu belirleme, hiç birşey ifade etmiyor. Kapitalist toplumda üretici olan işçiler ve küçük-üreticilerdir. Her toplumda “Üreten Biziz” diyebilen bir sınıf vardı. İlkel komünal toplumda üretimin temeli komünün kendisidir. Sınıflı toplumlarda ise belli bir üretici sınıftır. Köleci toplumda “Üreten Biziz” diyebilecek sınıf kölelerdi. Belli bir ölçüde de küçük-bağımsız üreticilere dayanıyordu. Feodal toplumda bu sefer “Üreten Biziz” diyebilecek sınıf, toprağın uzantısı durumunda olan serflerdir. Kapitalist toplumda üretim ücretli emekçilere dayanır. Kapitalist toplumda küçük-üreticiler de “üretici”dir. Buradan da anlaşılıyor ki, her toplumun “Üreten Biziz” diyebilecek bir sınıfı vardır. Buna göre “Üreten Biziz” sözü, işçilerin özgül toplumsal durumunu belirtmiyor. Böyle genel laflar edileceğine, kapitalist toplumun üretici sınıfının özgül toplumsal durumu olan ücretli emekçi-nitelikleri belirtilseydi daha doğru bir şey yapılmış olurdu. Köleler, toprak köleleri ve ücretli köleler, her biri farklı toplumların üretici sınıflarıdır. Hepsinin ortak yönü olan üretici sınıf olmalarını belirtmek, bu sınıfların toplumsal durumlarını ortaya koymuyor; yalnızca tarihsel farklılıkların üstünü örtüyor.

Sosyalistlere düşen, kapitalist toplumun üretici sınıfı olarak, işçi sınıfının ekonomik durumlarını ve buna denk düşen toplumsal durumunu ortaya koymaktır. Sloganlar, ücretli-emekçilerin kendi yaşadıkları şartların bilincine varmalarına hizmet etmeli. “Üreten Biziz” ifadesi, kapitalizmde üretim yapan emekçilerin ücretli emekçi olduklarını, ancak emek-güçlerini satarak yaşamlarını sürdürebildiklerini; üretim araçları kapitalist özel mülkiyet altında oldukça, bunun böyle olacağı, aldıkları ücret ne olursa olsun, işçi sınıfının geleceğinin daha kötü olacağı gerçeğinin üstünü örtüyor. İşçi sınıfı, üretici bir sınıftır, ücretli-emekçidir; fakat toplumsal emeğinin ürünlerine el koyan üretim araçlarının özel mülkiyetini elinde tutan kapitalist sınıftır. Ücretli-emekçiler, ürettikleri ürünün egemenliği altına giriyorlar. Ürettikleri her maddi şey, tüm ağırlığıyla kendi omuzlarına biniyor. Sloganlar, tüm bu koşulları aydınlatarak işçilere bilinç taşımalıdır.

İkinci tümce, birincisinden çıkartıldığı için, bütünlük içinde ele alınmalı. Şöyle demek isteniyor: mademki “Üreten Biziz”, o halde “Yöneten de Biz Olmalıyız”. Hiçbir sınıf ürettiği için yönetici olma-

miştir. Üreticiler, eğer sınıflı bir toplumsa, ezilen bir sınıf olarak devrimci bir sınıf olarak hareket ettiği için, yönetimi ele geçirebilmiştir. Söz konusu olan politik üstünlüğü ele geçirmek ise, bunu ancak devrimci olan bir sınıf yapabilir. Bunun dışında hiçbir ezilen üretici sınıf, sırf üretmesi nedeniyle yönetici sınıf konumuna gelmemiştir.

Hele söz konusu olan işçi sınıfı ise, politik üstünlüğü, yalnızca bir devrimle değil, tarihin en derinliğine giden devrimini yapmaksızın ele geçiremez. Devrim yolu dışında emekçilerin yönetici konuma gelmelerini düşünenler, barışçı-parlamentar bir yol önermiş oluyorlar. Burjuva diktatörlük yıkılmadan, burjuva egemenliği altında, düzenin temsili kurumlarında “yöneten” olmak barışçı-parlamentar yol önerenlerin “Yöneten de Biz Olacağız” anlayışı ile uyum içindedir.

Burjuva egemenlik altında, çeşitli alanlarda “yöneten” olma, Avrupa’da sınırlı olarak uygulandı. İşçiler, kapitalistlerin üretim alanlarında, fabrikalar vb. yönetimlerde bulundu. Hem üretiyor hem de “yönetiyor”du. Ancak, üretimin kapitalist niteliği değişmiyordu. Mülkiyet kapitalistlerin sahipliğinde olduğu sürece, işçilerin işletmelerin yönetiminde olması, neyi değiştirir. Yok, eğer sloganla kast edilen bu değilse, o zaman ne hedefleniyorsa, ona uygun formüle edilsin. Mevcut haliyle, söylediğimizin ötesine geçmiyor.

Sosyalistlerin teorik görevi, ücretli-emekçilerin ekonomik ve toplumsal koşullarını doğru, gerçeğe uygun olarak açıklayarak, sınıfın bilinçlenmesini sağlamak. Üretim araçlarının özel mülkiyeti, kapitalist sınıfın elinde olduğu müddetçe, kapitalist kurumların yönetimine gelmek, işçilerin durumunu değiştirmeyeceğini, tersine, yönetime “ortak” olmanın, kapitalist egemenliği güvenceye alacağını açıklamak sosyalistlerin her zaman görevidir. Sorun, ücretli-emek sistemini yıkmak; yerine üretim araçlarının toplumsal mülkiyetini gerçekleştirmektir. Politik mücadele, işçi sınıfının ekonomik kurtuluşuna hizmet eden bir araçtır. İşçi sınıfı, burjuvaziyi devirip, kendisi egemen sınıf olarak örgütlenmedikçe, kurtuluşunu gerçekleştiremez. Gerçek olan budur. Sloganlarımız da gerçekleri yansıtmalıdır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
16 Haziran – 3 Temmuz 2009
Sayı:18

İŞÇİ SINIFININ KURTULUŞU, BUGÜNDE...

Devrime ilişkin en temel konularda, sosyal reformistlerle oportünistler aynı bakış açısına sahip. Yani proletaryanın kurtuluşu söz konusu olunca, onu çarpıtmada aralarında hiçbir ayırım çizgisi kalmıyor. Artık neredeyse en temel sorunlarda tam bir görüş birliği içindeler.

Sosyalizmden söz ettikleri her yerde ise, onu bilimsel temelleriyle, yani bilimsel sosyalizm olarak değil, kendi uyduruk küçük-burjuva anlayışlarıyla ele aldılar. Bilimsel sosyalizm onların ağzında özel bir bilime dönüştü. Yalnızca kendilerinin anlayacağı bir bilim. Marksizm-Leninizm ağızlarından hiç düşmez, fakat özel “Marksizm-Leninizm” olarak. Bu anlayışla ürettikleri teori, sosyalizmin bilimsel ilkeleriyle hiçbir ilgisi olmayan, kendi küçük burjuva dar kafalılıklarının ürünüdür sadece.

Kendilerini sosyalist olarak gördükleri için, sosyalizm hedefini göstermekten geri durmadılar. Ne de olsa sosyalizm çağımızın gerçeğidir. Gerçekliğin etkisi yadsınamaz, ama sulandırılabilir, ütöpik hale getirilebilir. En önemlisi; belirsiz bir geleceğe ertelenebilir. Küçük burjuva hareketin dilinde sosyalizm, yalnızca bir propaganda sorunudur. Böylece bir taşla iki kuş vurulmuş olur: Hem sosyalist bir hava içinde olmak, hem de sosyalizmi belirsiz bir geleceğe ertelemek. Sosyalizmi, sosyalist dönüşüm olarak hiç anlamadılar. Dönüşüm olarak tanıdıkları tek şey reformlardır. Reformlar söz konusu olunca: “Hemen şimdi” sosyalist dönüşüm söz konusu olunca: “Hiçbir zaman”. Oysaki hiçbir zaman’ı, hemen şimdi’ye çevirecek olan devrimci dönüşümdür, sosyalist dönüşümdür. Hiçbir zaman’ı, hemen şimdi’ye çevirmenin reformcu değil, devrimci anlamı var. Fakat oportünizmin ve reformizmin dilinde devrimci olan her şey reformculuğa; kızıl sarıya dönüşür.

Sosyalizm öylesi bir geleceğe itiliyor ki, böylece o, hiçbir zaman gerçekleşmeyecek. Çünkü oportünizm ve reformizmin dilinde o bir gelecek sorunudur; tarihin çözeceği bir iştir; biz eski düzenin yamalarıyla uğraşalım; ona yeni güç katalım; işçi sınıfının kurtuluş hedeflerini günlük ıvır-zıvıra feda edelim. İsterse, sosyalist devrimi dolaysız savunan oportünistler olsun, durum değişmiyor- hatta devrimci ve sos-

yalist dönüşümü erteleyen daha çok bu anlayış sahipleridir. Çünkü çalışmalarının tüm ruhu reformculuğa dayanıyor. Aslında biraz tarihsel bakıldığında, görülecektir ki, küçük-burjuva anlayış, çok önceleri de aynıdır. Bu çakışmayı anlamak için, Marks'tan uzun bir alıntı yapmak gerekecek:

“Program yadsınmış olmayacak, yalnızca ertelenecek- belirsiz bir dönem için. İnsan bir programı kendisi için, kendi yaşam süresi için değil, ama ölümünden sonrası için kabul eder, çocuklarına ve torunlarına kalıt olarak bırakmak için. Bu arada insan 'bütün gücünü ve enerjisini' ufak-tefek işlere ve toplumun kapitalist düzenin yırtığını-söküğünü dikip onarmaya ayırmalıdır; böylece burjuvaziyi ürküt-meksizin, en azından, bir şeyler yapıyor görüntüsü yaratır...”

Böylece bizim küçük burjuvalarımız reformdan reforma koşacak, kerte kerte yol alacak ve koşullar da uygunsa sosyalizme geçiş yapmış olacak. Böylece radikal reformcu olarak her yerde görünecek; kapitalist egemenlik ve kapitalist toplum böylece içten fethedilecek ve böylece bizim küçük-burjuvalarımız en önde, ardından toplum sanal amaca doğru ilerleyecek.

Çok rahatlıkla şöyle diyecekler: *“Bizler, yalnızca günlük mücadele etmiyoruz, aynı zamanda sosyalizm ve devrim propagandası da yapıyoruz.”* Evet, ama yalnızca bir propaganda olarak. Yoksa günlük mücadelede öne çıkartılan, bugünden ele alınan devrimci bir görev olarak değil. Günlük propaganda ve ajitasyon çalışmalarına egemen olan ekonomizmdir, sendikalizmdir, ufak-tefek şeyler uğruna mücadeledir. Onlara gör devrim, tüm bu günlük ıvır-zıvırın ardından gelecektir. Koşulları ne denli uygun olursa olsun, onlar, devrime pratik politika açısından yaklaşmayacaklar. Ondan önce, bu düzende yapılacak daha çok işleri var. Oysa giderilmesi gereken haksızlıklar, düzeltilmesi gereken bozukluklar ve daha başka şeyler değişmek için militanlarımızı bekliyor. Devrim koşullarının her bakımdan olgunlaştığı dönemlerde, devrim bir propaganda sorunu değil, pratik politikanın konusudur. Yani devrime çok yönlü hazırlanma, dönemin devrimci görevidir. Bu hazırlıkların başında pratik hazırlık gelir. Devrimin öncüsü olarak işçi sınıfı, devrimi geliştirmeyi başa almalıdır ve tüm diğer çalışmalar, bu ana hedefe bağlanmalıdır.

Küçük-burjuva sosyalizmi devrimi, ikincil hedeflerin arkasına itiyor. Lafa gelince, onlar da diğer çalışmaları devrime bağlıyorlar; fakat pratikte hep başka türlü oluyor; önde tutulan, sistemin aksaklıklarını düzeltmek. Böylelikle devrim, diğer sorunların arkasına itiliyor. Devrimi sözde kabul edip, pratikte arkaya itmek de bir çeşit oportünizmdir.

Oysa aslanan yeni bir toplum kurmaktır. Yeni bir toplum, komünist bir toplum kurmak, bütün ülkelerin işçi sınıflarının ortak hedefidir. Eğer ortak olan bu hedef temel alınmazsa, tüm günlük çalışma buna göre düzenlenmezse, sınıf savaşımı kapitalist düzen sınırlarını aşamaz. Hareket, sisteme hapsedilmiş olur.

Proletaryanın devrimci sınıf partisinin devrimci programında temel hedef, sınıfsız komünist toplumdur. Dünya proletaryası için aynı ve ortak olan ana amaç, Türkiye ve Kürdistan proletaryası için de aynıdır. Devrimci programda öncelikle, uluslararası proletarya için aynı ve ortak olan belirtildikten sonra, bizi buraya götürecekt devrimin izleyeceği özgül yol belirtilmiştir. Böylece, hem uluslararası proletaryayla ortak amaçta sağlam bağlar kurulmuş; hem de, bizi oraya götürecekt devrim yolu doğru bir temelde ortaya konmuştur.

Bu, Leninist Parti açısından hiçbir zaman kağıt üzerinde yazılmış bir hedef olmamıştır. Tüm günlük çalışması, tüm mücadelesi bu anlayış temelinde yürütülmüştür. Yarına bugünden hazırlanmak anlayışıyla hareket edilmiştir. Bu nedenle ortalama sol hareketten farklı bir yer edinmiştir.

Komünist topluma ulaşmak için devrimi başa almış, yani devrim ve komünizm mücadelesi veren bir parti, hedefine devrimci bir yol izleyerek varabilir. Reformları esas alan ve öne çıkartan bir örgüt, parlamenterist-barışçıl bir yol izler. Yasal sosyal-reformist partilerin durumuna bakıldığında bu somut olarak görülür. Reformları gerçekleştire gerçekleştire yol almayı esas çizgi haline getirdikleri için, ani devrimci sıçramalardan, çatışmalardan, devrimci başkaldırlardan hoşnut olmazlar. İç çatışmayı, devrimci ayaklanmayı, devrimci yöntemleri engellemek için her şeyi yaparlar. Proletaryanın devrimci yöntemlere başvurmasını önlemek için olabildikleri en aktif durumda olurlar.

Fakat ne yaparlarsa yapsınlar, tarihin harekete geçirici, dönüştürücü gücü sınıf savaşımıdır ve sınıf savaşımı kendi doğasına uygun yürüyor. Proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf savaşımı, toplumsal devrimi kaçınılmaz olarak gündeme getirmiştir. Yani devrim, sınıf savaşımı sonucu başa alınmıştır. Artık burada her şey, bu devrimi başarmayı göze almış devrimci sınıf proletaryanın, pratik hazırlıklarına ve devrimci girişkenliğine bağlıdır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

7 – 21 Temmuz 2004

Sayı: 19

KÜÇÜK-BURJUVANIN ÇİĞNENEN ULUSAL ONURU

Ulusallık adına, burjuvazinin terk ettiği ne varsa, küçük-burjuvazi tarafından sahiplenildi. Bir zamanlar “ulusal güç” olmak burjuvazinin egemenlik ilkesiyken, sonradan, küçük-burjuvazinin politik ilkesi oldu. Üzerinde durduğumuz bağımlı kapitalist ülkelerde, burjuvazi kaçınılmaz olarak işbirlikçiliğe yöneldi. O zaman küçük-burjuvazi “ulusalcılığın” tek mirasçısı olarak hareket etti. Artık onun gözünde burjuvazi “gayri-millî” bir güçtür. O günden sonra, “millî güçlerin” biricik temsilcisi olarak davrandı.

Fakat burjuvazinin başına gelen, küçük-burjuvazinin başına da geldi. Kapitalist ekonominin kozmopolit karakteri, kapitalist ekonomilerin dünya ekonomisine bağlanması, kısacası kapitalist meta üretiminin evrensel gelişimi ve egemenliği, tüm ülkelerin ekonomilerini değişime uğrattı. Bu gelişme küçük-mülkiyet üzerinde devrimci bir etki yarattı. Geleneksel mülkiyet çöktü. Küçük-mülkiyetin durumu değişime uğradı; kapitalist üretimin denetimi ve egemenliğine girdi. Kapitalist toplumun sınıfı olan bir küçük-burjuvazi oluştu. Artık varlığı, kapitalist ekonomiye sıkı sıkıya bağlı olan bir küçük-burjuvazi söz konusu.

Kapitalist ekonomi karşısında bağımsız bir üretim alanı kalmadı. Dolayısıyla kapitalist karşısında bağımsız bir küçük-mülk sahibinden de söz edilemez. Tüm sınıflar, kapitalist sınıfa bağımlıdır. Kırın ve kentin o “özgür” üretici sınıfı, artık çok gerilerde kaldı.

Meta üretiminin evresel gelişimi; ulusal sınırları ortadan kaldırılabilir çok oldu. Bu yoldan önce burjuvazi geçerek dünya pazarına bağlandı; ardından küçük-burjuvazi aynı yolu izledi. Küçük-burjuvazi dar ulusal sınırları aşarak dünyaya açıldı; çıkarlarının onu götürdüğü her yere gitti. Dünya sahnesine çıkmış bir sınıf olarak, hiçbir şey artık onu eski günlere döndüremezdi; ulusallık onun için de geçmişte kalmıştır.

Ulusallık iddiasında olan yalnızca küçük burjuvazinin sol kanadında kalıyor; özellikle de onun sosyalist temsilcileri. Ne zaman emperyalizmin yeni bir saldırısı gündeme gelse küçük-burjuvaların en militan kanadı hemen ulusal bayrağı dalgalandırıyor: buradan ilerleyelim!. Kitleleri kendisini izlemeye çağırır. Eğer yanlış çağda olmasalardı, zafer işten bile değildi. Geniş halk kitlelerini harekete geçirmek için, başvurdukları en etkin silah: ulusal onur. Bu sihirli sözcükler kullanıldı mı, herkes çiğnenen ulusal onurunu kurtarmak için, derin uykusundan hemen uyanacak, sonra her şey bunun ardından sökün edecektir.

Peki, sınıflar, sınıf farklılıkları, sınıf çelişkileri, sınıf savaşımı ne oldu? diye sorduğumuzda, onlar tarafından: “siz de şu sınıf meselesini her yere sokuyorsunuz” denilerek eleştirildik. Vatan meselesi oldu mu, her tür sınıf çatışması bir kenara itilmeli; tüm “milliyetçi güçler” ulusak bayrak altında toplanmalı. Lenin’in sömürgeciliğe karşı ulusal kurtuluş savaşında bile proletarya hareketinin, burjuvaziden (ulusal) bağımsız hareket etmesi biçimindeki düşünceleri onlar için hiçbir şey ifade etmiyor. Burjuva ulusal çıkarlar uğruna, proletaryanın sınıf çıkarlarını ve hedeflerini feda etmeye hazırlar. Böylece, açıktır ki, ulusal birlik, ulusal onur ve ulusal bağımsızlık uğruna sınıf mücadelesinin üstünü örtme ve burjuvazi ile bir “ulusal-demokratik cephe” kurarak burjuva sınıf işbirliğine gönüllüler.

Türkiye sol hareketinde “bağımsızlık” anlayışı epey eskilere gider. ’70 öncesi “milli bağımsızlık” anlayışı egemen bir çizgi. ’71 devrimci mücadelesi, çeşitli yönlerden geçmiş hareketi aşmakla birlikte, bu yönü aşamamıştır. Bunun temel nedeni “Milli Demokratik Devrim” anlayışına bağlı olmasıdır. ’70 sonrası bu program köklü bir eleştiriden geçirilip aşıldı. Ama hala aşamayanlar vardı. “Bağımsız Türkiye”, sözü edilen çevreler için devrimin stratejik sloganıydı. Daha farklı bir program (“Sosyalist Devrim”) savunan çevreler de, başka ifadelerle “bağımsızlık”ı öncelikli bir hedef olarak savundular. Böylece “bağımsızlık”çı program, sol harekette egemen olmaya devam etti.

Bu anlayışa köklü eleştiriyi, kesintisiz biçimde sosyalizme varan Demokratik Halk Devrimi programıyla çıkan komünistler yöneltti. Emperyalizme karşı mücadele, tekelci kapitalizme ve faşizme karşı mücadeleden ayrı ele alnamaz. Bağımlı kapitalist ülkelerde, anti-emperyalist strateji, diğerlerinden bağımsız, başlı başına bir strateji olarak ileri sürülemez. Bunun maddi temeli yok. Bağımlı ülkeler, emperyalizme mali, ekonomik olarak bağımlıdır. İç içedir. Devrim ancak bu bütünlüğe karşı yapılabilir. Buna bağlı olarak devrimin temel stratejik sloganı **Fabrikalar, Tarlalar, Siyasi İktidar, Her Şey Eme-**

ğın Olacak, biçiminde ifade edilebilir. Bu hedef emperyalizmin egemenliğine son vermeyi de içerir-mesele biçimsel bir bağımsızlık değil, mesele bir toplumsal sistemden başka bir toplumsal sisteme geçiştir. Türkiye'nin ekonomik koşullarında devrimci bir program ancak bu biçimde ortaya konabilir.

“Bağımsızlık” mücadelesini başa alanlar, emperyalizmi içerdeki işbirlikçilerden soyutlamakla kalmıyor; esas olarak dikkatlerini iç mücadeleden başka yere çekmiş oluyorlar. Türkiye de tekelci kapitalizmin egemenliği var. Emperyalizmin egemenliği bu egemenlikle birlikte bir egemenliktir. Bu temelde kapitalist egemenliği yıkmak için bir hedefi önümüze koymalıyız.

Bu, **demokrasi ve sosyalizm** mücadelesidir. Mücadele tüm olarak kapitalist egemenliğe yönelmiştir. Zaten mücadele on yıllardır bu zeminde, iç mücadele olarak gelişti. Bunun dışında mücadele arayışları temelsizdir. Emperyalizmin ekonomik ilhaki sonuna kadar vardırma süreci mücadelenin bir iç mücadele olarak gelişmesini değiştirmez; demokrasi ve sosyalizm mücadelesi tarihsel bir aşamadır; ekonomik, tarihsel koşullar alt-üst olmadıkça da devam eder.

Küçük burjuva sosyalizmi, yıllarca iç ayaklanma, iç savaş biçiminde gelişen sınıf mücadelesinin üstünü örtmek için birden bire “ulusallık” söylemlerini öne çıkarmaya başladı. Bu amaçla “ulusal güç” arayışına bile girildi. Bula bula emperyalizmin gönüllü işbirlikçileri dinci-burjuva güçleri buldular. Böyle olunca bugüne dek kullana geldikleri “her tür gericiğe” ajitasyonunu bir kenara bıraktılar. Türkiye'deki sınıflar mücadelesi gelişmiş bir mücadeledir. Hiç kimse onu geriye götüremez; tarihin çarkı geriye çevrilemez. Emperyalist saldırıların dünya çapında öne çıkması, bağımlı kapitalist ülkelerdeki devrim mücadelesini; sömürgelerdeki gibi salt bir “ulusal kurtuluş” günlerine götürmez. Artık yeni sömürgecilik döneminde emperyalizme karşı mücadele demokrasi ve sosyalizm mücadelesidir.

Devrim, egemen olanın yıkılmasıdır. Türkiye'de egemen olan ise emperyalizm ve işbirlikçi sermayedir. Her ikisinin bütünlüğüdür. Devrim mücadelesi de bu bütünlüklü egemenliğe karşı verilir. Pratikte proletaryanın ve tüm emekçi halk kitlelerinin devrim mücadelesi varolan burjuva egemenliğe karşı veriliyor.

Sınıf mücadelesi, doğasına uygun geliyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
21 Temmuz - 4 Ağustos 2004
Sayı: 20

YOĞUN-DEVİRİMCİ DÖNEM

Her tarihsel dönem kendi özgünlüğü içinde irdelenmeli. Bütün tarihi gelişimle ilişki içinde, fakat kendi özellikleri temelinde. Evrimi kabul eden bu biçimde hareket etmek zorunda. Evrim, birbirini izleyen evreleri içerir. Her tarihsel evre, önceki dönemin izlerini taşır, ama aynı zamanda, bir sonraki dönemin tohumlarını da taşır. Her tarihsel dönemin bir geçmişi, bir de geleceği vardır. Ne kadar geçmişin izlerini taşısa da ondan tamamen farklıdır. Doktrinerler ve dogmatikler, işte bu gelişmeyi hesaba katmazlar. Dolayısıyla ne yöntemleri materyalisttir, ne de düşünce biçimleri diyalektik.

Türkiye'deki dogmatik ve doktrinerler tarihi anlamada bir hiçler; ama kendi dışında ortaya konan devrimci teoriyi kendilerine mal etmekte, onu bozmakta ustalar. Ve biz, her gün bunun nasıl yapıldığını izler olduk. Kendileri hiçbir çaba göstermeden kendi dışında oluşturulmuş teoriyi kendine mal etmek nasıl bir karakterdir. Hiçbir kaynak göstermeden, kendi dışında ortaya konan görüşleri alıp, kendi düşüncesiymiş gibi açıklamak, Türkiye küçük-burjuva sosyalizmin bir karakteri oldu. Yıllar boyu çeşitli konularda ki görüşlerimizin başına gelen, en son olarak, Yeni Evre'de ortaya konan görüşlerin başına geliyor. Tarihsel, toplumsal gelişmeleri anlama yeteneğinden yoksun olanlar, oluşturulmuş teoriyi de alıp kendi ortalama sol dillerine çevirmekte epey uzmanlar. Leninist Parti tarafından geliştirilen teorinin devrimci özü alınsa ya da kaynak gösterilse söylenecek şey olmaz. Ama bunun iyi bir örneğine hiç rastlamadık.

Derin bir tarih bilgisi olmadan da her gün gözlerimizin önünde olup-bitenler biraz gözlenirse, bir önceki dönemden, nasıl farklı olan bir döneme girdiğimiz kavranacaktır. Nasıl bir döneme girdiğimizi gösteren, ülkelerde ve tüm dünyada her gün meydana gelen sayısız sınıfsal çatışma ve sayısız toplumsal olay var. Günceli gözlemleyerek saptayacağımız bu sayısız olay üzerinde biraz düşünülse, tüm bu çatışmaların tüm kapitalist dünyayı alt-üst edecek bir devrimin güçlü patlamaları olduğu anlaşılacaktır. Türkiye'nin, Kürdistan'ın ve dünyanın ortalama sol yayınlarda bu patlamaları bölük-pörçük görmek mümkün; ama ne bunun anlamını kavramışlar, ne de gelişmenin bütünlüğünün parçaları olduğunu. Nesnel gelişmenin diyalektiği onların dillerinde bozulmuş olarak ortaya konuyor.

İçine girdiğimiz dönem, yalnızca yeni bir dönem değil, yoğun-devrimci bir dönemdir. Kapitalist sistemin tüm çelişkilerinin, uzlaşmaz çelişkilerinin keskinleştiği, dolayısıyla bunun sınıflar savaşımının şiddetlenmesinde kendisini gösterdiği; tüm bu çelişki ve çatışmalarını proleter ve burjuva yazında şiddetli ideolojik çatışmalarda yansımaları bulduğu bir dönem. İçinde olduğumuz yoğun-devrimci dönemin tüm yönlerini tanımlayan yalnızca Leninistlerdir. Ancak daha puslu biçimde de olsa, farkında olanlar da var; hem Türkiye’de, hem dünyada. Ve bunun, kendilerine nasıl bir devrimci görev yükleyeceğinin de farkındalar –ama onlar bu görevleri karşılamayı göze alamıyorlar. Onlar kendilerini gelişmeye uyarlayacaklarına, tersine gelişmeleri kendi konformist-statükocu konumlarına göre yorumluyorlar. Keskin çelişkileri, şiddetli sınıf çatışmalarını yumuşak göstermek uzmanlık dallarıdır. Ne zaman sınıf savaşımının zorunluluklarını yerine getirme durumuyla karşılaşsalar, hemen işçi sınıfının ve halk kitlelerinin (aslında “biz” demenin başka bir ifadesi) hazır olmadığını ileri sürerler ve onlar hiçbir zaman hazır olmayacaktır.

Dünya bir süreden beri yeni bir eylem dalgasına sahne oluyor. Yalnızca yeni bir eylem dalgası değil; bir yoğun-eylem dalgası. Yoğun-devrimci döneme denk bir eylemlilik süreci. Şu Latin Amerika’ya bakın: Burjuva egemenlikleri sarsan sokak çatışmalarının, halk ayaklanmalarının, gerilla eylemlerinin, işçi eylemlerinin, köylü, yoksul-köylü mücadelelerinin, tüm ilerici güçlerin başkaldırılarının ardı-arkası kesilmiyor. Orada hep eylem vardı; bu defa ise; yoğunluk ve sıçrama gösterdi. Büyük bir eylem patlaması var. Bunun temelinde uzun süredir birikmiş olan sorunlar ve sınıf çelişkileri var. Tüm bu sayısız sınıf çatışması kapitalist üretim biçiminin kendisinden kaynaklanıyor.

Yakın zamana kadar Latin Amerika bir devrim odağı olarak parmakla gösterilirdi; bugün ise dünyanın her köşesi Latin Amerika oldu. Bu gelişmenin en çarpıcı örneği Kuzey Amerika’dır. Bir süre öncesine kadar Kuzey Amerika her tür devrim ve devrim tehlikesinden yalıtılmış, kapitalizmin sağlam bir korunağı olarak düşünülürdü. Bugün ise harekete geçen bir Kuzey Amerika devriminden söz edebiliriz. Avrupa ise dünyanın en yoğun-eylemliliğin yaşandığı bir yer oldu. Bağlımlı ülke devrimci halk hareketleri artık yalnız değil; emperyalist ülke proletaryasının enternasyonal eylemlerinde en büyük desteğe sahiptir. Orta yerde bir enternasyonal örgüt olmasa da, proletarya hareketi enternasyonal temelde gelişiyor. Eğer bir enternasyonal hareketten söz ediyorsak; bu, proletaryanın dünya çapındaki savaşımından konuşuyoruz demektir. Dünya yoğun-devrimci evrede.

Fakat, Türkiye’nin ve Dünya’nın ortalama sol hareketi bu dev-

rimci gelişimi anlamış değil. Emekçi kitleler yaşamları ve deneyimleriyle nasıl bir tarihsel sürece girildiğini iyi kavıyorlar. İleri atılmada çok cesur davranıyorlar. Nesnel ve öznel gelişmelerin gerisinde kalanlar, emekçi kitleler adına hareket ettiğini söyleyen sosyal-reformistler ve oportünistlerdir. Bu tip politik mücadele tarzı çökmüştür artık. Bu, bir geriye düşüş değil, tersine ileriye doğru büyük bir gelişme ve sıçramadır. Ortalama sol düşünce, sosyalizm geleceğin sorudur deyip, onu belirsiz bir geleceğe erteleyip, somut olarak reformlar mücadelesiyle kitleleri oyalama çabası içindeyken; emekçi kitleler kapitalizmi alt-üst edecek eylemlere girişiyor. Her şey yerli yerine oturuyor.

Emekçi kitleleri sistem içinde tutmak için elinden gelen her şeyi yapanlar, Leninistlerin devrimci görüşlerine sarılarak yaşam bulmaya çalışıyor. Bu kabul edilemez. Devrimci teori reformist-oportünist görüşlerin dayanağı yapılamaz. Bir dönem artık sona eriyor; proletaryanın önünde ucu sosyalizme varan yeni bir dönem açılmıştır.

Yoğun-devrimci dönemin burjuva toplum üzerindeki etkisi, her yerde “güvenlik önlemleri”nin artırılmasıdır. ABD, devletin birçok kurumu yetmezmiş gibi, “iç-güvenlik” bakanlığını oluşturdu. Avrupa bir dizi faşist yasa çıkardı; ortak güvenlik kurumları kurdu. Hemen hemen tüm kapitalist ülkeler arasında güvenlik anlaşmaları imzalandı; devletin militarist yapısı güçlendirildi. NATO’nun esas misyonu, halk ayaklanmalarını ezmektir. Tüm güvenlik önlemleri; burjuvazinin gücünün değil, güçsüzlüğünün ve acizliğinin ifadesidir. Sistemin yıkım dinamikleri hızlandıkça burjuva egemenlik kaskatı kesiliyor. Fakat sonuç değişmeyecek: işçi sınıfı ve halk kitleleri bir kere ayağa kalktı mı, en katı egemenlik, artık egemen değildir; yıkılıp gitmesi kaçınılmazdır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

4 - 18 Ağustos 2004

Sayı: 21

KİTLELER SOSYALİZME YÖNELİYOR

Kitleler her yerde ayaklanıyor ve devlet güçleriyle çatışıyorlar. Bu, yalnızca bir anlık bir eylem değil, süreklilik gösteren bir başkaldırıdır. Kapitalizm altındaki büyük birikimin ve öfkenin patlamasıdır. Fakat yalnızca bu da değildir; eski sistemi aşan ileri bir bilincin ürünüdür. Kitleler sosyalizme yöneliyor. Bu durumda, kitleleri Leninist Partiye nasıl kazanmalıyız; ya da Parti'nin kitleler üzerindeki etkisini nasıl artırabiliriz; bugün yanıtlanması gereken **devrimci soru** budur.

Her şeyden önce, sosyalizme yönelen geniş bir kitlenin varolduğunu kabul etmemiz gerekiyor. Bu, bizim dışımızda bir gerçektir. Özel olarak örgütlü güçler tarafından etkilenmenin dışında, genel sosyalist mücadele tarafından etkilenmiştir. Sosyalizmin genel etkisi dünya çapında verilen sosyalizm mücadelesinden geliyor. Sosyalist mücadele tek tek ülke sınırlarını aşmış, dünya çapında bir mücadele haline gelmiştir. Enternasyonal sosyalist hareket, her ülkedeki proletaryayı şöyle ya da böyle etkiliyor. İnsan bilincini dünya koşulları belirliyor. Kitlelerin sosyalizmden etkilenmesinin başka bir etkeni, yüzelli yıllık büyük sosyalist birikimdir. Ve bu sosyalist birikim kitaplar yoluyla, yayınlar yoluyla, komünist örgütler aracılığıyla kitlelere götürülüyor. Sonuçta, sosyalizmden etkilenmiş geniş bir kitlenin varolduğunu görüyoruz. Burjuvazinin etkisi dışında, sosyalist bir kitle var.

Sosyalizm, kitlesel bir güçtür, sosyal bir güçtür.

Sosyalizm safları sürekli yeni kitle akışıyla doluyor. Birileri mücadeleden geri düşse bile, yerleri hemen doluyor. Her gün yeni yeni insanlar mücadeleye atılıyor. Bunların başında da genç kuşaklar geliyor. Çalışan sınıfların ileri yaşta olanları, sosyalist mücadeleye katılmada ayak sürçerken, genç işçiler onlara göre çok daha cesur davranıyor. Çoğu kez ileri yaştaki işçiler arasında çürüme yaşanırken, genç işçi kuşağı sosyalizmin militan vurucu gücünü oluşturuyor. Bundan da anlaşılacağı gibi, genç emekçileri örgütlerken, onlara özel bir ağırlık vermeliyiz. Gençlik içindeki çalışma boşa gitmeyeceği gibi, bu alandaki çaba daha kısa sürede sonuç verir. Kitleler içinde çalışan kadrolar, bu sonuca kendiliğinde ulaşıyorlar. Oysaki genç işçilere bilinçli ve hedefli yaklaşılması gerekiyor. Sosyalizmin bu dinamik, militan, sürükleyici gücüne daha büyük ve daha planlı çaba göstermek, devrimin

zaferi için zorunludur. Genel olarak gençliği, özelde de işçi gençliği örgütlemek, harekete geçirmek, devrimin ve devrimde zaferin ön koşuludur.

Türkiye ve Kürdistan'ın tüm illerinde geniş sayılabilecek bir sosyalist potansiyel var. Bu güç sanılandan çok daha fazladır. On yıllarca süren devrimci mücadelenin çocuğu olarak doğmuştur. Bırakıp giden olsa da, gelenler daha fazladır. Sürekli genişleyen devrimin politik ordusu, bugün büyük bir güçtür. Bu noktada sorulması gereken soru şudur: Bu büyük sosyalist potansiyeli programlı, hedefli, örgütlü bir gücün etkisine nasıl sokabiliriz? Bu soruya doğru yanıt vermeliyiz. Kitleleri etkilemenin doğru araçları, diğerleri tarafından değilse bile, Leninist Parti tarafından iyi biliniyor. Burada üzerinde durulması gereken araçlar değil, anlayıştır. Araçlara yön verecek olan da budur. Kesinlikle sorunun doğru yanıtı dışımızda geniş bir sosyalist kitlenin varlığını (gerçeğini) kabul etmektir. Sonra her şey, bunun ardından gelecektir.

Sosyalist kitleleri nasıl etkimize alacağımız, onlarla bir araya geleceğimiz, bunun yollarının ne olduğunu, nasıl etkin olarak kullanılacağı sahip olduğumuz devrimci anlayışa bağlıdır.

Geniş düşünmeliyiz. Gerçekçi düşünmeliyiz. Gerçekçi düşünmek, nesnel olanı, dışımızda olan gerçekleri anlamak demektir. Fakat, bu demek değildir ki, gerçekçi düşünmek, nesnel olana boyun eğmektir. Devrimci anlamda gerçekçi olmak, bir gerçeğin yerine başka bir gerçeği koymaktır. Devrimci olmak, dışımızda varolan sosyalist potansiyelin varlığını yalnızca kabul etmek demek değildir; devrimcilik, dağınık ve örgütsüz olan sosyalist kitleleri örgütlü ve etkin hale getirmektir. Büyük bir kitle olmakla birlikte dağınık olduğundan, kendisini güçsüz görüyor. Örgütlendiğinde, kendini güçlü görecektir ve kendi gücüne güveni artacaktır. O zaman hiçbir gücün karşısında duramayacağını görecektir.

Sınıf mücadelesi bir bütündür: teorik, politik ekonomik (pratik). Proletarya bu bütünlüğe dayandığı zaman sırtı yere gelmez. Sınıf örgütleri de, birbirinden farklılık gösterirler: sınıf sendikaları, işçi komite ve konseyleri, dernekler ve sınıf partisi. Her bir sınıf örgütlenmesinin, sınıf savaşımındaki yeri, görevleri farklıdır. Bunların içlerinde devrimci sınıf partisi, diğer tüm proleter sınıf örgütlerine önderlik etmesi ve onları yönlendirmesi nedeniyle, diğerlerinden ayrılır. Proletaryanın devrimci sınıf partisi, proletaryanın devrimci kurmayıdır, yönlendirici gücüdür.

Çok açıktır ki, devrimi gerçekleştirecek bir komünist partisinin her zaman büyük bir parti olmasına gerek yoktur. Küçük bir parti de,

devrimi gerçekleştirebilir. Hatta bugüne dek, genel olarak böyle olmuştur. Fakat, eğer bu parti halk kitlelerinin çoğunluğunun desteğini ve sempatisini kazanmışsa. Eğer bu parti, kitleleri etkileme ve sürükleme yeteneğine sahipse, kitlelerin desteğini arkasına almış, küçük bir parti de devrimi zafere götürebilir.

Ama genellikle, kitlelerin desteğini kazanmış olmakla partinin kendisi birbirine karıştırılıyor. Bu yalnızca ideolojik bir kafa karışıklığı değil, genel olarak oportünizmin (ki bir adım ötesi sosyal-reformizmdir) proletaryanın sınıf mücadelesini muğlaklaştırmasının sonucudur. Devrimi gerçekleştirmeye yetenekli bir parti yerine; devrimi gerçekleştirme yeteneği olmayan “kitle partisi”ni koyarlar. Oportünistlerin “kitle partisi” anlayışı, proletaryanın öncü sınıf partisi örgütlenmesini etkisizleştirmeyi, tasfiye etmeyi amaçlıyor. Bu oportünist görüş, yasallığı temel alıyor. Bu görüş, komünist partisinin, kapitalizm altında, kitlelerin çoğunu saflarına kazanabileceği hayaline dayanıyor. Ancak devrimin yapabileceğini, devrimden önce yapmaya kalkışıyor. Oysaki, kitlelerin çoğunu harekete geçirecek, eğitecek ve geçmişle köklü bir kopuşa sokacak olan devrimin kendisidir. Devrimle ve devrimin sağlayacağı demokratik ortamlardır ki, büyük kitleler sosyalizmi kurmaya seferber olacaklar.

Ancak devrimci bir parti bunu başarabilir. Komünist partisi devrimci bir partidir. İleri olan ne varsa onu benimser; teorisi ileri bir teodir. Tarihin vardığı aşamanın doğru nesnel bir çözümlemesini yapar. Taktiğine bilimsel görüşleri yön verir. Ortalama sol hareket ise, hem tarihsel gelişmenin gerisinde kalmıştır, hem de ileri olan kitle bilincinin gerisindedir. Taktikleri geridir; bir bütün olarak sınıf mücadelesine ayak uyduramıyor. Bu nedenle tam bir kriz içindedir. Buradan çıkaracağımız özsel sonuç: diyalektiğe, yalnızca diyalektiğe dayanmak gerektir.

Kitleler her yerde kapitalizme karşı saldırı içinde. Bütün devrimci ve yıkıcı güçler iktidarı ele geçirmeye çıktı. Tarihte hiçbir toplumsal sistem, kapitalizm kadar, bu denli kitle saldırısına uğramamıştır. Bu devrim kesinlikle daha ileri gidecektir. Bu devrim, kapitalizmi sosyalizme dönüştürecektir. Proletarya bu dönüşümün biricik öncüsü ve motor gücüdür; Proletaryanın devrimci sınıf partisi bu tarihsel eylem sürecinin yönetici ve yönlendirici gücüdür.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

4 – 18 Ağustos 2004

Sayı:21

ENGELS'İN ÇOK ÖNEMLİ MEKTUBU YA DA MARXİST YÖNTEM

Marx ve Engels'in mektupları da, kitapları kadar, içerikleri nedeniyle büyük öneme sahip. Bu mektuplar bilimsel sosyalizmin nasıl geliştirildiği, proletaryanın bağımsız politik örgütlenmesi ortaya çıkarılırken hangi yolun izlendiği, diyalektiğin nasıl kullanıldığının en iyi örneklerini veriyor. Marksist yöntemin kavranması için, Marx ve Engels'in mektupları incelenmeli.

Üzerinde duracağımız, Engels'in çok önemli bir mektubu. Mektup, yaşamının son aylarında, **12 Mart 1895**'te, **CONRAD SCHMIDT**'e yazılmış. Mektuba önemini kazandıran tarihi değeri değil, bilimsel içeriğidir. Marx'tan sonra, marksizmin bir doktrin, bir dogma haline getirilmesine -bugün de yapıldığı gibi- karşı, Engels savaş açar. Marksizm bir doktrin, hazır reçeteler dizisi değil, bir irdeleme, araştırma yöntemidir. Engels'in bu yöndeki uyarıları ve Lenin'in bu yönde verdiği onca esere rağmen marksizm, canlı özünden uzaklaştırılıp, donuklaştırıldı. Sonradan, teori alanında yapılan saçmalıklar, marksizm adına savunuldu. Engels Marx'tan sonra, marksizm adına yapılan tüm saçmalıklara karşı yaşamının sonuna kadar mücadele etti. Sözüünü ettiğimiz mektubu Engels'in bu yöndeki ısrarlı savaşımının bir örneğidir.

Mektup, marksist diyalektiğin, **kavram** ile **gerçeğin** karşılıklı ilişkisinin **parlak** bir anlatımıdır.

Engels, öncelikle, **kar oranı** üzerinde çalışan Conrad Schmidt'i düştüğü hatadan dolayı uyarıyor: "*Ayrıntılara dalma alışkanlığı...*". Engels, bu alışkanlığı Alman felsefecilerin "eklektik yöntemine" bağlıyor. C.Schmidt'e: "*...iç bağlantılara bir bütün olarak dikkat göstermeksizin ayrıntılar içinde... boğuluyorsunuz...*" diyerek, onun yönteminin asıl zayıf noktasına işaret ediyor. Bugün, Türkiye, Kürdistan ve dünyanın ortalama solunun başvurduğu yöntem gibi. C. Schmidt ele aldığı değer yasasının iç bağlantılarını bir bütün olarak ele almadığı için zorunlu olarak kurguya düşüyor. Bizdeki ortalama solun, tüm teorik ve politik sorunları ele alışı kurgusal. Her konuda ayrıntılarla öylesine uğraşılıyor ki, genel olanı, genelle özeline karşılıklı bağlantılarını, yani diyalektiğini; her olgunun yine diyalektik iç bağlantılarını unutuyor.

Engels, mektubunda, **gerçeklikle kavramın** çok **yetkin** bir açık-

lamasını yapıyor. En yüksek düşünme biçimi olan diyalektiği en iyi biçimde kullanarak, kavram ile gerçeğin ilişkisinin yetkin bir tanımlamasını yapıyor bize.

“...bir şeyin kavramı ve bu şeyin gerçekliği, her zaman birbirine yaklaşan ama hiçbir zaman kesişmeyen iki asimptot gibi yan yana uzanırlar: İki arasında bu farklılık, kavramın doğrudan ve dolayumsuz gerçeklik olmasını ve gerçekliğin, dolayumsuz kendi kavramı olmasını önleyen farklılığın ta kendisidir. Çünkü, bir kavram... gerçeklikle... doğrudan çakışmaz.”

Bir kavramın gerçeklikle doğrudan çakışmadığı ifadesi yaşamın diyalektiğini anlamamız için bize ipucu, sağlam bir yöntem veriyor. Kavram ve gerçeklik birbirine yaklaşan ama hiçbir zaman kesişmeyen şeylerdir. Bu “kurgudan daha fazla bir şeydir.”

C. Schmidt, genel kar oranında, diyalektik yöntemden hareket etmediği için onu kurguya indiriyor.

“Genel kar oranının konusu bundan farklı mı? Her hangi belli bir zamanda, yalnızca yaklaşık olarak mevcuttur. İki işletmede bir kez olsun son damlasına, son zerresine kadar aynı miktarda aynı gerçekleşseydi, belli bir yılda her iki işletme de **tamı tamamına aynı kar oranı** elde etseydi, bu tam bir rastlantı olurdu; gerçek, kar oranları, farklı koşullara göre, bir işletmeden ötekine, bir yıldan öteki yıla farklılık gösterir ve genel oran, bir çok işletmenin ve bir çok yılın ortalaması olarak belirir... ...bunların hiçbiri, yaklaşıklık, eğilim, ortalama olmanın dışında hiçbir gerçekliğe sahip değildir ve **dolayumsuz gerçeklik değildir...**”

Bu durum, emek-gücü değerinin gerçekleşmesinde de, artı-kar ve rant ilişkisinde de, geçerlidir: yalnızca yaklaşık ortalama, ortalama eğilim olarak vardır. Bunlar dolayumsuz gerçeklik değildir. —ve şu sonucunu rahatlıkla çıkarabiliriz: hiçbir tanımlama, hiçbir ifade, hiçbir kavram gerçekliği tam yansıtmaz; ancak **yaklaşık olarak** yansıtır.

Devam ediyor Engels:

“Feodalizm, hiç kendi kavramına tekabül etti mi? Batı Franklar krallığında kuruldu; Norveçli istilacılar tarafından Normandiya’da daha geliştirildi; İngiltere’de ve Güney İtalya’da Fransız Normandyalılar tarafından oluşumu sürdürüldü; **Assises Jerusalem** ile, ardında feodal düzenin en klasik ifadesini bırakan kısa ömürlü Kudüs Krallığı, kavramına en yaklaştığı yer oldu. Bu düzen, gerçek klasik biçimiyle yalnızca Filistin’de kısa ömürlü bir varlık gösterdi ve o bile, büyük ölçüde kağıt üzerinde kaldı diye, bir kurgu muydu?”

Başka bir örnek verelim. Marx’tan habersiz, ama aynı dönemde aynı yetkinlikte olmasa da, Marx’la aynı sonuçlara ulaşan Amerikalı

araştırmacı Henri Morgan, ünlü yapıtı **Eski Toplum**'da kavram ve gerçeğin ilişkisini doğru olarak kavlıyor. H. Morgan, Amerikan yerlilerinin durumunu incelerken -ki onlarla uzun süre birlikte yaşıyor- yerlilerin o gün kullandıkları isimlendirmenin, akrabalık sisteminin, çok geçmişte, **eski toplumda** da aynı olduğunu keşfediyor. Nasıl olur? Aradan bu kadar uzun bir tarihi dönem geçtiği, farklı toplum biçimleri yaşandığı halde, aile biçimi değişmeden kalabilmiş. Fakat araştırmasını derinleştirdikçe bir gerçeği görüyor: Tarihsel gelişim ve değişimlerle birlikte aslında, **gerçekte**, ailenin kendisi de sürekli **değişime** uğrar; aile aktiftir, hep değişim halindedir; fakat ailenin biçimi (çok akrabalık sistemi) daha pasiftir; biçim özü tam yansıtmıyor; kavram gerçeği yansıtmıyor. Aile tarih boyunca değişime uğradığı halde, adlandırma olarak ilk toplumdaki gibi kalabiliyor.

Engels Marksist yöntemi doğa bilimindeki gelişmelere uygular. Engels'in buradaki diyalektiği uygulaması onun dehasını gösterir.

“Ya da doğa bilimlerinde yürürlükte olan kavramlar, gerçeklikle her zaman çakışmıyorlar diye kurgu mudur? Evrim teorisini kabul ettiğimiz andan itibaren organik yaşama ilişkin tüm kavramlarımız gerçeğe ancak yaklaşık olarak tekabül eder. Aksi halde, değişim olmazdı.” Ve şimdi gelecek yere dikkat. *“Kavramlarla gerçeğin organik dünyada tamı tamına çakıştığı gün gelişme sona erer.”* Şimdi örnekleme. *“balık kavramı, su içinde yaşamı ve solungaçlar aracılığıyla nefes almayı içerir: Balıktan, hem suda hem de karada yaşayabilen hayvana, amfibiana bu kavramı kırmaksızın nasıl ulaşacaksınız? Kırıldı da zaten; çünkü, bir dizi balık biliyoruz ki, bunlar kendi hava keseciklerini akciğere dönüştürürler ve hava soluyabiliyorlar. Yumurtlayan sürüngenden, canlı yavru doğuran memeliye, bu iki kavramdan birini ya da ikisini gerçeklikle çatışmaya sokmaksızın nasıl ulaşabilirsiniz? Ve gerçeklikte Monetrematalarda yumurtlayan memeliler alt sınıfını görürüz -1843'te Manchester'da perde ayaklı bir kunduzun yumurtalarını görmüştüm ve kaba bir dar kafalılıkla böyle bir salaklığı alaya almıştım -sanki memeliler yumurtlarmış diye- ve şimdi bu kanıtlandı! Şimdi sizde benim sonradan perde ayaklı kunduzdan af dilememe neden olan şeyi, değer kavramına karşı yapmayın!”*

Topluma dogmatik görüşlerini kabul ettirmeye kalkanlar, toplumdaki değişimi, yaşamın canlılığını, insanlığın yeni bir tarihsel evreye girdiğini anlayabilir mi?

Yeni Evrede Mücadele Birliği

18 Ağustos – 1 Eylül 2004

Sayı: 22

KOMÜNİST EĞİLİMLER

Kapitalistler, onun sonsuzluğunu ilan etseler de, burjuva toplum geçici bir toplumdur. Tarihseldir; yani belli bir tarihsel dönemde ortaya çıkmıştır; bu dönem sona erdiğinde, biçimlendirdiği toplum da yerini, kapıyı çalan topluma terk eder. Her toplumun belli bir ekonomik temeli vardır. Ve her ekonomik biçim de geçici olmuştur. Evrim yasası işledikçe geçici olacaktır.

Kapitalist toplum, çelişkili bir toplumdur. Proletarya ile kapitalistler arasındaki uzlaşmaz çelişki ve karşıtlığın egemenliğine dayanır. Bu çelişki, proletaryanın zora dayalı devrimiyle çözülmedikçe egemen olmaya devam eder. Kapitalizmin gelişimine bağlı olarak uzlaşmaz çelişkilerin olgunlaşması bizzat bu devrimi bir zorunluluk haline getirir. Kapitalist ekonomi uzlaşmazlıkları kaçınılmaz olarak derinleştirir, olgunlaştırır. Üretimin gitgide toplumsal nitelik alması ile özel mülk edinme arasındaki çelişki, en sonunda, toplumu köklü bir toplumsal alt üst oluşla karşı karşıya bırakır.

Kapitalizm nesnel olarak bir devrimi gündeme getirmekle kalmaz, bu devrimi başaracak güçleri de geliştirir. Fakat, kapitalizmi yıkacak öğeler, bu toplumun içinde serpilip, geliştiği halde, burjuvazi kapitalizmi yıkacak tehlikeyi hep dışarıda aramıştır. Oysa ki, burjuva toplum kendi sonunu getirecek çelişkileri kendisi, yalnızca kendisi üretir. Kapitalist üretim, ancak uzlaşmaz sınıf karşıtılarıyla birlikte vardır. Unutmamak gerekir ki, burjuvazi, ta en başında, kendi karşıtıyla, proletaryanın varlığıyla eyerlenmiştir.

Geniş kitleler kapitalizme karşı harekete geçiyorsa, burada komünist propagandanın daha fazlası var. Burjuva toplumun varlığı, çelişkileri, ekonomik yıkımı ve sosyal çöküşü geniş kitleleri birleşmeye ve harekete geçmeye iter. Tüm bunlar kendiliğinden olur. Harekete geçen büyük bir toplumsal gücü burjuvazinin kendisi hazırlar. Ko-

münistler, hiçbir zaman, böylesine büyük bir oluşumu kendi propagandalarına bağlamamışlardır. Gelmekte olan toplum, bu sistemin tüm gözenerlerinde kendini hissettiriyor.

Kapitalist ekonominin ilerlemesi, beraberinde komünist eğilimlerin doğmasını da getirir. Ekonominin bir düzen ve denetime alınması istemi, bir **komünist eğilimdir**. Kapitalist üretimde rekabet, üretim anarşisi, bunalımlar, ekonomide yıkıcı sonuçlar yaratıyor. Üretici güçler, emek ürünleri ekonomik bunalımlar sırasında boşa atılır. Bunu önlemek için hiç bir şey yapılamaz. Çünkü kapitalist ekonomi, anarşi içinde anarşiyle birlikte işler. Ekonominin planlanması doğrultusunda kimi alanlarda adımlar atılsa da, kapitalist ekonomi, doğası gereği denetim ve düzen altına alınmaz. Kapitalist üretim anarşisi, ekonomide egemenliğini sürdürür.

Üretim anarşisinin ve ekonomik bunalımların yıkıcı sonuçlarını git gide daha ağır biçimde yaşayan toplumda buna karşı sesler daha çok yükselmeye başlar: “Üretim artık, bir denetim ve düzen altına alın-sın!” Bilincinde olsunlar olmasınlar, bu, komünist eğilimdir. Üretim denetim altına alınmasının koşulları da var, gerçekten var. Toplumsal üretimin ilerlemesi, bunun koşullarını da yaratır. Ancak bu, kapitalizmde olmaz. Üretim araçlarının toplumsal mülkiyete dönüştürülmesi, üretimin denetlenmesinin temel koşuludur. Özel mülkiyeti, toplumsal mülkiyete dönüştürme ise, her bakımdan olanaklıdır.

Toplumda komünist eğilimler, yaşamın çok çeşitli alanlarında ortaya çıkar. Bunlardan biri de, **insan-doğa ilişkisidir**. Kapitalist üretimin doğayı büyük ölçüde tahrip etmesi karşısında; çok geniş bir kitle, doğanın ölümünü engellemek için harekete geçti. Doğanın ölümü nasıl durdurulabilir? İnsan-doğa ilişkisinde uyum nasıl sağlanabilir? Bu soruyu sormak hem bir zorunluluğun sonucudur -çünkü gezegenimiz ölüyor- hem de çözüm bilincini ifade ediyor. Peki, kapitalizm varlığını sürdürürken, doğanın ölümü durdurulabilir mi? Kapitalizmin ilerlemesi, gezegenimizdeki yaşamın ölmesi demektir. O halde doğayı nasıl kurtarabiliriz sorusunu, kapitalizmden nasıl kurtulabiliriz sorusuyla birlikte düşünmeliyiz. Doğayı yıkıma götüren, bugünkü insan ilişkileridir; o zaman yapılması gereken ilk eylem, bugünkü insan ilişkilerini değiştirmektir. Varolan kapitalist sistem içinde bu ilişkinin biçimi, insan-doğa uyumuna **aykırıdır**.

Bazen insanlar komünizmden kaçarken de komünist eğilimi taşıyabilir! Sosyalizm hedefinden vazgeçen ve yerine **“ekolojik toplum”**u koyan Kürt Ulusal Hareketinin durumu buna örnektir. Sözünü ettikleri “ekolojik toplum”u, insanın doğayla uyumlu olduğu bir toplum olarak tasarlıyorlar. Ama böyle bir toplumun örgütlenmesinden

önce, önündeki engelin kaldırılması zorunludur. Öyle burjuvaziye insanlık çağrılarını yaparak ya da sınıflar üstü bir orijinallikle “ekolojik-toplum” kurulmaz. Sosyalizmi ne kadar yadsısanız da, tanımını yaptığınız toplum, komünist bir toplumdan başka bir şey değildir. İnsanın doğayla barışacağı, ilişkilerini **yeniden** düzenleyeceği bir toplum, ancak komünist toplum olabilir. Üretim ve denetim bir düzen altına alınmadan insan-doğa ilişkileri yeni bir temelde düzenlenemez.

Kapitalizmin varlığı ve sonuçları, toplumdaki komünist eğilimleri güçlendiriyor. Kapitalist ekonomi öylesine yıkıcı hale geldi ki -eskiyi yıkma anlamında değil; insanlığı, ulaştığı gelişme düzeyinden yoksun bırakma anlamında- en sonunda insanlar, tüm üretim sürecini denetim altına alma zorunluluğuyla karşı karşıya kaldılar. Karşıtına dönüşme zorunluluğunu ve eğilimini yaratan kapitalist ekonominin kendisidir.

Komünist hareketin toplumu etkisi altına alması salt komünist propagandadan ibaret olamaz; bundan daha fazlasını burjuva toplum yapıyor. Komünist hareket, en geniş anlamıyla kapitalizmi yıkan bir harekettir. Komünistler dışında, toplumun geniş kesimleri kapitalizmi yıkma eylemine katılıyor. Zaten böyle olmasa kapitalizm yıkılmaz. Başlangıçta bir avuç proleter ve komünist, burjuvaziye karşı savaşırdı; bugün, toplumun kendisi harekete geçiyor. Hiç şüphesiz bu, insanlığın ölüm kalım çizgisinde sürdürdüğü bir savaştır. Bugünkü topluma karşı geniş bir toplumsal hareket yaratmada, komünistlerden daha fazla, sistemin kendisi büyük bir rol oynuyorsa, komünistler amaçlarına daha çok yaklaşıyorlar demektir. Komünistler mücadelelerinde, bu noktayı kesinlikle göz önünde tutmalıdır. Burjuvazi artık halk kitlelerini bugünkü düzen içinde kalmaya ikna edemez; proletaryanın amacı ise daha bugünden geniş kitlelerin de amacı haline geldi.

Proletarya, devrimci hedeflerini gerçekleştirmede toplumun büyük bir kesimini yanında bulunduruyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

1- 15 Eylül 2004

Sayı: 23

BASKILARIN ARTMA EĞİLİMİ

Sermaye birikimi sonucu tekellerin ortaya çıkışı, baskıların artışı da birlikte getirdi. Açıktır ki, sermaye birikimi tek tekele doğru ilerledikçe, baskılar en üst noktaya tırmandırılacaktır.

Sınıflı toplumların her aşamasında, egemen olanların diğerleri üzerinde baskısı olmuştur. Yalnız, baskılar egemen sınıfın yıkılma sürecinde korkunç boyutlara ulaşır. Çünkü eski sistemin çöküş döneminde, baskı altındaki sınıfların ayaklanması ve iktidarı ele geçirme eylemi, en yoğun haldedir. Egemenler, egemenliklerinin ve düzenlerinin göçüp-gidişi karşısında aciz ve çözümsüz kalmanın etkisiyle, başkaldıranlara ve tarihin akışına karşı, çıplak zora daha fazla başvurlar. Fakat hiçbir egemen sınıf, yalnızca siyasi baskıyla ayakta kalamaz.

Kapitalist gelişmenin seyrek olduğu aşamadan, yoğun gelişme aşamasına geçiş; aynı zamanda, baskıların artışına bir geçiştir. Kapitalistlerin işçi sınıfı üzerindeki baskısı, salt siyasi bir baskı değildir; ekonomik, siyasi baskıdır. Ekonomik baskı, kapitalizmin her gelişme aşamasında temelken; siyasi baskı, işçi sınıfının ayaklanma dönemlerinde daha açık biçim alır; Paris Komünü sırasında olduğu gibi, kitlesel katliam halini alır.

Paris Komünü'nden sonra, her kapitalist ülke, proletaryanın açık tehdidini yaşadı. Buna karşı önlem olarak vahşet düzeyine varan saldırılara başvurdu. 19. yüzyılın son çeyreğinde Amerikan kapitalizminin işçilere yönelik katliamları, burjuvazinin kendisine yönelik tehditleri bastırmak için hangi yöntemleri kullandığının açık bir örneğidir. 20. yüzyıl ise, kapitalist sınıfın egemenliğini korumak için, işçi sınıfına karşı giriştiği, terör, katliam ve vahşetle doludur.

Yaşanmış bu örneklerle rağmen, kapitalistlerin artan baskılarını yalnızca proletarya ayaklanmalarına bağlamak, tarihin tek yanlı, eksik yorumu olur. Kapitalizmin seyrek gelişiminden yoğun gelişimine geçişte; sermayenin işçiler üzerindeki biçimsel egemenliğinden, sermaye-

yenin gerçek egemenliğine geçildi. Kapitalist üretim biçimi tüm üretim dallarına egemen olurken, kapitalist egemenlikte daha açık ve daha saldırgan oldu. Burjuvaların artan saldırganlığının kendisi, proletarya ayaklanmalarının nedeni oldu. Sınıf ayrımı derinleşip, uzlaşmaz sınıf çelişkileri keskinleştikçe; burjuva terör azgınlaştıkça, proletarya ayaklanmaları da yaygınlaştı.

Tekeller nasıl kapitalizmin tüm çelişkilerini ve karşıtlıklarını yeniden üretti ve öne çıkardıysa, emekçiler üzerindeki burjuva baskıyı da bir üst düzeye çıkarttı. Tekelci egemenlik baskıların artması ve yoğunlaşması demektir. Baskılar, tekelliliğin bir eğilimi olan devlet-tekellilik bütünlüşmesi sürecinde, faşist terör biçimini aldı: Almanya ve İtalya örneği. Burjuva terör, devlet-tekellilik bütünlüşmesinde başka biçimlerde uygulandı: Amerika örneği. Hangi biçimi alırsa alsın, halk kitleleri üzerinde kapitalist terör artarak sürdü.

Tekellilikle birlikte, emekçi sınıflar üzerindeki baskının nasıl arttığı en çarpıcı görüldüğü alanlardan biri zindanlardır. Zindanlar, egemenlerle baskı altındaki sınıfların arasındaki sınıf çatışmasının en çıplak alanlarının başında gelir. İşçi sınıfının en iyi temsilcilerinin zindanlarda baskı altında tutulması sanayi sermayesi egemenliğinde de, mali sermaye egemenliğinde de olmuştur; ancak, emperyalist aşamada bir eğilim olarak artış göstermiştir. Zindanlarda komünistlere yapılan baskı “baskı” sözcüğü ile tam anlatılamaz. Yapılanları ifade eden sözcük **kapitalist terördür**. Üzerinde durmak istediğimiz, sermaye birikimi ve merkezileşmesiyle birlikte baskının hem yoğunluk ve şiddetinin artması, hem de, burjuva baskı aygıtlarının nasıl iyice **yetkinleştiğidir**. 20. yüzyılda ve 21. yüzyıla taşan burjuva baskıları, zindan cephesinde gözlenirse, söylenen çok açık olarak görülecektir.

Kapitalist sistemin çöküşte olduğu, burjuvazinin tarihsel inisiyatifi yitirdiği koşullarda, egemen sınıfın baskısını **son sınırına** götüreceği de bir gerçektir.

Kapitalizmin baskısı yalnızca ücretli emekçiler üzerinde değil; ücretli olmayan tüm emekçiler; hatta **tüm toplum** üzerinde kullanılıyor. Tekelleşme ve tekelleşmede daralmayla birlikte tüm ekonomik ve politik güç onların elinde toplandı. Tekeller ellerindeki bu büyük gücü tüm topluma karşı kullanıyor. Emekçi sınıflar baskı altında tutulurken, her geçen gün daha fazla emekçi de yaşamdan kovuluyor; Tekelleşme bununla yetinmez, küçük ve orta sınıfları da mülksüzleştirir, elimine eder. Bu süreç derinleştikçe, sınırlı sayıdaki kapitalist ve onun hizmetindeki diğer asalaklar topluluğu dışında kalan toplumun büyük çoğunluğu, tekellerin ağır baskısı altında kalır.

Tekeller tüm dünyayı baskı altında tutuyor, tehdit ediyor, saldırı-

yor, savaşa sokuyor. Tüm dünya savaşlarının 20. yüzyılda başlaması, yalnızca emperyalizm (tekelci kapitalizm) ile açıklanabilir: Emperyalizm, kapitalizmin tüm çelişkilerinin öne çıkartılmasıdır. Bu çelişkilerin sürüşmelerine, çatışmalara ve savaşlara yol açması kaçınılmazdır.

Kapitalizmin yol açtığı savaşlarda milyonlarca insan yaşamını yitirdi. Ancak, Dünya Savaşlarının olmadığı dönemlerde de milyonlarca insan savaşlarda, kapitalizmin yarattığı açlık ve kırımelerde, burjuva vahşetlerde yaşamını yitirdi. **Kapitalizmin Kara Kitabı** adlı çalışma, 20. yüzyılın son yarısında ölenlerin (öldürülenlerin) sayısının her iki Dünya Savaşında ölenlerin toplamından daha fazla olduğunu açıklıyor. Bu gerçek, tekelcilikte daralmayla birlikte (dünyada tek tekele gitme eğilimi) baskıların da arttığını anlatıyor.

Baskının artma eğiliminden söz ediyoruz; bu eğilim, sermaye birikiminin tarihi eğilimine bağlı olarak gelişim gösteriyor. Ama bazı özel durumlarda, kapitalistler, her şeylerini yitirmektense, durumlarını devam ettirmek için “İşçi Partileri”nin bile iktidara gelmesini kabul edebilirler. Bu olasılığı yok saymıyoruz; ancak genel bir eğilim değildir; ayrışın bir gelişme olur. Özgül durumları genel bir eğilim gibi yansıtırsak kendimizi aldatırız. Buradan hareketle daha barışçı bir dünyada sosyalizme hazırlanacağımızı söylersek bu, tam bir kandırmaca olur. Sermaye beraberinde daima baskıyı da getirir; baskıyı beraber getirmekle kalmaz, bir eğilim olarak onu artırır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

15 - 29 Eylül 2004

Sayı: 24

EMEĞİN YENİDEN ÖRGÜTLENMESİ

Burjuvazi, kapitalizmden kaynaklı sorunlarını ne kadar çözmeye kalksa da, aynı sorunlar daha büyük ölçekli olarak karşısına çıkar. Sorunları yalnızca ertelemiş olur, gerçekte çözemez. Sorunun kaynağı kendisi olunca, başka türlü de olamaz. Bu üretim, doğasına uygun olarak çelişkileri ve sorunları büyüterek ilerler. Onun bu şekilde işleyen evrimi, çelişkilerini çözecek devrimi zorunlu olarak gündeme getirir.

Bu nedenle sistemi reforme etmeye yönelik her çaba, sorunların çözümünde başarısız kalmaya mahkumdur. Bu ekonomik sistem **çelişmeli** bir yapıya sahiptir. Bu da diyalektiktir. Bir sistemin doğası çelişmeli olunca, hiçbir düzeltme girişimi onun diyalektiğini değiştiremez. Çelişmeler ne kadar yumuşasa da; ortadan kalkmaz. Kapitalizmin evrimi, çelişkilerin olgunlaşması yönünde işler. Çelişkilerin olgunlaşması, onları aşacak çözüm yollarının ortaya çıkmasını da birlikte getirir.

Bu noktaya gelene dek, uzun bir süreç geçer. Geçen bu zaman, insanlık tarihinde çok küçük bir süreyi kapsasa da, yine de yüzyılları almıştır. Kapitalizmin tarihi, aynı zamanda çatışmalı bir süreçtir. Ücretli-emek sisteminde başka biçimde de olmaz. Ücretli-emek sistemi, çelişmeli bir karaktere sahip olduğu için, baştanbaşa savaşım içinde geçen bir tarihin temelini oluşturur. Sistemde iç savaş sürekli; bazen örtülü, bazen açık. Tarihin, sınıf mücadeleleri tarihi olduğu şeklindeki görüşleri, bu biçimde anlamalıyız.

Emekçi sınıf, en yaşamsal sorunlarını, her zaman savaşım vererek çözmeye çalışmıştır. **Emeğin korunması** ve **çalışma şartlarının iyileştirilmesi** öncelikli istemlerdir. **Emeğin kurtuluşu** düşüncesi zamanla ortaya çıktı. Bu bilincin ortaya çıktığı dönemde, proletaryanın artık **ayrı** bir sınıf olarak örgütlendiğini ve hareket ettiğini görüyoruz. Ama halen, bu düşünce az sayıdaki **öncü işçiyle** sınırlıydı. Proletaryanın ekonomik kurtuluşu düşünce ve amacının emekçilerinin tümünü ve toplumu etkilemesi için maddi koşulların olgunlaşması gerekiyordu. O koşullar olgunlaştıkça, yeni ve daha yüksek toplum görüşü ve hedefi geniş kitlelerce benimsendi.

Komünist hareket, bu dönem ortaya çıkar. Serpiliş gelişir. Yeni bir toplum bilinci haline gelmesi zamanla olur. Bir “istem” olarak, bir amaç olarak öne çıkması, bunun uğruna açık bir mücadeleyi de kabul etmek anlamındadır. Henüz toplumun büyük çoğunluğunun açık “istemi” olmasa da, **eğilim** bu yödedir. Proletaryanın amacı, toplumun amacı haline geliyor derken, bu şekilde anlaşılmalı. Sınıfsız toplum amacının yalnızca komünist partisi tarafından dile getirildiği dönemler, çok gerilerde kaldı. Proletaryanın kendi amacını geniş kitlelere benimsetmek için gösterdiği çabaların yanında; ekonomik ve tarihi şartlar da bu yönde rol oynuyor. Bilincinde olsunlar ya da olmasınlar, ekonominin evrimi, insanları yeni bir topluma geçişin eşliğine getirip bıraktı.

Emek, yeniden örgütlenmediği sürece, halk kitleleri ölümcül yıkımlardan kurtulamaz. Amaç, emeğin **toplumsal** yeniden-örgütlenişidir. Yoksa emek, kapitalizm altında da, üretim araçlarının gelişimine bağlı olarak yeniden-örgütlenir. Ama bizim burada bahsettiğimiz emeğin **yeniden-örgütlenmesi**; emeğin, ücretli-emek olarak değil sosyalist örgütlenişidir. Emeğin yeniden-örgütlenmesi, toplumun da yeniden örgütlenmesidir. Çünkü eski toplumun temeli; ücretli-emektir. Yeni toplumla birlikte emek, ücretli-emek olmaktan çıkar; emekçiler, **özgür emekçi** olur. Artık, özgür insanlardan oluşan bir toplum söz konusudur. Sosyalizmde emeği ve toplumu yeniden örgütleyeceğiz ve bu temel üzerinde, **yeni ve daha yüksek bir hayat** kuracağız!

Emeğin sosyalist yeniden-örgütlenişi, ancak tarihsel olarak gerçek olur. Maddi araçları tarihsel gelişimle birlikte ortaya çıkar ve olunlaşır. Emeğin örgütlenmesinde belirleyici olan üretim araçlarıdır. Emek, üretim araçlarının durumuna bağlı olarak örgütlenir. Üretim araçları değiştikçe, emek biçimleri de değişir. Üretim araçları ve bağlı olarak emeğin değişimi süreklidir.

İnsanlar bugün gelişmiş üretim araçlarına sahiptir. Büyük sanayi, bilim ve tekniğin durumu, emeğin yeniden-örgütlenmesini gerçekleştirecek düzeyde. Emeğin (üretimin) sosyalist örgütlenmesi büyük ölçüde, büyük ölçekli sanayiye, gelişmiş tekniğe, ileri ulaşım ve iletişim sistemine bağlıdır. Kapitalist üretim, tüm bu araçları zorunlu olarak geliştirdi. Emeğin yeniden-örgütlenmesinin maddi koşullarını anlamak için, kapitalist üretimi takip etmek yeterli. Sonunda üretim araçlarının bugünkü gelişmiş durumuna varırız. Varılacak yeri kapitalizm kendisi gösteriyor: İleri bir teknik temelde emeğin sosyalist yeniden-örgütlenmesi.

Emek, ücretli-emek olarak, egemenlik altındadır, bağımlıdır. Emekçi emeğini “özgürce” değil, sermayeye bağımlılık altında sat-

mak durumundadır. Emeğini istediği kapitaliste satabilir; bu yönde özgürdür; fakat bir kapitaliste mutlak satmak zorundadır. Emeğini satmadan; yani emeği, ücretli-emek olmadan; kapitalistin artı-değer kaynağı haline gelmeden, yaşamını sürdüremez. İşçinin yaşam zinciri, emeğini satmasına bağlıdır; O'nu satamadı mı, yaşam zinciri kopar. Bu nedenle emeğini bir kapitaliste satmasa da, başka bir kapitaliste satmak zorundadır. Bir köle, bir köle sahibine aittir; her şeyiyle onundur; bir ücretli-köle ise, tüm kapitalist sınıfın kölesidir. Bir köle, sahibinin sınırları dışında hareket edemez; ücretli-köle (işçi) ise kapitalist sınıfın çizdiği sınırlar dışına çıkamaz. Sermaye, emeğin bu bağımlılığını sürekli yeniden üretir. Bu nedenle kapitalizmde emeğin yeniden-örgütlenmesi; emekçinin bağımlılığının, köleliğinin yeniden üretimidir.

Bugün her geçen zaman, daha fazla emekçi, emeğini satamaz oluyor. Yaşamla olan bağları kopuyor. Halen çalışanların ise yaşam alanı daralıyor. Tekellerin egemenlik ve yaşam alanı ise sürekli genişliyor. Kapitalistler, emekçilerin yaşam alanını (araçlarını) tümünden yok edemez; ancak, daima en alt düzeye indirmeye çalışır. Ücretiyle en temel gereksinmelerini karşılayamaz. **Çağın yoksulu** olarak kalmaya mahkumdur. Bu durumdan kurtulmak için hiçbir yere kaçamaz; kapitalizmin bir dünya sistemi olduğu bir zamanda, bunu hiç yapamaz. Bu nedenle, işçilerin kurtuluşu, kapitalizmi yıkmalarıdır.

Kurtuluş, proletaryanın kendisine bağlıdır. Tarihsel koşullar, hiç bu denli tüm olanakları sunmamıştı. Toplumun yeniden-örgütlenmesi, hiç bu kadar geniş desteğe sahip olmamıştı. Bu durumda, proletarya amacına en yakın yerde bulunuyor. Toplumu köklü olarak dönüşüme uğratabilecek devrimci bir sınıf olarak hareket etmeli ve gözüpek bir girişkenlik ortaya koymalıdır.

Devrimler artık kendi sınırlarında kalmayacak; dünyanın yeniden örgütlenmesine yol açacak gelişmeleri tetikleyecektir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

29 Eylül – 13 Ekim 2004

Sayı: 25

BURJUVAZİ İKTİDARINI GÜVENCEYE ALIYOR

Burjuvazi kendi çıkarına olanı; tüm toplumun çıkarı olarak gösterir. O bu görüşe, burjuva devrimleri sırasında ulaştı. Kendi amaçlarını, tüm topluma maletmeden kitleleri peşine takamazdı. Burjuva devrimler, büyük bir ilerleme sağladığı için geniş yığınlarca desteklendi. Bu durum, daha sonraki dönemlerde devam etti: Halk sınıflarını burjuva hedeflerin yanına çekmek...

Burjuva devrimlerinin etkisi geçer geçmez, yeni egemenler zorlanmaya başladı. İktidarın sınıfsal karakteri ve bir sınıfın çıkarları çıplak olarak ortaya çıktı. Her şey açıldı: Bir sınıfın, kapitalistlerin, emekçi sınıflar üzerindeki diktatörlüğü. Nüfusun azınlığını oluşturan bu sınıf, büyük çoğunluk üzerinde egemenlik kurmuştur. Bu apaçık gerçeğe rağmen, iktidarın sınıfsal yapısı ve azınlık çıkarlarının üstü nasıl örtülecekti. Bunun yolunu bulmuştu: Egemenliğin sınıfsal karakterini kabul etmemek. Aksi taktirde, halk yığınlarını yanında bulamazdı. Bir sınıfın çıkarına olanı, bu sınıfın sömürdüğü emekçi sınıflar ne diye desteklesin. Bunu çok iyi bilen burjuvazi, o nedenle, bugüne dek, kendi amaçlarını yığınların amacı olarak göstermiştir.

Ne zaman bir yasa çıkartılsa, ekonomik bir karar alınsa, hatta sa-vaşa girilse, hep toplum yararı gözetildiği söylenmiştir. İşte, Türk burjuvazisi de, Yeni Ceza Yasasını çıkartırken bunları söylüyor. Yeni Ceza Yasasının, tüm toplumun yararına büyük bir reform olduğunu ilan etti. İnsanların bilincinde iyice yer etsin diye de, AB, bunu “yüzyılın reformu” olarak pekiştirdi. Ceza yasalarının içeriği tek cümleyle özetlendi: “Kişi özgürlüklerinin genişletilmesi.” Tabi bu, bir yönüyle, bugüne kadar, insanların nasıl bir baskı altında olduklarının ve bu “özgürlük”lerin nasıl engellediğinin bir itirafıdır aynı zamanda. Hatta, işkence yapıldığına dair açıklamalar bile yapılıyor. Devletin işkenceciliği tüm dünyada o kadar teşhir oldu ki, sınırlı olarak itiraf etmek zorunda kaldılar. Ama bu itiraf, Kızılderili soykırımını yapan beyazların, yaptıklarını yıllar sonra kabul etmesine benziyor: Nasıl olsa katliamlarla, işkenceyle amaca ulaşılmıştır; bir itiraf, bir özür neyi değiştirir. Türk sermayesi de, kendisini bugünlere getiren yöntemlerde ve araçlarda bazı “yanlışlıklar”ı kabul edebilir; ama ne değişecek ki.

Burjuva iktidarın sınıfsal karakteri saklanıldığı gibi, **politik karakteri** de gizleniyor. Devletin politik yapısı, ne denli gözlerlerden uzak tutulur üstü örtülürse, o ölçüde görevini rahatlıkla yerine getirebilir diye düşünülüyor. En çok övülen “burjuva demokrasisi” bile başka türlü gösterilip, onun, burjuva egemenliğinin bir **biçimi**, halk kitleleri üzerinde bir diktatörlük olduğu inkar ediliyor. Tıpkı, çok çıplak olduğu halde faşist devletin politik karakterinin perdelenmesi, kabul edilmemesi gibi.

Türk burjuvazisinin yeni ceza yasasında ve tüm yasalarda yaptığı budur. Eskisinin olduğu gibi, yeni yasanın politik özü, tek cümleyle ifade edilebilir: **Faşist baskı yasası**. Büyük bir gürlütle ve demagojiyle ilan edildiği gibi “özgürlükçü” değil, tersine, emekçilerin özgürlüğü önündeki bir **engeldir**. Halk yığınlarının içinde, pek çok hak elde ettiği burjuva demokrasisiyle dahi hiçbir ilişkisi yoktur.

Kitleleri devrimden vazgeçirmek için başvuru **politik çevirme hareketi** sırasında da, burjuva egemenliğin baskısı devam eder. Hele proletaryanın, yaşadığı toplumsal koşullarının bilincine vardığı ve değiştirmek için yola çıktığı bir dönemde, burjuvazi baskıyı artırmaksızın egemenliğini koruyamaz. Türk devletinin yaptığı budur: Baskıya, daha fazla baskıya başvurarak ayakta kalmak. Yasalar bunun için yalnızca bir dayanaktır.

Kapitalistlerin, **yeni** yasayla ve diğer yasalarla amaçladığı şey açıktır: İktidarlarını **güvenceye** almak. Onlar bu anlayışı, AB devletlerinden aldıkları ifadelerle yasalara koyuyorlar: **Kamu düzenini korumak**. “Kamu düzeni” dedikleri, devlet iktidarındır; egemenlik sistemidir. Korumak istedikleri budur. Burjuva yasamanın özü ve işlevi buna göre düzenlenmiştir. “Kişi hak ve özgürlükleri” dedikleri şeyin sınırı, “kamu düzeni”dir. Hiçbir “hak”, hiçbir söz, **belirlenmiş** sınırı aşmamalı. Devlet iktidarının sarsılması ve çökmesi halinde, kapitalist toplum bu koruyucu aracından yoksun kalır. İşte burjuvazi, yasaları bu anlayışla hazırlar.

Fakat, sömürücü sınıf, iktidarını **yalnızca** yasal güvenceye bırakmaz. Egemenliğinin tehlikeye karşı karşıya geldiğini anladığı zaman, **tüm güçlerini** harekete geçirir. Yasaların durumu ne olursa olsun, hiç bir şey, egemenliğini korumak için, iktidarını **gerçek güçlerini** kullanmasının önünde engel olamaz. Sanıldığı gibi, burjuvazi, yasalarla yönetmiyor. Politik egemenliğin esas güçleri; **militarizm ve bürokrasidir**. Kapitalistler, yalnızca işçi sınıfının ayaklanması, iç savaş ve kitle başkaldırıları karşısında devlet güçlerini harekete geçirmez; ücret yükselişlerinin artı-değeri tehlikeye düşürdüğü zamanlar da tüm gücünü sonuna dek kullanır. İki sınıf savaşa tutuştuğu zaman, **son söz**

güç söyler.

Türk tekeli sermayesi, durumunu yasalara ya da, kendi devlet güçlerinin ellerine bırakmıyor. Devlet korumasında olan burjuva çıkarlar, şimdiye kadar, sürekli tehdit altında oldu. Ne ayaklanmalar eksik oldu, ne de iç savaş. O halde, **daha büyük güvencelere** şiddetle gereksinim var. Bu, ancak AB olabilir. Burjuvazinin AB'nin istediği yasal değişiklikleri yapmasının altındaki temel neden, **yeni** yasaların kendi başına bir güvence olması değil; bu yasaların arkasında AB'nin olmasından ileri geliyor. Devrimin baskısından kurtulmak için, egemenlik haklarını AB'ye **devretti**. AB, sermayenin, proletarya üstündeki, **ortak hegemonyasıdır**. Savaşan her ülke proletaryası, burjuvazinin ortak hegemonyasını karşısında bulacaktır.

Politik önlemler, devrimin gerekliliğini ortadan kaldırılabılır mi? Devrim, çeşitli nedenlerle gündeme gelmekle birlikte; ekonomik neden her zaman temeldir. Kapitalist temel ise, politik yapıya karşı işler. Sonunda tüm politik yapıyı havaya uçuracak olan, ekonomik temeldeki değişimdir. Bu politik önlemler, AB tarafından alınsa da, sonuç değişmez: **Emek-sermaye çelişkisi** kendi sonuçlarına doğru ilerler; çatışma kaçınılmazdır. O nedenle, yasalar ve başka politik araçlar, devrimin gerekliliğini kaldıramaz.

Devrim için ekonomik ilişkilerin tamamen olgunlaşması gerekmiyor. Uzlaşmaz çelişkilerin durumuna bağlı olarak da gündeme gelir. Bazı durumlarda, bir politik bunalım sonucu olarak devrim patlak verebilir. Hangi nedenden kaynaklanırsa kaynaklansın; bu neden değişmeden devrim, kendini dayatır. Bizde devrim hem ekonomik temelden kaynaklanıyor; hem de onyıllarca çözülemeyen politik sorunlardan... Nesnel temellere sahiptir. Bu anlamda, hiçbir politik önlem, onun gerekliliğini gündemden düşüremez.

Ekonomik durumun olgun olması, devrimci durumun ileri düzeyde olgun olması, otomatikman devrime yol açmaz; bunun için proletaryanın savaşçılığı gerekli. Nesnel koşulların bir devrim için en olgun olduğu durumda bile devrim, savaşçı proletaryanın eseri olacaktır.

Burjuvazi, iktidarını korumak için hangi baskı aracına başvurursa başvursun; proletarya ayaklandığında, hiçbir burjuva iktidar güvende olmaz.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

13 - 27 Ekim 2004

Sayı: 26

TEORİ-PRATİK

Toplumsal gelişmelerin çok yavaş olduğu; sonuçlarının ancak uzun sürede alındığı tarih dönemleri çok gerilerde kaldı. Evrim yasası daha hızlı işliyor. Açıktır ki bu durum, neden-sonuç ilişkisini ve farkını ortadan kaldırmaz. Neden-sonuç ilişkisi daha sıklaşır. Sonuç daha az zamanda alınır.

Bunun temelinde meta üretimi var. Egemen bir üretim olarak tüm ulusları birbirine bağladı. Dünya küçüldü. Tarih, ilk defa, gerçek anlamda **dünya tarihi** oldu. Bugünkü insan ilişkilerinin temelinde ekonomik ilişkiler var. İnsan ilişkilerinin, ekonominin egemenliğinden kurtulacağı, zincirli yaşamın sona ereceği, insanlığın özgürleşeceği dönemler gelecektir; fakat o tarihe dek, zorunluluklar dünyasında yaşamaya devam edeceğiz. Ancak, zorunluluklar dünyası; zorunlulukların serpilip gelişmesiyle kısıyor.

Bugünkü dünya tarihinde her şey birbirine bağlı olarak gelişiyor. Meta üretimi ve dolaşımı öylesine bir dünya ekonomisi yarattı ve ulusları bu zeminde birbirine öylesine bağladı ki, her bir ülkedeki gelişmeler, diğerlerini etkiler hale geldi. Ülkelerin iç gelişmeleri, dünyadaki gelişmelerin etkisi ve baskısı altında meydana geliyor. Bu, çok önemli bir tarihsel gelişmedir; her ülke tarihi, dünya tarihi ile birlikte hızlanıyor. Ülkelerde ve dünyada tarih seyrek periyotlar halinde değil; sık periyotlar halinde yaşanıyor.

Tarih, boşluk tanımaz; oluşabilecek bir boşluk, gelişen olaylar tarafından **hemen** doldurulur. Tarihi süreci -önceki- karşılayan toplumsal ilişkiler, örgütlenme, sosyal hareket, sürecin dışına düştüğü zaman; tarihsel süreç (evrim) yeni evresine denk düşen yenilerini yaratır. Tarihte **süreklilik** vardır. Süreklilik (evrim) kendi içinde sıçramaları barındırır. Sıçramalar (devrimler) tarihsel süreçte yeni bir dönem başlatır. Devrim dönemlerinde “boşluk” uzun zaman geçmeden doldurulur.

Meta üretimini genelleştiren koşullar, aynı zamanda kapitalizmin yaşamını kısaltan koşullar olur. Bu koşullar, üretim araçlarının gelişmesi ve bilimin pratik uygulamalarıdır. Üretimin yoğunlaşmasına, araçların ve bilimin yoğunlaşması eşlik eder. Üretim araçlarının gelişmesi, bilimin teknik uygulaması toplumsal üretimin boyutlarını en

üst noktaya götürür. Tekelciliğin dünya egemenliği şartlarında, toplumsal üretimdeki bu yoğunlaşma, üretim ilişkilerinin kaldıramayacağı düzeylere çıkar. Bu noktada, yeni ve ileri bir toplumsal düzene geçiş başlar. Bu geçiş, kapitalizmden komünizme geçiştir.

Kapitalizmden komünizme geçiş, **devrimci dönüşüm** yoluyla olur. Devrimci dönüşüm, bütünsel, toplumsal bir süreçtir. Devrimci sürecin politik aracı proletarya diktatörlüğü, sınıflar savaşımının en yoğun biçimde sürmesidir. Geçiş döneminin tümü boyunca, proletaryanın devrimci eylemleri en sık duruma gelir. Bu dönem, teorinin pratiğe geçtiği, maddi güç olduğu, büyük alt-üst oluşlar tarihidir. Tarihin seyrek periyotlar halinde seyrettiği çağlarda, teori ile pratiği arasında uzun bir zaman aralığı vardır. Teori-pratik birliği; teorinin maddi güç haline gelmesi **süreç sorunudur**. Buna karşın ekonomik-toplumsal gelişmenin yoğun olduğu koşullarda, teorinin eyleme geçmesi kısa süreyi alır.

Her örgütün politik görüşlerinin sınamalardan geçeceği toplumsal gelişmeler arka arkaya yaşıyor. Her görüşün sınıfsal içeriğinin ve bilimsel niteliğinin fazla beklemeden pratiğin (devrimin) sınavından geçeceği bir durum var. Herkes program ve taktiklerinin ne olduğunu kısa süre içinde görecektir.

Haklılığımızın tarih tarafından gösterilmesi için uzun zaman beklemek gerekmiyor. Her örgüt haklılığının tarih tarafından teyid edileceğini söyleyerek, esasında sonuç almayı uzun erime bırakıyordu. Ancak yoğun tarihi dönemlerde durumumuzu yakın tarihte görebiliriz. Fidel: “*Tarih beni beraat ettirecek*” dedikten birkaç yıl sonra 1 Ocak 1959’da Devrim tarafından beraat ettirildi. Fidel’i beraat ettiren, Küba halkını özgürleştiren tarih, devrimci eylemlerle yaratıldı. Devrim dönemleri için geçerli olan, yoğun-tarih dönemleri için de geçerli. Burada belirleyici olan eylemdir.

Kapitalizme geçiş dönemlerinde, teorinin eyleme dönüştüğü süreçte, proletarya hareketi, eyleme dayanan bir hareket olarak **kısa süreye çok şey sığdırır**. Fakat her zaman böyle değildir. Sınıf savaşımı hep yüklü-sık periyotlar halinde geçmez.

Ekonomik nedenlerle ve genel politik koşullar sonucu sınıflar mücadelesi keskinleşmiş ve gelişme göstermişse sonuçları çabuk ortaya çıkar. İç savaş ve ayaklanma dönemleri her bakımdan yoğun-yüklü geçer. İç savaş ve ayaklanmayı yöneten proletarya hareketinin militan partisinin tarihi de yoğun-tarih olur.

Proletarya hegemonyasında, iktidarı ele geçirme mücadelesinde kitlelerin eylemleri en üst noktaya çıkar. İktidar mücadelesi milyonların girdiği sayısız eylemi gerektirir. O zamana dek potansiyel (gizil)

olarak bekleyen büyük kitle gücü harekete geçer; tarihin en köklü sosyal değişikliği, toplumsal devrim başlar. Çatışma öylesine şiddetli olur ki, kitlelerin on yıllarca biriken öfkeleri, nefretleri, özlem ve istemleri, hepsi devrimde ifadesini bulur. Emekçi kitlelerin birleşik öfkesinin patladığı bu an eylemlerin en yoğun olduğu andır. İktidarın ele geçirilmesi sıçrama noktasıdır; tarihin en yoğun anıdır; teorinin eyleme dönüşmesidir.

Devrimci dönüşüm sürecinin yönlendirici ve öncü gücü olan, proletaryanın politik hareketi, teori-eylemin birliğini yapısında birleştirir. Devrimci rolünü, **teori-eylem birliği** ile oynayabilir. Eylemden kopuk, yalnızca bilim ve teori peşinden koşan bir komünist parti, **geçiş sürecinde** öncülük görevini yerine getiremez. Dünyayı değiştirmeye hizmet etmeyen bir teori, teori değildir; teoriysen de, teoriysen değildir. **Eylem zamanı**, teorisyen, eylemden eyleme koşan bir militandır; parti **devrimin savaştan partisi**'dir. Türkiye, Kürdistan, Latin Amerika gibi sınıf mücadelelerinin hep sert ve şiddetli geçtiği alanlarda eylemden kopuk bir teorisyenlik olmadı hiçbir zaman. **Teori, eylem ve örgütlenme** ile birlikte, iç içe ele alındı. Bunun dışında teorisyenliğe soyunanlar gerçek anlamda teoriysen olmadılar. Sınıflar mücadelesinde belirleyici rol oynayanlar, teori, eylem, örgütlenme bütünlüğüne dayananlar olmuştur.

Proletarya enternasyonalizmi dünyayı değiştirmenin etkin aracıdır. Böylesi etkin bir araç ancak eylem temelinde amacına hizmet eder. Eylemin alanı tüm dünyadır. 1936 İspanya iç savaşında **Uluslararası Tugaylar** örneği, bugün tüm yeryüzüne yayılmış durumda. Örneğin temelinde varolan anlayış, sınırlı bir alanda uygulanmaktan çıktı, genellik kazandı. Uluslararası Tugaylar, Leninist Parti'nin tarihi gelişim sürecinde Filistin'de yeniden ortaya çıkarken; günümüzde **Kitle Gerilla Eylemleri** biçimiyle tüm kıtalarda yaygın olarak görülüyor.

Sosyalist mücadele tarihinde, dünyayı değiştirme eyleminde, bugüne dek şanlı örnekler yaratıldı. Proletaryanın toplumsal devriminin daha derine gitme zorunluluğu gereği, dünü aşan yeni örnekler gündeme geliyor.

Sosyalizmin teori-pratiği dünyayı değiştirme gücüdür.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

27 Ekim – 10 Kasım 2004

Sayı: 27

TEKELLER TÜM YERYÜZÜNÜ İSTİYOR

ABD'nin, uluslararası hukuku ve BM'yi (Birleşmiş Milletler) yok sayarak Irak'ı işgal etmesi, dünyada şok etkisi yarattı. Buna en çok şaşırانlar da hukuku her şeyin üstünde görenler oldu. ABD'yi uluslararası anlaşmalara aykırı hareketten mahkum edenler, ABD'nin bunu neden yaptığını henüz anlamış değiller. En fazla ileri gidenler, olanları Amerikan yönetimine gelen “yeni muhafazakarlar”ın izlediği sertlik yanlısı politikalarına bağladı. Gerçek durum ise ortaya konamadı.

Uluslararası anlaşmalara taraf olanlar, ABD'yi bu anlaşmalara uymaya çağırıyorlar. Bu yolla Amerika üzerinde bir baskı yaratacaklarını düşünüyorlar. Fakat, tüm yoğunluğuna rağmen diplomasi hiçbir işe yaramadı. Uluslararası diplomasi, bir anlamda çöktü. Amerika'ya bir tepki de, başka bir temelde, anti-kapitalist hareketten geldi. Dünya ABD'ye karşı ayağa kaldırıldı. Yapılanların hiçbiri Amerika'yı durduramadı. ABD bildiğini yaptı.

Emperyalist saldırganlığın nedenini, emperyalist-kapitalist sistemde ve bugünkü durumunda aramak gerekir. Kaybetmiş ve çökmekte olan bir sistemin, yaşamını uzatmak için göze almayacağı ve yapmayacağı şey yoktur. ABD'yi 11 Eylül'ü yapmaya ve 3. Dünya Savaşı'nı başlatmasına götüren, aynı nedendir. Kapitalistlerin çıkarları söz konusuysa, bu, her şeyin üstündedir. Ne hukuku, yasayı ne de uluslararası baskıyı bir engel olarak tanırlar. Kar için her engeli aşarlar. O çıkarlar eğer tehlikedeysse, o zaman, dünyaya yapmayacakları kötülük yoktur. Çünkü, artık söz konusu olan toplumsal sistemdir.

Dizginlenemez saldırganlık yalnızca ABD'ye özgü değil, emperyalizmin yapısında var. Tekeller her alanda egemenlik kurmak, herkese boyun eğdirmek ister. Bu nedenle gelişme eğilimine, baskı ve saldırganlık eğilimi eşlik eder.

ABD'nin BM'yi hiçe sayması ve uluslararası hukuku tanımamasının nedeni, tüm bu politik vb. sözleşmelerin, bugünkü gereksinimini karşılayamamasıdır. Yasalar, ekonomik çıkarlarının önünde engeldir. Kapitalist ekonomi tek bir yasa tanır: Ekonomik rekabet yasası. Ulusal ya da uluslararası yasaları, hukuk ve anlaşmaları, eğer rekabete -tekeller arası rekabet- hizmet ediyorsa, tanımaya hazırdır. Her emperyalist grup, hükümetlerarası anlaşmaları kendi durumunu güçlendirmek için etkilemeye çalışır. Bu alanda da bir savaş sürüp gider.

Devletler sisteminin hali hazırdaki varlığı, emperyalist tekellerin -uluslar üstü olan- gücüne ve genel konumuna denk düşmüyor. Uluslararası politik ilişkiler, emperyalist tekellerle bağımlı ülkelerin dünkü güç ilişkilerine denk düşüyordu. Uluslararası tekeller, bu zaman içinde daha da güçlendiler. Kendi dışlarındaki dünya üzerindeki egemenlikleri arttı. Politik ilişkiler (politik düzen) ise bu durumun gerisinde kaldı. Bu yönüyle tekellerin serbest hareket etmesi önünde engeldirler. Mevcut engellerin kaldırılması için her uluslararası tekel grubu ve devleti, uluslararası politik düzeni, bugünkü durumlarına uyarlamak amacıyla büyük bir baskı yapıyor. Yeni düzenleme ise zaman alacaktır. Emperyalist güçlerin ise bu kadar beklemeye tahammülleri yok. Bu yüzden, uluslararası politik "düzeni" yıkıp geçiyorlar.

Uluslararası tekellerle (ve emperyalist uluslarla) bağımlı ulusların ilişkileri de yeniden şekilleniyor. Varolan politik ilişkiler, bağımlılığın önceki dönemine uygun düşüyordu. Emperyalizmin bağımlı ülkelerdeki ekonomik ilhakı, zaman içinde derinleşti. Bugün tamamlanma süreci yaşanıyor. Politik değişikliklerden önce, ekonomik planda emperyalist tekeller bir dizi kararı dikte ettirdi. Birçok uluslararası ticari platform ve anlaşma, bu amaçla gerçekleştirildi. Bağımlı ülkelerin politik yapıları, ekonomik plandaki yeni duruma uyarlanıyor. Bağımlı ülkelerde buna karşı bir direnme olmadığı gibi, olanlar ise çok sert askeri müdahaleye, işgal ve ekonomik ablukaya uğruyor. BM üyesi olmak, hiçbir devleti güvenceye almıyor. Sonuç olarak, bağımlı ülkelerde emperyalizmin egemenliği ve diktası daha açık olarak kendini belli ediyor.

Bir dönem sermayenin büyümesinde rol oynayan yasalar (iç ya da uluslararası yasalar) daha sonra, sermayenin önünde engel olabilir. Bu durumda, sermaye, bu yasaları ya da politikayı kendi eliyle tasfiye eder. Politik düzen, yeni ekonomik düzene uygun hale getirilir. Bir süreden beri emperyalist güçlerin tüm dünyada yapmaya çalıştığı da budur. Uluslararası politik ilişki düzeni, dev tekellerin çıkarlarına göre yeniden biçimlendiriliyor.

Tony Blair iktidara gelir gelmez, düzenlediği uluslararası bir top-

lantıda “kendini yönetemeyen ülkelere müdahale hakkı”nı savundu. Öneri çok açık olduğu ve tepki toplayacağı için kabul görmedi. Fakat İngiltere’nin yaklaşımı, tüm emperyalist uluslarca paylaşılıyor. Yalnızca bu niyet ve amaçlarını başka biçim ve örtülerle dile getiriyorlar. Yeni-sömürgelerin ekonomik ilhakını savaş, işgal vb. askeri yollarla hızlandırma hedefleniyor. İngiltere’nin ABD’nin yanında işgallere katılması, amacına ulaşmak için fazla beklemediğini gösteriyor.

Tekeller bununla yetinmiyor; onlar tüm yeryüzünü istiyorlar. Asya’nın, Afrika’nın ve Latin Amerika’nın toprağını, sularını ve ormanlarını denetimleri altına almak amacıyla bazı adımlar atıldılar. Sözde “doğal hayatı” koruma adı altında, insanların kendi “doğal hayatı” üzerindeki yaşama hakkı ellerinden alınıyor. Gerekece çok basit: Doğal hayat alanları tüm insanlığa aittir. Bu alanların tüm insanlık için korunması gerekir. Oysaki kapitalizmin doğası, “doğal hayat”la ne kadar zıt ve uzlaşmaz! “Doğal hayat”ın tüm insanlık için korunacağı ve kullanılacağı durum, ancak insanların ortaklaşa mülkiyeti ve ortaklaşa denetimiyle olanaklıdır.

Tekeller, emek-sermaye ilişkisine de el atarak, yeniden düzenlemek istiyor. İşçilerin ekonomik yaşamını en alt sınıra düşürmek için, elindeki güçten yararlanıyor. Yüksek olan ve iyice artan işsizlik ona yardımcı oluyor. Çünkü güç ilişkilerinin ürünü olan, emeğin elindeki tüm ekonomik araçları, bir bir gasp ediyor. Kapitalist saldırı topyekündür ve dünya çapındadır. Saldırının sonuç vermesi için, emek hareketinin örgütlülüğü baskı altında tutuluyor. Tüm yapılanların amacı, emek-sermaye ilişkisini, emeğin aleyhine yeniden biçimlendirmektir. Tekeller genel olarak dünyaya bugünkü güç durumlarına göre şekil vermek istiyor.

Tüm sorun, tekellerin yeni yöneliminin hangi sonuçlar yaratacağıdır. Öz olarak söylemek gerekirse, tekellerin bu yeni yönelimi, insanlık için derin bir yıkım getirecektir. Hiç kimse de bu yıkım karşısında sessiz kalmayacak. Süreklilik kazanmış olan emekçi kitle ayaklanmalarının, git gide genişlik, yoğunluk ve şiddet eğilimi göstereceği açıktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

10 – 24 Kasım 2004

Sayı: 28

SINIF FARKLILIĞI VE TOPLUMSAL EŞİTSİZLİK

Bir avuç kapitalistin maddi zenginliği, milyarlarca insanın gelirden daha fazla. Bu sonuç, kendi başına çok şey anlatır. Dünyanın bugünkü toplumsal düzeni hakkında açık fikir verir. Dünya, birkaç kapitalistin ve zengin ulusun maddi zenginliği, refahı ve mutluluğu için çalışıyor. Üretilen ne varsa, en iyi şekilde dünyanın efendileri yararlanıyor. Tüm bunlar, sermayeye dayalı bir düzende, sermayenin büyümesinin kaçınılmaz sonuçlarıdır.

Karşılaştırma genellikle birkaç kapitalist grup ve zengin ulusla, yoksul ülkeler arasında yapılıyor. Bu, belli bir anlamda doğrudur: Ezen ulus ve ezilen ulus ayırımı kapitalist dünyanın bir gerçeğidir. Fakat ayırım yalnızca ezen-ezilen ulus çerçevesinde yapılırsa, tek yanlı olur. Ulus tek başına alındığında soyut bir kavramdır; daha iyi incelendiğinde, çıkarları birbiriyle karşıt, farklı sınıflardan oluştuğunu ve bu sınıflar arasında bir sınıf savaşımının olduğunu görürüz. Bu nedenle çoğu kez, zengin uluslarla, yoksul uluslar arasındaki karşılaştırma, kapitalist sınıf ile işçi sınıfı arasındaki sınıf ayırımı gizlemek için kullanılıyor. Konu, somut olarak irdelenmelidir.

Birkaç kapitalist ile milyarlarca yoksul (emekçi) insanın gelirini karşılaştırmak, kendi başına, sınıf ayırımının hangi noktaya geldiğini en çarpıcı biçimde ifade ediyor. Sınıflar arasındaki uçurum çok büyük ve derin. Uçurum artık öylesine açık ve elle tutulur ki, burjuvazi bile, bunu istatistiklerle ortaya koyuyor. Bunu yapmasının nedeni, toplumu havaya uçuracak tehlikenin büyüklüğünü ve ivediliğini anlatmaktır. Daha çok üzerinde durduğu politik önlemlerdir. Ekonomik önlemler ikinci planda geliyor. Oysaki politik alana yansıyan tehlike, ekonomik temeldeki çatışmadan geliyor. Kapitalist sınıfın alacağı ekonomik önlemler, sınıflar arasındaki uçurumu iyice derinleştirdiğinden, düzene karşı, emekçi sınıflardan gelen tehlike de büyüyor. Farklı sınıf bireylerinin gelirleri arasındaki farkı anlatan rakamların çarpıcılığı, esasında bu tehlikenin ne kadar yakın bir tehlike olduğunu gösteriyor.

Kapitalistlerle işçiler arasındaki ekonomik uçurum, yalnızca dünya geneline yönelik değildir. Her kapitalist ulusta, farklı sınıf üyeleri arasında büyük ekonomik mesafe var. Bu mesafe kapanmayacağı gibi, daha da büyür. Sermayenin kendisini genişletmesi, işçilerin sefaletinin derinleşmesiyle ilerler. Bugün birkaç tekelin zenginliğiyle, eğer dünya nüfusu kıyaslanıyorsa; ortaya korkunç rakamlar çıkıyorsa, bu, sermayenin kendi kendini genişletmesinin kaçınılmaz sonucudur. Bundan hareketle, durumun nerelere varabileceğini bir eğilim olarak çıkarabiliriz. İşte dünya nüfusunun büyük bir çoğunluğunun yaşamdan atılmasına neden olan, sermayenin bu tarihsel eğilimi ve işleyişidir.

Karşılığı ödenmemiş emeğe el koyarak, kendi kendini genişleten, büyüyen sermaye, bu nedenle tüm uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarını da içerir. Bu temelde biriken ve merkezileşen sermaye, uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının daha bir keskinleşmesini de beraberinde getirir. Kapitalist birikim, sistemin uzlaşmaz çelişkilerinin olgunlaşmasını ve buna bağlı olarak eski sistemin çözülmesinin biricik yolunun da iyice belirginleşmesini getirdi. İnsanlar artık çözebilecekleri sorunları önlerine koyabilirler. Çünkü, içinde buldukları maddi koşullar, sorunun çözümünü de kendi içinde taşıyor. Artık amaçlarını gerçekleştirebilirler.

Farklı sınıf bireylerinin arasındaki büyük gelir farklılığı, bize, toplumdaki toplumsal ve politik eşitsizliğin boyutları hakkında kesin bir fikir verir. Toplumsal ve politik eşitsizlik öyle bir noktaya ulaşmış ki, düzen güçleri bile bundan söz etmek zorunda kalıyor. Toplumsal eşitsizlik herkesin gözü önünde derinleşerek ilerliyor. Feodal toplumda toplumsal statü (örnek olarak, hanedan üyesi olmak) ekonomik güç anlamına geliyordu. Egemen toplumsal konumda olanlar, bu sayede, hazine desteği alıyor, toprak sahibi olabiliyor, ekonomik olarak bir güç sahibi olabiliyordu. Kapitalist toplumda ise, ekonomik gücü elinde bulunduran, politik güce de sahip oluyor, toplumsal nüfusa da. Demek ki, kapitalizmde, ekonomik eşitsizlik, toplumsal ve politik eşitsizliğin temelidir.

Bu tarihsel ve ekonomik gerçeğe rağmen, ütopyik, oportünist ve reformist küçük-burjuva literatür, toplumsal ve politik eşitsizliğin giderilmesini propagandasının temeli ve hedefi yapar. Sosyal adaleti ve eşitliği göklere çıkarır. Ona göre toplumsal eşitsizlik kalkınca, sınıf farklılıkları da kalkmış olur. Oysa ki, tersi doğrudur: sınıf farklılıkları kalkınca, bunun sonucu, her türlü toplumsal farklılık da kalkar. Çünkü, toplumsal eşitsizlik, sınıf farklılıklarının yalnızca sonucudur. Sınıf farklılıkları da, ekonomik temeldeki farklılıklardan kaynaklanıyor. O halde, ekonomik temeli kalkmadıkça, toplumsal ve politik eşitsizlik

de kalkmayacaktır.

Toplumsal eşitsizliğin, sınıf farklılıklarının sonucu olduğunun farkına varanlar, bu farklılıkları gidermek için, sınıfların eşitliği düşüncesine varıyor. Öncelikle belirtmek gerekir, sınıfların eşitliği, sınıflı toplumu kabul etmektir. Sınıfların eşitliği, sınıflı toplumun doğasına aykırıdır. Sınıfların varlığı, her tür toplumsal eşitliği dışalar. Çünkü sınıfların varlığı, eşitsizliğin var olması demektir. Sınıfların kendisi kalkmadıkça, sınıf farklılıkları da olacaktır. Bu nedenle devrimci Marksizm-Leninizm, hedefini sorunun temeline yöneltir: Sınıfları kaldırma.

Birkaç kapitalist aile ile yüz milyonlarca emekçi ailesinin geçimleri karşılaştırılırken ortaya çıkan o büyük fark; emekçi sınıfların nasıl bir ekonomik baskı altında olduklarını anlatır. Daha büyük bir ekonomik güce sahip olan tekeller, emekçi kitleleri daha derin bir yıkım ve sefaletle sürüklüyor. Sermaye büyüdükçe, çalışan sınıfların sefaleti de derinleşiyor. İşte sermayenin güçlenmesinin bazı sonuçları: kitlesel işten çıkarmalar, ücretlerin düşürülmesi, emekçilerin elde edilmiş sosyal haklarına zorla el konması, bunun sonucu yetersiz ve sağlıklı beslenme, daha çok hastalanma ve daha erken ölüm. Önceleri belli kapitalist ülkelerde görülen bu sonuçlar, kapitalizmin dünya egemenliği koşullarında, tüm kapitalist sistemde ortaya çıktı. Emperyalist-kapitalist dünyada emekçi kitleler, ağır bir saldırı altında.

Kapitalizmin halk kitlelerini getirdiği nokta, ölüm-kalım çizgisidir. Ölümcül koşulları tersine çevirmenin yolu, dünyayı ele geçirmektir. İnsanlık için yepyeni bir yaşam ancak, emek hareketinin dünyaya el koyması ile başlar. Bunun ilk büyük adımı, iktidarın devrim yoluyla ele geçirilmesidir. Bunun dışında bir yol, bugünkü koşulları hiçbir biçimde değiştirmeyecektir. Sınıflar savaşımında politik iktidarın nasıl bir öneme sahip olduğunu çok iyi bilen burjuvazi, iktidarını korumak için elinden gelen her şeyi yapıyor. Uzun bir tarihsel deneyime ve yüksek bir politik bilince sahip olan uluslararası proletarya hareketi, tüm gücünü bu noktaya, iktidarın ele geçirilmesine yöneltmelidir.

Sınıf farklılıklarının ve toplumsal eşitsizliklerin ortadan kalkmasına varan süreç, iktidarın ele geçirilmesiyle başlar.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

24 Kasım – 8 Aralık 2004

Sayı: 29

DİYALEKTİK DÖNÜŞÜM

Eski toplum (Ancién Sosyété)’un yazarı H. Morgan, önemli sonuçlara ulaşmıştı: İlerleme, geleceğin de yasası olacaksa, Eski Toplumun (sınıfsız toplum) ilkeleri toplumsal ilişkilerde yeniden egemen olacaktır. Çok açıktır ki, Eski Toplumun (ilkel komünal toplum) ilkeleri gelecekte daha üst düzeyde ortaya çıkacaktır. Gelecek toplumun toplumsal ilkeleri geçmişin düzeyiyle ortaya çıkmayacaktır. Eski Toplumun yazarı da bunu kavramıştır.

Ulaşılan sonuç tarihsel materyalisttir. Geleceğin toplumundan söz etmek yalnızca tarihsel bir zorunluluktan söz etmek değil; aynı zamanda diyalektik bir düşünceden hareket etmektir: Varolan toplumun karşısına dönüşmesi; H. Morgan’ın dizimini izlersek: Vahşilikten, Barbarlığa Uygarlık ve Gelecek Toplum’a ulaşan gelişme; bir dizi alt-üst oluşlar; toplumsal dönüşümler ve her toplumun diyalektik olarak karşısına, dönüşmesiyle olur.

Morgan burada tüm tarihsel dönemlere egemen olan ilerleme yasasından söz ediyor. Bir an sanki bu görüşte diyalektik bir şey yokmuş gibi görünüyor. Oysa ki, yazar araştırmalarında bir dizi toplumsal alt-üst oluşumdan ve köklü değişimden söz ediyor. Tarihte yalnızca süreklilik yoktur; aynı zamanda kesintilik de vardır. İnsanlık tarihi hem süreklidir, hem de kendi içinde birbirinden farklı dönemlere ayrılmıştır. Sıçramalar, dönüşümler ve toplumsal yadsınmalar içerir. Her toplum biçimi, bir önceki toplum biçiminin yerini alarak, pratikte O’nu eleştirmiş, yadsımıştır. İlerleme, yadsımının yadsınması diyalektik yasadının işlemesiyle gerçekleşir.

Burada, tam da ilerlemenin diyalektiği üzerinde durmak istiyoruz. Her tarihsel dönemin kendi ekonomik yasaları vardır. Toplumun gelişimi belli bir ekonomik temel üzerinde olur. Toplum sınıflı bir toplumsa (karşıtların birliğine dayanan bir toplum) ilerleme de çelişmeli ve karşıt bir niteliğe sahiptir. Böyle bir toplumda “ilerlemeciler”in söylediği gibi, “ne olursa olsun toplum daima ileri hedeflerine doğru ilerler”, biçiminde bir durum yoktur. Karşıtların birliği, karşıtların savaşımı olarak yansır. Burada, sınıflı toplumun bu doğasına aykırı olarak bir “toplumsal ilerleme” yoktur. Kapitalist toplum söz konusu

olduğu zaman, burjuva üretim ilişkileri, önce üretici güçlerin gelişmesini sağlarken, süreç içinde (ve kendi normal gelişimi sonucu) üretici güçlerin önünde ayak bağı olur. Bu aşamada ilerleme, ancak üretici güçlerin bu ayak bağından kurtulunca gerçekleşir. Gerçek ilerlemenin karşıt niteliği, kendini apaçık gösteriyor.

Toplumsal evrimin politik bir devrimle sonuçlanmadığı zaman; ancak o zamandır ki, gerçek bir ilerlemeden; toplumun ilerlemesinden söz edebiliriz. Nasıl ki, kötümserler pek yavaş değişimden konuşurlarsa; iyimserler de daima bir ilerlemeden konuşurlar. Gerçekte ise tarih, sınıf savaşları tarihidir. Sınıf savaşımı ise, tarihin motorudur. Yani gerçek yaşamda sınıflar savaşı var; bu çatışmadan ayrı giden bir ilerleme yoktur. Burjuva toplumun evrimi çelişmeli bir evrimdir. Tam da bu nedenle tarihsel süreç çatışmalı, patlamalı ve sıçramalı ilerler. Tüm bu çatışmalı, patlamalı ve sıçramalı sürecin sonucunda, toplum yeni ve daha yüksek bir toplumsal ilişkiye geçer ve yeni bir gelişme dönemini başlatır. Morgan'ın bahsettiği o “gelecek” ancak proletarya tarafından, proletaryanın sınıf savaşımının sonucu olarak gerçekleşecektir. Proletaryanın sınıf savaşımı olmadan yeni bir toplum hakkında konuşmak boşunadır.

Kapitalist toplumda hem geliştirici bir yön; hem de geriletici bir yön var. Her şeye gelişme dinamikleri açısından bakanlar, sistemdeki geriletici öğeleri (dinamikleri) göremez. Kapitalizmin teknik temeli devrimci bir rol oynarken, üretim biçimi ve üretim ilişkileri belli bir aşamada geriletici rol oynar. Aralarında büyük bir çatışma başlar. Belli bir noktada üretici güçlerin zincirlerinden kurtulması, bir varlık-yokluk sorunu haline gelir.

İnsanlık bu noktaya gelmiş bulunuyor. Kapitalizmin yükseliş dinamikleri, yerini çöküş dinamiklerine bıraktı. Çöküş, her aşamada aynı tempoyla sürmez; belli bir düzeyde sıçrama gösterir. Her şeyin tepe taklak olduğu zaman bu, zamandır. Tarihin kapitalizm altındaki süreci kesintiye uğrar; ya da kapitalizmin tarihteki dönemi sona erer. İnsanlık bu noktada her şeyini yitirebilir. Kapitalizmin devamı bu anlama gelir. İnsanlık tarihinin sürekliliği ancak, yeni bir tarihi süreç olarak güvence altına alınabilir. İnsanlık, bunu başaracak bilince ve perspektife sahiptir. İnsanlığı geleceğe taşıyacak büyük bir devrim, tarihin bağrından kopup geliyor.

Kapitalizm, kendi içinde bir dizi dönüşüm ve alt-üst oluşlar yaşadı; farklı uğrak noktalarından geçti. Gelişme, diyalektiğin yasalarına uygun gerçekleşti. Kapitalizme giriş, kapitalizmin klasik ülkelerinde üreticinin kendi üretim araçlarından kopartılmasıyla başlar. Sonraki süreç, küçük kapitalistin büyük kapitalist tarafından yu-

tulmasıyla yeni aşamaya ulaşır. Her şey yadsımanın yadsınması yasasına uygun olur. Kapitalizm, en sonunda kendi yadsınmasını doğurur: Özel mülkiyetin, toplumsal mülkiyete dönüşümü. Burada her şey ekonominin yasalarına göre olup-biter. Fakat tarih, yalnızca ekonomik yapıdan ibaret değildir. Ekonomik yapı temeldir, ancak, tek değildir. Ekonomik ilişkilerin biçimlendirdiği toplumsal ilişkiler ve onun da belirlediği politik ilişkiler bir bütünlük oluşturur. Burada politik ilişkiler, sınıf ilişkilerinin bir ifadesidir; sınıf savaşımının gelişimini anlatır. Bu anlamda, kapitalizmin yapısında meydana gelen ekonomik dönüşümler, kaçınılmaz olarak, beraberinde iç politik çatışmaları getirir. İç politik çatışmalar olmaksızın bir toplumsal gelişimden söz edilemez. Bir kez daha görüyoruz ki, ilerleme, çelişmeli ve karşıt niteliğe sahip.

Kapitalizm, kendi içinde diyalektik dönüşüme uğrar. Diyalektik dönüşüm, eskisinden farklı yeni bir aşamaya geçilmesi demektir. Böylelikle kapitalizm dönüşüm geçire geçire maddi koşulları ileri düzeye çıkarır. Emek araçları devasa boyutlara ulaşır. Kapitalist toplum, karşıtına dönüşme noktasına gelir. Kapitalizm bundan fazlasını da yapamaz. Kapitalizmin bundan daha ileri gideceğini bekleyenler, bunu hiçbir zaman göremeyecektir. Çünkü bu noktada her tür çağdaş gelişme, kapitalizmle çatışma içindedir.

Kapitalist toplumun karşıtına dönüşme aşamasına gelmesi, insanlık tarihinin de yeni bir gelişme aşamasına geçmesinin uygun koşullarının oluşması anlamına gelir. Bu, her açıdan yeni bir gelişme aşamasıdır. Eskinin çizgilerini üzerinde taşısa da, ondan tamamen farklıdır. Yeni ve daha yüksek bir döneme geçiştir. Eski toplum aşımıştır; bu nedenle, eski toplumun bir devamından söz edilemez. Toplum yeni bir temelde, yeniden örgütlenecektir. Üretim araçlarının ortaklaşa mülkiyetinde, yalnızca bu temelde, kesinlikle daha ileriye gidilecektir.

Geçmişle böylesine köklü kopuşu gerçekleştirecek olan proletaryanın büyük devrimci eylemi; bu nedenle çok sancılı, şiddetli ve çetin geçiyor. Sınıfsız topluma geçişte, daha bir dizi zorlu eylemden geçeceğiz. Geçiş sürecinde, geçici geriye düşüşler ve geçici yenilgiler olacaktır. Geçici düşüşlerin ve geçici yenilgilerin olmayacağı bir tarih hakkında hayallere kapılmadık hiçbir zaman. Ancak bir şeyden eminiz: Nihai (sonal) zafer kesinlikle proletaryanın olacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

8 – 22 Aralık 2004

Sayı: 30

ÜRETİMİN TOPLUMSAL KARAKTERİ İLE KAPİTALİZM ARASINDAKİ ÇATIŞMA

Kapitalist üretim, toplumsal üretimin bir biçimidir. Bu, toplumsal üretimin, kapitalizmin her aşamasında aynı düzeyde yapıldığı anlamına gelmez. Üretim araçları ve bilimde gelişmeye bağlı olarak, toplumsal üretimde ilerleme sağlanır. Kapitalistler ellerindeki üretici güçleri, daima daha fazla üretim yapmaya zorlar. Bu üretim, kapitalistler arası rekabet nedeniyle büyük ölçekli olmak zorunda. Bu, böyle sürüp gider. Tekelci aşamada, toplumsal üretim en üst noktaya çıkar.

Ekonomide devletleştirme ve büyük ölçekli devlet üretimi kapitalist ekonomideki bir gelişmenin sonucudur. Devlet burada kolektif kapitalisttir. Tekelcilik koşullarında, devlet ekonomisi, tekelci devlet kapitalizmidir. Devletin ekonomide tuttuğu yer tüm kapitalist ülkelerde çok büyüktür. Ekonomide devletleştirme, sanıldığı gibi “sosyalist” bir önlem değildir. Kapitalizm koşullarında devletleştirme, tamamen kapitalistlerin yararınadır. Devletleştirme, sorunun çözümü değildir; ancak, çözümün öğelerini kendi içinde barındırır.

Kapitalist ülkelerde zaman zaman yapılan ve son yıllarda yoğunlaşan “özelleştirme” kolektif kapitalist mülkiyetin, “özel” kapitalist mülkiyete geçmesidir. Bu, bir anlamda büyük kapitalist devlet mülkiyetinin parçalanmasıdır. Kapitalist mülkiyet bu şekilde parçalanırsa da, büyük ölçekli toplumsal üretimin temelindeki ekonomik zorunluluk ortadan kalkmaz. Gerek büyük ölçekli devlet ekonomisini, gerekse büyük ölçekli “özel” ekonomiyi yaratan ekonomik zorunluluktur. Üretim araçlarının ve bilimin teknik uygulaması, büyük ölçekli üretimi zorunlu yapıyor. Kapitalist mülkiyetin böyle el değiştirmesi, toplumsal üretimin büyük ölçekte yapılması zorunluluğunu ortadan kaldırmaz. Toplumsal üretim kapitalist mülkiyet altında devam eder.

Kapitalizmin ekonomik krizleri, kapitalistleri, yalnızca büyük ölçekli üretime göre ayarlanmış makineleri kırmaya, parçalamaya götürse de, (çağdaş makine kırıcıları) onlar bunu ancak belli sınırlar içinde yapabilirler. İsteseler de, belli sınırlardan daha öteye gidemez-

ler. Birincisi tekeller arası rekabet bunun önünde engel, ikinci olarak, toplumsal üretimin genel koşulları buna engel. Örneğin ulaşım sistemi (deniz, kara, hava) büyük ölçekli üretime göre düzenlenmiştir. Çağdaş gelişme bundan nasıl vazgeçebilir. Toplumsal üretim, genel koşulları ile birlikte bir bütünü oluşturur. Bu bütünlük çağdaş bir zorunluluktur, çağdaş bir gelişmedir. Fakat açıkça ortaya çıkıyor ki, kapitalist üretim ilişkileri, çağdaş gelişme düzeyiyle çatışma içinde. Çağdaş üretim araçları, kapitalist üretim ilişkilerinin kabuğuna sığmıyor. Bu nedenle, büyük ölçekli üretim yapan üretim araçlarını parçalamaya kalkışıyor. Sosyalist politik-ekonomi, kapitalizmin geldiği bu noktaya özellikle dikkat çeker. Üretimin belli büyük merkezlerde (fabrikalarda) yapılmasının yanında, toplumun tüm alanlarına dağılmış olarak (fason üretim) yapılması, üretimin toplumsal karakterini ortadan kaldırmaz. Yalnızca toplumun çok geniş kesimlerini toplumsal üretime çeker; ülkeyi bir atölyeye çevirir. Böylece sosyalizmin maddi zeminini kendi elleriyle hazırlar. Ülkenin bir atölyeye çevrilmesi sosyalizmin dayanacağı ideal bir zemindir.

Bilimde yapılan her yeni gelişme, üretim araçlarındaki her yetkinleşme, toplumsal üretimde yeni bir ilerleme demektir. Toplumsal üretimde, her ilerleme ise kapitalist üretim ilişkileriyle daha da büyüyen bir çatışma demektir. Bu çatışmanın burjuva çözümü ilk olarak, üretici güçlerin gelişimini engellemek; ikinci olarak da, üretici güçlerin en devrimcisi olan proletaryayı zorla mevcut üretim ilişkileri içinde tutmaktır. Sonuçta, bir bütün olarak üretim güçlerini, dar gelen kapitalist üretim ilişkileri içinde tutmaya çalışmak, beraberinde kaçınılmaz olarak çürüme getiriyor. Çürüme toplumsal üretimin tüm dinamik güçlerinin yıkımı anlamına gelir. Sorunun burjuva çözümü, budur.

Üretici güçlerin toplumsallıkları tanınmadıkça bunalım toplumu alt-üst eden şiddetli çatışmalara doğru derinleşecektir. Çatışma tek tek uluslarda değil tüm kapitalist ulusları; kapitalist sistemi kapsıyor; evrenseldir. Doğası gereği bu çatışmanın, burjuva üretim ilişkileri çerçevesinde çözümü yoktur ve olamaz. Çatışma kapitalist üretimin kendisinden kaynaklanıyor. Bu üretim geliştikçe, çatışmanın da derinleşmesi kaçınılmazdır. Üretimin toplumsallığını, kendi temelleri üzerinde, olabilecek en ileri düzeye çıkaran, kapitalist üretimin kendisidir. Çelişki, üretimin dünya çapındaki toplumsallığı ile ona el koymanın özel niteliği arasındadır. Çatışmanın çözümü de maddi gelişmenin içinde vardır.

Çözümünü de içinde taşıyan maddi koşulların varolması; insanların önlerine yeni hedef koyması, kapitalistlerden gelen hareketin temel nedenidir. Bu durumda kapitalistlerden gelecek bir hareket ge-

rici nitelikte olabilir. Çünkü çağdaş gelişmeye karşıdır. Burjuvazinin hiçbir başarı şansı olmamasına karşın, yine de, proletaryanın devrimci hareketini yok etmek için elinden gelen her şeyi yapıyor. Çünkü bir sosyalizm örneği, bir devrimci örnek, halkların, bu örneği izlemesi demektir. Halklar üzerindeki böylesi bir devrimci etkisi nedeniyle; devrimi engellemek için tüm burjuvazi birleşik bir karşı-devrim gücü olarak hareket eder. Sosyalizm örneklerinin çoğalması, kapitalizmin yıkılmasını hızlandırır. Bunu somut ve canlı olarak yaşayan uluslararası burjuvazi, sosyalizmi yıkmak için tüm gücünü harekete geçirmiştir. Gelecekte de her yeni sosyalizm örneğinin, sert direniş ve saldırılarla karşılanacağı açıktır. Direnişler ve saldırılar ne olursa olsun, sosyalizm güncel bir gerçektir.

Bir toplumsal sistem çöküyorsa, kaybetmişse; her tür çürümenin, yozlaşmanın, bezginliğin, bıkkınlığın, özcesi sosyal yıkımın tek temeli ise; kitleleri bu şartlar altında tutmak için nasıl ikna edecektir. Tersine sistem bu haliyle, onu yıkıp, yerine insanca bir toplumsal ilişki getirmek isteyen insanları her geçen gün daha fazla mücadeleye itiyor. İdeologların, burjuva düzeni yücelten tüm görüşleri iflas etmiştir. Burjuva düzen, insanlığın yeni bir yükselişinin önünde ortadan kaldırılması gereken bir yıkıntıdır. Varlığı insanlık için tehdittir; yıkılması ise kaçınılmazdır. Bu durumdaki bir sistemi ayakta tutmak için harcanacak hiçbir çaba sonuç vermeyecektir.

Çökmekte olan bir ekonomik sisteme dayanan politik bir yapı, güçlü değildir. Hele ekonomik yapıdaki gelişmeler, politik yapıyı havaya uçuracak noktaya gelmişse, burjuvazi egemenliğini uzun süre ayakta nasıl tutacaktır. Başvuracağı zor yöntemleri sonuç almaktan uzak. Kitlelere ve dünya halklarına karşı sürdürdüğü terör, saldırı ve katliamlar, burjuvazinin güçlülüğünü değil, güçsüzlüğünü gösteriyor.

Nesnel koşulların proletarya devrimi için böylesine olgunlaştığı bir aşamada; bir yerdeki devrimin zaferi uluslararası etki ve sonuç yaratacaktır. Aynı şartlarda ve aynı durumda bulunan emekçilerin harekete geçmesini getirecektir. Bu anlamda bugünkü devrimlerin uluslararası etkisi, devrimlerin zincirleme olarak gelişmesi biçiminde olur. Proletarya hareketi zorunlu olarak enternasyonal nitelik kazanmıştır. Her devrim proletaryanın en sıkı enternasyonal dayanışmasına ve desteğine sahip olacaktır.

DEVİRİME SOMUT YAKLAŞIM

Devrim somut olarak ele alınmalıdır. Çünkü her devrim, belli somut koşulların ürünüdür. Bu koşullar, ekonomik ve politik olgulara dayanır. Ekonomik ve politik olgular ise, farklı süreçlerin sonucu olarak ortaya çıkar. Zaten somut, çeşitli süreçleri içeriyorsa somuttur. Somut koşullar dediğimiz de içinde farklı süreçleri barındırıyor. Proleter ve bilimsel sosyalizmin kurucuları, devrimi kendi somut şartları içinde irdelediler.

Oysa ki; ortalama sol kafa, devrime, her zaman, soyut olarak yaklaşmıştır. Şartlar ne olursa olsun onun düşüncesinde bir “devrim” var, o pek değişmez. Tam bir metafizik devrim anlayışı. 1970’lerde devrime nasıl yaklaşmışsa, 2000’lerde de aynı biçimde yaklaşıyor. Dışarıdaki gerçeklik, onun düşüncesine yansımaz. İnsan metafizik bir anlayışa sahip olunca, başka biçimde düşünemez. Devrimi yaratan koşullar dışımızda oluşur ve tamamen nesnel gelişmenin yasalarına göre meydana gelir. Devrimin nesnel ve öznel şartlarının oluşmadığı durumlarda, devrime propaganda açısından yaklaşır. Devrimin koşulları oluşmuşsa, o zaman devrime pratik politika açısından yaklaşılr. Devrime yalnızca diyalektik temelde ve somut yaklaşırsak, devrimci görevlerimizi doğru olarak belirleyebiliriz.

Nesnel gelişmeler, devrimi zorunlu yaptığı halde ortalama sol, devrimi halen bir propaganda sorunu olarak görüyor. Devrim bir propaganda sorunu olarak görülünce, geleceğin sorunu olarak, ileriye ertelenmiş oluyor. Siz bakmayın onların sağda solda “devrim ve sosyalizm” dediklerine; yaptıkları sadece boş gevezeliktir. Onlar devrime hiçbir zaman somut olarak, güncel görevler açısından yaklaşmayacaktır. Güncel olarak yaptıkları baştanbaşa reformculuktur. Onlar için devrim, somut hazırlıklar, pratik görevlerin belirlenmesi gereken bir olgu değil; kendilerini başka göstermenin bir aracıdır yalnızca. Onlardan farklı olarak, sınıf bilinçli işçiler, devrime çok canlı olarak ve ciddi hazırlıklar açısından yaklaşıyor.

Devrimde iki ayrı görüş, iki çizgi; iki farklı sınıftan kaynaklanıyor. Küçük-burjuvazi ekonomik olarak yıkım içinde olmakla birlikte, yine de düzenden tümden umudunu kesmiş değil; bu da onu kararsız, ikircikli ve kaypak yapıyor. Sistemin üzerine cesaretle gidemiyor. Onun sınıfsal konumundan hareket eden politik güçler, küçük-burju-

vazinin doğasındaki tüm kararsızlıkları yansıtır. Devrimden ne zaman söz etse; bunu yalnızca burjuvaziye tehdit etmek için yapar. Yoksa devrim yapmak için, atılması gereken o kararlı adımı atamaz. Burjuvazinin üstüne cesaretle giden, devrimin zaferi için kararlı adımlar atan; devrimi sonuna dek kararlıca götürecek biricik devrimci sınıf, işçi sınıfıdır. Bu nedenle, işçi sınıfının devrimci politik hareketi, hiçbir kararsızlığa düşmeden, devrimci taktiği ve devrimci görevleri cesaretle belirliyor.

Devrimin koşulları ekonomik ve politik gelişmeler temelinde kavranabilir. Devrimi zorunlu yapan koşullar başka biçimde kavranılmaz. Burada zorunluluk, ancak ekonomik ve politik olgular tarafından gündeme getirilebilir. Ortalama sol eğer devrimi ekonomik ve politik olgular temelinde ortaya koyuyorsa; o zaman nesnel bir gelişimden, bir zorunluluktan hareket ediyor demektir. Bu durumda, devrime soyut olarak, bir propaganda olarak ve geleceğin bir sorunu olarak değil; somut olarak, eylem hedefi olarak yaklaşılması gerekiyor. Bu durumda, proletaryanın, devrim ve devrimde zafer için hazırlanması ve devrimci görevlerini yerine getirmesi için cesaretlendirilmesi zorunlu. Oportünizm ise bunların hiçbirini yapmıyor. Devrim (iktidarın ele geçirilmesi) onun dilinde sadece beylik bir sözdür.

Marx, 19. yüzyılın ortalarında ekonomik krizlerle devrimin ilişkisini kuruyor. Lenin 1914'ten sonraki yıllarda (emperyalist savaşın yarattığı ortamda) ekonomik krizle devrimin bağımlı ortaya koyuyor. Bizim oportünistlerimiz de, kapitalizmin krizinden ve devrimden söz ediyor. Fakat çok önemli bir farkla ki; oportünistler, ekonomik krizlerle devrimlerin ilişkisini kurmuyorlar. Her ikisini birbirinden bağımsız ele alıyorlar. Başka bir ifadeyle, devrimi ekonomik olgulardan bağımsız olarak değerlendiriyorlar. Eğer devrimi nesnel gelişmelerin, ekonomik olguların gelişiminin temelinde kavramış olsalardı; o zaman devrime güncel yaklaşırlardı. Devrimci Marksizm sorunu böyle koyar; oportünizm ise Marksizmi bir doktrin haline getiriyor.

Dünyada olsun, Türkiye'de olsun, süregelen bir ekonomik kriz yaşanıyor. Kapitalizmin genel krizinin de etkisiyle Türkiye'nin ekonomik krizi daha ağır yaşanıyor. Bu topraklardaki sonuçları da o ölçüde ağır ve yıkıcı oluyor. Ekonomik krizin kendisi sistemi sarsıyor. Ekonomik kriz, proleter ve proleter olmayan emekçi kitleleri, kapitalist düzene karşı mücadeleye itiyor. Türkiye'de yıllardır süren, süreklilik kazanan kitle eylemlerinin temelinde kapitalizmin ekonomik yıkımı, bunun yarattığı öfke ve hoşnutsuzluk var. Yıllardır süren iç savaşın temelinde tartışmasız ekonomik ve politik nedenler var. Ekonomik ve politik olgular, emekçi kitleleri eyleme, savaşıma ikna ediyor. Hiçbir

propaganda bu kadar etkileyici, ikna edici olmaz. Tüm nesnel göstergeler, tüm öfke devrimi, kaçınılmaz bir devrimi gösteriyor.

Genel olarak devrimci durum olmadan devrim olmaz. Devrimci durum ise nesnel koşulların oluşması demektir ve ekonomik, politik gelişmelerin temelinde gerçekleşir. Türkiye ve Kürdistan'da ise devrimci durum uzun süre önce ortaya çıktı. Açıktır ki, devrimci durum, otomatik olarak devrime yol açmaz. Bir devrim için nesnel koşulların yanında öznel etkenin de etkin olarak devreye girmesi zorunludur. Fakat biz şu an gerçekleşmesi gereken bir devrimden, kaçınılmaz bir devrimden söz ediyoruz. Bu devrimin nesnel koşullar tarafından gündeme getirilmesinden söz ediyoruz. Bu temelde ortaya çıkan devrimci durumla, devrimin bağıni tartışıyoruz. Ortalama sol bu bağı anlayamadı. Ondan önce, devrimci durum nedir, onu hiç anlayamadı. Hep devrimle, devrimci durumu birbirine karıştırdı. Bunun nedeni devrime ciddi olarak, somut olarak yaklaşmamasıdır. Oysaki Marksizm-Leninizmin zengin kaynağı bu konuda da yapılmış teorik belirlemelerle doludur. Oportünizm, yaşadığımız topraklarda, devrimci durumdan hiç söz etmediğine göre, devrimi somut olgular temelinde değil de, genel bir söylem olarak dile getiriyor.

Bizde kapitalizme, emperyalizme karşı devrimci mücadele kitlelerin bir anlık öfkesi biçiminde ortaya çıkmadı; bu mücadele yıllardır sürüyor; hem de en ağır şartlara rağmen. Hem devrimci güçlerin mücadelesi hem de kitle mücadelesi militan karakter almıştır. Militan örgütlü bir mücadele olmadan ne sosyalizm gerçekleşebilir, ne demokrasi ele geçirilebilir. Yıllardır yapılan pratik, devrimin nasıl gerçekleşeceği hakkında kesin bir fikir veriyor. Yalnızca son günlerde, sokaklarda gaz bombalarının altında bile direngen, diş diş mücadele veren kamu emekçilerinin eylemleri, kitlelerin demokrasi ve sosyalizm mücadelesine nasıl yaklaştığı hakkında açık fikir veriyor. Oportünist ve reformist çevreler ise, soyut propagandalarla zaman kaybediyorlar. Devrime yaklaşım artık pratik bir sorundur.

Halk kitlelerinin ekonomik durumunun kötüleşmesi, sistemle olan çelişkilerinin derinleşmesi, öfkenin büyümesi bir devrim patlaması biçiminde açığa çıkıyor. Burada devrim, proletaryanın ciddi ve somut hazırlıklarına bağlı olarak başarıya ulaşacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

5 – 19 Ocak 2005

Sayı: 32

SINIF SAVAŞI BURJUVAZİYİ “İKNA” ÇABALARINI BOŞA ÇIKARIYOR

Dünyayı devrim yoluyla değiştirmekten vazgeçenler, proletaryayı burjuva düzenin barışçıl-demokratik yolla değişimine ikna etmeye çalışırlar. Bunun gerekçeleri, ülkeden ülkeye farklılık gösterse de, özde, aynı şeyler söylenir. Bu şekilde, yalnızca dünyanın değiştirilmesinde değil, günlük mücadelede de, emekçilerin sınıf savaşımından uzaklaşıyor. Sınıf savaşımı yerine, giderek sınıf işbirliğine yöneliniyor. Vardığı yer ise, kapitalist düzene adapte olmaktır.

Sınıf savaşımı yerine sınıf işbirliğini, toplumsal barışı temel alan oportünizm (ve sosyal-reformizm), sınıf hareketi içinde öteden beri vardı; bundan sonra da varılmaya devam edecektir. Her çıktığı yerde bir süre sonra iflas etse de, başka bir zamanda başka görüngülerle karşımıza yine çıkacaktır; çünkü temeli özel mülkiyettir, küçük-burjuvazidir, burjuvaziden umudunu hiç kesmeyen, burjuvazinin etkisindeki emekçilerdir. Onlar, sosyalizmde bile, eski düzene dönme umudu ve çabası içinde olurlar. Sosyalist proletarya, bu gerçeği bir an bile akıldan çıkarmadan ideolojik mücadeleyi sürekli vermelidir. Özel mülkiyetin ufku her yerde aşılana kadar da bu mücadele sürmelidir.

Oportünizm, kapitalist toplumun uzlaşmaz çelişkilerinden kaynaklı, emekçi sınıfın baskı altında tutulması ve sömürülmesi; emekçi kitlelerin yaşam koşullarının sürekli kötüleşmesi nedeniyle, proletaryanın, işin doğası gereği, düzene, burjuva demokratizme ve burjuva iyimserliğe ikna edilmeyeceğini bilir; bu nedenle işe, sınıf işbirliğinin diğer tarafı olan burjuvaziyi ikna etmeye çalışmakla başlar. Burjuvaziyi “barışçıl” olmaya ikna etme oportünist çabası, 20. yüzyılın başlarında “ultra-emperyalizm” tezi ile ortaya çıktı. Bu tez mali-sermayenin dünya çapında birleşmeye gitmesinden ötürü, savaşa gerek kalmaksızın, uluslararası ticaretin, uluslararası ilişkilerin “barış” içinde sürdürülebileceğini iddia ediyordu. Oysa ki, tam da mali-sermayenin dünya düzeyinde bu birleşme eğilimi nedeniyle, uluslararası planda bir dizi sürtüşme, çelişki, çatışma ve savaş gündeme geliyordu. Her mali sermaye grubu diğeriyle şiddetli bir rekabet içindeydi. Bu koşullarda emperyalist politikanın devamı, ancak bir savaş olabilirdi.

20. yüzyılda iki dünya savaşı ve sayısız savaş emperyalist politi-

kanın devamı olarak yapıldı. Sonra 20. yüzyılın sonlarına doğru Rusya’da iktidara gelen karşı-devrimciler, bir kere daha aynı şeyi sordular: savaşları politikanın devamı olmaktan çıkaramaz mıyız? Bu sorular sorulduğu sıralarda, ABD, Ortadoğu’ya ve Balkanlar’a saldırıyordu. Daha sonra ise, ABD bu saldırılarını tek taraflı dünya savaşına dönüştürdü. Burjuvaziyi ikna çabalarının vardığı yer, bir kez daha iflas oldu.

Türkiye işçi sınıfı hareketinde oportünizmin çok eski bir tarihi olmakla birlikte, 1970’li yıllardaki örnekleri, bu eğilim için tipiktir. O dönem, işçiler üzerinde ve sendikal harekette etkin olan ve sosyal-reformist bir politika izleyen oportünizm, sınıf işbirliği çizgisini somutlamak için aktif bir çaba içinde oldu. O yıllar, toplu sözleşme, grev, sigorta, sendika vb haklar sınırlı olarak yasalarla kabul edilmekle birlikte, pratikte, kapitalistler ve devlet tarafından engelleniyordu, bu bugün de devam ediyor. Oportünist hareket bu hakları kullanmak için sınıf mücadelesine dayanacağına, hakların kullanılmasına engel olmamaları için kapitalistleri ikna etme yoluna gidiyordu. Kapitalistlere şöyle seslenirlerdi: “Modern işveren (tıpkı Avrupa’da olduğu gibi) sendikalaşmayı, sendikal hakları ve işçilerinin sigortalı olmasını kabul edenlerdir. Eğer tüm bu hakları işçilere tanırsanız, o zaman, işyerinde çalışma barışı bozulmaz; işçiler bu şartlarda daha verimli olur; siz de bundan kazançlı çıkarsınız” vb. Oportünist söylem öz olarak da, biçim olarak da böyleydi. Düşünün, işçiler adına hareket ettiğini, bir sosyalist olarak davrandığını söyleyenler, aslında kapitalistlerin çıkarlarını düşünüyor, onların paralı birer ideologu gibi davranıyorlardı. Oportünizmin politik özü, sınıf işbirliği olduğu için, o dönemki reformizm, süreç içinde, sosyalist olma iddiasından da vazgeçip, tamamen düzene karişti.

Önceki dönemin oportünist hareketi düzene karişti, ancak ekonomik temeli korunduğu için oportünizm bir politik eğilim olarak varlığını korudu. 90’lardan sonra, bu defa küçük-burjuva devrimci harekette ortaya çıktı. Bu yıllardan sonra kurulan yasal-sol partiler, tamamen sosyal-reformist bir çizgiye oturdular. Sınıf mücadelesinde öne çıkardıkları politika “barış ortamı”, “toplumsal barış” vb. oldu. Düzen-içi yaşama öylesine alıştılar; burjuvazinin kabul edebileceği sınırlar içinde hareket etmeyi ve politika yapmayı öylesine benimsediler ki, kendi ortamlarını sarsacak, proletaryanın her devrimci eylemini “aşırı”lıkla mahkum etmeye hazır hale geldiler. İçinde buldukları ortamı korumak uğruna devrimci olan ne varsa her şeyden vazgeçtiler. Düzen-içi yaşam, düzen-içi politika ve düzen-içi örgütlenme için Lenin’in sözleriyle: “*proletaryanın devrim hakkı satıldı.*”

Halkın özgürlüğünü, devrimci mücadelesiyle elde etmekten vazgeçip, egemen ulusla uzlaşma yolları arayan Kürt Ulusal Hareketi, egemen ulusun egemenlerini ikna etmek için her seferinde yeni bir öneriyle ortaya çıkıyor. Yapılan önerilerin özü şudur: Eğer “Kürt sorunu”nun barışçı-demokratik çözümü gerçekleşirse Türkiye bundan kazançlı çıkacaktır. İç-barışını sağlamış bir Türkiye, Bölge’de ve Dünya’da büyük bir güç olacaktır. İç savaşta ısrar ise, ekonomiyi iyice çöküşe götürür. Bu yöndeki görüşlerini güçlendirmek için yaşamdan pek çok örnek de bulunup sıralanıyor. Hiç şüphesiz ileri sürülen görüşler dayanaksız değil; ancak Kürt Halkına özgürlük getirmez. Egemen ulus, onca “dayanaklı” çözüm önerilerine rağmen, ilhakçı politikasında ısrarlı. Olan şey, Kürt Halkının devrimci mücadeleden alıkonup, etkisizleştirilmesidir.

Oportünizm ve sosyal reformizmin tüm çabaları sonuçsuz kalmaya mahkumdur. Kapitalizm, iç çelişkileri nedeniyle kaçınılmaz sonuna doğru gidiyor. Kapitalizmin ilerlemesi, çelişkilerin şiddetlenmesini de birlikte getiriyor. Bu temel üzerinde hareket eden sınıf savaşımı, her gün biraz daha derinleşiyor. Kapitalizm daha yıkıcı, burjuvazi daha bir saldırgan. Karşıt kutuplarda bulunan sınıflar, böylesine şiddetli bir savaşa tutuşmuşken, onları “uzlaştırma” çabaları da yıkımla bitmek zorunda kalacaktır. Hiçbir sınıf, hiçbir toplumsal grup, hiçbir politik hareket de, bu kıyasıya savaşımında, bu kutupların dışında kalamaz. Herkes, sonuçta, kutuplardan birinin yanında saflaşmak zorundadır.

Burjuvazi, her yerde, büyük bir hazırlık içinde. Yeni politik kararlar alıyor, askeri anlaşmalar imzalıyor, iç baskı yasaları çıkarıyor. Kısaca, proletarya ile olan güç ilişkilerini tamamen kendi lehine değiştirmek, sonuçta egemenliğini daha uzun bir dönem sürdürebilmek için elinden gelen her şeyi yapıyor. Tüm bunlar artık açık olarak yapılıyor. Daha önce üstü örtülü yapılan hazırlıklar bile, bugün herkesin gözleri önünde yapılıyor. Sınıf savaşımı çıplak olarak yürütülüyor. Burjuvazi varlık-yokluk savaşımında, gücü ve neyi varsa, her şeyini açıkça ortaya koyuyor. Olup biten bütün bu gelişmeler, sınıf savaşımının hangi noktaya geldiğini bize gösteriyor. Proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf savaşımı uzun bir yol aldıktan sonra, nihai kapışma aşamasına gelmiştir. Bu savaşta belirleyici olan, proletaryanın kararlılığı, hazırlıkları, kısaca *devrimci mücadelesi* olacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

19 Ocak – 2 Şubat 2005

Sayı: 33

KÜRESEL KAPİTALİST SALDIRI VE İŞÇİ SINIFININ GÖREVLERİ

Kapitalist dünyada, işçi sınıfına karşı yeni saldırılar geliştiriliyor. Saldırı hem ideolojik-politiktir, hem de ekonomiktir. Saldırı çoktan savaş boyutu kazandığı halde, bunun boyutlarını ve derinliğini hala kavramayan geniş bir sosyalist çevre var. İşçi sınıfının uzun bir tarihi gelişme boyunca, yüzyıllarca süren iç savaşlarla elde ettiği ne varsa, zorla ortadan kaldırılıyor. Her gün genişleyen bu savaşın tarihsel anlamı ve proletaryanın görevleri üzerinde durmak bir zorunluluktur.

Ekonomik cephede yapılan saldırılara bakarsak, genel olarak şunları görürüz: ücretlerin düşürülmesi, “sosyal haklar” denilen ekonomik hakların kademeli olarak kaldırılması; Avrupa’da olduğu gibi, “işsizlik yardımı”nın önemsiz seviyeye düşürülmesi ya da tamamen kaldırılması; sağlık ve eğitimin tüm yükünün emekçilerin sırtına yüklenmesi... İşçi kitlelerin yaşamına mal olan bu “kalemleri” artırmak mümkün. İşçilerin yaşamını kötüleştiren, sefaleti derinleştiren olgular, yalnızca bunlar değil. Meta fiyat artışları, kira artışları, ulaşım fiyat artışları, kısacası yaşam araçlarının fiyat artışları, işçileri vuran ekonomik olgulardır. Ücret sisteminde işçileri bekleyen yıkım ve daha çok yıkımdır. Aldığı ücret ne olursa olsun, işçi sınıfını bekleyen şey, yarınsızlıktır. Bu, bugünkü koşullarda daha açıktır.

Avrupa’da, proletarya ile kapitalistler arasındaki sınıf savaşının hangi noktalarda yoğunlaştığına bakarsak, işçi sınıfının kendisini bekleyen büyük yıkımı nasıl kavradığını görürüz. Kapitalistlerin, yaşam araçlarını ellerinden alarak, yaşamla bağlarını nasıl kopardıklarını, yaşamdan kovduklarını, işçiler artık iyice bilince çıkarmış durumdadılar. Hem ekonomik zorunluluklar, hem yaşam koşullarının bilincine varmaları ve hem de bugünkü durumdan tamamen kurtulmalarının müm-

kün olduğu düşüncesiyle eylemlere yöneliyorlar. Avrupa işçi sınıfı, sınıf savaşımını yeniden ekonomik mücadele alanında başlattı. Bu alanda uzun ve güçlü bir birikimi var. Ayrıca mücadeleyi bu alanda başlatması da doğaldır. Çünkü kapitalist sınıf, ekonomik cepheye büyük bir saldırı başlattı. Fakat mücadele başlar başlamaz, politik karakter kazanıyor. Bunun nedenleri var: Birincisi, ekonomik ve politik ilişkiler iç içe geçmiştir, özellikle devlet-tekelleşmesi koşullarında bu, daha fazla böyledir; ikincisi, emekçi kitlelere yönelik ekonomik saldırılar hükümetler eliyle yürütülüyor, devlet tekellerin yararına olmak üzere, piyasaya daha açık müdahale ediyor; üçüncü olarak, kapitalizmin çöküş çağında emekçi sınıfların her ekonomik istemi, sistemin kendisiyle çatışma içindedir. Orada savaşım, sisteme karşı yapılıyor.

Kapitalizmin, işçi sınıfına yönelik saldırısında, burjuva işçi sendikaları, işçilere karşı sermayenin yanında yer alıyorlar. Burjuva işçi sendikaları, bu saldırıda kendi tarzlarında yer alıyorlar. Burjuva işçi sendikacılık tarzı, işçileri sermayenin kararlarına ve hedeflerine ikna etme; onları “yaşamda kalmak için” sermaye yararına özveride bulunmaya çağırma şeklinde kendisini gösteriyor. Özcesi, burjuva işçi sendikaları, kapitalistlerin işçileri sömürme ve baskı altında tutmasına ortaktır. Uluslararası burjuva işçi sendikacılığı, emek ile sermaye arasındaki küresel iç savaşta, işçilere karşı, sermayenin yanında saf tutuyor. İşçilerin uzun bir tarihi gelişme boyunca savaşım ile elde ettiği ekonomik kazanımları yitirmesinde ve sınıf mevzilerinin zayıflaması ve gerilemesinde, onların kesin payı var. Bu nedenle, burjuva sendikacılığa karşı mücadele, kapitalizme karşı mücadeleden ayrılamaz.

Öte yandan, emek-sermaye çelişkisinin keskinleşmesi, sermaye saldırılarının arttığı, sınıf savaşımının şiddetlendiği, devrimci krizin yükseldiği koşullarda, işçi sınıfının ekonomik örgütlenmesinin yetersiz kalacağı açıktır. Devrimci mücadelenin öne çıkmaya başladığı durumlarda, yalnızca ekonomik mücadele araçlarına dayanan bir örgütlenme değil, ekonomik ve politik mücadele araçlarını birleştiren örgütlenmelerin kullanılması kaçınılmaz olur. Sınıf savaşımında, işçilerin ekonomik ve politik mücadele araçlarını kendisinde birleştiren örgütlenmeler, işçi komite ve konseyleridir. Demek ki, işçilerin ekonomik mücadele örgütlerinin gerilemesinin bir nedeni de, sınıf savaşımının ekonomik ve politik mücadeleyi birlikte ele almayı zorunlu hale getirmesidir. Sınıf savaşımı, devrim düzeyine (iktidarı ele geçirme düzeyine) doğru geliştikçe, komite ve konseylerin zorunluluğu ve rolü daha iyi anlaşılır. Sendikaların varlığı ve rolü ortadan kalkmayacaktır. Sosyalizmde de sendikalar olacaktır. Ancak, devrimci krizin geldiği

koşullarda, tarihin keskin dönemeçlerinde, işçi komite ve konseyleri gibi tarih yapan örgütler öne çıkar. Kesin kapışmalara doğru ilerleyen uluslararası işçi hareketi, sınıf savaşımında büyük rol oynayan bu tip örgütlenmelerin zorunluluğunu açıkça hissetmeye başladı.

Avrupa işçi sınıfı hareketi, önceki yıllara göre büyük bir gelişme ve sıçrama gösterdi. Sistemin destekçisi konumundayken, bugün sisteme karşı eyleme geçiyor. Çünkü kapitalizm onları en yaşamsal alanlarından vuruyor. Orada sosyalist, komünist ve devrimci örgütlerin yapamadığını kapitalizm yapıyor, yaşamları ellerinden alınmak istenen milyonlarca emekçi, örgütlü olarak eylemlere yöneliyor. Avrupa’da kapitalist sınıf, kendi diktası altında sessiz sedasız boyun eğecek koşulları onlara sağlamıştı. Şimdi bu koşullar ortadan kaldırılıyor. Bu durumda, milyonlara ulaşan kitlelerin, kapitalistlerin diktasına ve kapitalist sisteme karşı harekete geçmesinden daha doğal ne olabilir? Bu durum, Avrupa işçi sınıfı hareketinde nitel bir değişimdir.

Avrupa işçi sınıfının büyük bir sıçrama yapmasında başka bir etken de, burjuva devletlerin, kitleler üzerinde artan terörüdür. Devlet terörünün tüm yasal dayanakları hazırlandı. En son olarak, İngiltere’de yeni devlet terörü yasası çıkartıldı. Çıkartılan yasalar ve uygulamalar, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonraki en baskıcı düzeyde. Bu da, İkinci Dünya Savaşı’nda içeride kitlelere uygulanan baskıya yaklaşmak demektir. Orada devlet-tekel bütünleşmesi tamamen sağlanmıştır. Bu şartlarda, devlet, faşizmi uygulayacak niteliktedir. -Ve yer yer uygulanıyor- Devletin bir dizi yeni yasa çıkarması, yeni “güvenlik” birimleri kurması, diğer devletlerle bu konuda ortak örgütlenmelere gitmesi, işçileri ekonomik ve politik mevzilerinden söküp atması; kapitalist sınıfların işçi sınıflarına karşı başlattığı küresel iç savaştır. Bu savaş, oradaki komünistlerin ummadıkları biçimde, işçilerin gözünü açıyor, harekete geçiriyor ve devrimcileştiriyor.

Avrupa işçi hareketi, büyük bir canlanma ve dinamizmle ileri atıldı. Onyıllar boyu dinginlik içinde olan toplum, güçlü bir şekilde gelen işçi eylemleri dalgasıyla sarsıldı. Atıl olan güçler harekete geçti. Hareket, kısa sürede kıtaya yayılarak enternasyonal karakter kazandı. İşçi hareketinin gücünü ve etkisini anlamak için, burjuvaların yaptıkları hazırlıklara bakmak yeterli. Onlar durumun farkındalar. Yeni durumu kavramayan ve halen, önceki, yarım yüzyıllık statükocu, ılımlı, uzlaşmacı, düzene iyice yerleşmiş olan oradaki komünistlerdir. Devrimci gelişmelerin tamamen gerisinde kalmış durumdalar; bunda bir değişiklik yapmaları da beklenmemeli. Harekete geçtikleri zaman, bu, devrimi engellemek için olacaktır. Avrupa’da kitleleri başarıya götürececek devrimci örgütlenme, bunun dışına çıkacaktır.

Devrimci Marksist bir çıkışın ilk koşulu, yarım yüzyıl boyunca işçi hareketinde egemen olan “Avrupa Komünizmi”yle hesaplaşmaktır. Bu akım, fiilen çökmüş olmakla birlikte, ideolojik anlayış olarak etkilerini koruyor. Yeniden yükselişe geçen işçi hareketi, tüm olumsuz ideolojik etkilerden kurtarılmalıdır. Devrimci bir çıkış yapan işçi hareketi, daha işin başlangıcındayken, ideolojik mücadele, hareketin sonrası için yaşamsaldır. Devrimci Marksist temelde çıkış yapacak bir işçi sınıfı hareketi, devrimci etkisini tüm dünyada gösterecektir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
19 Ocak – 2 Şubat 2005
Sayı: 33

İŞÇİ EYLEMLERİNİN DEVRİMCİ SONUÇLARI

Toplumunu her noktasında sarsan sınıf mücadelesi, şiddetini her gün biraz daha arttırıyor. Her toplumsal ilişki, tarihin devinim gücü olan sınıf mücadelesinin etkisiyle biçimleniyor. Mevcut sınıfsal güç ilişkileri, her noktasında değişime uğruyor. Cepheleri tüm dünya olan bu savaşım, çökmekte olan eski toplumsal sistemle, insanlığın tek kurtuluşu olan yeni dünya arasındaki bir savaşımıdır.

Bu savaşımın Türkiye'deki görünümünü ele alalım. Türkiye tek-elci sermayesi, kapitalist dünyanın tek-elci kaptanlarının, her yerde, işçi sınıfına karşı başlattığı yeni saldırı dalgasının da desteğiyle, emekçi sınıflara yönelik her alanda, şiddetli bir saldırıya geçti. Tekelci sermaye güçleri, her seferinde, işçilere ve tüm emekçilere karşı yeni bir ekonomik baskıyı gündeme getiriyor; politik iktidarlar da, bunları karara bağlıyor. Sistemin işleyişi bu şekilde oluyor. Bu işleyişe göre, sermaye asıl belirleyici gündemi oluşturur, politik iktidar da onu uygulama alanına sokar. Politik iktidar (devlet iktidarı) emperyalizmin ve işbirlikçi tek-elci sermayenin emekçi kitlelere dikte ettirdiği kararları sonuca bağlamak ve uygulamak için cumhuriyet tarihinin en yoğun çalışması içerisinde. Bu, emekçi halk kitleleri üzerindeki burjuva baskısının da en uç noktaya kadar götürülmesi demektir.

Yeni olarak Sosyal Sigortalar Kurumu'nu ortadan kaldıran yasa çıkartıldı. Bu, son da olmayacaktır. Çünkü işbirlikçi tek-elci sermaye yüzyıl savaşında, elde ettiği sonuçlarla yetinmek istemiyor. Bütün sonuçları almak için, saldırılarını sürdürecektir. Zaten, emekçi sınıflar, yeni saldırıların olacağını biliyor. Emekçi kitleler kapitalistlerin yönelimini derinden kavradığı için, eyleme geçmeyenleri uyarıyor, mücadeleye çağırıyor: "Sıra sana gelecek!" Aynı saldırılarla yüz yüze kalan her emekçi topluluğu eyleme geçerek, diğerlerine aynı çağrıyla yapıyor. Emperyalizmin ve işbirlikçi sermaye güçlerinin kararlarına ve baskılarına boyun eğmeyen ve teslim olmayan emekçi kitleler dalga dalga eyleme geçiyor. Saldırıları süreklilik gösterince, emekçi eylemleri de süreklilik gösterdi. Denebilir ki, uzun yılların en yaygın, en yoğun ve bu kadar süreklilik gösteren eylemleri yaşandı. Bu da doğaldır; her ölüm-kalım çizgisinde sınıflar savaşımı, en açık, en yoğun ve en şiddetli dönemine girer.

Proletaryanın kapitalistlere karşı sınıf savaşımı yalnızca tek tek sorunlarda ve belli alanlarda sürmüyor; bu savaş çok daha karmaşık ve zengindir. Bir taraftan, bir grup işçinin tek tek kapitalistlere karşı ekonomik mücadelesi yürütülürken; diğer taraftan, işçilerin bir sınıf olarak harekete geçtiği politik eylemler gerçekleşiyor. İşçilerin hem ekonomik mücadelesi hem de politik mücadelesi kapitalizmden, onun saldırılarından kaynaklandığı için; proletaryanın sınıf savaşımı, bir bütün olarak kapitalist sisteme karşı bir savaşım olarak geliyor. Proleter sınıf savaşımı, doğası gereği de ancak bu şekilde gelişebilir.

Kapitalistlere karşı mücadelelerde başarı daha sık görülüyor. Kararlı, direngen bir mücadele veren işçiler, kapitalistleri dize getirebiliyor. Fakat, işçilerin bir sınıf olarak kapitalist sınıfa karşı harekete geçtiğinde, yani kapitalistlerin politik iktidarına karşı mücadelede aynı başarı söz konusu olmuyor. Politik iktidarın kararlarına karşı, bir sınıf olarak harekete geçmek yetmiyor, daha güçlü, aktif ve etkin yöntemler gerekiyor. İşçi sınıfı ancak militan devrimci yöntemlerle sonuç alabilir. Mücadele bu düzeye çıkmadığı sürece, bir sonuç beklenmemeli. İşçiler büyük kitleler halinde sokaktayken bile hükümet, emekçilere saldırı yasalarını meclisten geçirebiliyor. İşçilerin her yerde ayağa kalkmaları yine de, hükümeti durdurmaya yetmiyor. İşçilerin eylemleri, burjuva sendikacılığın, sosyal-reformizmin ve oportünizmin barikatlarını aştığı zamanlar bile, durumu genel olarak değiştirmiyor. İşçiler, sık sık bir sınıf olarak harekete geçtiği zaman dahi, ekonomik yıkımlarını durduramıyorlar. O halde sorunun karmaşıklığını anlamak için, daha bütünlüklü ve temeline bakmamız gerekiyor. Öncelikle dünyaya bir göz atmalıyız.

Avrupa'yı ele alırsak, orada da bize benzer bir durum olduğunu göreceğiz. Hükümetlerin gündeme getirdiği ya da yaşama geçirdiği kararlarda, işçilerin onca eylemlerine karşın, bir değişiklik olmuyor. Oysaki, Avrupa işçi sınıfı, son yarım yüzyılın en yaygın ve en yoğun eylemlerine başvuruyor. Her seferinde onbinler, yüzbinler hatta milyonlar ayağa kalkıyor. Fakat hiçbir Avrupa hükümeti geri adım atmadı. Sadece işçiler değil, tüm halk kitleleri abluka ve kuşatma altına alındı. Bu yüzden de sadece işçiler değil, daha geniş halk kitleleri sürekli eylem halinde. Fakat sonuç orada da değişmiyor; emekçiler uzun bir tarihi süreç boyunca büyük mücadelelerle elde ettikleri ne varsa, bir bir yitiriyorlar. Avrupa'da da sınıf mücadelesinin başka yönde bir gelişimiyle karşı karşıyayız.

Farklı bir görüntü Latin Amerika'da ortaya çıkıyor. Orada geniş halk yığınları hükümetlere geri adım attırabiliyor; bununla da yetinmiyor, daha ileri gidip hükümetleri deviriyor (Arjantin) ya da kendi-

lerine bir nefes aldırarak halkçı iktidarı kurabiliyorlar (Venezüella). Sınıf mücadelesi tüm Latin Amerika'da bütün şiddetiyle sürüyor. Kitleler bu mücadeleleriyle sınırlı da olsa sonuç alabiliyor. Bunun temelinde: Birinci olarak, kitle mücadelesinin uzun yıllar süren gerilla mücadelesinin birikimlerine dayanması; ikincisi, sık sık devrimci yönlemlere başvurması (sokak savaşları, ayaklanma, barikat, silahlı eylemler vb.), üçüncü olarak, burjuva barikatlarından önce karşılıklı dikilen içerdeki uzlaşmacı barikatları aşabilmiş olmaları ve dördüncü olarak da, bu mücadelenin bir ölüm-kalım mücadelesi olduğunu kavramış olmalarıdır. Latin Amerika'da, kendilerine biraz nefes aldırtan hükümetlerin olduğu yerlerin dışında, genel olarak alınan sonuçlar çok kısa sürüyor ve genel gidişat değişmiyor: Halk kitlelerini bekleyen daha büyük yıkım ve daha derin bir yoksulluktur.

Bu durumda bazı genel sonuçlar çıkarabiliriz.

Birinci sonuç: yapılan onca eyleme rağmen, işçilerin hiçbir sonuç alamaması karşısında burjuvazi, bu eylemleri boşa yapılmış, anlamsız ve umutsuz eylemler olarak görebilir ve böyle yansıtabilir. Fakat kazanmak isteyen, kurtuluşunu gerçekleştirmek isteyen bir sınıf (işçi sınıfı) soruna başka biçimde bakar. Proleter sınıf bu eylemleri, sonuç almasa da, toplumsal kurtuluş için, emekçileri birleştiren, örgütleyen ve hazırlayan eylemler olarak görür ve büyük önem verir. İkinci sonuç: işçilerin yüzyıllarca süren iç savaşlarla elde ettiği haklar, şimdi ellerinden alınıyor. Bu hakları yeniden elde etmek, sistemi yıkma savaşımına sıkı sıkıya bağlanmıştır artık. Devrime başvurma düşüncesi, emekçi sınıflar arasında her geçen gün daha fazla taraftar buluyor ve güç kazanıyor. Üçüncü sonuç: kapitalistlerin, işçilere karşı başlattığı savaş, tüm dünyada, aynı dönem içinde sürdürülüyor. Bu, dünyadaki tüm kapitalist güçlerin ittifak halinde yürüttükleri bir saldırdır. Saldırı, işçilerin mevzilerini ve örgütlülüklerini dağıtarak, en ağır baskı koşullarında, en yüksek sömürüyü amaçlıyor. Saldırı, küresel iç savaş biçimini almıştır. Bu da, işçi sınıfının enternasyonal dayanışmasını, kaynaşmasını ve birliğini zorluyor. Bu yöndeki girişimler daha bir yoğunluk kazanıyor. Ülkelerde yapılan eylemlerin yönü uluslararasılaşmaya doğrudur.

Proletaryanın sınıf savaşımında, bu sonuçların bile ortaya çıkıyor olması, başlı başına devrimci sonuçlara yol açacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

2 - 16 Şubat 2005

Sayı: 34

MARKSİST YÖNTEM VE OPORTÜNİST YÖNTEM

Gelişme basitten karmaşığa, bir alt biçimden bir üst biçime doğrudur. Gelişmenin basitten karmaşığa doğru oluşu genellikle gözardı ediliyor. Şeyleri durağan halde gören metafizik yöntem için bu normaldir. Fakat diyalektik yöntem, metafizik yöntemle tamamen karşıt olarak, şeyleri hareket halinde, değişim ve karşılıklı etkileşim içinde ele alır. İşçi sınıfı hareketi içinde de bu marksist yöntemin sık sık unutulduğu görülüyor. Marksist diyalektik, gelişmenin karmaşıklığını, zenginleşmesini ve temelindeki oluşumu irdeler, ortaya çıkarır.

Basitten karmaşığa, alt biçimlerden üst biçimlere gelişim yasası, toplumların tarihinde de gözlemlenebilir. İlkel komünal toplumdan bugüne gelen toplumsal gelişim basamağı, bunun en iyi tanıtıdır. İnsanlık bugün yeni bir gelişim basamağına varmış bulunuyor. Genel tarihsel gelişmede geçerli olan diyalektik yasalar, her toplum biçiminin kendi iç evrimi için de geçerli. Somut olarak irdelediğimiz kapitalist toplum, ilkel sermaye birikiminden bankalara, borsaya yani mali-sermaye çağına ulaşmıştır. Bu gelişimle birlikte yeni işbölümü ve yeni toplumsal ilişkiler oluşmuştur. Sonuçta kapitalist toplum, sayısız çizgiden meydana gelen son derece zengin bir toplumsal yapı olmuştur.

Emperyalizm ve mali-sermaye çağının bugün geldiği noktayı kavramak için; ilkel sermaye dönemini açığa çıkarmak için gerekenden daha güçlü bir teorik potansiyele ihtiyaç var. Kapitalist sistemin bugünkü gelişimi ve uluslararası ilişkiler, düne göre çok daha karmaşıktır. Böylesine karmaşık ilişkileri açıklamak için bir deha değil, çok sayıda dahice zeka gerekiyor. Bugün de olayları gelişmeleri derinliğine kavramak için dahice düşünen kimselere gereksinme vardır; ancak gelişmenin ulaştığı karmaşıklık ve boyut daha çok deha, yani kolektif bir çalışma gerektiriyor. Ama her şeyden önce marksist diyalektiğin sağlam bir kavrayışı gerekiyor.

Diyalektiğin nasıl başarılı olarak kullanıldığına en iyi örnek Kapital'dir. Marx, Kapital'de kapitalist üretim biçimine olabilecek en

somut biçimde yaklaşmakla kalmıyor, bunu yaparken kendi bilimsel yöntemini de yetkin olarak kullanıyor. Meta üretimine egemen olan yasalar, bu yasaların karşısına dönüşmesi ve diyalektik geçişler, Kapital'in konusudur.

Sermayenin üretim sürecini teorik olarak çözümlerken Marx, baskın karmaşığa doğru gelişim gösteren meta üretiminin temelinde varolan hareket yasalarının nasıl işlediğini bize gösteriyor. Böylece Marx, kendi yöntemi sayesinde karmaşıklık gösteren kapitalist meta üretiminin yalın ve güçlü bir çözümlemesini yapıyor. Kapital'in sistematığı ve kullanılan bilimsel yöntem, marksizmin bir hazır-kalıplar sistemi olmayıp, bir irdeleme yöntemi olduğunun iyi bir örneğidir.

Meta'nın ilk bakışta görüldüğünün tersine karmaşık bir şey olduğunu söyleyen Marx, onu, karmaşık yapısı içinde ele alır: *"İlk bakışta bir meta, çok önemsiz ve kolayca anlaşılır bir şey gibi gelir. Oysa metanın tahlili, aslında onun metafizik incelikler ve teolojik süslerle dolu pek garip bir şey olduğunu göstermiştir."* Marx'ın yaptığı "metanın tahlili"ni izleyerek, metanın ilk görüldüğü gibi olmadığını, çok daha karmaşık bir şey olduğunu göstermektedir.

Fakat Marx'ın ulaştığı sonuç son derece yalın ve ikna edici: *"Maddi üretim sürecine dayanan toplumun yaşam süreci, kendisini saran mistik tülü, üretimin, serbestçe bir araya gelen insanlar tarafından ve saptanmış bir plana uygun olarak bilinçli bir biçimde düzenlenmesi sağlanmadıkça, soyup atamaz."* Meta üretimine dayanan toplumdaki tamamen farklı olarak, geleceğin toplumunda maddi yaşamın üretimi ve yeniden üretimi son derece sade olacaktır; bu üretim araçlarının üretiminde olduğu gibi, toplumun üyelerine dağılımında da böyle olacaktır. Marx, böylesi bir toplumun bir dizi tarihsel gelişiminin sonucu olabileceğini söyler: *"Ne var ki bu da toplum için belli bir maddi temeli ya da kendileri de uzun zahmetli bir gelişme sürecinin kendiliğinden oluşmuş ürünleri olan bir dizi varoluş koşulunun bulunmasını öngörür."* Dogmatiklerin oportünistlerin hiç anlayamadıkları şey, böyle bir toplumun maddi koşullarının oluşmuş olduğudur. Hiç şüphesiz, bir şeyin koşulunun oluşması ile o şeyin kendisi tamamen farklıdır. O toplumun kurulabilmesi için komünist bir devrim zorunludur.

Yaşam son derece karmaşıktır ve zengindir. İçinde sayısız farklı çizgi ve olgu barındırır. Bu gerçekten hareket eden Lenin "Emperyalizm"ın "önsöz"ünde: *"... toplumsal yaşamın görüngülerinin bunca karmaşıklığı içinde, herhangi bir tezi desteklemek için sonsuz sayıda uygun örnek ya da veri gösterilebilir"* demektedir. Oportünistlerin tezlerini desteklemek için toplumsal yaşamdan örnek göstermelerinin ne-

deni, toplumsal yaşamın bu zenginliğidir. Tam da bu nedenle, toplumsal çözümlenmelerde sürekli yanılıya düşülür. Kendi tezlerini destekleyecek verileri yaşamda buldukları için iç rahatlığıyla hareket edenler, tam da bu nedenle büyük sıkıntılara ve teorik açmazlara düşerler. Çünkü düşünceleri tek yanlıdır, olayların harekete geçirici temellerini ve yasalarını anlamaktan uzaktır. Çünkü yaşam çok karmaşıktır ve sayısız çelişkilerle doludur. İnsan bilinci bu sayısız çelişkileri son nedenine kadar izleyemediği zaman yanılığara düşmekten kurtulamıyor.

Olayları son nedenine kadar kovalayan ve müthiş diyalektikçi olan Lenin, yaşamı tasarlanan “saflık” içinde değil de, tüm karmaşıklığı ve zenginliği içinde irdelemek gerektiğini, doğada ve toplumda (genel olarak yaşamda) hiçbir şeyin “saf” halde olmadığını belirtir ve Marksistlerin izlemesi gereken yolu gösterir: “*Evrimsel bilimsel yöntemin son sözünü oluşturan marksist diyalektik, konunun yalıtık, tek yönlü, çarpıtılmış ve saptırılmış değerlendirilmesini yasaklar.*”

Toplumsal olguları bütün karmaşıklığı ve başka olgularla karşılıklı ilişkisi içinde ele almayı, “saf” halde ve yalıtık biçimde ele almak isteyenler diyalektikle karşı karşıya gelirler. “*Marksist diyalektik*”, diyor V. İ. Lenin, “*işte tam da bunu öğretir ve saflık kavramının, şeyleri bütün karmaşıklığı içinde ve sonuna kadar kavramayan insan anlayışının belli bir sınırlılığı ve tek yanlılığı olduğunu gösterir.*” Lenin, kapitalizmi örnek olarak küçük burjuva ilişkilerden yalıtık ve saf halde düşünenlerin tek yanlılığını ve sınırlılığını gösterir. Olayları değerlendirmede tek yanlılığa ve sınırlılığa düşmemek için marksist diyalektikçi doğru uygulamalıyız.

Engels, Marx’tan sonra, materyalist tarih anlayışını karikatürize eden “materyalistlerin” eleştirisine belli bir ağırlık verir. Onları, materyalist tarih anlayışını bir araştırma yöntemi olarak görmek yerine, her tarihsel olaya rahatlıkla uygulanabilen bir denkleme indirgedikleri için eleştirir: “*Marx’ın, en iyi yapıtlarının bile işçiler için yetersiz olduğunu düşündüğünü ve işçilere en iyinin dışında bir şey sunmayı suç saydığını bu baylar bir bilselerdi!..*” Böyleleri bizde de hiç az değil. Ekonomik, toplumsal olgular hakkında hiç ciddi bir araştırma yapmadan kolay sonuçlara ulaşan çok sayıda “materyalist” var. Toplumları inceleyerek belli sonuçlar çıkaracaklarına, kendi dogmalarını topluma kabul ettirmeye kalkışır. Sonuçta dar kafalı oportünistler, yüzeysel, uyduruk görüşleriyle yıllarca işçileri kandırdılar. Onların durumları ortaya çıkarmak da bize düşüyor.

Tarih basit matematik denklemi açıklanır gibi açıklanamaz. Tarih son derece karmaşık ilişkiler içinde gelişir. Tarihin koşulları ve ön-

cülleri (ekonomik, politik, hukuki, felsefi, sanatsal vb.), o sayısız çelişki ve ilişkisi içinde incelenmeli. Engels'in ifadeleriyle: “*Böylece, bir bileşke -tarihsel olay- doğuran, birbiriyle kesişen sayısız güç, sonsuz bir kuvvetler paralel kenarı dizisi vardır.*”

Oportünistler olayları, tarihsel koşulları ve çelişkileri içinde son nedenine kadar izlemezler; olayların kendisinden hareket ederler. Oysaki, günlük olaylar belli bir temelde ortaya çıkıp gelişme gösterirler. Temeldeki nedenlerde bir değişim olduğu zaman, olayların yönü de değişmeye başlar. Örnek olarak ekonomik krizleri gösterebiliriz. Ekonomik krizler, olayların devrimci bir yönde gelişmesine yol açar. Temeldeki bu neden görülmediği zaman, günlük olayların yönünü doğru olarak anlayamayız.

Materyalist tarih anlayışı, tarihi araştırma yöntemi, bir irdeleme yöntemi olarak anlaşılmaz ve ele alınmazsa karşıtına dönüşür; yani olaylara hazır-kalıp yaklaşıma, olayları ve olguları hazır düşünce kalıplarına sokmaya çalışma, özcesi düşünce imalatçılığına dönüşür. Diyalektik yöntem de, olguları tüm karmaşıklığı içinde, karşılıklı etkileşim içinde ve değişim içinde ele almazsa, her şeye durağan halde bakan metafiziğe, karşıtına dönüşür.

Şu anda oportünistlerde olan da bundan başkası değildir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

16 Şubat - 2 Mart 2005

Sayı: 35

BURJUVAZİ DEVRİMİ HIZLANDIRIYOR!

Kapitalist üretimin iki yönü vardır: Yıkıcı olan ve devrimci olan. Kapitalizm tarafından sürekli mahvedilen küçük-mülk sahipleri, durumları gereği yalnızca yıkıcı yanı görürler. Politik temsilcileri de, kapitalist topluma baktıklarında, ortalıkta yalnızca sefalet görürler. Bunun yanı sıra gelişip, güçlenmekte olan devrimci bir yön olduğunu göremezler. İnsanlığı özgür bir geleceğe götüreceğ olan da işte bu devrimci yöndür.

Kapitalist üretimin gelişimi ve egemenliğiyle birlikte, geleneksel üretim çöktü ve ortadan kalktı: Ancak, geleneksel üretim kalıntı olarak da olsa, kapitalist biçim içinde varlığını sürdürür. Çünkü “saf” kapitalizm yoktur. Eski, bir süre daha yeninin içinde kendini muhafaza eder. Geleneksel üretim yapan üreticiler ortadan kalksa da, kapitalizm kendisine bağımlı yeni küçük-burjuva tipi yaratır. Ne var ki, sermayenin merkezileşmesiyle birlikte onları da tasfiye eder. Küçük mülkiyetin yok edilmesi kapitalizmin egemenliği boyunca devam eder. Marx’ın belirlediği gibi, kapitalist üretim biçimi “*son kertede, bütün bireylerin üretim araçlarından yoksun bırakılmasını kendisine amaç edinmiştir.*” (Kapital Cilt II. 388 sf.) Bu nedenle, küçük-burjuvazinin gözünde kapitalizm yıkım içinde yıkımdan başka bir şey değildir.

Gelişen büyük sanayi geleneksel ilişkiler üzerinde devrimcileştirici bir rol oynadı. Çünkü büyük sanayinin teknik temeli devrimcidir. Geleneksel ekonomik ilişkilerin dönüştürülmesiyle başlayan süreç, küçük kapitalistlere ve tüm tekel-dışı ekonomik ilişkilere kadar geldi. Üretim araçları ile emek-gücünün toplumsal yoğunlaşması, sermaye birikiminin tarihi eğilimidir. Tekeller ve devlet-tekelleşmesi, bu eğilimin bugün vardığı noktayı anlatıyor. Sermayenin merkezileşmesi

yalnızca tek tek ülkelerle sınırlı olmayıp, dünya çapında gerçekleşmiştir. Tekellerin uluslararası birleşmeleri ve etki alanları her gün yeni boyutlar kazanıyor. Tüm bu birleşmeler aslında, toplumsal üretimin hangi boyutlara vardığı hakkında bize kesin ölçütler veriyor.

Küçük üreticinin mülksüzleşmesiyle başlayan bu serüvenin sonunda nereye varacağını Marx, Kapital'in 1. cildinin sonunda özetliyor: *“Ama kapitalist üretim, bir doğa yasasının kaçınılmaz zorunluluğu ile kendi yadsınmasını doğurur.”* Kendi yadsınmasını doğurdu ve doğurmaktadır. Kapitalizm pratikte toplumsal üretim biçimine dayanmaktadır. Bu toplumsal üretim, toplumsal mülkiyete dönüşecektir; ya da, ancak toplumsal (ortaklaşa) mülkiyete dönüşebilir. Ve dönüşmektedir.

Sanayi devrimi, her yerde, geleneksel ilişkiler, dönüşüme uğratarak tarihi hızlandırıcı bir etki yapar. Kapitalizmin gelişimi, hangi şekilde olursa olsun, sonunda büyük sanayinin egemenliğiyle biter. Uluslar, büyük sanayinin getirdiği rekabetin tehdidi altında yok olmamak için sanayileşmeye zorlanırlar. Büyük sanayinin geliştiği her yerde de büyük bir ekonomik yıkım yaşanır. Eski sınıflar bu yıkımın altında kalırlar. Fakat büyük sanayi yıktığından daha fazlasını yerine koyar. Ekonomik ve toplumsal ilişkilerde büyük bir değişim ve ilerleme sağlanır. Kapitalizmde değişim sürekli. Feodal toplum durumunu koruyarak, varlığını sürdürebilirdi; kapitalist toplum ise sürekli değişime uğrayarak varlığını sürdürebilir. Dönüşe dönüşe, sonunda kendi yadsınmasına doğru hızla ilerler. Bu süreçte üretimin toplumsallaştırılmasını hızlandıran her gelişme tarihte devrimci rol oynar. Tekellerin böyle bir misyonu vardı. Çünkü tekeller, toplumsal üretimi ileri noktaya götürürler. Kapitalist toplumda etkin bir işlevi olan borsaların da böyle bir tarihsel devrimci etkisi var. Küçük kapitalistlerin büyük kapitalistler tarafından yutulmasını sağlayarak üretim araçlarının toplumsallaşmasını hızlandırır. Büyük sanayi, bankalar, borsalar toplumda yıkım getiriyor diye, küçük burjuvalar gibi oturup sızlanamayız; bizim parolamız geriye değil, ileriye doğrudur: Tröstleri vb. aşarak demokratik halk iktidarına, oradan sosyalizme.

Batı ile sıkı ilişkileri olan ve bu ilişkilerden etkilenen Türkiye de, gecikmeli de olsa kapitalizmin egemenliği altına girmiştir. Kapitalizmin ve sanayinin gelişimi Batı'dan farklı bir seyir izlemiştir. Eski ilişkilerin dönüşümü devrimci tarzda olmadığı için, dönüşüm süreci çok daha sancılı olmuştur. Fakat sonuçta kapitalizmin ve büyük sanayinin egemenliği sağlanmıştır. Bu egemenlik, her yerde olduğu gibi, bizde de beraberinde tam bir yıkım getirdi. Küçük mülkiyetin yıkımı, mülksüzleşme, iflaslar ve göçüp giden sınıfların acı anıları tarihe geçti.

Sanat literatürü ve politik literatür, eskinin ağıtlarıyla doludur. Sosyalist sanatçılar, özellikle de roman yazarları ve şairler, eski toplumun “hüzünlü” yıkımına geniş yer verdiler. Onlar, eski toplumun yıkımının kaçınılmaz olduğunu bilmelerine rağmen, duygu olarak bunu hiçbir zaman kabullenemediler. M. Kagan, Estetik ve Sanat’ta, Gorki’nin bu durumla ilgili görüşlerini aktarmıştır. Gorki, sanatçıların, eski yaşam biçiminin yerini, yeni yaşam biçiminin alacağını ve eski toplumun çözüleceğini, bunun yasallığını ve doğruluğunu bilseler bile, **coşkusal** olarak hala eskiye bağlı kalıp, geleceğin güzelliğini duymadıklarını, belirtmektedir. Gorki’nin belirttiği, sanatçının çelişkisi- dir. Aristoteles, çok önceden sanatın gerçek işlevini ortaya koyar: Aristoteles’e göre sanat, insanlara **neyin olduğunu** değil, **neyin olabileceğini** haber vermelidir; ve eğer sanat, **gerçek olaylar**’dan haber veriyor ise, bunları olması **mümkünmüş ya da zorunluymuş** gibi vermelidir. Geleceğin güzelliği bu şekilde duyumsanabilir.

Gorki’nin belirttiği çelişkiyi, bizdeki sosyalist sanatçılar değil, genel olarak sosyalist hareket de yaşıyor. Küçük burjuva sosyalist hareket, eski toplumun kaçınılmaz çöküşünü kabul etmekle birlikte, yine de bunun karşısında büyük öfke duymuş ve burjuvaziye sert eleştiriler yöneltmiştir. Bugün halen, sermayenin halk kitlelerini yıkıma sürüklemesine derin bir öfke duyuyor ve tepki gösteriyor. Ortalama sol basına bakıldığında, bu açıkça görülür. Her gün, işbirlikçi tekellerin ya da emperyalist tekellerin kaç küçük üreticiyi mülksüzleştirdiği, kaç dükkancının iflas ettiği vb. vb. haberleri ve buna duyulan kızgınlık dile getiriliyor: Oysa bu, ekonomik bir zorunluluktur. Kapitalizm sürekli bir dönüşüm içindedir ve bu dönüşüm sırasında eski ilişkiler ile küçük mülkiyet yıkıma uğrar. Biz halk kitlelerin mülksüzleşmesini istemeyiz; ancak bunun karşısında gözyaşı da dökmeyiz. Oportünist ve reformist hareket ise, hüzün, gözyaşı ve öfke içinde. Yapmamız gereken geçmişe ağlamak değil; kapitalist ekonominin zorunlu ve kaçınılmaz yasalarını anlatmak ve yine bu ekonomik biçimin, kaçınılmaz olarak daha yüksek bir ekonomik biçime dönüşeceğini ve bunun koşullarının olduğunu açıklamaktır. Ortalama sol hareket bu konuda, toplumun ortalama bilincini, “gündelik bilinç”i aşamıyor. Ortalama sol hareket, kendi içinde gerici bir yön taşıyor ve bu yönünü bir türlü yenemiyor.

Sermayenin daha az elde toplanmasıyla, büyük halk kitlelerinin mülksüzleşmesi ve proleterleşme süreci derinleşiyor. Ama artık bu süreç proleter olmayla sonuçlanmıyor. Sonuçta ne küçük burjuva olan ne de proleter olan; hiçbir sınıfa ait olmayan insanların sayısı çığ gibi büyüyor. Özelleştirmeler, sermaye birleşmeleri vb. yollarla yapılan

saldırıları sonucunda kitlesel işten çıkarmalar katlandı. İşsizlerin çoğunluğu toplumsal üretime dönmedikleri için lümpen-proletaryanın sayısında çok büyük artış var. Çalışan işçi kitlelerin ise ücretleri düşürülüyor, ekonomik hakları gasp ediliyor, çalışma koşulları ağırlaştırılıyor ve işsiz kalmakla tehdit ediliyor; hiçbirisinin yarın ne olacağı belli değil. Halk kitleleri her yönden büyük bir baskı altında, saldırıya uğruyor ve sefalet içinde yaşıyor.

Bütün bu süreç kapitalizmin iç çelişkilerini derinleştiriyor. Emek-sermaye çelişkisi keskinlik kazanıyor. Bu temele bağlı olarak sınıf savaşı yoğunlaşıyor ve şiddetleniyor. Bütün şartlar, bütün sorunlar ve sorunların çözümü bir devrimi, kaçınılmaz bir devrimi dayatıyor. Burjuvazi, kendi iradesi dışında devrimi hızlandırıyor.

Devrim her gün biraz daha güçlenerek hedefine doğru ilerliyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

2 - 16 Mart 2005

Sayı: 36

BÜYÜK AMAÇ'A DEVİRİMLE VARILACAK

İşçi sınıfı, tüm dünyada yeni bir atak içinde. Mücadeleye dinç bir ruh haliyle atılıyor. Hiçbir burjuva ve küçük-burjuva telkini dinlemeden kendi sınıf bilinciyle hareket ediyor. “İşçi sınıfının kurtuluşu, işçi sınıfının eseri olacaktır” ilkesini özümsemiştir. Artık kim ne söylesen söylesin, hangi engeli koyarsa koysun, o, kendi yolunda gidecektir. Bu noktaya, bütün bir tarihsel gelişme sonucu geldi. Bir kölenin, köleliğinin bilincine varması, kölelik sisteminin yıkılması demektir. Çağdaş köle (ücretli köle) olan işçi sınıfı, ücretli kölelik (ücretlilik sistemi) düzeninin bilincine varmıştır.

İşçi sınıfı, marksizmla daha ileri bir bilince ulaştı: bilimsel bir dünya görüşüne ve devrimci bir teoriye sahip oldu. Bilimsel komünizmi bir kere kavradıktan sonra, bu sınıf savaşımının her aşamasında, kendisine yol gösterdi. Tarihsel misyonunu yerine getirirken, bundan böyle daha güçlüdür; kendisini zafere götürecek silahlara sahiptir. İşçi sınıfının devrimci hareketi de sadece teorik bir güç, sadece politik bir güç değil, toplumsal bir güçtür. Yalnızca toplumsal sistemler yıkan bir güç değil, ondan daha üstün sistem kuran bir güçtür. İnsanlığın yeni bir tarihsel döneminin (insani-tarihin) kurucusudur.

Sınıfsız toplumu kurmak, büyük amaçtır. Bu amacı gerçekleştirecek biricik sınıf olarak proletarya, hedefine ancak toplumsal bir devrimle ulaşabilir. Eski toplumu yıkmaya ve toplumu yeniden kurması bir devrimdir. Sınıfların kaldırılmasına dek varacak olan bu devrim, politik bir devrimle politik iktidarın ele geçirilmesiyle başlar. Sosyalizme geçiş biçimi, farklılıklar gösterecektir; ancak, geçiş biçimi hangi biçimi alırsa alsın, bu geçiş devrimle olacaktır. İşçi sınıfı tarihsel misyonunu ancak devrimle yerine getirebilir.

Büyük amaca ulaşmada yönlendirici bir rol oynayan işçi sınıfının politik hareketi, devrimci bir niteliğe sahipse bu görevini yapabilir. Devrimci olmayan proletaryanın politik hareketi, sadece bir hiçtir. Bugüne dek yapılmış tüm toplumsal devrimler, böylesine devrimci bir gücün yönlendiriciliğinde gerçekleşti. Fakat, proletaryanın bağımsız politik hareketini devrimci şey devrimci laflar etmesi değil, devrimci bir anlayışa sahip olmasıdır. İkisi aynı şey değildir. Bugüne kadar, devrim ve devrimcilik üzerine çok söz eden oldu. Ancak bunların hiçbiri devrimci bir anlayışa sahip olmadılar. Bu nedenle bir süre

sonra ya silinip gittiler ya da etkilerini yitirdiler. Devrimcilik öyle laftan ibaret değildir, mücadelede buna uygun bir çizgi izlemektir; günlük tüm çalışmanın ana teması haline getirmektir; hareketin ideolojik olarak devrimciliği içselleştirmesidir.

Programına, sınıfları kaldıracığını (dünyayı değiştireceğini) yazan bir hareketin, her şeyden önce, bunun ancak bir devrimle olabileceğini anlaması gerekiyor. Çünkü sınıfları kaldırmak, tarihin en köklü toplumsal alt-üst oluşunu gerçekleştirmektir. Böylesine bir köklü değişim ancak bir devrimle yapılabilir. Üstelik proletaryanın toplumsal devrimi tarihte daha önce gerçekleşmiş büyük devrimlerden daha derine gitmek zorundadır. Çünkü bu devrim, yalnızca politik iktidarı ele geçirmekle kalmayıp, tüm toplumsal yapıyı yeni baştan örgütleyecektir. Çünkü bu devrim, öncekiler gibi bir sınıfın egemenliğiyle sonuçlanmaz; sınıfların kendisini ortadan kaldırmayı amaçlar. Bütün bunları gerçekleştirecek olan işçi sınıfı ve onun politik hareketi, devrimci bir zihniyete sahip olmadan, böylesine büyük bir hedefe nasıl ulaşabilir. Proletaryanın devrimci sınıf partisi, işçi sınıfını hedefe ancak, devrimci bir anlayışla hazırlar.

İşçi sınıfının, yalnızca devrimci dönemlerde değil, devrimci olmayan dönemlerde de devrime hazırlanması gerekiyor. Sosyal-reformist ve oportünist hareket ne yapıyor; devrimci dönemde, devrimci durum koşullarında bile, işçi sınıfını reformist bir anlayışla, ılımlı bir zihniyetle eğitiyor. Devrimci bir anlayışa sahip olmadığı için, bir yığın devrimci laf etmesine rağmen, özsel olarak reformizm çerçevesini aşmıyor. Tüm devrimci görüntüye rağmen, bu görüntünün altında reformist bir öz kendini belli ediyor. Onların en kritik dönemlerde ne söylediklerine bakmak lazım. Dünyanın en şiddetli iç savaşının yaşandığı 90'lı yıllarda, dünyanın kabul ettiği iç savaşı inkar ettiler. Çünkü, iç savaşın gereklerini yerine getirmeyi göze alamıyorlardı. Devrimci bir durum ortaya çıktığı ve gün gün derinleştiği halde, “evrimci durum var” dediler. Emek-sermaye çelişkisi keskinlik kazanmasına karşın; çelişkileri yumuşak göstermek için hep birlikte, özel bir gayret içine girdiler. Kendileri devrime hazır olmadıkları için, büyük bir heyecanla mücadeleye atılan kitleleri de pasifize ettiler. Daha sonra da, neden harekete geçmiyor diye halk yığınlarını eleştirmeye kalktılar. Bu ara, kendilerini, sahip oldukları devrimci görünümü, reformist zihniyetlerini gözden geçirmeyi hiç düşünmediler. Kendi dışındaki koşullar devrimci olduğu zaman, onu yok saymayı; kitle hareketlerinde geçici bir düşünüş olduğu zaman onu gerekçe göstermeyi, bir çizgi haline getirdiler. Sonuç olarak, reformculukla kitleler dolandırılmıştır.

İç savaş birinci aşamadan, ikinci aşamaya (proleter iç savaş aşaması) geçtikten sonra da, oportünizmin yaklaşımı aynı kaldı. Politik yayınlarının sendikal yayınlardan bir farkı kalmadı. Sendikaların defalarca ele aldıkları ne varsa, oportünizm de bir defa daha tekrarlıyor. İşçi sınıfına kazandırdıkları devrimci bir görüş yok. Tersine, işçi sınıfının benimsediği devrimci bakış açısını ve genel konumu bozmak, sendikalizm (ekonomizm) doğrultusunda saptırmak için elinden geleni yapıyor. Zaman zaman propagandasını yaptıkları sosyalizm ve devrim ise oportünist anlayışta belirsiz bir gelecek sorunudur; hiçbir şekilde güncel mücadelenin konusu değildir. Oysaki devrim günceldir; proletaryanın ve tüm emekçi halkın güncel olarak verdiği kavganın bağlanması gereken ana hedeftir. Proleter iç savaşın hedefi, sermaye egemenliğini yıkmaktır. Proletarya sınıf içgüdüleriyle bile ortalama sol hareketten, daha ileriye gidebiliyor.

Oportünizm işçilere ekonomizmi dikte ettirmeye çalışırken, öte yandan emekçiler hükümete karşı, devlet iktidarına karşı politik istemlerle eyleme gidiyor. Eğitim emekçilerinin kongrelerinde tutsaklara özgürlük istemleri yükseltiliyor, TEKEL işçileri başbakanın yolunu kesiyor, SEKA işçileri devletin kararlarına ve saldırısına karşı direniyor; işçi sınıfı, bir sınıf olarak harekete geçip politik mücadele verirken, oportünistler ise, yaptıkları reformist işçi toplantılarında, işçileri düzene hapsedecek taktik imalatçılığı yapıyor. İşçiler ne zaman düzene karşı harekete geçse, oportünizm ve reformizm hemen ayağa kalkıp, işçileri çevirmeye yelteniyor. İşçilerin bilinci karartıyor, gözleri bağlanıyor. Gözlerimizin önünde, devrim hedefine yürüyen işçilerle, onları kısmi reform talepleriyle oyalamaya çalışan ortalama sol anlayış arasında apaçık bir çatışma yaşanıyor.

Proletarya ne zaman burjuva sendikacılığı, reformizm ve oportünizm engelini aşmışsa, daha ileri gidebilmiştir. Bunun somut bir örneğini bir kıta, Latin Amerika mücadelesi vermektedir. Orada emekçiler, uzlaşmacıların koydukları çitleri aştıkları için, başarılı sonuçlar elde ediyorlar. Çelişkilerin keskin olmadığı, çatışmaların sertleşmediği dönemler, uzlaşma barikatlarının olumsuz etkileri çok açık hissedilmez; fakat, kapışmanın en kritik ve şiddetli aşamasında, bunun nasıl bir engel olduğu daha açık olarak görülür. Böylesi bir dönemde, bir ölüm-kalım savaşında her tür engelin aşılması, daha ileriye gitmenin, kazanmanın koşulu haline geliyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

16 – 30 Mart 2005

Sayı: 37

BAĞIMLI ÜLKELERDE ZORUNLU DEĞİŞİM

Bağımlı kapitalist ülkelerde birbirinden farklı ve karşıt yönlerde politik değişim yaşanıyor. Politik alt-üst oluşlar, ancak uluslararası ilişkiler alanında, emperyalist-kapitalist sistemin genel durumunda aranabilir. Kapitalist sistemdeki her yeni durum, kapitalist ulusları çeşitli düzeylerde etkiler; ama mutlaka etkiler. Çünkü kapitalist uluslar, dünya pazarı içinde birbirine çok sıkı olarak bağlanmıştır.

Birçok bağımlı ülkede yönetimler arka arkaya düşmeye başladı. Diğerlerinde ise, emperyalist güçlerin bu yönde zora dayanan dayatması var. Bu noktada birçok insan, kendine şunu soruyor: Bu ülkeler zaten bağımlı değil mi? Yönetimler emperyalistlerin her isteğini yapmıyor mu? Emperyalist güçlere herhangi bir sorun mu çıkarıyorlar ya da aralarında bir sorun mu oluştu, vb. Bu sorularla durum aydınlatılmaz. Çünkü konunun derinlerine inemiyor. Doğru cevaplar alabilmek için doğru sorular sormak gerekir. Ancak şöyle bir soruyla başlanabilir: Tüm bunlara rağmen neden bir politik rejim değişikliği oluyor ya da dayatılıyor? Bu soruya cevap verebilmek için, sorunun temellerine inmemiz gerekiyor.

Tüm bu politik değişikliklerin temelinde, ekonomik değişim yaşıyor. Yeni bir sömürü biçimi olan yeni-sömürgecilik, ekonomik bağımlılığa dayanır. Ekonomik bağımlılık, mali-bağımlılık (borçlanma) ile başlar. Süreç içinde ekonominin tüm alanlarını kapsar. Yeni durum, ülkelerin biçimsel bağımsızlıklarına dokunmaksızın, ekonomik olarak bağımlı hale getirmeye, ekonomik olarak ilhak etmeye dayanır. Fakat bu süreç bir kere başladı mı, zorunlu olarak derinleşir. Sermaye dünya düzeyinde birikim ve merkezileşmesine bağlı olarak, uluslararası tekeller tarafından absorbe edilir. Ekonomik ilhakı sonuna kadar vardırıma süreci, önündeki engelleri yıkarak ilerler. Bağımlı ülke, artık başlardaki (başlangıçtaki) durumda değildir. Bağımlılık derinleşmiş, emperyalizmin egemenliği (boyunduruğu) iyice güçlenmiştir.

Emperyalist ülkelerden bağımsızlığını yeni kazanmış ülkelere sermaye girişi, işbirlikçi burjuvalar aracılığıyla gerçekleşti. Emperyalizm, ekonominin tüm dallarına yayılırken, işbirlikçi sermaye de, tekelci düzeye ulaştı. Gücü oranında ortalama kârı cebe indirdi. Uluslararası tekeller ve emperyalist devletler ise, daima bunun daha fazlasını

istediler. Ekonomik ilhakin ilerlemesine bağlı olarak emperyalist sermaye, iç zenginlik kaynakları ve tüm iç pazarı daha fazla ve doğrudan denetimine almak için, tüm gücünü ve nüfuzunu kullandı. Bunun için politik engellerin aşılması gerekiyordu. Bu ülkelerdeki politik ilişkiler, resmi politika, emperyalizmin yeni ihtiyaçları, gelişimi ve yeni güç durumuna denk gelmiyor, engel oluşturuyordu. Yeni duruma uygun bir politika gerekiyordu. Bu gelişmeye bağlı olarak, politik yapı değişikliğe uğratıldı. Çıkarları gereği buna karşı çıkanlar ise, askeri yolla etkisizleştirildi, etkisizleştiriliyor. Emperyalizm, ekonomik ilhakin sonuna kadar vardırılması yolunda herhangi bir politik engel kalsın istemiyor. Bağımlı ülkelerdeki politik yönetimlerin artı ardına düşmesinin ana nedeni budur.

Aynı doğrultuda başka bir gelişme de, “iç egemen” güçler açısından yaşanıyor. Önceki resmi politika, egemen güçlerin daha önceki güç ilişkilerini yansıtıyordu. Burjuvazi, henüz zayıf ve askeri bürokrasi ise güçlüydü. Kapitalizmin gelişimi sonucu, burjuvazi epey güçlendi. Bunun sonucu olarak, politik güç ilişkilerinin de değişmesi gerekiyordu. Bir dizi iç çatışmalar yaşandıktan sonra, her şey modern kapitalist bir ülkede olması gereken düzeye oturdu. Sermaye tüm politik gücü ele geçirdi. Askeri-bürokratik devlet aygıtı, sermayenin yanında bir güç değil; tamamen onun denetiminde bir güçtür artık. Bu anlamda resmi politikanın, yeni güç ilişkilerine, sermayenin yeni yönelimine göre şekillenmesi gerekiyor, zorunlu olarak yeniden şekilleniyor da.

Bu noktada bir şeyin çok daha iyi anlaşılması gerekiyor. Bağımlı ülkelerde, politik yapının yeniden biçimlenmesi, onun sınıfsal niteliğinde, ezilen ve sömürülen kitleler üzerinde, ezen ve sömüren güçlerin bir baskı aygıtı olması karakterinde bir değişiklik değildir ve olamaz. Devlet iktidarının emekçi kitleler karşısındaki konumu değişmez. Sermaye zemini üzerinde hareket eden bir politik aygıtın işlevi ve sınıfsal konumunda bir değişiklik söz konusu değildir. Tekellerin her planda gericiliğini yansıtan yapısında buna aykırı bir değişiklik de gerçekleşmez. Sermayenin birikimi ve merkezileşmesine bağlı olarak, devlet makinesi bir baskı aygıtı olarak daha bir yetkinleştirilir. O halde, bağımlı ülkelerdeki politik yapıdaki değişim, egemen güçlerin yeni güç dengelerini, emperyalizmin yeni ihtiyaçlarını ve ekonomik ilhakin derinleşmesini yansıtan bir değişikliklidir.

Politik yapıların değişimi, (resmi politikada değişim) emperyalizmin çeşitli biçimlerdeki müdahalesiyle hızlanmakla birlikte (hatta görünürde sadece emperyalizmin müdahalesiyle oluyormuş sanısı yaratmakla birlikte) içte, bu müdahaleye cevap veren bir zemin var.

Bunun ekonomik zeminleri olmadan, yalnızca dış müdahalelerle, arka arkaya bir değişim yaşanmaz. Her kapitalist ekonomi, dünya pazarına bağlanmıştır. Dolayısıyla, dünya pazarındaki bir kriz, dalgalanma ya da yeni bir gelişme, tüm kapitalist ekonomileri vurur; onları değiştirmeye zorlar. Hiçbir kapitalist ekonomi de buna karşı duramaz. Resmi politikalar çöker; yeni duruma denk yeni resmi politikalar oluşturulur.

Ekonomik ilhakin sonuna dek götürülmesi, emperyalizm ve az sayıdaki işbirlikçi tekceli sermaye dışında, en başta emekçi sınıflar olmak üzere toplumun büyük bir yıkım yaşamasıdır. Bu, iç çelişkilerin keskinleşmesi ve şiddetlenmesine yol açar, yol açmak zorundadır. Bu süreçte toplumun tüm dinamik güçleri, tüm yıkıcı güçler, zincirlerinden boşanır ve sistemin üstüne yıkılır. Halk kitleleri yaşam koşullarını köklü bir biçimde değiştirmek için kıyasıya bir kavgaya tutuşur.

Diyalektik çok yönlü düşündürmektir. Bağımlı ülkelerde sadece burjuva doğrultuda bir değişim olmuyor; bir de karşıt yönden bir hareket geliyor. Bunun dünyayı etkileyen örneği Latin Amerika ve birçok yerde kitlelerin sola kaymasıdır. Latin Amerika somutunda, hem gerilla savaşı var, hem de parlamenter mücadele. Oradaki mücadele biçimlerinin altında yatan devrimci özü doğru kavramalıyız. Bu öz, emekçi kitlelerin yeni bir dünya kurma istenç ve kararlılığıdır. Yeni bir dünyaya geçişin politik biçimi ne olursa olsun, bu geçiş mutlaka bir devrimle; toplumsal bir devrimle olacaktır. Bir toplumsal devrimin zorunluluğunu ve devrimci zorun tarihteki rolünü parlamenter yola girenler de anlayacaktır.

Bir devrimci ayaklanma, işçi sınıfı dışındaki devrimci toplumsal gruplar tarafından başlatılmış olsa da; birincisi, bu ayaklanmaya işçi sınıfı katılmadan fazla ileri gidemez ve uzun sürmez; ikincisi, kapitalist bir toplumda işçi sınıfının önderlik etmediği hiçbir sosyal hareket başarıya ulaşamaz; üçüncüsü, bir devrimci hareket, somut duruma göre küçük-burjuvazi tarafından başlatılsa bile, işçi sınıfının önderliği ve programı olmaksızın o hareket sosyalizme dönüşemez. Sosyalizm, işçi sınıfı önderliğinde ve işçi sınıfı tarafından kurulan bir toplumsal düzendir. Burada görev, işçi sınıfına ve devrimci sınıf hareketlerine düşüyor: Devrimci halk hareketlerine önderlik etmek, iktidarı ele geçirmek, demokrasiyi kurmak ve sosyalizmi inşa etmek.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

30 Mart – 13 Nisan 2005

Sayı: 38

DEVİRİMİN GELİŞİMİ VE KÜÇÜK-BURJUVA HAREKETİN YALPALAMASI

Devrimci dönemlerin kitle örgütlenme araçları genel olarak komitelerdir. Komiteler, komiteleşme üzerine düşünen bir takım “kafaların” bir ürünü değil; toplumsal gelişmenin, sınıf mücadelesinin bir ürünüdür. Ve buradan bir takım kafalarda yansımaları bulur; teorik ifadesine kavuşur. Komiteleşmenin devrimdeki rolünü anlatan teorisinin gücü, sınıf savaşımının ortaya çıkardığı olgulara dayanmasından ileri geliyor. Başlarda çok sınırlı olan komiteler, emekçi kitleler içinde hızla yayılıyor.

İşçi sınıfının ve halk kitlelerinin her yerde komiteleşmeye gitmesi bize neyi gösteriyor? Somut olarak devrimin olgunlaşmakta olduğunu. Çünkü devrim somut birer toplumsal olgu olan komitelere dayanıyor. Komiteler, emekçi sınıfların, burjuva iktidar aygıtlarına karşıt olarak oluşturduğu mücadele araçlarıdır. Devrimci dönemlerde ortaya çıkar, devrimle birlikte gelişir, güçlenirler. Bu anlamda, devrimci dönemlerde varlık sürdürebilirler. Fakat tarihsel misyonları ve propagandaları her dönem ortaya konmalı ve yapılmalı. Yaşam, onların önemini şimdi pratik olarak kitlelerin karşısına koydu.

Geniş kitlelerin komiteleşmesinin devrimci anlamı, yüzeysel olarak geçirilemez. Oportünist ve reformist hareket, bunun anlamını anlamış değil; sınıf sezgileriyle şiddetli bir çarpışmanın geldiğini anlayan ve bu temelde örgütlenen kitleler, onlardan daha ileriye görüyor. İşçiler, sınıf içgüdüleriyle, gelmekte, olgunlaşmakta olan şeyin bir devrim olduğunu çok iyi kavlıyor ve buna göre hazırlanıyorlar. “Öncü” ile kitle yer değiştiriyor.

Belli araçlara dayanarak iktidarı ele geçirme ve koruma, her devrimin ve devrimci sınıfın yapması gereken şeydir. Burjuvazi, feodal egemenliği yıkmak için belli araçlar kullandı ve belli yerlerde üslendi. Bir üs olarak kullandığı yerlerden biri “belediyeler”di. Burjuvazi “belediyeler”i iktidarı ele geçirmede en önemli dayanaklardan biri haline getirdi. Hiç şüphesiz, proletarya devrimci bir sınıf olarak, sınıfsal yapısı ve sınıfsal amaçları açısından başka devrimci araçlara dayanacaktı. Genel olarak komiteleşme, proletaryanın tarihi devrimci misyonunu yerine getirmede kullanacağı, sınıf mücadelesinin ortaya

çıkardığı araçlardır. Komiteleşme biçiminde örgütsel araçlar, ilk olarak 20. yüzyılın başlarında, Rus Devrimi'nde ortaya çıktı. Sovyetlerin ilk nüvesi olarak ortaya çıkan bu geniş kitle örgütlenmesi, daha sonra iktidarı ele geçirme araçları ve Ekim'de de iktidar organları olarak tüm emekçi sınıfları yapısına alacak düzeye geldi. Aynı nitelikteki örgütler, Alman Kasım Devrimi'nde ve İtalyan işçi ayaklanmasında "Konseyler" olarak ortaya çıktı. O güne kadar, tarihin gördüğü en kapsamlı kitle örgütleri olan "Sovyetler", "komite ve konseyler" dünyayı de-ğiştirmede proletaryanın dayandığı etkin araçlar olarak öne çıktı.

Devrim, sayısız gücün kesişmesi, sayısız çizginin birleşmesidir. Ve bir devrim sayısız belirtiyile, sayısız olayla kendini ortaya koyar. Bu anlamda devrim, basit bir gelişme sonucu olmayıp, çok daha karmaşık bir gelişmedir. O halde bu karmaşık gelişmenin itici güçleri derinlemesine kavranmalıdır. Devrimin itici güçleri de, düşüncede değil, ekonomik-toplumsal harekette aranmalı. Kapitalizmin uzlaşmaz çelişkileri ve karşıtlıklarının gelişimi, sonunda kapitalist toplumun çözümlenmesine ve dağılmasına yol açar. Emek-sermaye çelişkisi, günlük yaşamda, sayısız görünüşte yansır. Günlük yaşamda kitlelerin önüne yeniden ve yeniden çıkar. Ve kitleler, sınıfsal içgüdüleriyle, kaçınılmaz bir devrime gidildiğini anlarlar.

Toplumunu derinden sarsan hareket, sayısız belirti, olay çatışma vb. ile kendini açığa çıkartır. Devrim gibi büyük bir tarihsel hareketin temelinde sayısız olay ve üst üste biriken güç vardır. Devrimi gerçekleştirecek güçler çok yönlü hazırlık ve çaba içine girerler. Bugün büyük bir tarihsel hareketin gelişmekte olduğunun işaretlerinden biri de, kitlelerin sanat alanındaki yoğunlaşmasıdır. Sınıf mücadelesinin seyrek periyotlar halinde seyrettiği dönemlerde, bazen, bir ilerici demokrat yazarın kitaplarının basılıp okunması bile, toplumda köklü bir değişimin belirtisi sayılırdı. Oysaki günümüzde, bir değil çok sayıda sanat eseri yayımlanıyor ve okunuyor. Bu bile, kendi başına toplumun nasıl bir tarihsel değişimin eşliğinde olduğunu gösteriyor. Bulduğumuz topraklarda daha ileri bir durum var. Her yerde çok sayıda insan gruplar halinde sanat yapıyor. Bu yönde her gün artan güçlü bir eğilim ve yönelim var. Devrimci hareket bunun anlamını derinlemesine kavramış değil. Geniş kitlelerin sanata artan ilgileri geçici bir heves değildir; toplumu her anlamda değiştirmenin, onu alt-üst etmenin açık bir ifadesidir. Bu, ekonomik alandaki çatışmanın ideoloji alanında açığa çıkmasıdır.

Üst üste binen çelişkilerin şiddetlenmesi, sınıf çatışmasının yoğunluğu nedeniyle, dünyanın en öne çıkan ülkeleri arasında yer alıyoruz. Dünyada, devrime en yakın ülkeler içinde bulunuyoruz. Bu

durum, dünyanın dikkatlerinin buraya çekilmesine neden oluyor. Uluslararası burjuvazinin öfkesini ve saldırılarını üzerimize çektiğimiz gibi; dünya proletaryaya hareketinin ve tüm ilerici güçlerin de ilgisini ve desteğini kazanmış durumdayız. Reformist sol hareket, bu ilginin kendisine olduğunu sanıyor; fakat bu ilgi ve destek asıl olarak devrimin kendisinedir. Reformist hareket sadece devrimin yarattığı etkiyi bol miktarda sömürüyor. Burada anlaşılması gereken şey, öylesine bir devrim mayalanıyor ki, her türden reformist hareket bile bundan yararlanarak, adını duyurmaya kalkışıyor. Bir devrimin zorunluluğu ekonomik ve politik olgular tarafından öne çıkartılmışsa; değişim zorunluluğu, kendisini binlerce yolla belli eder. Emekçi kitleler, yaşamlarında tam bir değişiklik yapmak için çeşitli mücadele biçimlerine başvururlar. Her gün yeni yeni insanlar koşulların ve mücadelenin etkisiyle uyanır ve harekete geçerler. Bu uyanmış, devrimci kitle gösterilerine, sokak eylemlerine, devrimci çalışmanın daha başka alanlarına yansır. Büyük bir potansiyel güç ise harekete geçmeyi bekliyor. Dışımızda varolan bu büyük güçle bağ kurmak, onları harekete geçirmek; harekete geçenleri hedefli-örgütlü duruma getirmek görevi bize düşüyor.

Sınıf mücadelesi şiddetlendikçe; emekçi kitleler proletaryanın öncülüğünde ve yönlendiriciliğinde iktidarı ele geçirmek için harekete yöneldikçe, oportünist ve reformist küçük-burjuva hareketin yalpalamaları da o ölçüde açığa çıkar. Kendi sınıf mücadelesi pratiğimizde küçük-burjuva yalpalamalarının hangi noktaya vardığını gördük: Kitlelerin devrimci kalkışmalarını engellemek için ekonomik, politik olguları yok saymak ve sistemin çelişkilerini yumuşak göstermek. Dünden farklı olarak, bugün, halk kitlelerini denetim altına almak için, onları reform istemleriyle oyalamaya çalışıyorlar. Oportünizmin bu konuda en belirgin taktiği, genel devrimci söylemler altında, somut olarak, pratik olarak reformizmle uğraşmasıdır. Küçük-burjuva hareket, kitleleri devrimci mücadeleden alıkor ve onları devrimden uzaklaştırır.

İşçi sınıfını ve halk kitlelerini devrime hazırlamak, proletaryanın devrimci sınıf partisinin görevidir. İşçi sınıfı, tarihi devrimci misyonunu yerine getirmek için gereken teorik, politik ve örgütsel yeteneği ancak proletaryanın devrimci sınıf partisiyle kazanabilir. Ancak Leninist Parti, proletaryayı çok yönlü olarak iktidara hazırlayabilir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

30 Mart – 13 Nisan 2005

Sayı: 38

SINIF MÜCADELESİ KAÇINILMAZ SONUCUNA DOĞRU İLERLİYOR

Sınıf mücadelesinin sert bir karakter kazandığı devrim dönemlerinde, her sınıf ve sınıf partisi, devrimin dolaysız etkisi altında kalır. Her sınıfın ve sınıf partisinin birbiri karşısındaki tavrı gerçek anlamda, bu dönemde ortaya çıkar. Daha önce yan yana bulunan partiler, bu dönemde kıyasıya bir çatışmaya girerler. Her sınıf ve sınıf partisi, yeni dönemi kendi lehine çevirmek için mevzilenir. Daha önceleri, gerçek konumlarının üstünü örtenler, “durumu idare edenler”, devrim dönemlerinde, ne düşünüyorlarsa, her şeyi açık-seçik ortaya koymak zorunda kalırlar.

Sınıflı toplumlarda, tarihin harekete geçirici gücü, sınıf savaşıdır. Devrim ise, sınıf savaşımının en yoğun olduğu, en keskin ve şiddetli olduğu bir gelişme aşamasıdır. Devrim, devrimci sınıfın kendi iradesini diğer sınıfa zorla kabul ettirdiği bir aşamadaki sınıf eylemidir. Savaş iki dünya arasındadır. Kapitalist toplumun devamından yana mı olunacak, yoksa komünist topluma geçişten yana mı olunacak; her şey bu denli saflaşmıştır; her şey bu denli açıktır. Bu duruma aykırı olarak, savaşan sınıfları uzlaştırmaya kalkan, küçük-burjuvazinin bu yöndeki tüm çabaları boşa gider ve küçük-burjuvazinin kendisi de o tarihi çözüme doğru sürüklenir.

Sınıflar savaşımı kaçınılmaz olarak proletaryayı egemen sınıf olmaya götürecektir. Proletarya bu egemenliğe (proletarya diktatörlüğüne) dayanarak sınıfları ortadan kaldıracaktır. Sınıflar mücadelesinin kabulünün, kaçınılmaz sonuçlarına dek vardırılması gerekiyor. Marksist olmak bunu gerektiriyor. Marksist olmak dünyayı yorumlamak (sınıfların varlığını kabul etmek) değil; dünyayı değiştirmektir (sınıfların kaldırılmasını kabul etmektir). Marksist olmak, sınıfların kaldırılmasının, bir politik biçim olarak proletaryanın devrimci diktatörlüğüyle olacağını benimsemek demektir. Marksist parti, sınıflar savaşımına dayanarak, proletaryanın egemenliğinin politik biçimlenmesi için mücadele eden bir güçtür.

“İşçi sınıfının kurtuluşu, işçi sınıfının eseri olacaktır” sözü, kapitalizme karşı savaş çığlığı olarak ileri atıldı. O güne kadar, işçi sı-

nıfı burjuvazinin peşinden gidiyordu. Bu anlamda, ortaya atılan bu görüş, sınıf mücadelesinde yeni bir dönemi başlatmayı amaçlamıştır. Bu anlayışın yaşama geçmesiyle, işçi sınıfı her yönden, kapitalist sınıfın karşısına dikildi. I. Enternasyonal'den itibaren her ülkede işçi partileri ortaya çıktı. II. Enternasyonal, bu partilerle kuruldu. III. Enternasyonal ise komünist bir programa ve komünist partilere dayanarak kuruldu. Böylece Marx'ın sözleri, her yerde işçi sınıfının burjuvaziden ayrı ve ona karşı örgütlenmesinin ve ayrı hareket etmesinin temel ilkesi oldu.

İşçi sınıfının burjuvaziden ayrı örgütlenmesi, bu sınıfın bağımsız bir çizgi izlemesi için yeterli olabilir mi? Bu sorunun yanıtı pratik alanda verilebilir. Marx'ın sözünün üstünden uzun zaman geçti ve bu süre içinde işçi sınıfı ayrı örgütlenmeyi sürdürdü. Ama gördük ki, ayrı örgütlenme, tek başına burjuvaziden bağımsız bir çizgi izlemenin güvencesi olamaz. Ayrı örgütlenmiş sayısız “işçi partisi”nin, politik olarak sınıf işbirliği çizgisi izlediğini ve izlemekte olduğunu sınıf savaşımının zengin tarihinden ve güncel olarak biliyoruz. Bir “işçi partisi” örgütsel olarak, burjuvaziden ayrı olabilir; ama politik olarak onun ardından gidebiliyor. O halde Marx'ın söylediği bütünlüklü ve iç-tutarlılığı olan bir ilke olarak anlaşılmalı; işçi sınıfı örgütsel olarak da, ideolojik-politik olarak da, burjuvaziden ayrı ve ona karşı hareket etmelidir. İşçi sınıfı ancak bu temelde hareket ederse kurtulabilir. Çünkü “işçi sınıfının kurtuluşu, işçi sınıfının kendi eseri olacaktır” ilkesi; bir taraftan kapitalist toplumun (sınıflı toplumun) yıkılmasını, diğer taraftan komünist toplumun (sınıfsız toplumun) kurulmasını hedefliyor. Böylesi bir hedefe ulaşmak için, işçi sınıfının devrimci bir sınıf olarak hareket etmesi, devrimci sınıf partisi biçiminde örgütlenmiş olması gerekiyor.

Kapitalist toplumda, sınıf mücadelesi, kapitalist üretimin gelişimine bağlı olarak değişim gösterir. Kapitalist üretimin henüz sınırlı olduğu, genelleşmediği, tüm üretim dallarına egemen olmadığı, koşullarda, sınıf çelişkileri de pek gelişmemiştir ve açığa çıkmamıştır. Kapitalist üretimin egemenliği ve yoğunluğuna bağlı olarak uzlaşmaz sınıf çelişkileri de olgunlaşır; bu temel üzerinde meydana gelen sınıf savaşımı da keskinlik ve yoğunluk kazanır. Kapitalist üretim tüm dünyaya doğru yayılıp, derinleştikçe; sınıf çelişkileri de tüm yeryüzünde olgunlaştı. Bu maddi temele bağlı olarak, sınıf savaşımının alanı tüm yerküre oldu. İşçi sınıfı, kapitalizme karşı tüm dünyada savaşacak bir olgunluk düzeyine kavuştu.

İşçi sınıfı her zaman, kapitalizmi yıkacak kadar gelişkin olmuştur, üretici güçler, kapitalist üretimi aşacak kadar her zaman olgun

olmamıştır. İşçi sınıfının militan bir sınıf durumuna gelmesi, kapitalist üretimin gelişmesine eşlik eder. Proletaryayı militan bir sınıf yapan maddi koşullardır. Kapitalist üretimin sınırlı olduğu koşullarda, proletaryanın militanlığı söz konusu değildir. Kapitalist üretimin gelişimine bağlı olarak maddi şartlar, proletaryanın militanlaşması için olgunlaşır.

Maddi koşulların olgunlaşmasından anlaşılması gereken; üretici güçlerin devasa gelişmesi, kapitalist üretimin genellik kazanması ve egemen olması; emek-sermaye çelişkisinin olgunlaşması ve keskinleşmesidir. Tüm bu olgular kapitalizmin üst aşaması olan tekeller kapitalizm (emperyalizm) aşamasında, her bakımdan gelişti ve olgunlaştı. Üretici güçler öylesine büyüdü ki, kapitalizmin çitlerine sığamaz hale geldi. Maddi koşullar öylesine olgunlaştı ki, daha bir üst toplum biçimine geçiş kaçınılmaz oldu.

İşçi sınıfını militanlaştıran, temel olarak maddi koşullar olmakla birlikte; teori ve politikada, proletarya hareketinin gelişiminde olumlu bir rol oynamıştır. Bilimsel komünizmin ortaya çıkışıyla proletarya, güçlü bir silaha, sağlam bir dünya görüşüne kavuştu. Sınıf savaşımına bu silahlarla katıldı. Sınıf savaşımının çetin tarihi boyunca, savaşım kapasitesi yetkinleşti, burjuvaziyi yenecek bir konuma geldi. Sosyalizme geçilen ülkelerde toplumun yönetici ve yönlendirici gücü oldu. Proletarya, ideolojik-politik yeteneği, savaşım kapasitesi ve sınıfsal-tarihsel konumuyla, insanlığı kurtaracak biricik sınıftır.

Küçük-burjuva sosyal-reformizmin, oportünizmin politik çizgisi, işçi sınıfının tarihi misyonuna aykırıdır. Reformizmin ve oportünizmin politikası sınıf mücadelesini değil, sınıf işbirliğini esas alıyor. Proletarya ile burjuvazi arasında uzlaşmacılık ise, küçük-burjuvazinin hayalidir. Böylece her iki sınıfı, toplumu yıkıma sürükleyecek “aşırılıklar”dan uzak tutmuş olacak. Küçük-burjuvazinin bu konudaki düşünceleri, kapitalist toplumun doğasına terstir. Sınıf mücadelesinin olduğu sınıflı bir toplumda, sınıf mücadelesi bütün katılığıyla kaçınılmaz sonuçlarına doğru ilerler. Küçük-burjuvazi, hiçbir yerde başaramamakla birlikte, yine de, sınıf mücadelesinin kaçınılmaz ilerleyişini önlemek için çaba harcamaktan geri durmadı. Sınıf mücadelesinin hızlanması ve yoğunlaşması, küçük-burjuva sol hareketin yıkımını da hızlandırıyor.

Kapitalist ülkelerin ekonomik gelişimleri birbirinden farklı olmakla birlikte, emek-sermaye ilişkisi, evrensel bir ilişki olarak hepsinde aynıdır. Dolayısıyla bu ilişkinin çözüm anlayışı da aynı olacaktır. Türkiye durumundaki emperyalizme bağlı ülkelerin ekonomik bağımlılığı, emek-sermaye çelişkisinin çözüm ilkelerini farklı yapmaz.

Bağımlı ülkelerde devrimler farklı yollar izlese de, sınıf mücadelesi, emperyalist-ülkelerde olduğu gibi, kaçınılmaz sonucuna doğru ilerler. Proletaryanın politik hareketi, tarihin akışına uygun davranır: sınıf işbirliğine değil, sınıf mücadelesine dayanır; proletaryanın egemenliğini hedefler; demokrasi ve sosyalizm mücadelesini bu mücadele temelinde yürüterek zafere ulaştırır.

Bu topraklarda sınıf mücadelesi hep sert geçmiştir. Sınıf mücadelesinin serpilip-geliştiği yakın tarihte, mücadele en şiddetli dönemini yaşadı. Son 35 yıllık tarih ya iç savaş biçiminde, ya da iç savaşın yakın bir çizgide geçti. Süreç, yoğun-devrimci tarih olarak biçimlendi. Böylesine sert, kıyasıya bir çatışma sürecinde bile, sürecin karakterine aykırı davranan, tarihin akışına ters hareket eden sol hareketler oldu. Oportünizm ve reformizm bu koşullarda bile yeşerebildi. Reformizm ve oportünizm, tarih olarak devrimci marksist-leninist hareketten daha eskidir. Sınıf mücadelesine dayanmak yerine, sınıf işbirliğinde ısrarlı ve inatçı olmuştur. Hiç şüphesiz, bu, küçük-burjuva bir anlayış ve davranıştır. Fakat küçük-burjuva gibi düşünmek için, illa küçük-burjuva olmak gerekmiyor; küçük-burjuva sınırlılığa ikircikliğe, tutarsızlığa sahip olmak da yeterlidir. Oportünistler ve reformistler sosyalizm adına davranmakla birlikte, işçi sınıfı hareketinde küçük-burjuva görüşlerin temsilcisi olmuşlardır. Sınıf savaşımı, bir savaşım olarak şiddetlendikçe, kaçınılmaz sonucuna doğru ilerledikçe, küçük-burjuva tutarsızlıkları daha bir açığa çıkar.

Sosyal-reformizmin ve oportünizmin tüm “toplumsal-barış” çağrılarına rağmen, sınıf savaşımı en yoğun devrimci dönemine girdi. Yaşamın kendisi halk kitlelerine, en temel gereksinmeleri ancak devrimci mücadeleyle, proleter iç savaşla karşılanabileceğini öğretiyor. Halk kitleleri, teorinin etkisiyle değil, yaşamın öğrettikleriyle hareket eder. Yaşamdaki çıkarılan en büyük ders; en yaşamsal gereksinmelerin ancak devrimci yöntemlerle sağlanabileceğidir. Bu anlamda ortalama sol, yaşama da, kitlelerin devrimci yönelimine de aykırı davranıyor. Emekçi kitlelere güven vermeyen durumu, her geçen gün biraz daha açığa çıkıyor. Buna karşın devrimci marksizm gün be gün daha bir güçleniyor.

Proletarya, sınıf savaşımına dayanan ve bu savaşımı kaçınılmaz sonucuna dek götürmeye kararlı olan proletaryanın devrimci sınıf partisi öncülüğünde zafere ulaşacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

13 – 27 Nisan 2005

Sayı: 39

ÇÖKÜŞÜ DERİNLEŞTİKÇE ABD’NİN TEHDİTLERİ DE SALDIRGANLIĞI DA ARTIYOR

ABD, dünyaya yeni bir tahditte daha bulundu: “Anti-Amerikancılık” terk edilsin. Her zaman olduğu gibi, bu defa da tutumu, son derece saldırgan. Kullandığı dil, büyük devletin, dünyanın egemen ve emperyalist bir devletin o hükmedici karakterini taşıyor. Ancak bu kez, yükselen değil, çökmekte olan dev bir ekonomik ve politik gücün genel durumunu yansıtıyor.

“Anti-Amerikancılık”, Amerika’nın yeni-sömürgecilik ve dünyaya egemen olma dönemine kadar gider. Giderek, emperyalist ya-yılmacılığa bağlı olarak tırmanış gösterir. En üst noktaya, 11 Eylül’den sonra, bütün dünyaya karşı 3. Dünya Savaşı başlatmasından sonra çıkmıştır. “Anti-Amerikancılık”, 11 Eylül’ün, bu devletin kendisi tarafından yapıldığı iyice ortaya çıkınca; Irak işgali, Afganistan işgali gerçekleşince; Küba, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti’ne karşı abluka ve saldırganlığını artırınca, Rusya ve Çin’i yeniden tehdit etmeye başlayınca; Avrupa’ya baskılar artınca; hepsinde daha önde ve önemli olarak da, dünya işçi hareketlerine, ilerici ve komünist harekete yönelik baskı ve saldırganlığı boyutlanınca, bir çığ gibi büyüdü. ABD, şimdi; “Anti-Amerikancılık”ı bahane ederek dünyaya karşı başlattığı savaşı haklı bir zemine; bir savunma temeline oturtmaya çalışıyor. “Uluslararası terörizme karşı savaş” adı altında başlattığı 3. Dünya Savaşı’nı, şimdi “özgürlük savaşı” adı altında genişletiyor. Bu defa, Çin, Rusya, daha açık olarak bu hedefe dahil edildi. Bu sefer, anti-“Amerikancılık”ı kendi elleriyle en geniş alanlara yaymış oluyor.

Yukarıda belirttiğimiz çerçevede, dünyada “Anti-Amerikan” cephe yoktur ve olamaz. Böyle bir cephenin olduğunu ileri sürmek, bir Amerikan propagandasıdır. Amaç, en yakın müttefiklerini bile baskı

altında tutmak. Egemen olan burjuvazinin, kendisine muhalefet eden burjuva kesimleri baskı altında tutmak için, onları komünist olmakla ya da komünistlerle işbirliği yapmakla suçlamak, çok eski bir taktiktir. Hele ABD gibi çökmekte olan bir dünya devi, bu taktiğe çok daha gözü kara başvuruyor. Çok açıktır, ABD, “Anti-Amerikancılık”ı, kendi çöküşünü durdurmak, dünya egemenliğini korumak için bir baskı ve saldırı aracı olarak kullanıyor. Yoksa böyle bir cephe olduğundan değil.

Şu “Anti-Amerikancılık”ın gerçek çerçevesini çözümlemek gerekiyor. Burjuvazinin AB’nin tavrını ele alalım. Avrupa ile Amerika arasında dünya pazarları, dünya egemenliği üzerine, aralarında bir çelişki, rekabet ve çatışmanın olduğu bilinen bir gerçek. Bu iki merkez güç arasındaki rekabet, çelişki ve çatışma, ABD’nin 3. Dünya Savaşı’yla birlikte şiddetlendi. ABD, dünya pazarındaki egemen konumunu korumaya çalışırken, Avrupa’da, dünya pazarlarında daha güçlü konum sağlamak için, ABD egemenliğine karşı bir politika geliştirdi. Bu gelişme karşısında bir çatışma kaçınılmazdı. Avrupa, Amerika’nın Irak işgalini bahane ederek, başka bir politika ile Ortadoğu’da etkinliğini artırmayı hedefliyor. Ama, aralarındaki kapışma, Ortadoğu ile sınırlı değil, tüm yeryüzünü kapsıyor. Hele Amerika’nın böyle tepteklak olduğu bir süreçte, Avrupa burjuvazisi, tavrını iyice sertleştirir. ABD nasıl, bir zamanlar Avrupa kendisini savaşlarla yiyip bitirirken, onun pazarlarını elinden aldıysa, Avrupa da bugün, Amerika güç kaybederken aynı şeyi yapmak istiyor. Aralarındaki çelişkilerin kızışması, “İttifak”ı dağılma noktasına getirdi.

Bush’un Avrupa’ya gidişi hem baskı, hem ikna amaçlı. Dünya savaşı ile Avrupa’yı baskı altında tutmak istedi; ama sonuç alamadı; bu defa baskıyı, ikna ile birleştirmek istedi yine sonuç yok. Amerika ile Avrupa arasındaki çelişki, sürtüşme, kapışma NATO’yu da dağılma noktasına getirmiştir. Zaten bu denli çelişki ve sürtüşme içinde ortak bir askeri örgüt ayakta kalmaz. NATO’nun dağılma süreci çoktan başlamıştı; iç kavganın şiddetlenmesiyle hızlanıyor.

Bağımlı ülke burjuvalarının Amerika ile çelişkileri var ve zaman zaman şiddetleniyor. Bu çelişkiye rağmen, bağımlı ülkelerin işbirlikçi burjuvaları, her zaman, emperyalist burjuvazi ile uzlaşmaya hazırlar. Buralardaki “Anti-Amerikancılık” doğası gereği, anti-emperyalizme varamıyor. ABD, bağımlı ülke halkları arasında yaygın olan “Anti-Amerikancılık”ı gerekçe gösterip, burjuvaziyi daha fala baskı ve denetim altına almak istiyor. Bu durumu kullanıp, saldırılarını ve ekonomik ilhakını sonuna kadar geliştirmeyi amaçlıyor.

Uluslararası proletarya ve komünist güçlerin “Anti-Ameri-

kancılık”ı, anti-emperyalist ve anti-kapitalisttir. Amerika’ya karşı mücadele verdikleri nokta, onun anti-emperyalist oluşundadır. ABD, kapitalist sistemin en güçlü ve en sağlam kalesidir. Bu niteliğe, uluslararası karşı-devrimin de en önemli mevzsidir. Bu nedenle kitlelerin, emperyalist-kapitalist dünyanın egemen ve lider gücüne karşı mücadeleyi öne çıkarması doğaldır. Yine amerikan emperyalizmine karşı, proletaryanın, komünist ve ilerici hareketlerin kavga vermesi de işin doğası gereğidir. ABD, “Anti-Amerikancılık”ı gerekçe göstererek, baskılarını ve saldırganlığını tırmandırmasının asıl hedefi de, bu güçlerdir. Bugüne dek, Amerikan emperyalizmini teşhir eden ve ona karşı savaş yürüten gerçek güçler, bu güçler olmuştur. ABD’nin başlattığı 3. Dünya Savaşı’na karşı mücadele eden anti-emperyalist hareketin eylemlerinde açık bir yükseliş ortaya çıktı. Bu hareket, tüm dünyada milyonları kendine çekti. Amerika ve Avrupa, tarihinde pek sık görülmeyen büyük kitle eylemleriyle sarsıldı. Hareketin tüm dünyayı sarması ve emperyalist-kapitalist sistem için gerçek tehlike oluşturması, emperyalist güçlerin daha bir tehditkar, küstah ve saldırganlaşmasını getirdi.

Proletaryanın, komünistlerin mücadelesi, Amerikan emperyalizmine karşı yürütülmesiyle sınırlı değildir; emperyalist –kapitalist sistemin kendisini hedeflemektedir. ABD’nin bu hareketi; “Anti-Amerikancılık” olarak göstermesinin nedeni, kapitalist dünya nezdinde inisiyatifi elinde tutma isteğinden ileri geliyor. Yoksa emekçilerin, komünistlerin ve ilerici güçlerin mücadelesi, Amerikan emperyalizmine olduğu kadar, Avrupa emperyalizmine ve Japon emperyalizmine karşı da sürdürülüyor. Bu nedenle, anti-emperyalist hareket; tüm emperyalist güçlerin ittifak halindeki baskı ve saldırısına uğruyor.

Dünyadaki anti-emperyalist, anti-kapitalist mücadele, Amerika’da da karşılığını buluyor. Birbirini karşılıklı etkileyerek büyüyen ve güçlenen enternasyonalist bir hareketin Amerika ayağı, militan ve kararlı bir tutum içinde. Şimdilik toplumun en ileri kesimlerini kapsasa da, hareketin kısa sürede toplumun geride duranlarını da kapsayacağı da açık. ABD’nin dünyadaki konumunu kaybetmeye başlaması ve ekonomik çöküş içinde olması, ekonomik durumlarını sarsacağı için, geniş bir emekçi ve orta-sınıf kitlesinin harekete geçmesini kesinlikle getirecektir. Şimdiye kadar belli bir yaşam seviyesini tutturmuş olan geniş yığınlar, bunun altına düşmeyi kabul etmeyeceğinden, kendi istekleriyle mücadeleye atılacaktır. Fakat, bugünden harekete geçen işçi sınıfıdır. Durumu sürekli kötüleşen ve daha da kötüleşecek olan da işçi sınıfıdır. Bütün hareketin başını çekecek olan ve belirleyici savaşı verecek olan da işçi sınıfıdır.

Amerikan egemen güçleri, işçi sınıfı hareketini kırmak, parçalamak, etkisizleştirip, denetim altına almak için, dünyadaki “Anti-Amerikancılık” kampanyasını ileriye sürüyorlar. Bir kere daha emekçilerin dikkatini dışarı çekerek, onları şovenizm silahıyla sersemletmeye çalışıyorlar. Ama bunu artık başaramazlar. İşçi sınıfı bu noktaya gitmeyecek kadar ileride bulunuyor. Bunun en büyük kanıtı, 11 Eylül’den hemen sonra, New York başta olmak üzere, tüm Amerika’da büyük kitlelerin Amerikan egemenliklerine karşı eyleme geçmesiydi. Vietnam savaşı sırasındaki enternasyonalist anlayış tüm canlılığıyla ayaktadır. Amerika işçi sınıfı, enternasyonalizmle zafere ulaşacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

13 – 27 Nisan 2005

Sayı: 39

BURJUVA İDEOLOJİK-POLİTİK HEGEMONYASININ ÇÖKÜŞÜ

Halk kitleleri üzerinde, burjuvazinin ideolojik-politik etkisi, her geçen gün biraz daha zayıflıyor. Aynı etkiyi yeniden yaratmak için yapılan tüm çabalar boşa gidiyor. Burjuvazinin ideolojik-politik hegemonyası, bir daha geri gelmemek üzere tarihi etkinliğini yitirmiştir. Egemen sınıfın -burjuva sınıfının- çöküşüyle birlikte, egemen düşünce de çöküş içinde.

Kapitalist toplumdaki sınıfların ekonomik karşıtlığı, sistemin iç çelişkilerinin derinleşmesi, sınıflararası uçurumun büyümesi, rekabet, ekonomik krizler, egemenlerin burjuva toplum üzerine söyledikleri her şeyin iflas etmesini getirdi. Bir zamanlar -burjuva devrimler ve burjuva yükseliş çağında- söylediklerini bugün artık söyleyemiyorlar. Burjuva toplumu yücelten görüşlere darbe vuran, bu toplumun kendi gelişimidir. Kapitalist toplum serpilip geliştikçe, içinde taşıdığı uzlaşmaz sınıf çelişkileri de olgunlaştı; çelişkilerin olgunlaşmasıyla birlikte, sistem de çözülüp dağılmaya başladı. Bu durumda, burjuva toplum üzerine söylenenlerin nasıl bir etkisi kalır ki.

Kapitalist ekonomik sistem, burjuvazinin politik egemenliğine karşı işliyor. Kapitalist ekonomi geliştikçe, burjuvazinin emekçi kitleler üzerindeki politik egemenliği zayıflıyor. Burjuva partilerin ve hükümetlerin eski etkisi yok oldu. İşçi sınıfının sömürsünün arttığı, halk kitlelerinin sefaletinin derinleştiği; emekçi sınıfın durumunun bu denli güvensiz olduğu ve ezildiği bir toplumsal sistemin egemen sınıfı, halk kitleleri üzerinde politik egemenliği nasıl sürdürebilir ki?

Sanıldığı gibi burjuvazi kitleleri kapitalist düzen içinde tutacak etkiye sahip değil. Ve yine sanıldığı gibi, emekçi halk kitleleri üzerinde kalıcı ideolojik-politik etki bırakmıyor. Bu nedenle yeni bir yol deniyor, yeni üslup kullanıyor. Yıpranmış hükümetlerinin yerine, yenilerinin gelmesi, kitlelerin karşısına yeni liderlerin çıkarılması ya da burjuva politikasında yeni bir stil kullanılması, burjuva etkiyi kalıcılaştırıyor. Her ideolojik-politik girişim ve yöntemin etkisi çok kısa sürüyor; sonra bu etki de dağılıp gidiyor. Bu bakımdan burjuva perspektif tam bir bunalım içinde, çıkış yolu yok.

Fakat burjuvaların da hemen pes etmeye niyetleri yok. Halkı etkilemek, zihnini meşgul etmek için her yola başvuruluyor. Bu yollardan biri sanattır. Kapitalizm sanat düşmanı olduğu halde, insanları etkisi altına almak için sanattan da yararlanıyor. Sinemadan yararlanma daha ön planda. Kendi bitmiş-tükenmiş yaşamını özendirmek için sinema ve TV “dizileri” çok geniş biçimde kullanılıyor. Belli bir etki yarattığını kabul etmek gerekir. Ancak, yalnızca belli bir an için. Sonra dağılıp gidiyor tüm bu etki. Ne var ki, küçük-burjuva sosyalist hareket, bu “etkinin” derin ve kalıcı olduğu sanısına kapılıyor ve panik yaşıyor. Oysaki olanların hiç biri kitleleri derinden etkilememiştir. Çünkü emekçi yığınların gerçek yaşamı, özlemleri ve istekleri burjuva yaşamın ötesindedir; sistemle çatışma içindedir. Ancak insani bir düzende karşılanabilecektir.

Burjuvazinin en sık kullandığı silahlardan biri, şovenizmdir. Şovenizm, egemenlerin, kendilerine geniş bir kitle desteği sağlayan etkin bir araçtır. Ya, yayılmacı politikalarına iç-destek sağlamak için, ya da, kitlelerin dikkatlerini iç-sorunlardan uzaklaştırmak için kurtarıcı bir silah olarak şovenizme başvurulmuştur. Fakat bu paslı hançer de, kitleler üzerindeki etkisini eskisi kadar hissettiremiyor; öldürücü etkisi eskisi kadar değil artık. Bunun en başlıca nedeni, dünya işçi sınıfı hareketinin ulaştığı bilinç düzeyi ve engin sınıf savaşının birikimidir. Artık hiçbir şey, işçilerin dikkatlerini kapitalistlerden -içerdeki sorunlardan- başka yere çekemez. İşçi sınıfı, ulaştığı düzeyden geriye götürülemez. İnsan bilinci, kapitalizmin onu vuramayacağı, felç edemeyeceği kadar gelişkindir. İşte 11 Eylül’ün hemen sonrasında hem New York’ta, hem tüm Amerikan kentlerinde ABD yönetimine, Amerikan emperyalizmine karşı yapılan enternasyonal karakterli büyük kitle eylemleri. İşte tüm Avrupa’da “kendi” burjuvalarına karşı yapılan büyük kitle gösterileri. Tüm bu eylemler, burjuvazinin ideolojik-politik araçlarını derinden vurmuştur. Onmaz bir yara aldırmasıdır.

Söylenenlerden, insanlar üzerinde burjuva etkinin tamamen kırıldığı sonucu çıkarılamaz. Kapitalizm tarihin belli bir dönemini kapsar. İnsanları, burjuva yaşam biçimi, görüşleri, sanatıyla çok yönlü etkilemiştir. Kapitalizm yıkılsa bile, burjuva görüşler, sosyalizm altında da, bir dönem daha yaşamayı sürdürür. İnsanların kazandıkları alışkanlıklar ve düşünce biçimi öyle kolay kolay yok olmuyor; eski, daha bir süre yeninin içinde yaşamaya devam ediyor. Bundan çıkarılması gereken en önemli sonuç, proletarya hareketinin ideolojik mücadeleyi elden bırakmamasının gerektiğidir. İnsanlığın bakış açısında burjuva perspektif tamamen aşılana kadar, bu mücadelede kararlı olarak devam

ettirilmelidir. İdeolojik mücadele en ufak bir zayıflama, emekçi kitleleri yeniden burjuva etkiye sokacaktır. Sosyalizmin zengin tarihi bu açıdan çok öğretici derslerle doludur.

Burjuva ideolojik-politik çöküşten anlaşılması gereken, bir an değil, süreçtir; bu yönde varolan eğilimdir. İnsanlar üzerinde, onların günlük yaşamlarında, bakış açılarında; kısaca, insan bilincinde burjuva çizgilere bakanlar, temelde, bu ideolojinin çözülüp-dağılmakta olduğunu göremiyorlar. Oysaki insan düşüncesi, gelmekte olan toplumun daha fazla etkisine giriyor. Sosyalizmin aydınlatıcılığı, toplumu daha hızlı kendine çekiyor. Bu da, burjuva çözülmeyi hızlandırıyor. Bireyler sosyalizmle daha yüksek bir yaşam anlayışına kavuşuyor.

Kapitalist toplumda, emekçi sınıfların ekonomik yaşamı ile üst-yapı çelişki ve çatışma içindedir. Bu çatışma burjuvazinin ideolojik-politik hegemonyasına ölümcül bir darbe indiriyor. Halk kitleleri ancak daha bir üst toplumsal biçime geçerek, ekonomik kurtuluşuna kavuşabildiği halde ve bu, bir zorunluluk olmuşken; buna karşın burjuva üst-yapı, ekonominin evrimine karşı duruyor; eski ekonomik sistemde ısrar ediyor. Eski olanda ısrar ise, uzlaşmaz çelişkilerin daha bir derinleşmesine ve şiddetlenmesine yol açıyor. Ekonomik temel (temel yapı) ile politik üst-yapının çatışması, sınıflı toplumun dayandığı üretim sisteminin evriminin kaçınılmaz bir sonucudur. Bu öyle bir çatışma ki, sonunda, burjuva toplumun dağılmasını getirir.

İnsanların toplumsal yaşamında, son kertede belirleyici etken, ekonomik ilişkilerdir. Bilimsel komünizmin teorik olarak ortaya koyduğu bu gerçeği, emekçi kitleler, günlük yaşamlarında da kavlıyorlar. Dünyaya kendi ekonomik konumları, yani toplumsal varlıkları temelinde bakıyorlar. Burjuva sınıfların eğitilmiş olmalarının, kültür elde etmelerinin temelinde ekonomik konumlarının (emek harcamadan; başkalarının emeklerine el koyma) yattığını; emekçiler olarak, eğitimden yoksun kalmalarının, kültür edinmemelerinin temelinde ise sürekli olarak kendi emeklerinin ürünlerine yabancılaşmaları; sonuçlarının altında ezilmelerinin yattığını artık biliyorlar, anlıyorlar.

Burjuva ideolojisi, emekçi sınıfları sömüren ve ezen toplumsal sistemin ekonomik işleyişinin üstünü örtmeye çalışır daima. Az sayıdaki kapitalistin yararına olanın, tüm toplumun yararına olduğunu propaganda eder. Bunu, çok çeşitli estetik, felsefi, sanatsal vb. biçimlerle yapar. Tüm burjuva propagandaya, demagojiye ve ideolojik örtülere rağmen; emekçilerin ekonomik yaşamı tüm çıplaklığıyla ortaya çıkıyor. Halk yığınlarının ekonomik durumları, yani sefaleti, yoksulluğu, yıkımı hiçbir ideolojik örtünün saklayamayacağı kadar açıktır, somuttur, çıplaktır. Emekçi sınıfların ekonomik-yıkımı her türden bur-

juva propagandayı, savı, düşünce biçimini havaya uçuracak kadar derindir. Burjuvazi, emekçilerin, kapitalist toplumdaki ekonomik statüleri üzerinde ideolojik-politik hegemonyasını sürekli devam ettiremez. Bireylerin çok yönlü gelişimini güvenceye alacak bir ekonomik sisteme geçiş, insanlık için bir ölüm-kalım sorunudur.

Amaç, ekonomik kurtuluştur. Politik mücadele, bu yolda yalnızca bir araçtır. Emekçiler, demokrasiye, onun sayesinde bol miktarda geçim aracına kavuşacakları için ihtiyaç duyarlar. İnsanlar, kendilerine bol miktarda geçim aracı sağlayacak bir ekonomik sistemi hedeflerler daima. “Herkesten yeteneğine göre, herkese gereksinimine göre” ilkesini temel alan komünist toplum, kitlelere bunu verebilecek bir toplumdur. Bu toplum, ancak ekonomik olarak örgütlenebilir. Yalnızca böyle bir toplumda ve bu toplum sayesinde, insanlar çağın gerektirdiği eğitimi ve kültürü edinebilirler. Çünkü bunun için yeterli miktarda geçim aracına ve kendini geliştirecek zamana sahip olacaktır.

İnsanlık, koşulları oluşmuş olan daha yüksek bir hayat seviyesine ulaşmak için mücadelesini sürdürecektir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

27 Nisan – 11 Mayıs 2005

Sayı: 40

EMEK-GÜCÜ SAHİBİ İŞÇİ OLAMIYOR

İşsizlik, kapitalist sistemin ekonomik krizinin en belirgin göstergesidir. Ekonomik krizin ilk sonucu, işçilerin kitlesel olarak işten atılmasıdır. Fakat işten çıkartmalar, yalnızca ekonomik kriz dönemleriyle sınırlı değildir. Bu kapitalist üretimin, sermaye birikiminin daimi hareketidir. Günümüzde ulaştığı boyutlar, sermaye egemenliğini sarsacak düzeydedir. Kapitalist sisteme karşı en etkin ve en şiddetli işçi sınıfı eylemleri bu alandan geliyor.

Bugün, kapitalist üretimin en önemli sonuçlarından biri, emek-gücü sahibinin (satıcısının) emek-gücünü satamaması, işçi olamamasıdır. İşçilik potansiyel değil, fiili bir süreçtir; potansiyel gücün, üretim araçlarıyla buluşması, eyleme geçmesidir. Emek-gücü iki koşulda emek-araçlarıyla buluşur. Ya üretim aracı emekçinin kendisine aittir; ya da başkasına. Emek araçlarının emekçinin kendisine ait olduğu dönemler çok gerilerde kaldı ve o dönem bir daha geri gelmeyecektir. O, artık mülkiyetsizdir. Emek pazarında, sadece emek-gücü satıcısıdır. Emek-gücü bünyesinde potansiyel olarak mevcuttur. Ve o da meta yasalarına tabidir. Bir metanın satılabilmesi için, başkası tarafından talep edilmesi, satın alınması gerekiyor. Bu da kolay değildir; metanın arz-talep yasasına bağlıdır. Emek arzı çoksa, yani emek pazarı dolup taşıyorsa, daha çok beklemesi gerekir. Sanayinin genişleme döneminde (ki bu da çok eski zamanlardaydı) emek-gücüne talep artar ve bizim emekçi emek-gücünü kolaylıkla satar; emek-gücü kapitaliste ait üretim aracıyla buluşur; emek-gücü sahibi, işçi olur. O artık, kendi kendisinin işçisi değil, başkasının işçisidir. Kapitalizmin daha önceki dönemlerinde emek gücü sahibi bu şekilde işçi olabiliyordu, şimdi olamıyor.

Kapitalizmin önceki evrelerinde, sanayi hareketi daralıp, genişleyebiliyordu. İşçilerin ve işsizlerin durumu da buna göre değişiyordu. Ekonomik kriz vb. nedenlerle sanayide bir daralma görüldüğü zaman, işçiler işten çıkartılır, emek pazarı ağzına kadar dolardı. Emek arzı artınca, bu durum çalışanların ücretlerinin düşmesini de birlikte getirirdi. Yeni bir ekonomik refah dönemine girildiğinde, sanayi üretimi genişlediğinde, emek talebi artar, emek pazarı tekrar eski düzeyine inerdi. Ancak sanayi üretimi ne denli genişlerse genişlesin, emek pazarı daima var oldu. Çünkü, gereken emek-gücünden fazla bir işçi nüfusu (işsizler) bulundurmamak sermayenin kendisini genişletmesinin bir koşuludur. Sermaye birikimi yalnızca, varlık koşulu olarak işçi sınıfını yeniden-üretmekle kalmıyor; aynı zamanda her an el altında hazır tuttuğu bir işsizler kitlesini de üretiyor. Böylece işçinin kapitaliste toplumsal bağımlılığını da yeniden-üretmek, kapitalist üretimi, sermaye birikimini güvence altına alınmış oluyor.

Emek pazarı iki alandan beslenir. Birincisi, üreticinin mülksüzleştirilmesi yoluyla; ikincisi, ekonomik kriz sırasında işten atılan işçilerle. İşçilerde olduğu gibi işsizler de sermaye sınıfına aittir. Üretimin genişlemesi sırasında, işler iyi gittiğinde, çalışmak, fabrikalara çağrılmak üzere hazır bekleyen bir güçtür. Yedek sanayi ordusudur. Ancak bu durum zamanla değişmeye başladı. Kapitalistlerin o özlemlerle bekledikleri refah bir daha gelmedi. Ekonomik kriz süreklilik kazandı. Emek pazarı daima dolu olarak kaldı. Bizim yedek sanayi çağrılmayı boşuna bekler oldu. Yedek ordu, daimi ordu haline geldi. İşsizler ordusunun, sanayinin yedek ordusunun, “yedeklik” yapısı çökmüştür artık.

İşsizler ordusu, yeni katılımlarla genişleyerek en büyük ordulardan daha büyük bir ordu oldu. Umutlu bekleyiş, yerini sonsuz bekleyişe bıraktı. Makinenin kapitalistçe kullanımı buna hizmet ediyor; toplumsal üretimin kapitalist biçimi buna hizmet ediyor, sermaye birikimi buna hizmet ediyor. Bilimsel-teknolojik ilerleme; tekelcilik ve devlet-tekel bütünleşmesi işsizliği çok daha artırdı. Emek yoğunluklu üretimin yerini, daha az emek-gücüyle daha çok üretim aracını harekete geçirme yasası aldı. Emeğin verimliliğinin artması, üretim araçlarındaki devasa gelişmeler, sonuçta işçiyi vurdu. Sosyalist düzende olsa, üretimdeki her iyileşme emekçi bireylere bolca zaman -serbest zaman- sağlarken; kapitalist düzende daha çok işçinin işsiz kalmasına ve yaşamdan dışlanmasına yol açıyor.

Kapitalizmin tüm dünyaya doğru yaygınlaşması ve derinleşmesiyle birlikte, kapitalist üretimin kaçınılmaz sonuçları da, tüm dünyada ortaya çıktı. İşsizler ordusu tek tek ülke sınırlarını aşır bir dünya

ordusu oldu. Oysaki bir zamanlar Avrupa sermayesi modern sömürgelelerde madenlere sokacak emek-gücü arıyordu. Toprağa ortaklaşa sahip olan özgür üreticiler, zorla; silahla, kamçıyla madenlere indiriliyordu. Şimdiyse, yine zorla oradan çıkarılıyor. Bu insanlar artık “emek pazarından çekilmiştir, ama işevine de girememiştir.” Kendi sanayileri bu kadar artı-nüfusu (işsizleri) tolere edemediği için emperyalist ülkelere göç yolları açıldı. Bir zamanlar Amerika pamuk tarlalarında çalıştırmak için silah zoruyla Afrika’dan köle getirdi. Bugün ise açlığın kamçısını yiyen bu insanlar emperyalist metropollerin sınır boylarında, açık denizlerde ölüyor, öldürülüyor, silah zoruyla, hapis tehdidiyle oralara gelmeleri engelleniyor. Göç yolları, ölüm yolu oldu. İnsanlar aç, insanlar yoksul, insanlar işsiz; iş ise emperyalist sermayenin bulunduğu yeredir. İnsanlar iş bulmak için ölümüne bir mücadeleyle, dünyaya hücum ediyorlar, dünyanın fethine çıkar gibi, işin olduğu yere sürüyorlar çıplak bedenlerini. Şimdilik aç midelerini doyurmak için işi ele geçirmeye çalışıyorlar; yarın, hatta daha yakında, üretim araçlarını ele geçirmek için; işçiler, işsizler, emeğin dünya ordusu olarak, kapitalizmin kalelerine hücum edeceklerdir. Çünkü bu yol, işsizliğe, açlığa, ölüme son vermenin biricik yoludur, kurtuluş yoludur.

Dünya üzerinde bu kadar işsizinin olduğu bir sırada, çalışan kitle de, bunun baskısı altında kalır. Yalnızca ücretleri düşmekle kalmaz, bir kısmı sermayenin baskısına boyun eğer. Sendikacıların da çabasıyla, işçilerin, sermayenin tüm baskısına boyun eğmesi yaygın bir uygulamadır. Sırf işten atılmamak için, kapitalistlerin her istediğini yapmaya hazır bir kitle var. İşten atılmayanlar ortalıktaki büyük işsiz yığınların durumuna bakıp kendilerini “şanslı” sayıyor. Ama, onların durumları da güvensiz; onsuz bir güvensizlik içindeler. Koşullarının bilincine varanlar ise mücadeleye yöneliyor. Mücadeleye yönelenlerin sayısı, her gün katlanarak artıyor. Ayaklanmalar sınırları aşmış, tüm dünyayı derinden sarsıyor.

İşsizliğin sürekliliği, kalıcılığı, büyümesi ve emek pazarının çöküşü ele alındığında, bunun, sistemin ekonomik-politik-toplumsal krizinin ifadesi olduğu anlaşılacaktır. İşsizlik bu haliyle, sistemin yapısal krizinin bir göstergesidir. Kendi başına ele alındığında, ekonomik krizin güçlü bir işareti ve sonucu olarak görülmekle birlikte, bütünlüklü olarak sistemin çöküşü içinde olduğunu, toplumsal üretici güçleri bir daha yakalayamamak üzere elinden kaçırıldığını; üretici güçlerin toplumsal karakteriyle çelişki ve çatışma içinde olduğunu gösteriyor. Bu anlamda, kapitalistler, ne zaman işsizlik sorunundan sözetse, bu sorunun, sistemin geleceğiyle ilgili bir sorun olduğunu açıkça itiraf ederler.

Kapitalizmin artık altından kalkamayacağı ve çözemeyeceği bir düzeye gelmiş olan işsizlik sorunu sermaye egemenliğini sarsacak boyutlarda politik kriz konusudur. Üstelik işsizlik sorunundan kaynaklanan politik kriz süreklilik gösteriyor. Her hükümet işsizlerin sorununu çözemediği için çıkmaza sürüklenmiş ve yıpranmıştır. Hükümete aday her parti, ilk hükümet icraatı olarak bu sorunu çözme sözü verir. Her muhalefet, iktidarı, bu sorunu çözemediği için eleştirir. Kısacası sistem, bu kadar işsizi ne yapacağını bilemediği için açmazdan açmaza sürüklenir; çünkü bunu hiçbir zaman çözülmesi mümkün değildir. Sistemin ekonomik işleyişi, burjuvazinin politik çözümlerine karşı işler. Burjuvazi her gün büyüyen işsizlik sorunu karşısında eli-kolu bağlıdır ve çaresizdir.

Kapitalist sistemin çözemediği ve çözemeyeceği bu sorunu, sendikacılar, sosyalistler, oportünistler çözmeye kalkıştılar. Kapitalist ekonominin zorunlu sonucu olan bu soruna, aynı ekonomik temel üzerinde “sosyalistçe” çözüm bulmaya çalıştılar. Sorunun “sosyalistçe” halledilişini bulamadılar; ama işsiz kitleyi yıllarca oyaladılar, öfkelerini yumuşattılar, umut verdiler; sonuçta kapitalizmin üstüne yürüyecek olan büyük bir kitleyi pasifize ettiler.

Nedir “sosyalistçe” çözüm önerileri? Bir öneri, “herkese iş”tir. Bu önerinin amacı burjuvaziyi, onun hükümetlerini köşeye sıkıştırmak, baskı altına alıp, konuya somut olarak eğilmesini sağlamaktır. Oysaki bu öneriyle, kapitalistler emekçileri köşeye sıkıştırmış oluyor. “Herkese iş” isteyene verilen yanıt: “düşük ücret” olmuştur. Demıştır ki, “herkese iş” istiyorsanız, düşük ücrete razı olacaksınız. Hele şimdi yalnızca, o da zor bela, düşük ücretle çalışmaya razı olduğunda iş bulunabiliyor. O halde, iş isteniyorsa, daha az ücret istenmelidir. Görüldüğü gibi kapitalist ekonominin yasaları derinlemesine kavranmadan ileri sürülen öneriler, kapitalistlerin işine yarıyor. Diğer bir yufka yürekli öneri; daha fazla işsizin işe girebilmesi için; gece vardiyasına kalmama, fazla mesaiye kalmama ve çalışma saatlerini düşürmedir. Bu öneri lafta kalmadı, pratikte uygulandı. Sendikalar bu taleplerini toplu sözleşmelere soktular, üyelerini bu yönde eğittiler. Üyelere şu insani anlayış verilmeye çalışıldı: “fazla mesaiye kalma ki, işsiz olan sınıf kardeşlerin işe girebilsin.” Evet, bu, çalışanlara fedakarlık anlayışı kazandıran insani bir duygudur. Fakat, sorunu çözücü değildir. Çalışanların tüm sınıf dayanışmasına rağmen “sorun” daha da büyüyerek orta yerde duruyor. Bir de, işsizlik sorununa, “militan” bir hava verilmiş çözüm yolu öneriliyor: “işsizliğe karşı mücadele”. Sanki işsizliğin bir ekonomik temeli (nedeni) yokmuş gibi, kendi başına bir problem olarak ele alınıyor. Kapitalist ekonomi temelinde, işsizliğe

bir çözüm aramak, sadece işsiz kitleleri aldatmaktır. İşsiz kitlelere, kendi geleceklerini kendi ellerine almaları söyleneceğine ve kapitalizme karşı mücadele vermeleri için onlara bir bilinç götürüleceğine, “işsizlikle mücadele” gevezeliği yapmak; eşeği bırakıp semeri dövmektir. Görüldüğü gibi, kapitalizmde işsizliğe çözüm yolları aramak, burjuva çözüm yolları gibi çıkmaza düşmekten başka bir şey değildir.

İşsizlik, kapitalist üretimin hem sonucu, hem koşuludur. Kapitalist ekonomi, sosyalist ekonomiye dönüşünce “işsizlik” olmayacaktır. O zaman çalışma usa-uygun sınırlara çekileceğinden, atıl duran fazla emek-gücü üretime çekilebilecek; emek-gücü toplumun ihtiyacını karşılayacak bir üretimi gerçekleştirecektir. Çalışma bir sınıfın omuzlarından alınıp, sağlıklı ve çalışabilir herkese bölüştürülecek; böylece her bireyin kendisini çok yönlü geliştirecek bir ekonomik güvenceyi sağlamış olacaktır. Buna ulaşmanın yolu, kapitalizme karşı işçilerin ve işsizlerin mücadele birliğini gerçekleştirmek ve “Bütün İktidar Emegın Olacak” şiarıyla iktidar için savaşmaktan geçer.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

27 Nisan – 11 Mayıs 2005

Sayı: 40

SINIF İŞBİRLİĞİ ÇÖKÜŞE SINIF MÜCADELESİ ZAFERE GÖTÜRÜR

Kapitalistler nüfusun küçük bir azınlığını oluşturduğu halde, nüfusun büyük çoğunluğunu, çıkarları karşıt olduğu halde nasıl yönetebilmişlerdir? Burjuvazi, kitleleri yönetirken çok iyi bilinen yönetime başvurmuştur: Onları baskı altında tutma, yani zor yoluyla ve yığınların bilisizliğinden, saflığından, çabuk aldanabilme özelliğinden yararlanma... Bunlara, proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesinin tarihine ve deneyimlerine dayanarak başka bir yol daha eklenebilir: Ezilen ve sömürülen sınıfın temsilcilerine, burjuva yönetimde yer vermek.

Egemenliği altında tuttuğu sınıfların en iyi temsilcilerine, yönetimde yer verme, egemenler için, kendi iktidarını güvenceye almanın etkili yoludur. Böylelikle, baskı altında tuttuğu sınıfları yönetime katılma görüntüsü vererek etkisizleştirmiş, pasifize etmiş oluyor. Egemen sınıflar, bu yola, iktidarları en zayıf düştüğü ve en zorlandıkları zaman başvururlar. Burjuvazinin bu yönetime çok sık başvurduğunu çok iyi biliyoruz.

İşçi sınıfı hareketinin somut koşullara göre değişebilen taktiklerle burjuvazinin karşısına çıkması gerektiğini söyleyen Marx ve Engels, proletaryanın temsilcilerini, kapitalistlerin oyunlarına gelmemeleri konusunda sık sık uyarılmışlardır. İleri görüşlülüğünün yanında, proleter komünist uyanıklığı gösterebilen proletarya hareketinin, burjuvazinin hazırladığı tuzaklara düşmeyeceğini biliyorlar. Özellikle, proletaryanın güçlendiği, bir parti olarak örgütlendiği dönemde, burjuvazi, proletaryanın temsilcilerini kendi iktidarına “ortak” etmek için çaba gösterir. Marx ve Engels, proletaryanın temsilcilerini, burjuva iktidarlarının “azınlık kanadı” durumuna düşmemeleri için uyarır. Proletaryanın temsilcileri azınlık oldukları için istedikleri kararları çıkartamadıkları gibi, kapitalist sınıfın, emekçi kitlelere karşı alacakları kararlara da ortak olmuş olacaktırlar.

Sonuç olarak, proletaryanın gözünde yıpranmış olacaklar, ege-menler de bir taşla iki kuş vurmuş olacaklar: Bir taraftan emekçilerin temsilcilerine yönetimde yer vererek, onları bir beklentiye sokacak ve etkisizleştirmiş olacaklar; hem de, emekçi kitlelere karşı olan kararlarına, bizzat emekçi kitleleri, temsilcileri aracılığıyla ortak etmiş olacaklardır. İşçi sınıfının öğretmenleri Marx ve Engels'in tüm uyarılarına rağmen, proletarya hareketi zaman zaman bu hatalara düşmüştür.

Bunun somut bir örneği Lenin'in karşısına çıkar. Rus proletaryası ve onun Sovyetleri (Moskova ve Petrograd Sovyetleri) kendi iradele-riyle iktidarı burjuvaziye bırakıyorlar. Kendileri de bu iktidara "ortak" oluyorlar. Lenin, bu yeni durumun yarattığı sorunlara defalarca işaret eder. "*Hükümet –der, Lenin- mevzilerini savunamaz hale geldiğini gö-rünce, 1848'den sonra on yıllar boyunca diğer ülkelerin kapitalistle-rinin işçileri aldatmak, bölmek ve zayıflatmak için uygulamış oldukları bir yönteme başvurdular. Bu yöntem 'koalisyon' hükümeti denen yön-temdir, yani burjuvaziden ve sosyalizm kaçaklarından oluşan birleşik, ortak bir hükümettir.*" Burjuvaziyle oluşturulan "ortak hükümet", bir-kaç ay içinde başarısızlıkla sonuçlandı ve iktidar askeri güçlerin (eski rejimle anlaşılan) eline geçti. "Koalisyon"da yer alan küçük-burjuva temsilcileri de çok kısa sürede kendilerini bitirdiler. Lenin ve Bolş-evikler ise "koalisyon"a karşı açık tavır aldı.

Diyalektik, gelişmeleri çok yönlü ve somut durumda ele alma-mızı emreder. Her gelişme, her olay ve her olgu kendi somutunda ele alınmalı. Taktiklerimizi de somut koşullara göre belirlemeliyiz. Bu çerçevede yukarıda söylenenler şu durumlardaki politik tutumla ka-rıştırılmamalı. Proletarya (somut duruma göre) devrim dönemlerinde, toplumsal devrimi tetiklemek için, burjuvaziye yukarıdan da baskı ya-pabilir. Mutlaka yapmalı demiyoruz "yapabilir" diyoruz. Buna ancak teorik olarak yaklaşabiliriz. Somut olarak ise, yine somut gelişmelere bağlı olarak değişir. Her durum için geçerli de değildir. Engels ve Lenin burjuvaziye yukarıdan baskı yapmayı, iki koşulda savundular: Engels, 1873 İspanyasında, burjuvaziye karşı yalnızca aşağıdan baskı yapmayı kabul eden, fakat yukarıdan baskıyı reddeden anarşistleri, darlıkları, anlayış yoksunluğu nedeniyle eleştirir. Ve ayaklanma anar-şistlerin akılsızlıkları yüzünden yenilir. Lenin, Engels'in görüşlerin-den yola çıkarak 1905 arifesinde sadece aşağıdan baskıyı öneren anarşist anlayışı reddeder ve yukarıdan baskıyı savunur. Lenin hem aşağıdan baskıyı ve hem de yukarıdan baskıyı bir bütünlük içinde sa-vunur. Ve bu çerçevede geçici devrim hükümetini önerir. Her iki örnek, proletaryanın henüz kendi kendini kurtaramadığı koşulların ürünüdür.

Burjuvazinin iktidarına katılan "sosyalist" ya da "komünist" par-

tiler, gerekçe olarak (genel olarak) emekçi sınıflara daha iyi örgütlenme şartları (ortamı) hazırlama savını ileri sürerler. “Koalisyon” hükümetine katılma nedenleri ve amaçları birbirinden bazı farklılıklar gösterse de, özde belirttiğimiz gibidir. İşçi sınıfına daha iyi örgütlenme koşulları sağlamak adına, burjuvazinin etkisine sokma, proletaryanın bağımsız sınıf çizgisine ve sosyalizm davasına ihanet etme. Bu yolla, işçi sınıfı hareketi yıpratılmıştır. Burjuvazinin halk kitlelerine yönelik suçlarına ortak olunmuştur. Özcesi, “işçi sınıfının kurtuluşu işçilerin eseri olacaktır” ilkesi açıkça çiğnenmiştir.

İşçi sınıfı temsilcilerinin burjuva koalisyonlara katılması 19. yüzyılın ortalarından sonra ve 20. yüzyılın başlarında belli örneklerle sınırlıdır. Asıl patlamayı daha sonra yaptı. Kendi emperyalist burjuvazisiyle birlikte, dünya pazarında pay alan Avrupa proletaryası, içerde hükümetlere de “ortak” olarak, burjuvazinin dünya politikasını paylaştı. (tabii aynı zamanda sermayenin uluslararası suçlarına da ortak oldu). Burjuva yönetimlere katılma Avrupa ile sınırlı kalmadı. 20. yüzyılın ortalarından sonra bağımlı kapitalist ülkelere kadar uzandı. Öyle ki, dünyayı değiştirmekten vazgeçen, statükocu, konformist ve reformist “komünist” partilerin genel bir çizgisi haline geldi.

İşçi sınıfı hareketinde, kapitalist egemenliğe destek olmanın tek biçimi burjuva koalisyonlar olmamıştır. Burjuva destekçiliğinin (sınıf işbirliğinin) epey zengin sayılabilecek biçimleri ortaya çıktı. Somutlarsak, I. Emperyalist Savaş sırasında, “anavatan” savunması biçiminde, sosyal-şoven bir çizgiyle ortaya çıktı. II. Enternasyonal partileri burjuva hükümetlere girmeyerek sermaye iktidarlarına dışarıdan destek oldular. Savaş bütçelerine oy vererek; emekçileri kapitalistlerin çıkarları için cepheye göndererek; sınıf mücadelesi yerine sınıf işbirliği politikası izleyerek “kendi” burjuvalarına destek oldular. Oysaki savaş büyük bir yıkım getirmiş, kitlelerin kapitalizme öfkesi çığ gibi büyümüş, devrimci durum ortaya çıkmıştı.

“Resmi” sosyalist partiler, bu durumdan yararlanıp, iç savaş yoluyla kapitalistlerin egemenliğini devirme yoluna gideceklerine; bu egemenliğe başkaldırmasınlar diye, işçilerin elini kolunu bağlamaya çalıştılar. Eğer, burjuvazi bu krizde ayakta kalabildiyse, bunda “resmi” sosyalistlerin de payı olmuştur.

Yalnızca savaş zamanında değil, “barış” zamanında da burjuvaziye destek çeşitli biçimlerde sürdü. Bu destek bu sefer burjuvazinin belli kanatlarıyla ittifak biçimini aldı. Buna bazen “sosyal-demokrasi ile ittifak”, bazen, burjuvazinin “sol kanadı” ile ittifak adı verildi. Kendince bu ittifakla (aslında bir ittifak bile değil, sadece burjuva güçlerin hegemonyası söz konusuydu) sermayenin emekçi kitlelere yönelik

saldırıları püskürtülecektir. Yine güya bu “ittifak”la işçi sınıfının politik hareketi için daha iyi şartlar sağlanacaktır. Gerçekte ise bunun tersi oluyordu. Gerçekte, proletaryanın sınıf mücadelesine, proletaryanın toplumsal kurtuluş hareketine değil, tersine sermayenin egemenliğine destek olunmuştur. Sınıf işbirliği politikasının kaçınılmaz sonucu, bu türden komünist partilerin kendileri yıprandığı gibi; onlardan daha önemlisi, işçi sınıfı hareketi yıpranmıştır.

Emperyalist ülkelerde, sınıf işbirliği politikasının maddi temeli olarak, kendi emperyalist burjuvazisinin dünya pazarından pay alan burjuvalaşmış bir proletaryanın yaşamı, varlığı gösterilebilir (bu da ancak belli bir yere kadar söylenebilir ancak); peki bağımlı ülkelerdeki “komünist” partilerin sınıf işbirliği politikasını nasıl açıklamak gerekiyor? Bağımlı ülkelerde ılımlı bir politikaya yatkın olanlar kentlerin şanslı işçileri, aydınlar ve burjuva sendikacılarıdır. Bunlar ise emekçi sınıflar içinde çok ufak bir kesim sadece. Nüfusun büyük çoğunluğu ise derin bir yoksulluk içinde. Sınıf çelişkileri keskin, politik koşullar ise çok ağır. Açıktır ki, buralardaki sınıf işbirliği politikası (süreklilik gösteren biz çizgi olmuştur) nesnel durumla açıklanamaz; ancak sınıf işbirlikçisi “komünist” partilerin kendi durumuyla açıklanabilir. Bu çeşit “komünist” partilerin temelde nasıl çürüdüğü (sınıf işbirliği politikasının onları nasıl çürüttüğünü) bu partiler bir bir yıkılınca iyice ortaya çıktı. Sınıf mücadelesi proletaryayı zafere götürür; sınıf işbirliği ise yıkıma.

Fidel Castro, Che’nin öldürülmesinden sonra, Che’nin ölümünü, Che’nin verdiği devrimci-silahlı mücadele yolunun “geçersizliğinin” ilanı olarak yorumlayan Venezüella Komünist Partisi’ne çok sert ve devrimci bir yanıt verir. Fidel, Venezüella Komünist Partisi’ne yanıt verirken (aslında aynı şeyleri düşünüp de bunu açıkça söyleyemeyen diğer komünist partilerine de yanıtıdır); “Eğer” demiştir “*Latin Amerika’da halkın bunca yoksulluğa, işsizliğe, açlığa, hastalığa, ölüme, çocuk ve anne ölümlerine; özcesi, bunca çelişkiye rağmen, diktatörlükler hala ayakta duruyorsa, bunun nedeni Che gibi savaşmak değil, sizin gibi gevhezelerin sayısının çok oluşundandır.*” Latin Amerika deneyimi, statükocu “komünist” partilerin çöküşünü getirirken, Che yolunun Latin halklarının gerçek kurtuluş yolu olduğunu göstermiştir.

Burjuvazi ile sınıf işbirliğinin tek değil, birçok yolu olduğu görülmüştür. Devrimci mücadeleden vazgeçip, parlamenter yola sapma (yasal yol, yani reformist yola girme) sınıf işbirliği yoludur. Bu konuda getirilen “nesnellik-öznellik” tartışmaları ise tamamen, oyalanmadır, kitleleri pasifize etmektir. Anlayışları ve konumları gereği devrimci mücadele yöntemlerine yönelemeyenler, her zaman “nes-

nelliği” öne sürmüşlerdir. Nesnel koşullar olgunlaştığında ise, bu defa da işçi sınıfının hazır olmadığını ileri sürmüşlerdir. Gerçekte, devrimi yapmaya ne düşünceleri uygundur, ne de genel durumları. Devrim onların dışında gelişecektir.

Sınıf mücadelesine dayanan ve bu mücadeleyi kaçınılmaz sonucuna dek götürebilen bir komünist partisi, proletaryanın devrimci sınıf partisi, proletaryayı kurtuluşa götürecektir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

11 – 25 Mayıs 2005

Sayı: 41

“FAŞİZME GEÇİT YOK” SLOGANI ÜZERİNE

Proletarya eğer eski hatalarla hesaplaşmaz ve onları kesin olarak mahkum etmezse, sonraki kuşak aynı hatalara tekrar düşebilir; onları devam ettirebilir. Bugün halk sınıfları içinde yeniden gündeme getirilen bazı sloganlar, buna bir örnektir. Anti-faşist mücadele çağrısı olarak her tarafa yükseltilen, “Faşizme Geçit Yok” sloganının durumu böyledir. Eski hatalı yaklaşım yineleniyor. O halde onun gerçek içeriğini ve somut koşulları açıklamak gerekiyor.

“Faşizme Geçit Yok” sloganı, Türkiye’de ilk defa 70’lerin ortalarında TKP tarafından ortaya atıldı. Daha sonra da faşizm üzerine değerlendirilmeleri aynı olan TİP ve TSİP tarafından benimsendi. Sloganı asıl yaygınlaştıran ise, onların etkisindeki DİSK oldu. Bu sloganın ilham kaynağı ise 1936 İspanyası’ydı. Madrid kapılarında yükselen anti-faşist savaş çığlığı “No Passaran” dan esinlenmişti. Yine aynı anlayışın egemen olduğu o dönemin Fransa’daki “Halk Cephesi” taktikleri temel alınıyordu. Böylece farklı somut koşullarda geliştirilen komünist parti taktikleri, Türkiye’nin koşullarına kopya edildi.

“No Passaran”, 36 İspanyası’nda, Madrid kapılarında, faşist güçleri durdurmaya çalışan halk güçlerinin yaratıcı coşkusunun eseridir. “Halk Cephesi”ndeki burjuva temsilciler, faşist güçlerin Madrid üzerine yürümesi üzerine “Halk Cephesi”nden ve Madrid’den kaçmaya başladıkları bir anda; Madrid savunmasının komünistlere ve diğer halk güçlerine kaldığı bir sırada, göğü fetheden devrimci savaşçıların, anti-faşist barikatların savaş çığlığı olarak yükseldi, “No Passaran”. Doğru ve yerinde bir slogandı. Çünkü “Halk Cephesi” iktidarını ele geçirmeyi, onu yıkmayı hedefleyen Franco’nun faşist güçlerini durdurmaya, onları yenmeyi amaçlıyordu. Ancak, faşizmin iktidara gelmediği, ama gelmeyi hedeflediği koşullarda; faşizmin egemen olmasını (devlete tırmanmasını, yerleşmesini) engellemek, ona karşı barikat olmak için ortaya atılan ve kitleleri direnişe çağıran bir slogandı “No Passaran”.

Yine, 1930'lar Fransası'nda, faşizmin iktidara tırmanmasını önlemek için, Fransız Komünist Partisi ve farklı görüşteki sendikalar, güçlerini sokakta, eylemde birleştirdi. Komünist Parti'nin başarılı taktiği sayesinde, faşizmin tırmanması durdurulmuş ve bozguna uğratılmıştı. FKP başarısının anahtarını bulmuştu. Fakat Almanya'da, İtalya'da faşizmin iktidara gelmesi engellenememişti.

Almanya ve İtalya'da faşizm, "aşağıdan-yukarıya" tırmanmıştır. Çünkü o sıralardaki devlet, halen "burjuva demokrasisi" geleneklerinden izler taşıyordu. İşçi sınıfının yasal alanda belli kazanımları vardı. Devlet o haliyle, tekellerin yeni hedeflerine uygun değildi. Devlet-tekellerin bütünleşmesinin önünde engeller vardı. Bu durumda, devlet aşağıdan geliştirilen faşist bir hareket temelinde ele geçirilmeli ve yeni bir biçim verilmeliydi. "Aşağıdan-yukarıya" tırmanan faşizmle devlet ele geçirildi ve yeni bir faşist biçim verildi.

"Faşizme Geçit Yok" anlayışı, işte bu koşullarda; henüz iktidara egemen olamamış, ama bu yolda "tırmanan" faşizmin yolunu kesmek, barikat olmak, onu bozguna uğratmak için geliştirilmiştir. Ve ancak bu koşullarda doğru bir slogandır.

Fakat örneğin, Doğu Avrupa'da faşizmin durumu daha farklıdır. Doğu Avrupa'da devletlerin yapısı faşizmin uygulanmasına uygundu. Bu temelde, faşizm orada "yukarıdan-aşağıya" devlet eliyle uygulandı. Bu koşullarda "Faşizme Geçit Yok" sloganı, Doğu Avrupa'nın somutuna uygun olmazdı. Sloganlar somut koşulları kavramalı ve kitlelere doğru hedefler göstermelidir.

70'li yıllarda, Türkiye'de "Faşizme Geçit Yok" diyenler, bunu, bilerek söylüyordu. Çünkü, iktidarda olan faşizmden (faşist devletten) değil, tırmanan (henüz devlete egemen olmayan) bir faşizmden söz ediyorlardı. Dolayısıyla 12 Mart 1971'de gerçekleştirilen darbeyi, "faşist" olarak görmüyorlardı. Onlara göre, 12 Mart'ta olan, sadece bir "askeri darbe" idi. O sırada devleti "faşist" olarak görmemelerinin temel nedeni, bazı devlet kurumlarının "müttefik" olabileceği düşüncesiydi. Böylece tıpkı Fransa'da olduğu gibi tırmanan faşizme karşı "demokrasi yanlısı" bir takım burjuva güçlerle ittifak yapmanın düşünüyorlardı. Zaten bir süre sonra bu yönde "cephe" çağrıları da yapıldı.

O dönem, "tırmanan faşizm" den söz edenler, faşizmi ve "faşizm tehlikesi"ni MHP ile sınırlı görüyorlardı. Oysaki bu faşist parti, yalnızca faşist devletin sivil vurucu gücüydü. Devlet 12 Mart 1971'de faşistleştirilmişti. Bu nedenle sivil-faşistlerin devlete "tırmanmasına" gerek yoktu. Bir zamanların Batı Avrupa'sı gibi faşizmin "aşağıdan yukarıya" tırmanmasına gerek yoktu. Faşizm 12 Mart 1971'de devlet

eliyle “yukarıdan-aşağıya” uygulanmıştı. Devlete egemen olmuş faşizme (devletin faşistleştirilmesi) karşı mücadele sloganı, “Faşizme Geçit Yok” olamazdı. Doğru slogan; o koşullarda da “Kahrolsun Faşizm”di. Ya da bu anlama gelecek sloganlardı. Faşist darbe döneminde ise, “Kahrolsun Askeri Faşist diktatörlük”tü. Bugüne kadar da anti-faşist, anti-kapitalist mücadele, komünistlerin belirlediği bu doğru hedef ve sloganlarla yürütüldü. Kitleler de doğru olan bu sloganları benimsedi.

70’lerin hedef şaşırtan sloganları, şimdi yeniden öne çıkartılmaya çalışılıyor. Hem de, 12 Eylül’ü yaşamış olan bir yerde. Bu sefer, aynı şeyi yapanların bir kısmı, konuya yüzeysel yaklaştıkları için böyle hareket ediyor. Fakat niyetleri ne olursa olsun, kesinlikle kitlelerin hedefinin şaşırtılmasına yol açıyorlar. Anti-faşist ve anti-kapitalist mücadeleyi zaafa uğratabacak bu hatadan bir an evvel vazgeçilmelidir. Faşizm üzerine hiçbir ciddi araştırma yapmadan; faşizmin hangi ülkede nasıl geldiği (faşizmin geliş biçimi) doğru-dürüst araştırılmadan ve Türkiye’de faşizm somut olarak kavranmadan varılacak sonuçlar, devrim mücadelesine, halkların özgürlük mücadelesine zarar verir.

Devlet 12 Mart 1971’de ideolojik olarak faşistleştirildi. Faşizm devlet eliyle uygulandı. Çünkü devletin yapısı faşizmi uygulamaya uygundu. 12 Eylül 1980’de de faşizm, devlette kurumlaştırıldı. Devletin bu yapısı, bugün halen korunuyor. Bu anlamda faşizmin tırmanmasından ve bu tırmanışın durdurulmasından değil; iktidardaki faşizmden ve onun yıkılmasından söz edilebilir.

Faşizmi, maddi temeli olan tekelci kapitalizmden ayrı ele almak da kesinlikle yanlıştır. Bu, aynı zamanda, bizi, ekonomi ve politikanın ilişkisi gerçeğinden uzaklaştırır. Faşizme ve sermayeye karşı mücadele bir bütündür. Faşizmi ve faşizm tehlikesini bir daha geri getirmek üzere ortadan kaldırmak için, faşizm, maddi temeliyle birlikte yıkılmalıdır. Maddi temelleri varoldukça, faşizm ve faşizm tehlikesi de devam edecektir. Faşizmin maddi temelleriyle birlikte yıkılması, dün olduğu gibi bugün de, bir devrim sorunudur.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

11 – 25 Mayıs 2005

Sayı: 41

DÜNYA DEYRİMİ KÜRESEL İÇSAVAŞ ve ÖZGÜRLÜK ÇAĞI

Tekelci kapitalizm, kapitalist merkezileşmede (ekonominin merkezileşmesi) daha yüksek bir aşamaya geçişi temsil eder. Kapitalizmin emperyalizm aşamasına geçişinden sonraki süreçte, emperyalizmin her yeni eğilimi kapitalist merkezileştirmeyi biraz daha derinleştirmiştir. Devlet-tekel bütünleşmesi, tekelci devlet kapitalizmi eğilimi merkezileşmenin en üst düzeye çıkmasını getirir. Emperyalizmin bu eğilimi (sermaye birikiminin tarihsel eğilimi) sürecin ilerlemesiyle güçlü bir merkezileşmeye ulaştı. Ekonominin tüm dalları, kapitalist merkezileşmeye tabi olarak işliyor. Merkezileşme dünya çapındadır ve dünyanın maddi zenginliği daha az sayıdaki elde toplanıyor (küresel kapitalist merkezileşme).

Merkezileşme toplumsal üretimin ilerlemesi temelinde gerçekleşir. Toplumsal üretim merkezileşmeyi geliştirdiği gibi; merkezileşme de toplumsal üretimi geliştiriyor. Sermayenin belli ellerde birikimini artıran her teknik, her yeni bilimsel keşif, aynı zamanda, toplumsal üretimde yeni bir ilerleme demektir. Her kapitalist birikim merkezileşmeyi de geliştirir. Hem toplumsal üretim, hem merkezileşme önlenemez bir güçle yol alıyor. Çağdaş gelişme bu düzeye çıktıktan sonra, buradan geri gitmeyi kabul etmez. Fakat, insanlık ulaştığı ileri gelişme düzeyinin meyvelerinden yoksun kalmamak için, üretimin toplumsal karakterini tanımak zorunda. Zaten kapitalizm, fiilen toplumsal üretime dayanıyor. Üretim araçlarının özel mülkiyetine el

koyup, toplumun ortaklaşa mülkiyetine dönüştürmek (üretim toplumsal karakterini tanımak) çok daha olanaklı ve kolay hale gelmiştir. Çünkü kapitalist merkezleşme bu süreci kısaltmıştır. Proletarya sosyalizmi inşa ederken hazır bir temel bulacaktır.

Burjuva merkezleşme (sermayenin merkezleşmesi) sistemin tüm uzlaşmaz çelişkilerini şiddetlendirir. Emperyalizmin tüm eğilimleri çelişkilerin dozunu biraz daha artırır. Bu, aynı zamanda çelişkilerin rahatlıkla soyulup atılacak kadar olgunlaşması demektir. Bu, emeğin sosyal karakteri ile üretim araçlarının özel mülkiyeti arasındaki çatışma, çelişki ve karşıtlığın kapitalist toplumu havaya uçuracak kadar gelişmesi demektir; sınıf mücadelesi, bu anlamda yeni bir toplumsal düzene geçiş, toplum için bir varlık yokluk sorunudur.

Emperyalizm gittiği her yere kendi ilişkilerini götürür. Bu ilişkiler daha sonra bağımlı hale gelecek olan kıtalarda kapitalist gelişmenin temeli olur. Kapitalist temel üzerinde, sistemin tüm uzlaşmaz çelişkileri de gelişip olgunlaşır. Emek-sermaye çatışması da tüm dünyaya yayılmış olur. Tekelciliğin her yerde oluşması ve kapitalist merkezleşme (dünya düzleminde) sınıf savaşımının belli bir aşamada iç savaşa dönüşmesini de birlikte getirdi. Toplumsal kurtuluş mücadelesi her yeri sardı. Kapitalist sistem birçok yerinden kırıldı; kırılmayan yerlerde ise mücadele süreklidir. Kapitalist egemenliğe karşı ayaklanma haberleri daha sık gelmeye başladı. Latin Amerika'ya bakın, neredeyse her ülkedeki hükümetler halk ayaklanmalarıyla yıkılıyor; yenisi yine ayaklanmayla geliyor. Üstelik bu, Latin Amerika'yla sınırlı olmayıp, bir dünya eğilimi oldu. Kitle ayaklanmalarıyla, ardı arkası kesilmeyen devrimci eylemlerle sarsılan burjuva sınıfın dengesi iyice bozuldu. Proletaryanın küresel iç savaşı egemenlerin aklını başından alırken (dengesini bozarken), emekçi halk kitlelerini ise işçi sınıfının etrafında birleştiriyor, eğitiyor, örgütüyor.

Kapitalist merkezleşme nüfusun büyük bir çoğunluğunun mülksüzleşmesi, ekonomik bunalım, yıkım, emekçi kitlelerin yoksullaşması, baskının artışı, iç çelişkilerin olgunlaşması ve sınıf savaşımının yoğunlaşmasıyla elele gider. Bu süreçte ekonomik, toplumsal ve politik kriz, yani sistem krizi derinleşerek tepe noktaya çıkar. Bu, ekonomik, politik krizin olduğu her yerde, devrimci durumun da ortaya çıkması demektir. Sistem krizi emperyalist merkezleri de sarsınca, uzun süre görülmeyen devrimci durum kendini gösterdi. Devrimci durumun gelişmesine bağlı olarak devrim tüm dünyanın gündemine geldi.

Her yerde olgunlaşmakta olan, dünya devrimidir. Dünya devrimini hazırlayan koşullar; sistem krizi, yoksulluk, açlık, işsizlik, emekçile-

rin biriken ve artan öfkesidir. Kitlelerin öfkesi ayaklanmalar, isyanlar, silahlı eylemler biçiminde patladı. Bu patlama, potansiyel enerjinin harekete geçmesidir, dönüşüme uğramasıdır. Niceliğin nitel bir sıçrama göstermesidir. Niceliğin niteliğe dönüşümü her ülkede farklı farklı seyir izlemekle birlikte; nitel dönüşüm zorunluluğu dünya genelinde ortaya çıkmıştır. Dünya devrimi her yerde gündeme gelen devrimlerin birbirini zincirleme tetiklemesiyle tamamlanacaktır. Dünya devriminin tüm dünyayı sarması, sayısız kitle eylemiyle kendini göstermesi ve önlenemez yükselişi karşısında burjuvazi eli-kolu bağlı durumda, çözümsüzdür.

Dünya devrimi yalnızca kapitalist ekonomik etkenlerle gündeme gelmedi; devrimci teorinin, devrimci politik mücadelenin ve savaş mücadelesinin de bunda etkisi var. Devrimci teori dönüştürücü bir güçtür. Kitlelerce kavrandığı için de maddi bir güç olmuştur. Tarihin devindirici gücü olan sınıf mücadelesi, teorik, politik ve pratik olarak her bakımdan en yoğun dönemine girmiştir.

Bu sürecin öne çıkan en önemli özelliklerinden biri emekçi kitlelerin kendi yaşadıkları koşulların bilincine varmış olmasıdır. Ücretli kölelerin, ücretli köleliğin bilincine varması sınıf mücadelesinde büyük bir gelişimdir. Bu bilinç, sadece kapitalizmi kavramayla sınırlı değildir; kapitalizmin bağrında maddi koşulları oluşan, yeni toplumu ve bu topluma geçişi de kavramadır. Emekçilerin yaşadıkları toplumu kavramalarının en belirgin tarafı, sınıf mücadelesinin kendisidir; fakat aynı zamanda düşünce ve ifade biçiminde değişimdir. Kavramların günlük yaşamda kullanımına bakıldığında, nasıl bir değişimin yaşandığını görürüz. Emekçiler dünyaya ve olaylara bakarken sınıfsal dil kullanırlar. Sınıfsal kavramlar, kitleler içinde yaygın olarak kullanılıyor. İşte belli örnekler; “proletarya”, “burjuvazi”, “sermaye”, “ücretli emek”, “kapitalizm”, “emperyalizm”, “sınıf mücadelesi”, “sosyalizm”. Bir zamanlar ancak belli ve eğitilmiş (kültürel) çevrelerce kullanılan sınıfsal kavram ve ifadeler, artık geniş kitlelerce kullanılıyor. Kitleler bu kavramları kullanmadıkları yerde de, içerik olarak aynı sınıfsal çözümlemelere başvururlar. Burada kesinlikle anlaşılması gereken şey, emekçilerin, sınıflı toplumu, sınıfların varlığını ve aralarındaki savaşımın bilincinde olduklarıdır. Açıktır ki, kavramak, değiştirmeyi getirir. Emekçi sınıfların kesintisiz olarak sürdürdükleri sınıf savaşımının amacı, kapitalist dünyayı alt-üst etmeye yöneliktir; sömürü ve baskının, köleliliğin, bezginliğin dışta kaldığı yeni bir dünya kurmaktır. Ve bu savaşım kuşaklar boyu devam ediyor. Ve kim ileri sürebilir, emekçilerin yaşadıkları şartların ve bunu değiştirmek için verdikleri savaşımın bilincinde olmadıklarını?

İnsanlar bir şeyin daha bilincine vardılar: sınıflı toplum ve sınıfların varlığı insanlığın sırtında bir yükür artık. Sınıf ayırımına ve karşıtlığına dayanan bir toplumla daha ileri gidilemez. Tersine, mevcut sistemin devam etmesi halinde, ulaşılan modern gelişme düzeyinin meyvelerini yitirilebilir. Bir avuç burjuvanın ayrıcalığı ve çıkarları için maddi zenginliklerin tüm kaynakları kurutuluyor. Öte yandan, kapitalist sınıf, kendi çıkarları için toplumsal gelişmenin temposunu sınırlayabiliyor. Kapitalizmin bu sınırlayıcı rolü olmasa, insanlığın daha ileri bir gelişme düzeyinde olabileceğini biliyoruz. O halde kapitalizmden kurtuluş, insanlığın daha ileri gelişme düzeyine ulaşmasının koşulu olduğu gibi, bu gelişmede tüm toplum bireylerinin yararlanmasının da ön koşuludur.

Daha ileri bir toplumun dayanacağı maddi öğeler kapitalist toplumda olabilecek kadar (kapitalizm sınırlarında olabilecek kadar) üretilmiştir. Komünizm hazır bulduğu bu maddi öğelere dayanarak kurulacaktır. İnsanlık o zaman kesinlikle daha ileri gidecektir. Çünkü komünist toplumda, toplumsal gelişmeyi sınırlayacak hiçbir ayrıcalıklı toplumsal grup, sınıf yoktur. Yalnızca, maddi üretimin doğal sınırları olabilir; fakat bu sınırlar, her seferinde aşılacaktır. İnsanlık ancak o zaman, ekonomik yaşamını (maddi üretimi) doğayla uyumlu biçimde inşa edebilecektir. Bu tarihsel aşamaya gelinmiştir.

Ancak bu tarihsel aşamada, ancak sosyalist merkezleşme şartlarında, ancak tüm üretim araçlarının insanların ortaklaşa mülkiyetinde olduğu ve üleşilecek niceliklerin bolca üretildiği bir toplumda; insanların hayalleriyle, gerçek yaşamı arasında bir çelişki olmayacaktır. Özgür ve mutlu yaşayacağı bir toplumu hayalinde canlandırmasına gerek olmayacaktır, çünkü böyle bir toplumu kendi elleriyle kurabilecektir. İlk defa tarih tarafından sürüklenmeden, kendi geleceğini, “kendi elleriyle” kurabilecektir. İşte o zaman şairin söylediği gibi yaşayacağız; elele tutuşup, yıldızlara bakarak, “yaşamak ne güzel şey” diyeceğiz. Şairin düşlerindeki o hayat, zorunluluğun serpilip gelişmesiyle, serpilip gelişecektir.

Özgürlük alemi, maddi alemin ötesinde başlar. Üretim araçlarının insanlar tarafından denetleneceğine, insanların üretim araçlarının baskısı altında olduğu bir toplumda, özgürlükten söz edilemez. İnsanlar üzerinde ekonominin baskısının olduğu bir yerde özgürlük filizlenmez. Özgürlük, ekonominin insanlar üzerindeki baskısı bittiğinde başlar. Toplumsal üretimde sağlanan ilerleme, bilimsel teknolojik gelişmenin ulaştığı düzey ve emeğin üretkenliğindeki artış bunun genel koşullarını hazırlamıştır. Bu koşullar insanlığın ortaklaşa üretiminde olduğu bir toplumda bireylerin çok yönlü gelişmesini güvence

altına alır. İnsanlar, daha ileri bir yetkinlik düzeyine ulaşmasını sağlayacak yeterli “serbest zamanı” bulacaktır.

Bu, tarihin yeni gelişme evresidir. Yeni Evre bütünlüklü bir kavramdır. Yeni dönemin içeriğinin kavramsal ifadesidir. Yeni Evrenin geçmişi kapitalizmdir, geleceği ise sınıfsız topluma geçiştir, özgürlük çağına geçiştir. İnsanlar daha üst bir toplumun koşulları oluşmadan eski toplumu bırakmazlar, fakat eğer daha üst bir toplum biçiminin koşulları oluşmuş ve hele olgunlaşmışsa, hiçbir güç, onları eski toplumda tutmaya yetmez. İşte, on yıllardır kapitalizme karşı yapılan saldırıların altında bu bilinç yatıyor. Burjuvazi artık ne yaparsa yapsın, insanları bu sistemde kalmaya ikna edemez. Yeni bir dünya kurmak için hazır olan koşullar, insanları “ikna” etmek için tüm araçlara sahip. Ve tamamen “ikna olmuş” olarak, bu açlara ortaklaşa el koymak için büyük bir coşkuyla harekete geçiyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

25 Mayıs – 8 Haziran 2005

Sayı: 42

ULUSLARARASI SERMAYENİN SALDIRILARININ ARTMASI GÜCSÜZLÜĞÜNDENDİR

Emperyalist-kapitalist sistem, dünyaya yönelik artan bir silahlanma ve saldırganlık içinde. İçeride de, hem emperyalist dünya politikasıyla sıkı bir ilişki içinde, hem de sınıf mücadelesinin şiddetlenmesine bağlı biçimde, baskıları ve şiddeti tırmandırdı. Tüm iç ve dış politik gelişmeler, nasıl bir döneme girildiğini ve bu dönemin özelliklerinin ne olacağına dair açık fikir veriyor. Bu açık olan şeyin hangi olgulara dayandığını anlatmamız gerekiyor.

Dünya zaten her çeşit silah deposuyken, emperyalizmin yeni silahlar geliştirmesi hız kesmedi. Yeni silah denemeleri, askeri amaçlı AR-GE'ler, uzayın askeri amaçlarla kullanılması, varolan silahların öldürücü-imha edici yeteneklerinin artırılması, üretimi yasaklanmış olan kimyasal silahların çeşitli adlar altında yeniden üretilmesi ve daha başka gelişmeler, kapitalizmle silahlanma arasında kopmaz bir ilişki olduğunu ortaya koyuyor. Oysa silahlanmayı geriletmek için şimdiye kadar halklar hükümetler-devletler üzerinde onyıllarca baskı uyguladı. Savaşların durdurulması ve silahların sınırlanması için onlarca uluslararası anlaşma imzalandı. Fakat tüm bu çabalar ne savaşları durdurabildi, ne de silahlanmayı geriletebildi. Emperyalistler ve işbirlikçileri üzerinde baskıları artırarak, onları silahlanma girişiminden vazgeçirmeye ve savaşları durdurmaya yönelik çağrılar hiçbir sonuç vermedi. Sosyalizmin bu konuda söyledikleri bir kez daha doğrulanmıştır: Silahlanma ve savaşlar kapitalist temeller üzerinde her zaman olacaktır. Savaşlar ve savaş tehlikesi ancak sosyalizmle birlikte ortadan kalkacaktır. Bu sonuç, on yıllarca süren çaba ve deneyimlere sahip olan geniş kitleler tarafından da kavranıyor. Kitlelerin yönelimi sosyalizm doğrultusundadır.

Burjuva toplumlarda, egemenlerin egemen stratejisi her zaman iç savaş stratejisi olmuştur. İç savaşın fiilen görülmediği zamanlar dahi iç savaş stratejisi değişmedi. Ordunun, polislin konumlandırılması, yasa, yargı ve yürütme bu anlayışa göre düzenlendi. İç savaşın ancak şehirlerde olabileceği gerçeğinden hareketle, büyük kentler bu duruma göre donatıldı. Şimdi tüm bu hazırlıklar, küresel iç savaşla birlikte harekete geçirildi. Burjuva baskılar ve saldırılar belirgin olarak arttırıldı; kitlelesel tutuklamalar yapıldı; işkence yaygınlaştırıldı. Yapılan baskılara

ve yapılacaklara bir yasal zemin yaratmak için, yeni baskı yasaları çıkartıldı. Bununla da yetinilmeyip ortak uluslararası yasalar hazırlandı, kararlar alındı. Mevcutlara ek olarak, her gün yeni bir yasa çıkartılıyor ve yeni bir uluslararası karar alınıyor. Faşizm, devlet eliyle devreye sokuluyor. Birçok kentte sıkıyönetim uygulanıyor. Habire sokak tabikatları yapılıyor. Tüm bu olup-bitenlerin sınıfsal anlamını, “sınıf mücadelesindeki anlamını” derinlikli olarak kavramalıyız.

N.Chomsky, ABD'nin dünyaya böyle açıkça meydan okumasını, ülkeleri açıkça işgal etmesini, açık güç gösterisinde bulunmasını, karşısında bir güç olmamasına bağlıyor. Aynı anlayışı iç koşullara da uyarlayabilir miyiz? Yani içerde de, egemenler, karşılarında bir güç olmadığı için mi, baskılarını ve saldırılarını açıktan açığa arttırıyorlar? Oysaki burjuvazinin içte ve dışta saldırılarını arttırması ve daha fazla baskıya başvurması onun güçlü oluşundan ileri gelmiyor; tersine tüm bunlar burjuvazinin güçsüzlüğünün, yönetememesinin ve egemen olamamasının göstergesi. Bunlar egemen ve yöneten bir sınıfın politikası değildir bunlar. Bu politikalar, Türkiye’de ve dünyada üretici güçleri elinden kaçırmış, onları eski kapitalist çitlerin içinde tutamayan bir sınıfın çöküşünün, acizliğinin açık belirtileridir.

Sermayenin emekçi sınıflara baskısı her dönem vardı. Bugün artış göstermesi ve azgınlaşması, kapitalizmin, yerini alacak yeni toplumun baskısını her zamankinden daha şiddetli olarak hissetmesi nedeniyledir. Burjuvazi sürekli olarak attığı her adımda bu baskının ağırlığını yaşıyor. Kapitalist sistem defalarca kriz yaşadı, kritik anlar gördü, ama her seferinde, ekonomik krizleri erteleyip, ayakta kalmayı başarabildi. En kritik anlarda bile yolu açıktı, daha gelişebiliyordu. Fakat bugün aynı tarihi olanaklara sahip değil. Artık bir çöküş sürecinde; çelişkili evrimi onu en sonunda sıçramalı çöküş aşamasına getirdi. Ertelenen ekonomik krizler, sürekli hale geldi ve her seferinde eskisinden daha yıkıcı oldu. Üstelik, kapitalist ekonomilerin böylesine karşılıklı bağımlılık temelinde iç içe geçtiği koşullarda ekonomik kriz, bir ya da birkaç ülkeyle sınırlı etki yaratmıyor; tüm kapitalist sistemi temellerinden sarsıyor. Kapitalizmin ekonomik krizi, genelde kapitalist sistemin krizidir. Ekonomik krizin her yeni dalgası, sistemi bir bütün olarak vuruyor ve çözüyor. Miadını doldurmuş olan kapitalist sistem, zorunlu ve kaçınılmaz olarak sosyalist topluma dönüşecektir. Bu tarihsel durumun kendisini çok açık olarak dayatması, burjuvaziyi daha bir saldırgan yapıyor.

Burjuvazi artık kitleleri kendi egemenliği altında tutamıyor, onları yönetemiyor. Uluslararası burjuvazinin emekçi kitlelere karşı başlattığı küresel iç savaş, kapitalistlerin kitleleri yönetemediğinin bir ka-

nıtı ve sonucudur. Burjuva şiddet, kitleleri, üretici güçleri yeniden burjuva egemenliğine sokamaz. Üretici güçler ve üretici güçlerin en devrimcisi olan proletarya, kapitalist kabuğa sığmayacak kadar büyüktür. Burjuva şiddet üretici güçlerinin evrimine karşıdır ve bu yüzden yenilgiye mahkumdur. Üretici güçlerin devrimci başkaldırısı, kapitalist biçim yerini komünist biçime bırakana kadar sürekli olacaktır.

Kitleler sola kayıyor, dünyada sol rüzgarlar esiyor. Emperyalist burjuvazi daha önce, emekçi sınıfların sola kaymasını önlemek için bir takım “ekonomik önlemlere” başvuruyordu. Şimdi tüm bu ekonomik dayanakları kitlelerin altından çekip aldı. Böylelikle aslında kendi dayanağını da yıkmış oldu. Çünkü sınıf mücadelesinin sonuna dek gelişmesinin önündeki engelleri kendi elleriyle ortadan kaldırmış oldu. Emekçiler ekonomik nedenlerle kapitalizme karşı ayaklandı. Kapitalistler, aldıkları her yeni kararlar, bu ayaklanmayı şiddetlendirmekten başka bir şey yapmıyor. Emekçi kitleleri sosyalizme yönelmekten alıkoymak, devrimci proletarya hareketini ezmek için, şiddet üzerine şiddete başvuruyor. Ancak kitlelere karşı uygulanan burjuva zor yöntemleri, kendi karşıtını, proletaryanın devrimci zor yöntemlerini de birlikte getiriyor.

Emperyalist-kapitalist sistem emekçi yığınların küresel ayaklanmasıyla karşı karşıya. Çünkü emekçiler her yerde aynı ağır koşullarla yüz yüzeler. Her alanda ve her yerde kapitalistlerin ortak (ittifak halinde) saldırılarına uğruyor, yine ittifak halindeki egemenliğin baskısı altında kalıyorlar. Emekçi sınıfların ittifak halinde küresel iç savaşı ve ayaklanması bir zorunluluktur. Kapitalizmin bir dünya sistemi olması nedeniyle, emekçi sınıfların karşılıklı bağımlılığı var. Bu nedenle de, emekçi sınıfların kurtuluşu enternasyonal bir karakter kazanmıştır. Bu mücadelenin emperyalist ülkeleri sarması ve sarması, genel olarak enternasyonal savaşımı ileri itiyor. Artık burjuvazi, dünya çapında birleşik eylem dalgasıyla karşı karşıya.

Burjuvazinin durumu güvensiz. Kapitalist düzenin çelişkileri her bakımdan olgunlaşmıştır. Kurulu toplumsal düzeni yıkacak toplumsal bir devrim her an patlak verebilir. Bu yüzden burjuvazi ipin ucunu sıkı tutuyor. İpin ucunu bir kez elinden kaçırdı mı burjuva düzen bir yumak gibi çözülür. Hiçbir devrim mevcut dünya koşullarında kendi sınırlarında kalmaz, devrimler birbirini zincirleme etkiler. Hiçbir devrim “ayrıksın” olmayacaktır. Hiçbir devrim zamansız değildir. Ekonomik ve tarihsel şartlar toplumsal devrimler için yeterince olgundur. Proletaryanın kurtuluşunun bir kere genel koşulları oluşmuşsa, kapitalist düzenin durumu her yerde güvensiz demektir. Güvensizlik onun tüm politikasına damgasını vuruyor. Politik olarak durumunu güçlen-

dirlemek için giriştiği her çaba sonuçsuz kalıyor. Çözülüp-dağılmaya yüz tutmuş bir ekonomik-toplumsal düzen üzerine kurulu hiçbir politika, politik yönetim ve politik yöntem güçlü değildir, etkin değildir. Çünkü bu aşamada her burjuva politikası kaçınılmaz olarak ekonominin evrimiyle çatışma içinde olacaktır. Bu çatışmanın burjuva iktidarlarının yenilgisiyle sonuçlanacağı kesindir.

Aralarındaki rekabet, çelişki, çatışma ve savaşa rağmen neden uluslararası sermaye güçleri, proletaryaya karşı bir ittifak halinde hareket ediyor. Paris Komünü'nden bu yana, bir doğa yasasının kesinliği kadar açık ki, proletarya burjuva toplumlara son verecek güçtür. Sosyalizm tarihi bunun somutlanmasıdır. Proletaryanın toplumsal hareketi doğrudan burjuvazinin varlık koşullarını ortadan kaldırır.

Kapitalistlerin bugünkü durumları ve gelecekleri birbirine bağlanmıştır. Proletaryaya karşı dünya çapında kurulan "kutsal ittifak", geleceklerini birlikte kurtarmak içindir. Proletaryanın küresel ayaklanması yükseldikçe, buna karşıt biçimde, burjuvalar arasında uluslararası koalisyon oluşturma sesleri ve çabaları da yükseliyor.

Uluslararası burjuvazinin son yıllarda, emekçi sınıflara karşı bir dizi anlaşma imzalaması, yetersiz kalan eski anlaşmayı yenilemesi, askeri ve politik güçlerini gözden geçirmesi, ortak tatbikatlarla hareket yeteneğini artırması, tüm bu hazırlıkların nedeni, proletaryanın dünya ordusunun yürüyüşüne geçmesidir. Proletaryanın toplumsal devrimi günceldir. Burjuvazi, proletarya ordusunun önünü bugünden kesmezse, yarın geç olacağını biliyor. Bu yüzden proletaryanın ileri yürüyüşünü engellemek için elinden gelen her şeyi yapmaya hazır.

Fakat burjuvazi ne yaparsa yapsın proletarya hedefine ulaşmak zorunda. Üretim araçlarının toplumsal mülkiyetine geçiş, proletarya için yaşamsal bir sorundur. Maddi koşullar, onun çözümünü de insanlığın önüne koymuştur. Proletarya bu devrimci çözümü gerçekleştirmek üzere her yerde harekete geçmiştir.

Devrim, hem gerçekleştiği ülkede uluslararası sermayenin çıkarlarını ortadan kaldırdığı için, hem de diğer devrimleri tetikleyerek emperyalist-kapitalist sistemin yıkılışına yol açtığı için uluslararası birleşik bir karşı-devrim yaratarak ilerler. Her devrim proletaryanın enternasyonal dayanışmasını ve desteğini de yaratır. Çünkü her devrimci mevzi, dünya devriminin bir dayanağıdır. Proletarya bu anlayışla her devrimci mevziyi savunur, etrafında birleşir. İşçi sınıfının kurtuluşuna giden yolun buradan geçtiğini bilir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

8 - 22 Haziran 2005

Sayı 43

HALK HERYERDE SERMAYE EGEMENLİĞİ İÇİN TEHLİKELİDİR

Bugünkü Modern Avrupa'nın yaratılmasında etkin bir rol oynayan halk, artık bambaşka bir Avrupa kurmak istiyor. Avrupa, yeni temellerde kurulacak. Halk, Avrupa'yı yeniden örgütleyebileceğini yüz yıldan fazla bir süre içinde defalarca giriştiği devrimci eylemlerle ortaya koymuştur. En son olarak yapılan referandumda gösterdiği bağımsız tavırla, yeni bir dünya kurma olgunluğuna sahip olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır.

Avrupa kapitalistleri halktan korkuyor. Fransız ve Hollanda burjuvazisinin ne kadar korktuğu bu referandum sürecinde daha iyi anlaşıldı. İngiltere, bu korkusunu tüm dünyaya ilan etti ve referandumu bilinmez bir tarihe erteledi. Genel olarak dünya burjuvazisi, özelden de Avrupa burjuvazisi, o çok övündükleri ve "demokrasi"nin ölçütü olarak ileri sürdükleri "genel oy"u kendisi için tehlikeli olarak görmeye başladı. İngiltere ise -ki Kıta Avrupa'sına göre daha "ileri" politik gelenekleriyle övünür- açıkça genel oy ilkesine ihanet etti. Burjuvazi son örneklerden sonra, genel oyu nasıl en kritik anlarda devre dışı bırakacağını ya da hiç değilse anlamsız kılabileceğinin hesaplarını yapıyor. Genel oy, nüfusun çoğunluğunu halk oluşturduğunda, bir halk oylaması niteliğindedir- burjuvazinin korktuğu halktır.

Gerçekte olan şey, genel oy ile oluşan burjuva temsil organlarının rolünün tamamen biçimsel olduğunun bir kez daha açığa çıkmasıdır. Bir temsil organı olan burjuva parlamentosu, toplumla ilgili kararların alındığı organlar değildir. Kararlar, tekellerin, holdinglerin, borsaların, bankaların ofislerinde alınır. Borsalar, bankalar, holdingler her şeydir, parlamento hiçbir şey. O halde halkın genel oyu ile seçilen parlamento, halkı aldatma organlarıdır. Sermayenin "halkla ilişkiler" için kullandığı bir organdır. Tıpkı şirketlerin "halkla ilişkiler" bölümleri gibi. Her ikisinde de kararlar şirket merkezinde alınır. "Halkla ilişkiler" bölümünde değil. Devlet-tekelleşmesi koşullarında burjuva temsili organların rolü, olabilecek en etkisiz düzeye indirgenmiştir.

Burjuvazinin korktuğu şey, reformistlerin ve oportünistlerin heveslendikleri şeyin aksine, parlamentonun halk tarafından “ele geçirilmesi” değil, halkın burjuvaziden ayrı, bağımsız ve ona karşı bir tutum koyması; halkın yeni bir toplum kurma eğilimidir. Halk devrimci eğilimini, isteklerini parlamento yoluyla değil; parlamento-dışı eylemlerle ortaya koyuyor. Son bir yüzyılın tarihi ve Avrupa'nın son yıllarının tarihi, bunun tartışmasız tanıtıdır. Burjuvazi ile proletarya arasında belirleyici olan iç savaştır. Avrupa'da da, tüm dünyada da, gelişen iç savaştır. Burjuvazinin şimdiye kadar kullandığı yöntemler ve aldığı önlemlerin tümü iç savaşa yönelik olmuştur.

Kapitalist ülkelerde, 20. yüzyıl boyunca mücadele, devrimci güç proletarya ile karşı-devrimci güç burjuvazi arasında geçti. Devrim ve karşı-devrim arasındaki savaş, askeri, politik, kültürel, teorik vb. çok geniş alanlarda sürdü. Devrim ile karşı-devrim güçlerinin karşı karşıya gelmesi, sınıf savaşımının ne denli şiddetli olduğunu gösterir. Şiddetli savaşımında, burjuvazi bir baskı aygıtı, emekçi sınıflara karşı bir savaş aracı olan devleti, devlet gücünü sonuna kadar kullanmıştır. Proletarya öncülüğündeki halk güçleri de, devrimci yöntemlere başvurmuştur. Burjuvazi bugün de, her yerde, zor önlemlerini devreye sokuyor. Halkın, bağımsız bir çizgide gitme kararlılığı ve olgunluğu, burjuvaziye zor önlemlerine daha geniş olarak başvurmaya götürmektedir.

Burjuvazinin, halk hareketlerinden duyduğu korkunun nesnel zemini var. Emekçi kitlelerin içinde buldukları ekonomik statüleri, kapitalizme karşı duydukları öfkenin ve kızgınlığın temel nedenidir. Ekonomik durumları, çağdaş yaşam standartlarından çok uzak olduğu gibi; ücretlilik sistemi içinde bu düzeye çıkmaları da olanaksızdır. Üstelik, sermayenin birikim yasaları, emekçilerin varolan yaşam düzeyini, her geçen gün ellerinden alıyor. Bu durumda, öfkenin ayaklanmaya dönüşmesi kaçınılmazdır. Sınıfların ekonomik karşıtlığı ve çatışması, zorunlu olarak teorik, politik ve kültür çatışmasına bürünür, yansır. Karşıt sınıflar arasındaki çatışma, devrim ile karşı-devrim arasındaki savaşım, varolan ekonomik-sosyal düzenin havaya uçurulmasıyla sonuçlanır.

Diğer bir etken, ardılının, sosyalizmin kapıyı çalmasıdır. Kapitalist sınıf bu baskıyı her alanda ve somut olarak yaşıyor. Bir toplumsal sistem olarak sosyalizmin tarihi, sosyalizmin uygulanabilir bir sistem olduğunu ve sosyalizmle insanların daha ileriye gidebileceğini, sorulara yer bırakmayacak biçimde somutladı. Tarihte geçici geriye düşüşler, tarihin çarkının mutlak ileriye gidişini durduramaz. Bundandır ki, geriye düşüşler, kapitalist düzenin kaçınılmaz sonuna çare değildir.

Emekçi halk, her defasında, hedefine ulaşmak için yeni bir sıçrama gerçekleştiriyor. Burjuvazi ise sürekli, halkın devrimci sıçramalarının önüne geçebilmek için alacağı yeni şiddet önlemlerini üretmekle uğraşüyor. Fakat ne yapsa yetersiz; kapitalizm kendi yerini alacak olan toplumsal sistemin maddi ön koşullarını kendisi geliştirdi ve olgunlaştırdı. Yapacağı hiçbir şey yenin doğumunu durduramaz.

Kapitalistlerin, emekçi halk kitlelerinden bu denli ürküntüye kapılmalarının ve bu yüzden onun her hareketini izlemelerinin, denetlenmeye kalkışmalarının ve baskı altında tutmalarının en önemli nedeni, halk sınıflarının öncüsü olan ve devrimi sonuna dek götüreceği işçi sınıfının geldiği düzeydir. Dünya işçi sınıfı hareketi, mücadele birikimi, örgütlü deneyim, teorik donanım, politik yetkinlik ve kültür düzeyi olarak öyle bir noktaya geldi ki, onun olduğu her yer, kapitalist egemenlik için tehlikelidir. Bu “tehlike” giderek tüm halk kitlelerini de kapsamaya başladı. Yalnızca proletarya değil, tüm emekçi halk, sermaye düzeni için bir tehdit unsuru oldu. Halk kitleleri kendi kurtuluşlarının, proletaryanın kurtuluşuna bağlı olduğuna ikna olmuş durumdadır. Bu ikna, halk hareketinin işçi sınıfı öncülüğünde birleşmesini getiriyor. Emekçi kitleler, hep birlikte o devrimci çözüme doğru ilerliyorlar.

Fransa, Hollanda referandum sonuçları ve İngiltere'nin aynı sonuç alma korkusu, emekçi kitle hareketlerinin birbirini zincirleme etkileyeceğinin ve farklı türden kitle hareketlerinin kısa sürede tüm dünyayı sarabileceğinin güçlü bir tanıtıdır. Bu durum, dünya düzeyinde daha sık görülür oldu. Emekçi sınıfların içinde bulunduğu aynı ekonomik koşullar, bir yerdeki kitle hareketinin, hemen başka bir yere sıçramasını getiriyor. Hareket çok kısa sürede enternasyonal bir harekete dönüşüyor. Halklar, birbirinin başarılarına seviniyor ve onu kendi başarısı sayıyor. Fransa'daki referandum sonuçları, tüm Avrupa emekçi kitleleri arasında büyük bir sevinç yarattı. Venezüella halkının emperyalizme karşı direngen bir mücadele vermesi, Latin Amerika ve tüm dünya halklarının alkışları ve dayanışmasıyla karşılanıyor. Her hareket, başka bir hareketi tetikliyor; yeni bir hareketi cesaretlendiriyor. Devrimin her yerde güncel bir duruma gelmesi, burjuvaları dünya çapında ortak davranmaya, birlikte kararlar almaya ve anlaşmalar yapmaya itiyor. Devrimci halk hareketlerinin tehdidi kapitalizmi sarsıyor.

Böylesine birikimli, bilinçli, militan ve örgütlü insanların olduğu bir yerde, sermaye sınıfı egemen değildir. İnsanların her an ayaklanabileceği bir ortamda, alınan ekonomik kararlar nasıl uygulanabilir. Tüm ekonomi politikaları halk kitlelerini biraz daha ezmeyi hedefli-

yor. Bu yüzden ekonomik uygulamalar, halkı kaçınılmaz olarak kapitalist egemenliğe karşı git gide yaygınlaşan başkaldırlara itiyor. Burjuva sınıf, bu koşullarda iktidarını nasıl koruyabilir, ayrıcalıklarını nasıl güvenceye alabilir. Her yerde devrimci durum oluşuyor. Alınan her ekonomik ve politik önlem, devrimci durumu biraz daha olgunlaştırmaktan başka bir sonuç yaratmıyor. Bu durumda devrim olasılığı, güçlü bir olasılık olarak öne çıkıyor. Bu, burjuva egemenliğinin yıkılıp, yerine geçecek olan proletaryanın egemenliğiyle sonuçlanacak bir devrimci sürecin başlaması demektir. **Kapitalist egemenlik, devrimci kitle hareketi tarafından kuşatmaya alınmış durumda.**

Sistem, kendisini yıkılıp gitmekten kurtaracak durumda değil. Çünkü bir sistemin çöküp gitmesini sağlayacak olan, o sistemin yapısında gelişen çelişkilerdir. Çelişkilerin gelişip olgunlaşması karşısında, ekonomik-toplumsal düzen ayakta kalamaz. Bu nesnel gelişmeye rağmen, daha önce çöküp-yiten özel mülkiyet toplumlari gibi, burjuva toplum da, ekonomik evrime karşıt biçimde şiddete, daha çok çıplak şiddete başvuruyor. Karşı-devrimci zor, kapitalist sınıf tarafından daha geniş ölçüde uygulamaya sokuluyor. Bu da, kapitalist rejimlerin ancak baskıyla ayakta kalabildiklerini açıklıyor. Bu yönelim, kapitalistler tarafından, kitleleri devrimden vazgeçirmek için, politik çevirmelere başvurulmayacağı ve zorunlu olunca oportünist-reformist akımlarla ortak “koalisyon” kuracağını dışlamaz. Sermaye sınıfı ekonomik gücünü korumak için, “her yola” başvurur. Fakat baskı aygıtlarına başvurmak, sömürünün ve sermaye egemenliğinin her zaman için vazgeçilmez temel aracıdır.

Burjuva toplum, burjuva toplum olarak çözülüp-dağılıyor. Burjuva bireyleri bir arada tutan özel mülkiyet bağları, burjuva toplumu bir arada tutmaktan ve onları birbirine bağlayan başka bağların da temeli olmaktan çıkıyor. Kitlesele mülksüzleşme tüm hızıyla sürüyor_ Hatta sıçramalı bir hal aldı. Her yer, sayıları gün be gün çığ gibi büyüyen mülksüzlerle dolu. Bu insanlarla, her tür ekonomik ve politik gücü ve nüfuzu elinde tutan çok az sayıdaki kapitalistlerin arasında hala toplumsal ve duygusal bağların olduğunu kim söyleyebilir. Sadece öfke, kızgınlık ve isyan duyguları var. Sayıları her geçen gün azalan sermaye sahiplerinin toplumla aralarındaki son ilişkiler de kopuyor. Şimdi toplumun tüm yıkıcı güçleri, sermaye egemenliğinin üstüne yıkılıyor.

Hem tek tek toplumlarda, hem de dünyada mülksüzlerin, işsizlerin, yoksulların sayısı çığ gibi büyüyor. İşsizler yaşamdan dışlanmış olarak ölüm sınırında, çalışanların büyük bölümü açlık sınırında, yine

başka önemli bir kısmı yoksulluk sınırında, geriye kalanların ise ücretleri, gerçek alım güçleri sürekli düşüyor. Yani dünya nüfusunun milyarları bulan bir kısmı, bırakalım çağdaş olanaklardan yararlanmayı, yaşamını sürdürme olanağına bile sahip değil. Yarattığı her şey ona yabancılaştı ve ağır bir yük olarak omuzlarına bindi. Emekçi insanlık, bu ağır yükü artık omuzlarında taşıyamaz hale geldi. Ve insanlar bu kadar ağır koşullarda, bu denli ezilmeyi ve aşağılanmayı daha fazla kabullenemezler. Kabullenmediklerinin en güçlü kanıtı, dünyayı sarsan devrimci kitle ayaklanmalarıdır. Yeni bir dünya, özgür insanların dünyası, bu ayaklanmalardan doğuyor.

Burjuvalar, dünyayı ele geçirmeye kalkışan devrimci kitlelerin eylemlerinde, kendi sonunu görüyor; bu yüzden halk kitlelerinden duyduğu korku, gün gün büyüyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
22 Haziran – 6 Temmuz 2005
Sayı: 44

DÜNYA PROLETARYASI

Kapitalizmin gelişmesi ve sermaye birikiminde artış demek, proletaryanın da büyümesi anlamına gelmektedir. Bu büyüme, belli alanlardan, dünyaya doğrudur. Kapitalizm görüldüğü her yerde proletaryanın varlığını öngörür. Çünkü kapitalizm ancak ücretli emeğin sömürülmesiyle var olabilir. Bu anlamda ücretli-emeğin kaldırılması, kapitalizmin de ortadan kaldırılması anlamına gelir. Fakat bundan önce, proletarya, kapitalizmin maddi zeminlerinin gelişimine bağlı olarak, dünya çapında büyümeye devam eder. Bu büyümenin hangi noktaya geldiğinin öncelikle saptanması gerekir.

Evrimi kabul eden, kapitalist üretimin de evrimsel gelişmesini kabul eder. İlkel sermaye üretiminden mali-sermaye çağına geliş, bir dizi ekonomik-toplumsal dönüşümü içeren uzun bir tarihsel süreçtir. Feodalizmin kapitalizme dönüşümü ve kapitalizmin egemenliği bir dizi çağ açıcı devrimleri gerektirdi. Tarihsel dönüşüm (bir toplum biçiminden başka bir toplum biçimine geçiş) bir anlık bir eylem değil, uzun bir alt-üst oluşlar sürecidir. Bir dizi ekonomik dönüşümden sonradır ki, yeni ekonomik biçim, eskinin yerini alır. Ancak her tarihsel dönem, bir önceki dönemin genel koşullanmışlığı içinde gelişip-güçlenebilir. Bu anlamda, yeni dönem kendi temellerine kavuşana dek, bir önceki dönemin temelleri üzerinde iş görür. Yeni tarihsel dönem, iş göreceği kendi malzemelerini yaratana değin, tarihin kendisine sunduğu malzemelerle iş görmek zorundadır. Dönüşüm bir anlık bir iş değildir. Bunun genel koşullarının tarihsel olarak oluşması gerekiyor.

Biz, dünya kapitalizminden söz ederken, kapitalist üretimin ekonominin tüm dallarında, ulusal ekonomilerin tüm kollarına egemen olduğunu, bu egemenliğin tüm dünyada gerçekleştiğini, bunun büyük bir tarihsel dönüşüm olduğunu belirtiyoruz. Fakat, yine de, kapitalizmin, kapitalist üretim biçimi olarak aşamayacağı sınırlar var. Somutlarsak, kapitalizm büyük bir iş bölümü olan kent-kır ayrımını ortadan kaldıramaz. Tersine en uç noktaya götürür. Kırın kente bağımlılığı; kentin kır üzerindeki sömürüsü ve egemenliği iyice güçlenir. Ancak kapitalizmin maddi koşulları sonuna kadar gelişmeye zorlanarak, kent ile kırın yeni ve daha üst düzeyde birliğinin kurulabilmesinin maddi

koşullarını hazırlar. Ama ondan önce ekonomi kent ve kırsal arasında bölünmeyi sürdürür.

İşbölümüne bağlı olarak, kapitalist üretim, kırsal ve sanayide ayrı ayrı gelişim gösterir. Süreç sonunda, kapitalist üretim, ulusal ekonominin tüm dallarına egemen olur. Kapitalist ekonominin sağladığı ekonomik birlik, iş bölümüne, kent ile kırsal ayrımına dayanır. Bu nesnel temele bağlı olarak kent-sanayi proletaryası ve kırsal-tarım proletaryası ortaya çıkar. Demek “sanayi proletaryası”ndan ve “kırsal proletaryası”ndan söz ederken; öznel olarak yaptığımız bir ayırmadan değil, nesnel temelleri olan bir gelişmeden bahsetmiş oluyoruz. Sanayi üretimin ve kırsal üretimin birbirinden farklılığı, proletaryanın bir arada bulunma, örgütlenme ve davranış farklılığına etkide bulunur. Kent ve kırsal proletaryası “ücretli emekçi” olma niteliğiyle bir sınıftır. Fakat ekonomik gelişmenin eşitsiz gelişmesine bağlı olarak, proletarya da kendi içinde eşitsiz gelişir. Tarım proletaryası, daha yoksul olmasına ve daha kötü koşullarda çalışmasına rağmen; dağılıktır, sınıfsal davranış olarak sanayi proletaryasına göre daha gevşektir. Bu nedenle, toplu bir arada bulunuşu, disiplini, örgütleniş ve sanayinin has ürünü olması, sanayi proletaryasını devrimin öncüsü durumuna getirir. Kapitalist üretimin ekonominin tüm dallarında gelişmesi ve egemen hale gelmesiyle, proletaryanın da sayısı artar, büyür. Kapitalizmin kendi mekanizmaları tarafından eğitilir, örgütlenir ve birleştirilir.

Kapitalizm ilk önce belli ülkelerde (Avrupa’da) gelişip, egemen olmuşken, zamanla dünyaya doğru yayıldı. Kapitalizm gittiği sömürge ülkelerin ekonomilerini önce böldü ve sonra çözülmesini sağlayarak kendi üretim ilişkilerini oralarda da egemen hale getirdi. Kapitalist ekonominin gelişimi, toplumsal yapıyı çözmüştür. Üreticiler kitlesel olarak mülksüzleştirilmiş, sonuçta kapitalist üretimin gereksindiği ücretli-emek bolca sağlanmış. Eski toplumsal yapının çözülmesi sonucu, proleterleşme süreci de bir eğilim olarak gelişmeye başlamış; toplumda küçük mülk sahipleri, köylülük çözülmeye başlamış, buna karşın proletaryanın sayısı, gücü ve toplumsal ağırlığı artmıştır. Böylece tüm ülkelerde, tüm kırsal alanlarda proletaryanın sayısı çok büyük rakamlara ulaşmış; gelişmiş kapitalist ülkelerde nüfusun çoğunluğunu oluştururken, bağımlı kapitalist ülkelerde ise nüfusun önemli bir kesimini oluşturmuştur. Tarım proletaryası ve yoksul köylülükle birlikte yeni sömürgelerde nüfusun çoğunluğudur. Dünya nüfusu açısından bakıldığında, orta ve küçük mülk sahiplerinin sayısı sürekli azalırken, proletaryanın sayısı ise devamlı artmaktadır. Proletarya nüfus içinde sürekli büyüyen tek sınıftır. Tabii proletaryanın asıl gücü, sınıfsal konumundan (sanayinin has ürünü) ileri geliyor. Ama nicel olarak bü-

yümesi de onun toplumdaki ağırlığını artırır. Varılan noktada baktığımızda proletaryanın toplumdaki ağırlığının, etkisinin ve gücünün nicel olarak da, nitel olarak da arttığını açık olarak görürüz.

Meta üretimi tek tek ülkelerin sınırlarını aşarak tüm dünyada genel biçim haline geldi. Ticaret de artık, dünya ticaretidir. Pazar da dünya pazarı. Kapitalizm bir dünya sistemi oldu. Artık dünyada kapitalizmden söz edilmeye başlandı. Kapitalizmin dünya ekonomisi temelinde ulusların karşılıklı bağımlılığı gelişti. Her ulus dünya pazarına bağlandı. Yine her ulus kapitalizmin dünya iş bölümüne dahil oldu. Bildiğimiz gibi, işbölümünün bir ucunda sömüren, diğer ucunda ise sömürülen vardır. Ülkeler ezen ve ezilen ülkeler olarak bölünmüştür. Kapitalizmin dünya egemenliğiyle birlikte, kapitalist üretimin yasaları ve sonuçları da her yerde zorunlu olarak ortaya çıkar.

Kapitalist ekonominin dünya egemenliği temeline bağlı olarak uluslararası proletarya oluştu. Uluslararası proletaryanın ortaya çıkışı, tüm bir ekonomik yapının, tüm bir tarihsel dönemin dönüşümünün sonucu olabilir. Bu, maddi koşulların olgunlaşması demektir. Gelişmiş maddi koşullara dayanan proletarya, artık eski proletarya değil; dünyayı dönüştürecek militan bir sınıf konumuna gelmiş demektir. Yine, bu maddi gelişime bağlı olarak, proletarya yerel bir güç olmaktan çıkmış, ulus düzeyinde bir güç ve uluslararası çapta bir güç durumuna gelmiştir. Kapitalist ekonominin kıtalarda ve dünyada merkezileşmesi, üretim araçlarının daha az elde toplanması, emeğin dünya çapında toplumsallaşmasına bağlı olarak, “Avrupa proletaryası”ndan; “Latin Amerika proletaryası”ndan, “Dünya proletaryası”ndan söz etmeye başladık. “Dünya proletaryası” nitelemesi, niceliksel bir toplamı değil, bir gelişimi ve iç bütünlüğü ifade eder.

Dünya proletaryasının oluşması, işçi sınıflarının tek tek ülkelere bölünmüş olması gerçeğini ortadan kaldırmıyor. Üretim araçlarının dünya çapında merkezileşmesi ve emeğin dünya düzeyinde toplumsallaşması ile kapitalist mülkiyetin belli sınırlar içinde (ulusal sınırlar) kalması arasındaki çelişki çok barizdir. Kapitalist ekonomi tüm “ulusal” sınırları aşip geçmekle birlikte, ekonomi varolan sınırları tamamen ortadan kaldıracak kadar tek elde toplanmamıştır. Kapitalist ekonominin belli ellere ve sınırlara bölünmüş olması, işçi sınıfının üzerinde hareket ettiği zemindir ve işçilerin hareketini etkilemektedir. İşçi sınıfının bölgelere ve ülkelere göre bölünmesi, kapitalizmin durumuna denk düşer. Fakat bu durum mutlak değildir; sermayenin tek tekele doğru ilerleme eğilimine bağlı olarak, “ülkelerin” proletaryası da “dünya proletaryası” olması yönünde ilerliyor. Sermayenin tek tekele doğru ilerlemesi noktalanmış bir durum değil, devam eden bir eği-

limdir. Dünya proletaryası da sonuçlanmış bir hareket değil, gelişmekte olan bir eğilimdir.

Proletarya kapitalizmin getirdiği bölünmüşlüğü aşır, “dünya proletaryası” olarak davranabilir. Kapitalist ekonominin dünya genelindeki egemenliği, kapitalizmin tekelci kapitalizm aşamasına ulaşması ile birlikte tekellerin dünya egemenliği ve bu temelde farklı ülkelerdeki proletaryanın birbirine bağımlılığı, ücretli emekçilerin kurtuluşunda ortak hareket etmesini getirmiştir. Proletaryanın enternasyonal dayanışması, örgütlenmesi ve mücadelesi bu temel üzerinde hareket etmiştir. Böylesi bir nesnel temel olmaksızın, uluslararası proletaryanın aynı sınıfsal durumu olmaksızın ve amaç birliği olmaksızın, proletaryanın enternasyonal hareketinden söz edilemezdi. Emek-sermaye ilişkisi her yerde aynıdır. Bu da, emeğin sermayeye karşı ilkelerinin her yerde aynı biçimde formüle edilmesini getirir. Proletarya, ilkeler yönünde olsun, aynı amaç yönünde olsun ve aynı yönde pratikte birlikte hareket eder.

Toplam toplumsal sermaye çok sayıda elde bölünmekle birlikte, sermayenin tarihi eğilimi, tek elde merkezileşme yönündedir. Bu, normal ekonomik işleyişle gerçekleştiği gibi, devlet müdahalesiyle de sağlanıyor. Devlet, ekonomik sürece, tekellerin yararına müdahalede bulunuyor. Sonuçta, daha bugünden toplam toplumsal sermayenin daha büyük bir miktarı belli emperyalist ülkelerde ve tekelerde toplanmış bulunuyor. Dünyada kapitalizm egemen oldu; kapitalist ekonomiye de tekeller egemen. Tekelci egemenlik ve devlet-tekell bütünlüşmesi koşullarında, emek-sermaye arasındaki uzlaşmaz çelişki ve karşıtlık her yerde keskinleşti ve nihayetinde tüm dünya toplumsal devrim alanına dönüştü.

Hiç şüphesiz her ülkenin evrimi ve tarihsel durumu birbirinden farklıdır. Bu nedenle, her ülkenin somut durumunun ayrı ayrı ele alınması gerekiyor. Marksizmin-Leninizmin taktiklerinin her ülkenin somut koşullarına uyarlanması gerekiyor. Dünya proletaryası için aynı hedefler ile her ülke proletaryasının bu aynı hedefe hangi somut yolu izleyerek ulaşacağını somut olarak saptanması gerekiyor.

Her ülkedeki proletarya hareketi zorunlu olarak kendi somutundan hareket edecektir; ama dünya proletaryasının bir parçası olarak, proletaryanın dünya ordusunun bir müfrezesi olarak enternasyonal görevlerini de yerine getirecektir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

6 – 20 Temmuz 2005

Sayı: 45

DEVİRİM MEVSİMİ SÜRÜYOR

“*Mevsimsiz Devrim Yoktur*”. Bu görüş 20. yüzyılın başlarında söylenmiştir. O koşullarda Avrupa’yı ve bir ölçüde Amerika’yı kapsıyordu; henüz tüm dünyada böyle bir durum söz konusu değildi. Daha çok bir önceki dönemden farklı olarak, yeni bir duruma, maddi koşulların devrim için nasıl olgunlaştığına işaret ediyordu. Önceki tarihte iç ve uluslararası nesnel gelişmeler devrim için yeterince olgun değildi. Kapitalizm altında üretici güçlerin sürekli gelişimine bağlı olarak, değişen toplumsal koşullar devrimi zorunlu hale getirdi. Yeni durum, yeni değerlendirmeleri gündeme getirir.

Engels, maddi yaşamın üretimini ve yeniden üretiminin seyrini, hiyerogrofik bir yazıyı çözer gibi titiz bir yaklaşımla ele alarak, toplumsal ilişkilerin bir devrimi nasıl kaçınılmaz yaptığını anlatır. Maddi toplumsal ilişkilerin kendini iyice belirginleştirdiği 19. yüzyılın sonuna doğru, “yaklaşmakta olan devrim”den söz eder ve bu devrimin her şeyi silip süpüreceğini söyler. Müthiş bir diyalektikçi olan Engels, devrim üzerine genel bir değerlendirmede bulunmaz; devrime somut ekonomik-toplumsal gelişmelere; bunun yarattığı çelişkilere dayanarak somut olarak yaklaşır. Devrim dalgasının doğuya doğru, Rusya’ya kaydığını söylerken, bir devrime nasıl da somut temelde yaklaştığını ortaya koyar. Bir serfler ülkesi olmasına karşın, barındırdığı çok yönlü çelişkiler nedeniyle bir devrim toprağı haline gelen Rusya, büyük bir hızla devrim mevsimine girer. Çok fazla değil, kısa bir süre sonra, 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı’nın yarattığı objektif şartlarda Avrupa da devrim mevsimine girer.

Ekonomik ve tarihsel şartların uygun olmasının yanında, Dünya Savaşı’nın getirdiği objektif uluslararası şartlarda Avrupa için “mevsimsiz devrim”den söz edilemezdi. Daha önce yapay yollarla ertelenmiş olan devrimler, yeni şartlarda, yeniden Avrupa’nın önüne çıkmıştı. Çünkü, devrimi kaçınılmaz yapan maddi şartlar ve uzlaşmaz sınıf çe-

lişkileri, yapay ilişkilerde bir değişiklik oluşur oluşmaz yeniden devrime yol açar. Kasım 1918 Almanya’ında olduğu gibi. Alman Devrimi, İtalyan İşçi Hareketi yenildiyse, “mevsimsiz devrim” olmaları nedeniyle değil, tamamen, işçi sınıfının hazırlıkları, örgütsel durumu ve taktikleri nedeniyle. Fakat bir kere maddi koşullar bir devrimi, kaçınılmaz ve zorunlu hale getirmişse; yapay olarak ne kadar ertelenirse ertelensin, işçi sınıfı ne kadar yenilirse yenilsin, bu devrim mutlaka gerçekleşecektir. Bu nedenle bugün şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: devrim mevsimi sürüyor.

Avrupalı kapitalistlerin, toplumsal devrimden kurtulmak için izledikleri emperyalist yol, onlara belli bir dönem için “soluklanma” fırsatı verdi. Sermayenin tüm dünyaya doğru yayılmasıyla, içerde sağladıkları “hareket serbestliği” ile “devrim tehlikesi”nden yalnızca bir süreliğine “kurtuldular”. Kapitalizmin dünya kriziyle birlikte tüm bu yapay yollar alt-üst oldu. Devrim, yüzyıl boyunca, burjuva toplum üstündeki baskısını hissettirdi.

Sermaye dünyaya ne denli açılırsa açılsın, “içeride” uzlaşmaz çelişkilerin doğasını değiştiremez. Proletarya ile burjuvazi arasındaki uzlaşmaz sınıf çelişkisi; bu sınıflar arasındaki karşıtlık, varlığını korur. Sermayenin işleyişi, kapitalizmin zorunlu evrimi, temelde yatan bu çelişkileri olgunlaştırır ve şiddetlendirir. Kapitalizm, çözümü ancak devrimle olacak sorunları, krizleri ortadan kaldıramaz, sadece erteler. Böylece, devrim zorunluluğu her seferinde, burjuvaların karşısına daha yıkıcı bir güçle dikilir. Bugün kapitalist sistemi sarsan dünya devrimi, bu zorunluluğun vardığı boyutları gösteriyor. Kapitalistler, çeşitli yöntem ve biçimlerle devrimi bir süre atlatıldılar, fakat kapitalizm altında genel koşulları tamamen olgunlaştırarak, artık devrimin atlatılmaz bir noktaya gelmesini sağladılar bu noktada kapitalizm karşısına dönüşecektir.

Kapitalizm bağımsızlığını kazanmış “kurtulmuş” ülkelerde, emperyalizm dönemine denk, yeni bir sömürü biçimi olan “yeni sömürgecilik” ile egemen oldu. Bu bağımlı ülkelerde kapitalist üretimin hakim olmasıyla birlikte, kapitalist topluma özgü toplumsal eşitsizlikler de ortaya çıktı. Uzlaşmaz sınıf çelişkilerinin ve sınıf karşıtlıklarının, toplumsal eşitsizliklerin; kapitalistler ile emekçi sınıf arasında kendisini sınıf savaşımı biçiminde ortaya koyması kaçınılmazdır. Sınıf savaşımı 20. yüzyılın ortalarında itibaren belli bir yoğunluk kazandı. Mücadele komünist partisi ya da diğer devrimci güçler tarafından yürütüldü. Devrimci mücadele bir sarmaşık gibi, kısa sürede her yeri sardı. Çin Devrimi, Kuzey Kore Devrimi, Küba Devrimi ve Vietnam Devrimi ile birlikte demokrasi ve sosyalizm mücadelesi çığ gibi Asya,

Afrika ve Latin Amerika'yı etkisi altına aldı. Avrupalı kapitalistler, kapitalist ilişkileri tüm dünyaya taşıyarak, kendi ülkelerinde, proletaryanın toplumsal devrimlerini bir süreliğine ertelemişlerdi ama bu sefer de, devrimleri tüm dünyaya yaymış oldular.

Komünist partilerin kısa sürede büyük bir güç haline gelmesi, devrimlerin arka arkaya başarıya ulaşması, emperyalist-kapitalist sistemi derinden sarstı. Devrimci mücadelenin önüne geçebilmek için, şiddete, daha fazla şiddete başvurdu. Faşist askeri darbeler, sıkıyönetim, yasaklar, işkence, ağzına kadar doldurulan zindanlar, katliamlar, infazlar, gözaltında kaybetme, infaz mangaları; kısıcası toplumu vahşet ve dehşetle yönettiler. Gerçek anlamda ise, burjuvazi ne yönetebiliyordu ne de egemendi. Sömürü düzenini baskıyla, yalnızca baskıyla ayakta tutabiliyordu. Buna rağmen “devrim mevsimi”nin bağımlı kapitalist ülkelerde sürmesini önleyemedi.

Bağımlı ülkelerde “zamansız devrim”den değil ancak bastırılmış, “gecikmiş devrim”den söz edilebilir. Çok derin bir yoksulluğa, kitle-sel işsizliğe, hastalıktan kitlesel ölümlere, güvensiz yaşam koşullarına rağmen burjuvazi hala ayakta kaldıysa, başka öznel etkenlerin yanında, bunu, zincirlerinden boşanmış bir karşı devrimle sağlayabilmiştir. Halk kitleleri üzerinde sürekli olarak uygulanan burjuva terör, kapitalistlerin, devrim karşısındaki acizliklerinin ifadesi olmuştur. Ama her kapitalist ülkede olduğu gibi, ekonomik ve tarihsel koşullar tarafından kaçınılmaz duruma getirilen devrimler, yapay yollarla, baskıyla geciktirilse de, o, çeşitli biçimler altında devam eder.

Burjuvazi dünyada gerçek anlamda egemen değildir. Kapitalizme karşı sürekli ayaklanan, devrime başvuran, burjuva terörün orta yerinde bile ayakta kalabilen devrimci bir sınıfın, devrimci bir gücün olduğu bir yerde, burjuva sınıf egemen değildir. Avrupa'nın doğusunda yapılan karşı devrimlere karşın, burjuvalar dünyada egemenliklerini güvenceye alamadılar. Devrimci mücadele diğer yerlerde sürdükçe de güvenceye alamaz. Latin Amerika'da gerilla örgütlerinin düzene dönmesi de gidişi değiştirmede. Latin Amerika bir devrim kıtası olmaya devam ediyor. Mücadele tek tek ülkeleri aşıp, enternasyonal bir temelde geliyor. Aynı anda tüm dünyada on milyonlarca insanın eyleme gittiği; eylemlere her gün yeni yeni insanların kitleler halinde katıldığı bir dünyada burjuvalar egemen değildir. Gün gün etkisini artıran “devrim mevsimi” bütün dünyada sürüyor.

Ekonomik koşullar temeldir, ancak bir devrimin olması için başka şeyler de gerekiyor. İnsanlar, belli bir ekonomik çerçeve içinde kendi tarihlerini kendileri yaparlar. Eğer böyle olmasaydı, onca mücadele ne işe yarardı? O halde bir devrimin (tarihin) yapılabilmesi

için onu yapacak insanların durumuna da bakmak lazım. Burjuva egemenliğini devirecek, toplumsal devrime önderlik edecek ve devrime zafere taşıyacak biricik sınıf olan proletarya, tarihi misyonunu yerine getirecek niteliklere, militanlığa ve birikime sahiptir. Şimdiye kadar sayısız ayaklanmalardan, iç savaşlardan geçmiş; devrim mücadelesinde, mücadelenin zengin biçimlerine başvurmuş; devrimlere önderlik etmiş, iktidarı ele geçirmiş ve sosyalist bir sistem kurmuş olan; kısacası komünizmin teori-pratiğinde büyük bir yol almış olan proletarya, insanlığı yeni bir tarihe taşıyacak bir güç olduğunu kanıtlamıştır. Hiç şüphesiz her ülkedeki ekonomik, toplumsal koşulların evrimi farklıdır; işçi sınıfının eşitsiz gelişimi bir gerçektir; her ülkenin işçi sınıfı, sınıf savaşımının farklı farklı aşamalarında; ancak işçi sınıfının örgütlülük ve politik durumu ne olursa olsun, devrimin teori ve pratiğinden sonuna kadar yararlanır. Kendi mücadelesine dayanak yapacak kadar zengin bir enternasyonalizm ve sosyalizm tarihi var. Proleter olmayan emekçi kitleler de, ancak proletaryayı izleyerek onun etrafında birleşerek, kapitalizmin sömürsünden ve baskısından kurtulabileceklerini kavriyorlar. Emekçi insanlık, kendi tarihini kendisi yapacak yeteneğe sahiptir.

Emekçi kitlelerin genel olarak tarih yapma niteliklerini saptamanın yanında, somut olarak devrimi gerçekleştirme kapasiteleri ve militanlıkları da tam anlamıyla kavranmış değil. Teoriyle uğraşanlarda bu yüzeysellikleri görmek mümkün. Mevcut dünyanın ve sınıf savaşımının geldiği düzeyin yorumu doğru olarak yapılamıyor. Bir kez daha belirtmek gerekiyor ki, ancak dünyayı değiştirme mücadelesi verenler, dünyayı doğru yorumlayabilirler. Pratik olarak değil de, dünyayı lafla “değiştirmek” isteyenler de, dünyayı gerçek anlamda yorumlayamazlar. Tarihi yapanlarla, tarihi yalnızca yorumlayanlar arasında süregelen bir paradokstur bu.

Latin Amerika’daki günümüz sınıf mücadelelerini yakından izleyen; emekçi kitlelerin bu alandaki deneyimlerini ortaya koyan yazılar yazan J. Petras, emekçi deneyimleri hakkında bize etraflı bilgiler veriyor. Bu deneyimleri yorumlarken çıkardığı sonuçlar ise, kitlelerin devrimci mücadelesini yeteneklerini ve derinleştirmekte olan devrimi anlamaktan epey uzakta. İşte çıkardığı sonuç: “*Washington’un küresel militarizasyon politikasına rağmen devam eden bu halkçı karşı saldırı, yine de sınırlılıklara sahiptir. Kitle hareketlerinin birçoğu sınırlı taleplere (gıda ve Arjantin’de işsizlere iş) bağlıdır daha çok; hareketler bölgesel ve sektörel, bu nedenle devlet iktidarına meydan okuyacak bir ulusal önderliğe sahip değildir*”. Halbuki yazar, başka bir yazısında Kolombiya’da FARC’tan söz ederken, onun nasıl da devlete

meydan okuduğunu ve ülkenin önemli bir bölümünün denetimini ele geçirdiğini belirtiyor. Kaldı ki Arjantin ve diğer yerlerdeki kitle hareketlerinin görünürdeki tüm “sınırlılıklara” rağmen, temelde sistemin kendisine yönelmiştir. Orada sadece sınırlı taleplerle hareket edilmiyor, sisteme, devlet iktidarına karşı alt-üst edici ayaklanmalar gerçekleştiriliyor. Kitleler günlerce devlet güçleriyle çatışıyor. İktidarı ele geçirme hareketi de buradan doğacaktır. Hareket kendi önderliğini yaratacak potansiyele ve dinamizme sahiptir. Ancak devrimci bir harekete dayanan ve onu yansıtan bir önderlik iktidarı ele geçirebilir. Latin Amerika’da bunun için her şey var.

Kapitalist toplumda olaylar ve gelişmeler çok hızlı yaşıyor. Evrim pasif değil, aktif durumda. Evrim gelişiminin belli bir aşmasında, bir devrime yol açma noktasına gelmiş durumda. Nicelik niteliğe dönüşecektir. Bir sıçrama sürecine girilmiştir. Sınıf mücadeleleri ele alınırken, bu değişen durum göz önünde tutulmalıdır. Devrimci dönüşüm çağı tüm yoğunluğuyla sürüyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
20 Temmuz – 3 Ağustos 2005
Sayı:46

DEVİRİMİN KAÇINILMAZ GELİŞİ

Kapitalist sınıf, egemen olamamasının, yönetememesinin bir göstergesi olarak emekçi halka yönelik saldırılarına, katliamlarına ve infazlarına yeni bir hız verdi. Uzun süredir devam eden devrimci durum onun dengesini iyice bozdu. Duruma hakim olmak için giriştiği her hareket sonuç getirmediği gibi, devrimin daha da güçlenmesinden başka bir sonuç getirmiyor. Devrim, güçlenmiş, yetkinleşmiş ve pekişmiş olarak saldırıya geçtikçe burjuvazinin durumu iyicene sarsılıyor. Burjuvazi devrimin kaçınılmaz gelişini karşısında çaresiz durumda.

Bugüne kadar, devrimi bastırmak, etkisizleştirmek için her yola başvurdu: Gerici şiddetin yetmediği yerde, politik çevirme yöntemini devreye soktu; birinin sonuç vermemesi durumunda, ikisine birden başvurdu. Kendi gücü ve çabası sonuç vermediği noktada AB müdahale etti. AB süreci, genelde halklara, özelde de işçi sınıfına ve devrimci güçlere karşı yöneltilmiş en kapsamlı saldırıdır. AB, devrimin yükselişini, ekonomik gücü ve ideolojik-politik hegemonyasına dayanarak durdurmaya çalıştı. Ancak, bu ekonomik güç, emekçi kitlelerin ekonomik durumuyla bir karşıtlık oluşturduğu, yığınların yoksulluğunu derinleştirdiği için devrimin gelişini önlemek bir yana, onun gerekliliğini ve daha da ötesi, zorunluluğunu güçlendirmiştir. Ekonomik zorunluluğun yasaları, devrimin zorunluluğunda kendini yansıtır. Kullanılan araçlar tamamen tükenmemekle birlikte, şimdiye dek, sonuç da getirmemiştir. Devrim ise, her engele ve saldırıya rağmen, açıktan açığa yol alıyor. Bu gidiş karşısında burjuvazi “çözümü” azgın teröründe buldu. Egemen olamayan her “egemen” sınıfın yaptığı bu.

Aslında burjuvazinin hiç ara vermeden sürdürdüğü saldırılarını yoğunlaştırınca oportünistler şaşkınlığa düşerken, sosyal-reformistler ise soruyor: “Tam da toplumsal barış çabalarımızı artırdığımız, AB’nin de, bu çalışmalarımıza destek verdiği bir sırada tüm bu şiddeti tırmandırmalar neden?” Devrime tamamen sırt çevirmiş, tavır almış; burjuvaziyle “barış içinde bir arada yaşama” ilkesine uygun olarak bir “muhalefet” partisi olarak davranmak isteyen, sınıf işbirlikçilerin durumuna uygun bir soru. Kapitalist sınıf açısından durum farklı görü-

nüyor. O, ne sosyal-reformist çabaların, ne de politik çevirmenin tek başına, sınıf savaşımının kaçınılmaz sonuna doğru ilerlemesini durduramayacağını düşünüyor; bu yüzden vazgeçilmez silahına, politik zora başvuruyor. Yani politik devletin gereğini yerine getiriyor. Devleti daimi olarak yetkinleştirmesi bunun içindir. Yıllardır sürdürdüğü bir iç savaş var; bu savaşı sonuna kadar götürmek, üstün gelmek istiyor. İç savaşta işçi sınıfı hareketini ve halk hareketini ezmek ve belini uzun yıllar doğrultamayacak şekilde kırmak istiyor. İki sınıf, iki güç savaşa tutuşmuşsa, sonucu yine bir güç çözer.

Burjuvalar neden toplumun üstünde dehşet saçıyor? Hükümet bütçelerinin önemli bir bölümü ile emperyalist devletlerin mali desteğinin önemli bir kısmı, orduya, polise, zindanlara ve silaha ayrılıyor. Ve neden teröre, daha fazla teröre yöneliyor? Bugün her ne kadar askeri ve politik güç üstünlüğü kendisinde görünse ve her ne kadar savaşta güç üstünlüğüne sahip görünse de “savaşta durum her an değişebilir”. Önceye göre çok daha geniş kitlelerin desteği alan devrim büyük bir atağa kalktı. Leninist Parti’nin faaliyetlerine binlerce insan katılıyor. İlegaliteyi temel almış, zora dayalı devrimi savunan ve bu doğrultuda yıllardır savaşım içinde olan bir devrimci marksist partiye olan bu açık destek, ancak kitlelerin devrim ısrarıyla açıklanabilir. Öte yandan şimdiye dek, sermayenin ve devletin diktasına boyun eğmiş olan kamu sektörü işçilerinin ve emekçilerinin, hükümet güçleriyle çatışmaya girmesi, başkaldırması, emekçi kitlelerin devrimcileşmesinin ve devrimci yükselişin başka bir göstergesidir. Emekçi kitlelerde genel eğilim devrimcileşme ve devrime yönelme biçimindedir. Burjuvazi ve faşist devlet, “bugünden önünü alamazsak, bastıramazsak, yarın çok gecikmiş olacağız” diye düşünüyor. Bu yüzden her yola başvuruyor, baskının her biçimini kullanıyor.

Kapitalist sınıf ile işçi sınıfı arasındaki ekonomik uzlaşmazlık ve çelişki öylesine keskin, maddi yaşamdaki toplumsal eşitsizlik öylesine büyük ki, bu durum, bir devrimi, kaçınılmaz bir devrimi doğuruyor. Verili toplumsal sistem içinde emekçilerin lehine köklü ekonomik ve toplumsal dönüşüm olanağı yoktur. Bunu olanaksız yapan kapitalist sistemin varlığıdır. Ücretli emek sisteminde sınıfların uzlaşmaz karşıtlığı o noktaya ulaştı ki, kapitalizmin devamı, sınıfların birbirini yiyip, tüketmesi demektir. İşçi sınıfı öncülüğünde toplum ya bir üst toplumsal biçime geçecek ya da toplum kapitalist yıkımın altında kalacaktır. Her şey bu kadar kesin, her şey bu denli keskin. Temelinde ve özünde iki dünya arasında süren bu savaşım, tüm toplumu her noktasında sarsıyor. “Toplumsal atomlaşma” temeline dayanan burjuva toplumun çözümlü-d dağılması kaçınılmazdı.

Halk kitleleri için asıl eğitici ve öğretici olan yaşamdır, yaşamın gerçekleridir. Yaşamaları için gerekli olan geçim araçlarına ulaşmaları, her geçen gün olanaksızlaşıyor. Çalışanlar iyi bir mücadeleyle, “iyi” bir ücret alsalar da biraz olsun “nefes almaları” uzun soluklu olmuyor. Aldıkları ücret ne olursa olsun, gelecekle, tüm sınıfı bekleyen yıkımdan kurtulamıyor. Emekçi sınıfların yoksullaşması iki biçimde gerçekleşiyor: birinci olarak mutlak yoksullaşma yoluyla; ikinci olarak da, çağdaş yaşamla aralarındaki mesafe arttığı için (nispi olarak). Emekçiler, kendilerine yoksulluk-yıkım getiren bu sürecin bilincindedir. Yaşamın gerçekleri, bunu onlara gösteriyor. Kapitalist toplum sınıflı bir toplumdur. Ücretli emeğe dayanır. Toplum, sömüren ve sömürülen; ezen ve ezilen sınıflara ayrılır. Bir sınıfın yaşam boyu ücretli emekçi (proleter), bir kesiminin ise, asalaklardan (kapitalist) olarak yaşamını sürdürmesi kapitalist toplumun ekonomik yasasıdır. Bu üretim biçiminde emekçi sınıfın ekonomik statüsü değişmeyecektir. Artı-değerin sömürüsündeki artışa bağlı olarak uzlaşmaz sınıf çelişkisi keskinleşmekte. Bugün gelinen moment, ölüm-kalım noktasıdır. Kapitalizm, başlardaki göreceli ve geçici faydalı yanlarını yitirmiştir. Bugün insanlığa tamamen yıkım ve ölüm getirmektedir. Tüm bu yalın gerçekler, emekçi kitleler tarafından kavrandığı içindir ki, kapitalizm kuşatma altındadır.

Emek-sermaye ilişkisi her yerde aynı özellikleri gösterir. Türkiye’de de bu özellikleri göstermesinin yanı sıra, ayrıca tarihi nedenlerle, üst üste binmiş çok yönlü çelişkiler yumağı durumundadır. Bu durum, burayı bir devrim toprağına dönüştürdü. Bu topraklarda bugüne değin demokrasi yaşanmadı. Devlet egemenlik sistemi tamamen anti-demokratiktir, baskıcıdır. Halkların demokrasi eğilimi ile devletin anti-demokratik yapısı daima çatışma içinde olmuştur. Ekonomik ilişkilerin gelişme göstermesiyle birlikte, uzlaşmaz emek-sermaye çelişkisi ve karşıtlığı da gelişmiş ve emekçi kitlelerin demokrasi-sosyalizm istemi tek bir süreç olarak iç içe geçmiştir. Süreç bir devrimi, yalnızca bir devrimi zorunlu olarak gündeme ve günece getirdiği halde, bugüne kadar gerçekleştirilememiştir. Başka nedenlerin yanında, genelde halklar ve özelden de devrimci güçler aşağılık bir baskıyla, zindanlarla, yasalarla, katliam ve infazlarla, işkence ve idamlarla durdurulmaya çalışıldı. Ülkenin tarihi, halk hareketi ve işçi sınıfı hareketi ile komünistler üzerinde uygulanan baskı tarihidir. Devrim mücadelesi baskı ve saldırının altında yol almıştır. Bu nedenle devrimci mücadele en zor koşullar altında bile sürececek çok sağlam bir özellik kazanmıştır. Devrimci mücadele bugün, daha ileriye gidecek genel nesnel koşullara, öznel niteliklere sahiptir. Devrim, bu nok-

tada durmayacaktır; bu devrim kesinlikle daha ileriye gidecektir. Nicelik niteliğe dönüşecektir. Demokrasi-sosyalizm mücadelesi amacına ulaşacaktır. Bizde demokrasi ve özgürlükler bir devrim sorunudur. Burjuva cephe, devrim mücadelesinin bir sıçrama noktasında bulunduğunu görüyor ve bunu engellemek için tüm gücünü harekete geçiriyor. Harekete geçirdiği güçlerin başında devlet gücü geliyor.

Devletin infazlarını tüm toplumun ve dünyanın gözü önünde açıkça yapması, katliamı çocuklara kadar vardırması son derece planlıdır. Amaç, devlet terörünün yarattığı dehşetle toplumu sindirmek, onu sermayenin köleliği altında tutmak. Toplum özgür değildir, çünkü sermayenin egemenliği altındadır. Toplum sermayeden özgürleşmeden, kölelik döneminden kalma yöntemlere hep maruz kalacaktır. İnfazların sokakta yapılması, hatta insanlar çağırılarak, seyrettirilmesi ve böylece bunun yaratacağı etkiyi egemenliğinin gücü olarak görmesi ve göstermesi, kölelikten bu yana tüm özel mülkiyetli toplumların tüm sınıflı toplumların ve onların egemenliklerinin bir yöntemidir. Egemenler, sıkıştıkları zaman ya da egemenlikleri tehlikeye düştüğü bir sırada bu yöntemlere sık sık başvururlar. Toplumda dehşet saçan, şok yaratan zindanlar da aynı amaçla yapılmıştır. Türkiye’de 12 Eylül’de ve bugün olduğu gibi... Fakat bir toplum, tarihsel ve ekonomik olarak dağılmaya başlamışsa; yani bu toplum biçiminin ekonomik temeli çöküp gitmişse, bu sırada en aşağılık düzeylerde uygulanan egemenlerin zoru, bu toplumu hiçbir biçimde ayakta tutamaz. Toplumun tüm devrimci ve yıkıcı güçleri olanca güçleriyle eski topluma karşı harekete geçer ve bu toplumun kaçınılmaz yıkımını hızlandırılır. Halkların tarihinde, şiddetin “şiddet” olmaktan çıktığı anlar vardır. Bu dönemler, devrim dönemleridir, ayaklanma ve isyan sırasıdır, ezilen halkların özgürlük savaşı sürecidir, işçi sınıfının yeni bir dünya kurma zamanıdır. Bir devrim döneminde, halkın her şeyi göze aldığı zamanlar, eski sömürü ve baskıcı sınıflar, şiddete ne denli başvururlarsa başvursunlar, bu şiddet yine de eski sonucu almaz. Egemenler açısından yapılan her girişim, şiddet ve baskı umutsuz bir çabadan başka bir şey değildir. Çünkü halk kitleleri, yapılan baskı ve saldırılardan yılmayacağı, sinmeyeceği ve geri çekilmeyeceği bir noktaya gelmiştir artık.

Türkiye ve Kürdistan halkları da bu duruma gelmiş bulunuyor. Bu aşamaya, yıllarca süren iç savaştan geçerek, işkencelerden, zindanlardan, katliamlardan, baskıdan, yasaklanmalardan, kısacası ateş ve barutun ortasından geçerek gelindi. Artık halklarımız, hiçbir şiddetin “kâr etmediği” bir noktaya geldi. En önemlisi bu; halklar ka-

zanmaya kararlılar. Bu yüzden, son günlerde burjuvazinin artırdığı baskılar, şiddet ve katliamlar ne eski sonucu alabiliyor ne de halkların devrim ve özgürlük mücadelesini durdurabiliyor. Kitleler, burjuva şiddetin üstüne üstüne gidiyor. İşte halkların bu kolektif kahramanlığı, sermayeyi ve onun devletini acze düşürüyor, öfkeleniyor, aklını başından alıyor. O zaman da dengesizleşiyor ve dengesizce yaptığı her saldırı, kitlelerin daha güçlü karşı saldırısıyla karşılaşılıyor. Burjuva zor karşısını; emekçi halk kitlelerinin devrimci zorunu yaratıyor. Emekçi kitlelerin girdiği bu yol, devrim yoludur, özgürlük yoludur, toplumsal kurtuluş yoludur.

Büyük bir hızla, bütün gücümüzle kaçınılmaz bir devrime doğru ilerliyoruz. Ancak bir devrimin olması için nesnel koşulların olgun olması yetmez, öznel koşulların da hazır olması lazım. Bunun başında da proletaryanın bu devrimi yapmaya uygun hazırlıkları yapması gelir. Devrim için iyi bir hazırlık yapılmadan, halkın devrimci öncüsü hazır olmadan en hazır devrim bile parmaklarımızın arasından akıp gider. Burada çok önemli ve tayin edici görev, komünist öncünün, proletaryanın devrimci sınıf partisinin, işçi sınıfını iktidarı ele geçirmesi için hazırlaması ve bu yolda onu cesaretlendirmesidir. Emekçi kitlelerle kurulan binlerce ilişki, binlerce bağ, bu hedef için seferber edilmelidir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

3 - 17 Ağustos 2005

Sayı: 47

SINIF SAVAŞIMI SİSTEMİ HER NOKTASINDA SARSIYOR

Emperyalizm, kapitalizmin tüm hareket yasalarını, çelişkilerini ve karşıtlıklarını öne çıkarır, olgunlaştırır ve keskinleştirir.

Emperyalizm dönemiyle birlikte, bütünlük içinde iki yönlü gelişim görülür. İlki, emperyalistler arası rekabet, sürtüşme ve savaş; diğeri, proletarya ile kapitalist sınıf arasındaki sınıf savaşımının yoğunlaşması ve devrimler çağının başlaması. Bütünlük içindeki bu gelişim kısa süre içinde kendi sonuçlarını, karşılıklı etki içinde yaratmıştır. Diyalektik düşünce biçiminden yoksun olanlar, hep tek yönlü gelişmeye bakarlar. Oysaki, olaylar ne tek başına oluşur ne de tek yönlüdür. Yani olayların ortaya çıkışı basit (tek cepheli) değil, içinde sayısız çizgi barındıran bütünlüklü ve karmaşıktır. Toplumda ve doğada olguları ve olayları bütünlük ve karmaşıklığı içinde ele almalıyız. Zaten bütünlüklü gelişme demek, bütünlüğü oluşturan ve birbirini karşılıklı etkileyen birçok yanın varolması demektir. Emperyalizm dönemi ancak bu bütünlük içinde anlaşılabilir.

Emperyalistler arası rekabet ve sürtüşme şiddetlenerek, dünyanın emperyalist güçler arasında yeniden paylaşıldığı I. Emperyalist Dünya Savaşı'na yol açtı. Emperyalist savaş, kapitalizmin ekonomik yıkımını ve emekçi kitlelerin sefaletini derinleştirdi. Uzlaşmaz sınıf çelişki ve karşıtlıklarını derinleştirdi; devrimler için objektif uluslararası devrimci durum doğdu; bu temelde devrimler ve devrimci ayaklanmalar patladı. Emperyalizm dönemine geçişin temelinde meydana gelen I. Emperyalist Savaş'ta Ekim Sosyalist Devrimi doğdu; II. Emperyalist Savaş'ın yarattığı ortamdan da sosyalist sistem oluştu. Emperyalist dönemin sonraki aşamalarında daha bir dizi devrim oldu. 20. yüzyılla birlikte başlayan dönem, çağı emperyalizm ve proleter devrimler çağı yaptı. Bu tespit, dönemin bütünlüklü gelişimine ve diyalektikliğine uygundur.

Tekelci kapitalizm, sosyalizmin ön günüdür. Tekellerle birlikte, üretim araçları ve emek daha az elde toplanır (kapitalist merkezileşme). Üretimde toplumsallaşma, önceki döneme göre -tekeli öncesi kapitalizme göre- çok ileri boyutlara ulaşır. Tekellerle birlikte, üretimde anarşi sona erer; bir eğilim olarak planlama dönemine girilir. Hiç şüphesiz, üretimde tekellilik ne denli egemen olursa olsun, yine de kapitalist üretim genel olarak planlı bir üretim değildir. Fakat tek-elci aşamadaki kapitalizm, üretimin toplumsal karakterini o kadar ileri götürür ki, sosyalizmin kapitalizmden doğuşu kaçınılmaz olur. Tek-elci kapitalizm aşamasında, sosyalizmin maddi koşulları olgunlaşır; bu aşamadan sosyalizme geçmek için, proletaryanın politik iktidar yoluyla tekellere el koyması başlangıç için yeterlidir.

Emperyalizm döneminde yalnızca maddi koşullar olgunlaşmaz; bununla sıkı sıkıya bir ilişki içinde sistemin çelişkileri de tamamen olgunlaşır. Çelişkilerin gelişmesi, olgunlaşması demek; üretimin ileri toplumsal karakteriyle, bu üretimin sonuçlarına el koymanın özel niteliğinin bir arada barınmaz noktaya gelmesi demektir. Çok büyük hale gelmiş olan üretici güçler, eski biçime sığamaz olur. Aralarında keskinleşen ve şiddetlenen bir çatışma kaçınılmaz olur. Kapitalist üretim biçimi çözülüp, dağılmaya ve yerini ortaklaşa üretime bırakmaya mahkumdur. Komünizmin ilk aşaması, sosyalizme geçiş bir zorunluluk, bir ölüm-kalım sorunu olmasına rağmen, bu geçişin, devrimci dönüşümün gerçekleşemediği durumlarda toplumun çürümesi, herkesi etkisi altına alır. Bu, toplumun en diri yönlerini, en dinamik güçlerini de çürütmesidir. Kapitalizm sadece çürüme içinde, çürümeyle birlikte varolmaz, çürümeyi tüm toplumun temeli haline getirir. Halen diri kalabilen proletarya, toplumsal devrim yoluyla sürece müdahale eder, insanlık için yeni, yepyeni bir dönem başlatır.

Emperyalizmle birlikte, kapitalizmin tüm olumsuzlukları keskin çizgilerle öne çıkar. Bu noktayı anlamak proleter taktikler için temel önemdedir. Tekel öncesi kapitalizmde de, kapitalizmin olumsuzlukları kendini gösterir. Fakat emperyalizm döneminde tüm bu olumsuzluklar, insanlığa karşı işleyen tüm zararlı yönler her noktasında keskin karakter kazanır. Emperyalizm, kapitalizmde varolan bütün zararlı yönleri ve olumsuzlukları ileri çıkartır ve olgunlaştırır. Tıpkı kapitalizmin tüm çelişkilerini keskinleştirip, öne çıkarttığı gibi. Emperyalizm sıçramalı çöküş aşamasına girince geriye yalnızca zararlı ve olumsuzlukları kaldı. Bugün, kapitalizm herkese ve tüm insanlığa sadece zarar veriyor. Herkese, her yere saldırıyor; her ilişkiyi çürütüyor; diri olan ne varsa, ona boyun eğdirmeye çalışıyor. Her şey çıplak, her şey keskin çizgilerle geliyor. Kapitalizmi yıkmayı hedefleyen prole-

taryanın taktiği de açık ve keskin çizgilerle ortaya konmalıdır.

Bu gelişme, sınıf çatışmasının, sistemin her noktasında son derece şiddetli olarak ortaya çıkmasına yol açtı. Proletarya ile kapitalist sınıf arasındaki savaşım, teorik, politik, sanatsal vb. her alanda, son noktasına kadar, tüm şiddetiyle sürüyor. Bu durumda olmayan toplumsal ilişkiler alanı yoktur. Bunu anlamak için hem 20. yüzyılın tarihine hem de güncel olaylara bakmak yeterli. İki sınıf, iki dünya arasındaki savaşım bir yüzyılı baştanbaşa kaplar. Üzerinde durduğumuz nokta, kapitalist sistemin sıçramalı çöküş aşamasına girmesiyle birlikte, toplumu her hücrelerinde sarsan çok daha ileri boyut kazanmasıdır. İki kutuplu bu dünya, bu birlik, çelişkili varlığının gelişimi gereği darmadağın oluyor. Eski dünya, eski birlik dağılırken; proletaryanın sınıf savaşımından yeni bir dünya, yeni bir birlik doğuyor. Çatışmanın toplumun her noktasında, bu denli şiddetli olması; yeni bir dünyanın, yeni bir birliğin önlenemez gelişidir.

Her şey bu denli açık, yoğun, belirgin ve keskin çizgilerde sürerken, reformist veya oportünist taktik (çünkü ikisinin politik özü aynı) sürecin çatışmalı karakteriyle bir paradoks içinde. Reformist veya oportünist taktik, görece barışçı, ılımlı ve seyrek gelişimi esas alıyor. Gerçek verili ekonomik ve toplumsal durumdan değil de, zihinlerdeki “verili durum”dan hareket ediyorlar. Sanki başka bir yüzyılda yaşıyorlar. Pratikte varolan ve son derece keskin olan çelişkileri yumuşak gösterdikleri için; bu çelişkilerin yansıması olan sınıf çatışmasının en şiddetli düzeyi olan iç savaş, onların gözünde hiç yaşanmıyor aslında. Bu yüzden her isyan, her ayaklanma, her çatışma, patlama ani olaylar ve sıçrama, onları daima şaşkına çevirir. Yine bu nedenle olayların ve gelişmelerin gerisindedir. Oysaki, emekçi kitleler dogmalardan değil, gerçek hareketten öğreniyorlar. Eylemlerini gerçek harekete dayandırıyorlar. Hareket onları aşmıyor. Ancak oportünist veya reformist hareket, pratikte kitlelerin gerisinde kalıyor. Devrimci işçi sınıfı hareketi ise, devrimci koşullara dayanıyor, devrimci taktiği, emekçi kitleleri iktidara götürmeyi hedefliyor.

Nesnel durum ve öznel birikim ortak bir yaşam kurmak için yeterli olmasına ve devrimci pratikle bunu gerçekleştirme mümkün olmasına karşın, lafla yaşamını geçiren çok geniş bir sosyalist çevre var. Devrimci pratiğe, eyleme, eylemin gücüne dayanacaklarına, sözün gücüne dayanmayı yeğliyorlar. Laf ustalığı, sözü dolaştırma uzmanlığı, teoriden teori üretme yeteneği, asıl sorunu bir yana bırakıp ikincil sorunlarla uğraşma çabası ve ısrarlı ertelemecilik, oyalamacılık, kendini kandırma, bunların önemli özelliğidir. Dünyayı değiştirme hedefinden ve eyleminden bir kere uzaklaştın mı; devrime, devrimci eyleme

bir defa yüz çevirdin mi, tam bir devrimci lafazan durumuna düşersin. Emegin gerçek kurtuluşu ise pratikle, devrimci pratikle gerçekleşir.

Sınıfları ortadan kaldırma amacından ve eyleminden vazgeçtikleri için, yakın tarihte, bu yüzden yıkılıp giden “komünist” partilerine tanık olduk. Onlar da leninist emperyalizm çözümlemesine ve leninist devrim anlayışına bağlı olduklarını söylüyorlardı ama bu, sözden öteye geçmiyordu. Lenin’in emperyalizm teorisi, Marksist gelişme teorisine dayanır. Marksist gelişme teorisine göre, sınıflar mücadelesi sonunda proletaryaya diktatörlüğüne varır ve proletaryaya, bu diktatörlüğe dayanarak sınıfları ortadan kaldırır. Lenin, “Emperyalizm” kitabında, tekelci kapitalizmin nasıl sosyalist devrimin koşullarını hazırladığını çözümler. Resmi komünist partileri tam da bu noktada Leninizmin devrimci özünden, Leninist devrim anlayışının pratik görevlerinden uzak durdular. Marks’ın teorisinden devrimci yönü çıkar, onu burjuvazi çok rahatlıkla kabul etmeye hazırdır; Lenin’in görüşlerinden devrimci özü at, onu burjuvalar benimsemeye hazırdır. Ama böylece Marksizmin-Leninizmin asıl yönünden, onun devrimci içeriğinden yani devrimci Marksizm-Leninizm’den geriye sadece yapılmış bilimsel araştırmalar kalır. Marks’ın tarih anlayışının devrimci özü, kapitalizmden komünizme devrimci dönüşüm yoluyla varılacağı ve bu dönüşüme proletaryanın devrimci diktatörlüğünün denk düşeceği düşüncesidir. Marksist öğretiyi praksis’ten kopardın mı, onu sadece soyut bir düşünce düzeyine indirgemiş ve böylece onun diyalektik özünü de yok etmiş olursun. Statükocu komünist partileri de bunu yaptılar. Sınıf mücadelesinin kaçınılmaz gelişimine ayak uyduramadıkları için, mücadeleden dışına düştüler ve yok olup gittiler.

Marksist gelişme anlayışına dayanarak, emperyalizmin tam bir çöküş içinde olduğunu; bu aşamada sınıf mücadelesinin ve olayların sıçramalı, patlamalı ve yoğun biçimde gelişeceğini söyleyebiliriz. Ekonomik ve politik olgular kuvvetle buna işaret ediyor. Kapitalizmin tüm olumsuzluklarının ve zararlarının en keskin çizgilerle kendini ortaya koyması bunu gösteriyor. Bugün de bu devrimci gelişmeyi kavrayamayanlar, pratikte buna uygun davranmayanlar yok olup gitmekten kurtulamazlar.

Uzlaşmaz çelişkilerin keskinleşmesi, olayların aşırı noktalarda meydana gelmesi, devrimci durum, iç savaş, reformizmin ve oportünizmin politik topağını kurutuyor. Olayların her an devrimci patlamalar biçiminde açığa vurulduğu bir süreçte, sınıf mücadelesinin görece barışçı olduğu dönemlerde zemin bulabilen bu uzlaşmacı akımların soludukları hava artık tamamen değişiyor. Şimdi daha açık olarak, devrimin ve devrimci güçlerin baskısı altında olacaklar. Hiç şüphesiz,

politik özleri gereği, devrimci patlamaların ortasında da uzlaşma peşinde koşacaklardır, ancak, pratik olarak amaçlarına ulaşamazlar. Devrim dönemlerinde sınıf uzlaşması (“toplumsal barış”) politikası her zamankinden daha tehlikelidir, devrime daha büyük zararlar verir ama aynı zamanda kendini tüketir, eski konumunu koruyamaz. Yaşamın gerçekleri ayırıştırıcıdır. Ya burjuvaziden ve burjuva diktatörlüğünden yana olacaksın ya da proletaryadan ve proletarya diktatörlüğünden yana.

Devrimci mücadelenin zeminleri ise gün be gün güçleniyor. Kapitalizmin krizi her gün yeni yeni kitle güçlerini savaşa sürüyor. Devrimci sınıf savaşımı, milyonlarca ve milyonlarca emekçiyi siyasal yaşama uyandırıyor. Devrimci eylem onları, başka zamanlar on yıllar boyu yapmadıkları kadar eğitiyor, örgütlüyor, birleştiriyor. Oportünizmin emekçi kitleler üzerindeki etkisi sürekli zayıflarken, devrimci Marksizmin ideolojik-politik etkisi ise yığınlar içinde derin kök salıyor. Bir devrim için, insanlığın yepyeni bir yaşama uyanması için, tüm koşullar bir araya geliyor. Burada, kendi sınırlarında durmayacak, başka yerlerdeki devrimleri de tetikleyecek olan büyük bir devrim bizi bekliyor. Böylesi bir devrime önderlik etmek, her zamankinden daha büyük bir teorik-politik potansiyel, etkin bir taktiksiyenlik, kitleleri hedefe doğru sürükleme gücü ve yönlendirme yeteneği gerektiriyor. Dünya proletarya hareketi bu birikime ve kapasiteye sahiptir; yapılacak olan devrimci girişkenliktir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

17 – 31 Ağustos 2005

Sayı: 48

DEVİRİMİ HAZIRLAYAN ÇOK YÖNLÜ GELİŞMELER

Dünyada halen belli yaygınlığı olan ortalama sol anlayış, dünya işçi sınıfı hareketinden sökülüp atılmadan, devrimci işçi hareketi, iç engellerle boğuşmak zorunda kalacaktır. Ortalama sol anlayışı teşhir etmek, dünya proletaryasının yeni ve belirleyici bir devrimci atağa kalktığı bir sırada, çok daha büyük bir önem kazanmıştır.

Ortalama sol görüş, tarihsel materyalizme dayanmaz, tarihsel değildir; tarihsel olan sürekli değişim, alt-üst oluş halindedir. Materyalizm biçim yönünden daimi bir değişim içindedir; materyalizmin biçimi sürekli eskir. Materyalizmde değişim mutlaklıktır. Ortalama sol bilinç ise, bu değişimi, değişimin doğrultusunu, temposunu ve sıçramaları yansıtmıyor; o halen, esli koşulların devam ediyormuş gibi teori yapıyor. Aynı zamanda metafizik bir anlayışa dayanır. Öznel olanı, nesnel olanın yalnızca bir yansıması olarak görür; özne'nin, nesne üzerindeki etkisini, diyalektik karşılıklı etkileşimi kavrayamaz. Oysaki, özne nesne'nin yalnızca edilgen bir yansıması değildir; nesne karşısında aktiftir. İnsan akli nesnel olan karşısında faaldir. Ortalama sol, Marksist diyalektikten yoksun olarak teori yapar.

Proletaryanın sınıf mücadelesi, belli bir tarihsel, ekonomik, toplumsal ve politik koşullarda verilir. Sınıf mücadelesinin yapıldığı bu "belirli" koşullar sürekli değişim içindedir. Temeldeki bu değişim az çok sınıf mücadelesini de etkiler. Bu nedenle proletaryanın politik hareketi; devamlı somut toplumsal koşulların bir çözümlemesini yapar. Bunu yapmadan, ne zaman hangi mücadele biçiminin öne çıktığını söylemez. Eğer insanlık tarihi yeni bir gelişme evresine girmişse, işçi sınıfı hareketini bütünsel olarak etkileyen bu dönemin tüm yönleriyle çözümlenmesi zorunludur. İşçi sınıfı hareketinin önünü apaçık görmesi için bu somut çözümleme şarttır. Ortalama sol anlayış, bu "Yeni Evre"yi kavrayamadığı için, tarihle, gelişmeyle sorunu var.

İçine girdiğimiz dönemin bir özelliği, eğitim ve kültür düzeyinin belli bir yüksekliğidir. Yüzyıl önce, “kültürlü uluslar”ın sayısı çok azdı. Bunlar da gelişmiş kapitalist uluslardı. Bugün artık her kıtada eğitilmiş ve kültürlü uluslar var. Kapitalist sınırlılığa rağmen, kapitalizm zorunlu olarak kitleleri eğitti. Sadece eğitmekle kalmadı, çok yönlü eğitti. Kapitalist üretimin çeşitliliği ilkesi ve bilimsel-teknik ilerleme kaçınılmaz olarak insanın çok yönlü eğitimini getirdi. Getirmek zorundaydı, çünkü eğitim olmadan bilim ve teknik gelişme olmazdı. Yine de, kapitalizmde bireyin çok yönlü gelişimi sınırlıdır. Bu sorun, emekçi sınıfın durumu açısından bakınca, böyledir. İşçiler bir yandan üretimin çeşitliliği yasası gereği, yeni üretimi karşılayacak biçimde eğitilirler; öte yandan ekonomik konumları gereği “kültür” edinemezler. Eğitim ve kültür tekeli, ekonomik tekeli elinde bulunduran burjuvazinin elinde toplanır. Tüm bireylerin çok yönlü gelişimi ancak toplumsal ortak yaşamlı toplumlarda mümkündür. Çünkü her insan bunun olanaklarına kavuşur. Fakat ondan önce burjuva uluslar, kapitalizm çerçevesinde olabildiği kadar gelişim gösterirler. Kültürlü ulusların sayısı bir hayli artmış bulunuyor.

Eğitim ve kültür düzeyinin yükselmesinin tarihteki anlamı nedir? Bunun ilk ve temel anlamı tarihin hızlanmasıdır. Tarihin hızlanması ise sınıflı toplumun ömrünün kısalması demektir. Tarihi kısa tarih yaptığı için de devrimci bir öneme sahiptir. Her olguya, her olaya kendi geri durumundan bakan ortalama sol, işçi kitlelerinin kapitalizm tarafından eğitilmesinin; dünyanın değiştirilmesinde nasıl bir rol oynadığını anlayamıyor. Devrim çok zengin bir olaydır; sayısız çelişki ve çatışma tarafından gündeme getirilir. Emekçilerin eğitilmesi ve yaşam koşullarının bilincine varmaları başlı başına devrimci bir gelişmedir. Reformist ve oportünist görüştekiler, kitleler devrime hazır değil derken, öncelikle yığınların ulaştığı genelleme düzeyine gözlerini kapıyorlar. Oysaki, halk kitleleri onyıllarca süren sınıf savaşımında çok büyük bir birikim elde ettiler. Burjuvazi kültür ve sanat alanında, felsefede, estetikte gerileme içindeyken; buna karşı proletarya, sanatta, felsefede vb. büyük bir gelişme gösterdi. Marksizmle donandı, yani devrimci bir dünya görüşünü edindi. Marksizm dünyayı değiştirme gücüdür.

Komünizm yolunda, burjuvaziyi devirip, proletaryayı egemen sınıf durumuna getirmek (proletarya diktatörlüğünü gerçekleştirmek) komünist partinin tarihi görevidir. Burada komünist partinin rolü, kitlelere öncülük etmek ve yönlendirmektir. Tarihi esas yapacak olan partinin öncülüğünde halk kitleleridir. Tarih yapma eyleminde, partinin nicelik gücünü aşan bir halk kuvveti var. Tarih, yalnız öncü ile yapılmaz. Devrim büyük halk kitlelerin eseridir. Geniş halk yığınları kapi-

talizmin kendisi tarafından eğitilir. Eğitim yalnızca ekonomik mekanizmalar yoluyla değil, felsefi, sanatsal, estetik vb. yollarla da olur. Onlar yaşamdan öğrenerek devrime hazırlanırlar. Yaşam ise sayısız çelişki ve çizgiden oluşur. Yaşam tek yanlı, dar değildir; son derece zengin ve çok yönlü etkiye tabidir. Halkların zengin yaşamını ve bunu etkileyen sayısız çizgileri gözönüne almadan kendi dogmalarını dayatmaya kalkanlar, sonuçta yıkımdan kurtulamazlar. Üretimin çeşitliliği yasası, toplumsal yaşamın çeşitliliğini ve zenginliğini getirir. Ortaklaşa mülkiyetli toplum bu yasayı daha ileri götürür. Ortaklaşa yaşamda, bireysel yaşamın çeşitliliği de artar, genişler. Çağ değiştiççe, insanın çağdaş gereksinmeler denen gereksinmeleri de değişir, artar, çeşitlenir. Emekçi kitleler, kapitalizmin üretime koyduğu yapay yasağı kaldırmak, üretici güçlerin önündeki engelleri kaldırmak; onları toplumun ortaklaşa denetimine alarak, yaşamın özgürce serpilip gelişmesini sağlamak için bu devrime katılırlar.

İçinde bulunduğumuz gelişme evresinin başka bir özelliği de nüfus kentlerde yoğunlaşmasıdır. Kent nüfusunun bu denli artmasının tarih üzerinde etkisi var. ABD'yi saymazsak (çünkü orada hiçbir zaman gerçek anlamda köylülük olmamıştır) bütün ülkelerde büyüyen kent nüfusu, aynı zamanda burjuva toplumu devirmenin güçlü bir etkenidir. Çünkü nüfusun kentlerde yoğunlaşması demek, devrimin toplumsal gücünün de bizzat kapitalizm tarafından buralarda bir araya getirilmesi demektir. Kır nüfusunun dağılımı karşısında, kent nüfusunun yoğunluğunu düşünün. Devrim, harekete geçireceği nüfusu büyük kitleler halinde birarada ve hazır bulur. Kentler olmasaydı sosyalizm olmazdı. Şimdi kentler çok büyük, sosyalizm güçleri ise daha bir yoğun ve birlikte. Kentler, aynı zamanda, kent kültürünün zenginleşmesi demektir. Bu demektir ki, sosyalizm, eğitilmiş bir nüfusu devralacaktır. Sosyalizm, eski toplumun kültürüne karşı ideolojik bir mücadele verecek; öte yandan eğitilmiş bir kitleye dayanılarak sosyalizm daha rahat kurulacaktır. Ama, bundan önce kentlerin emekçi ve entelektüel küçük burjuva kitlelerinin kazanılması gerekiyor. Komünist parti, köylülüğe yaklaştığı gibi, eğitilmiş kentli kitlelere yaklaşmaz. Kentli kitleleri etkilemek ve harekete geçirmek için farklı bir yaklaşım gerektiği açıktır. Hiç şüphesiz, bilimsel komünizmi en iyi kavrayacak olan kentli emekçi sınıflardır. Yeter ki, ona nasıl yaklaşacağımızı bilelim.

Kapitalist üretimin gelişimiyle birlikte, bilimde, teknikte, doğa bilimlerinde büyük bir ilerleme kaydedildi. Büyük bir bilgi birikimi var ve günlük yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası oldu. Bilimdeki büyük gelişme -insan yaşamını kolaylaştırması gerekirken-, kapitalizm al-

tında, nüfusun büyük çoğunluğunu egemenlik altında, kölelik koşullarında tutmak, kafa emeğinin kol emeği üzerindeki egemenliğini pekiştirmek için kullanılıyor. Burjuvazi bilimi kendi çıkarlarının izin verdiği çerçevede geliştirmek zorunda. Çünkü bilimin yardımı olmadan emek ve doğa güçleri üzerinde egemenliğini sürdüremez. Fakat bilim ve teknikteki ilerleme, emeğin ve üretimin toplumsal karakterini ilerlettiği için, aynı zamanda burjuva toplumun yıkımını sağlayan bir etkidir. Sosyalizm hazır bir temel buluyor. Proletarya kamu iktidarına tüm toplum adına el koyduğunda ve üretim araçlarının ortaklaşalığında; kitleler içinde yaygınlaşmış bilgi birikimi sayesinde, kamu faaliyetlerine en geniş kitleyi katabilecektir. Bilim ve teknikteki gelişme ve bilgili kitlelere dayanarak kamu hizmetleri çok basit hale gelecektir. Her insan çok rahatlıkla kamu faaliyetlerini yapabilecektir. Üretim, üretim araçları ve emek kayıt işleri (ki kayıt işleri, muhasebe, sosyalizmde çok önemlidir) bilimsel gelişme ve eğitilmiş insanlar sayesinde çok basit hale gelecektir. Yani, insanın üretim süreci üstündeki ortak denetimi çok kolaylaşmış olacaktır. Demek ki, üretim sürecini toplumun ortak denetimine alacak maddi ve teknik koşullara bugünden ulaşılmıştır.

Sosyal çevre ve sosyal bir varlık olarak insan sürekli bir değişim içindedir; doğa da öyle. Değişime uğramış doğa, toplumsal çevre ve değişime uğramış sosyal insan -gelişmenin diyalektiği böyledir. Hiç kimse eski doğaya ve toplumsal koşullara dönemez. Birbirini izleyen jeolojik çağlar olduğu gibi; birbirini izleyen toplumsal çağlar da var. Ve her toplumsal çağ, kendi içinde ardışık evreler izler. Biz Marksistler hem tarihin gelişimini, hem de her somut koşulun çözümlemesini yaparız. Çünkü “tipik koşullar” daima değişir. Eğer toplumcu gerçekçi bir yazar, günümüzdeki ilişkileri anlatan edebi bir çalışma yaparsa, o zaman “tipik koşullarda, tipik karakterleri” ortaya koymak durumunda. “Tipik karakteri” ancak “tipik koşullar” içinde ve karşılıklı etkileşim içinde verebilir. “Toplumcu gerçekçi sanat” bu bütünlük içinde verilebilir. Böyle bir sanatçı, “tipik koşullar”ın ne olduğunu çözümlemek zorunluluğuyla karşı karşıya kalır. O taktirde, günümüzün “tipik” özelliğinin, kapitalizmin çöküş evresinde olduğunu, komünizmin maddi ön koşullarının olgunlaştığını eski sistemi her alanda baskı altına aldığını; bunun burjuvazinin krizini derinleştirdiğini vb. görür. “Tipik koşullar”da “tipik karakter” olarak, örneğin proletaryayı ele alırsa, o zaman, tipik proleter karakter temelinde günümüz proleterlerinin, kapitalizmin ilk dönemlerinden, hatta emperyalizmin ilk dönemlerindeki proleterlerden çok farklı konumda olduğunu kavrayacaktır. Günümüz proletaryasının, kapitalizmi yıkararak, komü-

nizmi gerçekleştirebilecek deneyim, bilgi, bilinç ve militanlığa sahip olduğunu anlayacak ve ortaya koyacaktır. Ayrı koşulların “tipik karakterleri” farklıdır. Kafası biraz olsun çalışan herkes bunu anlayabilir. Bir insan ortalama sol anlayışla körelmemişse, tüm bu gerçekleri kavrayabilir.

Özellikle Türkiye’deki ortalama sol, ne zaman devrimci durumdan söz etsek hemen şöyle der: “İyi ama biz devrimi yapacak kadar güçlü-örgütlü değiliz”. Devrimci durumun her türlü örgütlenme durumundan bağımsız olduğunu bir türlü anlayamazlar. Yine, ne zaman emeğin genel ve somut kurtuluş koşullarından, zorunluluğundan ve gerçekleştirilmesinden bahsetsek, hemen şöyle derler: “İyi ama, biz proletaryanın çoğunluğunu henüz örgütleyemedik, onu eğitemedik” vb. Emeğin kurtuluş koşullarının nesnel bir gelişmenin, maddi şartların durumuyla ilintili olduğunu, zorunluluğunun da çelişkilerin keskinleşmesinden ileri geldiğini; gerçekleşmesi içinse her zaman büyük bir örgüt olmak gerekmediğini; proletarya devrimlerinin tüm tarihinde, devrime öncülük eden komünist partilerin ve devrimci örgütlerin hep küçük olduğunu bir türlü anlayamazlar. Yaşamdaki o çok zengin gelişmeyi hiç göremezler. O yüzden yaşam, gözlerinin önünde akıp gider. Oysaki, proletaryanın kurtuluş koşulları yaşamın çelişkileri ve çok yönlü gelişmesi tarafından hazırlanır. Aynı koşullardır ki, proletaryanın kendisini de eğitir, örgütler, birleştirir. Yani tüm bunlar bizim dışımızda olur. Eğer bunu anlayamazsak, yaşamın arkasından bakar kalırız.

Başka bir şeyi daha anlamalıyız: Burjuvazinin üretime ve sınıf mücadelesine koyduğu yapay engeller; bu engellerin arkasındaki proletaryanın devrimci enerjisini ve öfkesini öylesine biriktirdi ki, bu enerjinin harekete geçmesiyle kapitalizmin havaya uçması işten bile değil.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
31 Ağustos – 11 Eylül 2005
Sayı: 49

DEMOKRASİ VE SOSYALİZM İÇİN GEÇİCİ DEVRİM HÜKÜMETİ

Demokrasinin sınıfsal içeriği sorunu Marksizm tarafından açıklanmasına rağmen, bugün hala, demokrasiyi genel bir şeymiş gibi gösterme, sınıflar üstü bir olgu olarak ele alma çabaları sürüyor. Bu yöndeki çaba hem burjuvazi, hem de küçük burjuvalar tarafından devam ettirilmiştir. Somutlarsak, burjuva demokrasisi, burjuvazi için demokrasi, emekçi halk içinse, diktatörlük olduğu halde, burjuvazi onu “herkes için” demokrasi olarak göstermiştir. Küçük burjuva hareket de, demokrasinin sınıfsal içeriği yerine, “genel olarak” demokrasiden söz ederek, burjuvazi ile aynı noktadan hareket eder. Proletarya onlardan farklı olarak, demokrasiden, onun sınıfsal içeriğini doldurarak bahseder.

Türkiye’de bir burjuva demokrasisi hiç yaşanmadı bir burjuva demokrasisinin ekonomik temeli olan serbest rekabetçi kapitalizm yaşanmadan, emperyalizmin ekonomik ilhaki ve işbirlikçi burjuva egemenliği gerçekleşti. Daha sonra ise tekelci egemenlik dönemine geçildi. Tekelcilik ise, bilindiği gibi, her türden demokrasinin yadsınmasıdır. Böylece demokrasi (burjuva demokrasisi) gecikmiş bir hülya olarak kaldı. Fakat orta sınıfların hep özlemle beklediği bir hülya oldu. Devlet egemenlik sistemi ta en başta anti-demokratik bir temelde şekillendi. Devlet bu yapıyla, halkların demokrasi eğilimiyle sürekli çatışma içinde olmuştur. Demokrasi, tarihi nedenlerle, hem emekçi sınıflar, hem orta sınıflar için çok önemli bir hedef oldu hep. Bu özgül durum, demokrasinin sınıfsal içeriğinin üstünün örtülmesini, muğlaklaştırılmasını ve genelleştirilmesini getirdi. Kapitalizmin süreç içinde gelişmesi; emek-sermaye uzlaşmaz çelişkisinin gelişmesi ve bu temelde sınıflar çatışmasının sertleşmesi yoğun-çatışmalı bir döneme girilmesiyle birlikte demokrasi sorunundaki sisler de dağılmaya başladı. Fakat küçük burjuvazinin düşüncesi hep sislidir; bu nedenle demokrasi sorununu bulanık ve muğlak olarak anlamakta ısrar ediyor.

Devrimci işçi sınıfı hareketi ve onun temsilcisi olan Leninist Parti açısından, demokrasi sorunu açıktır, demokrasi sorunu onun sınıfsal içeriği sorunudur. Kapitalist toplumda sınıfsal kutuplaşma, toplumsal kampaşma kesin ve keskindir. Ya proletaryaya diktatörlüğünden yana olacaksınız, ya burjuva diktatörlüğünden yana. Ara yol yoktur. Nasıl ki, burjuva diktatörlüğüne geçiş biçimleri varsa, proletaryaya diktatörlüğüne de geçiş biçimleri var. Devrimci işçi hareketi, biçimi ne olursa olsun öz olarak proletaryaya diktatörlüğü için mücadele eder. Sovyet iktidarı proletaryaya diktatörlüğünün biçimlerinden biridir. Halk Demokrasisi ise, proletaryaya diktatörlüğüne dönüşecek bir iktidar biçimidir. Halk Demokrasisinde akılda tutulması gereken, süreç içinde proletaryaya diktatörlüğünün bir “biçimi”ne dönüşeceği. Yoksa ilk doğuşta proletaryaya diktatörlüğü olarak şekillenmez. Bunun için proletaryanın müttefikleriyle birlikte ele geçireceği iktidarın bileşiminde sınıfsal bir değişim gerekiyor. Biz, Türkiye’de “demokrasi ve sosyalizm mücadelesi”nden söz ederken; Halk Demokrasisi ve sosyalizm mücadelesinin bütünlüğünü anlatıyoruz.

Demokrasi ve sosyalizm mücadelesi, iç içe geçmiş tek bir süreçtir. Sosyalizmden ayrı, bağımsız bir demokrasiyi hiç düşünmedik; sosyalizmden ayrı bir demokrasiyi, yani demokratizmi savunmayı küçük burjuva harekete bıraktık. Proletaryaya, demokrasiye sosyalizm hedefine ulaşmak, ekonomik kurtuluşunu gerçekleştirmek için gereksinime duyar. Bu anlamda, demokrasi mücadelesini sosyalizm mücadelesine bağlar. Ancak sosyalizm demokrasiyi tamamlar, genişletir, onu tam bir demokrasi olarak uygular.

Demokrasi sorununa sis içinde bakanlar, demokrasinin elde edilmesine, ele geçirilmesine de aynı pencereden bakarlar. Çok yaygın sayılabilecek bir demokratik potansiyel var. Onyıllarca verilen bir “demokrasi kavgası” var. “Demokrasi” teması politik literatürde olduğu gibi, sanat literatüründe de baş bir yer tutmuştur. Demokrasi yolunda ne serüvenler yaşanmıştır. Tüm bunlara rağmen, demokrasi gerçekleşmemiştir. Bunun en büyük nedenlerinden biri, demokrasinin gerçekleştirilmesinin burjuva sınırlar içinde düşünülmesidir. Demokrasiye “demokratik yol” denilen burjuva parlamenter yolla ulaşılması temel alınmıştır. “Demokrasi mücadelesi”ne öyle bir burjuva havası verildi ve bu proletaryanın toplumsal kurtuluş hedefinin önüne öyle mutlak olarak kondu ki; bu biçimde bir “demokrasi mücadelesi” proletaryayı vuran bir silaha dönüştü. Öyle ki, demokrasi istemi, kendisine “sosyalist parti” vb. diyen partilerin programlarında bile mutlak bir ön aşama olarak yer aldı. Demokrasi hedefi mutlaklaştırıldı; ani nitel sıçramalar yok sayıldı. Öte tarafta her seferinde yeni

bir “Demokratik Türkiye” platformu kuruluyor; fakat nasıl bir demokrasi istendiği ve demokrasinin nasıl kurulacağı ortaya konmuyor. Bilinen bir şey varsa, o da, demokrasi sorununun burjuva sistem içinde çözüleceğinin ileri sürülmesidir. Esasında demokrasi sorununun çözümlenmesinin önündeki engel bu anlayış olmuştur. Oysa, demokrasi sorunu her zaman bir devrim sorunu olmuştur. Bugüne dek yapılan devrimlerin tarihi de, demokrasinin devrime bağlı olarak devrimden sonra gerçekleştiğini gösteriyor. Demokrasiyi yalnızca istemek yetmiyor, onu gerçekleştirecek gerçek mücadele yollarını da ortaya koymak gerekiyor.

Demokratik ve sosyalist bakış açısı o kadar burjuva etkide kalmış ki; onu gerçekleştirme yollarını, somutlarsak, diktatörlük sorunuyla bağını bile düşünemiyor. Demokrasi ve diktatörlüğü yan yana düşünemiyor bile. Ne felaket! Oysaki tarihte, toplumsal yaşamda diktatörlük olmadan demokrasi hiçbir zaman gerçekleşemez. Fakat değil demokratlar, sosyalistler bile diktatörlük sorununa, burjuvazinin gözüyle baktıkları için -devrimci halkın diktatörlüğüne ve proletarya diktatörlüğüne karşı- adlarını “sosyalist demokrasi” olarak koymuşlardır. Onlardan farklı olarak devrimci işçi sınıfı hareketi, diktatörlüğün kabulüne dek vardırılmadan devrim kavramının eksik kalacağını bilir. Marx’ın tarih görüşü esas olarak sınıf mücadelesinin proletarya diktatörlüğüne kadar vardırılmasıdır. “*Her devrimci sınıfın -der V. İ. Lenin- zafer kazanmak için kendi diktatörlüğünü kurmak zorunda olduğunu kavramamış olan, devrim tarihinden hiçbir şey kavramamıştır ya da bu alanda hiçbir şey bilmek istememektedir.*” Diktatörlük, devrimin temel sorunu olduğu gibi, demokrasiyi getirmenin de koşuludur. Lenin, Mehring’in aktarımlarına dayanarak Marx’ın aşağıdaki, buraya bir bölümünü alabileceğimiz sözlerini aktarır: “*Bir devrimertesinde her geçici devlet hali -diye yazıyordu 14 Eylül 1849 tarihli Neue Rheinische Zeitung -bir diktatörlüğü, hem de enerjik bir diktatörlüğü gerektirir...*” Perspektifleri burjuva görüşlerle dolmuş olan küçük burjuva demokratik hareket ve küçük burjuva sosyalist hareket. Lenin ve Marx’ın bu açık sözlerini nasıl kavrayabilir ki.

İlerici hareket ise demokrasi sorununu burjuvaziyle uzlaşma içinde ya da dolambaçlı yoldan çözmeyi savundu. Bu yüzden zaten çözemedi. Çünkü demokrasi ve özgürlük mücadelesi egemen güç olan burjuvaziye karşı verilebilir. Ekonomik ve politik olarak egemen olan tekелci burjuvazi halkların demokrasi ve toplumsal kurtuluşu önündeki asıl engeldir. Tekelcilik, demokrasi, özgürlük değil, egemenlik ister. Demokrasi, özgürlük mücadelesi tekелci kapitalist egemenliğe karşı verilebilir ve tekелci egemenlik yıkılarak elde edilebilir. De-

mokrası, özgürlük, burjuvaziyle uzlaşma içinde, dolambaçlı yollarla, ılımlı yöntemlerle değil, devrimci zor yöntemiyle elde edilir. Demokrasi ancak ele geçirilir. Ele geçirme ise zor, devrimci zor demektir.

Tekelci sermayenin ekonomik ve politik egemenliğine Demokratik Halk Devrimi ve Demokratik Halk İktidarı ile son verilecektir. Proletarya önderliğindeki bu devrim Halk Demokrasisini gerçekleştirerek, kesintisiz olarak sosyalizme dönüşecektir. Tam demokrasiyi gerçekleştirecek olan Demokratik Halk İktidarı devrimle kurulacak, devrime dayanacak ve tamamen devrimci yöntemlerle çalışacaktır. İktidarı ele geçirecek olan Demokratik Halk Devrimi'nin gerçekleştiğinin ilk kanıtı, ilk yapıtı, ilk doruğu Geçici Devrim Hükümeti'dir. Bu devrimci iktidar organı tüm devrimlerin ortak yasasıdır.

Marx'ın sözünü ettiği, devrimin hemen ertesinde devrimci sınıfın gereksindiği en enerjik diktatörlüktür. Böylesine enerjik bir diktatörlük Geçici Devrim Hükümeti olmadan devrimin kendisi tehlikeye girer. Proletarya ve halk kitleleri boş yere savaşıyor olmamak için, "devrimin hemen ertesinde" halkın devrimci diktatörlüğünün organı olan Geçici Devrim Hükümetini gerçekleştirmek zorundadır. Geçici Devrim Hükümeti geleceğe ertelenmemeli. Devrimci durum doğmuşsa, halk kitleleri her yerde devlet güçleriyle çatışma içindeyse, Geçici Devrim Hükümetine bu günden hazırlanılır. Devrim Hükümetini bugünden hazırlamak toplumdaki saflaşmayı hızlandırır; Demokrasi ve sosyalizm güçlerini birleştirir. Demokrasi için kitleleri harekete geçirmek yerine, onları burjuvaziden gelebileceği düşünülen adımlar için beklentiye sokanlara, söylediğimiz odur ki, demokrasi istiyorsanız, Geçici Devrim Hükümetini getiriniz. O zaman demokrasi öyle sınırlı, güdük olarak, icazetli olarak değil, tam olarak gelişecektir; özgürlükler gerçek anlamda serpilip gelişecektir. Demokrasi isteyen, özgürlük isteyen, onun gereğini yerine getirmelidir. Geçici Devrim Hükümeti geleceğin değil, devrimin bir sorunu olarak, günün sorunudur; pratik bir sorundur, devrimci halk eyleminin güncel hedefidir.

Demokrasi sınıflar üstü değildir; içerik olarak sınıfsaldır; çözümünü de sınıfsal olacaktır. Demokrasi mücadelesi, kapitalizmi yıkma ve sosyalizme geçme mücadelesiyle sıkı bir ilişki içindedir. Bu nedenle, işçi sınıfının sahiplendiği bir sorundur. İşçi sınıfı, demokratik, özgür bir ortamda sosyalizmin inşasına girişebilir. Bu anlamda demokrasi mücadelesini, sonuna kadar götürmede işçi sınıfının temel yararı vardır. Demokrasi mücadelesi aynı zamanda, sosyalizm yolunda, iktidarı ele geçirme yolunda işçi sınıfı için iyi bir okuldur. İşçi sınıfı demokrasi mücadelesinden geçerek, nasıl yöneteceğini öğrenecektir. İşçi sınıfı, demokrasi mücadelesinden geçmeden iktidara gelemeyebilir, gelse bile onu

koruyamaz, sürdüremez. Öte yandan işçi sınıfının, önderliği olmadan, mücadelesi olmadan da demokrasi sorunu çözülemez.

Emekçi kitlelerin temel sosyal ve politik sorunları ancak halk eylemiyle ve devrimci mücadele yöntemiyle çözülebilir. Demokrasi sorununda da halk eylemi dışında bir yol arayanlar, onu hiçbir zaman çözemezler. Küçük burjuva demokratik hareket, demokrasiyi sınıflar üstü olarak gördüğü için, çözümünü de sınıflar üstü olarak, yani tüm sınıfların katılımıyla (uzlaşmasıyla) olacağını düşünüyor. Böyle anlayınca da, demokrasiyi burjuvaziye karşı devrimci eylemiyle değil, bir toplumsal mutabakat, bir konsensüs yoluyla kazanacağını düşünüyor. Bu yol, küçük burjuva demokratları için umutsuz bir yoldur; halk kitleleri için bir aldatma, pasifize etme, devrimden vazgeçirme anlamına gelir. İçine girdikleri yol, küçük burjuva demokratlarını çürütüyor; onların dinamik, canlı yönlerini de yok ediyor. Tüm gelişmeler bir kez daha gösteriyor. Özgürlüğe giden yol devrimden geçer yalnızca.

İşçi sınıfı ve halk kitleleri bu yolu kendisi açıyor. Her gün ve her gün giriştiği sayısız eylem ve yöntemle özgürlük yolunu, kurtuluş yolunu döşüyor. Büyümekte olan devrim bu mücadeleyi sonuca bağlayacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

14 - 28 Eylül 2005

Sayı: 50

PROLETER İÇ SAVAŞ HALK KİTLELERİNİ BİRLEŞTİRİR

Tarihsel olan toplumsaldır. Toplumsal olan sürekli bir gelişim ve dönüşüm içindedir. Her toplumun gelişimini etkileyen, ona egemen olan yasalar farklıdır. Her toplum ancak ayrı ve somut olarak çözümlenebilir. Soyutlama gerçekliği bile ancak somut tahlil temeline dayandırılmalıdır. Diyalektik çözümleme yöntemi bunu gerektirir.

Burjuva toplum, sınıflı bir toplum olarak, karşıtlıklar temelinde ilerleyen bir toplumdur. Burjuva toplumun gelişimiyle birlikte, temelindeki karşıtlıklar ve uzlaşmazlıklar da gelişir. Bu toplumun gelişimiyle, yapısında taşıdığı çelişkileri öyle bir noktaya ulaştır ki, burjuva toplum sonunda dağılmaya başlar. Burjuva toplum, dağılmasına yol açacak öğeleri daha en başından itibaren, içinde taşır. Burjuva toplum, öyle bir toplum ki, ancak maddi koşulları sonuna dek geliştirerek ilerleyebilir. Maddi koşulların gelişmesi, burjuva toplumu karşıtına dönüştürür. Burjuva toplumun zorunlu olarak yadsınmasına doğru gitmesi, kendi kendini yok etmesi, yapısına egemen olan yasaların gelişiminin kaçınılmaz sonucudur.

Burjuva toplum, gelişimiyle birlikte çözülüp, dağılırken; buna karşın, kapitalizmin sömürüp, ezdiği emekçi kitleler birleşip, kaynaşır ve dayanışırlar. Ezilen ve sömürülen emekçi sınıflar aynı sefalet içindeki yaşam koşulları nedeniyle, kendi içinde zorunlu olarak birleşmeye ve dayanışmaya giderler. Kapitalist toplumun gelişimi, emekçi hareketin birleşmesinin şartlarını hazırlar ve hızlandırır. Sermaye birikiminin tarihsel hareketi, üretim araçlarının toplulaşmasını getirir. Üretim araçlarının toplulaşması da, ücretli emekçiler sınıfının toplulaşmasını getirir. Birleşen, örgütlenen ve harekete geçen emekçi yığınların bu birliği ve dayanışması öyle bir noktaya ulaşır ki, kaçınılmaz bir devrim yoluyla yeni bir topluma varır. Uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarına dayanan burjuva toplum; yerini, uzlaşmaz karşıtlıkların dışta kaldığı topluma bırakır.

Burjuva toplumu baştanbaşa, toplumsal çatışma alanı yapan, maddi yaşamdaki çatışmadır. Toplumsal emeğin ürünleri, her gün

emeğe yabancılaşırken; ortak emeğin tüm bu sonuçları, kapitalist sınıfın zenginliğinin, refahının ve kültürünün temelini oluşturuyor. Yani üretim araçlarının özel mülkiyetini elinde bulunduran bir grup insan, üretilen zenginlikleri kendine mâleederken; tüm bu maddi zenginliklerin yaratıcısı olan emekçi sınıflar; toplumsal zenginlikleri ürettikçe, yoksullaşılıyor. Kapitalizm geliştikçe, burjuva toplum ilerledikçe, sınıf farklılığı ve toplumsal uçurum daha bir derinleşir. Burjuva toplumda, bu tabloyu değiştirmenin olanağı yoktur; burjuva toplum, sınıflı bir toplum olarak iki kutuplu bir toplumdur; zorunlu olarak iki kutuplu olarak kalır. Toplumsal kutuplar arasındaki savaşım, ekonomik temele bağlı olarak zorunlu bir savaşımdır. Kapitalizmin ilerlemesiyle, maddi yaşamdaki çatışma yoğunlaşır, şiddetlenir. Toplumun bir grubuyla, diğer grubu arasındaki bu çatışmada, burjuva dünyasının güçleri kendini tüketip, dağıtırken; emek güçleri ise her geçen gün biraz daha yarıncılaşır ve ortak hareket etme eğilimini güçlendirir.

Ekonomik temeldeki çatışma gitgide toplumsal yaşamın tüm alanını etkisi altına alır. Tarihin itici gücü toplumsal karşıt güçlerin çatışmasıdır. Bu tarihi karşılaşmada, sermaye sınıfı, toplum üzerinde her geçen gün daha ağır bir baskı uygular. Daha az sayıda kapitalist, daha fazla miktarda ekonomik ve politik güce kumanda eder. Sermayenin daha büyük bir güç olması, daha büyük bir baskı ve ezme gücü olması demektir. Sermaye, burjuva toplumun gelişimiyle beraber, yalnız etkin bir baskı gücü olmakla kalmaz, her tür özgürlüğü de ortadan kaldırır; egemenliğini her tarafa yayar. Bu açıdan bakıldığında kapitalizm bir yıkımdan başka bir şey değildir ve bir yıkım içinde ilerler. Ama öte yandan başka bir yol, toplumsal kurtuluş yolu, özgürlük yolu, emekçi sınıfların savaşımından doğup, açılır. Proletarya toplumsal konumu gereği, kapitalizme karşı, özgürlük mücadelesine önderlik edebilecek ve sonuna kadar götürececek biricik devrimci sınıftır. Tüm emekçi kitleleri, kendi etrafında birleştirme yeteneğine sahiptir. Sınıf savaşımının gelişimi, halkın birliğini sağlayacak bir süreci de birlikte getirir.

Karşıt kamplarda yer alan sosyal sınıflar, iç savaşta şiddetli bir çatışmaya tutuşur. Emekçi halk kitlelerine karşı yürütülen burjuva iç savaş, toplumun çözülüp, dağılmasını hızlandırırken; burjuva sınıfa karşı verilen proleter iç savaş, emekçi halk yığınlarını birleştirir

Proleter iç savaşın ilk güçlü örneği Paris Komünü'dür. Komün'ün iç savaş dersleri, sonraki yüzyılda da uluslararası işçi hareketi tarafından yakından incelendi. I. Emperyalist savaş öncesi Basel'de toplanan II. Enternasyonal temsilcileri, proletaryaya savaşın getireceği ortamdan iktidara gelmek için sonuna kadar yararlanmayı salık verir ve Paris Komünü'nün derslerini örnek gösterir. İç savaş temelinde ge-

lişen Komün, emekçilerin birliğini yeni bir temelde gerçekleştirir. Paris Komünü Fransız ulusunun birliğini sağlama yolunda yapılmış ciddi bir girişimdi. Toplumun yeniden örgütlenmesini, iç savaş sürecinden geçen proletarya gerçekleştirilebilir.

Paris Komünü'nün derslerini en geniş biçimde ve ciddi olarak ele alan; Komün'ün büyük davasını zafere ulaştıran ilk görkemli örnek Ekim Devrimi'dir. Ekim Devrimi'ne gelene dek, Rus proletaryası defalarca iç savaş aşamalarından geçer. Birinci Rus Devrimi, İkinci Rus Devrimi birer iç savaş örneğidir. Ekim Devrimi de, bir iç savaş sürecinde gerçekleşir. İç savaş Rus Proletaryasını ve emekçi halk kitlelerini otokrasiye ve burjuvaziye karşı birleştirir. Ekim Devrimi, birleşmiş ve kaynaşmış bir halk tarafından yapılır. Halk kitlelerinin kaynaşması bir devrimin ön koşuludur. Halk birliğinin sağlanamadığı alanlarda birlik, Ekim Devrimi sonrası "iç savaş yılları"nda yaşama geçer. Mülk sahipleriyle henüz ayrışamayan yoksul köylüler, iç savaşın ateşi içinde ayrışır. İç savaşta, devrimci işçi sınıfı, mülk sahiplerini yenmesinde, köylülere yardım eder. Böylece proletarya ile yoksul köylülüğün birliği -Sovyetlerdeki birliği- iç savaş yıllarında yaşam bulur. İç savaş yılları aynı zamanda Rus halkı ile diğer tüm halkların yeni bir temelde birliğinin yolunu da açar. Böylece yeni bir toplum, iç savaş, ayaklanma, toplumsal devrim sürecinde biçimlenir.

Türkiye ve K. Kürdistan'ın yakın tarihi ya iç savaş, ya da iç savaşa yakın bir sertlikte geçti. Bu yıllar boyunca tüm toplum, dolaylı ya da dolaysız biçimde iç savaşta yer aldı. Saflaşma herkesi etkiledi, insanlar savaşın bu ya da şu tarafında yer aldılar. Politik mücadele, sosyal hareket, bilinç ve kültürün tüm alanları iç savaşın etkisini yansıtır. Bugün toplumda etkin olan kuşaklar, iç savaşın ateş çemberinden geçmiştir. Toplumun karşıt kamplarında yer alan bireyler, birbirini çok iyi biliyorlar. Yıllarca süren mücadelenin sonucunun, iç savaşın nasıl sonuçlanacağıyla bağı olduğunu da iyi bilirler. Sınıf mücadelesinin iç savaş düzeyine çıkması, toplumda eski dönemin kapanması ve yeni bir dönemin başlaması demektir. Yeni bir geleceğin tüm öğeleri bu süreçte yeterince birikmiştir.

Türkiye'nin işbirlikçi tekelci sermayesinin, emperyalizmin desteğiyle, emekçi halklara karşı yürüttüğü burjuva iç savaş, toplumdaki iç kışımayı derinleştirdi, ayrışmayı hızlandırdı, toplumun dağılmasına güçlü bir itiş verdi. Proleter iç savaş ise, burjuvaziye karşı mücadeleden emekçi kitleleri yakınlaştırdı, kaynaştırdı ve birleştirdi. Bu birleşmenin hangi noktaya geldiğini anlamak için, her ciddi politik olayda halk yığınlarının hemen harekete geçmesine ve ortak davranmasına bakmak yeterlidir. Reformistlerin ve oportünistlerin,

toplumu (sınıfları) uzlaştırma çabalarına karşın, toplumun ekonomik konumuna denk biçimde saflaşması, karşıt kamplarda yer alması devrim için bir kazanımdır. Sınıflar mücadelesi, bu noktaya gelmeden, bir devrim olanaksızdır. Tarihin motoru, toplumu oluşturanların karşıt toplumsal güçlerin mücadelesidir. Karşıtlık ne denli belirgin, toplumsal ayrışma ne kadar derin ve çatışma ne derece yaygınsa, yeni toplumun doğuşu da o kadar çabuk olacaktır.

Oportünist ve reformist harekette, tüm toplumu sarsan olaylar ve olgular, ekonomik ve toplumsal ilişkilerin derinliklerinden değil de sanki sadece zihinlerde oluşuyormuş gibi tuhaf bir anlayış var. Oysaki zihinlere yansıyan, dışımızdaki gerçekliktir. O halde, zihinlere yansıyanı anlamak için toplumsal gerçeklerin peşine düşmek gerekir. Görüntü ile görünen şeyleri birbirine karıştırmamak lazım. İdeoloji, sanat, estetik vb. alana yansıyan çatışmalar, ekonomik alanlardaki sınıf çatışmasından başka bir şey değildir. Emek-sermaye çatışması, maddi yaşamdaki çatışmanın ulaştığı boyutu -iç savaş boyutunu- gösterir ve bu şiddetli çatışmanın, taraflardan birinin yengisi kesinleşene kadar süreceği toplumsal bir olguya işaret eder. Toplumsal olgular yok sayılmakla, yok olmuş olmuyorlar. Dışımızdaki olguları yok saymakla, olsa olsa bir algılama problemi içinde olduğumuzu kanıtlamış oluruz. Ancak, yaşamın gerçekleri, kendi gerçekliğini, algılama sorunu olmayan herkese kabul ettirir.

Güncel gelişmeleri ve olayları tüm karmaşıklığı ve bütünlüğü içinde ve derinlikli olarak kavramalıyız. Her gün sayısız olay yaşanıyor, sayısız eylem oluyor ve yeni gelişmelere tanık oluyoruz. Çoğu kez olanların farkında bile olmuyoruz. Ya da olup-bitenlerin sınıf savaşımındaki anlamını değerlendiremiyoruz. Somutlarsak, haftalara, günlere sayısız, çatışma, işçi-emekçi eylemleri, miting, yürüyüş, toplantı vb. sığıyor. Ama, bunun devrimci anlamını hiç düşünmeden geçip, gidiyoruz. Bu denli sayısız olay, eylem bu dönemde oluyor da, daha önce neden bu denli yoğun değildi diye düşünmüyoruz bile. Bunca olayın, aynı dönemde olması bir rastlantı olabilir, fakat rastlantı denen şeyler, aslında, bir zorunluluktan, ekonomik bir zorunluluktan başka bir şey değildir. Buradaki zorunluluk, eski toplumun içinde gelişip, olgunlaşan yeni topluma geçme zorunluluğudur. Proletarya ile burjuvazi arasındaki iç savaşın temelinde tartışmasız bu zorunluluk var.

İç savaş, saflaşma, toplumsal kutuplaşma kendi ilk sonuçlarını yaratmıştır. Devrimci hareketi sürekli besleyen kaynak buradan geliyor. Bu kaynak devrim yolunda yürüyen halktır. Halkın tüm karşı-devrim güçleri karşısında saflaşması bir kazanımdır. Bu kazanım,

devrimin kazanımıdır. İç savaşı yadsıyanlar bile, bu savaşın kazanımları üzerine oturuyor. Bugün hangi kentte ilerici, devrimci bir sanat etkinliği olsa, binlerce insan katılıyor. Emek hareketiyle, devrimci hareketle bir dayanışma eylemi olsa yine binler yer alıyor. Halkın istediğini dile getiren her politik hareket halkın açık desteğine sahip oluyor. Bugün devrimci mücadelenin temelinde, safını belirlemiş ve savaşan bir halk var. Geleceğe yönelik tüm hedefimizde yine savaşan bir halk var. Proleter iç savaş sosyalizmin bir kazanımıdır.

Kürt halkının durumunu ele alalım. Halk yıllarca dünyanın en şiddetli iç savaşlarından birinden geçti. Devrimci iç savaş sayesinde bilinçlendi, örgütlendi ve yenilmez bir güç oldu. Bugün, halk bir çağrıyla harekete geçiyor, yine bir çağrıyla geri çekilebiliyor. Tamamen bir ordu gibi hareket ediyor. Bu kadar örgütlü bir halk hareketi devrim için bir kazanım değil midir? Devrimci iç savaş Kürt halkını bölge çapında bir güç haline getirdi. Kürt halkı aynı zamanda birleşik devrimin etkin bir devrimci gücüdür.

Proleter iç savaş halk kitlelerini birleştirdi, devrimciyeleştirdi, iktidar yoluna yöneltti. Yıllarca süren devrimci mücadele içinde yer almış milyonlarca kitle var. Bu, devrimi gerçekleştirecek büyük bir kitlenin daha şimdiden hazır olması demektir. Devrimin öznal koşullarının henüz hazır olmadığını söyleyenler bu olguyu göz önünde tutuyorlar mı? Çok açıktır ki, kapitalizm koşullarında tüm ezilen ve sömürülen yığınların burjuvaziden umudunu kesmesi ve bağlarını koparması beklenemez. Sosyalizm altında bile, burjuvaziyle bağlarını koparmayan insanlar olacaktır. Böyleleri emekçiler arasında da olacaktır. Fakat kapitalizmde, burjuva toplumun ilerlemesiyle, emekçi halk kitlelerinin daha geniş bir kesimi devrime yönelecektir. Burada kapitalizme karşı belirleyici mücadele devrimci işçi sınıfından, devrimci halk kitlelerinden gelecektir. Bugün azımsanmayacak sayıda devrimci kitle var. Tarihi yapacak olan devrimci sınıflardır, devrimci halk kitleleridir - her yerde burjuvaziyle çatışan da bu kitlelerdir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

28 Eylül - 12 Ekim 2005

Sayı: 51

KÜRESEL İÇ SAVAŞ GÜÇLERİNİN DURUMU

Proletarya ile burjuvazi arasında, tüm yeryüzünü kaplayan, toplumu boydan boya bir çatışma alanına çeviren küresel iç savaş, her geçen gün biraz daha şiddetleniyor, yoğunlaşıyor. Sınıf savaşımı, kendi sonucuna doğru, önlenemez bir güçle ilerliyor.

Proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf savaşımı tek biçim altında gerçekleşmiyor. Sınıf savaşımının son derece zengin ve çeşitli biçimleri var. Bir taraftan kapitalist dünyada olan ve çeşitli biçimler altında süren sınıf savaşımı; diğer taraftan sosyalizmle kapitalizm arasında devam eden, karşıt toplumsal sistemler arasındaki savaş. İki ayrı dünya, iki farklı toplumsal sistem arasındaki savaş da öz olarak sınıf savaşımıdır. Sınıfların evrensel varlık koşullarına bağlı bir savaştır. Ve bu koşullar varoldukça, sürececek bir savaştır.

Kapitalist toplumu sarsan sınıf savaşımı, kapitalizme egemen olan ekonomik yasaların kaçınılmaz sonucudur. Bu yasaların da temelinde kapitalist üretim biçimi var. Kapitalist üretim biçimi, gelişmesine bağlı olarak çok sayıda ücretli emekçiyi bir araya getirir. İşçiler hem niceliksel olarak artar, hem de bir arada toplanırlar. Ücretli emekçilerin sayısının artışıyla birlikte başkaldırıları da artmaya başlar. Bununla birlikte burjuvazinin karşı saldırısı ve karşı baskısı da artar. Her şey, gün gibi açık: Kapitalist üretim, ücretli emeğe dayanarak varolabilir. Sayıları devamlı artan bir ücretliler ordusuyla iş görür. Kendisini yıkacak olan bir gücü oluşturmakla kalmaz; aynı zamanda bu gücü bir araya getirir, eğitir, örgütler ve ayaklanmalara iter. Sonra da bu direnmeleri, başkaldırıları bastırmak için karşı baskıyı artırma gereği duyar. Burjuva toplumu her noktasına kadar bir savaş alanına çeviren, yine bu toplumun zorunlu gelişimidir.

Kapitalizmin ekonomik egemenliği dünya çapında bir egemenliktir. Kapitalizmin dünya egemenliğine bağlı olarak, ücretli emekçilerin direnmeleri de, başkaldırıları da dünya düzeyine çıkar. Sonra, burjuvazi, proletaryanın dünyaya yayılan başkaldırılarını ezmek, direnmelerini kırmak için, ittifak halinde küresel saldırıyı geliştirir. Sınıf savaşımı, çelişkilerin keskinleşmesine ve üst üste binmesine bağlı ola-

rak iç savaş biçimini alır. İki sınıf, iki dünya küresel bir savaşa, bir iç savaşa, tutuşmuş durumda. Bu öyle bir savaş ki, kaçınılmaz olarak, proletaryanın egemenliğiyle sonuçlanacaktır.

Genelde söylenenler somut bir çözümlenmeye dayanmalı. Sermayenin dünya egemenliği tıpkı bir piramit gibi üste doğru daralmayı getirir. Bu, sermayenin, üretim araçlarının, emeğin belli ellerde toparlanması demektir. Bütün bu süreç, küçük mülkiyetin ve giderek küçük kapitalistin ortadan kalkmasına doğru da bir gidiştir. Diğer yönü ise işçilerin kitlesel olarak işten atılması, işsizliğin devasa boyutlara ulaşmasıdır. Halk kitlelerinin gitgide sermayenin egemenliğine daha fazla girmesi ve işçilerin işten atılmaları, sermayenin, emekçi kitlelere karşı daimi bir sınıfsal saldırısıdır. Ekonomik yaşamda olan bu gelişme, kapitalist üretimin normal işleyişi ve tarihsel ilerleyişidir. Fakat kapitalistler, her şeyi, ekonominin normal gelişimine bırakmazlar. Emek ile ilişkilerini durmadan kendi lehine değiştirmek için, baskılarına ve saldırılarına ara vermez. Böylece iki sınıf arasında bir savaş –iç savaş- örtülü ya da açık biçimde sürer gider. Burjuvazi bu savaşı kendi lehine çevirdiği, bunun ekonomik sonuçlarından da yararlanır, meyvelerini toplar. İşte 90’lı yıllarda sosyalist ülkelerde karşı devrimcilerin geçici olarak iktidara gelmelerinden sonra, doğan ortam, sermayenin, sonuna kadar yararlandığı böyle bir durum yarattı. Tabii, bu yeni durum çok uzun sürmedi. Dünya proletaryasının yeni bir atağna dek, burjuvazi, meyve ağacını bol miktarda taşıdı.

Sermaye doğmuş olan geçici durumdan en büyük kazanımı elde etmek için emekçi sınıfa karşı Yüzyıl Savaşı başladı. Proletaryanın uzun iç savaşlarla elde ettiği ne varsa, onların hepsini gasp etmeyi, hedefledi. İşçi sınıfının politik ve sendikal örgütlülüğüne karşı sağladığı “başarı”yı ekonomik alana yansıttı. İşten çıkarmalar katlandı, ücretler düşürüldü, çalışma koşulları ağırlaştırıldı; “sosyal haklar” büyük ölçülerde yok edildi. Her kapitalist ulus, uluslararası yeni koşullardan faydalanıp, emekçilere karşı saldırıyı kendi içinde uygulamaya geçti. Emekçi sınıf, tarihinin en ağır, kapsamlı, uluslararası saldırısından geçiyordu. Kapitalistler, olabilecek dünyaların en iyisi olarak gördüğü burjuva dünyasını ayakta tutmak için, olabilecek baskıların ve saldırıların en aşağılık ve en rezilinden çekinmiyordu: yoksulluk ve ölüm sınırındaki insanların sayısı çığ gibi büyümüş, sıçramalı bir yıkımın içine itilmişti. Bu koşullar altında tutulan emekçi kitlelerin kendileri için, olabilecek dünyaların en iyisini kurmak için eski dünyanın altını-üstüne getirmelerinden doğal başka ne olabilir?

Sermayenin yüzyıl saldırısına, işçi sınıfı da yüzyıl eylemleriyle yanıt verdi. 90’ların ortalarına doğru kitlesel emekçi eylemleri arka

arkaya patlak verdi. Eylemler giderek her yere yayıldı. Bunların bazıları çok büyüktü. Öyle ki, yüzyıl boyunca böyle eylemler görülmemişti. İngiltere’de 1848’den bu yana bir daha görülmeyen kitle eylemleri ortaya çıktı. Avrupa’da ve Amerika’da bu kadar büyük eylemlerin aynı zaman diliminde görülmesi, ancak, temelindeki ekonomik zorunluluklarla açıklanabilir. Maddi yaşamdaki emek-sermaye çatışması kendini ideolojik-politik alana yansıtmıştır. Emekçi halk kitleleri daha geri gitmeyi kabul etmeyecekleri gibi; bugünkü durumda yaşamaya da artık razı olamazlardı. Fakat, mevcut toplumsal düzenin öyle etkisiz eylemlerle yıkılamayacağını da tarihten çok iyi bildikleri için, büyük eylemlere yöneldiler. Bu dönemki kitle eylemlerinin özelliği, nicelik olarak büyük olması, artış göstermesi, yoğun olması, yaygın oluşu ve sert karakter göstermesidir. Burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişkiler keskinleşmiş ve üst üste binerek iç savaş biçiminde kendini göstermiştir.

Burjuvazi, politik örgütlenmesini iç savaş örgütleri olarak biçimlendiği ve bu savaşı çeşitli düzeylerde sürdürdüğü halde, artan kitle ayaklanmaları karşısında, bunları da yetersiz bulup, her seferinde daha sert ve daha baskıcı önlemlere başvurma gereği duymuştur. Son dönemde Avrupa ve Kuzey Amerika’da çok sayıda baskı yasası çıkarıldı. Faşizm, devlet eliyle uygulamaya sokuldu. Tüm bu burjuva baskılar ve saldırılar kitlelerin tarihi yürüyüşünü, eylemlerini durdurmaya yetmiyor. Bu gelişme karşısında uluslararası burjuvazi emek hareketine karşı daha çok ortak hareket etme yönünde bir dizi anlaşma imzaladı. Her ülkedeki burjuva egemenlik ancak başka yerlerdeki burjuva egemenliklerle birlikte, bir sistem bütünlüğü içinde ayakta kalabilir. Bu nedenle, bir yerdeki burjuva egemenliğe karşı yapılacak bir meydan okumayı, tümüne karşı yapılmış sayılarak, hemen ortak tavır almıyor, birlikte harekete geçiliyor. İşçi sınıfına karşı öteden beri varolan uluslararası burjuva ittifak, bugün yeniden gözden geçirme ve güçlendirme ihtiyacı duyuyor. İşçi sınıfı hareketinin bir ülkede değil, tüm ülkelerde ortak harekete geçmesi karşısında burjuva önlemlerin yetersiz kaldığı görülmüştür. Burjuvaziyi önlemeden önleme iten, soluk soluğa, eksiği-gediğini kapatmaya koşturan, gelmekte olan büyük kitle fırtınasıdır.

Burjuvazinin karşı baskı önlemleri nereye kadar gidecektir. Bunu belirleyecek olan sınıf mücadelesidir; sınıflar arası karşılıklı güç ilişkisidir. Emekçi sınıf, başkaldırılarını artırdıkça, düzen güçleri, karşı baskılarını artıracaktır. Bu, burjuva baskıların hiçbir işe yaramayacağı noktaya kadar gidecektir. Tüm devrimlerin tarihi göstermiştir ki, eski toplumu yıkmaya girişen kitlelerin kararlılığı öyle bir düzeye ulaşır

ki, bu aşamada, gerici zor, artık etkisini yitirir. Bugün, artan kitle eylemleri ve militanlığı karşısında burjuva zoru da o noktaya doğru gidiyor.

Uluslararası burjuva saldırganlığının altında başka bir tarihsel gelişme yatıyor. Burjuva toplum çözümlenip, dağılıyor. Kapitalist sistem geri döndürülemez büyük çöküş içinde. Yerini alacak olan komünist toplumun tüm koşulları yeterince olgunlaşmış durumda. Bu şartlarda devrimler zincirleme bir etkileşimle birbirini izleyebilir; bu gelişmelerin ürünü olan dünya devrimi bir olgudur. 20. yüzyılın şartlarında bile dünya nefes nefese proletaryanın toplumsal devrimlerini izledi. Günümüzün daha olgun maddi ortamında, her yerde sınıf savaşımının, proletaryanın egemenliğiyle sonuçlanması kaçınılmaz. Bu sıçrama çağında, bu büyük devrimci dönüşüm çağında, o kadar birikmiş toplumsal patlayıcı var ki, bunlardan bir tanesi bile sistemi havaya uçurabilir. Sistemin çöküşüne nokta koyacak toplumsal patlayıcılardan biri olan işsizlik kapitalizmin ilerlemesi tarafından zorunlu olarak öylesine boyutlandırıldı ki, yalnızca bu sorun bile, proletaryanın toplumsal devrimine yol açabilir. Kapitalizmin çelişkileri, öylesine olgunlaştı, keskinleşip şiddetlendi ki, herhangi bir toplumsal gelişme, olay ve eylem, bu çelişkileri çözecek bir devrime rahatlıkla yol açabilir. Ani gelişmeler ve dönüşümler her an olabilir. Bunun için her şey yeterince yığılmış durumda. Kapitalistlerin işi sıkı tutması bu yüzdendir.

Proletarya ile burjuvazi arasındaki savaş, çökmekte olan eski toplumsal sistemle, doğmakta olan yeni dünya arasındadır. Yani her şey açık-seçiktir. Burjuvazi durumunu korumak ve devam ettirmek için çabalyor. Bu haliyle tarihsel gelişme karşısında, engelleyici ve gerici konumdadır. Tarihin ilerlemesini, durdurmak için gerici olan ne varsa, yardıma çağırır. Bunun için Ortaçağa dönmesine gerek yoktur; çünkü burjuva toplum Ortaçağı kendi yapısında yeniden üretir. Daha önce feodalizme karşı mücadele de karşı çıktığı biçimi kendi içinde yeniden üretmiştir. Avrupalılar bakir olan Amerika'ya geldiklerinde, beraberrinde o topraklarda hiç yeşermemiş olan Avrupa'da ne kadar kilise vb. gericilik varsa, taşıdılar. Burjuva toplumun bünyesi gerici biçimleri barındırma ve yeniden üretmeye uygundur. Kapitalizmin belli bir gelişme aşamasından sonra burjuvazinin kendisi de gericileşti. O günden beri, ileri olan, devrimci olan ne varsa, ona karşı savaş ilan etmiştir. İlericiliği, devrimciliği gelecekteki toplumu temsil etmesi yönüyle işçi sınıfı taşır. Dolayısıyla bir kimsenin ilerici konumda olması ancak işçi sınıfının ideolojik-politik konumuna bağlanmasıyla gerçek anlamını kazanır. Bugün, burjuva toplumda ya düzen güçleri var ya da sosya-

lizmi kuracak olan devrimci güçler. Yani ya düzen partisi ya da komünist parti; her şey bu denli kesin, her şey bu denli saflaşmıştır. Küçük burjuva hareket ise ne bütündür ne de bağımsızdır. Bir grubu burjuvazinin gerici konumuna bağlanarak kendisini ifade ediyor, bir grubu da proletaryanın ilerici-devrimci konumuna bağlanarak. Böylesi bir tarihsel ve toplumsal düzlemde süren iç savaşta toplumun tüm düzen güçleriyle ve tüm yıkıcı ve devrimci güçleri karşı karşıya gelmiştir.

Uluslararası sermaye, tüm güçlerini dünya çapında harekete geçirmiştir. Proletarya da kapitalizmin erdiği tüm halk kitlelerini harekete geçirmelidir. Bunun için proletarya kendi iç sınıfsal ittifakını sağlamaya çalışırken, diğer emekçi yığınlarla da ittifakı gerçekleştirmelidir. Bunun olanakları ise her geçen gün biraz daha artmaktadır. Proletarya enternasyonalizmi, uluslararası sermayeye karşı, en etkin savaş aracıdır. Bütün sorun bunu düşünceden pratiğe geçirmektir. Büyük bir güç, kapitalizme karşı harekete geçmiştir ve savaş halindedir. Geri kalan halk kitleleri de koşulların ve mücadelenin etkisiyle çatışmaya yöneliyorlar. Bu kendiliğinden harekete bir yön verecek, bir hedef gösterecek olan sınıf, proletaryadır. İşçi sınıfının, kapitalizmin baskı altına aldığı emekçi halk üzerindeki etkisi sürekli güçleniyor. İşçi sınıfının devrimci etkisinin yayılması demek, daha geniş halk güçlerinin burjuva egemenliğe karşı savaşa çekilmesi anlamına gelir. Kitleler devrimci yönde ilerliyor.

Tarihe yön veren sınıf mücadelesidir. Proletaryanın sınıf savaşımı tarihin hangi yönde gideceğini belirleyecektir. Sınıflar savaşımı proletaryanın iktidara gelmesiyle sonuçlanacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

12 – 26 Ekim 2005

Sayı: 52

DÜNYA KOMÜNİZMİ

Bir sonraki toplumun maddi ön koşulları, daima, bir önceki toplumun içinde oluşurlar. Maddi ön koşulları henüz oluşmamış bir gelecek hakkında ancak ütopyalar sözkonusu olabilir. Fakat, eğer gelecek toplumun maddi ön koşulları eski toplumun bağrında filizlenmişse, o zaman, yeni toplum hakkında ütopyalara gerek yoktur. Geleceğin yüksek toplumuna artık olgulara dayanarak somut biçimde yaklaşabiliriz. Ancak, ondan önce, bugünkü kapitalist topluma somut yaklaşmamız lazımdır.

Komünist toplumun üzerine kurulacağı maddi-ekonomik gelişmeler, kapitalist toplumun tüm evrimi boyunca oluşturuldu ve olgunlaştırıldı. O halde bu olguları sonuna dek izlememiz gerekiyor. O zaman göreceğiz ki, bu olguların gelişimi, toplumları zorunlu olarak komünizme götürür. Marx ve Engels'in kapitalizmi çözümlemeleri; Lenin'in tekelleri kapitalizmi çözümlemesi bu olguların gelişimini izlemek ve sosyalist toplumun maddi ön koşullarının eski toplumun içinde nasıl doğmakta olduğunu ortaya çıkarmak içindir. Kapitalist toplum hakkında düşünceleri olmayanların, geleceğin toplumu üzerine ne düşünceleri olabilir ki!

Kapitalist toplum olduğu yerde durmuyor; sürekli bir değişim ve gelişim içinde. İlkel sermaye birikim aşamasından, mali-sermaye çağına varan bir dizi alt-üst oluş dizisinden geçmiştir. Kapitalizm, tekelleri kapitalizme (emperyalizme) dönüşmüştür. Kapitalizmin tarihi boyunca, egemen olan üretimde anarşi, yerini tekelleri aşamada planlılığa bırakmıştır. Kapitalizmin gelişimini dikkatlice izleyen Engels, tekelleri kapitalist aşamanın belirtilerini açık olarak ortaya koyar; “*Anonim şirketlerden, koca sanayi dallarına egemen olan ve tekelleştiren tröst-*

lere geçtiğimizde, sadece özel üretim değil, plansızlık da sona erer.” Tekelci kapitalizm üretimde planlılık eğilimini ifade eder. Tekelci kapitalizmin bir eğilimi olan devlet-tekeli bütünleşmesi, aynı zamanda, üretimde anarşinin sona ermesi anlamına gelir. Ancak, yalnızca bir eğilim olarak. Yoksa, tekeller serbest rekabetin üstünde ve yanında varolmaya devam ederler. Ekonomik kriz dönemlerinde büyük bir üretici güç niceliği havaya uçurulur. Tekeller kendi yapılarındaki tüm planlama eğilimine karşın, hiçbir zaman kapitalizm, doğasında varolan yıkıcı yasaların etkisinden kurtulamaz. Üretimin planlılık eğilimine rağmen, kapitalizm çerçevesinde bulunuyoruz.

Hiç şüphesiz, tekelci kapitalizm, sosyalizme en “yakın” kapitalizmdir. Lenin’in belirttiği gibi: *“Böyle bir kapitalizmin sosyalizme ‘yakınlığı’ proletaryanın gerçek temsilcileri için sosyalist devrimin yakınlığı, kolaylığı, uygulanabilirliği, zorunluluğunun bir kanıtı olmalıdır; yoksa tüm reformistlerin uğraştığı bu devrimin reddi ve kapitalizmin şirin gösterilmesi karşısında hoşgörülü davranmanın bir gerekçesi asla olmamalıdır”*. “Emperyalizm; Tekelci Kapitalizmin En Yüksek Aşaması” adlı kitabının önsözünde V.İ. Lenin, tekelci kapitalizmin, sosyalizmin arifesi olduğunu özellikle belirtir. Tekelci kapitalizm, sosyalist devrim açısından en olgun aşamadır. Tekellere el koy, işte sana sosyalizme hazır teknik bir temel. Ancak, tekelci kapitalizm ne denli sosyalizmin öngünü olursa olsun, toplumsal üretimin boyutları ne kadar gelişmiş olursa olsun, sosyalizme kendiliğinden değil, proletaryanın eylemiyle, proletarya devrimiyle geçilecektir.

Nedir kapitalizmle birlikte ortaya çıkan ve sosyalizmin dayanağı bu maddi öğeler? Bunlar, her şeyden önce, üretici güçlerdir, toplumsal üretici güçler -bilim ve genel ulaşım tekniği buna dahildir. Büyük sanayidir, elektriktir (büyük ölçekli üretimdir, elektrifikasyondur). Sosyalizm tüm bu temeli hazır bulacaktır. Tüm bu temelin hazır olduğu bir yerde, proletarya iktidarı ele geçirmede çok zorlansa da, iktidarı ele geçirdikten sonra çok kolay devam edecektir.

Üretici güçler, gelişmişlik bakımından, 20. yüzyılın başlarından çok daha ileri noktadadır. Üretici güçler dünya çapında gelişmiştir ve iç içe geçmiştir. Toplumsal üretim, dünya düzeyinde ileri bir boyut kazanmıştır. Maddi koşullar sosyalizme geçiş için genel olarak olgundur. Buradan daha ileriye, sosyalizme varılacaktır.

Tüm dünyadaki toplam toplumsal sermayenin bir doğa yasasının zorunluluğu gibi daha az elde toplanması büyük bir hız kazandı. Uluslararası tekelci birleşmeler en yoğun dönemini yaşıyor. Bağımlı ülkelerde ise ekonomi birkaç emperyalist tekel tarafından ilhak edildi. Sermayenin küresel birikimi ve merkezileşmesi, önüne çıkan her şeyi

yıkıyor. Bir avuç tekkelci güç kendi zenginliğinden başka zenginlik bırakmıyor; kendi egemenliğinden başka egemenlik tanımıyor. Böylece emekçi halk, onun çıplak egemenliğini daha çabuk yıkabilecektir.

Kapitalizm dünyada egemen olarak, kapitalist ilişkileri en ücra köşeye bile taşıyarak, kapitalist merkezleşmeyi dünya çapında gerçekleştirerek, özcesi maddi koşulları her yerde olgunlaştırarak, sosyalizme geçişi kaçınılmaz ve zorunlu hale getirdi. “Küreselleşme” adı verilen sermayenin, üretim araçlarının ve emeğin belli ellerde toplanması sonucu komünizme geçiş insanlık için, emekçinin kurtuluşu için bir varlık-yokluk sorunu haline getirildi. Gelişmenin yolu zorunlu olarak komünizme doğrudur, **dünya komünizmine** doğrudur.

Marksizm, kapitalizmin üretim dallarında, bölgelerde ve ülkelerde farklı geliştiğini göstermiştir. Sermaye tüm üretim kollarında ve bölgelerde eşit olarak dağılmaz. Sermaye daima en kârlı dallara ve bölgelere doğru yönelir. Yani ekonomik gelişimin eşitsizliği kapitalizmin bir gelişim yasasıdır. Sermaye bunun tersini yapamaz; üretim dallarının, bölgelerin ve ülkelerin eşit gelişimini sağlayamaz. Bu temele bağlı olarak, komünizme geçiş, farklı zamanlarda olacaktır. Kapitalizmden komünizme farklı zamanlarda geçiş, komünizmin dünya egemenliğini değiştirmez. Çağımız sıçramalı gelişim çağıdır. Gelişimin evrensel niteliği ve etkisi farklı ekonomik düzeylerde bulunmakta ileri gelen engelleri önemsiz hale getirebilir. Örneğin ileri kapitalist ülkelerin komünizme geçişi, diğer ülkelerin onları kendiliğinden izlemesini getirecektir. O zaman, bugün çok uzak gibi görünen dünyanın komünizme geçişi, bir gerçeklik halini alacaktır.

Gelişmenin yönü komünizme doğru olmasına karşı, küçük burjuva sosyalizmi, bizi geriye götürmeye çalışıyor. Sermayenin küresel egemenliği ve merkezleşmesi karşısında, tepkici bir anlayışla, insanlığı burjuva “ulusalcılığın” sınırları içinde tutmaya çalışıyor. Sermayenin küresel egemenliği ve yoğunlaşması karşısında bir önceki gelişme aşamasını savunuyor. Bu noktada ekonominin evrimini, tarihin çarkını geri çevirmeye çalıştığı için gerici konuma düşüyorlar. Üretici güçlerin bugünkü gelişme düzeyi, ekonominin bugünkü durumu bir dizi tarihi gelişme tarafından hazırlandı. Kapitalizm çağdaş gelişme düzeyiyle tam bir çelişme ve çatışma içinde. Üretimin ve emeğin dünya çapındaki sosyal karakteri ile özel mülkiyetin “ulusal” sınırlar içindeki durumu arasındaki çatışma ve uzlaşmaz çelişkinin çözümlü, ancak üretici güçlerin evrensel gelişmesine denk olabilir. Komünizm, üretici güçlerin evrensel gelişiminin sonucudur ve onların ortak mülkiyet temelinde, yeniden örgütlenmesidir. Kapitalizmin dünya sistemi yerine, sosyalizmin dünya sistemi. Dünya proletaryası

ortak hedefini, böyle koyar. Her ülke proletaryası, dünya proletaryası için aynı olan sosyalizm hedefine nasıl ulaşacağını, her ülkedeki **devrim yolunu kendi somutunda** belirleyecektir. Bu ortak hedefe, Türkiye’de örneğin, Demokratik Halk Devrimi, Demokratik Halk İktidarı ile varılacaktır.

Kapitalizmin yerini alacak toplumsal sistemin tüm olguları ortaya çıkmışken; bu toplumsal düzenin nasıl bir yapıya sahip olacağı sosyalist sistemin büyük deneyimiyle somutlanmışken halen yeni “sistem” icat etmek tam da küçük burjuvalara özgü bir özelliktir. Kendilerini burjuva toplumun iki temel sınıfı olan proletarya ve kapitalistlerin üstünde bir yere koymak küçük burjuva teorisyenlerine özgüdür. Hayallerinde öyle bir sistem canlandırırlar ki, bu “sistem” hiçbir maddi temeli olmadığı için havada durur. Hangi üretim biçimine dayanacak, üretim ilişkileri ne olacak, bunlara hiçbir yanıt getirmezler. Halbuki, her toplumun ekonomik olarak yaşamını sürdürme biçimi vardır. Geleceğin özgür toplumu bile, ekonomik zorunlulukların serpilip gelişmesiyle, boy verecektir. Ama bizim küçük burjuvamız, bunları düşünmek istemez. Kafasında yarattığı sistemin büyüü bozulur.

Varolan toplumsal sistemden tamamen farklı bir sistem, ancak bu sistemin karşısı olabilir. İnsanlık ancak önüne çıkan sorunları çözümlenebilir; çünkü yakından bakıldığında, bu maddi sorunların çözümü de kendi içinde vardır. Bugün, insanlığın önündeki temel sorun nedir? Kapitalizmin elinden kaçan ve ona artık çok büyük gelen üretici güçlere dayanacak ve onların sosyal karakterini tanıyacak yeni bir sosyal örgüt kurmak. Böyle bir sosyal örgütün maddi ön koşulları oluşmuştur. Demek ki, yeni bir sosyal örgüt (toplum) öncelikle, maddi ön koşullarını şart koşar. Bu maddi ön koşullar ise eski toplumun içinde yeşerir, zihnimizde değil! O halde yeni sosyal örgütün üzerine inşaa edileceği bu maddi olguların gelişiminin çok yakından izlenmesi gerekir. Sistemler uydurulmaz, eski toplumsal sistem, ondan daha ileri olana dönüştürülür.

Kapitalizmi aşarak, ondan tamamen farklı bir toplum kurmak isteyen bir sınıf -ki bu sınıf ancak proletarya olabilir- öncelikle tarihin kendisine sunduğu araçlarla ve belli şartlar içinde hareket etmek zorundadır. Daha sonradır ki, yeni toplumun kendine özgü temelleri oluşur. Halen zorunluluklar dünyasındayız. Özgürlük, zorunluluğun kavranmasıdır. Fakat sistemler icatçısı küçük burjuvazi, evrimi kendisi için bağlayıcı olarak görmez.

Tarihin evrimini izlemeyen, insanlığın ulaştığı gelişme derecesini de kavrayamaz. Halbuki, toplumsal gelişme yeni bir evreye girer.

Bu evre, kendisini sayısız olgu ve belirtiyile ortaya koyuyor. Halk kit-
leleri teori yoluyla değilse de, pratik yolla, yani kendi yaşam yoluyla
çağın gelişme düzeyini hissediyor, anlıyor. Özel mülkiyetin kaldırıl-
ması halinde, çağdaş üretim araçlarının kendisine nasıl büyük ola-
naklar sunacağını kavlıyor. Her birey ortaklaşa kullanılan üretim
araçlarına dayanarak kendisini çok yönlü olarak geliştirebilecek ve
bunu güvence altına alabilecektir. O zaman, özel mülkiyetin dar ka-
buğundan kurtulacağı için dünyanın güzelliklerini rahatlıkla özümse-
yebilecektir. Dünyanın tüm emekçi halklarıyla birlikte, toplumsal
mülkiyeti tüm dünyada egemen yapmasıyla da tek tek ülkelerin o dar
sınırlarından kurtarabilecek, sınırsızca dünyayı kucaklayabilecektir.
Her özgür birey, artık insanlıkla aynı mutlu yaşam ve duygu içinde
olacaktır. Bunu sağlayacak olan devrim, eski dünyayı temelinden sar-
sıyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

26 Ekim – 9 Kasım 2005

Sayı: 53

SOSYALİZME AÇILAN YOL PROLETARYANIN BAĞIMSIZ SINIF ÖRGÜTLENMESİ

Proletaryanın kurtuluşu, proletaryanın örgütlülüğünden ayrılmaz. Kapitalist sınıf, proletaryayı örgütsüz bırakarak, onu istediği kadar, kendi egemenliği altında tutmak ister. Çünkü kapitalist egemenliğin sürdürülebilmesi, bu egemenliği yıkacak olan devrimci sınıf proletaryanın örgütsüzlüğüne bağlıdır. Proletarya ise burjuva egemenliği ancak örgütlü olarak havaya uçurabilir. Bu nedenle proletaryanın örgütlenmesi başlı başına bir savaşım konusudur.

Proletarya ile kapitalistler arasındaki sınıf savaşımı, sermayenin doğuşuna (ilkel birikim aşamasına) kadar gider. Fakat bu aşamada sınıf savaşımı sınırlıdır. Kapitalist üretim biçimi geliştikçe, tüm üretim dallarına doğru yayılıp egemen oldukça, yani kapitalist üretim “özümlü” olmaktan çıkıp genel ve egemen bir biçime geldikçe; sınıf savaşımı da genelleşir ve yoğunlaşır. Proletaryanın sınıf örgütlenme çabaları da bu gelişmeye paralel bir çizgi izler. Önceleri yalnızca aynı koşullarda yaşamaktan ve ortak sorunlardan kaynaklı olarak bir araya gelir. Bu çerçevede “dayanışma sandıkları” biçiminde örgütlenmeye başlar. Bu, işçilerin zorunlu mesleki örgütlenmesidir (işçilerin mesleki örgütlenmesi/birliği). Sınıf hareketi bu aşamada “kendiliğinden hareket”tir. Yüzyıllar boyu açık ya da örtülü iç savaşlar biçiminde geçen sınıf savaşımının ancak daha ileri aşamalarında gerçek anlamda bir “emek hareketi” bir “sınıf hareketi” ortaya çıkar. Proletaryanın “bir sınıf olarak” harekete geçmesi ve bir “sınıf hareketi”nin şekillenmesi, sınıf savaşımında yeni bir aşamadır. Bu aşamada proletarya daha örgütlüdür.

Emek ile sermaye arasında ki uzlaşmaz çelişki ve karşıtlığın varlığına rağmen, proletarya burjuvazinin peşinden gitti. Ekonomik yaşamdaki karşıtlığa karşın, politik alanda burjuva partilerin destekçisi durumundan kurtulamadı. Bu nedenle sınıf mücadelesi süreci, çok daha yavaş ve sancılı geçiyordu. Oysaki maddi koşulların düzeyi, proletaryanın bağımsız, militan bir sınıf olarak hareket etmesi için yeterince uygundu. Fakat bir şeyin şartlarının oluşması ile o “şeyin” kendisi aynı şeyler değildir. Bu şartlara köklü (devrimsel) bir müdahale gerekiyordu. Sürece bilinçli, devrimci bir müdahale fazla gecikmedi. Marksizm, dönüştürücü devrimci bir güç olarak sürece “müdahale” etti.

Bu dönem ortaya çıkan, proletaryanın sınıf örgütlenmesiyle birlikte sınıf mücadelesi çok daha ileriye gitti. Marx’ın öne çıkardığı “*işçi sınıfının kurtuluşu, işçi sınıfının eseri olacaktır*” ilkesi, proletaryanın kapitalizme karşı bir savaş çağlığı oldu. Bu, proletaryanın tüm burjuva partilerinin, tüm mülk sahiplerinin peşinden ayrılması ve tüm mülk sahiplerinden ayrı ve onlardan bağımsız bir sınıf örgütlenmesi demektir. Tüm mülk sahiplerinden ayrı ve onlardan bağımsız bir sınıf örgütü olmaksızın, proletarya kendi kurtuluşunu gerçekleştirmez. Çünkü proletaryanın ekonomik kurtuluşu, onun politik kurtuluşundan ayrılamaz. Proletaryanın politik kurtuluşu ise onun ayrı, bağımsız örgütlenmesinden ayrılamaz. Marksizmin bu devrimci görüşü proletarya hareketinin düşüncesini derinden sarstı. Onu büyük bir güçle ileri itti. Bu anlayışla kurulan Komünistler Birliği ve Birinci Enternasyonal, proletaryanın kurtuluşu için bu sınıfın elinde güçlü araçlar oldu.

Proletaryanın bağımsız sınıf örgütlenmesi, burjuvaziden sadece örgütsel olarak bağımsız olmakla kalmayıp, ideolojik ve politik olarak da “bağımsız” olursa, işçi sınıfının kurtuluş amacına hizmet edebilir. Proletaryanın kapitalist egemenliğe karşı sınıf savaşımı teorik, politik ve pratik yükümlülüğe ve ayrı örgütsel araçlara dayanırsa güçlü olur, sırtı yere gelmez. Proletarya hareketinin amacı ücretlilik sistemine son vermektir, sınıfsız topluma geçmektir. Kapitalizmden komünizme geçişi sağlayacak olan proletaryanın bağımsız hareketi, devrimci bir harekettir. Devrim olmadan, devrimci bir mücadele olmadan, hedeflerini hiçbir biçimde gerçekleştirmez. Proletaryanın bağımsız sınıf hareketi, devrimci bir hareket olarak tarihsel görevini yerine getirebilir.

Proletaryanın bağımsız sınıf örgütlenmesi, sosyalizme açılan yoldur. Sosyalizm, sınıf örgütleri olmaksızın, yalnızca küçük burjuva ütopyasıdır. Lenin ve Leninistler küçük burjuva hayalcilerden farklı olarak “*amacı isteyen, aracı da istemelidir*” ilkesinden hareket ederler ve proletaryayı amacına götürecek sınıf araçlarını oluşturmak için

büyük çaba harcarlar. Mesele yalnızca amacı ilan etmek değil, ona nasıl ulaşılabileceğini, bunun yollarını, araçlarını da ortaya koymaktır. Bilimsel sosyalizme göre sınıfsız toplum, bir ütopya değil ulaşılabilecek (gerçekleşecek) bir amaçtır. Bu günden gerçekleşen bir amaçtır. Ekonomik koşullar ve sınıf mücadelesi sosyalizmi olanaklı hale getirdi. Sosyalizm, bütün gelişmeleri etkileyen bir olgudur.

Proletaryanın burjuvaziden ve tüm mülk sahiplerinden bağımsız ve ayrı sınıf örgütleri yaratması; aynı zamanda insanlık tarihinde yeni bir dönemin de başlamasıdır. Çünkü proletarya bu araçlara dayanarak egemen sınıf durumuna gelecek ve bu iktidar araçlarına dayanarak sınıfları kaldıracaktır. Proletaryanın sosyal varlığına ve sınıf mücadelesine sıkı sıkıya bağlı olan sınıf örgütleri, dünyayı kurtaracak biricik araçlardır. O halde bu sınıf araçlarının tarihsel önemi iyi kavranmalıdır. Bu anlamda proletaryanın bulunduğu her yerde, işçileri bağımsız sınıf örgütlerinde birleştirmek büyük bir öneme sahiptir.

Proletaryanın bağımsız sınıf örgütlerinin tarihi rolü, 20. yy başlarında somut olarak Rusya’da açığa çıktı. Bağımsız sınıf örgütü olarak İşçi Sovyetleri bir nüve halinde 1905 Rus Devrimi’nde ortaya çıktı. Daha sonra 1917 burjuva devriminde önemli rol oynadılar. 1917 Ekim’inde ise tüm iktidarı ele geçirdiler. Ve sosyalizmin organları oldular. Rusya’da ve dünyada sosyalizme geçiş çağını başlattılar. Lenin, işçilerin ve yoksul köylülerin (kır proletaryasının) sınıf örgütleri olan Sovyetlerde örgütlenmesine büyük önem veriyordu. Çünkü Lenin sosyalizme soyut sloganlar açısından yaklaşmıyordu. Hele iktidarın proletarya tarafından ele geçirilme olanaklarının çıktığı sıralarda, yeni toplumun örgütlenmesine olabilecek en somut biçimde yaklaşılması gerektiğini ısrarla belirtiyordu. O, büyük bir deha olarak Sovyetlerin sosyalizmi gerçekleştirme yeteneğini gördü ve Bolşeviklerin tüm dikkatlerini buna çekti. Kent ve kır proletaryasının Rusya’da sosyalizmi kurması; üretim ve dağıtım üzerinde “işçi denetimi”nin gerçekleştirilmesi, işçilerin bağımsız sınıf örgütlerinde örgütlenmesine bağlıydı. Bunun için sadece kentlerde sınıf örgütlerinin sosyalist rolü üzerinde durmakla kalmıyor, kırsal alanda da, kır proletaryasının mutlaka mülk sahibi köylülerden ayrı olarak sınıf örgütlerinde toparlanmasının önemi üzerinde de duruyordu. Çünkü kentlerde olduğu gibi kırsal alanda da proletaryanın bağımsız sınıf örgütlerinde birleşmesi, (işçilerin sınıf örgütleri) sosyalizme açılan yoldur. İşçilerin bağımsız sınıf örgütleri Alman Devrimi’nde ve İtalya Ayaklanması sırasında “İşçi Konseyleri” biçiminde oluştu. O sıralarda Alman proletaryası ve İtalyan proletaryası iktidarı ele geçirmeye çok yakındı. İşçi Konseyleri hem tüm iktidarı ele geçirmenin aracı ve hem de yeni toplumun organları ola-

rak görev üstlenecektir. Oradaki devrimler yenilince İşçi Konseyleri de dağıldı. Fakat tarihsel önemini ve misyonunu olduğu gibi korudu.

Aynı sınıf örgütleri Türkiye’de “işçi komite ve konseyleri” biçiminde oluşmaya başladı. Bizde komite ve konseyler henüz başlangıçta, ilk oluşum halinde. Bundan sonra nasıl şekillenecekleri devrimin gelişimine bağlı. Ancak bu sınıf örgütlerinin, ezilen ve sömürülen kitlelerin kurtuluşundaki yeteneği sürekli propaganda edilmeli. Ücretli emekçilerin olduğu her yerde, ücretli emekçileri işçi komite ve konseylerinde örgütlemeliyiz. Devrimin güncellik kazandığı bugünkü koşullarda, işçi sınıfının bağımsız sınıf örgütlerinde örgütlenmesi, devrimci öneme sahiptir.

Kapitalizmin dünya genelinde çöküş içinde, (sıçramalı çöküş içinde) olduğu günümüzde yeni ve daha ileri bir topluma geçişi sağlayacak olan proleter sınıf örgütlerinin tarihi devrimci önemi her zamankinden daha öne çıkmıştır. Devrimci durumun ortaya çıktığı ve sosyalizme geçişin somut olarak gündeme geldiği her yerde, bağımsız işçi örgütleri de işçi sınıfının gündemine ağıktan açığa girecektir. Fakat “küresel iç savaş”ın yaşandığı günümüz dünyasında, proletaryanın sınıf örgütleri, iç savaş örgütleri olarak görev yapacaktır. Dünya proletaryası, küresel iç savaş kazanmadan, toplumsal kurtuluşunu gerçekleştiremez. O halde, küresel iç savaş ve bu savaş kazanma zorunluluğu, proletaryayı her yerde buna uygun örgütler kurmaya itecektir. Yalnızca işçi komite ve konseyleri değil, bütün sınıf örgütleri, bir sınıf örgütü olma nitelikleriyle, proletaryanın dünya çapındaki sınıf savaşının mücadele organları olarak hareket etmelidir.

Dünya devrimi gün be gün olgunlaşıyor. Dünya proletaryası devrime kendi sınıf araçlarıyla (grev, genel grev, proleter iç savaş, fabrika işgalleri vb.) katılacaktır. Proletaryanın sınıf araçları, yine proletaryanın sınıf örgütlerine dayanırsa ve onlar tarafından yönetilirse sonuca ulaşabilir. Devrimci ayaklanma ve iç savaş, proleter sınıf örgütleri tarafından yönlendirilirse, başarıya ulaşabilir. Hiç şüphesiz bu sürece küçük burjuvazi ve küçük burjuva hareketler de katılacaktır. Proletaryanın öncü ve yönlendirici rol oynaması, ancak her alanda bağımsız sınıf örgütleri oluşturmasıyla olanaklı olacaktır. Ve dünya devrimi, her yerde sınıf örgütleri örgütlemeyi emekçi sınıfın gündemine getiriyor.

Proletaryanın sınıf partisi, işçi sendikaları, işçi komite ve konseyleri, hangi sınıf örgütü olursa olsun, dünyayı değiştirme hedefini önüne koymayan her sınıf örgütü sapmaya uğramaktan kurtulamaz. Dünyayı değiştirme, yalnızca geleceğin bir hedefi olarak değil, günümüzün güncel bir görevi haline gelmiştir. O halde, tüm günlük mücadelenin bağlanması gereken temel görevdir. Pek çok “komünist”

partinin, “işçi” sendikasının sapmaya uğramasının ve yozlaşıp dağılmasının temelinde, sınıfları kaldırma hedefinden vazgeçmesi yatıyor. Bu durumda burjuvaziden ayrı ve bağımsız örgütlenmenin anlamı da kalmamış oluyor. Amacından uzaklaşması halinde, araçlar amaç haline gelir. Bu ise aracın yozlaşmasını ve çözümlenmesini getirir. O halde amaçla araçların ilişkisinin doğru belirlenmesi gerekiyor. Proletaryanın görevi, sınıfları kaldırma amacına ulaşmaktır. O büyük amacı gerçekleşene dek, proletaryanın bağımsız örgütleri, dünyayı değiştirmenin etkin bir aracı olarak kalacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
9 – 23 Kasım 2005
Sayı: 54

EMEĞİN SERMAYEYE BAĞIMLILIĞI ARTIYOR

Uluslararası sermaye, “küreselleşme” ve “uluslararası rekabet” tartışmalarını ön plana çıkarırken, tüm bu sürecin dayandığı emekçi sınıfların yaşam koşullarını gözlerden uzak tutmaya çalışıyor. Oysaki kapitalist ulusların maddi zenginliği artarken; bununla karşıt olarak, maddi zenginlikleri üreten işçi sınıfının sermayeye bağımlılığı ve köleliği arttı, sefaleti derinleşti. Kapitalist toplumun motoru olan emek-sermaye savaşımı mevcut sistemi alt-üst edici boyutlara ulaştı.

İşçi sınıfının sınıf mücadelesi modern toplumların tüm ilişkilerini derinden etkilediği gibi; bu toplumlara dönüştürecek kadar gelişmişlik göstermiştir. Tarihi devrimci dönüşüme uğratacak olan işçi sınıfı, hem taşıdığı nitelikler gereği hem de uzun bir sınıf savaşımı süresince elde ettiği birikimler ve yüksek bir sınıf bilinci nedeniyle bu görevi yerine getirmede tam bir yetkinlik kazanmıştır. Bugün içinde bulunduğu koşullar, işçi sınıfını, devrimci görevlerini ivedi olarak yerine getirmeye zorluyor.

İşçi sınıfının ortaya çıkışından bu yana sermayeye olan bağımlılığının arttığını görüyoruz. Emeğin sermayeye ilk bağımlılığı, biçimsel bağımlılıktır. Bu bağımlılık biçiminde, kapitalist üretim, henüz tüm üretim kollarında egemen değildir ve genel bir üretim biçimi haline gelmemiştir. İşçiyi sömürmesi ve emeği, sermayeye biçimsel olarak bağımlı hale getirmesi için de, üretim biçimini değiştirmesine gerek yoktur. Sermaye işçiyi sömürecek koşulları tarihte hazır bulur. Ezilen sınıfların artı-emeği çok eskiden var. Eğer ezilenlerin artı-emeği olmasaydı ne kölelik, ne toprak köleliği, ne ücretli kölelik; hiçbir kölelik biçimi, dolayısıyla köle sahibi, feodal bey ve kapitalist ve onun büyük mülkiyeti de olmazdı. İlk önceleri başkalarının yanında çalışan bir el zanaatçısını kapitalistin denetimi altına almak yetiyordu. Bunun için üretim biçimini değiştirmek gerekmiyordu. İşgününün uzatılmasıyla elde edilen mutlak artı-değer, üretim biçimi değiştirilmeksizin de elde ediliyordu. Daha sonraki süreçte, nispi artı-değerin elde edilmesiyle birlikte, üretim sürecinde ve üretim biçiminde köklü değişim başladı. Nispi artı-değer üretimi için üretim biçiminde bir değişim, üretim biçiminde devrim zorunludur. Üretim biçiminde köklü bir değişim olmaksızın, üretim koşullarında büyük dönüşüm olmaksızın süresi belli olan işgünü içinde, daha fazla artı-değer elde edilemez.

Burada emeğin sermayeye bağımlılığı (boyunduruğu) gerçek bağımlılıktır. Marx, “sermayenin üretim süreci”ni ele aldığı *Kapital*’in I. Cildinde (kitabında) “Kapitalist üretim” başlığını nispi artı-değer üretimini ele aldığı bölümde kullanması çok dikkate değerdir. Çünkü üretim biçiminde ve toplumsal koşullarda köklü bir alt-üst oluş bu süreçte gerçekleşir.

Emeğin sermayeye biçimsel bağımlılığından, emeğin gerçek bağımlılığına geçiş kısa sürede olmadı. Bunun için uzun bir tarihi dönem geçmesi gerekiyordu. Bir “emek pazarı”nın yaratılabilmesi, sermayenin emek üzerinde tam denetimi ve gerçek egemenliği için üretim biçiminde ve toplumsal ilişkilerde büyük bir değişim olması gerekiyordu. Böylesi bir değişim tarihsel bir iştir; yani koşullarının tarih içinde oluşması gerekiyor. İşte bu tarih mülksüzleşme ve mülksüzlerin ortaya çıkış tarihidir. Büyük kitleler halinde iş arayan mülkiyetsizlerin varlığı, kapitalist birikimin hem koşulu, hem de sonucudur; emeğin sermayeye bağımlılığının da koşuludur. Sermaye kendi egemenliği için gereken koşulları tarih içinde oluşturmuştur.

Sermayenin emek üzerindeki egemenliği, ilk önceleri zor yoluyla, mülkiyetsizler üzerinde büyük bir şiddet uygulayarak, yani kamçının gücüyle sağlanmıştır. Ve bunu tamamlayan başka bir şeyle, açlığın mülkiyetsizleri terbiye etmesiyle emek sermayenin sömürmesi için hazır hale getirmiştir.

Kapitalist üretim biçimi oturduktan, iyice yerleştikten sonra, zor daha ikinci plana düşmüş, ekonomik etkenler öne geçmiştir. Sermaye birikimi, kendisi için lazım olandan daha fazla “artı-nüfus”, (işsiz kitle) yaratarak ücret salınımlarını sermayenin istediği düzeye getirebilmiş ve böylece, emeğin sermayeye toplumsal bağımlılığını güvenceye almıştır. Bu koşullar bir kez sağlandıktan sonra, daha sonra yeniden ve yeniden üretilmiştir. Sermaye daima, birikimi engelleyecek bir ücret artışına müdahale etmiştir. Zaten emek pazarında bolca bulunan hazır emek gücü, ona bu müdahale olanağını her zaman vermiştir. Durum ne olursa olsun, sermaye, sermaye birikimini engelleyecek bir ücret artışını ortadan kaldırmak için her şeyi yapar. Ekonomik yolla müdahale işe yaramadığı zaman, hükümet müdahalelerine başvurur. Fakat sermayenin egemenliği koşullarında emeğin sermayeye bağımlılığı esas olarak ekonomik yolla sağlanır.

Sermaye toplumsal düzenini ve egemenliğini öylesine oturttu ki, “proleter” olmak, bu düzenin dayandığı sınıfın özneliği oldu. Aldığı ücret ne olursa olsun (ne kadar yüksek olursa olsun) bu sınıfın “proleter” niteliği hiç değişmedi, “işçisin sen işçi kal”. Ücretli emek, sermayenin kendi kendini genişletmesinin koşuludur. Kapitalist sistemin

bir özelliği ve zorunlu varlığı, bu koşulu, her durumda güvenceye almaktır.

Kapitalizmin en gelişkin olduğu ileri kapitalist ülkeler, geri kapitalist ülkelerin geleceğini bir ayna gibi yansıtır. Biz de, ileri kapitalist ülkelerdeki proleterlerin genel durumuna bakalım, aynada ne yansıyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerde ücretler görece daha yüksektir. İyi ücret, emekçi sınıfa iyi sayılabilecek bir sosyal yaşam sağlamıştır -tabi biz bugün tüm bunların tepe-taklak olmasını hesaba katmıyoruz. Bu durumda, şu soru akla gelir: Aldıkları yüksek ücretlere rağmen, neden orada, hala proleterler “proleter” olmaktan çıkamadılar? Ücretli emek, her yerde, ileri kapitalist ülkelerde de sermaye birikiminin ön koşuludur. Sermaye hiçbir yerde, kendini bu koşuldan yoksun bırakacak gelişmelere izin vermez. Ücret durumu ne olursa olsun, sermaye, ücretli-emekçilerin ücretli-emekçi olmalarını sağlama alır. Bunu yine ekonomik yolla yapar. Evet, gelişmiş kapitalist ülkelerde ücretler yüksektir, fakat “hayat da çok pahalı”dır oralarda. Aldığını, çok pahalı olan geçim araçlarına harcamak zorundadır. Daha iyi ücret alanlar, en fazla, bununla bol miktarda tüketim aracı satın alabilirler. Ama kesinlikle, üretim aracı satın alamazlar. Ellerindeki parayla üretim aracı satın alıp, emek pazarından çekilip, işevine giremezler. Çünkü, orada üretim aracı çok pahalı. Bir işçinin ya da bir grup işçinin ücretiyle bu üretim araçları satın alınamaz. Çünkü, orada üretim araçları büyük ölçekli üretime göre üretilmiştir ve kesinlikle birikmiş büyük sermaye yatırımını gerektiriyor. Kaldı ki, tekel-dışı sermaye bile elindeki üretim araçlarını koruyamazken, “işçi” olmaktan çıkmak isteyenler, bir üretim aracı alsalar bile -hadi biz bir an her şeyi unutup alacaklarını varsayalım- nasıl koruyabilirler. Daha yüksek ücretlere karşın ileri kapitalist ülkelerde de, işçiler, “işçi” olarak kalıyor.

Emperyalist ülkelerdeki görece yüksek ücretler düşmeye başladı. Var olan işsizlik, giderek artış gösteriyor; bu da çalışanların ücretlerini aşağı çekiyor. Kaldı ki, ileri kapitalist ülke sermayesi ücretleri “kabul edilebilir” seviyeye çekmek için yalnızca iç-emek pazarındaki fazla sayıdaki işsizden yararlanmakla kalmıyor, dünya emek pazarından da, dünya işsizler ordusundan da sonuna kadar yararlanıyor. Dünyanın ekonomik olarak bağımlı ve geri kıtalarından emekçiler, “iş” bulmak için emperyalist ülkelere böyle hücum ettiği bir dönemde, işçi ücretleri yüksek kalabilir mi. Öte yandan emperyalist sermaye fabrikaları, ücretlerin çok düşük olduğu ülkelere, bölgelere taşıyor. Bu “sanayiye taşıma hareketi” çalışanların ücretlerinin düşürülmesi yönünde bir baskı olarak kullanılıyor. Öyle ki, kapitalistler fabrikalarını başka bölgelere taşıma tehdidiyle fabrikanın bulunduğu tüm bölge halkını teh-

dit eder duruma geldiler. Bu yüzden referandum bile yapılması önerilmiştir. Bugün dünyanın herhangi bir bölgesinde fabrikanın kapandığı ya da kapanacağı tehdidi bile tüm bölge halkının ayağa kalkması için yeterlidir. Fabrika, üretim yeridir, üretim aracıdır, üretim aracı olarak sermayedir ve emek sermayeye öyle bağımlıdır ki, sermayenin çekildiği bir alanda emek bir şeye yaramaz hale geliyor ve emekçi de ölüyor. Tabii ki esas olarak sermaye, emek-gücü olmadan “sermaye” olma niteliğini kaybeder; fakat sömürülmeyi bekleyen o kadar büyük bir emek-pazarı var ki, kapitalistler düşük ücretle emek-gücü bulmakta hiçbir güçlük çekmezler. Bu durumda ücretler, sermaye birikimini tehlikeye düşürecek bir noktaya nasıl çıkabilir ki!

Kapitalist sistem öyle bir oturdu ki, sermaye dışında, sermaye ile ilişkiye geçmeden hiçbir yaşam alanı yoktur. Kapitalist bir toplumda sermaye olmadan işçi sınıfı yaşayamaz; emek, sermayeye öyle bağımlıdır. Ama bu yalnızca kapitalist toplum için geçerli. İşçi sınıfı (artık özgür emekçiler) sermaye olmadan yaşayabilir. Bu ise, ancak sosyalist topluma geçişle olanaklı olur. Bu nedenle sosyalizme geçiş, işçi sınıfı için yaşamsaldır.

Sermaye birikiminin yoğunlaşması ve bunu hızlandırıcı bir rol oynayan kapitalist merkezileşme, emeğin sermayeye bağımlılığını derinleştirdi. Sermayenin daha az elde (daha az sayıda tekelerde) toplanma süreci büyük bir yoğunluk kazandı. Emekçiler açısından sonuçları da bir o kadar yıkıcı. Ücretli kölelerin köleliği arttı. Fakat tüm bu gelişmelerin yarattığı bambaşka bir sonuç da var: Sermaye düzenine karşı, proletaryanın küresel iç savaşı. Kapitalist toplumun çelişmeli evriminin en sonunda ve kaçınılmaz olarak geldiği nokta budur.

Çelişkilerin çözümü: İşçi sınıfının, tüm toplum adına, tüm toplumun temsilcisi olarak üretim araçlarına el koyması. Marx’ın o çok iyi bilinen devrimci önlemi: Mülksüzleştirilenlerin mülksüzleştirilmesi. İşçi sınıfının devrimci görevi, bundan daha iyi ifade edilemezdi. Bu dönem, özel mülkiyete el koyma dönemidir. Özel mülkiyetin, toplumsal mülkiyete dönüşme dönemidir. Niceliğin niteliğe dönüşümüdür. Yadsımanın yadsınmasıdır. Özcesi, bir tarihsel dönemin kapanması, yeni bir tarihsel dönemin (insanlık tarihinin) başlamasıdır.

Bütün bu dönem elkoyma ile başlar. El koyma ise zor demektir - Devrimci zor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

23 Kasım – 7 Aralık 2005

Sayı: 55

EMEĞİN ARTAN BAŞKALDIRISI

21. yüzyıla girilirken, dünya işçi sınıfı hareketi çok yönlü ve şiddetli burjuva saldırısı ve başkaldırısıyla karşı karşıya kaldı. Sosyalistler, baskının daha da arttığına dair görüş birliği içinde. Kapitalist saldırı, işçi sınıfının mevzilerinden, örgütlülüklerinden ve haklarından yoksun bırakılma amaçlı. Sonuç olarak, emekçi sınıfın burjuvazi tarafından daha bir ezildiği apaçık ortada.

Burjuva egemenliğinin ve işçi sınıfının ezilmişliğinin daha da arttığına hem fikiriz; ancak bu “artma”nın nasıl ve neye bağlı olarak meydana geldiği çoğu sosyalist çevre tarafından açıklanamıyor. Hiç şüphesiz, ezilmişlik durumu ve bunun iyice artış göstermesi, emekçi kitleler için pratik olarak, yaşamsal olarak her gün yüz yüze oldukları bir toplumsal gerçektir. Fakat bunun teorik olarak da açıklanması gerekiyor. Ortaya çıkan olguların, günlük olayların son nedenini açıklamak Marksist teorinin görevidir. Olaylar, son nedenine kadar götürüldüğünde tüm ekonomik ve politik süreç halk kitleleri için tüm açıklığıyla görünür.

İşçi sınıfının ezilmişlik durumu ve bu durumun kalıcılığı, kapitalist sömürünün artışına bağlı olarak açıklanabilir. Sermayenin ilkel birikim döneminde, yani sermayenin ilk ortaya çıkışı, doğuşu sürecinde, sömürülecek bir sınıfın, ücretli-emekçiler sınıfının ortaya çıkarılabilmesi için, halk kitleleri mülksüzleştirilerek, açlıkla karşı karşıya bırakılarak, kamçılanarak, damgalanarak, dipçiklenerek fabrika denen hapisanelere sokuluyordu. Halk kitlelerinin baskı yoluyla ezilmesi; ekonomik yolla sömürülmesinin, ezilmesinin koşulu haline getiriliyordu. Daha sonraki süreçte, ise emekçi sınıfın baskı altına alınması, ezilmesi kapitalist üretim biçiminin tüm üretim kollarına egemen olması, yayılması, bir toplumsal düzey, bir sistem haline gelerek oturmasına bağlı olarak, ekonomik olarak sömürülmesinin sonucu oldu. Demek ki işçi sınıfının ezilmişliğini ve bunun daha da artmasını, ücretli emeğin sömürülmesine bağlı olarak açıklamak gerekiyor. Kapitalizm, işçi sınıfının ezilmişliğini ve boyunduruk altına alınmasını, kapitalist üretim biçiminin hem koşulu hem de sonucu, haline getirir.

Yine, işçi sınıfı hareketi içinde olan çeşitli politik çevreler, sendikalar, emekçilerin yoksullaşmasından her zaman söz ederler, ama yoksullaşmayı, ücretli emeğin sömürülmesine bağlı olarak açıklamazlar. Emekçi halkın yoksullaşması, onun ezilmişliğinin daha da derinleşmesi anlamına gelir. Emekçi sınıfın ezilmesi ve burjuva egemenliğine girmesi, emekçi sınıfın sömürülmesine bağlı olarak ele alınabileceğine göre, o halde ücretli-emek sömürüsünün açıklanması gerekiyor. Ücretli-emeğin sömürüsü, işçi hareketi açısından, sosyalistler açısından son derece açıktır. Ancak açık olan şey, günlük olayların akışı içinde, yoksulluğun hangi noktaya geldiğinin saptanması sırasında unutulur, göz ardı edilir. O halde, halkın yoksullaşması ve yoksulluğun derinleşmesi nasıl açıklanabilir. Eğer bunun maddi temelini açıklayamazsak, bilinçsizce kullanılan bir ifade haline gelir. Hatta bundan daha fazlası söylenebilir. Çeşitli burjuva çevreler, burjuva sendikacılar ve reformistler, yoksulluğun, sefaletin kaynağını gizlemek için kasıtlı bir çaba içindedir. Onların bu çabası, sınıfsal konumlarına ve çıkarlarına uygundur. Peki, sosyalist olduğunu söyleyenlerin bu çabaları nasıl açıklanabilir. Sosyalizm açısından açık olan, marksizmi bir bilim haline getiren artı-değer teorisine işaret etmek, yine bizim görevimiz oluyor.

Marksist artı-değer teorisi, bilimsel sosyalizm tarafından tüm yönleriyle ortaya kondu. Ücretli-emeğin sömürülmesi, -karşılığı ödenmemiş emeğe el konması- karın, kapitalistin gelirinin, sermayenin temelidir. Üretim sürecinde işçinin gerekli-emek zamanı düştükçe, kapitalistin el koyacağı artı-emek zamanı artar. Başka bir ifadeyle, işçiler yoksullaşırken, kapitalist biraz daha zenginleşir. Gerekli-emek zamanı ya da emek gücünün fiyatı olarak ücretler düştükçe, kapitalistin kar oranı artar. Kapitalistler, artı-değeri çeşitli yollarla artırırlar. Gerekli-emek zamanını, ücreti sıfıra doğru indirmek, sermaye birikiminin eğilimidir. Bu noktada söyleyeceğimiz şudur: işçi sınıfının yoksullaşması, ekonomik yaşamda ezilmişliği ve sefaletin derinleşmesi, ancak artı-değer sömürüsünün derecesi ile açıklanabilir. Artı-değer oranı ya da sömürü oranı ortaya konmadan, yoksulluğun, ezilmişliğin ve sefaletin artması izah edilemez.

Burjuva toplumda sermaye, egemen bir güçtür. Bu anlamda, bu toplumdaki toplumsal ve politik gelişmeler sermaye ile ilişki dışında açıklanamaz. Sermayenin kendisi ise sürekli bir gelişme ve büyüme içindedir. Sermaye, sürekli kendini genişletmeden, genişlemiş yenden üretim yapmadan burjuva toplum ayakta kalamaz, varlığını sürdürdüremez. Kapitalist toplum sermaye temeline dayanan bir toplumdur. Bu toplum, toplumsal karşıtlıklar temelinde hareket eder. Kapitalizm,

yapısında uzlaşmaz karşıtlığı -emek-sermaye karşıtlığını- içerdiği için, o halde toplumsal ve politik olaylar, bu karşıtlık dışında açıklanamaz.

Politik olan aynı zamanda toplumsaldır. Artan politik baskılardan bahsederken aslında bir toplumsal sınıfın egemenliğinden, baskısından söz etmiş oluyoruz. Bu egemenlik ne denli güçlüyse, emekçi sınıflar üzerinde baskılar da o kadar koyudur. Zaten sermayenin birikimi, merkezileşmesi, büyümesi burjuvazinin emekçi halk üzerindeki boyunduruğunu güçlendirir. Emekçi sınıf daha çok ezilir. O halde, halk kitleleri üzerinde gitgide artan baskıları anlatırken, aslında sermayenin gelişip güçlenmesini de anlatmış oluyoruz. Bu, sermayenin tarihi eğilimi olan birikim, daha çok birikim, ücretli-emekçiler üzerinde baskı, daha fazla baskı eğilimini de içerir. Şu sonuç kesin: Sermaye büyüyüp güçlendikçe, emekçi sınıflar için daha büyük bir ezme gücü haline gelir.

Emperyalist sermaye, uluslararası bir güçtür. Uluslararası bir güç olarak büyük bir saldırı, savaş ve baskı gücüdür. Emperyalist sermaye ne kadar güçlü hale gelirse, bu dünya halkları için o derece tehlikeli ve gemlenemez saldırgan bir güç durumuna gelmesi demektir. Özellikle son yıllarda toplam toplumsal sermayenin daha az elde toplandığını görüyoruz. Daha az elde daha büyük bir sermaye toplanmış durumda. Aynı sırada ve tamamen bu gelişmeye bağlı olarak, emekçi sınıflara karşı baskılar, saldırılar, işçi sınıfı ve emekçilerin bulunduğu yerlerden sökülüp atılması da bir o derece arttı, hızlandı, yoğunlaştı. Emekçi sınıfların, sermayenin diktası altındaki yaşam koşulları ve ezilmişliği öyle bir noktaya ulaştı ki, her yerden ayaklanma sesleri gelmeye başladı.

Sermaye tüm ekonomik yapıyı denetimine alıp, öyle bir egemenlik kurdu ki, yarattığı devasa toplumsal örgüt, kapitalizmden kurtulmanın tüm öğelerini de kendi yapısında geliştirip, olgunlaştırdı. Her şeyden önce, sınıfsal çelişki ve karşıtlığı derinleştirdi. Sermaye ancak ücretli-emeği daha fazla sömürerek kendini genişletebilir. Sermayenin genişlemesi ve büyümesi demek temelindeki uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının da olgunlaşması demektir. Sermaye kendi normal büyüme sürecinde, zaten, sınıf karşıtlıklarının gelişimini de birlikte getirir. Demek ki, sınıf karşıtlıklarının gelişimi, ancak toplumun maddi üretimi için gerekli zamanın düşmesi, öte yandan kapitalist için artı-zamanın artması ile kendini gösterir. O halde sınıf karşıtlığının kendisi maddi üretimde (maddi yaşamda) aranmalıdır. Kapitalistler, daha fazla ekonomik gücü elinde topladıkça -bu, işçinin karşılığı ödenmemiş, gasp edilmiş emegidir- çok büyük bir ekonomik baskı gücü olur. İşçi sınıfı ancak kapitalizmi yıkararak, kendi emeğinin ürünlerine sahip ola-

bilir. Ancak sermayeye karşı savaşılarak özgürleşebilir ve yeni bir toplum kurabilir.

Artı-değer, üretim sürecinde elde edilir, değişim sırasında, yani pazarda değil. Bu demektir ki, ücretli-emek sömürsü üretim sürecinde olur. Kapitalist üretim geliştikçe, ücretli-emek sömürsü de derinleşir. Yani işçiyi bekleyen her halükarda işsizlik ve sefalettir. İşçi sınıfının isyanlarını, ayaklanmalarını ve toplumsal devrimi hazırlayan da kapitalist üretimdir, bu üretimin gelişmesidir. Üretim için toplumsal gerekli emek-zamanının düşme eğilimi en alt düzeye doğru indikçe, artı-emek zamanı ve artı-değer oranı o kadar artar. Bu sürecin zorunlu olarak keskinleştirdiği emek-sermaye çelişkisi, sınıf savaşımında olanca gücüyle yansımaları bulur. Kapitalist üretim sürecinin sonucu olarak daima büyüyen işsizlik sorunu kendi başına devrim denir.

Sermaye büyüdükçe, işçi sınıfının başkaldırıları da büyür ve genişlik kazanır. Kapitalizmin zeminlerinde süregelen sınıf çatışmalarına baktığımızda, bu çatışmaların kapitalizmin gelişmesine bağlı olarak artış ve etkinlik gösterdiğini rahatlıkla gözlemleyebiliriz. Sermayenin ilkel sermaye birikiminin tamamlandığı süreçte, Paris Komünü patlak verdi. Fakat asıl olarak proletarya devrimleri çağına emperyalizm aşamasıyla birlikte girildi. Ve 20. yüzyıl ayaklanmalar ve devrimler yüzyılı olarak geçti. Sermaye birikiminin ve merkezileşmesinin hızlandığı 20. yüzyılın sonlarına ve 21. yüzyılın başlarına doğru yeni bir devrimci ayaklanmalar yüzyılına girildi. Proletaryanın yeni devrimci ayaklanmaları, kapitalizmin kesin çöküşünü de hızlandırıyordu.

Kapitalizm, daha en başta, kendi yıkılış öğelerini kendi bünyesinde taşıdı. Burjuvazinin ardılı olan işçi sınıfının eylemleri, kapitalist üretimin ilk dönemlerinde ortaya çıkar. İşçi sınıfının kapitalist sınıfa karşı örtülü ya da açık iç savaşı yüzyıllarca sürer. Burjuvazi işçi sınıfının nefesini ensesinde hep hissetmiştir. Hele kapitalizmin ardılı olan komünizmin maddi koşulları, eski toplumun bağrında serpiliş geliştikçe, bu, tam bir baskıya dönüştü. Kapitalist sınıf, artık her adımını, kapıyı çalan yeni toplumun yarattığı baskıyla atmaya başladı. Toplumun tüm toplumsal, kültürel ve politik gelişmesi emek-sermaye arasındaki uzlaşmaz çelişkiye göre belirleniyordu. Her toplumsal hareket, sınıf çelişkileri ekseninde meydana geliyordu. Kapitalizmin çelişkilerinin olgunlaşması, burjuva toplumunun dağılmasını getirince, burjuvazi işçi sınıfına karşı tüm cepelerde topyekün saldırıya geçti. Proletarya ile yüzyıllarca süren savaşlardan sonra burjuvazi, son umutsuz savaşını başlattı.

Bu umutsuz savaş, kapitalizmin mutlak çöküşünü durdurmaya, en azından geciktirmeye yöneliktir; işçi sınıfını baskı altında tutmaya, komünizmin gelişimini önlemeye yöneliktir. Demek ki, burjuvazinin artan baskılarını ve saldırılarını artık bu temelde değerlendirmek gerekiyor.

Ücretli-emekçilerin sömürülmesinin derinleşmesi, artan işsizlik, büyüyen sefalet, ekonomik yıkım, açlık, açlık ölümleri, ölüm sınırında yaşam, doğanın ölümü, tüm bunlar uluslararası felaketlerdir. Küçük-burjuvazi, dar kafalı aydınlar ve lafazan sosyalistler, tüm bu gelişmelere baktığında, ortalıkta yalnızca bunalım ve felaketler görüyor; fakat tüm bunların yanında devrimci olan yönü, kapitalizme ve onun neden olduğu felaketlere son verecek olan bu devrimci yanı göremiyorlar. Bu öylesine bir devrim ki, insanlığı zorunluluk çağından, özgürlük çağına götürecektir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

7 – 21 Aralık 2005

Sayı: 56

İŞÇİ SINIFININ KAPİTALİZM KARŞISINDAKİ TAVRI NEGATİFTİR

Dünya işçi sınıfı hareketi için en büyük tehlike, işçi sınıfının tarihi görevlerinden uzaklaşması, görevine ihanet etmesidir. O halde bu görevin ne olduğunun gösterilmesi gerekiyor.

Nedir işçi sınıfının tarihi görevi. Bu görev: Burjuvaziyi devirmek, kapitalizmi yıkmak ve proletarya diktatörlüğünü gerçekleştirerek komünizme geçmek. Marksizm açısından son derece açık olan bu görev, işçi hareketi için her zaman bu kadar duru olmayabiliyor. Eğer bilimsel komünizm açısından anlaşılır, net olan bir şeyi işçi hareketi için de, aynı kavranılabilirlikte olsaydı, hiç şüphesiz dünya tarihi başka türlü olurdu. Proletarya amacına çoktan ulaşmış olacaktı. Proletarya, iki karşıt ideolojinin etkisi altında: Sosyalizmin ideolojik etkisi ve burjuva ideolojisi. Bu karşıt iki dünya görüşü, sosyalizm koşullarında da, aralarındaki ideolojik savaşı sürdürürler. Hiç kimse, burjuva dünya görüşünün etkisi sürekli zayıflasa da kısa sürede etkisini yitireceğini söyleyemez. Burjuvazi; sayısız yolla işçi sınıfını etkiler. İşçi sınıfı hareketi de bu etkiye karşı tümenden korunaklı değildir. Bu nedenle, Marksizm-Leninizm açısından açık olan bir şey, işçi sınıfı hareketi için bazen bulanık görünebiliyor. Yine bu nedenle işçi sınıfı üzerindeki burjuva ideolojik etkilere karşı, Marksizm temelinde ideolojik mücadele süreklidir.

İşçi sınıfının tarihsel görevi (misyonu) hem bir bütündür, hem de birbirinden farklılıklar gösterir. İç içe geçen farklı görevler kendini işçi sınıfının devrim programında da yansıtır: Kapitalizme karşı olan görevler ve Sosyalizmi kurmak için olanlar. Ama çoğu işçi partisi, bilimsel komünizmden aldığı kavramları, çözümlenmeleri, sentezleri tam ne anlama geldiğini bilmeden kullanıyor. Çoğu kez bu görüşler kavranılmadan kopya ediliyor. Bu, özellikle, işçi sınıfının kapitalizme karşı görevleri söz konusu olduğunda kendini daha belirgin olarak belli ediyor. İşçi sınıfı kapitalizme karşı görevini yerine getirdiği ölçüde, sosyalizme geçecektir. Kapitalizme karşı proleter devrimci görevleri açık ve tam olarak kavranmalı.

İşçi sınıfının kapitalizm karşısında burjuva egemenliği ve burjuva toplum karşısındaki tavrı negatiftir. İktidara geldikten, yani kendisini egemen sınıf olarak örgütlendikten sonra, toplum karşısında tavrı ise pozitifdir. Çünkü burada artık söz konusu olan yeni bir toplumun örgütlenmesidir.

İşçi sınıfının görevi, üretim araçlarının özel mülkiyetini, toplumsal mülkiyete dönüştürmektir. Bu dönüştürme işi, eski toplumu yıkmakla başlar. Burjuva toplum yıkılmadan, burjuva diktatörlüğü devrilmeden yeni topluma geçilemeyeceği açıktır. İşçi sınıfının buradaki görevi yıkıcı-devrimcidir. Eski topluma karşı yürütülen bu yıkıcı görev, sosyalizm altında, başka koşullarda ve başka biçimlerde devam eder. Ancak, sosyalizmde işçi sınıfının esas görevi yeni toplumu kurmaya girişmektir. Sosyalizm sınırlarına kadar genel olarak yıkılacak olanlarla uğraşacağız. Komünist manifesto, kurulu düzenin zor yoluyla yıkılacağını ve bu yıkıcı-devrimci görevi tüm dünyaya ilan etti.

İşçiler yalnızca, burjuva toplumda kendi lehine olan, kendisini kurtuluşa yakınlaştıracak olan gelişmeler karşısında olumlu tavır alır. Bu konudaki tavrını bile kapitalizmi yıkmak biçimindeki esas görevine bağlı olarak ele alır. Her gelişme karşısında somut tutum belirler. Ancak bazı sınırlı konular dışında, işçi sınıfının kapitalizm karşısında, burjuva toplum karşısındaki genel ve esas tutumu negatiftir, yıkıcıdır.

Proletaryanın kapitalizmi eleştirisi evrensel bir eleştiridir, ve emek-sermaye ilişkisinin olduğu her yerde geçerlidir. Eleştiri, kapitalist üretim biçimine, burjuva üretim ilişkilerine, kapitalizmin barındırdığı bağdaşmaz çelişki ve karşıtlıklara dayanır. Teorik ifadesini bilimsel komünizmde bulur.

Kapitalizmin proleter evrensel eleştirisi, pratik ifadesini, işçi sınıfının kapitalizme karşı yüzyıllarca süren açık ya da örtülü iç savaşlarında bulur. Sınıf savaşımının büyük bir bölümü, işçi sınıfının kendinden sınıf olduğu döneme denk düşer. Kapitalizm, sermayenin ilk doğuşuyla birlikte, kendini ortadan kaldıracak güçle eğerlenir. “Proletarya, burjuvazinin mezar kazıcılarıdır” İşçi sınıfının burjuva toplum karşısındaki negatif konumlanışını en iyi bu söz ifade eder. İşçi sınıfı, kendinde sınıf olduğu zaman bunu bir gerçek haline getirmese de, kapitalizmin gelişimi bu olanağı işçi sınıfının eline vermiştir. İşçi sınıfının artık kendisi için sınıf olduğu dönemden bu yana, giriştiği tüm büyük eylemler, kapitalizmin çöküşünü derinleştiren eylemlerdir. Bu eylem bütün ülkelerin işçilerinin katıldığı enternasyonal bir karaktere sahiptir. Tüm ülkelerin yıkıcı ve devrimci güçleri kapitalizmi yıkmak için birleşir.

İşçi sınıfı hareketi, işçi sınıfının verdiği sınıf savaşımı temeline bağlanırsa adına uygun davranır ve amacına ulaşır. İşçi sınıfının tarihi misyonuna dayanmayan her politik ve sendikal hareket, burjuvazinin ideolojik etkisine girip, zamanla dağılmaktan kurtulamaz. Dünya işçi sınıfı hareketi bu tipten enkazlarla doludur. Parlamenter bir ifade olan “muhalefet” sözcüğü de, proletaryanın sınıf mücadelesi temeline dayanmasının bir ürünüdür. Proletarya ile ilişkiler içinde açıklanamazsa “muhalefet” sözcüğü ne anlam ifade eder ki. Ama uluslararası sosyal reformizm ve oportünizm, “muhalefet” anlayışına burjuva anlamlar yükler. Uzlaşmacı anlayışta “muhalefet” emekçi sınıfın, burjuva kurumlara ve son durumda burjuva düzene bağlanmasıdır, yedeklenmesidir. Sonuç olarak, proletaryanın kapitalizme karşı negatif görevlerine bağlanmayan bir “muhalefet” politikası, emekçi sınıfı, sınıf savaşımından uzaklaştırır, onu burjuvazinin diktasına sokar. Yapılan kimi eleştirilere karşın, temel çizgileriyle burjuva düzeni olumlarlar. Bu nokta artık her türden uzlaşmacı hareketin bitişidir.

Kapitalizmin ilk dönemlerinde, yokoluşları karşısında büyük bir tepki gösteren küçük mülk sahiplerinin anti-kapitalizmini bir kenara bırakırsak, çünkü bunun modası geçmiştir, kapitalizme karşı mücadele ancak proletaryanın devrimci sınıfsal konumuna bağlanarak açıklanabilir. Proletaryanın mücadelesi, toplumsal üretimi bulunduğu yerden geriye değil, ileriye götürür. Proletaryanın sınıf savaşımı daha yüksek bir toplum biçimi olan komünizme götürür.

Marksist işçi partisi, proletarya diktatörlüğü yolunda kapitalizmi yıkma mücadelesinde işçileri birleştirir ve onları etkin bir güç durumuna getirir. Ancak proletaryanın devrimci sınıfsal konumuna bağlanırsa, adına uygun davranmış olur. Devrimci işçi sınıfı partilerinin tüm canlılığı, dinamizmi, propagandasının coşkusu ve yaşamı değiştirme gücü her proletaryanın tarihsel devrimci konumundan geliyor. Sosyalizme bağlandığı ölçüde, devrimci gerilla hareketlerinin tüm o etkileyici gücü, proletaryanın devrimci konumuna bağlanmaktan ileri geliyor. Yalnızca işçi sınıfına, onun devrimci konumuna bağlanan bir güç varlığını sürekli olarak koruyabilir.

Proletarya ile burjuvazi arasındaki mücadele, işçi sınıfının iktidara geldiği yerlerde, bu çatışma, sosyalizm ve kapitalizm arasında bir savaşım olarak devam eder. Sosyalizm ile kapitalizm, iki karşıt toplumsal sistem olarak, yan yana yaşamak zorunda kaldıkları zaman, iki sistem arasında şiddetli bir savaş vardır. İki sistemden biri, diğerini ortadan kaldırmadığı sürece, yan-yanaya bulunurlar. Fakat mücadele birinin zaferiyle sonuçlanıncaya dek daima vardır. Yirminci yüzyılın büyük deneyimi, kapitalist devletler sisteminin sosyalist sistemi yık-

mak için çok yönlü saldırıları, propagandası ve kampanyalarıyla doludur. Sosyalizm ile kapitalizm arasındaki mücadele tarihi bize öğretmiştir ki, iki karşıt toplumsal sistem daimi olarak birarada yaşayamaz: Ya biri ya öteki. Bu gerçekten hareketle, işçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşımının, komünizmin zaferi dünya düzeyinde güvenceye alınana kadar sürekli olduğunu söyleyebiliriz.

İşçi sınıfının sınıf savaşımı öz olarak enternasyonal bir savaşım-
dır. Proletarya enternasyonalizmi, proletaryanın elinde, kendisinin kurtuluşunda bir savaşım aracıdır. Bu araç, ancak proletaryanın devrimci misyonuna dayanırsa, onu ifade ederse amacına ulaşabilir. İşçi sınıfının devrimci rolüne dayanmayan bir enternasyonalizm, bu nedenle iflas eder ve çöker. İşte ikinci Enternasyonal'in tarihte yaşanan durumu. Buradan da açıkça anlaşılıyor ki, işçi sınıfının devrimci konumuna dayanmak da yeterli değildir, bu devrimci konumun getirdiği devrimci görevleri daima sürdürmek gerekiyor. İşçi sınıfının dünya çapında yeniden büyük bir atağa kalktığı bir sırada, burjuvaziyle tu-
tuşulan savaş, belirleyici bir savaştır; bu savaşı sonuna dek götürmek ve kazanmak ancak, işçi sınıfının devrimci konumuna dayanmakla mümkündür. Sosyal-reformizm ise, enternasyonalizmi proletaryanın devrimci konumuna dayandırmadan, hatta onu dışlayarak, belirsiz bir çabaya dönüştürüyor. Bu muğlaklık ve belirsizlik, burjuvaziyle tayin edici bir savaşıma girmiş olan dünya işçi sınıfına kesin olarak zarar veriyor. Bu durumda devrimci Marksizm-Leninizm'e ikinci bir görev düşüyor: Sosyal-reformizmin ve oportünizmin sınıf işbirlikçi politikasının özünü açığa çıkarmak ve proletaryanın tarihi rolünün altını bir kez daha çizmek.

Halk sınıfları içinde, yalnızca proletarya kapitalizme karşı eleştiriyi sonuna kadar götürebilir. Kapitalistler karşısındaki tüm öteki sınıflar eleştiriyi yarıyolda bırakırlar. Her sınıf eleştiriyi, sınıfsal doğasına göre yapar. Proletarya sınıfsal konumu gereği, eleştiriyi sonuna dek götürme yeteneğine sahiptir.

İşçi sınıfı kapitalizme karşı çok yönlü mücadelesinin sonuna kadar götürebilirse, kurtulabilir, zafere ulaşabilir. Çünkü kapitalizm halen varolduğu, burjuva toplumun varlığını sürdürdüğü bir yerde, proletarya kurtulmuş sayılmaz. Bu nedenle, proletarya burjuva topluma karşı verdiği mücadeleyi sonuna kadar götürmek, tamamlamak zorunda.

Bugüne kadar pek çok düşünür, yazar, sanatçı, ekonomist burjuva toplumun çeşitli yönlerden eleştirisini yaptı. Ancak, ya toplumsal kaygılarla, ya görüşlerini dile getirdikleri sınıfın konumu gereği, eleştirilerini derinleştiremediler. Tam her şeyi açıklayacakları, gün ışığı

đına çıkaracakları bir anda ve yerde, bu noktadan daha ileriye gitmediler. Burada sınıfsal konumlarına teslim oldular. İçlerinde içten hareket edenler de vardı. Bunların, yeni toplumun tüm olguları kendisini belli etmesine rağmen bunu görememeleri; yeteneklerine bağlanabilir. Evet, tüm çabaya rağmen bu yeteneği ortaya koyamayanlarda oldu. Ancak, önlerindeki asıl engel, burjuva; küçük-burjuva konumlarıydı. Yalnızca proletaryanın devrimci konumuna dayanan proleter ve bilimsel komünizm eleştiriyi sonuna kadar götürdü. Sosyalist sanatçıların, edebiyatçıların burjuva topluma yönelttikleri güçlü eleştiri de yine bu temelde açıklanabilir.

Yalnızca proletarya insanlığı kurtarabilir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
21 Aralık 2005 – 4 Ocak 2006
Sayı: 57

OTUZ BEŞ YILDIR SÜREN SAVAŞ

Bugün olayların arka arkaya ve üst üste gelmesi, şiddetlenmesi, yoğunlaşması ve ani toplumsal başkaldırıların ortaya çıkması karşısında şaşkınlığa düşenler, yakın tarihi süreci derinlikli olarak kavrayamayanlardır. Bütün bu gelişmeler, uzlaşmaz karşıtlık içinde olan sınıfların karşılıklı ilişkisini sürekli etkileyen ekonomik, toplumsal ve politik süreçten kaynaklanıyor. Bu da, son otuz beş yılın ya iç savaş, ya da iç savaşa yakın bir çizgi ile geçen sınıf savaşımında yansımaları bulmuştur.

Ekonomik yapıda işbirlikçi tekelliliğin oluşumuyla birlikte, halk kitlelerinin mülksüzleştirilmesi ve sefaleti de derinleşir. Tekeller, işbirlikçi sermaye ile birlikte ekonomiyi denetimi altına alır. Tekelliliğin ekonomideki egemenliği, emperyalizmin ekonomik ilhakının hızlanması ve derinleşmesiyle birlikte tepe noktaya çıkar. Tam da bu arada, halk kitlelerinin ekonomik ve toplumsal yıkımı katlanılmaz boyutlara ulaşır. Yıkıcı-öldürücü tekelliler birleşmeler, sermayenin artan büyümesi ve güçlenmesi, tüm ağırlığıyla emekçi kitlelerin üstüne çökmüştür. İşsizlikte ve mülksüzleşmede sıçramaların görülmesi bu ekonomik gelişmenin zorunlu sonucudur. Aç, yoksul, hasta, bezgin ve düşkünlerin sayısında tam bir patlama yaşanır. Bu durumda burjuvazinin gerçek anlamda egemen olduğu söylenemez. Halk kitlelerinin bu denli toplumsal yaşamdan dışlandığı bir yerde burjuvazi egemen değildir. O ancak zorba yöntemlerle ayakta durabiliyor.

İşçi sınıfı ve halk yığınları üzerinde, bir zorbalık, bir baskı aygıtı olan devlet, daha bir yetkin duruma getirildi. 12 Mart'ta faşistleştirilen devlet, 12 Eylül'de de faşizmi kendi yapısında kurumlaştırdı. Yalnızca devlet değil, tüm burjuva politik kurumlar (sermaye partileri, üniversite yönetimleri vb.) halk üzerinde bir baskı ve saldırı aygıtı olarak biçimlendirildi. Bütün politik sistem, tüm devlet egemenlik sistemi burjuva iç savaşı sürdürmek için güçlendirildi. İster faşist darbe dönemlerinde ister diğer dönemlerde, devlet, her zaman vahşet ve dehşet aracı oldu. Halklara karşı uyguladığı terör ve katliamlar, sermayenin gücünü değil, güçsüzlüğünü gösteriyor. Burjuvazi ne egemendir, ne de yönetebiliyor; o sadece halk kitlelerine karşı savaşıyor.

Devletin devamlı güçlendirilmesi, burjuva güçlerin ittifak içinde emekçi kitlelere savaş açması, karşısındaki güçlerin, halk güçlerinin de, sermaye egemenliğine karşı sürekli savaş halinde olduğunu gösterir. Burjuvazi karşısında böyle bir güç oluşmuştur ve yıllardır savaşıyor. İç savaş biçimini alan bir sınıf

mücadelesi uzun zamandır sürüyor; ama işçi ve emekçi halk kitleleri henüz iktidara gelememi. Sermayenin onca ekonomik ve askeri gücüne rağmen, proleter iç savaşın hala varlığını koruyor olması, emekçi sınıf hareketinin ne denli güçlü olduğunu kanıtlıyor. Sınıflar mücadelesi eğer uzun bir dönem, iç savaş ya da ona yakın bir düzeyde seyrediyorsa, bu savaşım belli bir noktada sıçrama yapar. Ne kapitalist güçler böylesi bir ortamda yollarına devam edebilirler, ne de halk yığınları mevcut şartlarda yaşamını sürdürebilecek durumdadırlar. Bu durumda her iki taraf da, sınıf savaşımını kendi yararına köklü olarak çevirmek için sık sık sonuç alıcı çıkışlar yapıyor. İşte bu momentte çok çetin çarpışmalar oluyor. Ve ani gelişmeler beliriyor. Sınıflar mücadelesine basit bir evrimcilikle bakanlar, bu şiddetli çatışmaları, ani dönemeçleri ve sıçramaları bir türlü anlayamıyorlar. Oysaki, iki karşıt güç eğer birbirinin üzerine yürüyorsa, kıyasıya bir çarpışmaya girmişse, bu savaş her ikisi için de bir varlık-yokluk sorunu olmuşsa, o zaman durum her an değişebilir.

Sınıf mücadelesinin bu derece şiddetli olduğu, devrimci durumun ortaya çıktığı bir süreçte tarih, yoğun-tarihtir. Yoğun-tarihi (bunun sonucu olarak aynı zamanda kısa tarihi) yalnızca politik olaylarla sınırlı görenler var. Halbuki, yoğun tarih daha bütünlüklü bir ekonomik, toplumsal ve politik süreci kapsar. Politik olanın, toplumsal yanısı var, onun da ekonomik temeli var. Ekonomik yaşamda kapitalistlerle işçiler arasındaki uzlaşmaz çelişki ve karşıtlık, yansısını sınıf mücadelesinde, politik çatışmalarda bulur. Kapitalist ekonominin yoğun gelişimi, zorunlu olarak sınıf savaşımının da yoğunluğunu getirir. Türkiye’de işbirlikçi tekelciliğin gelişimi ve emperyalizmin ekonomik ilhakını sonuna kadar götürme eğilimi, kapitalistlerle emekçi sınıfların politik çatışmasının temelini oluşturur. Tekelci kapitalizmin ilerlemesiyle birlikte artı-değer sömürüsü de artar, bunun sonucu halk kitlelerinin sefaleti derinleşir; öte yandan başkaldırıları da yaygınlaşır, iç savaş süreklilik kazanır. Burada tarih artık yalnızca yoğun-tarih değil, yoğun-devrimci tarihtir. Emekçi kitlelerin devrimcileşmesi ve devrime yönelişi toplumsal bir olgu olmuştur. Faşist darbe dönemlerinde bile, halk yığınları devrim yolundan vazgeçmemiştir. Ağır baskı koşullarında kitle eylemlerinde belirgin bir düşüş olmuşsa da, bu, kitlenin devrimden uzaklaştığı anlamına gelmez. Emekçiler ağır faşist terör altında ve işten atılma tehdidi karşısında, her zaman sokağa çıkma-yayabilirler. Ama, düşünce olarak, duygu olarak, bilinç olarak devrimden yana olmayı korurlar. Bu sırada emekçilerin öfkesi, özlemleri ve istemleri birikir ve sonra birden patlar ve tüm bu sosyal atomlaşma, tüm bu devrimci enerji patlar ve açığa çıkar. Türkiye ve Kürdistan’da bu patlama, bu sıçrama noktaları sık sık yaşanır. Bu süreci bütünlüklü, tüm karmaşıklığı içinde ve derinlikli gözlemleyemeyenlerin aklı bu patlamalar karşısında hep şaşkınlığa düşmüştür.

İşçi sınıfı hareketi daha öncesine dayanmakla birlikte, son otuz beş yıl içinde sermaye egemenliğini tehdit etme durumuna gelmiştir. Bu döneme kadar rahatça hareket edebilen burjuvazi, emekçi halk kitlelerinin yükselen mücadelesi karşısında artık özgürce hareket edemez oldu. İşçi ve emekçi hareketinin yanında örgütlü devrimci hareket de ortaya çıkmaya başlayınca, o günden sonra kapitalist güçler kendilerini hep baskı altında hissettiler. Bu tarihten sonra attıkları her adımı ve aldıkları her kararı hesap ederken, hep devrimin baskısı altında oldular. Devrimi önleme onlar için esas sorundu. Bütün hareket biçimlerini devrimi engelleme amacı üzerine oturtular. Tüm politik sistem, yasalar vb. buna göre düzenlendi. Bütün düzen güçleri anti-proleter ve anti-komünist temelde harekete geçirildi; öteden beri varolan bu temel iyice güçlendirildi. Burjuva “vatandaş” işçi sınıfı hareketine, onun devrimci güçlerine, komünizme karşı, devletin yanında aktif olarak yer alan, militarize edilmiş insan demektir. İnsanlar baskı altına alındı, düzene karşı hareket eden her şeye ateş açıldı. Kapitalist düzenin korunması, devrimin önlenmesine bağlıydı. O güne kadar sürdürülen yöntemlerle bunu başaramadığı için faşist darbelerle başvurdu. Ama bir daha eskisi gibi serbest olamadı.

Burjuva terörün en kudurgan olduğu dönemlerde dahi devrimci mücadelenin varlığını koruması ve kesintisizliği, sermaye güçlerinin tüm planlarını boşa çıkarmıştır. Devrimci güçler en ağır baskı koşullarında ve çok büyük kayıp vermelerine rağmen eylemlerine ve örgütlenmelerine devam ettiler. Faşist terörün orta yerinde mücadele etmeleri, her bakımdan çelikleşmelerini sağladı. Sınıf savaşımının her aşamasında yer alan ve devrimci işçi sınıfı hareketini temsil eden devrimci marksist-leninist güçler, mücadele biçimleri konusunda da büyük bir zenginliğe dayanıyorlar. Bu da, komünistlere her türlü mücadele biçimini karşılayabilme yeteneği kazandırmıştır. Burjuvazi, bu denli mücadele ve örgütlenme yeteneğine sahip olan komünist güçler karşısında başarılı olamaz. Teori ve politika alanında iyi donanıma sahip olan proletaryanın devrimci sınıf partisi daha ileriye gitmek ve amacına ulaşmak için gereken nitelikleri içinde taşıyor. Buna dayanarak, proletaryanın zaferi kaçınılmazdır, diyoruz.

Tekelci sermaye doksanlı yıllardan itibaren, devrimci güçleri etkisizleştirmek için bütünlüklü yeni bir politika izlemeye başladı: Faşist terörün yanında, politik çevirme hareketi. Devrimi ezmeye yönelik bu politik plan ana hatlarıyla, burjuva politik sisteme adapte olacak olan –çoktan kendini buna hazırlamış olan- sosyalistlere bir kanal açmak, ancak bunu reddedip devrimci mücadele çizgisinde ısrar edenleri ise en ağır biçimde yenilgiye uğratmak için faşist devlet terörünü tırmandırmak, biçimindeydi. Plan kısmen hayata geçti. Burjuva düzene dönmek isteyenler, açılan kanaldan yürüdüler. Sosyal-reformistler bunu yaparken, genel olarak devrimci hareketin yenileceğini düşünüyorlardı. Fakat böyle olmadı; devrimci mücadele, onların dışında

güçlenerek devam etti. Burjuva planın diğer cephesi da başarılı olamadı. Devrimcilere yönelen ağır terör devrimci hareketi ortadan kaldıramadı. Bu dönemde Kürdistan Ulusal Hareketi ve genel olarak komünist hareket en güçlü çıkışını gerçekleştirdi. Proletaryanın devrimci sınıf partisi, Leninist Parti'nin yükselişi kendi başına devrimci bir olaydı. Birleşik devrimin bugün ulaştığı düzey, sermayenin politikasının boşa çıktığını göstermeye yeter.

Devrimci mücadelenin güçlenmesi, devrimci durumun olgunlaşması ve iç savaşın şiddetlenmesi karşısında burjuvazi varlığını tehlikede görmeye başladı. Tam da böyle bir süreçte AB devreye girdi. Türkiye, devrimin baskısından kurtulmak için AB'yi bir can simidi, bir kurtarıcı olarak gördü. Türkiye ve Kürdistan devrimini ancak daha güçlü bir hegemonya ile, AB ile baskı altına alabileceğini ve ezeceğini düşünüyorlardı. AB, işbirlikçi tekelci sermayenin planını daha geniş bir düzlemde ele aldı. Bir taraftan küçük-burjuva sol güçleri kendine bağlarken, diğer taraftan 19 Aralık zindan katliamlarında olduğu gibi devrimci hareketi yok etmeyi hedefledi. İlk önceleri AB'nin nasıl bir tehlike oluşturduğu anlaşılmadı; oysa AB süreci işçi sınıfı ve halk hareketine karşı yöneltilmiş en geniş kapsamlı bir saldırdır. Ama, işbirlikçi burjuva güçlerin AB ile birlikte başlattıkları bu saldırı da sonuç getirmedi; devrim şimdi daha bir güçlü.

Devrim, kendisini yaratan koşullar ortadan kalkmadıkça, hep gündemde olacaktır. Ekonomik ve toplumsal koşullar özellikle doksanlı yıllardan itibaren devrim için en olgun düzeyine ulaştı. Emperyalizm, ekonomik ilhakı derinleştirme politikasını uygulamasıyla birlikte kapitalizmin iç çelişkilerini olgunlaştırdı. Devrim bu şartlar içinde bir zorunluluk haline geldi.

İşçilerin, emekçi halkın ve Kürt halkının devlet güçleriyle çatışmaları ve ayaklanmaları günlük olgulardır. Bu olgu karşısında burjuvaların karşı-girişimleri sonuç vermiyor. Kitleler devrime yöneliyorlar, sola kayıyorlar. İnsanlığın geleceğini belirleyen bir güç olan işçi sınıfı, halk kitlelerine önderlik ederek, sınıfsal konumuna uygun davranmış olacaktır. İktidarın ele geçirilmesi işçi sınıfı için 'büyük amaç'a ulaşmanın ilk koşulu olacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

4 - 18 Ocak 2006

Sayı: 58

KAPİTALİZM SORUNLARINI ÇÖZEMEZ

Kapitalizm yeni koşullara ayak uydurabilir mi? Yarattığı sorunları çözümlenebilir mi? Burjuvazi kendisini yenileyebilir mi? Sınıf mücadelesi açısından önem kazanan bu soruları yanıtlamamız gerekiyor.

Maddi üretim aynı zamanda bir yeniden üretimdir. Kapitalist yeniden üretim, genişletilmiş yeniden üretim olmak zorundadır. Maddi genişletilmiş yeniden üretim, yani kullanım- değerleri üretimi, kapitalist zenginliği temsil eden değişim-değerinin koşuludur, maddi taşıyıcısıdır. Kapitalist zenginliğin sürekli birikimi için genişletilmiş kullanım-değerleri üretimi bir zorunluluktur. Kapitalistler için önemli olan kullanım-değerleri üretimi, yani, insanlara yararlı şeylerin üretimi değil, ama faydalı şeyler üzerinden zenginlik üretimidir. Kapitalist zenginliğin genel toplumsal biçim ve temsilcisi ise paradır, sermaye olarak paradır.

Sermaye olarak para (para-sermaye) birikimi sınırsız bir hedefe sahiptir. Zenginliğin soyutlanmış biçimi olarak, kullanım-değerlerinden, emeğin maddi üretim koşullarından, doğadan da soyutlanmış olarak, onların engellerinden kurtularak, kendisini sürekli geliştirir. Bu yönde önüne çıkan her türlü engeli aşar. Hızlı sermaye birikimi için her engel, kapitalizm için aşılması gereken bir engeldir. Sermaye birikimi için maddi üretimin tüm kaynakları talan edilir. Sermaye birikimi doğasının gereği, yalnızca emek ile değil, doğal koşullarla da karşıtlık içindedir. Bunun yanında, her seferinde yeni toplumsal koşullara geçiş sermaye birikiminin bir eğilimidir.

Kapitalizm, üretim koşullarını ve toplumsal ilişkileri sürekli değiştirmekten hiç vazgeçmez. Mülkiyetindeki bilim ve teknik hep buna hizmet eder.

“Büyük sanayi, mevcut üretim sürecini hiçbir zaman son ve değişmez bir biçim olarak görmez ve ele almaz. Bunun için de, bu sa-

nayinin teknik temeli devrimcidir; oysaki daha önceki üretim tarzları özünde tutucuydu” (Kapital 1. Cilt) Maddi üretim alanındaki bu değişimin, toplumsal sonuçları olacağı da kesindi.

“Burjuvazi, üretim tarzlarını ve böylelikle üretim ilişkilerini ve onlarla birlikte, toplumsal ilişkilerin tümünü sürekli devrimcileştirmeksizin varolamaz” (Komünist Manifesto) Bu değişme toplumsal ilişkilerin tüm alanını ve yaşamın her cephesini alt-üst eder, dönüştürür.

“Bütün sabit, donmuş ilişkiler” diye belirtir Manifesto-“ beraberlerinde getirdikleri eski saygıdeğer önyargılar ve görüşler ile birlikte tasfiye oluyorlar, bütün yeni oluşmuş olanlar kemikleşmeden eskiyorlar. Yerleşmiş olan ne varsa eriyip gidiyor, kutsal olan ne varsa lanetleniyor ve en sonu insan, kendi gerçek yaşam koşullarına ve hemcinsleriyle olan ilişkilerine ölçülü bir anlayışla bakmak zorunda kalıyor”

Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte iki sonuç ortaya çıkıyor; biri olumsuz olan, diğeri ise olumlu olan. Eski ilişkiler birer birer yıkılır ve kapitalist ilişkiler onların yerini doldururken; aynı süreçte, maddi koşulları geliştirir ve işin (üretimin) çeşitliliği yasa gereği, üretici güçleri yeni bir toplumsal düzene geçmeye zorlar. Fakat kapitalizmin hep ilerleme içinde olduğu görüşü bir önyargıdır. Kapitalizmde bir ilerletici yön ve bir de geriletici yön birlikte varolur. Modern kapitalist gelişmenin yaşandığı aynı süreçte, insanlığın gelişmesi uğruna bir sınıfın, proletaryanın yaşamının tüketilmesi ve entelektüel olarak geriletilmesi de görülüyor. Üretici güçleri geliştiren aynı üretim ilişkileri içinde, bu güçleri geriletken öğeler de ortaya çıkar. Kapitalizmin en son geldiği nokta toplumsal üretici güçlerin önünde ayakbağı olması, onları engellemesi; onların karşısına geçmesi, çatışma içinde olması ve sıçramalı çöküş evresine girmesi.

Sermaye, daima yeni koşulların zorladığı gibi, doğmuş olan koşullara da kendini uyarlar (ayak uydurur). Sermayenin yeni koşullara adapte olması, eskiyle uyumlu olmasını dışlamaz. Sermaye, varlığını sürdüreceği koşullara hemen uyum sağlar. Sermayenin temsilcileri durumundaki kapitalistler, burjuva toplumu değişmiş olan şartlara göre yeniden düzenleme esnekliğine sahipler. İşte bazı tarihsel örnekleri: Büyük sermaye 19. yüzyılda daha çok monarşi ile birlikte olmayı çıkarlarına daha uygun buluyordu, ama halk kitleleri eski düzenin tüm kalıntılarını temizlemek ve demokratik özgürlükleri olabilecek en ileri noktaya kadar genişletmek istedi. Bunun için bir dizi ayaklanmalara ve devrimlere başvurdu. Sonuçta büyük sermaye istemese de, demokratik cumhuriyete ulaştı. Büyük sermaye eski koşulları geri getire-

meyeceğini anlayınca, o zaman yeni koşulları kabul etmek zorunda kaldı. Ama her biçimi olduğu gibi, demokratik cumhuriyet biçimini de içeriği belirler. Demokratik cumhuriyetin içeriği de burjuva idi. Üstelik demokratik cumhuriyette burjuva çıkarlar daha bir güven altındaydı. Ekonomik güç, mali güç kapitalistlerin elinde oldukça, bu gücün satın almayacağı ve baştan çıkarmayacağı bürokrat, hükümet, milletvekili ve burjuva kurum yoktur. Farklı koşullarda, farklı örnek verelim. Tekelci sermaye otuzlu yılların Avrupa'sında, halk kitlelerinin o güne dek elde ettikleri demokratik özgürlüklerini yok etmek ve uluslararası işçi hareketini yenmek için faşizme yöneldi. İkinci Dünya savaşının sonucu Sovyetler Birliği ve Avrupa'nın anti-faşist güçlerince tayin edilince, tekelci sermaye çarçabuk yeni koşulları kabul etti. Daha sonraki yıllarda ve günümüzde gördüğümüz gibi, kitlelerin anti-faşist demokratik kazanımlarını bir bir ortadan kaldırdı ya da güdükleştirdi.

Bu konuda başka bir kıtada değişik bir duruma işaret edelim. Güney Afrika Cumhuriyeti, uzun dönem ırkçı beyaz azınlık yönetiminde ve egemenliğinde kaldı. Ülkenin ekonomik gücü bu azınlığın elinde kaldı. Irkçı burjuvalar tamamen kendi çıkarlarına olan bu durumu sürdürmek için en koyu ırkçılığı on yıllar boyu uyguladı. Ama yoksul siyah çoğunluğun çok uzun yıllar boyu verdiği mücadele sonucu ırkçı beyaz azınlık artık egemenliğini devam ettiremez noktaya gelince, dünya burjuvazisinin de çabasıyla, yönetimi siyahlarla paylaşmak zorunda kaldı. Tüm egemenliği kaybetmektense, egemenliği paylaşmak yeğdi onlar için. Sonra seçimlerde siyah yönetim kuruldu. Yeni bayrak kabul edildi vs. Beyaz sermaye yeni koşullara ayak uydurdu. Siyah yönetim ve yeni bayrak altında da varlığını sürdürdü.

Koşulları dünya genelinde ele aldığımızda, hiç şüphesiz bugünkü durum, dünden farklı. Kapitalist sistem dünden farklı olarak çöküş içindeyken, önceki dönemlerde gösterdiği esnekliği bugün gösteremez. Rahat davranacağı geniş bir alanı yok. Tarihsel inisiyatifi kaybetmiştir. Tarihsel girişim inisiyatifi proletaryanın eline geçmiştir. Sermaye, egemenliğini tüm dünyada sürdürmez noktaya gelmiştir. Fakat tüm bu yeni duruma rağmen, burjuvazi oturup yok oluşunu bekleyemez. Eski koşulları sürdürmek için elinden geleni yapacaktır. Ancak yeni koşullarda da varlığını sürdürme yollarını aramaktan vazgeçmeyecektir. V.İ.Lenin bize öğretmiştir ki, burjuvazi için mutlak çıkışsızlık diye bir durum yoktur; o en kritik anlarda bile bir çıkış yolu bulur. Proletarya toplumsal devrim yoluyla devirmediği sürece, burjuvazi en ağır krizlerden bile kurtuluş yolu bulur. Buradan çıkarmamız gereken sonuç: kapitalizmin nesnel olarak nasıl bir çöküş sürecine girdiğini

göstermek iken; öznel olarak öne çıkarılması gereken, burjuvaziyi toplumsal devrim yoluyla devirmek olmalıdır.

Burjuva toplumun yeni koşullara uyarlanması emeğin sermayeye gerçek bağımlılığını ve ücretli kölelik sistemini güçlendirir. Kapitalizmin yeni koşullarda da varlığını sürdürmesi, temelindeki toplumsal karşıtlık ve çelişmelerin derinleşmesini beraberinde getirir. Kapitalistler zenginliği ve daha fazla zenginliği ellerinde toplarken, nüfusun ezici çoğunluğunun elinden her türlü geçim aracını alarak, onları yaşamdan dışlıyor. Bunun sonucu zenginlik-yoksulluk karşıtlığı artarken, sınıflar arasındaki sosyal atomlaşma, sosyal patlama biçiminde açığa çıkar. Koşulların dönüşümü, yeni düzleme geçiş anlamına gelen kapitalizmin evrimi, bu sistemi yıkıma, kaçınılmaz sonuna doğru götürür.

Kapitalizmin kendini yeni koşullara göre uyarlaması ve ilişkilerini düzenlemesi, sorunlarını çözeceği anlamına hiç gelmez. Kapitalizmin sorunları denilen sorunlar, bu sistemin sosyal varlığından ayrılmaz. Yani kapitalizm varlığını sürdürdükçe, yapısından kaynaklanan sorunları da ortaya çıkar her zaman. Bu durumda, bu denli birikmiş sorunla içiçe nasıl sürdürebildi varlığını? Her krizden sonra nasıl yeniden ayağa kalkabildi? Kapitalizm kendi sorunlarını çözemez. Onun çözüm dediği şey, aslında bir sorundur. Sorunları çözmeye yeteneğine sahip değildir. Sorunlarını çözemez sadece erteler. Ve bu sorunlar büyümüş, birikmiş olarak karşısına çıkar. Uzun bir tarihi dönemdir kapitalizmin içine girdiği genel ekonomik krizler zaman zaman daha hafifler, ya da şiddetlenir. Sermaye bu krizleri atlattır ve krizden güçlenerek çıkar. Ama bu sadece bir an için böyle olur. Ekonomik kriz daha sonra çok daha yıkıcı olarak ortaya çıkar (şiddetlenir). Bu, daima böyle olur. Bu sorunlar, ekonomik krizler büyüye büyüye, burjuva toplumu havaya uçuracak birer patlayıcıya dönüşür. Yalnızca sosyalizm sorunları çözmeye yeteneğine sahiptir. Sosyalizm, toplumun daha ileriki gelişme aşamasına ulaştıkça sorunları çözer. Kapitalizmdeki gibi sorunları ileri ertelemeyebilir. Kapitalizmin böyle bir yeteneği olmadığı için, proleter yol, krizden çıkışın ve kurtuluşun biricik yolu olarak gündeme gelir.

Burjuva toplumun dağılması, sistemin krizinin, toplumsal çürüme ve yabancılaşmanın boyutlanması bir gerçek iken, sistemin hala yaşıyor oluşu, onun koşullara ayak uydurmasıyla açıklanabilir mi? Bunun nedeni, başka şeylerin yanında, burjuva toplumu dönüştürecek olan işçi sınıfının, düzen güçleri tarafından sistematik olarak baskı altında tutulmasıdır. Burjuvazi, emekçi sınıflara şiddet uygulayarak ayakta kalabiliyor. Yoksa koşullar, bir toplumsal devrim için son derece

uygun. Halk sınıflarına şiddet uygulanması bile, sistemin ne kadar derin bir kriz içinde bulunduğunu ve karşıtlığın da keskin olduğunu ortaya koyuyor. Hayır, burjuvazi böylesi bir ortamda egemen değildir. Egemenliği sürdürme yöntemleri ise, sistem krizini yalnızca biraz daha derinleştirmekten başka bir şeye yaramıyor. Krizden çıkmak için, sorunlarını çözmek için, devrimci işçi sınıfı hareketini durdurmak için burjuva zora daima başvuruldu, fakat bu, ekonominin evriminin yasalarını ortadan kaldırmadı. Ekonominin yasaları toplumsal dönüşümden yana işliyor.

Marksist tarihsel gelişim anlayışına göre, burjuva toplum da, önceki toplum biçimleri gibi ebedi değildir, tarihin bir dönemine aittir. Kendini değişen duruma ne denli uyarlarsa uyarlasın yıkılıp gitmesi kaçınılmazdır. İnsanlık böyle bir aşamaya gelmiş bulunuyor. İnsanlık kapitalizmin yıkılışına tanık olduğu aynı süreçte, yepyeni bir geleceğin kuruluşuna da tanıklık ediyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
18 Ocak – 1 Şubat 2006
Sayı: 59

ÖZGÜRLÜĞE AÇILAN YOL

Komünizm, yalnızca, ortak üretilen ürünlerin herkesin gereksinimine göre dağılımı değildir; ondan önce, bu ürünlerin bolca üretilimidir. Bunun da önkoşulu üretici güçlerin ileri düzeyde gelişimidir. Yani başka bir deyimle, bölüşümün ihtiyaca göre olması, emeğin üretkenlik derecesine bağlıdır. Toplumun örgütlülük düzeyi burada bir etmendir. Ürünlerin dağılım biçimi toplumun gelişme derecesine bağlı olacaktır.

Komünizm, ancak ekonomik olarak örgütlenebilir. Bunun maddi ön koşullarının önceden örgütlenmesi gerekir. Komünizmin dayanaacağı maddi temellerin ortaya çıkabilmesi için ise, bir dizi gelişme gerekiyor. Ürünlerin herkesin “gereksinimine göre” dağılımı ancak böylesi gelişmiş bir ekonomik temel üzerinde gerçekleşir.

Kapitalizmin tarihte ilerletici eğilimi, toplam ürünün miktarına göre, üreten sınıfın sayısını sürekli aşağı çekmesi (düşürmesi)dir. Alt sınıfların (üretken gücün, üretken sınıfın) sayısının azalması bir ülkenin ne kadar zengin olduğunu gösterir. Bu demektir ki, o ülkedeki üretici güçler çok gelişmiştir, yani emek üretkenliği ileri düzeye ulaşmıştır. Toplum maddi üretim için daha az zaman ayırmaktadır.

*“Bir yandan metaların üretimi için gerekli emek-zamanı yok denecek bir en aza dolayısıyla ürün miktarıyla **ilintili olarak** üretken nüfusun sayısını indirmek, sermayenin eğilimidir; ancak öte yandan (kapitalist üretim biçimi - ç) biriktirme, karı sermayeye dönüştürme, başkalarının olabilen en çok miktardaki emeğini sahiplenme biçimindeki karşıt eğilimi de içinde taşır.” (Marx, Artı-Değer Teorileri, 1. Kitap)*

Kapitalist üretim her iki karşıt eğilimi de birlikte barındırır. Meta üretimi için toplumsal gerekli emek zamanını -işçinin bireysel gerekli emek zamanını değil- en aza düşürme eğilimi; olabildiğince artı -emek zamanını yükseltme, artı-değeri, artı ürünü artırma eğilimini de içerir. Kapitalist üretimin gelişimi tarihsel olarak bir ilerlemedir, toplumu ilerletici bir rol oynar. Ancak burjuva toplumun ilerlemesi karşıtlık içinde bir ilerlemedir. Kapitalist üretim biçimi, sınıfların karşıtlıklarını sadece yeniden üretmekle kalmaz, her seferinde bu uzlaşmaz karşıtlıkları daha ileri götürür, derinleştirir.

Kapitalist kendi iradesi dışındaki koşullar nedeniyle üretim şartlarını iyileştirmek ve üretim araçlarını durmaksızın yetkinleştirmek zorundadır. Rekabet yasası, bir doğa yasası gibi onu buna daima zorlar. Eğer işgününün uzunluğu belli ise, bu durumda emeğin üretkenliğini ve yoğunluğunu artırır. Böylece gerekli emek-zamanını düşürerek, cebe atacağı artı-emek zamanını uzatmış olur. İşçinin kendi geçimi için harcadığı emek-zamanını “yok denecek düzeye” indirmek sermayenin sürekli bir eğilimi olarak kalır.

“Emeğin üretkenliğinde yükselme ve yoğunluğunda artış, her ikisi de benzer etkiler yaratır. Bunların her ikisi de, belli bir sürede üretilen mal kitlesini artırır. Bu nedenle her ikisi de, emekçinin kendisi için gerekli geçim araçlarını ya da bunların eş değerlerini üretmesi için harcamak zorunda olduğu işgünü bölümünü kısaltır. İş gününün asgari uzunluğu, bu zorunlu, ama kısaltılmış bölümüyle saptanır. Eğer işgününün tamamı bu bölümün uzunluğu kadar daralmış olsa, artı-emek ortadan kalkardı; böyle bir sonuç sermaye rejimi altında tamamen olanaksızdır.” (Marx, Kapital 1.Cilt)

Sermaye de zaten bunu asla kabul etmez. Ücretli emek sistemi, sermayenin ve sermayenin kendisini genişletmesinin koşuludur. Sermaye ise artı-emeğine el koymak için -hiçbir karşılık ödemeksizin- işçiye belli bir ücret öder. Kapitalist, eğer işgünün genel sınırlarını değiştiremiyorsa -mutlak olarak- o takdirde, uzunluğu belli olan işgünü içinde, işçinin kendi geçim araçları için gerekli olan işgünü bölümünü kısaltır. İşgünü emekçi için gerekli emek-zamanını ve kapitalist için artı emek-zamanını içerir. Emekçi tüm işgünü kendisi için gerekli olan asgari düzeye düşürse, artı-emeği de, uygarlığın gelişimini de ortadan kaldırmış olur. Artı emek üretimi çok eski zamandan beri var. Köleci toplumda, bugün bile hayranlıkla baktığımız o dev yapıtları, kölelerin artı-emeği ile inşa ettiler. Mısır piramitlerini; köleler doğal yolla ve basit geçim araçları tüketerek kendileri için daha az zaman harcayan insanların arta kalan zamanları içinde (artı-emek) harcayarak yaptılar. Kapitalizmde emekçinin artı-emeği toplumun gereksinmelerine değil kapitalistin sermayesini genişletmesi için kullanılıyor.

“Ancak -diyor Marx- kapitalist üretim biçiminin ortadan kaldırılmasıyla, işgününün uzunluğu gerekli-emek zamanına indirgenebilir. Ama bu durum da bile, bu süre, sınırlarını genişletecektir. Bunun nedeni bir yandan, ‘gerekli geçim araçları’ kavramının büyük ölçüde genişlemesi, emekçinin tamamen farklı bir yaşam düzeyine ulaşma çabasıdır. Öte yandan, bunun nedeni, şimdi artı-emek sayılanın, o zaman gerekli-emek sayılmasıdır; bununla, yedek ve birikim için bir fonu oluşturan emeği kastediyorum.” (age.)

Kaba sosyalizmin dile getirdiği “emeğin karşılığını istemek” ifadesinin tüm saçmalığı burada daha iyi anlaşılıyor. Birincisi ürünlerin (metaların) emekçiler tarafından ortaklaşa üretildiği koşullarda, herhangi bir emekçinin “bu benim ürünümdür” diyebileceği, ortada bireysel emeğin ürünü diye bir şey yoktur; ikincisi, bu kapitalizm altında olanaksızdır, çünkü emekçi emeğinin tüm karşılığını aldığı zaman ortada kapitalist diye bir şey kalmaz; üçüncü olarak, sosyalizmde gerekli toplumsal fonlar kesildikten sonra, ürünler bireyler arasında paylaşılır. Sosyalizmde emekçilerin bütün emek-zamanın ürünleri bireylerin çok yönlü gelişimi için kullanılır.

“Emeğin yoğunluğu ile üretkenliği belli ise, toplumun maddi üretim için ayıracağı zaman o kadar kısadır ve dolayısıyla, işin gitgide daha fazla ölçüde toplumun bütün sağlıklı üyeleri arasında eşit şekilde dağıtılması ve belli bir sınıfın elinden, doğal emek yükünü kendi omuzlarından kaldırıp toplumun başka bir tabakasının omuzlarına yükleme gücünün alınması oranında, eldeki zamanın bireyin zihinsel ve toplumsal yeteneklerini serbestçe geliştirmesine ayrılmasına olanaklı olacaktır. Bu yönden işgününün kısaltılması, emeğin genelleştirilmesinde, en sonu, bir sınıra ulaşmış olacaktır. Kapitalist toplumda, halk kitlelerinin bütün yaşamı emek-zamanına dönüştürülerek, tek bir sınıfa bolca boş zaman sağlanır.” (Marx, Age.)

Emekçi halkın tüm zamanının emek-zamanına çevrilmesi, kapitalist sınıfın asalaklığının ve kültür edinmesinin ön koşuludur. Oysaki toplumun maddi üretim için gereken zamanı kısaltılması ile her birey bunun olumlu sonuçlarından yararlanabilir, kendini entelektüel ve fiziki olarak geliştirme olanaklarına sahip olabilir. Ama bu, kapitalist toplumda olanaksızdır. Öncelikle tüm üretim araçlarının toplumun ortaklığına alınması gerekiyor. O zaman her sağlıklı birey, topluma ait iş araçlarına dayanarak iş görecektir; kısalmış olan işgünü nedeniyle açığa çıkan “serbest zaman” içinde kendini toplumsal olarak geliştirebilecektir. Bu, emeğin; dolayısıyla toplumun yeni bir ilke temelinde, komünizm temelinde örgütlenmesini gerektirir.

Antik çağdan beri artı-emek, gereksinimleri sürekli artan ve genişleyen nüfusun gereksinimlerini karşılamak ve toplumun yeniden üretimi bir zorunluluktur. Kapitalist toplumda bu, sermayenin temelini oluşturur.

“Bu artı-emeği, üretici güçlerin, toplumsal ilişkilerin gelişmesi için daha yararlı bir şekilde ve koşullar altında zorlaması ve daha önceki kölelik, serflik, vb. biçimlerinde olduğundan daha yüksek ve yeni öğelerin yaratılması, sermayenin uygarlaştırıcı yanlarından biridir. Böylece o, bir yandan, toplumun bir kesimi tarafından, diğer kesimin

saf dışı bırakılması pahasına, toplumsal gelişmenin (maddi ve zihinsel yararları dahil) ezilmesine ve tekel altına alınmasına varacak bir aşamanın doğmasına yol açar; öte yandan da, genel olarak maddi emeğe ayrılan zamanda daha büyük bir azalma ile bu artı-emeğin daha yüksek bir toplum biçimiyle birleşmesini olanaklı kılarak, maddi araçları ve çekirdek halindeki koşullar yaratır.” (Marx, Kapital Cilt 3)

Demek ki, maddi emeğe ayrılan zamanın azalması tarihsel olarak büyük bir gelişme aşamasıdır. Bir dizi toplumsal alt-üst oluşu gerektirir. Bunun daha ileri götürülmesi, insanlığı daha yüksek bir toplum biçimine götürür. Bu daha yüksek toplumun maddi araçları ve koşulları kapitalist üretim tarafından oluşturulur. Kapitalist üretim, el koyduğu artı-emeği daima daha büyütme için, maddi üretim için gereken toplumsal emek-zamanını en aza indirerek, yerini alacak toplumun yollarını döşemiş oluyor.

Tüm bu maddi üretim sürecinin gelişimi, insanlığı ekonominin baskısından kurtaracak, zorunluluk dünyasından, özgürlük dünyasına sıçramasını sağlayacak koşulların hazırlanmasını olanaklı kılar. İnsanlar elde ettikleri ileri gelişme sayesinde yaşamlarını maddi üretimin etkisinden kurtaracak ve gerçekten özgür olacaklar.

“Gerçekte özgürlük âlemi ancak, emeğin zorunluluk ve günlük kaygılarla belirlendiği alanın bittiği yerde fiilen başlamış olur; demek ki bu âlem, eşyanın doğası gereği, fiili maddi üretim alanının ötesinde bulunur.” (Marx. Age.)

İnsanlar ekonominin baskısı altında olduğu, yaşamını günlük ekonomik kaygılarla belirlediği, bireysel yaşam savaşı içinde olduğu zorunluluklar dünyasında özgür değildir. İnsanları denetim altında tutan tüm nesnel güçler, ortaklaşa denetim altına alındığı zaman ve maddi üretime daha az zaman ayırdıkları yani maddi âlemin ötesine gidebildikleri ölçüde özgür olurlar.

“Bu alanda özgürlük ancak doğanın kar güçlerinin önüne kâtilmek yerine, doğayla olan karşılıklı ilişkilerini rasyonel bir biçimde düzenleyen ve doğayı ortak bir denetim altına sokan toplumsal insan, ortaklaşa üreticiler tarafından gerçekleştirilebilir; ve bu, en az enerji harcamasıyla ve insan doğasına en uygun, en layık koşullar altında başarılır. Ama gene de bu, bir zorunluluk âlemi olmakta devam eder. Gerçek özgürlük âlemi, kendi başına bir amaç olarak insan enerjisinin gelişmesi, bunun ötesinde başlar; ama bu da ancak temelindeki bu zorunluluk âlemi ile serpilip gelişebilir. İşgününün kısaltılması onun temel ön koşuludur.” (Marx. Age.)

Maddi koşulların geliştirilmesine bugüne değin birbirini izleyen çeşitli toplumsal biçimler altında devam edildi. Ama artık mevcut toplumsal biçim altında devam edilemez. Kapitalist biçim, insanı ve doğayı tamamen mahvolma noktasına getirmiştir. Bugüne kadar elde edilen gelişmenin meyvelerinden yoksun kalmamak için burjuva biçime son vermek şarttır. İnsanın artık kendisiyle ve doğayla ilişkilerini yeniden ve uyumlu olarak düzenlemesi bir zorunluluk olmuştur. Özgürlük ancak bu ilişkilerin yeniden düzenlenmesiyle gerçekteştirilir.

Bugün zorunluluklar dünyasından, özgürlük dünyasına sıçrayışın neresindeyiz. Üretici güçlerin artması, emeğin daha üretken hale gelmesi, özgürlük çağına doğru yeni bir gelişme evresine girildiğini gösteriyor. Bu gelişmeler, şimdiye kadar, insanların karşısına yabancı nesnel bir güç olarak dikilen toplumsal güçleri, kendi ortak denetimine alabilecekleri bir temeli veriyor. Tüm bu nesnel gelişmeler, insanlığın kurtuluşuna açılan yolu olanaklı kılmaktadır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

1 – 15 şubat 2006

Sayı: 60

DÜNYAYI KURTARMAK İŞÇİ SINIFININ GÖREVIDİR

İşçi sınıfı, burjuvaziye karşı zafer kazanacak mücadele kapasitesine sahiptir. İşçi sınıfı bu konuma, sınıf mücadelesinin uzun süren tarihinden geçerek ulaştı. Bunun başlangıcında, içinde bulunduğu maddi koşulların bilincine varma, yani sınıf farkındalığı var. Milyonlarca işçi, sınıf bilincine kavuşarak, sınıf mücadelesinde daha ileriye atılıyor. Emekçi kitlelere öncülük eden devrimci işçiler bundan daha ileri noktada bulunuyorlar. Devrimci işçiler pratik bakımdan olduğu kadar, teorik ve politik nitelikleriyle de ileri bir konumdalar. Bütün yönlerde savaş kapasitesi güçlenen işçi sınıfı, burjuvaziyi yenecek ve egemen sınıf durumuna gelecek konumdadır.

Kapitalistler daha fazla artı-ürün peşinde koşarken, emekçi sınıfın sömürsünü de en üst düzeye çıkarıyorlar. Sonuçta büyük bir meta yığılı olan kapitalist servetin artışına paralel olarak, emekçi sınıfla kapitalist sınıf arasındaki karşıtlık en keskin düzeyine ulaştı. Bu, aynı zamanda sınıf mücadelesinin de şiddetlenmesini getirdi. Maddi koşullar, işçi sınıfını militan bir sınıf haline getirdi. Savaşkan bir sınıfın varlığı, burjuva egemenliği için her daim bir tehdit demektir. Burjuvazi, militan bir sınıfın olduğu bir yerde gerçek anlamda egemen değildir.

Kapitalizmin gelişimi ve sermayenin büyümesi, işçi sınıfının nicelik olarak büyümesini getirir. İşçi sınıfının nicelik olarak büyümesi demek, emekçi sınıfları daha rahat yönlendirmesi ve iktidara gelmesi halinde bu konumunu iyice pekiştirmesi demektir. Kapitalist sanayi, işçileri fabrikalarda, işletmelerde bir araya getirerek; buraları işçi sınıfının örgütlendiği alanlar, örgütlenme mevzileri haline getirir. Emekçi sınıf, ekonomik mücadelelerden geçerek kapitalizme karşı mücadele düzeyini yükseltir. Grevlerin işçiler için birer okul haline gelmesi, kapitalizmin ekonomik mekanizmalarının emekçi sınıf için nasıl bir eğitim işlevi gördüğünün güçlü bir kanıtıdır. Yine aynı kapitalist temeldir ki, işçi sınıfının sürekli ayaklanmalarına zemin oluşturur. Böylece işçi sınıfı, eğitimden geçmiş, örgütlü, disiplinli bir sınıf olarak burjuvaziyi yenecek bir güç durumuna gelir.

Kapitalistlerle işçiler arasında, maddi yaşam alanında yapılan kavga yüzyıllardır sürüyor. Kapitalist sınıf, sömürü oranını en yükseğe çıkarmak için, işgününü olabildiğince uzatmak için uğraşırken, işçi sınıfı ise

iş gününü düşürmek için mücadele vermiştir. Bu büyük iç savaşta makineleşme, işçilere karşı büyük bir silah oldu. Makine çok sayıda işçiyi işsiz bıraktı. İşçilerin kapitalistlere biçimsel bağımlılığının yerini gerçek bağımlılık (boyunduruk) aldı. Mutlak artı-değer sömürsünün yanında görelî artı-değer sömürsü ağırlık kazandı. Kapitalizmin egemenliğinin tamamlanması, biçimsel bağımlılığın yerini gerçek bağımlılığın alması sonucunda görelî artı-değer sömürsü de büyük bir artış gösterdi. Proletarya ile kapitalistler arasındaki iç savaşta işgünü kısaltıldı, fakat bu sefer daha kısa işgünü içinde üretimin yoğunlaştırılması arttı. İşçi tam bir dolap beygirine döndü. Daha sonra gelişen her teknik ve bilimsel buluş, emeğin üretkenliğini artırmaya ve işçinin harcadığı gerekli-emek zamanını düşürmeye; dolayısıyla kapitalistin artı-emek, artı-değer ve artı-ürün payını çoğaltmaya hizmet etti. Ücretleri olabilecek en düşük düzeye, sıfıra düşürmek sermayenin büyümesinin bir eğilimidir. Ücretlerin sıfıra doğru çekilmesi iki sınıf arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi ve karşıtlığı da en keskin noktaya çıkarır. Sınıf savaşımı yeni bir boyut kazanır.

Kapitalistlerin işçilere karşı şiddetli saldırıları, işten çıkarmalar, işçi sınıfı içinde iki eğilim yaratır. Bir eğilim, işsiz kalmaktan korkan işçilerin işsiz kalmamak için sermayenin dikta ettiği her isteği kabul etmesi, sermayenin diktasına boyun eğmesi şeklinde belirirken; diğer eğilim işçi sınıfıyla birlikte militan bir mücadeleye atılmak şeklinde belirir. Emekçilerin maddî koşullarının ağırlaşmasıyla birlikte işçilerin militan mücadele eğilimi de ağır basar. İşçi sınıfının kurtuluşuna açılan yol, bu militan mücadelede doğup gelişir.

Burjuva toplumun gelişimiyle birlikte, bireyle doğa ve bireyle toplumun karşıtlığı derinleşir. Bireyle toplum arasında derin bir yarık açılır. Bireyle toplum arasındaki yabancılaşma daha bir boyutlanır. Her bireyin istemi, diğer bireyin istemiyle çatışma içindedir. Bireylerin toplumsallığı parçalanır. Fakat kapitalizmde gelişen yön yalnızca bu değildir. İşçi sınıfı içinde, kapitalizme karşı mücadelenin ateşinde yepyeni bir yaşam çizgisi de serpilip-gelişir. Bu yeni hareket, emekçi sınıf arasında gelişen sınıf dayanışmasıdır. İşçiler, kapitalizme karşı mücadelede, aynı şartlar nedeniyle, kendi aralarında zorunlu olarak dayanışmaya girerler. Emekçi sınıf kendi içinde dayanışmada bulunurken kenetlenir, birleşir ve yeni bir toplumsallığın, toplumsallaşmış insanlığın temellerini atar. Bu dayanışma en sonunda insanı, toplumu kapsamına alır.

Kapitalistlerin uluslararası ilkesi rekabettir. (Kapitalist burada sermayeyi temsil eder, kişiselleşmiş sermayedir). Rekabet, beraberinde çatışma ve uluslar arasında savaşı getirir. Bireyin, bireyle çatışması, ulusların uluslarla savaşı hep aynı kapitalist temelde gelişir. Bu reka-

bette, bu savaşta büyük bir emek gücü ve doğa mahvolur. Bireylerin ve ülkelerin birbirleriyle düşmanlıkları had safhaya ulaşır. İnsan-doğa ve insan-toplum ilişkilerindeki çatlak iyice büyür.

Kapitalistlerden temelde farklı olarak, işçi sınıfının uluslararası ilkesi dayanışma ve enternasyonalizmdir. Bugün için işçi sınıfının emperyalist-kapitalist sisteme karşı ortak mücadele ve örgütlenmesi demek olan proletarya enternasyonalizmi, ülkelerde işçi sınıfının iktidara gelmesi koşullarında, sınırların ortadan kalktığı, düşmanlıkların, savaşın olmadığı, özgür insanlığın kaynaşmasının ve aynı duyguları paylaşmasının ortak ilkesi haline gelecektir. Kapitalizm insanlığı parçalamıştır; proletarya ise insanları yeniden birleştirir. Proletaryanın hareketinde insanlık yeni bir çağa, bütünlük çağına doğru yol alıyor. İnsanlığın yeni temellerdeki birliği emekçilerin dayanışmasında ve proletarya enternasyonalizminde doğuyor.

Burjuva toplum suçu, savaşı ve vahşiliği içerir. Toplumun kapitalist biçimi varoldukça, bunlar da olacaktır. Peki bunlar sınıf mücadelesi açısından hangi sonuçlara yol açarlar. İşte savaşlar. Savaşlar kapitalizmden ayrılamaz. Ama savaşlar aynı zamanda, kapitalizmin yıkımını derinleştirir. Ekonomik ve çevre krizini şiddetlendirir. Savaşlar sırasında doğanın tahrip olduğu çok iyi bilinen bir gerçektir. Savaşlar ekolojik krizin kaynaklarından biridir. Savaşların ekonomik kriz ve yıkıma etkisi ise ileri boyutlardadır. Ekonomik krizler ve toplumsal yıkımların proletaryanın toplumsal devrimleriyle yakın ve sıkı ilişkisi var. Savaşlardan sonra proletarya ya iktidara gelmiş, ya da zaferin kapılarına dayanmıştır. Demek ki, savaşlar, burjuva sistemi yiyip bitirirken; proletarya hareketine ise hedefleri doğrultusunda yeni mevziler kazandırıyor. Burjuvazi birbirine düşmüş ve zayıflamışken emekçi hareketi yeni katılımlarla saflarını büyütür ve krizden çıkışın tek gücü olur.

Burjuva toplum ilişkilerinin insanı tüketen bencilliği ve yabancılaşma, işin emekçiler için getirdiği tek düzelik ve bezginlik, halk kitlelerine uygulanan sınırsız vahşilik... En sonunda bundan bir çıkış yolu bulmak bir zorunluluk haline gelir. İnsanlığa yeni bir yaşam sunan sosyalizm tek çıkış yolu olur. Demek ki, kapitalizmin insanlık dışı yaşam koşullarını değiştirmek, o insana yabancılaşan ve insanın denetleyemediği bir dış nesnel güç haline gelen maddi koşulları insanın ortak denetimi altına alıp onlara insanca bir yaşam sunmak, ancak sosyalizmle gerçekleşebilir. Burjuva toplumun insanlık karşıtı doğası, halk kitlelerini bundan kurtaracak olan proletaryanın etrafında birleşmeyi getirir. Tüm yıkıcı ve devrimci güçler kapitalizmi yıkmaya girer. Kapitalist üretim doğası gereği emeği ve yeryüzünü kurutarak ilerleyebilir. İnsanı ve doğal yaşamı yoketmede kapitalizm şimdi en ileri noktada bulunuyor. Artık

kapitalizmin devamı insanlığın öncekiler ile kıyaslanmayacak yıkımlara uğraması demektir. 11 Eylül ve yine ABD'nin başlattığı 3. dünya savaşı, dünyadaki her insanın kapitalizmin hedefi haline geldiğini gösteriyor. Arka arkaya yaşanan doğal felaketler, insan-doğa ilişkilerinin bu biçimde devam edemeyeceğine ve doğayla uyumlu bir toplumun şart olduğuna herkesi ikna etti. İnsanın ve doğanın başkaldırısı burjuva toplumudur. İnsanlığı ve doğayı kurtarmak proletaryanın görevidir. Proletaryanın kuracağı toplumda, insan doğa ilişkileri yeniden ve uyum içinde kurulacaktır. Böylesine güçlü bir şekilde gündeme gelen proletaryanın zaferi kaçınılmazdır.

İnsanlığın kurtarılması gibi son derece altüst edici devrimci bir görev üstlenmiş olan proletaryanın, amacına çok çetin ve sancılı bir süreçten geçerek ulaşacağı açık. Her şeyden önce burjuvazi tarih sahnesini kendi isteğiyle terketmeyecektir. Varlığını sürdürmek uğruna göze almayacağı vahşet yoktur. Kapitalizmden komünizme barışçı yolla geçileceğini ileri sürenler, kapitalizmin kendi tarihi dönemine barışçı bir şekilde son vereceğini düşünüyorlardır. Tersine, kapitalizm sonuna doğru yaklaştıkça daha bir kudurgan ve daha bir vahşi hal alır. Kapitalist güçler, varlıklarını korumak için, ellerindeki kitle imha silahlarını kullanmakta bir an bile tereddüt etmeyeceklerdir. Şimdiye dek, onları kullanmaktan hiç çekinmedikleri gibi. Ellerindeki, tüm insani ve doğal yaşama son verecek kapasitedeki silahları, insanlığa boyun eğdirmek için bir tehdit aracı olarak kullanıyorlar. Bu anlamda kapitalizmin öldürücü tehditlerinden ve yaşama karşı giriştiği suikastlerden kurtulmak ve yeni bir topluma geçmek insanlık için bir ölüm-kalım sorunudur.

Şimdiye kadar insanları egemenliği altında tutan kapitalistler, insanları artık bu egemenliğe razı edemeyecektir. İnsanlar tehdidin derecesi ne olursa olsun, kapitalizmi yıkmak için savaşmaya kararlılar. Yaratılmaya çalışılan korku ve karamsarlığa aldırın yok. Çünkü emekçi insanlık, burjuvaziye karşı savaştan zaferle çıkacağına güveniyor. Bu da, insanlara güç veriyor, orda burda kapitalizme karşı gerçekleşen ayaklanmaların temelinde bu kendine ve zafere olan güven yatıyor.

Proletarya her yerde ayaklanmadan, iktidara gelmeden burjuvaziyi silahsızlandırmadan, insanlık kapitalizmin tehdidinden kurtulamayacaktır. Kapitalizmin yarattığı yıkım, tehdit ve vahşilik toplumsal devrimi her bakımdan kaçınılmaz yapmıştır. Proletarya bu büyük tarihi eylemde, geniş halk kitlelerinin harareti desteğini yanında bulacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

15 Şubat – 1 Mart 2006

Sayı: 61

KOŞULLARI DEĞİŞTİRMEK

Koşullar değişmeden insanın kurtulacağı yanlısaması, sosyalizmin teori-pratiğine rağmen, varlığını hala koruyor. Oysaki, gözlerimizin önünde sürüp giden sınıf mücadelesinde, çalışma konusu nesnel şartların kendisidir. Devrimin yönelmesi gereken nokta tam da burasıdır. Koşulların devrimci değişimi proletarya için temel bir hedeftir.

Sermayenin varlık koşulu ücretli emek sömürsüdür. Sermayenin asıl elde etmek istediği işçinin karşılığı ödenmemiş artı-emeğidir, artı-değerdir. Sermaye asıl olarak artı-emeğe komuta eder. Kapitalistin sermaye üretim süreci için hiçbir karşılık ödemediği cebe attığı artı değeri üretmesi, ancak bunun koşullarının yaratılmasıyla olanaklı olur. Bu, ücretli-emek sistemi demektir. Ama emekçinin ücretli-emekçi durumuna gelebilmesi için, her şeyden önce, bunun koşullarının oluşmuş olması gerekir. Sermaye üretiminin önkoşulu, emekçinin üretim araçlarından uzaklaştırılması, yani emeğin, kendi nesnel şartlarından ayrılması; kapitalistin mülkiyetine geçen bu üretim araçlarının, emek karşısına bağımsız olarak çıkmasıdır. Üretim araçları, emek karşısında bağımsız bir varlık kazanmadan, emeği sindirme araçları haline gelmeden, sermaye niteliğini kazanamazlar. Makine vb. üretim araçlarına sermaye niteliğini veren şey bu araçların emeğin karşısında, başkasının mülkiyetinde bir güç olmaları ve canlı-emeği sürdürebilme özelliğini kazanmış olmalarıdır. Donmuş emekten yani geçmiş emekten başka bir şey olmayan üretim araçlarının işçiye yabancılaşması, kapitalizm ilerledikçe daha da derinleşir. Emeğin araçları emeği sömürme araçlarına dönüşmüştür. Sermaye üretimi kendi üretim koşullarını sürekli hale getirir; ya da bu koşulları yeniden üreterek varlığını sürdürebilir.

Kapitalizm toplumsal bir sistemdir. Belli bir ekonomik temeli; bu ekonomik yapının şekillendirdiği belli bir toplumsal ilişkileri ve toplumsal ilişkilerine denk gelen estetik, sanat, kültür, felsefi ve ideoloji biçimlenişi vardır. Bunlar, bir bütün oluşturur. Toplum burada da, insan ile doğa ve insan ile insan arasındaki bütünlüklü ilişkiler demektir. Toplum sanıldığı gibi, doğadan kopuk bir organizma değildir; doğal temelleri olmayan toplum yoktur. Toplumun temeli maddi üretilerdir. Maddi üretim ise emeğin ve doğanın karşılıklı olarak birlikte katıldığı bir süreçtir. Yalnız, insan doğa ile ilişkilerini belli bir toplum biçimi altında sürdürür. Bu demektir ki, insanla doğa arasındaki ilişkilerin bugünkü halini değiştirmek için, var olan toplumsal biçimi değiştirmek gerekiyor. Toplumunu değiştirmek için, öncelikle, toplumun, insanın doğa ile ilişkilerini de kapsayan bir bütünlüklü ilişki olduğunu görmemiz gerekiyor.

Toplumsal ilişkiler içindeki insan, faal insan koşulların ürünü olduğuna göre, o zaman yapılması gereken bu koşulları değiştirmektir. Sığ görüşler, işin temeline inmeden, üretim koşullarını değiştirmeden, bunun sonuçlarıyla uğraşır. Oysaki her türden toplumsal ilişkinin temeli olan üretim biçimi kendi sonuçlarını durmadan yaratır. Örnek vermek gerekirse, devamlılık gösteren sınıf çatışmaları, son tahlilde hep aynı temelden, ekonomik koşullardan kaynaklanıyor. Ekonomik temeli varoldukça sınıf mücadelesi, politik mücadele, politik egemenlik olacaktır.

O halde sosyalizm mücadelesi, kapitalist sistemin bu ya da şu yanına yönelmekle sınırlanamaz. Sorun mevcut toplumsal sistemi yıkıp, onun yerine başka bir –şüphesiz daha ileri olan– toplumsal sistem kurmaktır. Meselenin temellerine kadar inemeyenler, toplumsal sistemi bütünlüklü olarak hedeflemeyenler, ne yaparlarsa yapsınlar mevcut düzenin sınırları içinde kalırlar.

Kapitalist sistemde, emekçilerin ekonomik yaşamını ne denli iyileştirilirse iyileştirilsin, yine de bu sınıfın bireyleri kendilerini çok yönlü geliştiremezler. Bunun önündeki temel engel, ekonomik statüleridir. Sorun ekonomik olanaklar sorunudur. Sınıflı toplumlarda, ekonomik olanaklar toplumun tüm üyelerince aynı ölçüde kullanılmaz. Zaten sınıf ayrımının temeli bu ekonomik gücün bir sınıfın (egemen olanın) elinde toplanmasıdır. Tüm ekonomik zenginlik, bu zenginliği yaratan sınıfa yabancılaşmış ve onun karşısına geçmiş biçimde, egemen sınıfın mülkiyetindedir. Ve ancak bu sınıfın yararına kullanılır. O halde, çok açıktır ki; mevcut koşullar devam ettikçe, egemen sınıfın bireyleri, bunun sonuçlarından sonuna kadar istifa edecektir; emekçi sınıftan insanlar ise yokluk ve yoksunluk içinde kalacaktır. Yine buradan

çıkarcığımız sonuç, her bireyin, sahip olduğu potansiyeli serbestçe açığa çıkarması (serpilip sergilemesi) ve niteliklerini geliştirmesi, yani tam olarak geliştirebilmesini sağlayan olanakları yaratan koşullar oluşmuşsa gerçekleşebilir. Koşullar meselesi burada karşımıza çok çarpıcı biçimde çıkıyor. Koşullarını insanileştirilmesi, insanların kendilerini özgürce ve çok yönlü geliştirecekleri koşulların yaratılması, sosyalizmin temel hedefidir.

Kapitalist üretim şartları durağan değildir; sürekli bir değişim ve alt-üst oluş içindedir. Kapitalist üretimin bir özelliğidir: kendisini sürekli değiştirerek ve geliştirerek varlığını devam ettirebilir. Ekonomik temeldeki bir ilerleme, büyük ve küçük üreticiler kitlesinin mülksüzleştirilmesi ve yoksullaştırılmasıyla sonuçlanır. Ve dönüp bakıldığında ulusun zenginliği denen şeyin bir grup insanın zenginliği haline geldiği, arkada ise büyük düşkünler, işsizler, açlar, kitlesi bırakıldığı görülecektir. Kapitalist merkezileşme, toplumsal yıkım ve çözülme ile birlikte ilerleyebilir ancak. Tüm insani koşulları yıkması ve çürütmesi kapitalizmin daimi bir eğilimidir. Ekonomik ve toplumsal şartların değişmesi en sonunda öyle bir noktaya ulaşır ki, bu noktada emekçi kitlenin varolan koşullara karşı ayaklanması kaçınılmaz olur.

Kapitalizm yaşam koşullarını emekçi kitleler için öylesine çekilmez hale getirdi ki, tüm emekçiler bu insanlık-dışı şartlarda yaşamayı artık kabul etmeyecekleri bir duruma geldiler. Üstelik kapitalizm ayakta durdukça, yaşam koşullarının insanlık dışı yönü daha bir derinleşiyor. Kitleler mevcut koşulları değiştirmek istiyor. Bu değişme isteği bir zorunluluğun sonucudur. Böyle bir zorunluluk olmadan kitleler mevcut koşulları kolay kolay terk etmezler, yaşam şartlarını değiştirme zorunluluğu bir dizi tarihsel gelişmenin sonucunda gündeme gelir. Yani bu değişimin tarihsel şartlarının oluşması gerekiyor. Kapitalizmin evrimi bu şartları adım adım oluşturmuştur. Tüm bu gelişmelerin sonucu, kitleler yaşam koşullarını değiştirmek, şartları insanileştirmek için sürekli eylem halindedir. Geniş kitleler, sığ düşünen sosyalistlerden farklı olarak, esas olanın şartları değiştirmek olduğunun bilinciyle hareket ediyorlar.

Koşulları değiştirme ya da aynı anlama gelmek üzere koşulları insanileştirme, dünyayı değiştirme temelinde, komünist hareket için merkezi bir sorundur. Toplumsal ilişkileri doğa ile karşılıklı ilişki olarak anlarsak, kapitalizmin tüm yaşam kaynaklarını kurduğunu göz önünde tuttuğumuzda, mevcut koşulları değiştirmenin yaşamsal bir sorun olduğu kendiliğinden anlaşılır. Emekçi sınıfın kapitalizme karşı alacağı her önlem, başka önlemleri de gerektirdiği için, önlemleri bütünlüklü olarak ele almak zorunluluğu açıkça anlaşılır. O halde dev-

rimci komünist program eski toplumsal sistemi temelleriyle birlikte dönüşüme uğratmayı hedeflemelidir. Bu dönüşüm artık ertelenemez pratik bir görev haline gelmiştir.

Teori ile pratik arasında; temel hedef ile güncel görevler arasında bir bütünlük, bir iç tutarlılık olmalıdır. Ortalama sol da görüşlerinde, bilimsel sosyalizmden ödünç olarak toplumun dönüşümüne (sosyalizme) yer verir. Fakat, bu hedefi bilinmez bir geleceğe erteler. Güncel taktiklerini tamamen kapitalizmin yırtığını, söküğünü onarma üzerine kurar. Kısmi sorunlarla uğraşma, kerte kerte yol alma, halk kitlelerini reform hayaliyle oyalama işte ortalama solun gerçek programı budur. Bu yüzden onun teori-pratiğine, sosyalizmin teori-pratiği demek çok güç. Onlarda, baştan sona olan şey oportünizmdir; kitleleri varolan şartlar içinde tutmadır. Oportünizmin izlediği çizgiye genel olarak baktığımızda bunu rahatlıkla tespit edebiliriz.

Sermaye emeği ve doğayı birlikte, aynı anda boyunduruk altına alır. İkisini de aynı anda boyunduruk altına almadan sermaye olarak kendini genişletme sürecini gerçekleştiremez. Üretim süreci aynı zamanda bir yeniden-üretim sürecidir. Bu ise emek ile doğanın süreçte aynı anda katılmalarını gerektirir. Fakat sermayenin yeniden üretim süreci, genişletilmiş yeniden üretim sürecidir. Sermaye genişletilmiş yeniden-üretim sürecini tamamlayamadan varlığını sürdürmez. Bu ise, varolan doğal şartları her seferinde zorlayarak gerçekleşebilir. Maddi üretimi sonuna kadar götürmek için doğal koşulları iyice zorlamak kapitalizmin bir eğilimidir. Demek ki, kapitalizm kendini genişletmek için, emeği ve doğayı her defasında daha büyük ölçüde tahrip ediyor. Bu durumda, emeğin ve doğanın kurtuluşu birlikte gerçekleşmesi gereken bir süreç haline gelmiştir. Devrimi zorunlu yapan yalnızca toplumsal nedenler değildir; aynı zamanda doğal nedenler de var.

İnsan ne kadar koşulların ürünüyse, koşullarda o kadar insanın ürünüdür. İnsan ekonomi ve toplumsal koşullar karşısında edilgen değildir. Aksine, son derece aktiftir; koşulları doğmuş olan şartları değiştirebilir. Verili tarihsel koşullarda kendi tarihini kendisi yapar. İnsanlık, sömürünün olmadığı yeni bir tarihi süreci başlatacak bilince ve kararlılığa sahiptir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

1 – 15 Mart 2006

Sayı: 62

İŞÇİ SINIFININ KURTULUŞU, İŞÇİLERİN KENDİ ESERİ OLACAKTIR

Kapitalist toplum işçi sınıfının emeğine dayanıyor ama, işçilerin bu toplumda hiçbir güvenceleri yoktur. Bu toplumda ücretli-emekçileri bekleyen işsizlik ve yoksulluktur. Kapitalistlerin ellerindeki maddi zenginlik, her gün biraz daha artarken, buna karşılık bu zenginliği üreten emekçi sınıfın içinde yaşadığı sefalet, biraz daha derinleşiyor. İşçiler, kapitalistler için servet, kendileri için sefalet biriktiriyorlar. Şimdi burjuva toplum daha bir zengin, halk ise daha bir yoksul. Kapitalist üretimin önkoşulu ve sonucu olan emekçi halkın yoksulluğu, bu toplum tarafından her gün yeniden ve yeniden üretiliyor. Bu ilişkiler öyle bir noktaya gidiyor ki, işçilerle kapitalistlerin arasındaki karşıtlık ve uzlaşmaz çelişki, en sonunda, ücretli emek sömürüsüne dayanan burjuva toplumun yıkılmasını kaçınılmaz kılıyor.

İşçileri yaşam boyu ücretli-emekçi, kapitalistleri ise yaşam boyu asalak yapan şey, üretim araçlarının ve geçim araçlarının özel mülkiyetidir. Mülkiyet kapitalistlerin elinde toplanmıştır. İşçilerin ise emeklerinden başka hiçbir şeyleri yoktur. Emekçiler ancak, emek-gücünü her şeyi ellerinde bulduranlara, kapitalistlere satarak yaşayabilirler. Bu koşullarda, emeğin sermayeye bağımlılığı kaçınılmazdır. Çok açıktır ki, işçilerin sömürülmelerinin, ezilmelerinin ve sefaletinin temelinde, emeğin sermayeye bağımlılığı var. Böyle bir toplumda, emeğin ürünü olan her şey, emeğe yabancılaşır, emeğin karşısına geçer ve emek üzerinde egemen olur. Bir kutupta üretim ve geçim araçlarının özel mülkiyetinin, karşı kutupta ise emek-gücünden başka hiçbir şeyleri olmayanların toplandığı bir toplumda, sınıf ayrımı ve sınıf ayrıcalıklarının olması kaçınılmazdır. Emek-sermaye çelişkisine dayanan kapitalist toplumda, emek ile sermaye arasında sınıf savaşımı da kaçınılmazdır.

İşçiler ücretleri yükseltmek ve yaşam koşullarını iyileştirmek için uzun bir mücadele sürecinden geçtiler. Açık ya da örtülü iç savaş biçimini alan sınıf savaşımı sonucunda çalışma saatleri düşürüldü, çalışma koşulları biraz olsun düzeltildi. Fakat, emekçilerin zorlu savaşımınla elde ettiği ne varsa, her şey, sermayenin tehdit ve saldırılarına uğradı. Ücret artışları ya devlet müdahaleleriyle düşürüldü ya da fiyat artışlarıyla aşağıya çekildi. Böyle olsa da, işçiler ücretleri yükseltme mücadelesinden bir an bile geri duramazlar. Ve şunu da akıldan bir an olsun çıkarmazlar: Aldıkları ücret ne olursa olsun, yarınki toplumsal durumları daha kötü olacaktır.

Bu durum karşısında işçilerin istemleri ne olmalıdır? Bu istem, sık sık söylendiği gibi “emeğimizin karşılığını istiyoruz” biçiminde olabilir mi? İstem bu şekilde ortaya konması yanlıştır. Kapitalist bir toplumda bulunuyoruz; işçiler kapitalizmde emeğinin karşılığını alamazlar. Emekçiler eğer emeğinin tüm karşılığını alsaydı, bu durumda kapitalist sınıf olmazdı. Çünkü kapitalistlerin varlık nedeni, işçilerin hiçbir karşılığı ödenmeden, kapitalistlerce el konulan artı-emeğidir. Kapitalistlerin karlarının kaynağı, işte işçilerin bu karşılığı ödenmemiş; el konmuş (gasp edilmiş) artı-emeğidir. “Emeğinin karşılığını istemek” başka açıdan da yanlış olurdu. Emeğin karşılığını istemek, yalnızca şu anı ve bundan sonraki süreci kapsar. Peki, kapitalistlerin hiçbir eşdeğer ödemesiz el koyduğu işçilerin geçmiş emekleri ne olacak. İşçilerin geçmiş emeğinin ürünü, kapitalistlerin mülkiyetini oluşturuyor. Kapitalistler, ücretli emekçilerin canlı emeğini sömürürken, işçilerin bu geçmiş emeğinin ürünlerine dayanıyor. Bu nedenle, emekçiler, geçmiş emeğinin ürünlerini kapitalistlerin mülkiyetinde bırakarak, ücretli-emek sömürüsünü ortadan kaldıramazlar. Ücretli-emek sistemi devam eder. Doğru, olan yalnızca emeğin karşılığını istemek değil, toplumsal emeğin tüm ürünlerine el koymaktır. Üretim araçlarının özel mülkiyeti, toplumsal mülkiyete dönüştürülmelidir.

Esas olan işçilerin ekonomik kurtuluşudur. Bu amaca ulaşmak için yalnızca sendikalarda örgütlenmek yeterli değildir. Mücadele, ayaklanma ve iktidar organları olan komite ve konseylerde örgütlenen işçi sınıfının kendisinin egemen sınıf haline gelmesi gerekiyor. İşçi sınıfı, kendi egemenliğine dayanarak, ücretli-emek sistemini kaldırarak ve emeği yeniden örgütleyecektir. Emek, sağlıklı ve çalışabilir durumda olan herkese dağıtılarak, her bireyin, kendisini fiziki, zihinsel olarak çok yönlü geliştirebileceği özgür ve mutlu olacağı koşullar yaratılacaktır.

İşçi sınıfının kurtuluşu, işçilerin kendi eseri olmalıdır. Bunun için, işçilerin bütün burjuva partilerinden ayrı ve onlara karşı olan, kendi

devrimci sınıf partisinde örgütlenmeleri gerekir. Emekçiler, kendi devrimci sınıf partisinde örgütlenirse kendilerini güçlü hisseder, kendilerine güvenenleri artar ve dünyayı değiştirecek gücün kendileri olduğunu kavrarlar. Sınıfsal kurtuluş mücadelesinde, işçilerin dayanaacakları ve kendilerine önderlik yapacak biricik güç, devrimci nitelikleri olan bir sınıf partisidir. Ancak devrimci bir sınıf örgütü, emekçi sınıfları kurtuluşa götürebilir. Bunun dışında, sınıf uzlaşmacı örgütler, emekçileri yalnızca amacından uzaklaştırır, mücadelesini saptırırlar. Sınıfsız, sömürsüz bir dünya kurmak gibi çok köklü bir değişim, bu değişimi gerçekleştirme yeteneğinde olan devrimci bir sınıf örgütünü gerektirir.

Emekçi sınıf kapitalizme karşı mücadele verirken kapitalizmin bir dünya sistemi olduğu gerçeğinden hareket eder. Kapitalizmin dünya sistemine karşı mücadele, tüm dünya proletaryasının birlikte katılacağı enternasyonal bir mücadeledir. Bütün dünya proletaryasının amacı ortaktır: Sınıfları kaldırmak. Ortak amaca ulaşmak için, her ülkenin işçi sınıfı, dünya proletaryasının bir bölümü olarak, dünya emek ordusunun bir müfrezesi olarak davranmalıdır.

Emperyalist-kapitalist sistemin, işçilerin haklarına, mevzilerine ve örgütlülüğüne karşı genel bir saldırı başlattığı bir dönemde, dünya proletaryasının ortak hareketi yaşamsaldır. Ortak mücadele, sıçramalı bir çöküş içinde olan kapitalist sistemin, çöküşünü hızlandırmak, sonucuna götürmek için de zorunludur. Her ülkenin işçi sınıfı, dünya proletaryasının bir gücü olarak hareket etmeli ve proletarya enternasyonalizmi görevlerini etkin olarak yerine getirmelidir.

Kapitalizm tarihsel gelişmesi boyunca, kendi sonunu hazırladı. Burjuva toplum, kendi sorunları, çelişkileri ve krizlerinin etkisiyle çözümlenip-dağılıyor. Burjuva ideolojisi yaşanan nesnel gelişmeler karşısında iflas etti. Burjuvazinin ideolojik-politik hegemonyası çöktü. Kapitalistler toplumu artık yönetemiyorlar: topluma karşı savaşıyorlar. Emekçi halklara karşı bir dünya savaşı başlattılar, küresel bir iç savaş yürütüyorlar. Emekçi kitleler de, kapitalizmi yıkmak için, bu yüzyılı ayaklanmalar ve devrimler yüzyılına çeviriyorlar. İki sınıf birbirinin üstüne doğru ilerliyor, iki sınıf kıyasıya ve belirleyici bir savaşa giriyor. Her yerde devrimci durum ortaya çıkıyor. Dünya Devrimi olgunlaşıyor.

Her yerde, burjuvaziye karşı mücadele yükseliyor, emekçi örgütlenmeleri ortaya çıkıyor. Bu örgütlerden biri de işçi komite ve konseyleridir. İşçi komite ve konseyleri mesleki bir örgütlenme değil, fakat her meslekten emekçiyi ve gündelikli çalışanları dahil her emekçiyi kapsayan tarihin en yığinsal kitle örgütleridir. Bu yetenekleriyle, en

geniş emekçi kitleyi kapitalizme karşı birleştirir ve harekete geçirirler. Devrimci durumun olduğu her yerde kaçınılmaz olarak ortaya çıkarlar. Emekçi sınıfın, mücadele, ayaklanma ve iktidar organları olan işçi komite ve konseyleri, gelecek toplumun da sosyal örgütleridir aynı zamanda. Sınıf savaşımındaki yerleri bu denli belirleyici olan işçi komite ve konseyleri bugünden örgütlenmelidir: önemi ve yeri her işçiye anlatılmalıdır.

Türk, Kürt ve tüm halklardan işçilerden oluşan işçi sınıfımız, hem enternasyonal görevlerini; hem de bu topraklarda devrimci görevlerini yerine getirmek için, tüm sınıf örgütlerinde en sıkı birliğini gerçekleştirmelidir. Kendi içinde en sıkı birliğini gerçekleştirmiş bir işçi sınıfı, tüm emekçi halk kitlelerine öncülük edebilir; onları kapitalizmin baskısından ve sömürsünden kurtarabilir.

İşçi sınıfı, sınıfsal konumu gereği, tüm emekçilere önderlik edebilecek ve devrimi tutarlıca sonuna kadar götürebilecek tek devrimci sınıftır. Her şey, işçi sınıfının devrimci görevlerini yerine getirmesine bağlıdır.

YAŞASIN İŞÇİLERİN MÜCADELE BİRLİĞİ

Yeni Evrede Mücadele Birliği

15 - 29 Mart 2006

Sayı: 63

DENEYİMLERLE, DERSLERLE DOLU DEVİRİMCİ MÜCADELE

Tarihi olgular, bütünsel ve karmaşık süreçlerin ürünüdür. Tarihi bileşke, çıkarları ve istemleri birbiriyle çatışan bireylerin sayısız eyleminin çakışmasıyla meydana gelir. Tarihi gelişme dediğimiz süreç, zenginlik gösteren etkenlerin sonucuyken, sık sık ve daha çok ekonomik etkene ağırlık veriliyor. Bu yaklaşım ise diğer etkenlerin gözardı edilmesine yol açıyor. Sınıf mücadelesi bir etkidir. Tarihi yapan kitleler, tarihin öznesidir. Tarih yapıcılarının eylemleri doğru olarak kavranmalıdır.

Kitlelerin ileriye dönük isyanları, ayaklanmaları ve devrime başvurmaları yalnızca bir anlık toplumsal patlamaların sonucu değildir. Temelinde uzun bir süre içinde birikmiş olan ekonomik, toplumsal ve politik karşıtlıklar ve çatışmalar var. Tüm bu olguların üst üste gelmesi, çakışması büyük olayları meydana getirir. Bakış açımızı yüzeyle oluşan olaylarla, sadece güncelle sınırlarsak, günceli değerlendirmede de yüzeysel kalırız. Güncel olaylar ile bunu etkileyen temeldeki gelişmeler arasında karşılıklı bir diyalektik ilişki var. Yalnızca güncelin temelindeki ekonomik, toplumsal gelişmelerle yetinirsek, güncel olayları anlamada geri kalırız. Sadece güncel çatışmalarla sınırlı kalırsak, o zaman da güncel eylemleri etkileyen temel olgular yön değiştirince günceli etkileyen, ortaya çıkaran, yönünü belirleyen son nedenleri kavramakta geri kalırız. Büyük kitle eylemlerini çözümlenebilmek için, bu eylemlerle, onlara yol açan etkenler arasındaki diyalektik ilişkiden hareket etmeliyiz.

Latin Amerika'da yükselen halk hareketleri söylediklerimizin en iyi gözlenebileceği güncel örneklerdir. Kıtada son elli yıldır sürekli mücadele vardır. Bütün ülkeler her zaman eylem halinde olmasa da bir yerde halk eylemi mutlaka vardır ve belli örnekler ile kıtayı daima etkilemiştir. Küba devriminin varlığı, Latin Amerika halkları için her zaman bir etkilene ve mücadele dayanağıdır, örnektir. Kıtada devrim mücadelesi gerilla hareketleri ve halk hareketlerinin başka biçimleriyle sürüyor. Dünya, buradan gelişen yeni bir halk hareketine tanık oluyor. Halk ayaklanmalarıyla birçok yerde burjuva hükümetler dev-

rildi, kimi ülkelerde demokratik halkçı yönetimler kuruldu. Bu yönetimlerle birlikte demokratik bir ortam oluştu. Yine bazılarında sosyalizme geçiş tartışılıyor. Sosyalizmin somut olarak tartışılıyor olması, emekçi halk kitlelerinin gücünü, etkisini gösteriyor ve sosyalist eğilimini ve bunun yarattığı ortam konusunda açık bir fikir veriyor. Latin Amerika'da ortaya çıkan sola, sosyalizme yönelim kıta ile sınırlı olmayan bir dünya eğilimidir aslında.

Latin Amerika'yı yakından gözlemleyebilen herkes, halkın devrimci yükselişinin temelinde kapitalist üretim biçiminin yattığını bilir. Bunun temelinde kapitalizmin uzlaşmaz sınıf çelişkileri var, halk kitlelerinin çok derin sefaleti var. Yoksulluk-zenginlik karşıtlığını derinleştiren emperyalizmin egemenliği var. Yine aynı temele bağlı olarak, halk üzerinde ağır burjuva diktatörlüğü, işkence, katliam, sürgün, sokak infazları, kaybetmeler, ağır hapis cezaları ve koşulları... kısacası faşist devlet terörünün en koyu, en terörist, en aşağılık biçimleri yaşandı. Halk buna daha ne kadar katlanabilirdi. Halkın ayaklanması için, devrim için, tüm koşullar oluşmuştu. Devrimci eylem biçimleri bu süreci hızlandırdı, örgütledi ve hedefe yöneltti.

Halkın tüm kıtaya yayılan politik-toplumsal değişiklik yaratan eylemleri karşısında akli şaşanlar, tüm bu değişikliklerin ve güncel eylemlerin temelinde yatan ve belirttiğimiz olguların yanında onyıllarca süren devrimci eylemlerin, gerilla mücadelesinin olduğunu göremiyorlar. Gerilla mücadelesi ya Küba ve geçici bir örnek olarak da Nikaragua'da zafere ulaştı; ya da başka yerlerde zaferlerin kapılarına dayandı. Mücadele zirveye doğru tırmanırken, o sırada dünyada geçici olarak oluşan olumsuz gelişmelerin de etkisiyle, gerilla hareketleri tam da ileri bir noktadayken, buradan geriye, burjuvaziyle uzlaşma yoluna yöneldiler. Ancak, uzun iç savaşları, ayaklanmaları yaratan ve devrimi gündeme getiren gerici koşullar ortadan kalkmamıştı. Uzlaşmaz sınıf çelişkilerini yaratan koşullar, kendi kaçınılmaz sonuçlarını da doğurur. Gerilla hareketleri uzlaşma yoluna gidince, halk başka biçimlerle başkaldırını sürdürdü. Sokaklar halk eyleminin değişmez alanları olarak öne çıktı. Sonunda ilk uğrak noktası olarak demokratik güçleri yönetime getirdi. Ancak, devrim bu noktada durmayacaktır, buradan sosyalizme varacaktır. Bunun için de devrimci zor yöntemleri zorunludur. Ve orada herşey, varolan demokratik ortamdan yararlanacak olan işçi sınıfına bağlıdır. Sosyalizmi ancak işçi sınıfı gerçekleştirebilir. İktidar başka devrimci güçler tarafından ele geçirilse de, sosyalizme geçiş, işçi sınıfı tarafından yaşama geçirilebilir.

Yine örneğin özellikle son süreçte Avrupa'da yaygınlaşma eğilimi gösteren eylemler de "duru gökte çakan şimşek" değildi. Bu ey-

lemeler, yüzyıllardır süren sınıf savaşımından edinilen derslerle, birikimle hazırlandı. Bugün Fransa'da iktidarı sarsan eylemler, Avrupa'da bir toplumsal devrimin giderek olgunlaştığını gösteriyor. Fransız işçi ve emekçileri, öğrenciler, komünarların ruhuyla çıkıyorlar sokağa. Paris proletaryasının kanıyla kızışmış meydanlardan şimdi ayaklanan gençler geçiyor. Bu ayaklanma 68'den çok daha ileriye gidecek bir potansiyele sahip

Türkiye'de bu denli yoğun ve yaygın anti-kapitalist kitle eylemlerinin görülmesinde şaşılacak ne olabilir. Emekçi sınıfının sefaletine dayanan, bu sefaleti dayandığı ekonominin koşulu ve sonucu haline getiren burjuva toplumda, hele Türkiye gibi, halkın sefaletinin bu denli arttığı ve ölümcül bir durum halini aldığı bir ülkede kitle ayaklanmaları, bu koşulların kendisi tarafından güncelleştirilir. Latin Amerika'da halkı ayaklandıran tüm toplumsal şartlar Türkiye'de de var. Aynı şartların varlığıyla ki, devrimci mücadele bu topraklarda 35 yıl boyunca kesintisiz olarak sürmüştür. Kitle mücadelesinin böylesine sürekli, yaygın, yoğun ve militan biçimde geliştiği Türkiye ve Kürdistan'da bu durumun, yalnızca “nesnellik” ile açıklanamayacağı ortada. Yükselen kitle mücadelesi bir yanıyla yıllardır süren örgütlü devrimci mücadelenin eseridir. Süreci değerlendirirken, iki boyutunu, nesnel boyutunu ve öznel (mücadele) boyutunu birlikte ve bir bütünlük içinde görmeliyiz.

Sosyalizm kitlelerin içinde maddi bir güçtür. Bu dönüşüm onyıllar boyu ve kuşaktan kuşağa süren mücadelelerle sağlandı. Bütün bu süreç içinde kitlelerin bilinci haline gelen, yaşamı dönüştüren, yeni bir toplumsal sistemde somutlaşan sosyalizm, insanlığın geleceğini belirleyen bir güçtür. Şimdiye kadar ortaya çıkan irili ufaklı tüm sosyalist gruplar, kitleleri sosyalizmle tanıştırma hizmeti yapmıştır. Bugüne dek sosyalizmle tanışmamış, etkisinde kalmamış ve uğruna savaşım vermemiş ülke proletaryası yoktur. Öyle ki sosyalizm, dünya proletaryasının ortak hedefi oldu. Bu hedefte her doğan örnek, aynı amaca ulaşma yolunda tüm dünya emekçileri için bir mevzi haline geldi. Özelden devrim, bir ülke proletaryasının eseri olsa da, genelde dünya proletaryasının ortak eseridir. Her ülkedeki toplumsal devrim ve sosyalizm yapıtı, dünya proletarya hareketinin ortak dayanışması, desteği ve çabasının ürünüdür. Bu yöndeki sınıf dayanışma örnekleri tarihe geçmiştir. Aynı ve ortak amacı olan dünya proletaryasının sınıf dayanışmasında, proletarya enternasyonalizminde yepyeni bir uluslararası ilişki biçimi doğmuştur. Özgür ve ortaklaşa emeğe dayanan yeni bir dünya, bu ilişkide şekilleniyor.

Dünya komünist hareketi, büyük bir sosyalist mirasa ve zengin bir

birikime dayanır. Bu, tüm ülkelerdeki devrimci işçilerin ve komünistlerin katıldıkları ortak bir tarihtir. Komünist hareketi bir dünya hareketi durumuna getiren bu ortak tarihtir. Dünyanın herhangi bir yerindeki ya da tüm dünyadaki devrimci komünist mücadele, kolektif mücadelenin bir parçasıdır. Aynı zamanda ortak mücadelenin kazanımıdır. Ortak kazanımda, tüm ülkelerin komünistlerinin rolleri var. Bu uğurda yaşamını ortaya koymuş, işkencelerden geçmiş, kavgalarda vurulmuş, darağaçlarına gitmiş, kurşuna dizilmiş, hareketin her alanında ve her aşamasında komünist bilinciyle, hareketin genel çıkarlarını temsil etmiş sayısız yoldaşın, dünyadaki tüm yoldaşların mücadelesi var. Mücadeleye atılan her yeni kuşak, böylesi büyük ve ortak yaratılmış komünist birikime dayanarak yoluna devam ediyor. Bizden önceki yoldaşlardan çok şey öğrendik, dersler çıkardık. Kazanmak için çok daha deneyimliyiz artık.

Yaşam, sürekli bir akış, değişim ve dönüşüm halindedir; bir uğraktan başka bir uğrağa doğru yol alır. İşçi sınıfı hareketi de, canlı bir hareket olarak, daima bir yenilenme içinde olur. Önceki süreçten ne kadar kayda değer deneyimlerden geçmiş olsa da, eldeki deneyimler, yeni gelişmeleri getirince, karşılayamayabiliyor. İşçi sınıf hareketi gelişmeleri karşılayabilmek için kendisini devamlı yetkinleştirir. Burada yetkinlik, her koşulu, her mücadele biçimini, her gelişmeyi karşılayabilme yeteneğidir. Güncel mücadeleler de böyle bir yeteneği gerektirir. Sadece köklü bir mücadele geleneğine sahip olmak, günlük eylemleri yönetmeye yetmez. Eylemlerin içinde olmak, inisiyatifli ele geçirme dinamizmini ve becerisini de göstermek gerekiyor. Şimdiye kadar yapılanlar ne kadar önemli olursa olsun, bunlar henüz işçi sınıfının kurtuluşu için yeterli değildir. Zafere varmak için daha önce yapılanları aşan yeni örnekler yaratılmalı. Burjuvaziye karşı verilen savaş, yalnızca bir iki çarpışmadan ibaret değildir. Bu büyük mücadeleye sayısız çarpışma sığar. Hedefe ulaşmak için mücadelenin daha çok çetin süreçlerinden geçilecektir.

Bugüne dek yapılan bütün büyük devrimler, iç ve dış savaşlar olmadan başarıya ulaşmamıştır. Dünya tarihini derinden etkiledikleri ve çok ileriye gittikleri için, bu büyük devrimler, eski dünyanın güçlerinin şiddetli karşı koyuşlarıyla ve uzun dönemleri kapsayan savaşlarla karşılaşır. Aynı düzeyde olmasa da, dünya tarihini çeşitli biçimlerde etkileyen, günümüz somutunda olduğu gibi kapitalizmin dünya egemenliğini sarsan her devrim bir dizi savaş olmadan zafere ulaşamaz. Küba devriminde görüldüğü gibi, gerilla kuvvetleri çarpışa çarpışa iktidarı aldıktan sonra Amerikan emperyalizminin askeri çıkarmasıyla karşılaşmak zorunda kaldı. Sabotaj, suikast ve ekonomik abluka ise

onyıllardır sürüyor. Nikaragua devrimden sonra yıllarca ABD desteğindeki karşı-devrim güçleriyle savaşmak zorunda kaldı. Angola devrimci güçleri, devrimden sonra emperyalizmin beslediği ve desteklediği güçlerle yıllarca savaştı. Şimdi aynı sorun Venezüella Bolivarıcı devriminin karşısına çıktı. Devrim derinleştikçe emperyalizmin şiddetli saldırılarıyla karşılaşacağı son derece açıktır. Tarihin akışı yönündeki her devrim, emperyalist-kapitalist dünya egemenliğine vurulmuş bir darbedir. Dünyanın bugünkü objektif şartlarında her devrim zincirleme bir etki yapabilir, Latin Amerika'da olduğu gibi. Sırf bu yüzden bir devrim emperyalizmin çok daha şiddetli saldırılarıyla karşılaşabilir. Dünya devriminin güncelleştiği bir sırada devrimlerin tarihinden dersler çıkarılmalı, devrimlerin ortak yasalarına uygun hareket edilmeli.

İktidara gelen proletarya kendi egemenliğine dayanarak toplumu dönüştürür, sınıfları ve sınıfları vareden ekonomik koşulları ortadan kaldırır. Fakat bu öyle kolay bir iş değil. Özel mülk sahipleri eski düzenin değişimine karşı şiddetle direneceklerdir. Özel mülkiyet inatçı bir doğaya sahiptir. Toplumsal dönüşümün önüne her adım başı bir engel çıkaracaktır. Burada kapitalizmden sosyalizme geçişin ortak yasaları geçerlidir: Toplumun dönüşümü için eski toplumun güçlerine karşı dişediş bir mücadele. Toplumsal dönüşümün geçiş sürecinin tümü boyunca devam edeceği gözönünde bulundurulursa, dönüşümü zafere ulaştırmada, toplumu yönlendiren öncüye nasıl bir görev düşeceği kendiliğinden anlaşılır. Yeni bir devrimci yükselişini başlatmasıyla birlikte, kapitalizmden komünizme geçişin zengin deneylerinden ve derslerinden yararlanmak bir gerekliliktir.

Sınıflar savaşımının bu denli engin birikimine sahip olan yeni komünist kuşakların çok daha ileriye gitmeleri gerekiyor. Derslerle dolu deneyimler, kazanmak için büyük olanaklar sunuyor bize. Yapılmış devrimlerin geçtiği yolan geçmek zorunda olsak da, yine bu devrimin dersleri, yapılan hatalara düşmemek için bize bazı sonuçlar sunuyor. Sosyalizmin teori-pratiğiyle donanmış bir devrimci işçi sınıfı hareketi başarıya ulaşmak için gereken en temel silahlara sahip olmuş demektir. Proletarya daha iyi örgütlenerek, dünya proleter güçleriyle en sıkı ilişki ve mücadele içinde bulunarak sosyalizmin yeni ve etkileyici örneklerini yaratabilir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

29 Mart – 12 Nisan 2006

Sayı: 64

İÇ SAVAŞ VE TOPLUMUN SAFLAŞMASI

Devrim varolan toplumsal sisteme, egemen olana karşı yapılır; iktidara gelen proletaryanın, toplumu dönüşüme uğratmasıyla devam eder. Proletaryanın sınıf mücadelesi bu noktaya gelene kadar çeşitli aşamalardan geçer. Sınıf mücadelesi belli bir gelişme uğrağında, iç savaş biçimini alır. İç savaştan geçen proleter sınıf, burjuvaziye yenecek bir yetenek kazanır.

Proletarya ile kapitalistler arasındaki iç savaş, gizli olarak yüzyıllardır vardır. Kapitalist üretim genelleştikçe, sınıf savaşımı da gitgide daha açık duruma gelir. Gizil iç savaş, yerini, açıktan açığa yapılan iç savaşa bırakır. Bunun da ilk örnekleri kapitalist üretim biçiminin egemen olduğu 19. yüzyılda görülmeye başlar. Lyon dokuma işçilerinin 1838 Ayaklanması sonrası, sürecin nasıl geçeceğini ciddi bir habercisidir. 1848 Devrimi'nde, proletarya kendi isteklerini ileri sürmüş ve bu yönde savaşmıştır. Komünist Manifesto bu dönemde ilan edilmiştir. Proletaryanın kapitalizme karşı olan ilk ciddi iç savaş ve toplumsal devrimlerin şafağı Paris Komünü'dür. Kapitalizmin, tek elci kapitalizme dönüşmesiyle kapitalizmin tüm çelişkileri keskinleşir ve öne çıkar. 20. yüzyıla birlikte devrimler çağı başlar. Devrimler çağının ilk devrimi, Rusya'daki 1905 Devrimidir. 1905 devrimci ayaklanması, iç savaş olarak gerçekleşir. İlk devrimin yenilgisinden sonra, 1917 Şubat Devrimi, yeni bir iç savaş temelinde zafere ulaşır. 1917 Ekim Devrimi, bir sınıfın diğer sınıfa, proletaryanın burjuvaziye karşı sınıf savaşımının en üst düzeye çıkmasıyla, en şiddetli biçimini alarak utkuya ulaşır. Ardından, 1918'de emperyalizmin desteğindeki Beyaz Orduların yol açtığı yeni bir iç savaş patlak verir. Bu iç savaş, iki sınıf arasındaki sınıf savaşımının, yeni koşullarda devamı olarak gündeme gelir. Sovyetler iç savaştan zaferle çıkar. Proletaryanın egemenlik şartlarında sınıf savaşımı başka biçimlerle sürer. Emperyalist savaşı iç savaşa çevirme, Almanya'da Spartakistlerin başarısız ayaklanması ve 1918 Devrimi ile kendini ortaya koyar. Alman proletaryasının devrimci ayaklanması ve işçi konseylerinin iktidarının yıkılmasından sonra, tek elci sermayenin “beyaz terör”ü ülkeye egemen olur. 1919 Macar Sosyalist Cumhuriyeti, bir iç savaş içinde doğar ve kısa süre sonra burjuvazinin harekete geçirdiği toplumsal gerici taraftan yıkılır. Bulgaristan'da 1923 Eylül Ayaklanması dünyadaki ilk anti-faşist ayaklanmadır ve iç savaş olarak gelişmiştir. 1936 İspanya İç Savaşı, etki-

sini tüm dünyada yıllarca sürdürmüştür. İspanya İç Savaşı, emperyalizm desteğindeki faşist güçlerin üstünlüğüyle sonuçlansa da, dünya halklarının yüreğinde yankı yapan, İspanya işçilerinin, emekçilerinin, komünistlerin, ilericilerinin yiğitçe direnmesi oldu. Yunan İç Savaşı 1945–1949 yılları arasında sürdü. Komünistler, İngiltere ve ABD emperyalist güçlerin desteği ve saldırılarının da desteklediği Yunan burjuva güçleri tarafından yenilgiye uğratıldı. Çin'e 1920'lerde başlayan iç savaş, 1930'larda Japon işgali sırasında kesintiye uğrar. 1945'te yeniden başlar. 1949'da ÇKP önderliğindeki halkın zaferiyle sona erer. 1949 Çin Halk Devrimi yıllarca süren iç savaştan geçerek başarıya ulaşır. 1959 Küba Devrimi yoğun bir gerilla savaşı, devrimci iç savaş temelinde gerçekleşir. Portekiz'de 1974 Karanfil Devrimi, Salazar faşizmine karşı bir iç savaş biçiminde gerçekleşmiştir. 1979 Nikaragua Sandinist Devrimi, uzun iç savaştan sonra iktidarı ele geçirmiştir. Genel olarak Latin Amerika'daki devrim mücadeleleri uzun iç savaş biçimini alır. Türkiye'de sınıf mücadelesi son otuz yılda ya iç savaş ya da iç savaşa yakın bir çizgi de gelişir, yani bu topraklarda devrim uzun iç savaş olarak veriliyor. Devrimci komünist güçler, Türkiye ve Kürdistan'da uzun süren iç savaş gerçeğinden hareketle konumlanıyorlar. İktidarın ancak böyle bir mücadeleyle ele geçirilebileceğinin bilinciyle hareket ediyorlar.

Burjuva egemenliğine karşı verilen proleter iç savaş, yenilgiyle sonlansa bile, emekçi kitleler üzerindeki devrimci etkisini uzun dönem sürdürür. Bu etki yalnızca o ülkeyle sınırlı değildir; etkileşim, dünya proletaryasına kadar ulaşır. Proleter iç savaşların bu etkisi, emek-sermaye ilişkisinin kapitalizmin olduğu her yerde aynı olmasından; proleter sınıf savaşımının evrensel ve enternasyonal niteliğinden ileri geliyor. Bu da, “proletaryanın sınıf mücadelesi biçim yönünden ulusaldır, ama öz olarak uluslararasıdır”, biçimindeki marksist görüşü doğruluyor. Komüncülerin büyük tarihsel eylemi Paris Komünü (Fransa iç savaşı), etkisini ve sonuçlarını yalnızca Fransız proletaryası üzerinde göstermekle kalmamış, dünya işçi hareketinde de derin izler bırakmıştır. İspanya İç Savaşının yarattığı devrimci etki de aynıdır. İç savaşın dolaysız etkisi kısa sürelidir, fakat sınıf mücadelesinde oynadığı rol ve dersleri on yıllar boyu devam eder. Büyük devrimci eylem, teorik ve pratik yolla, edebiyat, sanat, şiir yoluyla işlenir ve insanlığa mal edilir.

Proletaryanın yenilgisiyle sonuçlanan iç savaşlar, çok şiddetli geçtiği ve bazıları uzun yıllar sürdüğü için (Yunan İç Savaşı) dünya devrimindeki yeri kolay kazanılmış, zaferlerden daha derindir ve itki vericidir. Bugün dönüp baktığımızda, çok şiddetli çarpışmalarla geç-

miş, emekçi halk kitlelerinin etkileyici bir direnç ve militanlık gösterdiği iç savaşların, kolay elde edilen başarılarından daha fazla incelendiğini ve zafer yolunda dersler çıkarıldığını görüyoruz. Bu durum, proletaryanın bilincinde, kapitalizme karşı sınıf mücadelesinin, yenilgiyle sonuçlananlar da dahil, şiddetli ve sancılı geçeceğine dair bir düşüncenin doğru olarak yerleşmesinden kaynaklanıyor. Bugüne dek, burjuva sisteme karşı, başarılı, başarısız pek çok eylem gerçekleştiren işçi sınıfı, başarılarından çok yenilgilerinden öğreniyor.

Proleter iç savaş yalnızca burjuva egemenliği devirmeyi hedeflemekle kalmaz, toplumun yeni bir temelde birliğini de sağlar. Burjuva iç savaşın tersine, toplumu birleştirir. Halk kitleleri proletaryanın yanında saflaşır. Bunun nedeni ilk olarak, her geçen süre, daha az burjuvanın, daha çok maddi zenginliğe hükmetmesi, toplumun çoğunluğunun dışlaması ve sefalete itmesi ve ayrıcalıklarını korumak için topluma savaş açması; ikinci olarak da, buna tam karşıt biçimde, proletaryanın halk yığınlarının isteklerini savunmasıdır. Aynı güç tarafından, kapitalist sınıf tarafından ezilen ve sömürülen halk kitleleri, kapitalizmin baskısından kurtulmak için kendilerini kurtaracak olan işçi sınıfının etrafında birleşirler. Üretimde karşılıklı bağımlılığın artmasıyla, işçi sınıfı artık tüm toplumun çıkarlarını temsil edecek duruma gelmiştir. Üretimde oynadığı rol, onu toplumun bütün sınıflarını peşinden sürükleyebilecek yegane sınıf durumuna getirmiştir. Böylece toplumun yeni bir birliğinin temelleri iç savaş sırasında atılmış olur. Proletaryayla toplumun, kapitalizmin zeminlerinde gerçekleştirecekleri devrimle kurulan yeni birlikle, yabancılaşmış tarih sona erer, yerine insanlık tarihi başlar.

İç savaş, proletaryanın, militan bir sınıf olarak katıldığı bir savaştır. Genel olarak kapitalizmin maddi koşulları, proletaryayı militan, yani burjuvaziyi yenebilecek bir sınıf konumuna getirir. İç savaş da, bunun somut kanıtı olur. O güne dek, proletarya hareketinde yükselen ılımlı sesler, militan proleter mücadelenin yarattığı devrimci etki içinde kaybolup gider. İç savaşların korkunçluğu üzerine eleştiri yöneltenler, kapitalizmin neden olduğu büyük toplumsal ve doğal yıkımları görmek istemiyorlar. Bir taraftan halkın içinde bulunduğu durumdan kurtulmasını istiyorlar, öte yandan bu duruma son verecek sınıf savaşımının sonuçları olsun istemiyorlar. Hem tüm ezilen ve sömürülen kitleleri proletaryanın kurtaracağını kabul ediyorlar, hem iç savaşların proletaryaya militan-devrimci bir yetenek kazandırdığını kabul etmek istemiyorlar. Hangi mücadele biçiminin izleneceği, proletarya için bir tercih sorunu değil, sınıf mücadelesinin nesnel koşullarının bir sorunudur.

İç savaştan geçmiş bir ülkede sınıflararası güç ilişkileri de değişime uğrar. Zaten iç savaşa tutuşan sınıfların amacı, daha önceki güç ilişkilerini kendi yararına değiştirmektir. Mücadele, sınıflardan birinin üstünlüğü ile sonuçlanmasa da, iç savaş sonrası ülkenin toplumsal ve politik ortamı önceki dönemden farklı olur. Bir devrim, yenilse de devrim olarak kalır ve ekonomik, toplumsal, politik ve kültürel ilişkilerde önemli değişiklikler yaratır. Proletaryanın toplumsal devrimi de iç savaş biçiminde gelişir. İç savaşın ilk ve en önemli etkisi, toplumsal sınıfları saflaştırmasıdır. Çatışma tüm nüfusa doğru öyle yayılır ki, hiç bir toplumsal grup, bu çatışmanın dışında kalamaz. Her sınıf ve onun politik hareketi, sınıfsal konumuna bağlı olarak çatışmada yerini alır. Sınıf mücadelesinin görece daha “barışçı” geçtiği dönemlerde toplumsal konumunu öne çıkarma zorunluluğu duymayan gruplar, mücadelenin şiddetlenmesi ve sonucunun bir ölüm-kalım sorunu olduğunun kavranmasıyla birlikte, tüm güçleriyle mücadeleye katılırlar. O güne değin sınıflararası uzlaşma, işbirliği, toplumsal barış için uğraşan her reformist ve oportünist hareket, uzlaşmaz ve karşıt sınıfların birbirine karşı giriştikleri şiddetli savaşa birlikte yenilgiye uğrar. Proletaryayla birlikte hareket etmeyen, burjuvazinin safındadır. Her şey bu denli keskin ve kesin. Fakat sınıflar mücadelesi deneyimi ve dersleri, sosyal-reformizmin ve oportünizmin burjuvazi ile birlikte hareket ettiğini gösteriyor. Sınıf mücadelesinin şiddetlenmesi burjuva sendikacılığa dayanan güçleri de mücadele karşısındaki tutumunu açıkça ortaya koymaya iter. Biz, burjuva sendikacılığın, iç savaşta proletaryaya karşı, sermayenin yanında yer aldığını yine sınıf mücadelesinin zengin tarihinden biliyoruz. Böylece bir taraftan düzen güçleri, burjuvazinin önderliğindeki toplumsal gericilik ve diğer tarafta devrimci bir sınıf olarak proletarya önderliğindeki tüm devrimci güçler saflaşmış olarak savaşa tutuşurlar. Burada savaşın sonucunu, tarafların örgütlü düzeni, toplumu yanına çekmeleri ve dünya bağlantıları belirler.

Her ülkedeki iç savaş, dünya burjuvazisinin ve dünya proletaryasının dolaylı ya da dolaysız olarak yer aldıkları bir savaştır. İç savaşın dünyadaki önemine göre, dünya güçlerinin katılımı ve katılım biçimi değişir. Fakat bir şey çok kesin: Her ülkedeki burjuva egemenlik ancak dünya burjuvasının desteğiyle ayakta kalabiliyor, emekçi sınıfların devrimci zaferi de dünya proletaryasının etkin desteğini gerektirir. Sınıf savaşımı, sahnesi tüm yeryüzü olan bir savaştır. Bu savaş artık ülkelerin sınırlarını aşmış ve bir süreden beri küresel iç savaş özelliği kazanmıştır. Dünya proletarya güçleri ile dünya burjuva güçleri artık belirli ülkelerde değil, tüm yeryüzünde karşı karşıya. Bu

savaş iki sınıfın, iki dünyanın savaşdır.

Proletarya ile burjuvazi arasında iç savaş, burjuva toplumun nasıl bir kriz içinde olduğunun ifadesidir. Kriz tüm şiddetiyle, mevcut toplumsal sistemin zamanının dolduğunu ve daha yüksek bir toplumsal düzene geçirmesinin bir zorunluluk olduğunu haber verir. Devrim yoluyla bir toplumsal dönüşüm olmadıkça, kriz çok daha büyük ve yıkıcı hal alır. İç savaşa, politik krize yol açan öne çıkan neden ne olursa olsun, bunun temelinde emek-sermaye uzlaşmaz çelişkisi var. Emek-sermaye çelişkisi, kendini çeşitli biçim ve yollarla ortaya koyar. İç savaş, proletaryanın yenilgisiyle sonuçlansa da, kapitalizmin temel çelişkisine bağlı olarak sınıf mücadelesi sürekli dir. Koşulları oluşur oluşmaz iç savaş daha güçlü bir biçimde patlak verecektir.

Toplumda emek-sermaye çelişkisi olduğu sürece, toplumsal çatışma, kaçınılmaz çatışma hep sürecektir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

12 - 26 Nisan 2006

Sayı: 65

EMEĞİN CUMHURİYETİNE DOĞRU

Her şey gibi, işçi sınıfı da durağan değil, sürekli değişim ve hareket halindedir. İşçi sınıfı, üretim araçlarındaki gelişime bağlı olarak, değişikliğe uğruyor.

Üretimde her yeni düzene geçiş, işçilerin yapısını etkiliyor ve onları yeni bir işbölümüne sokuyor. Bu gelişmelere bağlı olarak, işçi sınıfının bileşimi daima yenilenmek durumunda kalıyor. Emekçi sınıfın uğradığı her değişim, sınıf mücadelesini ve bu mücadeledeki durumunu etkiliyor. Komünistler, sınıf mücadelesinin gidişini etkileyen tüm gelişmeleri ve

koşulları dikkatle gözlemler ve sonuçlar çıkarırlar.

İnsani istemin sınırsızlığı ve üretimin çeşitliliği, her defasında yeni yararlı nesnelere ürettiği yeni üretim dalları yaratıyor.

Sermayenin emrindeki bilim doğayı, denizleri, atmosferi bu amaçla araştırıyor. Sermayenin amacı, insanlara yararlı yeni bir nesne bulmak, onu kullanıma hazır hale getirmek değildir.

Sermayenin amacı üretim de değildir, artı-değer üretimidir, karıdır, kendini genişletmektir. O, bunu, insanların kullanımına sunduğu yararlı nesnelere üzerinden yapar. Marx'ın ünlü deyişiyi söyleyecek olursak "Kapitalizm, gölgesini satamadığı ağacı keser". Sermayeyi genişlettiği sürece, yeni bir nesne araştırma çalışmalarından geri durmayacaktır. Bilimsel araştırmaların teknolojik uygulaması üretim araçlarının geliştirilmesi demektir. Gelişmiş üretim araçlarının üretime sokulması demek, eski işbölümünün yerini, yeni işbölümünün alması demektir.

Bu da, işçi sınıfının bileşimini değişikliğe zorlar. İşçiler, yeni üretim kolunun ihtiyaçlarını karşılamak için, sanayi tarafından yeni teknikleri, yeni üretim düzenini öğrenmek üzere eğitilir. Burjuvazi, işçi sınıfının teknik seviyesini yükseltir ve çeşitlilik kazandırır. Ancak, üretimdeki çeşitliliğe rağmen, makinenin bir dışlisi haline gelen işçinin tekdüze, yorgun ve usandırıcı çalışma yaşamı değişmeden kalır.

Büyük sanayinin gelişimiyle birlikte, makineleşme ve giderek üretimde otomasyona geçiş, günümüzde bilgisayarın büyük ölçüde kullanılması işçi sınıfının bileşimini değiştirdiği gibi, artı-değerin elde edilmesini de büyük oranda değiştirmiştir.

Üretim koldan başlayıp kolda sona ermiyor. Dolayısıyla artı-değerin kol gücünden gelmesi yasası yerini, artı-değerin makine başındaki, bilgisayar başındaki işçiden gelmesi yasasına bıraktı. Otomasyon, artı-değerin biricik kaynağı olan işçinin emek- gücünü ortadan kaldırmaz, fakat artı-değerin elde edilmesini değiştirir. Toplumsal emek-zamanı değerinin ön koşuludur, ön koşulu olarak kalacaktır. Kafa ve kol emeği tek bir gövdede, kolektif emekçide birleşmiştir. Bilimsel teknolojik ilerleme, ileri sürüldüğü gibi sanayi proletaryasını ortadan kaldırmamıştır, onu entelektüel emekle tek bir yapıda birleştirmiştir. Kafa emeği ve kol emeği, tek emek ordusunu oluşturuyor.

Kapitalist üretim bir kere gelişmeye başlayınca tüm üretim alanlarına doğru genişler, her alanı egemenliği altına alır. Bu amaçla doğa güçlerini ve bilimi sonuna kadar kullanır. O güne kadarki üretim biçimlerinin içinde yalnızca kapitalist üretim biçimi doğa bilimini ve genel olarak bilimi üretime uygulamıştır.

Bilimin üretime uygulanması yalnızca gelişmiş kapitalist ülkelerde değil, Türkiye gibi daha geri kapitalist ülkelerde de egemen bir uygulamadır. Ulusal ve uluslararası rekabet her ülkeyi emek üretkenliğini yükseltmek için daha fazla bilime ve teknolojiye başvurmaya yöneltir. Tekelciliğin egemenliğiyle birlikte, rekabet tekeller arası temele oturur, etkisi daha büyük, sonuçları daha yıkıcı olur. Bilim ve doğal güçler, daha az elde yoğunlaşır. Bilim, teknik, toplumsal üretim bireyin evrensel gelişiminin önündeki engelleri, kısıtlamaları hızla aşar, fakat yine de emek ürünleri olan makine, bilimin teknolojik uygulaması emeğe yabancılaşmaktan kurtulamaz. Emekçi, teknolojinin bir parçası olmaya devam eder. Sermayenin emrindeki bilim emekçiye tahakküm eder. Onu zorbalık altında tutar.

Bilim ve tekniğin işçinin teknik eğitim düzeyini nasıl etkilediği, Türkiye ve Kürdistan tarımı gözlemlenerek de anlaşılabilir.

Tarımda hâlâ bugün de kol emeği yaygın olarak kullanılmakla birlikte, makineli üretim, alanını daima genişletiyor.

Büyük ölçekli tarımsal üretim alanlarında makinenin işe koyulması çok belirgin. Tarım işçisi artık makine kullanıyor ve bilimsel-teknik bilgiye sahip. Makineleşmenin emekçinin bileşimini etkilediği, değiştirdiği başka bir alan da inşaat sektörüdür.

Özellikle de yol çalışmaları. Yol, tünel, köprü ve kentlerin alt-yapı çalışmaları geçmişte çoğunlukla kol emeği kullanılarak yapı-

ıyordu. Kullanılan araçlar, el aleti niteliğindedi. Emekçi ise “mevsimlik işçi”, yani yarı-köylüdü. Ama sermayenin kar dürtüsü, bu alanı da değişime zorladı. Yol-yapı işleri aynı zamanda sanayi için modern araçlarını sattıkları bir iş haline geldi. Sonuçta, burası makine ve dev araçlar parkuru oldu.

Daha düne kadar kazma, kürek sallayan amele, artık gelişmiş makine kullanıyor. Teknik yetenek sahibidir. Mühendis, mimar, elektrik teknisyeni, makine operatörü gibi teknik kadrolar işçi ile daha bir iç içe geçmiş, çalışma kafa ve kol emeğinin bütünlüğüne dayanır olmuştur. Hiç şüphesiz, kapitalizm tarım ve yol-yapı alanında geleneksel emek ağırlıklı çalışmayı ortadan kaldırmaz; çünkü bu onun kar oranını yükseltiyor. Ancak dünya pazarına dahil olmuş bir ekonomi için emek üretkenliğini artırmak üzere modern tarıma ve modern alt-yapı çalışmalarına geçiş de bir zorunluluktur.

Hiç şüphesiz teknik düzeyi yükselebilen, yani nitelikli işçi miktarı genel işçi sayısı içinde çok küçük bir azınlık. Bilimin üretime uygulanmasıyla emekçinin var olagelen zihinsel üretimi baskı altına alınmıştır. Bilim pratik uygulamasıyla emekten ayrılır; ama aynı zamanda teknik uygulamasıyla emeğin nesnel koşullarını oluşturur. Kapitalizmde, emeğin nesnel koşulları bilimin pratik uygulaması da dâhil- emeğe yabancılaşmıştır.

Emeğe düşmandır; emeğin sömürülmesi koşullarını oluştururlar.

Maddileşmiş emek, canlı emeğin sömürülmesinin koşullarını yaratır. İşçinin zihinsel üretimiyle birlikte, mesleki gelişimi de, sermaye niteliği almış olan, bilgi, bilim, makine tarafından baskı altına alınır. Öte yandan üretimin çeşitliliği yasa gereği, işçi yeni üretim dallarının gereksinmelerini karşılayacak şekilde mesleki eğitime zorlanır. Böylece işçinin çok-yönlü gelişimi bir ölüm-kalım sorunu haline gelir.

Bilimin ve doğal güçlerin toplumsal üretimin emrine verilmesiyle, başka bir ifadeyle sermaye olma nitelikleriyle, bireyin evrensel gelişmesine yol açmalarıyla birlikte, yine de insan- doğa ve birey-toplum ilişkileri burjuva sınırlılıktan, kurtulamaz.

Söz konusu emekçi olunca, ekonomik statüsü, emekçinin kendini çok yönlü geliştirmesine uygun değildir. Bireyin burjuva sınırlılıktan kurtulmuş evrensel gelişimi ancak komünizmde mümkündür.

Makineleşme, bilim ve teknik, emeğin toplumsal karakterini derinleştirir. Üretim araçları sermayenin elinde toplandıkça, buna bağlı olarak, emekçiler de üretim araçlarının toplandığı yerde toplaşır. İşçilerin belli yerlerde toplaşması, üretim araçlarının örneğin fabrikalarda yoğunlaşmasına bağlıdır.

Gerçi-teknikğin ilerlemesi ve bilimin üretime uygulanmasıyla daha fazla sayıda emekçi yerinden olur; bu durum, işçinin sayısını daima azaltır, fakat emeğin toplumsal karakterini ortadan kaldırmaz. Bilimin gücünün ve doğal güçlerin üretimde ileri düzeyde kullanıldığı gelişmiş kapitalist ülkelere baktığımızda, oralarda emeğin sosyal karakterinin güçlendiğini görürüz.

Üretimde ileri teknik yöntemlerin kullanılması, üretimin toplumsal karakterini bozamaz; çünkü hiçbir kapitalist, kendini toplumsal üretimin avantajlarından yoksun bırakmak istemez. Üstelik tüm bilimsel ve teknik gelişme, ulaşım ve iletişim sistemi, bir ağ gibi birbirine bağlanmıştır ve üretimin dünya çapındaki toplumsal biçiminin genel koşulunu oluşturuyor. Kapitalizm bu koşullarla birlikte varlığını sürdürüyor.

Üretimin toplumsal karakterinin, kapitalizmin gelişimi, bilim ve teknik ilerlemeyle birlikte boyutlanması zorunluluğunun, sınıflar mücadelesi açısından da kaçınılmaz sonuçları olmuştur.

Hem işçi sınıfı sürekli olarak büyümüş, hem de fabrikalarda daha fazla işçi niceliği bir araya toplanmıştır. Bunun sonucu olarak fabrikalar, işçilerin birer sınıfsal örgütlenme alanı ve sınıf mücadelesinin mevzileri haline gelmiştir. Belli bir niceliğe ulaşması kendi içinde örgütlü ve sınıf birliğini (mücadele birliğini) sağlamış ve sınıf disiplini ile fabrikalar, sınıf savaşımında, işçi sınıfının birer kaleleri olmuştur. Kapitalizm zorunlu olarak emek araçlarıyla birlikte, emekçileri bir araya toplarken, böylece kendini yıkacak güçleri de birleştirmiş oluyor.

İşçi sınıfının genel eğitim düzeyi yükselirken, aynı zamanda kapitalizmi yenecek niceliklerini de sıkı bir birlik içinde birleştirmiş oluyor. İşçi sınıfı, her bakımdan, kapitalizmi yıkacak ve onun yerine daha yüksek bir toplumsal sistem kuracak düzeye sahiptir.

İşçi sınıfı uzun bir ekonomik mücadele sürecinden geliyor. Ekonomik mücadelesi boyunca birleşmiş, eğitilmiş ve savaşım kapasitesini pekiştirmiştir. Emekçiler politik mücadeleye girişirken, kendilerini militanlaştıran mücadelelerden geçip gelmişlerdir. Politik mücadeleden önce, ekonomik mücadele yoluyla kapitalistler üzerinde baskı uygulayacak bir güç durumuna gelmişlerdir. Ancak, kapitalistlere karşı verilen ekonomik mücadele sonuç getirmeyince, işçiler eylemlerini politik alana kaydırmışlardır. Kapitalistlere kabul ettirilmiş ne kadar yasal ve politik hak varsa bunların tümü politik baskı yoluyla elde edilmiştir. Bugüne dek gelen sürecin bütünlüğüne baktığımızda, emekçi sınıfın uzun bir ekonomik ve politik mücadele tarihine sahip olduğunu ve bu tarihi dönem içinde kapitalizmi devirebilecek teorik, politik ve

ekonomik (pratik) mücadele kapasitesi kazanmış olduğunu söyleyebiliriz.

Kapitalistler üzerinde politik baskı uygulayarak işçi sınıfı, onları çeşitli ödünlere vermeye zorlamıştır. Emekçiler yararına yapılan pek çok düzenlemeler, kapitalizm var olduğu sürece, ona baskı uygulamaktan bir an bile vazgeçemeyecektir. Yalnız, şu gerçeği de akıldan hiç çıkarmamak gerekir: sınıf savaşımı politik iktidarı ele geçirilmedikçe, emekçi sınıf kapitalizm çerçevesini aşamaz, burjuva diktası altında kalmaya devam eder. Kaldı ki kapitalistler çıkarları gereği, emekçi kitlelere çeşitli tavizler vermeye hazırdır. Sırf kapitalist sistemi ayakta tutabilmek için kimi uzlaşmalara yanaşabilirler. İşçi sınıfı, ödünlere uğruna, günlük mücadelenin sonuçlarını abartarak toplumsal devrim hedefinden vazgeçmemelidir. Sistemin yırtığını söküğünü dikmek uğruna, komünist devrimi ileriye ertelememelidir.

Ödücü, uzlaşmacı anlayışları bir kenara itip, devrimci programını yaşama geçirmelidir.

Sınıf mücadelesinin koşulları değişti. Maddi koşullar, önceki dönemlerle karşılaştırılmayacak kadar olgun. Bu olgunlaşma burjuva toplumun yıkımını sonuçlarına vardırarak düzeyde. Toplumsal üretici güçlerin gelişme derecesiyle tam bir çatışma içinde olan bireysel mülkiyetin tüm gerekliliği anlamını yitirmiş durumda. Sistemin iç-çelişkileri en ileri aşamada.

Sistemin çöküş dinamikleri tüm gücüyle işliyor. Burjuvazi, insanları mevcut sistemde tutacak “ikna ediciliğini” yitirdi. Nesnel şartlar, insanları, koşulları oluşmuş olan daha yüksek bir toplum biçimine ikna ediyor. Komünist topluma geçiş için ortaya çıkan tarihi ikna ediciler çok daha fazla. Hiçbir şey, oluşmuş olan yeni sisteme geçişin maddi öğeleri kadar insanları ikna edemez. Tarihsel gelişme, komünist devrim için bu denli olgun ve ikna edici.

Devrimci işçi sınıfı hareketi, şimdiye kadar, sınıf mücadelesinin çeşitli aşamalarından geçti. Her aşamada yeni mücadele deneyimleri kazandı. Tüm bu mücadele safhaları boyunca öylesine büyük birikimler elde etti ve teori ile donandı ki, burjuvazinin dayatacağı her mücadele biçimine hazırlıklıdır. İşçi sınıfı gibi, yüksek bir savaşım kapasitesine sahip devrimci bir sınıf, bu niteliğiyle “En Güzel Dünya”yı kurabilir. Marx’ın sözünü ettiği “Emeğin Cumhuriyeti”ni gerçekleştirebilir.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

26 Nisan – 10 Mayıs 2006

Sayı: 66

DEVİRİMCİ İŞÇİ HAREKETİ VE BURJUVA EGEMENLİK

Burjuvazi, devrimci işçi sınıfı hareketinin olduğu bir yerde ege-men değildir. Egemenlik biçimini sağlamayı, devrimci hareketin ezil-mesinde, etkisizleşmesinde görür. Devrimci harekete karşı saldırıları birbirinden farklı yollarla yürütür. Proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi tarihi, bunun nasıl olduğunu bize öğretir. Yeter ki, sınıf mücadelesini devrimci biçimde kavrayalım.

İlk örnek Paris Komünü'dür. Komün, proletaryanın burjuva ege-menliğini devirmenin ve yerine kendi devrimci egemenliğini gerçek-leştirmenin ilk örneği olduğu gibi devrilen burjuvazinin, egemenlik biçimini yeniden sağlamak için emekçi kıyımını nereye kadar vardır-dığının da ilk örneğidir. Paris'te ve Fransa'da burjuva egemenlik ancak Avrupa burjuvazisinin ittifakıyla kurulabildi. Komün'ün yıkılmasın-dan sonra gerici dalgası tüm Avrupa'ya yayıldı. Komün'ün Avrupa proletaryası üzerinde yarattığı devrimci etki, her yerde kırılmalydı. Çünkü proletaryanın devrimci etkiye girdiği her yerde, burjuvaların egemenliği tehdit altında demektir. Komün'ün yenilgisinden sonra, uluslararası proletaryanın ilk ciddi örgütü olan Birinci Enternasyonal, Avrupa'yı saran burjuva saldırıların ortasında dağıldı. Komün dersleri daha sonra, Ekim Devrimi sırasında, proletaryanın zafere ulaşması için özümlendi.

Rusya'da 1905 devrimci ayaklanmasından sonra, çarlık egemen-liğini yıllarca sürecek olan koyu bir baskıyla sürdürebilmişti. Rusya ör-neği, mülk sahiplerinin, devrimci proletaryanın olduğu her yerde, devlet egemenlik sistemlerini ancak zincirlerinden boşanmış azgın bir terörle ayakta tutabildiklerini gösteriyordu. Rusya proletaryası eğer 1917 Ekim Devrimi ile iktidara geldikten sonra, emperyalizm deste-ğindeki gerici güçlerin kendi iktidarına karşı başlattığı iç savaşı kay-betmiş olsaydı, burjuvazinin egemenliğini kurmak için yapacağı katliam ve zorbalığın, Komüncülere yapılanları geçeceği kesindi. Fakat Sovyet proletaryası Komün derslerini çok iyi kavramıştı ve ulus-lararası burjuvazinin tüm girişimlerini boşa çıkardı. Proletarya gerek devrim sırasında, gerek iç savaş yıllarında devrimci diktatörlüğünü, enerjik diktatörlüğünü en etkin biçimde kullandı. Burjuvaziye fırsat vermedi.

Spartakistlerin önderliğinde Almanya'da 1918'de gerçekleşen proletarya devriminden sonra kurulan işçi konseyleri iktidarı kısa ömrünün sonunda burjuvazinin işçilere karşı katliamlarını nerelere kadar tırmandırdığının ve nasıl bir gericiliğin uygulandığının başka bir örneğidir. Komünistlere, proletaryaya ve tüm halka karşı estirilen “beyaz terör” yıllarca sürdü. Şiddetli burjuva baskılara rağmen Alman proletaryası başarısız bir ayaklanmaya girişti. Ayaklanmanın yenilgisinin ardından, faşizmin iktidara tırmanışı başladı. Faşizm iktidara geldiğinde. Alman proletaryası Avrupa'nın en güçlü ve iktidara en yakın proletaryası durumundaydı. Böylesine güçlü, örgütlü bir proletaryanın olduğu bir yerde, burjuva egemenlik her zaman tehlike altındaydı. Burjuvazi, devrimci proletarya hareketini ezmeden, onu yere çalmandan egemenliğini güvencede görmüyordu. Alman tekelci sermayesi içerde sınıf egemenliğini güçlendirmek ve devam ettirmek, dışta ise dünyaya hakim olmak için topyekün faşist diktatörlüğü gerçekleştirdi. Sermayenin egemenlik biçimi İtalya'da, Avusturya'da, Bulgaristan'da, Yunanistan'da, Portekiz'de ve İspanya'da da aynı şekilde uygulandı. İspanya'da Halk Cephesi iktidarı sırasında egemenliğini yitiren burjuvazi, egemenliğini yeniden kurmak için, Halk Cephesi Hükümetine karşı, İspanya halkına karşı çok kanlı bir saldırıya girişti. Alman faşizminin, emperyalizmin desteğindeki faşist kuvvetler iktidarı iç savaş sonrası ele geçirebildi. Devrimci hareket ezildikten sonra burjuva güçler, egemenliklerini yeniden kurabildiler.

Latin Amerika'da 70'li yıllarda, devrimci hareketi bastırmak, yok etmek için arka arkaya faşist darbeler yapıldı. Halk kitlelerine yönelik vahşet en kudurgan düzeye çıktı. Milyonlarca insan işkenceden geçirildi, sorgulandı, tutuklandı, on binlerce insan -komünist, ilerici, demokrat, işçi, köylü, aydın- kurşuna dizildi, kaçırıldı, sürgün edildi. Burjuva egemenliğin devamı için, sermaye birikimi için bir kıta halkı üzerinde boydan boya faşist terör estirildi, halk kitleleri mengineye sıkıştırıldı. Askeri faşist diktatörlüklerin amacı yalnızca, az sayıdaki işbirlikçi tekelci gücün ve latifundistin egemenliğini ve zenginliğini korumak değildi: aynı zamanda emperyalizmin dünyadaki egemenliğini ve çıkarlarını korumaktı. 60'lı yılların ortalarından itibaren askeri faşist diktatörlükler Yunanistan, Endonezya, Türkiye ve Güney Amerika'da, aynı tarihsel dönemde uygulandı. Bu dönemde devrimci ulusal kurtuluş hareketlerinin ardı ardına zafere ulaştığı bağımlı kapitalist ülkelerde ise demokrasi ve sosyalizm mücadelesi büyük bir güç kazanmıştı. Emperyalizmin dünyadaki egemenliği sarsılmaya ve gerilemeye başlamıştı. Ulusal kurtuluş hareketinin zaferini engelleyemeyen emperyalizm, bağımlı kapitalist ülkelerdeki devrimci hareketlerin önüne

set çekmeye çalıştı. Olan şey, Latin Amerika, Asya ve Afrika'da devrimlerin zaferini önlemek için, emperyalist-kapitalist sistemin genel bir saldırısıydı. Her yerdeki burjuva egemenlik, ancak sermayenin uluslararası ittifakı ve saldırısıyla korunabiliyordu.

Türkiye ve Kürdistan'da 60'lı yıllarda yükselen devrimci hareket 12 Mart 1971 Askeri Faşist Diktatörlüğü ile, 70'li yıllarda yükselen devrimci hareket 12 Eylül 1980 Askeri Faşist Diktatörlüğü ile ezilmek istendi. Askeri faşist darbeler sırasında binlerce komünist, devrimci, ilerici en ağır teröre uğradı, idam edildi, işkence gördü, sokakta dağda infaz edildi, kaçırıldı, ağır cezalar verildi, burjuva şiddet en aşağılık yöntemlerle uygulandı. Türkiye tekelci sermayesi ve emperyalizm buradaki çıkarlarını ve egemenliğini güvenceye bağlamak için tank, top ve dipçik zoruna, dikenli tellere, idamlara ve işkenceye dayandı. Fakat her koşulda devrimci mücadeleyi sürdüren, kesintiye uğratmayan komünist hareket, sermayenin bu topraklarda egemen olmadığını göstermiştir.

Bu kitalarda burjuva terör yalnızca faşist darbe sırasında uygulanmadı; devlet terörü diğer dönemlerde de hiç eksik olmadı. Özellikle de son elli yıl boyunca kitleler üzerinde sistematik ve çıplak bir baskı sürdürüldü. Küba devriminden sonra hızlanan ve yoğunlaşan devrimci mücadele, burjuvazinin sosyal varlığını tehdit edecek düzeye gelmişti. Zincirleme bir etki ile her yerde halk ayaklanmaları görülmüyordu. Burjuvazi eski yöntemlerle toplumu yönetemiyordu. Kriz tüm toplumu sarıyordu. Krizden iki çıkış yolu gündeme gelmiştir: Birinci yol proleter çıkıştır, ki bu proletaryanın önderliğinde bir devrim demektir; İkinci yol, burjuva yoldur, yani faşist darbe. Krizden proletaryanın devrim yolunun gerçekleşmediği yerlerde, burjuva yol tüm zorbalığıyla uygulandı. Ancak devrimci işçi sınıfı hareketi, burjuva terörü yılları boyunca mücadelesini çeşitli biçimlerde sürdürebilmiş ve burjuva egemenliği tehdit edecek düzeyi yakalamıştır.

Devrimci işçi hareketlerini, devrimci halk hareketlerini yalnızca terör yöntemleriyle yok edemeyeceğini anlayan emperyalist-kapitalist sistem, 90'lı yıllarda başka bir politika devreye soktu. Yeni dönemin politikası “politik çevirme hareketi” oldu. Politik çevirmenin amacı devrimci hareketi, burjuva düzende bazı “seçenekler” sunarak, sisteme adapte etmektir. Parlamentolara katılım, yasal örgütlenme ve yasal faaliyette bulunma, sistemin bir gücü olarak tanınma, hatta kimi ekonomik olanakları kullanma, burjuvaların sunduğu “seçenekler”den bazılarıydı. Buna karşılık, devrimci güçler, öncelikle devrimci bir güç olmaktan çıkacaklar, yani mevcut sistemi devrim zoruyla devirmekten vazgeçecekler. Parlamenter sistemin bir parçası olmayı kabul ede-

cekler. Artık devrimci hareketler olarak değil, muhalif hareketler olarak, “sistemin kurallarına göre” hareket edeceklerdir. Çünkü emperyalist-kapitalist sistem, onları kendi içinde etkisizleştirebileceğine ve düzene bağlayacağına güveniyordu. Devrimci hareketleri, devrimci hareket olmaktan çıkarmanın en kolay yolu buydu. Bunu için ABD, AB ve BM tüm ağırlığını koydu. Bunun sonucu Latin Amerika'da devrimci gerilla hareketleri ve başka yerlerdeki devrimci güçler peş peşe düzene yöneldiler. Ama hala devrimci ilkelerde ısrar eden ve mücadeleye devrimci olarak devam eden devrimci dinamikler vardı.

Böylece, burjuvazi, emekçi sınıfları, kapitalizme karşı en güçlü konumlanışlarından, devrimci olan konumlanışlarından uzaklaştırmış olacaktı. Çünkü kapitalin egemenliği ancak bu koşullarda kendini garanti altına alabilirdi. Fakat işler öyle gitmedi. Emek-sermaye uzlaşmaz çelişkisinin ve karşıtlığının olduğu bir toplumda, sınıflar ilişkisi ve sınıflar mücadelesi işin doğası gereği ancak bu ekseninde gelişebilirdi. Ve öyle de gelişti. Latin Amerika'da gerilla hareketleri düzenle uzlaşmasına rağmen, emekçi kitle hareketleri hiç durmadı. Sınıflar savaşımı tüm yoğunluğuyla devam etti. Uzlaşmanın geçici etkisi çok kısa sürdü. Tam da bu süreçte bir kıta halkının ayaklanması başladı. Halk hareketleri yeniden devrimci bir temelde yükselmeye başladı. Devrimci durum her yerde olgunlaşıyordu. İç savaş çeşitli görüngüler içinde devam ediyordu. Burjuva ne egemendi, ne de yönetebiliyordu. Kitleler ise devrimci bir dönüşüm istiyordu. Bu doğrultuda yapılan yığinsal devrimci eylemlerin sonucu hükümetler, devlet başkanları devrilmeye başladı. Halk kitleleri bu eylem sırasında, yeni bir toplumun temellerini, toplumsal örgütlenmelerini ve politik ordusunu oluşturuyordu. Kısacası, burjuva politik çevirme hareketi çok az bir zaman içinde iflas etti. Bunun en belirgin örneklerinden biri Türkiye ve Kürdistan'da yaşandı. 90'lı yıllarda, önceki küçük-burjuva devrimci konumlarını terk ederek düzene dönen çeşitli sol güçlerin bu tüm uzlaşmacı ve reformist çabalarına rağmen, devrimci hareket yoluna devam etti. Halkların mücadelesinde düşüş görülmesi bir yana, en yüksek noktaya çıktı. Devrimci durum olgunlaştı, iç savaş şiddetlendi. Sonunda burada ve dünyada devrimci mücadele öyle bir gelişim gösterdi ki reformist ve oportünist güçleri de arkasından sürükledi. Eğer bir devrimi yaratan koşullar ortaya çıkmış ve olgunlaşmışsa, yeni topluma geçiş bir zorunluluk olmuşsa, bu devrimci süreci durdurmaya burjuvazinin gücü yetmez, sosyal-reformistlerin ve oportünistlerin gücü de!

Uluslararası sermaye 90'larda Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'da karşı-devrimcilerin yönetimi ele geçirmesinden sonra, geçici güç

üstünlüğünü ele geçirdi. Geçici güç üstünlüğüne dayanarak dünya proletaryasına karşı topyekün bir saldırı başlattı. Emekçi sınıflara karşı yürütülen küresel iç savaşın amacı, işçi sınıfının, yüzyıl boyunca elde ettiği tüm kazanımları -ki bazıları yüzyıllarca süren iç savaşlarla elde edilmiştir- yok etmek; işçi sınıfının sınıf mevzilerini ve örgütlülüğünü dağıtarak, tamamen burjuvazinin diktasına boğun eğdirmektir. Sermaye ele geçirdiği geçici güç üstünlüğü olanağını sonuna kadar kullanmak istiyordu. Çünkü bu durum, sınıf savaşında her an değişebilir. Öyle de oldu. Dünya proletaryası, çok geçmeden yeni bir devrimci atak başlattı. Dünyayı sarsan eylemler ardı ardına geldi. Avrupa'da yüzyılın en büyük eylemleri görüldü. Emperyalist ülkelerin on yıllarca süren kitle eylemlerinden arındırılmışlık durumu artık sona ermişti. Devrimci durum her yerde görülmeye başladı, koşullar dünya devrimi için daha bir olgundu. Böylesine keskin bir süreçte, proletarya ile sermaye güçleri yüzyıl savaşına tutuştular. Burjuva egemenliği bu sefer daha büyük ve ciddi bir tehdit altında,

Fakat durum burjuvazi için ne denli umutsuz olsa da, tarih sahnelerini öyle kolay terk etmeyecektir. Çökmekte olan burjuva toplumu ayakta tutmak için yapmayacağı şey yoktur. Bu doğrultuda, terörü yaygınlaştırıyor ve saldırılarını artırıyor. Durumun kritik olduğu yerlerde devlet eliyle faşizmi uygulamaya sokuyor. Toplumsal sistemin yıkılması derinleştikçe, faşizmi daha geniş bir alanda uygulayacağı açıktır. Hiç şüphesiz proletarya ile burjuvazi bu durumda çok şiddetli çatışmalara girecektir. İnsanlığın geleceği bu çatışmalarda belirlenecektir.

Burjuva egemenliği ve burjuva düzeni devirecek olan proletaryanın devrimci sınıf olarak hareket etmesidir. İnsanlığın kurtuluşuna giden yol proletaryanın devrimci hareketinden geçer.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

10 - 24 Mayıs 2006

Sayı: 67

EMEK-SERMAYE ÇELİŞKİSİNİN KESKİNLEŞMESİ

Leninistler olarak, kapitalizmin temel çelişkisi olan emek-sermaye çelişkisinin keskinleşme eğilimi gösterdiğini ve bu temeldeki gelişmelere bağlı olarak proletarya ile kapitalistler arasındaki sınıf savaşımının, varolan toplumsal sistemin havaya uçurulmasına doğru ilerlediğini daima söylüyoruz. Sonuç olarak proletaryanın iktidara geleceğini, burjuvazinin yenileceğini ve bu neticenin kaçınılmaz olduğunu da tam bir kesinlikle ifade ediyoruz. Her konuda muğlak olan oportünistler ve sosyal-reformistler, bizim yayınlarımızda, sınıf mücadelesinin eğilimi üzerine yaptığımız kesin belirlemeleri hiçbir zaman anlayamamışlardır. Biz, gücümüzü marksizmden, marksist tarihsel gelişim anlayışından ve somut durumu çözümleme yönteminden alıyoruz.

Bir toplumun çözülüp, dağılmasını sağlayan şey, bu toplumun uzlaşmaz iç çelişkileridir ve bu çelişkilerin olgunlaşmasıdır. Kapitalizmin uzlaşmaz çelişkileri, bu toplumun dayandığı üretim biçiminden kaynaklanır. Kapitalist üretim biçimi geliştikçe, yapısındaki çelişkiler ve karşıtlıklar da olgunlaşma eğilimi gösterir. Ve gelişme o noktaya varır ki, toplum çelişkilerle bir arada var olamaz duruma gelir: Karşıtların birliğine dayanan kapitalist toplum büyük bir gürültüyle yıkılır. Marx, kapitalizmi ele aldığı Kapital'de, kapitalizmin “doğal yasaları”nın kaçınılmaz olarak kendi sonuçlarına doğru ilerleyeceğini kesin bir dille belirtir.

“Aslına bakılırsa, konu, kapitalist üretimin doğal yasalarının sonucunu olan toplumsal uzlaşmaz karşıtlıkların şu ya da bu derecede gelişmiş olmaları değildir. Burada söz konusu olan, bu yasaların kendileridir, kaçınılmaz sonuçlara doğru katı bir zorunlulukla işleyen bu eğilimlerdir.”

“Kaçınılmaz bir zorunlulukla katı sonuçlarına doğru işleyen bu eğilimler”, sermaye birikimi (sermayenin büyümesi) geliştikçe kendilerini o ölçüde belli eder.

“Bu dönüşüm sürecinin bütün avantajlarını sömüren ve tekellerine alan büyük sermaye sahiplerinin sayılarındaki sürekli azalmayla birlikte, sefalet, baskı, kölelik, soysuzlaşma, sömürü de alabildiğine artar; ama gene bununla birlikte, sayıları sürekli artan, kapitalist üretim sürecinin kendi mekanizması ile eğitilen, birleştirilen ve örgütlenen işçi sınıfının başkaldırmaları da genişler, yaygınlaşır” (Kapital)

Sermaye büyüdükçe, iç çelişkileri de o derece açığa çıkar, ancak kapitalizmin temel çelişkisi, birikim krizleriyle aynı şey değildir. Sermayenin büyümesinin birlikte getirdiği, yani birikimin yarattığı krizleri, kapitalizmin temel çelişkisiyle aynı şey sayma yanılığısı en çok tekrarlanandır. Bu konudaki kafa karışıklığı, kapitalist üretimin yasalarının yeterince kavranamamasının sonucudur. Marx'ın bu konuda yaptığı belirlemeler tekrar tekrar okunmalı.

“ Toplumun üretici gelişimi ile o zamana dek varolan üretim ilişkileri arasındaki uyumsuzluk, kendini keskin çelişkiler, krizler, çarpıntılar içinde ifade eder.”

Marx'ın söylediği çok açıktır: Kapitalizmin temel çelişkisi (uyumsuzlukları) kendini keskin çelişkiler, krizler ve iç kramplar biçiminde açığa vurur. Sermayenin büyümesine (birikimine) bağlı olarak kapitalizmin krizleri de derinleşir. Ekonomik krizler, kapitalist üretimin tepe noktasıdır; bu noktanın ötesinde sosyalizm tüm ağırlığıyla kendini hissettirir. Yani kapitalizmin ekonomik krizleri yeni bir topluma, daha yüksek bir ekonomik biçime geçilmesi için herkese yapılmış ciddi bir uyarıdır.

Kapitalizmin temel çelişkisi Marx'ın ifadeleriyle “Toplumun üretici gelişimi ile o zamana dek varolan üretim ilişkileri arasındaki uyumsuzluk”, emek-sermaye çelişkisi olarak belirtilen kapitalizmin temel çelişkisi çeşitli biçimlerde ve farklı yönleriyle ortaya konur. Özü şudur, o güne dek kendi denetimi altında toplumsal üretici güçleri geliştiren burjuva üretim ilişkileri, gelişmenin belli bir aşamasında, gelişmenin kaldırıcı olmaktan çıkıp, engeli olmaya başlar. Bu durumda aralarında bir bağdaşmazlık baş gösterir. Bu uyumsuzluk kendini çeşitli yollarla çatışmalarla ortaya koyar. Bu çelişki, çatışma, uyumsuzluk üretimin toplumsal niteliği ile el koymanın özel biçimi arasındadır. Uyumsuzluk, kapitalist üretim geliştikçe boyutlanır. Üretimin toplumsal karakteri sanayinin gelişimi, bilimin ve doğa kuvvetlerinin üretime uygulanması (üretici güç olması) ile birlikte daha bir gelişme ve belirginleşme gösterir. Üretim, özel kapitalist üretim olmaktan çıkar, top-

lumsal olarak yapılabilir üretim haline gelir. Toplumsal üretim o noktaya çıkmıştır ki, tek tek ülkelerin sınırlarında kalmayıp, dünya çapında gerçekleşmektedir. Üretimin dünya düzeyindeki toplumsal karakterinden söz edilebilir. Fakat, mülkiyet biçimi yani toplumsal üretimin sonuçlarına el koyma eski biçimde kalır. Toplumsal üretici güçler, bireysel, özel denetimle bağdaşmaz, başkaldırır. Toplumsal üretici güçlerle, burjuva üretim ilişkileri arasındaki bu uyumsuzluk, emeğin üretken güçleri geliştikçe daha bir keskinleşip, şiddetleniyor.

“... Bir yandan modern sanayi ve bilim ile öbür yandan modern sefalet ve dağılma arasındaki bu uzlaşmaz karşıtlık; üretici güçlerle çağımızın toplumsal ilişkileri arasındaki bu uzlaşmaz karşıtlık elle tutulur, ezici ve inkar edilemez bir olgudur” (Marx)

Toplumsal üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki bu uzlaşmaz karşıtlık üretim komünist tarzda yeniden düzenlenmedikçe, derinleşerek devam eder. Üretimin toplumsal niteliği, çelişkinin çözümünü de kendi içine taşır: Üretim araçlarının toplumun ortaklaşa denetimine alınması.

Kapitalist zeminler nedeniyle üretici güçler, üretim ilişkileri çatışması, gelişmeye bağlı olarak daha şiddetli ve yıkıcı hal alır. Kapitalizmin her krizi ve işçilerin yaşamını iyileştirme yönündeki her eylemi, kapitalizmin aşılması gerektiğine dair güçlü bir işarettir. Ekonomik krizler büyük bir toplumsal üretken gücü havaya uçurur, maddi zenginliğin diğer kaynağı olan doğayı tahrip eder. Uzlaşmaz toplumun varlığına bağlı olarak bu krizler, bu toplumun nitel bir dönüşüme uğratılmasının zorunluluğunu da anlatır. Aynı zamanda işçi sınıfının istekleri, özelemleri, gereksinimleri doğrultusunda giriştiği grevler, direnişler, ayaklanmalar kapitalizmin aşılması gerektiğinin kuvvetli işaret mermileridir. Emekçilerin isteklerine baktığımız zaman, bu isteklerde sosyalizme geçme eğilimini görürüz. “Herkes parasız ve genel sağlık hizmeti”, “Herkes parasız eğitim hakkı”, “Ücretlerin yükseltilmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi” vb. Yalnızca bu istemler bile kapitalizmin aşılması gerektiğini ortaya koyuyor. Emekçi kitleler bu istekleri ileri sürdükten sonra, onları gerçekleştirmeye giriştiler. 20. yüzyılı boydan boya dolduran kitle eylemleri, kapitalizmin yıkılması için ısrarı ve kararlılığı belirtir. Dünyanın altıda birinde kapitalizm yıkılarak sosyalizme geçilmiştir. Çok açıktır ki, yirminci yüzyılın tarihi, uzlaşmaz sınıfların aralarında geçen şiddetli sınıf mücadelesiyle geçmiştir. Bir önceki yüzyıl içinde görülen sınıf çatışmalarına bakıldığında, yirminci yüzyıl sınıf savaşımının kıyaslanmayacak kadar yükseldiği ve derinleştiği bir yüzyıl olduğu çok rahatlıkla söylenebilir. Sınıf savaşımının zaman içinde varolan toplumsal sis-

temi daha derinden sarsması ve ötesine gitmesi, burjuva toplumun gelişimiyle, onun yapısındaki uzlaşmaz sınıf çelişkileri ve karşıtlıklarının derinleşmesi, olgunlaşması ve keskinleşmesiyle açıklanabilir.

Proletaryanın toplumsal devrimlerinin çoğunlukla ve yoğun olarak 20. yüzyılda gündeme oturması bir rastlantılar zinciri değildir. Devrimlere yol açan çelişkilerin bu dönemde, belli ekonomik ve tarihsel gelişmelere bağlı olarak keskinleşmesinden ileri geldi. Bu ekonomik gelişme, kapitalizmin emperyalizm (tekelci kapitalizm) aşamasına girmesidir. Tekelci-kapitalizm bir politik tercih değil, kapitalizmin ekonomik gelişiminin zorunlu bir sonucuuydu. Rekabet belli bir aşamada tekele yol açmak zorundaydı. Tekelci kapitalizm, kapitalist üretimde bir gelişmeye, ekonomik ve toplumsal olarak yeni bir düzene geçiş olduğu için, kapitalizmin tüm çelişkilerini ve hareket yasalarını daha bir öne çıkardı ve şiddetlendirdi. Emperyalizm kısa sürede bir dünya egemenliği haline geldiği için, etkisini de her yerde hissettirdi: Gittiği her yerde çelişkileri derinleştirdi toplumsal güçleri harekete geçirdi. Dünyayı devrimler alanına çevirdi.

Tekelci kapitalizm, aynı zamanda üretimde toplumsallaşmanın derinleşmesi demektir. Uluslararası birleşmelerle devasa bir güç durumuna ulaşan tekeller, üretim araçlarını ve buna bağlı olarak emeği merkezileştirip toplulaştırdılar. Tekelci kapitalizm olduğu yerde saymadı; yeni ekonomik eğilimlerle büyümeye ve etkisini artırmaya devam etti. Tekelci devlet kapitalizmi, tekelliliğin yeni eğilimidir. Tekelci devlet kapitalizminde üretimin toplumsallığı en ileri düzeye vardı. Buradaki toplumsallık, kapitalistlerin denetiminde, kapitalistlerin yararına bir toplumsallık, emeğe yabancılaşmış bir toplumsallıktır. Ancak çözümün tüm araçlarını da kendi içinde taşır. Üretimin toplumsallığı ile mülkiyetin özel biçimi arasındaki uzlaşmaz çelişki elle tutulur haldedir. Burada özel kapitalist üretim ortadan kalktığı halde, toplumsal üretim özel mülkiyete bağlıdır; onun sınırlayıcı denetimi altındadır. Toplumsal üretici güçler, kapitalizmin zincirlerinden kurtulup serbest kalmak için tüm şiddetiyle burjuva üretim ilişkilerine başkaldırırlar.

Dünya devrimini olgunlaştıran tekelci kapitalizmdir, onun gelişimidir. Şimdiden 21. yüzyılı toplumsal ayaklanmalar ve toplumsal devrimler yüzyılına çeviren de aynı temeldir; kapitalist temeldeki çöküş dinamiklerinin, burjuva sistemi sıçramalı çöküşe sokmasıdır. Bu yüzyıl, bu gelişmelere bağlı olarak, insanlığın geleceğine yön verecek olan iki karşıt sınıf, proletarya ile burjuvazi arasında tayin edici ve bu nedenle de şiddetli çatışmalara sahne olacaktır. Bu savaşım burjuvazi için umutsuz ama zorunlu bir savaşımdır. Burjuvazi tarihsel olarak

kaybetmiş bir sınıftır, sınıf savaşımını kazanamaz. Sınıf savaşımı proletaryayı kaçınılmaz olarak egemen sınıf durumuna götürecektir. Proletaryanın egemenliği şimdiye dek tek tek ülkelerde gerçekleşti. Bu yüzyıl ise proletaryanın egemenliği her yerde sağlanacaktır. Burjuvazinin dünya egemenliği yıkılacak, proletaryanın dünya egemenliği gerçekleşecektir. Proletarya, egemenliğine (proletarya diktatörlüğüne) dayanarak sınıfları kaldıracak; sınıfların kalkmasıyla birlikte bir sınıfın egemenliği de gereksiz hale gelecektir.

Sanayinin gelişimi, bilimin yüksek-teknik uygulamaları, doğal güçlerin etkin üretici güç olarak kullanılması ile üretken güçler öylesine gelişti ki, emek süresi ve emek niceliği zenginlik üretiminde ikinci plana düştü. Değer üretimi ve zenginlik, emeğin gelişmiş üretken güçlerini harekete geçirme sırasında yaptığı bir işlev haline geldi. Doğrudan emek kullanımı, değer ve zenginliğin oluşmasında tayin edici olmaktan çıktığı halde, yani her tür zenginlik üretimi, toplumsallaşmış insanlığın gelişiminin ürünü olduğu halde, emek süresi değerın ön koşulu olmaya devam ediyor. Toplumsallaşmış insanlığın gelişimi o düzeye ulaştı ki, Marx'ın söylediği gibi;

“Bu yüzden değişim değeri, kullanım değerinin ölçüsü olmaktan çıkmalıdır”

Bunun ön koşulu meta üretimini, üretim araçlarının özel mülkiyetini ortadan kaldırmaktır. Toplumsallaşmış insanlık, kapitalizmin prangalarından kurtulmak için tarihin en köklü devrimine girişmiş bulunuyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

24 Mayıs – 7 Haziran 2006

Sayı: 68

BURJUVAZİ GELECEĞİNİ PROLETARYAYI BASKI ALTINDA TUTMAKTA GÖRÜYOR

Proletaryanın sınıf savaşımı, burjuvazinin egemenliğini tehdit edecek noktaya gelir gelmez, kapitalistlerin tüm politikası, özsel olarak, mevcut sistemi korumak olmuştur. Emekçi halk üzerinde, sermayenin bir egemenlik aracı olan devlet, bu amaçla yeğînleştirilmiş ve güçlendirilmiştir. Örgütlü şiddet demek olan devlet, halk kitleleri üzerindeki şiddetini süreklileştirmiştir. Kapitalist sınıf, proletaryanın ve diğer emekçilerin artan başkaldırıları karşısında, egemenliğini ve düzenini, devlet denilen baskı makinesini sonuna kadar kullanarak ayakta tutmaya çalışıyor.

Burjuva toplumu, yapısındaki çelişkilerin gelişmesi nedeniyle dağılmaya başlayınca, varlığının devamını, karşıtını engellemesinde görür oldu. Bunun için de askeri-politik saldırıları öne çıkardı. Mutlak bir engellemeyi ekonomik yolla yapamaz durumda. Çünkü kapitalist ekonominin tüm gelişimi, zorunlu olarak karşıtına dönüşme olanaklarını artırır. Kapitalizm kendini yıkacak koşulları ve yeni toplumun olanaklarını kendisi hazırlar. Proletarya olmayan bir şeyi yaratmaz; kapitalizmin oluşturduğu olanakları tarihsel sonucuna götürür. “Proletaryanın kurtuluş olanakları vardır” derken, kapitalizm tarafından hazırlanmış olanaklardan söz ediyoruz. Sermayenin büyümesine yol açan aynı gelişme; sermayeye dayalı sistemi ortadan kaldıracak olan proletaryayı da güçlendirir. Burjuvazinin emekçi kitleler üzerindeki ideolojik etkisi ise, yine aynı ekonomik gelişme sonucu sürekli zayıflar. Geriye yalnızca şiddete başvurmak kalıyor. O, bu yüzden, karşıtının, komünizmin önlenmesini, proletaryanın baskı altında tutulmasında buluyor.

İşte böyle bir beklenti içinde, dünya proletarya hareketine karşı başlattığı yeni saldırı dalgasını devamlı büyütüyor. Hiçbir burjuva güç bu çabanın dışında değil. Zaten emeğe karşı bu saldırı, dünya burjuvazisinin ittifakıyla yürütülüyor. O bu saldırıda, proletarya güçlerini yenmeyi ve kolay kolay bir daha ayaklanmayacakları biçimde yerden yere çalmayı hedefliyor. Proletaryanın örgütlü gücü olmadan sosyalizme geçilemeyeceğine göre, amacına ulaşacağını düşünüyor. Fakat bu saldırı, bir zayıflığın, egemen olamamanın, yönetememenin ve güçsüzlüğün ifadesidir; kesinlikle güçlü oluşunun değil. O, gerçek anlamda güçsüzdür; çünkü üretici güçleri artık elinden kaçırmıştır. Üretici güçler, ona karşı dönmüştür. Toplumsal üretici güçler, ekonomik nedenlerle, elinden kaçmıştır; onlar bir daha aynı ekonomik biçim içine sokulamazlar, geri getirilemezler. Ekonomik gelişme nedeniyle kapitalist kabuğu çatlatan, parçalayan üretici güçler, askeri yolla, yeniden eski biçim içine sokulamazlar. Bu durumda artan şiddet, burjuvazinin beklentilerine cevap olamayacaktır.

20. yüzyılın tarihi, ne proletarya hareketinden ne de sosyalizmden kurtulamayacağını burjuvalara çok iyi anlatır. Proletaryanın zafere ulaşmadığı yerlerde, onca baskıya, saldırıya, katliama ve üst üste alınan yenilgilere rağmen, emekçi sınıf her seferinde yeniden ayağa kalkmış ve sosyalizm amacını tüm canlılığıyla korumasını bilmiştir. Üstelik aldığı her yenilgi, kazanmak için birer silaha çevrilmiştir. Proletarya şimdi yenmek, zafere ulaşmak için daha donanımlı. Şimdi 21. yüzyılda kapitalizmden komünizme geçiş şartları, önceki döneme göre daha bir olgun.

Şiddet, sermayeden ayrılamaz. Sermayenin ilk ortaya çıkışı (ilkel sermaye birikimi) şiddet eşliğinde gerçekleşir, sonraki egemenlik dönemi de ve mali sermaye çağı da zoru içerir. Her şeyden önce artı-emek zora dayalı emektir. Artı-emek üretimi olduğu sürece burjuva zor olacaktır. Burjuva toplum işçinin emeğine dayanır. Bu anlamda, işçinin başkaldırması demek, ücretli emek sisteminin ve dolayısıyla artı-emeğin de havaya uçurulması demektir. İşçinin ayaklanması kapitalistin felaketidir. Kapitalist, emeğin bu başkaldırısını ezmek için tüm devlet gücünü dizginsiz harekete geçirir. Kapitalist üretim, üretim dallarına egemen olduğunda, işçi ekonomik yolla ücretli-emekçi durumuna getirilir, fakat bu süreçte bile şiddet süreklidir. Kapitalist ekonomi, emekçileri sürekli ayaklandıracak tüm koşulları, kendisi hazırlıyor. Bu ayaklanmalar git gide kapitalist egemenliğin kendisine yöneliyor. Kapitalizmin kesin çöküş sürecine girmesiyle birlikte, burjuvazi tüm zor araçlarını, işçi sınıfının artan başkaldırılarını ezmek için harekete geçirse de, sistemin kendisi, daha büyük emekçi ayak-

lanmaları için, daha güçlü olanaklar yaratıyor.

Sosyalizm bir toplumsal sistem haline gelince, dünya burjuvazisi, tüm düzen güçlerini ittifak halinde mevzilendirdi (oysaki “düzen güçleri” denilen toplumsal güçlerin bir kısmı sürekli “düzen” dışına itiliyor). Düzen güçlerinin, proletarya hareketine, sosyalizme karşı saldırıya geçme işareti, “anti-komünizm”dir. Anti-komünizm ideolojik, politik ve fiili saldırının bütünlüğünü içeriyor. Amaç, sosyalizmin dünyaya yayılan etkisini kırmak ve kitleleri burjuva saflarda toplamak. Anti-proleter, anti-komünist bir cephe, ancak gerici bir cephe olabilir. Proletarya, insanlığı kurtaracak bir sınıftır. Komünizm ise insanlığın kurtulmasıdır; insanlığın özgür geleceğidir. Buna cephe almak, gerici konumda olmaktır. Ve yalnızca toplumsal gericilik bu cephede yer alır. Burjuvazi liderliğindeki tüm gerici güçler, komünistlere karşı cepheden saldırıya geçti. Bu süreç içinde komünistlere karşı, proletaryaya karşı en aşağılık biçimde ve son derece sistematik terör uygulandı, emekçi halk, baskı altında tutuldu. Tüm bunlara rağmen, insanlar kitleler halinde sosyalizme yöneldi. Kapitalist terör, insanlığın ileri yürüyüşünü engelleyememiştir.

Komünistlere karşı saldırıların her yerde yapılması, kapitalizmden komünizme geçiş koşullarının her yerde oluşmasının burjuvazi tarafından kabulü ve itirafıdır. Başka zaman kapitalizmden ötesinin olmadığını söyleyenler, proletarya hareketine saldırarak, onu sürekli baskı altında tutarak sosyalizmin bir gerçek olduğunu ortaya koyuyorlar. Kapitalist üretimin egemen olduğu her yerde, sosyalizme geçiş bir gerçekliktir. Burjuvazi aslında bu gerçekten öylesine emin ki, komünist çalışmanın yasal olduğu ülkelerde (yani kapitalistlerce kabul edilir sınırlarda olduğu yerlerde) bile, bu faaliyetler sıkı, açık ya da gizli olarak denetlenir. Ekonomik kriz, politik kriz vb. her an kapitalizmin iç çelişkilerini keskinleştirebilir ve sınıf savaşımında durum her an değişebilir. Bu nedenle, emekçi hareketin üstündeki baskı ve denetim sürekli tutuluyor. Emperyalist ülkelerdeki baskı ve denetim mekanizması diğer yerlere göre daha sistematik olarak işliyor. Elinde bulundurduğu büyük ekonomik olanaklarla, emekçilerin bir kesimini yanında tutmakla birlikte, yine de egemenliğinin geleceğinden emin değil. Geleceğini, proletarya hareketini baskı altında tutmakta görüyor. Proletaryanın sınıf savaşımı, bir kez şiddetlenince, bunun nerelere varabileceğini geçen yüzyıldan çok iyi biliyor. Bir krizin her an iç savaş ve ayaklanmaya yol açabileceğinin birçok örneği var. Burjuvazi, bir kriz sırasında devrimci proleter hareketin kapitalist egemenliğe karşı hemen harekete geçmesini hiçbir zaman oturup beklememiştir.

Kendisine yönelen devrimci hareketi yalnızca izlemekle kalma-

dığının en açık kanıtı, bugün ön plana çıkardığı “önleyici savaş” politikasıdır. Bu politika, emekçi sınıf kapitalizmi yıkmak için büyük saldırıyı başlatmadan, önceden harekete geçip, devrimci hareketi etkisizleştirmeyi hedefliyor. Proletarya daha iktidarı ele geçirmeye yönelmeden, onu hazırlıksız yakalamak, toparlanmasına fırsat vermemek, hareket henüz örgütsel olarak güçlü değilken tahrip etmek üzere önceden davranmak politikası, yeni değildir, öteden beri uygulanıyor. Bir insanın komünist olması, baskı görmesi, kaçırılması, sürgün edilmesi, işkence görmesi, kurşuna dizilmesi, idam edilmesi için yeterli olmuştur. Komünistler, onun iktidarını yıkacak denli güçlü olmadıkları zaman bile, burjuvazi egemenliğinden emin olamadı. Bu defa “önleyici savaş”ı öne çıkarmasının nedeni, kapitalizmin çöküş dinamiklerinin hızla işlemesi ve şartları tamamen olgunlaşan yeni toplumun sistem üzerinde yarattığı baskıdır. Baskı sistemin bütünlüğüne yöneldiği için, önleyici saldırı, dünya burjuvazisinin kolektif politikası haline geldi. Her ülke burjuvaları, bu politikayı çeşitli biçimlerde yaşama geçiriyor. Komünistlere yönelik yeni bir terör dalgası, her yerde görülmeye başladı. Yeni kuşaklar etkilenmesinler diye, komünist örneklere karşı karalama kampanyaları başlatıldı. Tarihi sadece yorumlayanlar –onu çarpıtarak- tarihi değiştirenleri mahkûm etmeye kalkışıyor. Tüm bu çabaların, bu saldırıların amacı, insanlığın komünizme yönelişini engellemektir. Tüm bu baskılar, bu saldırılar ve bu çabalar boşuna; gelecek komünizmdir.

Kapitalistler, dünya proletaryasının devrimci hareketini etkisiz hale getirmek için yalnızca teröre başvurmuyor; emekçi sınıfın sorunlarından, zayıflıklarından ve yetersizliklerinden de yararlanmaya çalışıyor. Geleceği, karşıtının hareket biçimine bağlı olan her sınıf, geleceğini belirleyen bir hareketi yakından izler ve onu etkilemeye çalışır. Tüm propaganda araçlarını tam kapasite harekete geçirir, ne kadar demagoji varsa başvurur, birçok kurumunu ve paralı ideologunu seferber eder. Sosyalizmi yıkmak için ne kadar olanak, para, kadro kullandığı açığa çıkmıştır. İki sınıf, iki dünya arasındaki bu savaşta, burjuvalar karşı tarafın yok edilmesi için tüm gücünü kullanıyor. Fakat eğer karşıtı, onunla boy ölçüşecek düzeye gelmişse, başka bir dünya onun karşısına çıkmışsa, burjuvazinin giriştiği savaş umutsuz bir savaştır.

Bir sınıf tarihi inisiyatifi yitirmişse, toplum süresini doldurmuşsa, yapacağı tek şey, var olanı korumaktır; var olan burjuva ilişkilere yönelik her harekete her zaman savaş açmaktır. Değil devrimci bir harekete, kendi içindeki bir muhalefete bile tahammül göstermez. Burjuva muhalefeti dahi komünist olmakla eleştirir. O artık herkese ateş açar

hale gelmiştir. İlerici olan her gelişme, boy hedefidir. Kapitalist üretim biçiminin geçici olduğunu ve bu ekonominin yerini karşıtına, komünist ekonomiye bırakmak zorunda olduğunu sınıf savaşımının kaçınılmaz olarak sınıfların kaldırılmasına varacağını açıklayan diyalektik ve tarihsel materyalizme karşı ideolojik mücadele onun temel bir silahıdır. Fakat bu silahların hiç biri sonuç getirmez. Tarihi inisiyatif proletaryanın eline geçmiştir. Proletarya devrimci bir sınıftır ve insanlığın geleceğini belirleyecek konuma sahiptir. En ağır baskıların ve en azgın saldırıların orta yerinde, her koşulda insanlığı kurtarmak için savaşmıştır. Burjuvazi, ideolojik ve politik olarak bu denli donanmış ve savaşçı bir sınıfın, proletaryanın olduğu bir yerde uzun süre ayakta kalamaz.

Sonuç olarak, burjuva toplum ne yaparsa yapsın, devrimin eleştirisinden kurtulamaz.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

24 Mayıs – 7 Haziran 2006

Sayı. 68

DAHA İLERİYE GİDEBİLEN EYLEMLER

Tarihte sonu sonuna belirleyici etken ekonomik ilişkiler olduğundan, proletaryanın kurtuluşu üzerine temel görüşlerimizi belirirken daima ekonomik çözümlenmeden yola çıkarız. Marksist yöntem budur. Bu yöntem bizi her zaman doğru sonuçlara götürdü. Ekonomik ilişkiler ise sürekli bir değişim içindedir. O halde temeldeki bu değişiklikleri her seferinde yeniden irdelemek gerekir.

Bir toplumun çözümlenip-dağılmasını sağlayan gelişme, o toplumun içinde taşıdığı çelişkilerin olgunlaşmasıdır. O zaman bu toplumdaki kurtulmak çok kolay olur. Fakat bir toplumun bu noktaya gelebilmesi için uzun bir zaman ve bir dizi ekonomik gelişme gerekmiyor. Bir devrimin olması içinse, çelişkilerin tamamen olgunlaşması gerekiyor. Çelişkiler sonuna kadar gelişmeden de, devrimler gündeme gelir. Bir devrime yol açması için çelişkilerin çeşitli etkenlerle keskinleşmesi yeterli. Bir toplumun önceki toplumun yerini alması için, yeni toplumun üzerine dayanacağı maddi öğelerin, eski toplumun yapısında ortaya çıkması zorunludur. Çünkü daha yüksek toplum, önceden oluşmuş olan bu öğelere dayanır. Daha sonra kendine özgü temelleri oluşturur. Yeni topluma yol açan devrimler, eski toplumun zeminleri üzerinde meydana gelir. Ama bu noktada, yalnızca ekonomik etkenler rol oynamaz, politik ve toplumsal etkenler de bir devrime neden olabilir. Devrime yol açan gelişmelerin somut olarak saptanması gerekir. Sadece ekonomik ilişkilerin gözlenmesi bizi yanlış sonuçlara götürebilir. Hele, devrimlerin ancak ekonomik olarak gelişmiş ülkelerde olabileceğini ileri sürmek, kişiyi mekanik düşünmeye iter. Bu anlayış, teorik olarak yanlış olduğu gibi, tarihsel gerçeklere de terstir. 20. yüzyılın tarihi gerçekleri başka bir şey söylüyor. 20. yüzyılın toplumsal devrimleri gelişmiş kapitalist ülkelerde değil, az gelişmiş kapitalist ülkelerde gerçekleşti. Buralarda gerçekleşen devrimlerin nedenlerini, tarihsel gelişimin yanında, 20. yüzyılın somut koşulla-

rında da aramalıyız. Devrime yol açan çelişkileri keskinleştiren etkenler çok yönlüdür. Gelişmiş bir kapitalist toplumun varlığı, yani ekonomik gelişmişliğin yerini alacak daha ileri bir toplum biçiminin üzerine inşa edileceği maddi temelleri hazır bulması demektir; fakat bu durum otomatik olarak devrim getirmez. Eğer böyle olsaydı, devrimlerin nerelerde olacağını saptamak için fazla bir çabaya gerek kalmazdı. Gelişmiş kapitalist bir toplum, proletarya iktidara geldikten sonra, daha kolay devam edeceği şartların önceden oluşması anlamına gelir, ama iktidara gelmenin de kolay olacağı güvencesini vermez. Bilimsel sosyalizmin kurucularının devrime somut yaklaşımları bize bu konuda açık bir fikir verir. Genel koşullar, önce Avrupa'da bir devrimi gündeme getirmişken ve sosyalizmin kurucuları Marx ve Engels bunun üzerinde dururken; daha sonra genel şartlarda değişme oldu ve devrim dalgası Avrupa'dan Doğuya, Rusya'ya doğru kaydı. O zaman sosyalizmin bu seçkin temsilcileri, yeni gelişmelere dikkat çektiler. Farklı koşullarda, farklı politikaları gündeme getirerek ve diyalektiği en iyi şekilde kullanarak bu konuda da proletaryayı eğittiler. **Ekonomik koşullardan hareket ederken, ekonomik ilişkilerdeki değişimi de diyalektik olarak tahlil etmeliyiz.**

Proletarya devrimini hazırlayan koşullar, kapitalizmin temelleri üzerinde oluşur. Yani bir devrim zorunluluğu için, kapitalist ekonominin belli bir gelişme düzeyine çıkması gerekiyor. Sınıf mücadelesinin belli bir yoğunluk derecesi, kapitalist üretimin belli bir yoğunluk derecesine ve egemenliğine denk düşer. Marx, kapitalist üretim biçiminin tarihsel gelişimini açıklarken, aynı zamanda, işçi sınıfının, kapitalist birikime bağlı olarak büyümesini ve militanlaşmasını da anlatmış oluyor. Lenin de kapitalizmin en yüksek aşaması olan emperyalizmi anlatırken genel olarak sermayenin nasıl yoğunlaştığını ve tekelci kapitalizme dönüştüğünü açıklar ve tekelci kapitalizmin proletarya devriminin öngünü olduğunu ifade eder. Fakat, tekelci kapitalizm, ilk ortaya çıktığı düzeyde değildir; sermaye birikimine bağlı olarak, tekelci kapitalizmin ekonomik eğilimleri olarak, devletle bütünleşmiş tekelci kapitalizm gelişti. Devlet-tekel bütünleşmesinde, üretimin ileri düzeyde toplumsallaşması ortaya çıktı. Böylece, kapitalizm çerçevesindeki maddi koşullar daha gelişkin hale geldi. Toplumsal devrimler de artık bu gelişkin maddi şartlarda biçimlendi.

Esasen biz, kapitalist ekonomik gelişmeyi anlatırken, toplumsal devrimlerin oluşumunu da anlatmış oluyoruz. 19. yüzyılda, proletarya burjuva egemenliğe karşı ayaklandığında, üretici güçler, kendilerini kurtaracak kadar gelişmemişti ve örgütlü düzeyi zayıftı. Toplumsal kurtuluş koşulları 20. yüzyılla birlikte, tekelci kapitalizme geçilme-

siyle olgunlaşmaya başladı. Bu şartlarda bile proletarya toplumsal devrimden önce demokrasiyi ele geçirmek durumunda kaldı. Gelişmiş kapitalist ülkelerde geri ekonomik ve toplumsal ilişkiler varlığını belli ölçüde korusa da, ekonomik düzey, yerini alacak daha ileri toplumun koşullarını hazırlamıştır. Ama devrimler buralarda değil, ekonomik olarak daha geri ülkelerde gerçekleşti. Bugün kapitalist ülkelerin ekonomisi daha ileri düzeyde bulunuyor. Sermaye dünya düzeyinde merkezleşmiştir. Üretim ve emeğin toplumsal karakteri ileri düzeydedir. Kapitalizmin temel çelişkisi olan toplumsal üretimle, el koymanın özel biçimi arasındaki uzlaşmaz çelişkisi şiddetleniyor ve öne çıkıyor. Devrimler artık keskinleşen bu çelişki tarafından biçimleniyor.

Maddi koşullara bağlı olarak çelişkilerin yeterince olgunlaşmadığı durumlarda, devrimler bu çelişkilerin çatışmaya yol açmasıyla da toplumun önüne gelebilir. Kapitalizmin daha sonraki evrilişi içinde, ekonomik durum çelişkilerin olgunlaşmasını sağlayacak denli gelişti. Bu şartlarda dahi, devrim yalnızca ekonomik nedenlerle doğmaz, politik, toplumsal çok çeşitli etkenler her zaman vardır. Bu defa bir farkla; çelişkilerin gelişkinliği tüm toplumsal yaşamı etkisi altına alır. Sınıf mücadelesi ve bunun devrime varması, emek-sermaye çelişkisi ekseninde meydana gelir. Bu çelişkinin her ülkede ortaya çıkışı, gelişmesi ve olgunluk derecesi somut olarak ele alınmalıdır. Her ülkede devrimi doğuran toplumsal ve politik etkenler belirlenmelidir. Böylece hem dünya proletaryasının komünizme geçiş ortak programı ve hem de her ülke proletaryasının kendi somutunda bu ortak amaca ulaşma yolları bu temelde saptanmış olur.

Devrimi bir zorunluluk yapan koşullar açıklanırken, daha çok nesnel etkenler sıralanır. Toplumların kültür durumu genellikle gözardı edilir. Halbuki toplumun eğitim ve kültür düzeyi, toplumsal dönüşümde önemli bir yer tutar. Eğitilmiş ve kültürlü bir toplum, aynı zamanda örgütlü ve bilinçli bir toplumdur. Toplumun eğitim, kültür, örgütlülük ve bilinç düzeyi, devrimin gerçekleşmesinde ve komünizme geçişte bir etkidir. İnsanların bu düzeye gelmesi, uzun bir gelişmenin sonucudur. Toplumsal koşullar değiştikçe, insanların düşünce biçimi de farklılaşmıştır, ideolojisi ve bilinci değişime uğramıştır. Görüşleri bilimsel temellere dayanıyor. Bilimsel görüşlere dayanmada, marksizmin belirleyici etkisi var. Bilimsel sosyalizm toplumların kültürünü derinden etkilemiştir. İnsanlar artık yaşadıkları toplumsal koşullara proletaryanın bilimsel dünya görüşü ile bakıyorlar. Özgür ve ortaklaşa emek koşullarının kaçınılmaz olduğunun daha açık olarak kavrayabiliyorlar. Devrime sadece olayların etkisiyle değil, daha bilinçli olarak yöneliyorlar.

Emekçi halkın eylemleri her zaman aynı düzeyde olmaz. Eylemler, kendisini doğuran olayların durumuna bağlı olarak bir çizgi izler. Toplumsal olaylar ise, sınıf çelişkilerinin ve sınıf çatışmasının ürünüdür. Her büyük eylemin toplum ve dünyadaki etki derecesi farklı olur. İşçi-halk, eylemini içinde meydana geldiği koşullar içinde değerlendirmek gerekir. Büyük eylemler tarihte ne denli önemli rol oynarsa oynasınlar; etkileri sonraki çağlarda görülse bile, kendi şartları içinde ele alınmalı... Eylemleri büyük eylem yapan kendi tarihsel koşullarında yol açtıkları değişikliklerdir. Yoksa, tarihin ileriki aşamalarında, onları geçen daha güçlü eylemler gerçekleşir. Tarihin farklı aşamalarında gerçekleşen eylemleri kıyaslamak doğru sonuç vermeyebilir.

Etkisi bir sonraki yüzyılda da görülen Paris Komünü'nün büyüklüğü Avrupa gericiliğinin orta yerinde, şartların lehte olmadığı bir zamanda komünal bir düzen kurma girişimleriydi. Durgun bir havada aniden patlayan bir gök gürültüsü gibiydi. Etkisini geniş bir alanda duyurdu. Komün bir daha tekrarlanamazdı, çünkü dünya şartları değişmişti. Daha sonra kendisini aşan proleter devrimler gerçekleşmesine rağmen tarihteki yerini hep korudu. Büyük Ekim Devrimi de 20. yüzyılda böyle bir etki yarattı. Ekim'den sonra çok sayıda devrim oldu, ama hiçbiri Ekim Devrimi'nin yarattığı etkiyi yaratamadı. Oysaki bazıları 1917 Ekim Devrimi'nden daha iyi örgütlenmişti. Ekim'in tarihteki yeri, proletarya devrimleri çağını, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağını başlatmış olmasıdır. Her devrimin dünya etkisi ayrı ayrı değerlendirilmeli. Spartakist Devrimi'nin Avrupa'da yarattığı etki ile Çin Devrimi'nin yarattığı etki kendi şartlarında irdelenmeli. Latin Amerika'da Küba Devrimi'nden sonra Nikaragua'da devrim gerçekleşti. Şimdi Venezuela'da halen sürüyor ve kıta halkı eylemden eyleme koşuyor. Fakat hiçbiri Küba Devrimi'nin yarattığı etkiyi yaratamadı. Çünkü Küba Devrimi Latin Amerika'da öncü rol oynadı. Tüm kıta onun etkisine girdi. İşte "iki-üç daha fazla Vietnam" dediğimiz Vietnam örneği ya da bugünkü eylemlerle kıyaslanan 68 eylemleri... Her biri, gerçekleştiği koşulları yarattığı etkiler ve evrensel karakteriyle tarihte farklı bir yer tutmuştur. Büyük eylemler değerlendirilirken tüm bu özellikler bir bütünlük içinde ele alınmalı.

Fransa'da, işçi sınıfının da destek verdiği, öğrenci eylemleri gündeme gelince, bu eylemlerin '68 eylemleriyle kıyaslanması yapıldı. Oysaki, hem şimdiki durum, hem de eylemlerin yönelimi '68'den farklıdır. Sadece Fransa'da değil, tüm dünyada çok sayıda eylem gerçekleşiyor. Deyim yerindeyse tek gök gürültüsü değil, arka arkaya çok sayıda gök gürültüsü birbirine karışmış. Dünyadaki eylemlerin sıklığı, yoğunluğu, yaygınlığı, sürekliliği ve yönelimleri '68'i aşmıştır. Bu-

günkü eylemler Yeni Evre eylemleridir. İçinde bulunduğumuz tarihsel koşullar nedeniyle çok daha köklü değişikliklere devrimci alt-üst oluşlara yol açacaklardır.

Şimdi yapılan eylemler daha sık meydana geliyor, daha yoğun ve sayısında belirgin artış var. '68 eylemlerine gelene kadar Avrupa'da, Amerika'da belli bir "durgunluk" vardı. Böyle bir ortamda '68 büyük bir etki-patlama yarattı. Olayların seyrek olduğu tarihsel dönemlerde bu tip eylemler kitleler üzerinde anıtsal etki yaratır. Ama artık o kadar eylem, arka arkaya oluyor ki, eylemlerin her birinin yanında, tümünün ortak etkisi daha öne çıkıyor. Yoğun eylem günümüzün bir özelliğidir. Daha derine giden ve mevcut sistemi daha sarsan eylemlerin yol vereceği gelişmeler dünya tarihi açısından son derece devrimci olacaktır. Bir birini zincirleme etkileyen emekçi halk eylemlerinin ilk sonuçları Latin Amerika devrimleri ve devrimci ayaklanmalarıdır. Emperyalist ülkelerde henüz aynı sonuçları vermese de, bu denli sık ve sürekli eylem dizisi buralarda da büyük değişiklikler yaratacaktır. Daha şimdiden tüm yeryüzü devrimci eylem alanına çevrilmiş durumda. Emperyalist-kapitalist sistem yalnızca ekonomik nedenlerle değil, kitlelerin örgütlü devrimci eylemleriyle, devrimci ayaklanmaları ve bilinçli çabalarıyla da kesin bir çöküş içinde. Günümüzdeki emekçi halk eylemlerinin devrimci niteliği doğru değerlendirilmeli.

Bütün dünyada emekçi kitle eyleminde, eylemlerin sayısında büyük bir artış var. Burada nicelik niteliğe dönüşür. Nitel bir sıçrama olur. Unutulmamalıdır ki, çağımız bir sıçramalı gelişim çağıdır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

7 - 21 Haziran 2006

Sayı: 69

KAPİTALİZM ÇAĞININ SONU

Kapitalizm, bugüne değin görülen toplumsal sistemlerin içinde, tarihte en kısa dönemi kaplayan toplumsal bir biçimdir. Emeğe dayanan, bu yüzden dengesizlikler, uyumsuzluklar ve krizlerden kurtulamayan kapitalist sistem, çok kısa sayılabilecek bir sürede çöküş sürecine girdi. Artık kapitalizm çağının sonlarında bulunuyoruz. Ve son sömürü çağı ömrünü tamamlarken, yerini devrimlerle, sıçramalarla yeni olana terk ediyor.

Kapitalisti gereksiz yapan şey, o olmasa da toplumsal üretimin ve dolaşımın, ücretli görevliler tarafından denetleniyor olmasıdır. Üretimin ve değişimin dünya çapında yürüdüğü böylesine karmaşık bir ilişkiyi kapitalistin denetlemesi zaten olanaklı değil. O, bu işi uzmanlara bırakmıştır. Hatta kapitalistlerin çoğu, yaptığı işin bilgisine bile sahip değil. Bu yüzden şirket yöneticileri, kapitalistin haberi bile olmadan çok büyük paraları kendi hesabına geçiriyor. İçlerinden şirketleri iflasa sürükleyenler bile var. Toplumsal üretimin denetimi öylesine karmaşık hale geldi ki, zenginlik üretimi ve yönetimi öylesine çeşitlendi ki, hükümetler bile kapitalistlerin bu alandaki işlerini takip etmeye yetmediği için, kapitalistler, hükümetlere kendi uzmanlarını danışman olarak veriyor. Bütün işleri kapitalist adına uzmanlar, yönetenler yapıyor. Burjuvazi gereksiz bir sınıftır.

Kapitalist üretim biçiminin ömrün doldurduğunun en çarpıcı kanıtı, onun gelişmenin önünde engel olması; bilim, teknik ve benzeri alanlardaki gelişmeye karşı durarak tarihi görevine ihanet etmesidir. Kapitalist üretim, artık tüm çağdaş gelişme ile çatışma içindedir. Toplumsal üretim öylesine gelişti ve üretici güçlerin büyümesi o noktaya vardı ki, kapitalist kabul artık bu gelişmeye dar geliyor. Kapitalist biçimle toplumsal üretim arasındaki uyumsuzluk, tekelci kapitalizm aşamasına ulaşmasıyla, devlet-tekeli bütünleşmeleriyle birlikte iyice

büyüdü. Devlet tekel bütünleşmesiyle ortaya çıkan büyük çaplı toplumsal üretim, hiçbir şekilde kapitalizmin çitlerine sığmıyor, uyumsuzluk çok belirgin ve elle tutulur halde. Çatlak kapanmayacak kadar büyümüştür. Kapitalizm çağını sona erdiren yol açılmıştır bir kere. Emek sistemine dayanan çağ kapanıyor.

Çok büyük boyutlara ulaşmış devlet mülkiyetindeki toplumsal üretim dev işletmeler, kapitalistler olmaksızın işçiler tarafından denetleneceğini her yönüyle ortaya koymuştur. Devlet ekonomisi sorunun çözümü değildir. Fakat çözümü içinde taşımaktadır. İşçiler devlet iktidarına el koyduklarında, hazır bir temeli devralacaklardır. Burada mülkiyet sorunu, kendisini güçlü olarak hissettirmektedir. Burjuva toplumda toplumsallık, burjuvaziye hizmet eder. Mülkiyet biçimi meselesi, ivedi bir konu haline gelir. Mülkiyetin özel bir biçimi uyumsuzluğun temeli olduğu için, bunun devamı, üretici güçlerin yıkımıyla sonuçlanır. Üretici güçleri geliştirmenin yolu, bu uyumsuzluğu gidermektir. Üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki uyumsuzluk, toplumdaki çatışmaların kaynağıdır. Proletarya, üretim araçlarının özel mülkiyetini toplumsal mülkiyete dönüştürerek, toplumsal üretimle özel mülkiyet arasındaki uyumsuzluğa son verir. Buradan ileri gelen çelişki, kriz ve çatışma da ortadan kalkar. Bu sonucu tüm şiddetiyle toplumun gündemine getiren kapitalizmin kendisidir. Maddi koşullar, hem sorunun kaynağıdır, hem de çözümün. İnsanlar önlerine gelen sorunu çözebilirler; çünkü sorunun çözümü, maddi koşullarda oluşmuştur.

Burjuva toplum çözümlenip dağılmaya başladı. Komünist Manifesto, kapitalizmin dağılmasını açıkça gösterdi. Bu toplumun yerine geçecek olan komünist toplumun ilkelerini ve hedeflerini tüm sınıflara ilan etti. Burjuvazi ilk önce, bilimsel komünizmi “teorik” olarak mahkûm etmeye kalktı. Bu görevi her seferinde yeni bir “teorisyen”, yeni bir düşünce okulu üstlenmesine karşın, ödevin tamamlanamadığını düşünerek yenikleri ortaya atıldı. Marksizmin devrimci teorisi ise, her geçen gün kitlelerce tartışılıyor ve kavranıyordu. Çok kısa sürede kitleler içinde, maddi bir güce dönüşen devrimci teori, dönüştürücü bir güce dönüştü. Marksist teoriyi esas alan işçi sınıfı partileri oluştu. Komünist hareket, giderek çağın en etkin politik hareketi haline geldi. Komünist hareketin ortaya çıkışı ve güçlenmesi, insanın insanı sömürdüğü, yabancılaşmış bir tarihin yerini, insanın insana bağımlılığının sona erdiği, insanın kendi öz toplumsal güçlerini denetleyebildiği insani tarihin gelmekte olduğunun en çarpıcı işareti ve kanıtıdır. **Başka bir ifadeyle, komünist hareket, kapitalizmden komünizme geçişin başlaması demektir.** Böyle bir geçişin maddi şartları oluşmaksızın

zın komünist hareket ortaya çıkma imkânı bulamaz. **Komünist hareket, kapitalizm çağının sonlarına gelindiğinin başka bir kanıtıdır aynı zamanda.**

Marksist teori, işçi kitleleri arasında hızla yayılınca ve hatta eğitim görmüş kitleler arasında bile taraftar bulunca, burjuvazi bu defa da, komünizmin “uygulanabilirliği”ni tartışmaya başladı. Burjuvalara göre komünizm salt bir “teori”dir. Ve uygulanamaz. Gerçi Paris Komünü komünizmin uygulanabilirliğinin ilk örneği idi, ancak kısa süren varlığı, hedefe ulaşmaktan uzaktı. Ama bu kısa sürede bile, Komün, emeğin sonunda bulunmuş kurtuluşunun bir biçimiydi. Onun etkinliği varlığından ileri geliyordu; tüm Avrupa burjuvazisinin ittifak halinde saldırısının nedeni de, emeğin kurtuluşunun bir biçimi olmasıydı.

Komünizmin fiilen ilk “uygulanabilir” örneği, Rusya'daki 1917 Ekim Devrimi'dir. Ekim Devrimi'yle kapitalizmden komünizme geçiş çağı da başlamıştır. Bunun genel koşullarını, kapitalizmin gelişimi, onun emperyalist aşamaya ulaşması hazırlamıştır. Emperyalist savaş da, dünyada devrimin objektif şartlarını hazırlamıştır. Rusya'da proletaryanın iktidara gelmesi, proletarya diktatörlüğü sisteminin kurulması. Kapitalizm çağının sonlarına gelindiğinin uygulanabilir kanıtıydı. Kapitalizmin dünya sistemi, Ekim Devrimi'yle ölümcül bir darbe aldı. Kapitalizmin dünya sistemi, kendi içinde parçalandı ve bir dünya sistemi olmaktan çıktı. Rusya gibi büyük bir ülke bu sistemin dışına çıkmıştı. Bu, kapitalist sistemin tarihinin en şiddetli ve en büyük bunalımına girmesi demekti. Daha sonra, 40'lı yılların sosyal devrimleriyle birlikte bir grup ülkenin daha sosyalizme geçmesiyle, sosyalizm bir dünya sistemi haline geldi. Sosyalist sistemin ortaya çıkışı, kapitalizmin genel bunalımını iyice derinleştirdi. Halen dünyanın büyük bir bölümünde kapitalizmin egemenliği altında olmakla birlikte, oralarda burjuva egemenlik, proletaryanın durmak bilmeyen saldırılarıyla karşı karşıya. Burjuvazi, artık tarihsel inisiyatifini yitirmiştir; tarihi inisiyatif yeni bir dünya kurmak için savaşan proletaryanın eline geçmiştir. Burjuvazinin yapmaya çalıştığı şey, kapanmakta olan bir dönemi biraz daha uzatmaktan ibaret. Hepsisi bu.

Ekim Devrimi'yle birlikte, komünizmin uygulanabilirliği tartışması bitmiş, Sovyet örneğine, tıpkı Komün gibi, burjuvazinin ortak saldırısı başlamıştı. Sovyetlerin tüm iktidarı ele almasıyla başlayan, sosyalist sistemle birlikte daha öne çıkan ve 20. yüzyılı boydan boya etkileyen, iki dünyanın savaşı oldu. Bu savaş, kapitalizmden komünizme geçiş çağının; kapitalimin çöküş, sosyalizmin yükseliş çağının durumunu yansıtıyor. Burjuvazi tüm olanaklarıyla bu çağın ilerlemesine engel olmaya çalışıyor, proletarya ise, çağı genişletiyor ve onu

daha da derinleştiriyor. Üretici güçlerin gelişmesinin önünde engel olmak, geçiş çağının genişlemesini önlemek, bundan sonra kapitalist sınıfın toplumsal davranışının, faaliyetinin özü oldu. Burjuvazi, artık tamamen gerici bir konumdadır.

Burjuvazi, 90'lı yıllarda, kapitalizmin “ebediliğini” ilan ederken, öte yandan sosyalist Küba'ya karşı sürdürdüğü saldırılar, kendisi açısından gerçek durumun böyle olmadığını gösteriyor. Sırf emekçi kitlelerin moralini bozmak ve onları güçsüz düşürmek için, ideolojik planda sosyalizmin “bittiğini” söylerken, gerçek yaşamda ise bunun bu şekilde olmadığını biliyor ve bu yüzden dünya proletaryasına, komünist harekete karşı yüzyıl savaşı başlattı. Her yerde, tıpkı 20. yüzyıl boyunca hiç aralıksız olarak sürdürdüğü “kızıl avı” saldırısında olduğu gibi, bir saldırıyı daha şiddetli biçimde uygulamaya sokuyor. Yine her kapitalist ülke, büyük bir telaşla, devlet egemenlik sistemini (burjuva diktatörlük sistemini) yetkinleştirmekle meşgul. Bunca önlem ne içindir. Ancak, yerini alacak daha yüksek bir toplum biçiminin gelişinin kaçınılmaz olduğunu anlayan bir toplum, bunca tedbiri almaya başlar. Burjuvazi, komünizm “tehlikesi”nin geçtiğini düşünüyorsa, komünistlere karşı bu denli hınçlı saldırı ve terör nedendir. Ve neden dünya proletarya hareketine karşı küresel saldırı başlatıldı ve sürdürülüyor. Tüm bunların gerçek anlamı, tarihsel gidişin komünizme doğru olmasından ötürüdür. Burjuvazi ideolojik ve politik alanda emekçi halk üzerinde hegemonya kurmaya çalışırken, kapitalizmin ekonomist işleyişi ise, bu çabaları etkisizleştirme yönünde işliyor. Burjuva ekonomi yasaları, sermaye sınıfının kitleler üzerindeki tüm etkisini kırıncı bir yönde ilerliyor. Ekonomik temeldeki uzlaşmazlık büyüdükçe, ideolojik alanda da sınıflararası çatışma derinleşiyor. Burjuvazi, ekonomik temele bağlı olarak sınıflar savaşımının şiddetlendiği bir toplumda, halk üzerinde bir politik etkinlik nasıl sağlayabilir. Sınıflar savaşımının gelişmesi, mevcut ilişkilerin devamının değil, sınıfları ve buna dayanan ilişki tarzının ortadan kaldırmasına zorunlu olarak varacaktır. Burjuvazinin her ne yaparsa yapsın sonunda yenileceği ve proletaryanın ise zafere ulaşacağı görüşü bu temelden açıklanabilir.

İçinde bulunduğumuz tarihsel süreci tüm karmaşıklığı ve bütünlüğü içinde ele almalıyız. Çökmekte olan eski toplumsal sistemle, doğmakta olan toplumsal sistem; yeni ile eski; ileri ile geri; aynı tarihsel süreçte bulunuyor. Önce kapitalizm çağı kapanacak, sonra onun yerini komünizm çağı alacak biçimde mekanik bir durum yoktur. Bu, toplumun evrimine de aykırıdır. Gerçek yaşamda, yıkılmakta olanla, onun yerini alacak olan bir arada bulunurlar ve birbirleriyle sürekli bir sava-

şım içindedir. Yani bir tarafta kapitalizm çağının sonları yaşanırken, diğer taraftan kapitalizmden komünizme geçiş çağı dinamikleri işliyor. İki dünya arasındaki bu savaş, çeşitli biçimler altında yürüyor. Bu savaşta özsel olarak, komünizm, kapitalizmin yıkılışını hızlandırmak için tüm gücünü kullanırken, kapitalizm de komünizmin ilerlemesini yavaşlatmak ve bozmak için eldeki tüm olanakları seferber ediyor. İnsanın geleceği üzerinde etkide bulunan bu iki sınıf arasındaki savaşım, yirminci yüzyılı tamamen doldurduğu gibi, yirmibirinci yüzyılda da sürecektir. Burjuvazi, sıçramalı çöküş sürecine girmişken, saldırıların daha şiddetlendirecektir. Fakat bu, onun için umutsuz bir savaştır. Ne denli şiddetli ve zorlu geçerse geçsin bu savaşı proletarya kazanacaktır.

Yeni Evrede Mücadele Birliği

7 - 21 Haziran 2006

Sayı: 69

PROLETARYANIN DEVİRİMCİ SINIF KONUMUNDAN HAREKET ETME

Proletarya öyle bir güce ulaştı ki, burjuva muhalefet bile, bu gücün desteğini almaksızın iktidara gelemeyeceğini biliyor. Küçük-burjuva sol hareket de, küçük burjuva kitlelere dayanmak yerine, işçi sınıfına dayanmaya ve sloganlarını kullanmaya çalışıyor. Proletaryanın gücü ve sloganları, proletaryaya karşı kullanılıyor. Bu durum karşısında, proletaryanın gücüne dayanmak ile proletaryanın devrimci sınıf konumuna dayanma arasında temel ayrımı ortaya koymamız gerekiyor.

Sermayenin büyümesi demek, proletaryanın da büyümesi demektir. Sürecin daha ileriki aşamalarında, işçilerin sayısında bir düşme görülmeyle beraber; gelişme, kitlelerin proleterleşmesi yönündedir. Sermaye birikimiyle birlikte, emekçilerin sayısı da iyice artar, kapitalist ülkelerin çoğunda işçiler, nüfusun çoğunluğunu oluşturuyor. Bu büyük gücü kullanma, sermaye partilerinin her zaman uğraştığı temel politik konulardan biri olmuştur. Ücretli emekçilerin nüfusun çoğunluğunu oluşturduğu bir toplumda, burjuva partileri, emekçilerin desteğini almaksızın iktidara gelemeyiz; iktidara geldikten sonra, bu desteğe sahip olmadan ayakta kalamaz. Bu amaçla, burjuvazi de işçilerin bazı istemlerini kabul eder. Bu desteğin sürekli olması için de, işçilerin birleşmiş gücü olan sendikaları, gerek ideolojik yolla, gerekse de rüşvet vb. ekonomik yolla kendine bağlar. Birçok yerde sermaye partilerinin adlarının “işçi partisi”, “sosyalist parti” olması bir yana; burjuva işçi sendikalarının desteği olmaksızın hiçbir hükümet ayakta kalamaz. Örneklersek, İngiliz işçi partisinin, sendikaların desteğiyle hükümet olduğunu herkes biliyor. ABD’de Demokrat Parti’nin de sendikalarla aynı ilişki içinde olduğu, bunun başka bir örneği. Sermaye işçilerin desteğine sahip olduğu sürece, egemenliğini güvence altına almış olur.

Nasıl ki, işçilerin ayaklanması, emeğe dayanan burjuva toplumun havaya uçması demekse; emekçilerin burjuvazinin peşinden gitmekten vazgeçip, kendi bağımsız çizgisi temelinde devrime yönelmesi de, bu toplumun politik sisteminin alt-üst olması demektir. Bu anlamda, sermaye partilerini destekleyerek, işçileri burjuvazinin egemenliği altında tutan burjuva sendikacılığa karşı mücadele, kapitalizme karşı mücadeleden ayrı görülemez. Emekçi sınıf ancak, sosyalizmle bütünleşerek, sosyalizmle kurtulabilir.

Sermaye partileri, işçilerin desteğini almak için, onların istemlerini savunup, ilişkileri sürdürmek için bu kadar çaba gösterirken, sosyalist ve komünist partilerinin, bundan daha fazlasını yapması, iddiaları gereğidir. Buradan şu sonucu çıkarabiliriz: İşçilerin taleplerini savunan ve emekçilerle ilişkileri sürdüren -bu ilişki ne denli sıkı olursa olsun- her politik hareket, işçilerin sınıf hareketi değildir. Her sınıf bilinçli işçi, adı “sosyalist” ya da “komünist” olan partileri bu açıdan değerlendirebilir. Sırf büyük bir güç olduğu için, kendisine -emekçi sınıfa- dayanmak isteyen burjuva ve küçük burjuva hareketlerle, emeğin kurtuluşu için savaşılan devrimci sınıf partileri arasındaki temel ayrımı kavrayabilir.

İşçi sınıfının en yoksul ve devrimci kesimine dayanmak yerine, işçilerin ekonomik durumu iyi olan, burjuvalaşmış ya da burjuvazinin ideolojik etkisinde olan üst kesimlerine dayanan Avrupa'daki komünist partileri ile bağımlı kapitalist ülkelerdeki çok sayıda komünist partinin durumu budur. Onlar, işçilerin istemlerini ne kadar savunurlarsa savunsunlar, ne denli köklü bağlar kurarlarsa kursunlar, izledikleri uzlaşmacı, reformist çizgileri nedeniyle, küçük burjuvaların sınıf konumundan hareket ediyorlar, proletaryanın devrimci sınıf konumundan değil. Bir partinin, işçilerin taleplerine dayanan bir program oluşturması, günlük ilişki içinde olması, çok geniş işçi kitlesinin desteğine sahip olması, oportünizmin işçilerin devrimci sınıf konumundan hareket ettiği anlamına gelmez. Böylesi partiler Avrupa'da ve dünyada vardı. Bunların bir kısmı çöküp gitti; bir kısmı ise hala varlıklarını sürdürüyor. Bu partilerin ne kadar geniş bir işçi kitlesini harekete geçirdiği, birçok sendikaların desteğine sahip oldukları, çıkardıkları yayınlarının çok sayıda işçi tarafından okunduğu ve benimsendiği çok iyi biliniyor. Zaten bu yüzden onyıllarca ayakta kaldılar. Fakat bu, öylesine bir varlığını sürdürme idi ki, sermayenin kabul edilebilir sınırlarını aşmıyordu. Bu sınırları aşmak demek, burjuvaziyle, burjuva devlet egemenlik sistemiyle çatışmak yani devrimci bir temele dayanmak demektir. Reformist komünist partileri ise bu sınırları hiçbir zaman aşmadılar. Burjuva düzen sınırlarında hareket ettik-

leri içindir ki, dağılıp gittiler. Proletaryanın devrimci sınıf konumundan hareket etmek; proletaryanın zora dayalı devrim yoluyla kapitalizmi yıkmak, proletarya diktatörlüğünü gerçekleştirerek sınıfları kaldırma biçimindeki tarihi devrimci rolünü kabul etmek demektir. Bunu sadece benimsemekle kalmayıp, günlük mücadeleyi de bu temele oturtmak demektir. Yalnızca devrim dönemlerinde devrimci olmak değil, devrimci olmayan dönemlerde de devrimci mücadele yürütmek demektir. Bu partileri devrimcilik ölçütüne vurduğumuzda, hiçbirinin bu ölçüte uymayacağı açık. İşçi sınıfı, kapitalizmi ancak devrimci bir mücadeleyle yıkabilir ve kurtulabilir. İşçi sınıfını kurtuluşu götürecek bir parti de, ancak proletaryanın devrimci sınıf konumuna dayanarak bu görevini yerine getirebilir.

Türkiye'deki sosyal reformist hareket, 60'lı ve 70'li yıllarda, dünyadaki benzerleriyle aynı çizgide yürüdü. Burjuvaziyle sınıf işbirliği, diyalog ve ödün koparma, bu çizginin belirgin özellikleriydi. İşçileri kendilerini desteklemeye çağırırken; kendileri de belli burjuva güçleri destekliyordu. Bazen de kitleleri, yanında yer aldıkları burjuva güçleri doğrudan desteklemeye yöneltiyorlardı. Yanlarına çektikleri sendikacılarla, sendikalara hakim olan sosyal-reformizm, süreç içinde azımsanmayacak bir işçi kitle gücüne sahip oldu. Onlar bu etkiyi, devrimci güçlere sendikalarda barınma olanağı vermeyerek sağlıyorlardı. Bunu yaparken işçilerin geri eğilimlerine dayanıyorlardı. İşçileri devrimcilerden ve devrimcilikten uzak tutmak için, burjuvazinin devrimcilere karşı kullandığı her türden gerici propaganda yöntemine başvurmaktan geri kalmıyorlardı. İşçileri oyalamak, düzen sınırları içinde tutmak için, kararlı bir politika izlendi. İşçiler içerisinde burjuvazinin ideolojik etkisi altında kalan unsurların eğilimi yansımaları da bu harekette buldu. İşçi sınıfı içinde çalışıyorlardı, ama proletaryanın sınıf konumunu değil, küçük-burjuvazinin sınıfsal konumuna dayanıyorlardı. Bu yüzden yıkılıp-gittiler. Bu dönemin sosyal reformizmi iflas ederken, proletaryaya dayanan devrimci hareket ise mücadelesini daha ileri aşamalara ulaştırdı.

Bilinç varlıktan ayrı düşünülemez. Eğer bir sınıfın sosyal hareketi varsa, buna denk düşünce (bilinç) biçimleri de olacaktır. Sosyal reformizmin somutlandığı önceki partiler dağıldı, ama sosyal temeli (sınıfsal zemini) korunduğu için aynı çizgi yeni ortaya çıkan güçler tarafından devam ettirildi. Sosyal reformizm 90'larla birlikte yeniden görülmeye başladı. Bu seferki sosyal-reformistler, dünün küçük-burjuva devrimcileri oldu. Daha önce karşı çıktıkları ne varsa, savunmaya başladılar. Eğik düzlem bu. Devrimci olan ne varsa, hepsini tasfiye etmek için işçileri, sendikacıları göreve çağırdılar. Emekçiler üzerinde

belli bir etki yaratmakla birlikte, onlar bu etkiyi proletaryanın devrimci misyonuna karşı kullanıyorlar. Bu yüzden yıkılışları, önceki reformistlerinkinden daha rezilce olacaktır.

İşçi sınıfı hareketinde küçük-burjuva reformizminin görüldüğü ve belli bir yer edindiği bir durumda, devrimci mücadele, bunun dışında gelişim gösterir. Latin Amerika'nın güncel tarihi bunun canlı örneklerini ortaya çıkarmıştır. Bugün devrimci mücadele adına ne varsa, yalnızca devrimci güçler tarafından temsil ediliyor.

Oportünizmin politik özü, reformizmle aynıdır. Oportünistlerin pek çok konuda politik görüşleri, reformistlerle çakışıyor. Aralarına kesin bir ayırım çizgisi çekmek çok zor. Oportünistler, bugünün sosyal reformistleriyle aynı sınıfsal temel olan küçük burjuvaziye dayanırlar. Aralarındaki fark, reformistler politik özlere olan uzlaşmacılığı önceden ve açıkça ilan ederken, oportünistler, devrim üzerine lafazanlık etmeye devam ediyorlar. Hiç şüphesiz bunda, nesnel koşulların etkisi var; fakat onların anlayışında devrim geleceğin sorunudur. Devrim geleceğin sorunu olacaksa, buna reformistlerin de bir diyeceği olmaz. Bugün için sisteme yama yapmak, ikisinin de güncel politikasıdır. Bu konuda yalnızca emekçi kitleleri aldatma biçimlerinde birbirinden ayrılırlar.

Oportünistler, işçilerin adını daha sık anar oldu. Bu konuda, reformistlerle bir yarış içinde oldukları söylenebilir. Herkesten daha çok “proleter” kesildiler. Proleter görünüme bu kadar bürünen oportünist unsurlar, aslında tepeden tırnağa küçük-burjuva katmana aittir. O halde bu denli “proleter” görünmelerinin nedeni nedir? Birincisi, çağımızda proletaryaya dayanmadan, ondan görünmeden hiçbir politik hareket etkin olamaz; ikincisi, özel olarak oportünistler, kendi küçük-burjuva görüşlerini proletaryaya bu şekilde kabul ettirebileceklerini düşünüyorlar. Bunun için proletaryanın sloganlarını ağızlarında hiç düşürmüyorlar. Bir kere daha proletarya, proletarya sloganlarıyla aldatılıyor. Proleter görünümüne bürünmek, proletaryanın sloganlarını kullanan bu küçük-burjuva gruplar, aldatmacalarıyla proletaryaya en büyük zararını veriyorlar. Bu nedenle oportünizme karşı uzlaşmaz bir ideolojiyle mücadele vermek, proletaryanın devrimci sınıf partisinin en önemli görevlerinden biridir.

Leninistler ilk çıkışlarıyla birlikte bu konudaki görüşlerini ilan ettiler: Komünist hareket adına layık olmak istiyorsa, proletaryayla kaynaşmalıdır; proletarya ise burjuvazinin ideolojik etkisinde kalarak yozlaşmak istemiyorsa, komünizmle bütünleşmelidir. Proletaryanın kurtuluşu ancak bu bütünleşmeyle gerçekleşir. Proleter devrimci komünizm bu bütünleşmede gerçekleşir. Proleter devrimci komünizmin

emekçi kitleler içindeki çalışmalarını yoğunlaştırması, küçük-burjuva sol hareketin, işçiler üzerindeki etkisini büyük ölçüde kıracaktır. Bugün sürmekte olan çabaların yeterli olduğu söylenemez. Bütün enerjimizle bu çabaları en üst düzeye çıkarmalıyız. İşçi sınıfı içinde çalışma, aydınlara yönelik çalışma gibi kesimsel (sektörel) bir çalışma değildir; proletaryanın devrimci sınıf partisi için proletarya içinde çalışma temel alandır, temel çalışmadır. Komünistler proletarya içinde çalışırken, bu bilinçle hareket eder.

Proletarya çağımızın öylesine etkin ve büyük bir gücü ki, varolan düzen güçleri, bu gücü gözardı edemez durumda sayısız yöntem ve ilişkiyle onu egemenliği altında tutmaya çalışır, proletarya ise, kurulu düzeni ve kendisini eski düzene bağlayan tüm ilişkileri havaya uçurmadan kurtulamaz.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
21 Haziran – 5 Temmuz 2006
Sayı: 70

ÇÖZÜM PROLETARYA EYLEMİNDE

Eski toplumda, yeninin maddi öğeleri oluştuktan sonra, kimse insanların önüne çıkan sorunun çözümü yoktur diyemeyecektir. Çünkü sorunun çözümü, o maddi öğelerde vardır. Yine hiç kimse, yeni toplumu gerçekleştirme mücadelesinde başarısızlığını, “o an sorunun çözümü yoktu” diyerek geçiştiremez; kendi başarısızlığını koşullara yükleyemez. Sorunların çözümü vardır; çözüm için proletaryanın devrimci eylemi gerekmektedir.

Marx, **Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı**'da bu sorunu özlü ifadelerle ortaya koyar:

“Bir toplumsal kuruluş, içinde taşıdığı bütün üretici güçler gelişmeden hiçbir zaman ortadan kalkmaz; daha üstün üretim koşulları da varlıklarının maddesel yaşam olanakları, eski toplumun bağrında yerleşmeden hiçbir zaman yerleşmez. Bunun içindir ki, insanlık daima gerçekleştirebileceği amaçları benimser. Gerçekten de yakından barksak, gerçekleşmesi için zorunlu olan maddesel koşulların daha önceden var olmuş bulunduğu ya da hiç olmazsa oluşmakta olduğu durumlarda böyle bir amacın ortaya çıkmış olduğunu görürüz.”

Gramsci, **Hapisane Defterleri**'nde Marx'ın tespitlerinden şu “ilke”leri çıkarır:

“1- Daha önceden gerekli ve yeterli koşullar yoksa ya da bu koşullar doğuş ve gelişme halinde değilse, bir toplum herhangi bir harekete girişemez; 2- Bir toplum, ilişkilerinin özünde bulunan bütün yaşam şekillerini geliştirmemişse, ortadan kalkmaz ve yerine başka bir toplum gelmez.”

Bu demektir ki, proletarya şeyleri yaratmaz; koşulları oluşmuş olan gelişmelere yeni bir biçim verir. Bu koşulların önceden oluşmuş olması gerekir. Yine bu demektir ki, daha yüksek bir toplumun maddi koşulları, eski toplumun içinde ortaya çıktıktan sonra, eski toplum güçleri ne yaparlarsa yapsınlar, eski toplumun yıkılışını ve yeni toplumun gelişini engelleyemezler. Örneklersek, eski bir toplum olan kapitalist toplum, onun yerini alacak olan komünist toplumun gelişini engellemek bir yana, maddi koşulları sürekli yetkinleştirerek, aynı zamanda bu geleceğin üzerine dayanacağı koşulları hazırlamış oluyor. Eski toplum, kendisini aşacak sonuçları kendisi oluşturur. Eğer yeninin en azı, eskinin en fazlasını aşıyorsa, hiç kimse eski toplumu ayakta tutmak için çaba harcamaz; toplum yeninin egemen olması için harekete geçer. Toplum önünde böyle bir gelişme ve çözüm görmeden, kendisini, ulaşılmış olduğu uygarlığın yüksek aşamasından, onun sonuçlarından yoksun bırakmak istemez. Fakat daha ileri sonuçları görür görmez, tüm gücüyle buna yönelir. Toplumun çağdaş gereksinimleri daima değişmekte ve çeşitlenmektedir. Topluma, artan ve değişen gereksinmelerini ancak komünist toplum verebilir.

Eski toplumda, daha üstün bir toplumun koşulları oluştuğundan sonra, teorinin yapacağı şey, bu yeni oluşumu izlemek, olgunlaşma düzeyini göstermek ve varacağı zorunlu sonuçları ortaya koymaktır. Bilimsel komünizm bunu yapmıştır ve yapmaktadır. Rekabetçi kapitalizmde, rakipler rekabet etti, rekabet tekele yol açtı. Tekelci kapitalizm, üretimin yoğunlaşmasının ve toplumsallığının üst aşamaya çıkmasıdır. Tekelci kapitalizm aşamasında maddi koşullar, rekabetçi aşamaya göre çok daha olgundur. Tekelci kapitalizm altında toplumsallaşma daha ileri boyutlar kazanır. Kapitalizmin ortaya çıkışıyla birlikte ortaya çıkan, üretimin ve sermayenin büyümesiyle birlikte büyüyen işçi sınıfı, rekabetçi kapitalizm aşamasından başlayarak önüne çözeceği sorunları koyar (amaç edinir). Çünkü kapitalizm daha rekabetçi aşamada sorunların çözümünü kendi içinde taşımıştır. Tekelci kapitalizm, maddi koşulları olgunlaştırdıkça, çözüm de daha bir açıklık kazanmış ve öne çıkmıştır. Üretici güçlerin evrensel gelişimi, üretimin toplumsal karakterinin dünya çapında belirginleşmesiyle birlikte insanlık yeni bir tarihsel gelişme evresine girmiştir. Yeni evrede insanlığın kurtuluşunun maddi koşulları daha bir olgun hale gelmiş ve kurtuluşun olanakları daha bir artmıştır. Her geçen gün daha fazla insan toplumsal kurtuluşun gerçekleşeceği komünizmi kendine amaç ediniyor.

Yeni toplumun koşulları, eski toplumda filizlendikten sonra, teori artık yalnızca bu sorunla uğraşmadı, kapsamını çok daha genişletti.

Teori, çözümün kendisiyle uğraşmaya yöneldi. Teori çözümle uğraşırken, daima maddi koşulları bir veri olarak kabul etmiştir. Çözüm koşulları ortaya çıktıktan sonra, bu çözümü kimin yapacağı önem kazanır. Çözümü gerçekleştirecek olan, sanayinin has ürünü proletaryadır. Diğer sınıflar sanayinin gelişmesi karşısında yok olup giderken, proletarya ise sanayinin gelişmesiyle birlikte çoğalan bir sınıftır. Proletarya devrimci bir sınıf olarak, tüm ezilen ve sömürülenleri kapitalizmin baskısından kurtaracak tek sınıftır. Marksist teori, proletaryanın devrimci rolünü derinlikli bir kavrayışla ortaya koyar. Eski toplumdaki yeni topluma geçiş, ancak devrim yoluyla, proletaryanın egemen sınıf olarak örgütlenmesiyle gerçekleşebilir. Bilimsel komünizm, ağırlıklı olarak devrim sorunu üzerine durdu. Leninist devrim teorisi, proletarya devriminin teorisi ve taktiklerini büyük bir yetkinlikle açıklar.

Bütün 20. yüzyıl boyunca komünist hareketin devrimin teorisi ve taktikleriyle uğraşması rastlantı değildir. Tekelci kapitalist aşamaya geçilmesiyle birlikte, kapitalizmin tüm iç çelişkileri ve karşıtlıkları daha bir keskinleşti ve öne çıktı. Tüm bu gelişmeler devrimler, proletarya devrimleri çağına girilmesini birlikte getirdi. Bu temelde biçimlenen Leninist Parti modeli, bir devrim partisi niteliklerine sahiptir. Yüzyılın başından itibaren ve tüm yüzyıl boyunca proletarya ve emekçi halk, Leninist Parti önderliğinde devrimden devrime koştu. Komünist amaçlarını açıkça ilan eden ve doğrudan komünist temellerde kurulan Komünist Enternasyonal (III. Enternasyonal), faşizm koşullarında devrimin teorisi ve taktikleri üzerinde yoğunlaştı. Dünya proletaryası, III. Enternasyonal önderliğinde büyük başarılar ve birikimler elde etti. Bu dönem boyunca proletarya hareketi, proletarya devrimi ve proletarya devrimine geçiş ve yaklaşım biçimleri üzerine bilgi cephaneliğini genişletti. Büyük Ekim Devrimi ile birlikte kapitalizmden komünizme geçiş çağı başlamıştır. Devrimci teori, devrimci pratikle birlikte ve devrimci pratiği kavradığı ölçüde zenginleşir, etkisini artırır. Sosyalizmin toplumsal bir sistem haline gelmesi, kapitalist sistem üzerinde çözücü bir etki yaratır. Kapitalizm her yönden sosyalizmin baskısı altına girer. Burjuvazi tüm politikasını komünizmin kaçınılmaz gelişini önlemeye yönelik olarak belirler.

Kapitalist sınıf emekçi sınıflar üzerindeki sınıf egemenliğini daima zorun yardımıyla sürdürür. Emekçi sınıflar, kapitalist egemenliği tehdit edecek noktaya gelir gelmez, burjuva zor yöntemleri daha kolay bir şekilde uygulanır. En demokratik cumhuriyetlerde bile zorba yöntemler çeşitli düzeylerde kullanılır. Ancak, burjuvazi zor yöntemlerinin yanında, başka yöntemlere de başvurur. Emekçi halk kitlelerini egemenliği altında tutmak için çok çeşitli yollara başvurur. Aşağıdaki

örnek, Şubat 1917 sonrası Rusya’ında uygulanmaya çalışılmakla birlikte, aslında hiç de özgül bir anlayışın ürünü değildir, burjuva bir yöntem olarak evrenselidir. Geçici hükümetin ayaklanan halk kitlelerinin, bu ayaklanmasının iktidara yönelmesini önleme anlayışını yansıtan Çernov şöyle yazar:

“Benim önerilerimin asıl amacı, yerel halk eylemlerini, yasal kanallar içerisine sokmaktır. Aksi taktirde bunlar bir sel gibi yataklarından taşacaklar ve etraflarındaki her şeyi yıkacaklardı.” (1917 Sovyet Devrimi)

Aynı sıralar, Oktobrist N.V. Saviç şunu söyler: *“Halkoyuna biçim vermek bizim görevimizdir.”*

Burjuva Saviç’in söyledikleri de burjuvazinin başvurduğu evrensel bir burjuva yöntemdir. Bu yöntem ABD’de en uç noktada kullanılıyor. Amerika’da sık sık “kamuoyu araştırması” adı altında kamuoyu oluşturma metoduna başvurulur. Amaç, hem halk kitlelerinin kapitalist egemenliğe karşı bağımsız bir harekete geçmelerini bu yolla engellemek, hem de, burjuva politikaları topluma kabul ettirmek. Bu çerçevede özel olarak “toplum mühendisliği” türünden aygıtlar devreye sokuluyor. Bu propaganda aygıtlarıyla “rıza oluşturma” hedefleniyor. Yani burjuvazinin yürürlüğe koyacağı bir politikasına karşı emekçi halk tepkisi oluşmasını ve burjuva politika engelsiz hayata geçsin diye, böyle bir yol izleniyor. Kamuoyu oluşturma yöntemi, tüm kapitalist ülkelerde çeşitli biçimlerde uygulanıyor.

Kapitalist toplum, sınıflı bir toplum, kapitalist bu toplumun egemen gücü olduğu halde, burjuvazi bunu yadsır ve tüm toplum adına davrandığını söyler.

“İdeolojik yana parmak basarak burjuvazinin, sınıfları inkar eden bir sınıf olarak (genel olarak 'toplum' ya da milliyet düşüncesini ileri sürerek gerçekleştirir bu inkarı) kendini tanımladığını söylemek bile mümkündür.” (H. Lefebvre)

Oysaki toplum bir soyutlamadır. Daha yakından bakıldığında, toplumun, sosyal gruplardan, sınıflardan, kentlerden ve köylerden oluştuğunu görürüz. Toplumu oluşturan sınıflar arasında, çıkarları birbiriyle farklı sosyal gruplar arasında, bireylerin başka bireylerle, kent ile köyler arasında kıyasıya bir mücadeledir gider. Aslında burjuvazinin yadsıdığı şey, toplumdaki sınıf mücadelesinin, sonunda emekçi sınıfı iktidara götüreceği gerçeğidir. Burjuvazinin sınıflardan değil, “toplum” dan söz etmesinin nedeni, kendi sınıf egemenliğinin, bu egemenliğin bir sınıfın (burjuva sınıfın) ezilen ve sömürülen emekçi sınıflar üzerinde bir diktatörlük olduğunu ideolojik olarak (yanılsamalı olarak) gizlemektir. Gizlemek ister çünkü, kapitalist sınıfın egemen-

liğinin az sayıdaki sömürücü ve ezici sınıfın, sömürülen ve ezilen nüfusun büyük çoğunluğu üzerinde diktatörlük olduğunun anlaşılmasını istemez. Bunun tersine proletarya, kapitalist toplumun sınıflı bir toplum olduğunu ve bu sınıflar arasında bir sınıfsal savaşımın olduğunu ve sınıf savaşımının sonunda kendisinin egemen sınıf durumuna geleceğini (proletarya diktatörlüğü), bu devrimci sınıf diktatörlüğüne dayanarak, sınıfları ortadan kaldıracaklarını ve bu diktatörlüğün toplumun emekçi çoğunluğunun çıkarına olduğunu açıkça ilan eder. Marx'a kadar tarihçiler ve ekonomistler tarihin bir sınıflar mücadelesi tarihi olduğunu çeşitli yönleriyle ortaya koyar; yani dünyayı çeşitli biçimlerde yorumlarlar; ancak bu sınıflar savaşımının proletarya diktatörlüğüyle sonuçlanacağını ilk olarak Marx açıklar. Burjuvazi tarihsel materyalizmi geçmişe yönelik olarak kabul eder, onun kabul etmediği, bunun geleceğe uygulanmasıdır. O, bunu kabul etmese de, maddi koşulları bir kere oluştuktan sonra burjuva toplum karşısına mutlaka dönüşecektir.

Eski toplum, kendi iç çelişkilerinin olgunlaşmasıyla ne kadar çözümlenip dağılma sürecine girse de, devrimci sınıfın pratiği olmadan, sayısız eylem olmadan tamamen yıkılıp-gitmez. Kapitalist toplumda karşısına dönüşecek maddi koşulları ne denli geliştirmiş olsa da, devrimci sınıf proletaryanın sayısız eylemi olmadan ortadan kalkmayacaktır. Kapitalist topluma karşı gelececek bir devrim, tarihte görülenlerden daha ileri gitmek zorunda. Bu ise, proletaryayı son derece devrimci bir sınıf, sonuna kadar gidebilen devrimci bir sınıf yapmakta. Zaten tarihte hiçbir devrimci sınıf eski topluma karşı, proletarya kadar devrimci hücumla kalkışmamıştır. 20. yüzyıl, proletaryanın yeni bir dünya uğruna giriştiği sayısız isyan, ayaklanma ve devrimleriyle ünlüdür. Bu dönemde öne çıkan devrimci önderler, kapitalizmden komünizme geçişte, devrimi örgütleyerek bu konuma gelmişlerdir. Tarihte hiç bir devrim, proletarya devrimi kadar toplumu derinden etkilememiş ve bu denli dönüşüme uğratamamıştır. Yeni bir dünya devriminde doğuyor, biçimleniyor.

Yeni Evrede Mücadele Birliği
21 Haziran – 5 Temmuz 2006
Sayı: 70

**Yeryüzünün her karış toprağında
insanların böyle bir amaç için harekete geçmiş olmaları
ve bunu gerçekleştirmek için,
egemen sömürücü sınıf olarak burjuvaziye karşı
savaş yürütüyor olmaları bu savaşa
genel bir nitelik kazandırmıştır.
Ezilen, sömürülen yoksul sınıfların burjuvaziye karşı,
onu tarihe gömmek üzere verdikleri savaş bir iç savaştır.
Bu, genel, yaygın ve dünyanın her yerinde yürütülen bir iç savaştır.
Tam da bu nedenle, bu dünya iç savaşı ya da küresel iç savaştır.
Tarihsel inisiyatifi tümünden yitirmiş güçlerle
bu güçleri toprağa gömmek üzere harekete geçmiş,
geleceği kuracak olan güçler arasındaki bir savaş...
Tarihsel açıdan bakıldığında bunun insanlık tarihinde
bir yeni evre, bir dönüm noktası olduğunu görmek mümkün.**